

वितरण

मोतीलाल बनारसी दास

मेवासी बजार

पोस्ट बाकस नं ७१

आराधनी

(माछ)

THE DHAMMASAṄGAṆI

[ABHIDHAMMA PIṬAKA Vol. I]

General Editor
BHIKKHU J. KASHYAP

PĀLI PUBLICATION BOARD
(BIHAR GOVERNMENT)

Sole Agents

MOTI LAL BANARASI DAS

Nepali Khapara

Post Box No. 75

Varanasi

(India)

GENERAL PREFACE

The teaching of the prophets is generally distorted by the beliefs of the world and the interpretations of the priests. If we wish to ascertain what the founders of great religions taught, we have to get back to the original sources.

Buddhism in all its forms goes back to the life and teaching of the Buddha. While the austerities practised by him till he attained enlightenment appeal to the Hīnayāna, the Pāli, or the Southern school, his life of service and compassion for 45 years after the attainment of enlightenment is the authority for the Mahāyāna, the Sanskrit or the Northern school.

The religious quest springs from the consciousness of the imperfection and suffering of the world. The questions which worried Tolstoy in the fiftieth year of his life disturb all thinking men "What is life ? Why should I live ? Why should I do anything ? Is there any meaning in life that can overcome inevitable death ?" Nijinsky summed up the whole problem in his *Diary* when he wrote "The whole life of my wife and all of mankind is death" How can we be saved from the body of this death ? This is the problem of religion.

The Buddha traces suffering to selfish desire. Suffering is the result of tension between a living creature's essential impulse to try to make itself into the centre of the universe and its essential dependence on the rest of creation. Craving is that which binds the individual to the creative process. The individual with selfish desire becomes the slave of the universe. We can overcome suffering only if we get rid of *trṣṇā* or *tanhā*. To attempt to get rid of suffering through the various devices of self-deception is not to cease to suffer but to suffer in a different way.

The Buddha formulates the eight-fold path of morality which helps us to eliminate selfish desire and overcome

suffering. When the Upaniṣads declare, "That thou art", *tat tvam asi*, it is not a mere statement of fact. It is a call to action. Make thyself that which thou know thou canst be. Whereas the Hindu mind believes in a permanent element in the individual which can stand firm and unshaken in the midst of change, the Buddhist stresses the dynamic character of the self. No change is possible with an unchanging consciousness. We can achieve the possibilities in us by the exertion of the will rather than by the play of the intellect. Religion is not a creed, but a vital process. It is no use railing against God or destiny when we are ourselves the authors of our disgrace. If few are chosen, it is because few choose to be chosen. The Buddha laid stress on the creative freedom of man. The Buddha did not encourage dependence on the supernatural. He could not conceive of a being capable of creating a world for the express purpose of its creatures praising him. The ten veramaṇi or prohibitions or abstinences called *dasasila* or *dasasikkhāpada* which the novices in the path of Buddhism utter are given in these words. 'I take upon myself the abstinence, (1) from destroying life, (2) from taking what is not given, (3) from leading an unchaste life, (4) from speaking untruth (5) from giving myself to intoxicating drugs (6) from eating at irregular hours, (7) from seeing musical and dancing performances and other shows and pageants, (8) from wearing garlands perfumes unguents and other bodily decorations, (9) from using high couches and seats, (10) from accepting gifts of gold and silver. The first five are the Buddhist *pañcasiḷa*.

Paṇātipātā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Adinnādāṇa veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Kāmesu micchacārā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Musāvāda veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Surā merayamajja-pamādaṭṭhāna
 veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi

Conflicts in the world are conflicts in the human soul enlarged. If men were at peace within themselves the outer conflicts between nations would inevitably cease. By practising the Buddha's *pañcasiḷa* we will develop patience,

courage, love and unselfishness. The Buddha teaches us that even in an age of anxiety and violence, it is possible to gain and maintain inner harmony, which is not at the mercy of outward circumstance

Nirvāṇaṃ paramam sukham : Nirvāṇa is the highest bliss. It is not a negative state of annihilation but a positive state of joy, consciousness grown from an unhappy to a beatific one. The Buddha does not tell us that man is but a bubble on the turbulent surface of nature and that he has no destiny save to undergo dissolution. The Hindu affirms that man can realise his identity with Brahman, the ground of all being; the Buddhist says that man can live in a transfigured world where *samsāra* and *nirvāṇa* are one. In *Mahā-saccaka Sutta*, the Buddha himself is reported to have described the supreme triumph of reaching the goal of his quest as follows

“When this knowledge, this insight had arisen within me, my heart was set free from intoxication of lusts, set free from the intoxication of becomings, set free from the intoxication of ignorance. In me, thus emancipated, there arose the certainty of that emancipation. And I came to know. “Rebirth is at an end. The higher life has been fulfilled. What had to be done has been accomplished. After this present life there is no further for this or that. This last insight did I attain to in the last watch of the night. Ignorance was beaten down, insight arose, darkness was destroyed, the light came, inasmuch as I was there strenuous, earnest, master of myself” Thus ended the struggle of six long years”

The Buddha is said to be a physician. Even as the physician strives to restore to health a sick man, the Buddha tries to restore us to our normal condition. If our leaders become normal, we may be able to replace the present social order in which division, falsehood and violence prevail, by a new one in which humanity, truth and brotherhood will reign.

On the occasion of the 2,500th anniversary of the Buddha's parinirvāṇa, the Government of India decided to publish standard versions in Devanāgarī script of the complete Pāli

and the Sanskrit texts of the two schools, Southern and Northern, in the hope that some of the readers of these books may be impelled to love the good, to practise altruism and hold their spirit aloof from the desires and ambitions of the world.

S Radhakrishnan

INTRODUCTION

1. The Pāli Tipiṭaka

After the passing away of the Buddha at Kusinārā, the disciples had assembled to pay their last homage to him. The Venerable Mahā Kassapa, the chief of the congregation, was delivering words of consolation to the bereaved assembly, reminding them of the declaration of the Buddha —“It is the very nature of all things near and dear to us that we must divide ourselves from them.” Subhadra, a monk who had received ordination in an advanced age, however, did not look gloomy. He took a perverted view of the situation and spoke .—“Do not grieve, brothers, for now we are definitely released from the restraint of the Great Teacher and his too rigid discipline. While the Teacher lived, we were constantly rebuked for failing to observe the hard rules, but, now we are at liberty to do as we please, therefore, do not grieve.” These words sounded a note of warning against the future possible distortion of the Dhamma at the hands of faithless members of a similar category. The Venerable Mahā Kassapa felt an urgent need for convening a Grand Council of the leading Elders of the Sangha to make a full collection of the teachings, and also to adopt means for their right preservation and transmission to posterity. He addressed the Bhikkhus thus — “Come, friends, let us chant together the Dhamma and the Vinaya.” The Venerable Mahā Kassapa drew a list of five hundred names of the topmost disciples to be appointed as members of the Council. At first, the name of the Venerable Ānanda was left out in view of the fact that he had not attained Arhat-hood till then. But, as no one else in the Saṅgha had the privilege of listening to the Teacher so very closely and for such a long period of time, his participation was deemed necessary and important. He was, consequently, asked to go

to a suitable abode and develop insight, so as to become an Arhat and be able in time to join the Council. King Ajāta-sattu made necessary arrangements for the accommodation and convenience of the convention at Rājagaha, a favourite resort of the Teacher himself. A spacious beautiful pavilion was raised for the meeting at the entrance of the Sattapanni cave, on the northern side of the Vebhāra Hill.

Venerable Ānanda made the best efforts to train himself in developing insight. He kept walking up and down for the whole night absorbed in deep meditation and, early in the morning, as he was going to stretch himself on the bed his feet had left the ground and the head had not reached the pillow at that moment, as if by a flash of light, darkness was dispelled and the sublime light of saint hood dawned upon him. And, through his miraculous superhuman power of an Arhat, he appeared all of a sudden on his appointed seat in the hall as if emerging out of the ground exactly as the proceedings were going to be started.

With the permission of the Saṅgha Venerable Mahā Kassapa asked Upāli questions on Vinaya, relating to the different monastic transgressions the matter the occasion the individuals concerned, the principal rules (paṭiatti) the amended rules (anupaṭiatti) and all other details about them. In this, the Vinaya text was agreed upon and settled. Then again, with the permission of the Saṅgha, he asked Ānanda questions on the Dhamma the occasion of a sermon and the person or persons with reference to whom it was preached.¹

The commentry *Aṭṭhakathā* of a much later date assumes that the *Abhidhamma Piṭaka* was also included in the collection of the Dhamma and that the *Tiṭṭaka*, as it is available to us, was finalised at this very stage.²

¹ *Cullasagga, Chapter xi*
Niddānakathā.

² *Somaṅgalavilāsi*

A century after the passing away of the Buddha, a great controversy arose in the Sangha concerning the interpretation of some Vinaya rules. This necessitated the holding of the Second Council at Vesālī. Seven hundred leading Elders from distant parts of the country assembled to take part in it; and they had drawn up a new edition of the Scripture, resulting in the fixing up of the Pītakas, Nikāyas, Angas and Dhammakkhanda¹

A century after, when King Asoka embraced Buddhism and gave patronage to its propagation, the richly furnished monasteries became centres of attraction even for the members of other sects. They donned the yellow robe, either by proper ordination or stealthily, and went about as Bhikkhus enjoying the privileges and honour given to them. They could not, however, leave their own inclinations behind, and began to twist and distort the Doctrine in their own ways. This led to a state of confusion, and it became difficult to distinguish the true principles from the coloured ones. The Elders felt the necessity of safeguarding the purity of the Dhamma by affecting a total purge of the alien elements in the philosophical life of the Sangha. This task was entrusted to the Venerable Moggaliputta Tissa, a saint, a thinker and a writer. He compiled a book called the Kathāvatthu, refuting all the foreign theories, which was adopted as a book of the Tipitaka at the Third Council held at Pāṭaliputta under his presidentship. After the council, Asoka despatched missionaries to the then civilised parts of the world for a wide propagation of the Dhamma.²

Prince Mahinda and Princess Sanghamittā renounced the world and joined the Order to lead a mission to Sīhaladīpa (Ceylon). Since then, the island became a stronghold of Buddhism, and, even up to this day, has maintained the tradition of Pālī Tipitaka with all religious zeal.³

1. *Cullavagga*, Chapter xi 2. *Mahāvamsa*, Chapter V.

3. *Mahāvamsa*, op cit.

Up till then the Tipiṭaka was traditionally handed down orally from teachers to pupils. The complete Scripture was compiled in the form of books for the first time in Ceylon in 29 B. C. under the patronage of king Vattagāmaṇi Abhaya, with all the detailed classifications that are now obtained in the Pāli Tipiṭaka of the Theravāda School. This was done at the Council convened for the purpose, known as the Fourth Great Council.¹

The Fifth Council, according to orthodox tradition, was held at Mandalay, Upper Burma, in 1871, under the patronage of King Mindon. In this Council the entire Pāli Tipiṭaka was revised re-edited and finally engraved on 729 marble slabs as follows² —

Vinaya	111 slabs
Sutta	410 slabs
Abhidhamma	208 slabs

Now in this present age, the necessity of bringing out an up-to-date edition of the Tipiṭaka, printed on modern machines was felt. This task was taken up by the Burmese Chāṭṭha Saṅgayaṇa the Sixth Great Council held in Rangoon which opened on the 17th May, 1954 in the artificially built Rock cave, specially constructed for this purpose, at a little distance from the city. Two thousand and five hundred of the most erudite Bhikkhus from all parts of the world participated in chanting the Tipiṭaka together. A modern printing press was installed in a separate building and there the texts were printed as soon as they received the sanction of the Saṅgāyana. The Council kept functioning for two years and concluded on the full moon day May 1956 synchronising with the 2500th Jayanti of the Buddha.

In Ceylon, Burma, Thailand and Cambodia the principal religion of the people is Theravāda Buddhism that adheres to

Pāli Tipitaka as its Scripture. There, they have been having editions of it in their own scripts. Pāli Text Society, London, has been able to complete the publication of a major portion of it in Roman characters. But, as yet, it is not fully available in any script of India.

It is with a view to removing this want that the Government of India and the State Government of Bihar have jointly sanctioned a scheme of editing and publishing the entire Pāli Tipitaka in Devanāgarī, which will be complete in 40 volumes of about 400 pages each. This task has been entrusted to the Devanāgarī Tripitaka Publication Department, Nalanda. It aims at presenting a co-ordinated edition of the text based on the printed books in Roman, Sinhalese, Burmese and Siamese scripts.

The following chart will show the distribution of books in the literature.—

TIPITAKA

Vinaya Piṭaka	Sutta Piṭaka	Abhidhamma Piṭaka
1. Mahāvagga	1. Dīghanikāya	1. Dhammasangani
2. Cullavagga	2. Majjhimanikāya	2. Vibhanga
3. Pārājika	3. Samyuttanikāya	3. Dhātukathā
4. Pācittiya	4. Anguttaranikāya	4. Puggalapaññatti
5. Parivāra	5. Khuddakanikāya,	5. Kathāvatthu
	which contains the	6. Yamaka
	following fifteen	7. Paṭṭhāna
	books :—	
	i. Khuddakapāṭha	
	ii. Dhammapada	
	iii. Udāna	
	iv. Itivuttaka	
	v. Suttanipāṭa	
	vi. Vimānavatthu	
	vii. Petavatthu	

- viii. Theragāthā
- ix. Therīgāthā
- x. Jātaka
- xi. Niddesa
- xii. Paṭisambhūdāniṅga
- xiii. Apadāna
- xiv. Buddhavaṃsa &
- xv. Carvāpīṭaka

2. The Present Volume

§ 1 MĀTIKĀ

(1) INTRODUCTORY

The *Dhammasaṅgaṇi* * as the title suggests gives an enumeration of the *Dhammas* or the states of mental and material existence by way of questions and answers. It, however, does not merely state the names of the *Dhammas* but at the same time arranges them under different heads grouped according to different principles which makes a further study of them possible as regards their exact nature, function and mutual relations both in the external world and in our own beings. The book begins by giving a complete list of these groups of heads called the *Mātikā* or the heads under which the *Dhammas* have been considered, not only in the *Dhammasaṅgaṇi* but in the entire system of Abhidhamma philosophy. Thus the importance of the *Mātikā* to the student of Abhidhamma is the same as that of the plan to the

* According to Pāṇini 3-3-110, विभाषास्वाकारप्रत्ययोरिति the word *Saṅgaṇi* means *saṅganāṇā*, *saṅganikā*. Kāśikā viti, while commenting on the Sūtra, says विप्रत्यये वाक्याने च यन्मयानि पालोरिम् प्रवचो भवति । It further gives as illustrations—सर्वोकारिमकारम् सर्वो कारिकामकारम् सर्वो विनामकारम् सर्वो पञ्चमवीचकारम्, सर्वो पञ्चिका सर्वो गणनात् । The affix इन् comes optionally after a root when a question and answer is expressed. Following the interpretation of *Gaṇi* as *ganāṇā* or *ganikā*, we may be justified in interpreting the word *saṅgaṇi* as *Saṅganāṇā* or *Saṅganikā*."

engineer, who must consult it at every step in the process of his construction. The *Mātikā* consists of altogether 122 groups, of which the first 22 are called the *Tikas* or those that classify under three heads and the remaining 100 are called the *Dukas* or those that classify under only two heads

(2) THE TWENTY-TWO *TIKAS*

I From the ethical points of view, the first group classifies the *Dhammas* into—

- (a) Those that are moral
- (b) Those that are immoral
- (c) Those that are non-moral

Abhidhamma being primarily a system of psycho-ethical philosophy, this classification is the most important of all. It forms the centre of all Abhidhammic discussions. In the *Dhammasaṅgani*, the first two chapters, which form the main body of the book, are devoted to the consideration of the *Dhammas* under these heads. The remaining groups are dealt with in the third and also in the fourth chapters—with reference to the first.

The third head 'non-moral' (= *Abyākata*) must be carefully distinguished from the use of the term in the Suttas, where it means such wrong considerations as—whether the world is eternal or not? whether the *Jīva* is the same as the body or different? and others. In Abhidhamma, it has only an ethical significance as above.

In ethics, the term non-moral (= *Abyākata*) means an action in which there is no good or bad intention. But in Abhidhamma, it includes even 'Matter' and '*Nibbāna*'. It is so, simply because of the fact that they can not be brought under the first two heads, namely, 'moral' (*Kusala*) and 'immoral' (*Akusala*). It might look rather awkward to a beginner to think of 'matter' in the light of ethical value; but this had to be done in Abhidhamma so that the universe

of the *Dhammas* in those particular classifications of the *Mākkā*-groups might be exhausted. Thus for example, among the *Duka* groups, the *Hetu dhammā* include the principal tendencies namely *alobha*, *adosa*, *amoha*, *lobha*, *dosa* and *moha* and *Na-hetū Dhammā* include all the other remaining *Dhammas*—mental material and *Nibbāna*. Similarly, the *Savicāra Dhammā* are those that are accompanied by *Vicāra*, and all the other *Dhammas* are included under the head *Avicāra*.

- II. (a) Those that are accompanied by an agreeable feeling
- (b) Those that are accompanied by a disagreeable feeling
- (c) Those that are accompanied by a neutral feeling

It is interesting to note that the agreeable feeling (*Sukha*) itself is excluded from the first head the disagreeable feeling (*Dukkha*) from the second and the neutral feeling (*Adukkhamasukham*) from the third for how can a *Dhamma* be accompanied by itself? The kinds of feeling have been considered in this group not in themselves but in their relation to the other *Dhammas*.

- III (a) Those that are (Karmic) resultant of moral and immoral states of mind
- (b) Those that are capable of yielding their (Karmic) resultant
- (c) Those that are neither (Karmic) resultant nor capable of yielding their own

Here also the third head includes all those *Dhammas* that cannot come under the first two.

- IV (a) Those that are got as a result of previous *Kamma* and are also object of grasping so that it

might again give rise to such *Dhammas* in the next birth

- (b) Those that are not got as a result of previous *Karma*, but serve to be the objects of grasping
- (c) Those that are neither got as a result of previous *Karma* nor serve to be the objects of grasping

- V. (a) Those that are defiled themselves, and also serve as the objects of defilement
- (b) Those that are not defiled themselves but serve as the objects of defilement
- (c) Those that are neither defiled themselves nor serve as the objects of defilement

- VI. (a) Those that are accompanied by *Vitakka* and *Vicāra*
- (b) Those that are accompanied by *Vicāra* only, not by *Vitakka*
- (c) Those that are neither accompanied by *Vitakka* nor *Vicāra*

It must be remembered that *Vitakka* and *Vicāra* are considered here in their relation to the other *Dhammas*, so they themselves must be excluded from the list of the *Dhammas* that are accompanied by them. The same principle should be applied to all the instances of the *Mātikā*-groups in which a *Dhamma* has been considered in its relation to others

- VII (a) Those that are accompanied by *Pīti*
- (b) Those that are accompanied by *Sukha*
- (c) Those that are accompanied by *Upekkhā*

- VIII. (a) Those that are destroyed by 'insight' (of the first stage of the Supramundane)
- (b) Those that are destroyed by practice (here the attainment of the last three *Maggas*)

- (c) Those that are neither destroyed by 'insight' nor by 'practice'

- IX. (a) Those the *Hetu* of which should be destroyed by insight' ^a
- (b) Those the *Hetu* of which should be destroyed by practice
- (c) Those that have not got a *Hetu* which should be destroyed either by insight or by practice

- X. (a) Those that lead to the accumulation (of *Karma*)
- (b) Those that lead to the elimination of it
- (c) Those that do not lead either to accumulation or to elimination

- XI (a) Those that have still to acquire in the way of saint hood
- (b) That which has fulfilled all acquirement in the way of saint hood
- (c) Those that are neither of the above two

- XII (a) Those that are slight
- (b) Those that are steady
- (c) Those that are immeasurable

- XIII (a) Those (states of mind) that have a *Paritta Dhamma* as their object
- (b) Those (states of mind) that have a *Mahaggata Dhamma* as their object
- (c) Those (states of mind) that have an *Appamāṇa Dhamma* as their object

- XIV (a) Those that are low
- (b) Those that are of the middle value
- (c) Those that are excellent

- XV. (a) Those that are definitely vicious
(b) Those that are definitely noble
(c) Those that are indefinite
- XVI. (a) Those (states of mind) that have the *Magga* as their object
(b) Those that are conditioned by the *Magga*
(c) Those that have *Magga* as their guiding principle
- XVII (a) Those that have arisen
(b) Those that have not arisen
(c) Those that are to arise
- XVIII (a) Those that are past and gone
(b) Those that will be in future
(c) Those that exist at present
- XIX (a) Those (states of mind) that have a past thing as their object
(b) Those (states of mind) that have a future thing as their object
(c) Those (states of mind) that have a present thing as their object
- XX (a) Those that pertain to the person of a being
(b) Those that are external to a being
(c) Those that are both the above
- XXI. (a) Those (states of mind) that have an 'internal *Dhamma*' as their object
(b) Those (states of mind) that have an 'external *Dhamma*' as their object
(c) Those (states of mind) that have both as their object

- XXII. (a) Those that are visible and impinging
 (b) Those that are not visible but impinging
 (c) Those that are neither visible nor impinging

(3) THE HUNDRED *DUKAS*

(1 *Hetu*-group)

- I (a) Those that are *Hetus* (i e., *alobha adosa amoha*,
lobha dosa and *moha*)
 (b) Those that are not *Hetus*
- II (a) Those that are associated with the *Hetus*
 (b) Those that are not associated with the *Hetus*
- III (a) Those that are accompanied by the *Hetus*
 (b) Those that are without the *Hetus*
- IV (a) Those that are *Hetus* themselves and are also
 associated with other *Hetus*
 (b) Those that are associated with *Hetus* but are
 not *Hetus* themselves
- V (a) Those that are *Hetus* themselves and are also
 accompanied by them
 (b) Those that are accompanied by the *Hetus*
 but are not *Hetus* themselves
- VI. (a) Those that are not *Hetus* themselves, but are
 associated with them
 (b) Those that are neither *Hetus* nor associated with
 them.

(2 Short Intermediate *Dukas*)

- VII. (a) Those that are conditioned
 (b) Those that are unconditioned

- VIII. (a) Those that are composite
(b) Those that are not composite
- IX. (a) Those that are visible
(b) Those that are not visible
- X. (a) Those that impinge
(b) Those that do not impinge
- XI. (a) Those that are material
(b) Those that are not material
- XII (a) Those that are Mundane
(b) Those that are Supramundane
- XIII (a) Those that are cognizable by some
(b) Those that are not cognizable by some.

(3. *Āsava*-group)

- XIV (a) Those that are Intoxicants
(b) Those that are not Intoxicants
- XV (a) Those that are associated with *Āsava*
(b) Those that are not associated with *Āsava*
- XVI (a) Those that are accompanied by *Āsava*
(b) Those that are without *Āsava*
- XVII (a) Those that are *Āsava* themselves, and are also associated with it
(b) Those that are associated with *Āsava*, but are not *Āsava* themselves
- XVIII (a) Those that are *Āsava* themselves, and are also accompanied by them

- (b) Those that are accompanied by *Āsava*, but are not *Āsava* themselves

- XLX. (a) Those that are without the *Āsava* but are objects of them
 (b) Those that are without the *Āsava*, and are also no objects of them

(4 *Saññajana*-group)

- XX. (a) Those that are fetters
 (b) Those that are not fetters
- XXI. (a) Those that are conducive to fetters
 (b) Those that are not conducive to them
- XXII. (a) Those that are accompanied by the fetters
 (b) Those that are without them
- XXIII. (a) Those that are fetters themselves, and are also conducive to them
 (b) Those that are conducive to the fetters, but are not fetters themselves
- XXIV. (a) Those that are fetters themselves and are also accompanied by them
 (b) Those that are accompanied by the fetters, but themselves are not such
- XXV. (a) Those that are without the fetters but are conducive to them
 (b) Those that are without the fetters and are also not conducive to them.

(5 *Gaṇika*-group)

- XLVI. (a) Those that are ties
 (b) Those that are not ties

- XXVII. (a) Those that are conducive to the ties
 (b) Those that are not conducive to them
- XXVIII. (a) Those that are associated with the ties
 (b) Those that are without them
- XXIX. (a) Those that are ties, and are also conducive to them
 (b) Those that are conducive to the ties, but are not ties themselves
- XXX (a) Those that are ties, and are also accompanied by them
 (b) Those that are accompanied by the ties, but are not ties themselves
- XXXI. (a) Those that are without the ties, but are conducive to them
 (b) Those that are without the ties, and are also not conducive to them.

(6 *Ogha*-group)

- XXXII—
 XXXVII Same as above : put *Ogha* (=flood) instead of tie

(7. *Yoga*-group)

- XXXVIII—
 XLIII Same as above : put *yoga* (=bondage) instead of tie.

(8 *Nivarana*-group)

- XLIV (a) Those that are hindrances (to the attainment of *Jhāna*)
 (b) Those that are not hindrances

- XLV (a) Those that are conducive to the hindrances
(b) Those that are not conducive to the hindrances
- XLVI (a) Those that are accompanied by the hindrances
(b) Those that are without the hindrances
- XLVII (a) Those that are hindrances, and are also conducive to them
(b) Those that are conducive to the hindrances but are not hindrances themselves
- XLVIII (a) Those that are hindrances, and are also accompanied by them
(b) Those that are accompanied by the hindrances, but are not hindrances themselves
- XLIX. (a) Those that are without the hindrances, but are conducive to them
(b) Those that are without the hindrances, and are also not conducive to them.

(9 *Parāmāsa*-group)

- L. (a) The wrong views
(b) The *Dhammas* other than the wrong views
- LI (a) Those that are conducive to wrong views
(b) Those that are not conducive to wrong views
- LII (a) Those that are accompanied by the wrong views
(b) Those that are not accompanied by the wrong views

- LIII. (a) Those that are wrong views, and are also conducive to them
 (b) Those that are conducive to wrong views, but are not wrong views themselves

- LIV (a) Those that are free from the wrong views, but are conducive to them
 (b) Those that are free from the wrong views, and are also not conducive to them

(10 Great Intermediate *Dukas*)

- LV. (a) Those that arise on an object (i.e., the four psychic aggregates)
 (b) Those that have no object (i.e., the states of matter & *Nibbāna*)

- LVI (a) Those that are consciousness
 (b) Those that are not consciousness

- LVII. (a) Those that are psychic factors
 (b) Those that are not psychic factors

- LVIII (a) Those that are accompanied by consciousness
 (b) Those that are distinct from consciousness

- LIX. (a) Those that are mixed with consciousness
 (b) Those that are distinct from consciousness

- LX (a) Those that are generated by consciousness
 (b) Those that are not generated by consciousness

- LXI (a) Those that arise with the arising of consciousness
 (b) Those that do not arise with the arising of consciousness

- LXII (a) Those that transform with the transference of consciousness
 (b) Those that do not transform with the transference of consciousness
- LXIII (a) Those that are associated with consciousness, and are being generated by it
 (b) Those that are not associated with consciousness and being generated by it
- LXIV (a) Those that are associated with consciousness, are being generated by it and arise with it
 (b) Those that are not such
- LXV (a) Those that are associated with consciousness, are being generated by it, and transform with the transference of it
 (b) Those that are not such
- LXVI (a) Those that pertain to the person of a being
 (b) Those that are external to the person of a being
- LXVII (a) Those that are got (as a result of previous *Karma*)
 (b) Those that are not such
- LXVIII (a) Inherited
 (b) Not inherited.

(11 *Upādāna*-group)

- LXIX (a) Those that are the modes of grasping
 (b) Those that are not the modes of grasping

- LXX. (a) Those that are conducive to grasping
 (b) Those that are not conducive to grasping
- LXXI. (a) Those that are associated with grasping
 (b) Those that are free from grasping
- LXXII. (a) Those that are the modes of grasping, and are also conducive to it
 (b) Those that are conducive to grasping, but are not modes of it
- LXXIII. (a) Those that are modes of grasping, and are also accompanied by another modes of grasping, and are also accompanied by another modes of it
 (b) Those that are accompanied by modes of grasping, but are themselves no modes of it
- LXXIV. (a) Those that are free from grasping, but are conducive to it
 (b) Those that are free from grasping, and are also not conducive to it.

(12. *Kilesa*-group)

- LXXV. (a) Those that are the modes of *Kilesa* (defilements)
 (b) Those that are not modes of *Kilesa*
- LXXVI (a) Those that are conducive to *Kilesa*
 (b) Those that are not conducive to *Kilesa*
- LXXVII (a) Those that are associated with *Kilesa*
 (b) Those that are not associated with *Kilesa*
- LXXVIII (a) Those that are accompanied by *Kilesa*
 (b) Those that are free from *Kilesa*

- LXXIX. (a) Those that are modes of *Kilesa* and are conducive to it
 (b) Those that are conducive to *Kilesa*, but are no modes of it
- LXXX. (a) Those that are modes of *Kilesa*, and are also associated with other modes of it
 (b) Those that are associated with *Kilesa*, but are no modes of it
- LXXXI. (a) Those that are modes of *Kilesa*, and are also accompanied by other modes of it
 (b) Those that are accompanied by *Kilesa* but are no modes of it
- LXXXII. (a) Those that are free from *Kilesa* but are conducive to it
 (b) Those that are free from *Kilesa*, and are also not conducive to it.

(18 Supplementary *Dukas*)

- LXXXIII. (a) Those that are capable of being destroyed by insight
 (b) Those that are not capable of being destroyed by insight
- LXXXIV. (a) Those that are capable of being destroyed by practice
 (b) Those that are not capable of being destroyed by practice
- LXXXV. (a) Those the *Hetu* of which is capable of being destroyed by insight
 (b) Those the *Hetu* of which is not capable of being destroyed by insight

- LXXXVI (a) Those the *Hetu* of which is capable of being destroyed by 'practice'
 (b) Those the *Hetu* of which is not capable of being destroyed by 'practice'
- LXXXVII. (a) Those that are accompanied by *Vitakka*
 (b) Those that are not accompanied by *Vitakka*
- XXXVIII. (a) Those that are accompanied by *Vicāra*
 (b) Those that are not accompanied by *Vicāra*
- LXXXIX. (a) Those that are with *Pīti*
 (b) Those that are without by *Pīti*
- XC. (a) Those that are accompanied by *Pīti*
 (b) Those that are not accompanied by *Pīti*
- XCI. (a) Those that are accompanied by *Sukha*
 (b) Those that are not accompanied by *Sukha*
- XCII. (a) Those that are accompanied by *Upekkhā*
 (b) Those that are not accompanied by *Upekkhā*
- XCIII (a) Those that belong to *Kāma-loka*
 (b) Those that do not belong to *Kāma-loka*
- XCIV (a) Those that belong to *Rūpa-loka*
 (b) Those that do not belong to *Rūpa-loka*
- XCV (a) Those that belong to *Arūpa-loka*
 (b) Those that do not belong to *Arūpa-loka*
- XCVI (a) Those that are included in the rounds of life
 (b) Those that are not included in the rounds of life

- XCVII (a) Those that lead to *Nibbāna*
 (b) Those that do not lead to *Nibbāna*
- XCVIII (a) Those the result of which are definitely settled
 (b) The *Dhammas* other than the above
- XCLX. (a) Those that have something beyond them
 (b) Those that have nothing beyond them
- C. (a) Those that are accompanied by the evils
 (b) Those that are not accompanied by the evils.

After this there are 42 *Dukas* called the *Suttanta Mātikā*. The *Nikkhepa-kāṇḍa* treats the *Dhammas* according to them, but they are missing in the *Atthuddhāra-kāṇḍa*. They have not been considered in the other *Pakarāṇas*. They are not much of Abhidhammic importance.

§ 2. KUSALATTIKA

(Distribution of the *Dhammas* according to the first group)

CHAPTER I

(The arising of consciousness)

(1) INTRODUCTORY

The first and the second chapters of the *Dhammasaṅgani* as we have seen above, enumerate the *Dhammas* according to the first group called the *Kusalattika* under the three heads—*Kusala*, *Akusala* and *Abyākata*—classified from a purely ethical point of view. The first chapter deals with *Cittappāda* or the arising of consciousness being an enumeration of the states of mind. The last head, *Abyākata Dhammā*, includes also all the states of matter which are enumerated in the second chapter called the *Rūpa Kāṇḍa*. A mention is made of *Nibbāna* or the *Asaṅkhata Dhātu* in the list of the *Abyākata Dhammas* but it does not go into discussing the nature of it.

(2) SCHEME OF ARRANGEMENT

The *Cittupphāda-kaṇḍa* gives a complete list of the types of consciousness arranged under the three heads of the first *Tika*. Each type is followed by a long list of the psychic factors of which it is composed, the same factors that occur in the different types being repeated again and again in their full form with an untiring patience. The order and the classification of the types of consciousness are as follows—

I. KUSALĀ DHAMMĀ

(a) *Kāmāvacara*—The eight types called the *Mahā-cittāni*

(b) *Rūpāvacara*—

(i) *Paṭhavi-kasīṇa*

Four stages of *Jhāna* according to *Catukka-naya*

Five stages of *Jhāna* according to *Pañcaka-naya*.

Four stages of *Jhāna* according to *Catukka-naya* associated with the four *Paṭipadās*

Five stages of *Jhāna* according to *Pañcaka-naya* associated with the four *Paṭipadās*.

... stages of *Jhāna* associated with the four *Ārammaṇās*

.. stages of *Jhāna* in their sixteen modes, the *Paṭipadā* and the *Ārammana* being combined together

The same repeated with *Āpo-kasīṇa*, *Tejo-kasīṇa*, *Vāyokasīṇa*, *Nīla-kasīṇa*, *Pīta-kasīṇa*, *Lohita-kasīṇa* and *Odāta-kasīṇa*

Five stages of *Jhāna* on the *Abhiñhū-āyatana*

... stages of *Jhāna* on the *Vimokkhas*

.. stages of *Jhāna* on the *Brahma-vihāras*.

. . stages of *Jhāna* on the ten *Asubhas*.

(c) *Arūpāvacara*—

The four *Arūpa Jhānas*

(d) *Grades and Adhipati*

The same types of consciousness as described above, associated with the three grades viz *Hīna*, *Majjhima* and *Pañña*, and the four *Adhipatis* viz., *Chanda* *Viriya* *Citta* and *Vimansa*

(e) *Lokuttara*—

The stages of *Jhāna* or the *Pañcama Magga*, the same associated with the four *Paṭipaddā*

The same types of consciousness concentrated on *Samādhā*

The same types of consciousness concentrated on *Appaṇṇhita*

The same types of consciousness associated with *Lokuttara* *Setipasshāna* *Sammappadhāna*, *Iddhipāda*, *Indriya* *Bala* *Bojjhaṅga*, *Sacca*, *Samatha Dhamma*, *Khandha*, *Āyatana* *Dhātu*, *Āhāra*, *Phassa* *Vedanā*, *Sakkā*, *Cetana* and *Citta*.

Five stages of *Jhāna* associated with the four *Adhipati*

Jhāna—consciousness of the *Dutiya* *Tatiya* *Cattuttha-Magga*

II. AKUṬṬALĀ DHAMMĀ

Eight types of consciousness associated with *Lobha*

Two types of consciousness associated with *Dosa*.

Two types of consciousness associated with *Moha*.

III. AṬṬĀKATĀ DHAMMĀ

Eight types of *Ahetuka* *Kusala Vipāka*.

Eight types of *Sahetuka* *Kusala Vipāka*

Five types of *Rūpāvacara Vipāka*.

Four types of *Arūpāvacara Vipāka*

Four types of *Lokuttara Vipāka*.

Types corresponding to those of *Lokuttara Kusala*.

* * * *

Seven types of *Ahetuka Akusala-Vipāka*.

* * * *

Three types of *Ahetuka Kiriya*

Eight types of *Sahetuka Kiriya*.

Five types of *Rūpāvacara Kiriya*

Four types of *Arūpāvacara Kiriya*

(3) HOW ARE THE TYPES STATED

The statement of the types of consciousness invariably opens with a question like *Katame dhammā kusalā ?* or *Katame dhammā akusalā ?* or *Katame dhammā abyākatā ?* as the case may be, and then, as an answer to it, begins the identification of the particular type as regards its—

- (1) 'Plane'—whether *Kāmāvacara*, *Rūpāvacara*, *Arūpāvacara* or *Lokuttara*;
- (ii) 'Value'—whether *kusalā*, *akusalā*, *vipākā* or *kiriya* etc ,
- (iii) 'Feeling'—whether accompanied by *somanassa*, *domanassa*, *sukha*, *dukkha* or *upekkhā*;
- (iv) 'Particular characteristic'—*ñānasampayutta*, *ñānavippayutta*, *ditthigatasampayutta*, *ditthigatavippayutta* etc
- (v) 'object'—*rūpārammanam*, *saddārammanam* etc

Thus, the answer to the question is introduced in the following form—'at the moment when there has arisen a type of moral consciousness of this particular plane, accompanied by this kind of feeling, with or without a right view, on the basis of form, or sound etc as its object '

(4) PSYCHIC FACTORS

The answer as above goes on by giving a list of the psychic factors that arise together with the same, in the form—then there are the following :

Let us examine the list of these of the first type of moral consciousness and see what method is working behind their arrangement. The list consists of 56 psychic factors that I put below in eleven groups—

- I (1) Contact (*phassa*), (2) Affection (*vedanā*) (3) Cognition (*saññā*) (4) Volition (*cetanā*), (5) Consciousness (*cittam*)
- II (6) Application on the object (*vitakka*) (7) Sustaining on the object (*vicāra*), (8) Thrill (*piī*), (9) Ease (*sukha*) (10) Concentration (*cittasankaggatā*)
- III The faculties of (11) Faith (*saddhindriya*) (12) Energy (*viriyindriya*) (13) Alertness (*satiindriya*) (14) Concentration (*samādhindriya*) (15) Wisdom (*paññindriya*) (16) Mind (*manindriya*) (17) Delight (*somanassindriya*) (18) Vitality (*jīvitindriya*)
- IV (19) Right view (*sammā-diṭṭhi*) (20) Right resolve (*sammā-sakkappa*) (21) Right effort (*sammā-vāyāma*) (22) Right mindfulness (*sammā-sati*) (23) Right concentration (*sammā-samādhi*)
- V The strength of (24) Faith (*saddhā-bala*) (25) Energy (*viriyā-bala*) (26) Mindfulness (*sati bala*) (27) Concentration (*samādhi-bala*) (28) Wisdom (*paññā-bala*), (29) Shame (*hiri bala*) (30) Fear (*ottappa-bala*)
- VI (31) Self-Sacrifice (*alobha*) (32) Loving kindness (*adosa*) (33) Insight (*amoka*) (34) Non-attachment (*anabhaṅghā*) (35) Good will (*abyāpāda*) (36) Right view (*sammā-diṭṭhi*)

- VII (37) Shame (*hiri*), (38) Fear (*ottappa*);
- VIII (39) Calmness of the *psychic* body, (*lāyapassaddhi*), (40) Calmness of mind (*cittapassaddhi*), (41) Buoyancy of the body (*lāyalahutā*), (42) Buoyancy of mind (*cittalahutā*), (43) Pliancy of the body (*lāyamudutā*), (44) Pliancy of mind (*cittamudutā*), (45) Fitness of the body (*lāyakammaññatā*), (46) Fitness of mind (*cittakammaññatā*), (47) Proficiency of the body (*lāyapāguññatā*), (48) Proficiency of mind (*cittapāguññatā*), (49) Rectitude of the body (*lāyujjukatā*), (50) Rectitude of mind (*cittujjukatā*);
- IX (51) Mindfulness (*satī*), (52) Awareness (*sampajaññā*);
- X (53) Pacification (*samatha*), (54) Insight (*vipassanā*);
- XI (55) Firmness (*paggaha*) and (56) Non-distractedness (*avikkhepa*).

Here, Group I is derived from the four psychic aggregates together with *Phassa* (contact), the most fundamental factor for the arising of consciousness

Group II consists of the five *Jhānangas*

Group III consists of the eight *Indriyas* or 'faculties', inasmuch as they serve to suppress their opposite factors

The five factors of Group IV have been taken from the Eight-fold Path. The three—*sammā-vācā*, *sammā-kammanto*, *sammā-ājīvo*—have been left out, they have been included in the *yevāphanakas*

The seven factors of Group V are called *Bala* (=power =strength), in as much as they are not shaken by their opposite factors

It will be seen that the first five factors are here just repeated from Group III of the *Indriyas* the difference being only in their ways of manifestation. In the first case they suppress their opposites, and in the second they exert their own strength, 'unshaken by them.

In Group VI *Alobha* is the same as *Anabhajjhā*, *Adosa* as *Abyāpāda*, and *Amoha* as *Samma-dipphi*, manifested as *Hetu*s or roots and the second three in the ways of action.

The two factors of Group VII are the same as the last two of Group V. The repetition is due to the fact that, in spite of their being counted in the list of the modes of *Bala*, the Buddha has laid particular stress upon them by calling them to be the factors that guard the limits of the society without which it would not be possible to maintain either the moral or the legal orders.

The six pairs of Group VIII are common to all the types of good consciousness *kāya*' here does not mean the physical body but it means the *nāma-kāya*, i.e. the aggregates of *vedanā* *sakkā* and *sakkhāra*.

The two factors of Group IX are the same as *satindriya*' and *pañcāndriya* of Group III. The repetition is made to show that they are of particular importance even in themselves.

In Group X, the factor *samatha* is there because the good type of consciousness tends to suppress the *nivaraṇas*. *Vipassanā* is the same as *paññā*, that is mentioned above.

In Group XI *paṇḍita* is the same as *virya*, and *avikkhepa* as *saṁādhi*. These two have been repeated here only to show that the opposed elements of *virya* and *Saṁādhi* are reconciled together in the present consciousness.

Psychic factors of the second type of *Kusala* consciousness are the same as those of the first.

In the third type of *Kusala* consciousness, as it is unaccompanied by 'insight' (i.e., *Nāṇavip̐payutta*) the following seven factors are missing:—

1. *Paññīndriya* in Group III.
- 2-3 *Sammā-dit̐thi* in Groups IV and VI.
4. *Paññā-bala* in Group V
- 5 *Amoha* in Group VI.
6. *Sampajañña* in Group IX
7. *Vipassanā* in Group XI.

In the fourth type of *kusala* consciousness, the psychic factors are the same as in the third

In the fifth type of *Kusala* consciousness, it being accompanied by 'Indifference' (i.e., *Upekkhā-sahagata*), *pīti* and *sukha* in Group II are replaced by '*upekkhā*', and *somanassīndriya* in Group III by '*upekkhindriya*'.

The psychic factors in the sixth type of consciousness are the same as in the fifth.

In the seventh type of *Kusala* consciousness, as it is *Upekkhā-sahagata* and also *Nāṇavip̐payutta*, both the alterations of the third and the fifth types have been applied

The psychic factors in the eighth type of *Kusala* consciousness are the same as in the seventh

Mahaggata • except this that they differ here in their quality and strength, Belong to a higher plane of consciousness, the psychic factors of the first stage of *Rūpāvacara kusala Jhāna* are exactly the same and in the same order as in the first type of the *Kāmāvacara kusala* consciousness

In the second stage, according to *Catukka-naya*, as it is '*avitakka*' and '*avicāra*', the following factors are missing:—

1 2. *Vitakka* and *vicāra* in Group II.

3 *Samādāsaṅkappa* in Group IV

In the Third Stage, *Piṭṭi* is also missing from Group II

In the Fourth Stage, together with the above changes, *sukha* is replaced by *upekkhā* in Group II, and *somanassindriya* by *upekkhindriya* in Group III

According to *Pāṭicaka-naya*, the Second Stage has been split into two

The number and the order of the psychic factors in all the four types of *Arūpāvacara kusala* consciousness are just the same as in the last stage of the *Rūpa Jhāna*.

Lokuttara the number and the order of the psychic factors of the First Magga consciousness associated with the First Stage of *Jhāna*, are the same as in the first type of *Kāmadāvacara Kusala* consciousness, with the following additions —

1 *Anaññādaññassāmitindriya* in Group III

2-4 *Samādāsaṅk*, *Samādāsaṅk* and *saṁmādhīva* in Group IV

The psychic factors of the residue three types of *Magga* consciousness are the same as in the above, except the alteration that *Anaññādaññassāmitindriya* is replaced by *Adāśindriya*

Thus, the total number of the psychic factors in those types, when associated with the first stage of *Jhāna* is sixty

Due changes take place when they are associated with the other stage of *Jhāna*

Akusala psychic factors of the first type of *Akusala* consciousness arranged in groups corresponding to those of the first type of *Kāmadāvacara Kusala* consciousness are as follows—
lasunā samaye—

- I. (1) *Phasso hoti*, (2) *Vedanā hoti*, (3) *Saññā hoti*, (4) *Cetanā hoti*, (5) *Cittam hoti*;
- II. (6) *Vitakko hoti*, (7) *Vicāro hoti*, (8) *Pīti hoti*, (9) *Sukham hoti*, (10) *Cittassekaggatā hoti*;
- III. (11) *Viriyindriyam hoti*, (12) *Samādhindriyam hoti*,
 (13) *Manindriyam hoti*, (14) *Somanassindriyam hoti*,
 (15) *Jīvitindriyam hoti*,
- IV (16) *Micchā-ditthi hoti*, (17) *Micchā-sankappo hoti*,
 (18) *Micchā-vāyāmo hoti*, (19) *Micchā-samādhī hoti*,
- V (20) *Viriya-balam hoti*, (21) *Samādhī-balam hoti*,
 (22) *Ahīrika-balam hoti*, (23) *Anottappa-balam hoti*;
- VI (24) *Lobho hoti*, (25) *Moho hoti*, (26) *Abhiyyhā hoti*
 (27) *Micchā-ditthi hoti*,
- VII (28) *Ahīrikam hoti*, (29) *Anottappam hoti*;
- X (30) *Samatho hoti*,
- XI (31) *Paggaho hoti*, (32) *Avikkhepo hoti*.

Comparing this list with that, we find that—

(a) The following factors are missing altogether :—

- III (1) *Saddhindriya*, (2) *Satindriya*, (3) *Paññindriya*,
- IV (4) *Sammā-sati*;
- V (5) *Saddhā-balam*, (6) *Sati-balam*, (7) *Paññā-balam*,
- VI (8) *Adoso*, (9) *Abyāpādo*.
- VIII (10—21) *All the twelve factors*
- IX (22—23) *Both the factors*
- X (24) *Vipassanā*

This at once explains how in the present case we have only 56—24—32 factors

(b) The following changes have taken place in the ethical quality of the factors—

IV The term *Micchā* (=wrong) has been substituted for *Samma* (=right)

VI *Alobha*, *Amoha* *Anabhijjha* and *Samma-dīṭṭhi* have been replaced respectively by *Lobha*, *Moha*, *Abhijjā* and *Micchā-dīṭṭhi*

Psychic factors in the second type of *Akusala* consciousness are the same as in the first.

In the third type, as it is *Diṭṭhigatavippayutta* the factor *Micchā-dīṭṭhi* is absent in Groups IV and VI

Psychic factors in the fourth type are the same as in the third.

In the fifth type, *sukha* is replaced by '*upekkhā*' in Group II and *somanassindriya* by *upekkhindriya* in Group III.

Psychic factors in the sixth type are the same as in the fifth

Both the above alterations have been made in the seventh type of consciousness as it is *upekkhā sahagata* and also *diṭṭhigatavippayutta*

Psychic-factors in the eighth type are the same as in the seventh

In the ninth and the tenth types the following alterations are made from the first —

II *Pīti* has been dropped, and *Sukha* replaced by *Dukkha*.

III *Somanassindriya* replaced by *Domanassindriya*.

IV. *Micchā-ditthi* has been dropped.

VI. *Lobha* and *Abhiyjhā* are replaced by *Dosa* and *Byāpāda* respectively.

In the eleventh type, the following alterations are made from the first.—

II *Pīti* has been omitted; and *Sukha* has been replaced by *Upekkhā*.

III *Samādhindriya* has been omitted; and *Somanassindriya* has been replaced by *Upekkhindriya*

IV. *Micchā-ditthi* and *Micchā-samādhī* have been omitted

V *Samādhī-bala* has been omitted.

VI *Lobha* has been replaced by *Vicikicchā*, and *Abhiyjhā* and *Micchā-ditthi* have been omitted

X Has been omitted.

XI *Avikkhepa* has been omitted

In the twelfth type the following alterations have been made :—

(a) The following factors have not been dropped.—
Samādhindriya, *Micchā-samādhī*, *Samādhī-bala*, *Samatha*
and *Avikkhepa*

(b) *Vicikicchā* has been replaced by *Uddhacca*.

Tevāpanakā : The lists of the psychic-factors, in all cases, close with the phrase—“Now, these or whatever (*ye vā pana*) other psychic states that arise ” This statement seems to have been made in order to include other factors that might have been overlooked and dropped off It began, therefore, to be considered what these ‘whatever’ (*ye vā pana*) factors

might be. Is it possible to determine a definite list of them ? The Commentary answers in the affirmative and provides a list of the following nine factors which, it asserts, has been reconstructed on the basis of the *Sutta*—

(1) Wish (*chanda*) (2) Belief (*adhamakkha*) (3) Attention (*manasikāra*) (4) Equanimity (*taṭṭa mayjhataṭṭā*) (5) Compassion (*karuṇā*) (6) Joy (*muditā*) (7—9) Abstinence from transgression through body and speech and from bad livelihood

5. KOTTHĀSAVĀRA AND SUÑÑATAVĀRA

After the statement and explanation of a type of consciousness there follow two important sections—the *Kotthāsavāra* and the *Suññatavāra*—the first giving numbered classifications of the same factors under different heads and the second almost repeating the same unnumbered. This explains the principles of the condition of the factors and the void nature of the subject.

Let us to give a specimen of its treatment, see the *Kotthāsavāra* of the first type of *Kāśala* consciousness—

At that time there are four aggregates (*khandha*) two bases (*āyatana*) two elements (*dhātu*) three nutriments (*āhāra*) eight faculties (*indriya*) five factors of *Jhāna* five factors of *Magga* seven strength (*bala*) three *Hetu*s one contact (*phassa*) one affection (*vedanā*) one cognition (*saññā*) one volition (*cetanā*) one consciousness (*citta*) one aggregate of feelings (*vedanākkhandha*) one aggregate of Cognition (*saññākkhandha*) one aggregate of volition (*sankharakkhandha*) one aggregate of consciousness (*viññāṇakkhandha*) one mind base, one mind faculty one element of *manoviññāṇa* one base of the mental objects (*dhammāyatana*) one element of the same

Suññatavāra the succeeding section is a repetition of the same as above without giving the numerical strengths of the principles, the purpose being to exhibit that the subject is a mere composite of these psychic states and that there is no pure substance like an unchanging soul.

CHAPTER II

The second chapter of the book deals with the enumeration, classification and explanation of the states of matter. This is in continuation of the elaboration of the third head of the first classification of the *Mātikā*—the *Abyākata Dhammas*. The chapter opens by giving a *Mātikā* of its own, under which the states of matter have been expounded. The characteristics common to all states of matter are—being not *Hetu*, not rooted in *Hetu*, conditioned, composite, mundane, intoxicating, enfeebling, binding, flooding, hindering, belonging to the *Kāmāvacara*, transitory, liable to be old and diseased. Here, to a common reader, it would rather look awkward to characterise *Rūpa* as non-*Hetu*, matter as non-motive, for, it is futile to think of the inert state in the term of the sentient. Though true, it seems like saying—the horse is not-hill. The reason of this is in there being a passion to exhaust the universe of discourse, of the *Dhammas*, between the two heads of the classification. It is with reference to these classifications that such psychic characteristics have come to be associated with *Rūpa*.

Then, there are 104 *Dukas*, 103 *Tikas*, 22 *Catukkas*, classifying material qualities under so many heads, and giving explanation of the same. There is a further extension of the *Mātikā* to *pañcaka*, *chakka*, *ekādasaka* groups.

THE LAST TWO CHAPTERS

Having elaborated the first group, the *Kusalattika*, at full length so far, the book undertakes to provide an abridged statement of the scope of all the heads included in the 122 groups, in the concluding two chapters—the *Nikkhepa Kanda* and the *Atthuddhāra Kanda*. As the approach of abridging of one varies from that of the other, I have thought that it is useful to add an appendix to the book, making it convenient to make a comparative study of the two.

3. The Present Edition

The Present Edition has been prepared Co-ordinating the following texts —

Burmese—Chaṭṭha-saṅgāyana Publication, 1956

Sinhalese—Edited by Pandita Kirielle Nāpawimala Thera in 1952

Roman—Edited by Edward Muller, PH D in 1885

Siamese—Mahāmakuṭa Government Publication, 1929

For preparing our MSS we have adopted the Chaṭṭha saṅgāyana edition as our basic text, an edition that has been brought out by the efforts and sanction of an international Saṅgha constituting of the zealous holders of the orthodox Theravāda tradition

The details of the Principles of editing in the Volume have been same as those adopted in the previous ones

* * * *

The basic MSS of the books have been edited by the Venerable Acharya D Sasanasiri Principal International Pali Institute, Mahabodhi Society Sarnath and finally revised by our learned Editor Shri Birbal Sharma, M.A.

The MSS have been seen through the press by Shri Shyamdeo Dubedi M.A. and his associates at Allahabad.

My best thanks are due to them for their prompt and valuable co-operation.

Varanasi

25th August 1960

Bhikkhu J Kashyap

THE PĀLI ALPHABET IN DEVANĀGARĪ AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū ए e ओ o

CONSONANTS WITH VOWEL A"

क ka	ख kha	ग ga	घ gha	ङ ṅa
च ca	छ cha	ज ja	झ jha	ञ ña
ट ṭa	ठ ṭha	ड ḍa	ढ ḍha	प pa
त ta	थ tha	द da	ध dha	न na
प pa	फ pha	ब ba	भ bha	म ma
य ya	र ra	ल la	व va	श ṣa
		ह ha	ळ ḷa	ळ ḷam

VOWELS IN COMBINATION

क ka	का kā	कि ki	की kī	कु ku	कू kū	के ke	को ko
ख kha	खा khā	खि khi	खी khī	खु khu	खू khū	खे khe	खो kho

CONJUNCT-CONSONANTS

क्क kka	ञ्च ŋca	द्व dva	म्ब mba
क्ख kkha	ञ्छ ŋcha	ध्व dhya	म्भ mbha
क्य kya	ञ्ज ŋja	ध्व dhva	म्म mma
क्रि kri	ञ्झ, ञ्झ ŋjha	न्त nta	म्य mya
क्ल kla	ट्ट tta	न्त्व ntva	म्ह mha
क्व kva	ट्ठ ttha	न्थ nthā	य्य yya
क्य khya	ड्ड, ड्ड dda	न्द nda	य्ह yha
ख्व khva	ड्ढ, ड्ढ ddha	न्द्र ndra	ल्ल lla
ग्ग gga	ण्ट ṇṭa	न्ध ndha	ल्य lya
ग्घ gggha	ण्ठ ṇtha	न्न nna	ल्ह lha
ग्य gya	ण्ड ṇda	न्य nya	व्ह vha
ग्र gra	ण्ण ṇṇa	न्ह nha	स्त sta
ङ्क nka	ण्ह ṇha	प्प ppa	स्त्र stra
ङ्ख nkha	त्त tta	प्फ ppha	स्न sna
ङ्ग nga	त्थ ttha	प्य pya	स्य sya
ङ्घ nggha	त्व tva	प्ल pla	स्स ssa
च्च ccā	त्य tya	ब्व bba	स्म sma
च्छ ccha	त्र tra	बभ्ब bbha	स्व sva
ज्ज jja	द्द, द्द dda	व्य bya	ह्य hma
ज्झ, ञ्झ jjha	द्ध ddha	ब्र bra	ह्व hva
ञ्ज ŋja	द्य dya	म्प mpa	ळ्ह lha
ञ्ह ŋha	द्र dra	म्फ mpha	

ī = ā;	ī = i;	ī = i;	ū = u;	ū = ū;	= c;	= o
१	२	३	४	५, ६	७	८
1	2	3	4	5	6	7
						8
						9
						0

धम्मसङ्गणिपालि

सूची

	पिट्ठङ्का		पिट्ठङ्का
मातिका	३	चतुत्थ चित्त	४१
१ तिकमातिका	३	पञ्चम चित्त	४१
२ दुकमातिका	६	छट्ठ चित्त	४३
(क) अभिघम्मो	६	सत्तम चित्त	४३
(१) हेतुगोच्छक	६	अट्ठम चित्त	४४
(२) चूलन्तरदुक	६	१ २ रूपावचरकुसलं	४५
(३) आसवगोच्छक	७	१ पठवीकसिण	४५
(४) सञ्जोजनगोच्छक	७	(१) चतुक्कपञ्चकनया	४५
(५) गन्थगोच्छक	८	(२) चतस्सो पटिपदा	५१
(६) ओघगोच्छक	८	(३) चत्तारि आरम्मणानि	५२
(७) योगगोच्छक	९	(४) सोळसक्खत्तुक	५३
(८) नीवरणगोच्छक	९	२ अट्ठकसिण सोळसक्खत्तुक	५६
(९) परामासगोच्छक	१०	३ अभिभायतनानि	५६
(१०) महन्तरदुक	१०	(१) परित्तानि	५६
(११) उपादानगोच्छक	१२	(२) चतस्सो पटिपदा	५७
(१२) किलेसगोच्छक	१२	(३) द्वे आरम्मणानि	५८
(१३) पिट्ठिदुक	१३	(४) अट्ठक्खत्तुक	५९
(ख) सुत्तन्ते	१४	(५) इदं पि अट्ठक्खत्तुक	६१
[पठमत्तिकवित्थारो]	१८	(६) अप्पमाणानि	६१
१. चित्तकण्डं	१८	(७) चतस्सो पटिपदा	६२
१. कुसला धम्मा	१८	(८) द्वे आरम्मणानि	६३
१ १ कामावचरकुसल	१८	(९) अपरं पि अट्ठक्खत्तुक	६४
पठम चित्त	१८	(१०) इदं पि अट्ठक्खत्तुक	६६
दुतिय चित्त	३९	४ तीणि विमोक्खानि सोळसक्खत्तु-	
ततिय चित्त	३९	कानि ६७	
		५. चत्तारि ब्रह्मविहारभानानि	
		सोळसक्खत्तुकानि ६७	

	विद्वत्		विद्वत्
६ असुमम्भानं सोलसक्कसुक्क	६९	३ अम्माकता धम्मा	१०७
५३ अरूपावचरकुसल	७०	५१ विपाका	१०७
षत्तारि अरूपमन्नानि सोलसक्क		१ कुसलविपाका अहेतुका	१०७
सुकानि ७०		(१) चक्षुर्विज्झाणं	१७
५४ तैमूमक्कुसल	७०	(२-५) सोलविज्झाणं-कायविज्झाणं	१९
१ कामावचरकुसलं	७०	(१) कुसलविपाकमनोधातु	१११
२ रूपावचरकुसल	७१	(७) कुसलविपाकमनोविज्झाणधातु	११३
३ अरूपावचरकुसल	७२	(क) सोमनस्सहयता	११३
५५ लोकुत्तरकुसल	७४	(८) कुसलविपाकमनोविज्झाणधातु	११५
१ सुखिकपटिपदा	७४	(ख) उपेक्षासहयता	११५
२ सुज्झतं	८६	२ कुसलविपाका सहेतुका	११७
३ सुज्झतमूलकपटिपदा	८६	(१) अद्भुतमहाविपाका	११७
४ अप्पनिहितं	८७	(२) क्वावचरविपाका	११८
५ अप्पनिहितमूलकपटिपदा	८८	(३) अरूपावचरविपाका	११९
६ वीसति महानया	८९	(४) लोकुत्तरविपाका	१२
७ अधिपति	८९	(क) सुखिकपटिपदा	१२
२ अफुससा धम्मा	९२	(ख) सुखिकसुज्झतं	१२२
५१ लोभचित्तानि	९२	(ग) सुज्झतपटिपदा	१२३
(१) पठमं चित्तं	९२	(घ) सुखिकअप्पनिहितं	१२५
(२) दुतियं चित्तं	९७	(ङ) अप्पनिहितपटिपदा	१२६
(३) ततियं चित्तं	९८	(च) वीसति महानया	१२८
(४) चतुर्थं चित्तं	९९	(छ) छन्दाविपत्तेय्यसुखिक-	
(५) पञ्चमं चित्तं	९९	पटिपदा	१२९
(६) छट्ठं चित्तं	१००	(ज) छन्दाविपत्तेय्यसुखिक-	
(७) सप्तमं चित्तं	१००	सुज्झता	१३१
(८) अद्भुतं चित्तं	११	३ अकुसलविपाका अहेतुका	१३९
५२ दोसचित्तानि	१०२	(१) पञ्चविज्झाणानि	१३९
(१) पठमं चित्तं	१०२	(२) अकुसलविपाकमनोधातु	१४
(२) दुतियं चित्तं	१०३	(३) अकुसलविपाकमनोविज्झाण-	
५३ मोहचित्तानि	१०४	धातु	१४१
(१) पठमं चित्तं	१०४	५२ निगिया	१४१
(२) दुतियं चित्तं	१०५	१ अहेतुका	१४१
		(१) विरिया मनोधातु	१४१
		(२) विरिया मनोविज्झाण	१४१

पिटृङ्का	पिटृङ्का
(३) किरिया मनोविज्ञाणघातु उपेक्षासहगता	६ (क) इन्द्रिय १७८ (ख) न इन्द्रिय १७८
सहेतुका	७ (क) महाभूत १७८ (ख) न महाभूत १७८
(१) कामावचरा	८ (क) विञ्जति १७८
(२) रूपावचरा	(ख) न विञ्जति १७८
(३) अरूपावचरा	९ (क) चित्तसमुद्धान १७९
रूपकण्डं	(ख) न चित्तसमुद्धान १७९
(क) मातिकाउद्देशो	१० (क) चित्तसहभु १७९
१. एककमातिका	(ख) न चित्तसहभु १७९
२. दुकमातिका	११ (क) चित्तानुपरिवर्ति १७९
३. तिकमातिका	(ख) न चित्तानुपरिवर्ति १८०
४. चतुक्कमातिका	१२ (क) अज्झत्तिक १८०
५. पञ्चकमातिका	(ख) वाहिर १८०
६. छक्कमातिका	१३ (क) ओळारिक १८०
७. सत्तकमातिका	(ख) सुखुम १८०
८. अट्ठकमातिका	१४ (क) दूरे १८०
९. नवकमातिका	(ख) सन्तिके १८०
१०. दसकमातिका	१५ (क) चक्खुसम्फस्सस्स वत्थु - १८०
११. एकादसकमातिका	(ख) चक्खुसम्फस्सस्स न वत्थु १८१
(ख) मातिकानिद्देशो	१६ (क) चक्खुसम्फस्सजवेदना-दीन वत्थु १८१
१ एककनिद्देशो	(ख) तेस न वत्थु १८१
२ दुकनिद्देशो	१७ (क) सोतसम्फस्मादीन वत्थु १८१
१ (क) उपादा १६०	(ख) तेस न वत्थु १८१
(ख) नो उपादा १७५	१८ (क) कायसम्फस्सजवेदना-दीन वत्थु १८१
२ (क) उपादिण्ण १७६	(ख) तेम न वत्थु १८२
(ख) अनुपादिण्ण १७६	१९ (क) चक्खुसम्फस्सम्मा आरम्भण १८२
३ (क) उपादिण्णुपादानिय १७७	(ख) चक्खुसम्फस्सम्मा न आरम्भण १८२
(ख) अनुपादिण्णुपादानिय १७७	२० (क) चक्खुसम्फस्सजवेदना-दीन आरम्भण १८२
४ (क) सनिदस्सन १७७	(ख) तेम न आरम्भण १८२
(ख) अनिदस्सन १७७	
५ (क) सप्पटिघ १७७	
(ख) अप्पटिघ १७८	

पिङ्गु

विष्णु

२१ (क) स्रोतसम्पत्संवादीनं	
(ख) स्रोतं न आरम्भणं	१८२
२२ (क) कायसम्पत्संवादीनां	
(ख) स्रोतं न आरम्भणं	१८३
२३ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२४ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२५ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२६ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२७ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२८ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
२९ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३० (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३१ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३२ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३३ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३४ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३५ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३६ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३७ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३८ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
३९ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४० (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४१ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४२ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४३ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४४ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४५ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४६ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४७ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४८ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
४९ (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४
५० (क) सहायतनादि	
(ख) न सहायतनादि	१८४

१९ (क) आपोभातु	१८८
(ख) न आपोभातु	१८८
४ (क) रूपस्तु सद्रुता	१८८
(ख) रूपस्तु न सद्रुता	१८८
४१ (क) रूपस्तु सद्रुता	१८८
(ख) रूपस्तु न सद्रुता	१८८
४२ (क) रूपस्तु कम्मज्जता	१८९
(ख) रूपस्तु न कम्मज्जता	१८९
४३ (क) रूपस्तु उपचयो	१८९
(ख) रूपस्तु न उपचयो	१८९
४४ (क) रूपस्तु सत्तति	१८९
(ख) रूपस्तु न सत्तति	१८९
४५ (क) रूपस्तु भरता	१९
(ख) रूपस्तु न भरता	१९
४६ (क) रूपस्तु अनिष्ठा	१९
(ख) रूपस्तु न अनिष्ठा	१९
४७ (क) कब्बलीकारो आहारो	१९
(ख) न कब्बलीकारो आहारो	१९

१ तिकनिहेसो	१९१
१ (क) अग्निदिकं उपाहा	१९१
(ख) बाहिरं उपाहा	१९१
(ग) बाहिरं नो उपाहा	१९१
२ (क) अग्निदिकं उपादिक्कं	१९१
(ख) बाहिरं उपादिक्कं	१९१
(ग) बाहिरं अनुपादिक्कं	१९१
३ (क) अग्निदिकं उपादिक्कं	१९२
(ख) बाहिरं उपादिक्कं	१९२
(ग) बाहिरं अनुपादिक्कं	१९२
४ (क) अग्निदिकं अग्निदस्सनं	१९२
(ख) बाहिरं अग्निदस्सनं	१९२
(ग) बाहिरं अग्निदस्सनं	१९२
५ (क) अग्निदिकं सत्तटिक्कं	१९३
(ख) बाहिरं सत्तटिक्कं	१९३
(ग) बाहिरं सत्तटिक्कं	१९३

पिटृङ्का

- ६ (क) अज्ज्ञात्तिक इन्द्रिय १९३
 (ख) बाहिर इन्द्रिय १९३
 (ग) बाहिर न इन्द्रिय १९३
- ७ (क) अज्ज्ञात्तिक न महाभूत १९३
 (ख) बाहिर महाभूत १९४
 (ग) बाहिर न महाभूत १९४
- ८ (क) अज्ज्ञात्तिक न विज्ज्ञात्ति १९४
 (ख) बाहिर विज्ज्ञात्ति १९४
 (ग) बाहिर न विज्ज्ञात्ति १९४
- ९ (क) अज्ज्ञात्तिक न चित्त-
 समुद्धान १९४
 (ख) बाहिर चित्तसमुद्धान १९४
 (ग) बाहिर न चित्तसमुद्धान १९५
- १० (क) अज्ज्ञात्तिक न चित्त-
 सहभु १९५
 (ख) बाहिर चित्तसहभु १९५
 (ग) बाहिर न चित्तसहभु १९५
- ११ (क) अज्ज्ञात्तिक न चित्तानु-
 परिवत्ति १९५
 (ख) बाहिर चित्तानुपरिवत्ति १९५
 (ग) बाहिर न चित्तानु-
 परिवत्ति १९५
- १२ (क) अज्ज्ञात्तिक ओळारिक १९६
 (ख) बाहिर ओळारिक १९६
 (ग) बाहिर सुखुम १९६
- १३ (क) अज्ज्ञात्तिक सन्तिके १९६
 (ख) बाहिर दूरे १९६
 (ग) बाहिर सन्तिके १९६
- १४ (क) बाहिर चक्खुसम्फत्सस्स
 न वत्थु १९६
 (ख) अज्ज्ञात्तिक चक्खु-
 सम्फत्सस्स वत्थु १९६
 (ग) अज्ज्ञात्तिक चक्खु-
 सम्फत्सस्स न वत्थु १९७
- १५ (क) बाहिर चक्खुविज्ज्ञाणस्स
 न वत्थु १९७
 (ग) अज्ज्ञात्तिक चक्खुविज्ज्ञाणस्स
 वत्थु १९७

पिटृङ्का

- (ग) अज्ज्ञात्तिक चक्खु-
 विज्ज्ञाणस्स न वत्थु १९७
- १६ (क) बाहिर कायसम्फत्सस्स
 न वत्थु १९७
 (ख) अज्ज्ञात्तिक कायसम्फ-
 स्सस्स वत्थु १९७
 (ग) अज्ज्ञात्तिक कायसम्फ-
 स्सस्स न वत्थु १९७
- १७ (क) बाहिर कायविज्ज्ञाणस्स
 न वत्थु १९८
 (ख) अज्ज्ञात्तिक कायविज्ज्ञाणस्स
 वत्थु १९८
 (ग) अज्ज्ञात्तिक कायविज्ज्ञाणस्स
 न वत्थु १९८
- १८ (क) अज्ज्ञात्तिक चक्खुसम्फ-
 स्सस्स न आरम्मण १९८
 (ख) बाहिर चक्खुसम्फत्सस्स
 आरम्मण १९८
 (ग) बाहिर चक्खुसम्फ-
 स्सस्स न आरम्मण १९८
- १९ (क) अज्ज्ञात्तिक चक्खुविज्ज्ञाणस्स
 न आरम्मण १९९
 (ख) बाहिर चक्खुविज्ज्ञाणस्स
 आरम्मण १९९
 (ग) बाहिर चक्खुविज्ज्ञाणस्स
 न आरम्मण १९९
- २० (क) अज्ज्ञात्तिक कायसम्फ-
 स्सस्स न आरम्मण १९९
 (ख) बाहिर कायसम्फत्सस्स
 आरम्मण १९९
 (ग) बाहिर कायसम्फत्सस्स
 न आरम्मण १९९
- २१ (क) अज्ज्ञात्तिक कायविज्ज्ञाणस्स-
 न आरम्मण १९९
 (ख) बाहिर कायविज्ज्ञाणस्स
 आरम्मण २००
 (ग) बाहिर कायविज्ज्ञाणस्स
 न आरम्मण २००

पिटृङ्का

पिटृङ्का

(ख) बाहिर रूपस्स कम्म-	
ज्जता २०८	
(ग) बाहिर रूपस्स न	
कम्मज्जता २०८	
(क) अज्झत्तिक रूपस्स न	
उपचयो २०८	
(ख) बाहिर रूपस्स उपचयो	
२०८	
(ग) बाहिर रूपस्स न	
उपचयो २०८	
(क) अज्झत्तिक रूपस्स	
न सन्तति २०८	
(ख) बाहिर रूपस्स	
सन्तति २०९	
(ग) बाहिर रूपस्स न	
सन्तति २०९	
(क) अज्झत्तिक रूपस्स न	
जरता २०९	
(ख) बाहिर रूपस्स जरता	२०९
(ग) बाहिर रूपस्स न जरता	२०९
(क) अज्झत्तिक रूपस्स	
न अनिच्चता २०९	
(ख) बाहिर रूपस्स	
अनिच्चता २०९	
(ग) बाहिर रूपस्स न	
अनिच्चता २१०	
(क) अज्झत्तिकं न कवली-	
कारो आहारो २१०	
(ख) बाहिर कवलीकारो	
आहारो २१०	
(ग) बाहिर न कवलीकारो	
आहारो २१०	
चतुक्कनिद्देशो	२११
(क) उपादा उपादिण्ण	२११
(ख) उपादा अनुपादिण्ण	२११
(ग) नो उपादा उपादिण्ण	२११
(घ) नो उपादा अनुपादिण्ण	२११

२ (क) उपादा उपादिण्ण-	
पादानिय २११	
(ख) उपादा अनुपादिण्ण-	
पादानिय २१२	
(ग) नो उपादा उपादिण्ण-	
पादानिय २१२	
(घ) नो उपादा अनुपादिण्ण-	
पादानिय २१२	
३ (क) उपादा सप्पटिघ	२१२
(ख) उपादा अप्पटिघ	२१२
(ग) नो उपादा सप्पटिघ	२१२
(घ) नो उपादा अप्पटिघ	२१३
४ (क) उपादा ओळारिक	२१३
(ख) उपादा सुखुम	२१३
(ग) नो उपादा ओळारिक	२१३
(घ) नो उपादा सुखुम	२१३
५ (क) उपादा द्वेरे	२१३
(ख) उपादा सन्तिके	२१३
(ग) नो उपादा द्वेरे	२१३
(घ) नो उपादा सन्तिके	२१३
६ (क) उपादिण्ण सनिदस्सन	२१४
(ख) उपादिण्ण अनिदस्सन	२१४
(ग) अनुपादिण्ण सनि-	
दस्सन २१४	
(घ) अनुपादिण्ण अनि-	
दस्सन २१४	
७ (क) उपादिण्ण सप्पटिघ	२१४
(ख) उपादिण्ण अप्पटिघ	२१४
(ग) अनुपादिण्ण सप्पटिघ	२१५
(घ) अनुपादिण्ण अप्पटिघ	२१५
८ (क) उपादिण्ण महाभूत	२१५
(ख) उपादिण्ण न महाभूत	२१५
(ग) अनुपादिण्ण महाभूत	२१५
(घ) अनुपादिण्ण न महाभूत	२१५
९ (क) उपादिण्ण ओळारिक	२१६
(ख) उपादिण्ण सुखुम	२१६
(ग) अनुपादिण्ण ओळारिक	२१६
(घ) अनुपादिण्ण सुखुम	२१६

	पिठुङ्गा		पिठुङ्गा
१ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं	२१६	(म) अनुपाधिष्णुप्राधानियं	दूरे २२१
(ख) उपाधिष्णु सन्तिके	२१७	(न) अनुपाधिष्णुप्राधानियं	सन्तिके २२१
(ग) अनुपाधिष्णु दूरे	२१७		
(घ) अनुपाधिष्णु सन्तिके	२१७		
११ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं		१६ (क) सप्पटिषं इन्द्रियं	२२१
सन्तिदस्सनं २१७		(ख) सप्पटिषं न इन्द्रियं	२२१
(ख) उपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) सप्पटिषं इन्द्रियं	२२१
अनिदस्सनं २१७		(घ) सप्पटिषं न इन्द्रियं	२२१
(ग) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		१७ (क) सप्पटिषं महामूर्तं	२२२
सन्तिदस्सनं २१८		(ख) सप्पटिषं न महामूर्तं	२२२
(घ) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) सप्पटिषं महामूर्तं	२२२
अनिदस्सनं २१८		(घ) सप्पटिषं न महामूर्तं	२२२
१२ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं		१८ (क) इन्द्रियं ओढारिकं	२२२
सप्पटिषं २१८		(ख) इन्द्रियं सुखं	२२२
(ख) उपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) न इन्द्रियं ओढारिकं	२२२
अप्पटिषं २१८		(घ) न इन्द्रियं सुखं	२२२
(ग) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		१९ (क) इन्द्रियं दूरे	२२३
सप्पटिषं २१८		(ख) इन्द्रियं सन्तिके	२२३
(घ) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) न इन्द्रियं दूरे	२२३
अप्पटिषं २१८		(घ) न इन्द्रियं सन्तिके	२२३
१३ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं		२० (क) महामूर्तं ओढारिकं	२२३
महामूर्तं २१९		(ख) महामूर्तं सुखं	२२३
(ख) उपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) न महामूर्तं ओढारिकं	२२३
न महामूर्तं २१९		(घ) न महामूर्तं सुखं	२२३
(ग) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		२१ (क) महामूर्तं दूरे	२२४
महामूर्तं २१९		(ख) महामूर्तं सन्तिके	२२४
(घ) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		(ग) न महामूर्तं दूरे	२२४
न महामूर्तं २१९		(घ) न महामूर्तं सन्तिके	२२४
१४ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं		५ पञ्चकनिहेसो	२२४
ओढारिकं २१९		६ छकनिहेसो	२२५
(ख) उपाधिष्णुप्राधानियं		७ सप्तकनिहेसो	२२५
सुखं २२		८ अष्टकनिहेसो	२२६
(ग) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		९ नवकनिहेसो	२२६
ओढारिकं २२		१० दशकनिहेसो	२२६
(घ) अनुपाधिष्णुप्राधानियं		११ एकादशकनिहेसो	२२७
सुखं २२		[मासिकानं निहेसो]	२२९
१५ (क) उपाधिष्णुप्राधानियं दूरे	२२		
(ख) उपाधिष्णुप्राधानियं सन्तिके	२२		

	पिठुङ्का		पिठुङ्का
निकषेपकण्डं	२२९	एकचत्तारीसति दुकानि	२८३
अभिधम्ममातिका	२२९	४. अत्थुद्धारकण्डं	२९५
१. तिकानि	२२९	१. तिकानि	२९५
२. दुकानि	२३९	२. दुकानि	३०४
१. हेतुगोच्छक	२३९	१. हेतुगोच्छक	३०४
२. चूळन्तरदुक	२४४	२. चूळन्तरदुक	३०७
३. आसवगोच्छक	२४७	३. आसवगोच्छक	३०८
४. सञ्जोजनगोच्छक	२४९	४. सञ्जोजनगोच्छक	३१०
५. गन्थगोच्छक	२५४	५. गन्थगोच्छक	३१३
६. ओघगोच्छक	२५८	६. ओघगोच्छक	३१५
७. योगगोच्छक	२५८	७. योगगोच्छक	३१५
८. नीवरणगोच्छक	२५८	८. नीवरणगोच्छक	३१५
९. परामासगोच्छक	२६२	९. परामासगोच्छक	३१७
१०. महन्तरदुक	२६४	१०. महन्तरदुक	३१९
११. उपादानगोच्छक	२६७	११. उपादानगोच्छक	३२२
१२. किलेसगोच्छक	२७०	१२. किलेसगोच्छक	३२४
१३. पिट्ठिदुक	२७६	१३. पिट्ठिदुक	३२६
२. सुत्तन्तमातिका	२८३		

अभिधम्मपिटके

धम्मसङ्गणि

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स

धम्मसङ्गणिपालि

मातिका

१. तिकमातिका

१. (क) कुसला धम्मा	
(ख) अकुसला धम्मा	B. 1
(ग) अव्याकता ^१ धम्मा	R. 1
२ (क) सुखाय वेदनाय सम्पयुत्ता धम्मा	
(ख) दुक्खाय वेदनाय सम्पयुत्ता धम्मा	5
(ग) अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्ता धम्मा	
३ (क) विपाका धम्मा	
(ख) विपाकधम्मधम्मा	
(ग) नेवविपाकनविपाकधम्मधम्मा	
४ (क) उपादिण्णुपादानिया ^२ धम्मा	10
(ख) अनुपादिण्णुपादानिया धम्मा	
(ग) अनुपादिण्णनुपादानिया ^३ धम्मा	
५ (क) सकिलिट्ठसकिलेसिका धम्मा	
(ख) असकिलिट्ठसकिलेसिका धम्मा	
(ग) असकिलिट्ठअसकिलेसिका ^४ धम्मा	15
६ (क) सवितक्कसविचारा धम्मा	

B. 2

१ अव्याकता - रो० । २ उपादिण्णुपादानिया - स्या० । ३ अनुपादिण्णनुपादानिया - स्या० । ४ असकिलिट्ठअसकिलेसिका - स्या० ।

(घ) अवितक्कविचारमत्ता धम्मा

(ग) अवितक्कअविचारा^१ धम्मा

७ (क) पीतिसहगता धम्मा

(ख) सुखसहगता धम्मा

(ग) उपेक्खासहगता धम्मा

८ (क) दस्सनेन पहातव्वा धम्मा

(ख) भावनाय पहातव्वा धम्मा

(ग) नव दस्सनेन न भावनाय पहातव्वा धम्मा

९ (क) दस्सनेन पहातव्वहेतुका धम्मा

(ख) भावनाय पहातव्वहेतुका धम्मा

(ग) नेव दस्सनेन न भावनाय पहातव्वहेतुका धम्मा

१० (क) आचयगामिनो धम्मा

(ख) अपचयगामिनो धम्मा

(ग) नेवाचयगामिनापचयगामिनो धम्मा

११ (क) सेक्खा धम्मा

(ख) असेक्खा धम्मा

(ग) नेवसेक्खनासेक्खा^१ धम्मा

१२ (क) परिस्ता धम्मा

(ख) महगता धम्मा

(ग) अप्पमाणा धम्मा

१३ (क) परित्थारम्मणा धम्मा

(ख) महगतरिम्मणा धम्मा

(ग) अप्पमाणारम्मणा धम्मा

१४ (क) हीना धम्मा

(ख) मज्झिमा धम्मा

१ अवितक्काविचार - त्वा । २ नेवाचयगामिनो अपचयगामिनो - त्वा । ३ नेवसेक्खनासेक्खा - नी त्वा । ४ ।

- (ग) पणीता^१ धम्मा
१५. (क) मिच्छत्तनियता धम्मा
 (ख) सम्मत्तनियता^२ धम्मा
 (ग) अनियता धम्मा
१६. (क) मग्गारम्मणा धम्मा 5
 (ख) मग्गहेतुका धम्मा
 (ग) मग्गाधिपतिनो धम्म
- १७ (क) उप्पन्ना धम्मा
 (ख) अनुप्पन्ना धम्मा
 (ग) उप्पादिनो^३ धम्मा 10
१८. (क) अतीता धम्मा
 (ख) अनागता धम्मा
 (ग) पच्चुप्पन्ना धम्मा
१९. (क) अतीतारम्मणा धम्मा
 (ख) अनागतारम्मणा धम्मा 15
 (ग) पच्चुप्पन्नारम्मणा धम्मा
२०. (क) अज्झत्ता धम्मा
 (ख) बहिद्धा धम्मा
 (ग) अज्झत्तबहिद्धा धम्मा
२१. (क) अज्झत्तारम्मणा धम्मा 20
 (ख) बहिद्धारम्मणा धम्मा
 (ग) अज्झत्तबहिद्धारम्मणा धम्मा
२२. (क) सनिदस्सनसप्पटिघा धम्मा
 (ख) अनिदस्सनसप्पटिघा धम्मा
 (ग) अनिदस्सनअप्पटिघा^४ धम्मा 25

२ वुक्कमात्तिका

(क) अभिजम्मे

(१) हेतुमोञ्जकं

- १ (क) हेतू धम्मा
(ख) न हेतू धम्मा
- २ (क) सहेतुका धम्मा
(ख) अहेतुका धम्मा
- ३ (क) हेतुसम्पयुक्ता धम्मा
(ख) हेतुविषययुक्ता धम्मा
- ४ (क) हेतु चेव धम्मा सहेतुका च
(ख) सहेतुका चेव धम्मा न च हेतू
- ५ (क) हेतु चेव धम्मा हेतुसम्पयुक्ता च
(ख) हेतुसम्पयुक्ता चेव धम्मा म च हेतु
- ६ (क) न हेतू सो पन धम्मा सहेतुका पि
(ख) अहेतुका पि

(२) वुळ्ळत्तरवुक्कं

- ७ (क) सप्पञ्चया धम्मा
(ख) अप्पञ्चया धम्मा
- ८ (क) सङ्खता धम्मा
(ख) असङ्खता धम्मा
- ९ (क) सनिदस्सना धम्मा
(ख) अनिदस्सना धम्मा
- १० (क) सप्पटिधा धम्मा
(ख) अप्पटिधा धम्मा

- ११ (क) रूपिनो धम्मा
 (ख) अरूपिनो धम्मा
१२. (क) लोकिया धम्मा
 (ख) लोकुत्तरा धम्मा
- १३ (क) केनचि विञ्जेय्या धम्मा
 (ख) केनचि न विञ्जेय्या धम्मा

5

(३) आसवगोच्छक

१४. (क) आसवा धम्मा
 (ख) नो आसवा धम्मा
- १५ (क) सासवा धम्मा
 (ख) अनासवा धम्मा
१६. (क) आसवसम्पयुत्ता धम्मा
 (ख) आसवविप्पयुत्ता धम्मा
- १७ (क) आसवा चेव धम्मा सासवा च
 (ख) सासवा चेव धम्मा नो च आसवा
- १८ (क) आसवा चेव धम्मा आसवसम्पयुत्ता च
 (ख) आसवसम्पयुत्ता चेव धम्मा नो च आसवा
- १९ (क) आसवविप्पयुत्ता खो पन धम्मा सासवा पि
 (ख) अनासवा पि

10

15

(४) सञ्जोजनगोच्छकं

२०. (क) सञ्जोजना धम्मा
 (ख) नो सञ्जोजना धम्मा
- २१ (क) सञ्जोजनिया धम्मा
 (ख) असञ्जोजनिया धम्मा
२२. (क) सञ्जोजनसम्पयुत्ता धम्मा
 (ख) सञ्जोजनविप्पयुत्ता धम्मा

20

- २३ (क) सञ्जोज्जना चेव धम्मा सञ्जोजनिया च
 (ख) सञ्जोजनिया चेव धम्मा नो च सञ्जोज्जना
 २४ (क) सञ्जोज्जना चेव धम्मा सञ्जोजनसम्पयुता च
 (ख) सञ्जोजनसम्पयुता चेव धम्मा नो च सञ्जोज्जना
 २५ (क) सञ्जोजनविप्पयुता सो पन धम्मा सञ्जो-
 ज्जनिया पि
 (ख) असञ्जोजनिया पि

(५) गन्धगोष्ठकं

- २६ (क) गन्धा धम्मा
 (ख) नो गन्धा धम्मा
 २७ (क) गन्धनिया धम्मा
 (ख) अगन्धनिया धम्मा
 २८ (क) गन्धसम्पयुता धम्मा
 (ख) गन्धविप्पयुता धम्मा
 २९ (क) गन्धा चेव धम्मा गन्धनिया च
 (ख) गन्धनिया चेव धम्मा नो च गन्धा
 ३० (क) गन्धा चेव धम्मा गन्धसम्पयुता च
 (ख) गन्धसम्पयुता चेव धम्मा नो च गन्धा
 ३१ (क) गन्धविप्पयुता सो पन धम्मा गन्धनिया पि
 (ख) अगन्धनिया पि

(६) ओषगोष्ठकं

- ३२ (क) ओषा धम्मा
 (ख) नो ओषा धम्मा
 ३३ (क) ओषनिया धम्मा
 (ख) अओषनिया धम्मा
 ३४ (क) ओषसम्पयुता धम्मा
 (ख) ओषविप्पयुता धम्मा

३५. (क) ओघा चेव धम्मा ओघनिया च
 (ख) ओघनिया चेव धम्मा नो च ओघा
३६. (क) ओघा चेव धम्मा ओघसम्पयुत्ता च
 (ख) ओघसम्पयुत्ता चेव धम्मा नो च ओघा
३७. (क) ओघविप्पयुत्ता खो पन धम्मा ओघनिया पि ६
 (ख) अनोघनिया पि

(७) योगगोच्छकं

३८. (क) योगा धम्मा
 (ख) नो योगा धम्मा
३९. (क) योगनिया धम्मा
 (ख) अयोगनिया धम्मा 10
४०. (क) योगसम्पयुत्ता धम्मा
 (ख) योगविप्पयुत्ता धम्मा
४१. (क) योगा चेव धम्मा योगनिया च .
 (ख) योगनिया चेव धम्मा नो च योगा B 8
४२. (क) योगा चेव धम्मा योगसम्पयुत्ता च
 (ख) योगसम्पयुत्ता चेव धम्मा नो च योगा 15
४३. (क) योगविप्पयुत्ता खो पन धम्मा योगनिया पि
 (ख) अयोगनिया पि

(८) नीवरणगोच्छकं

४४. (क) नीवरणा धम्मा
 (ख) नो नीवरणा धम्मा
४५. (क) नीवरणिया' धम्मा
 (ख) अनिवरणिया धम्मा

- ४६ (क) नीवरणसम्पयुक्ता धम्मा
 (ख) नीवरणविप्पयुक्ता धम्मा
- ४७ (क) नीवरणा चेव धम्मा नीवरणिया च
 (ख) नीवरणिया चेव धम्मा नो च नीवरणा
- ४८ (क) नीवरणा' चेव धम्मा नीवरणसम्पयुक्ता च
 (ख) नीवरणसम्पयुक्ता चेव धम्मा नो च नीवरणा
- ४९ (क) नीवरणविप्पयुक्ता खो पन धम्मा नीवरणिया पि
 (ख) अनीवरणिया पि

(९) परामासगोष्ठकं

- ५० (क) परामासा धम्मा
 (ख) नो परामासा धम्मा
- ५१ (क) परामट्ठा धम्मा
 (ख) अपरामट्ठा धम्मा
- ५२ (क) परामाससम्पयुक्ता धम्मा
 (ख) परामासविप्पयुक्ता धम्मा
- ५३ (क) परामासा चेव धम्मा परामट्ठा च
 (ख) परामट्ठा चेव धम्मा नो च परामासा
- ५४ (क) परामासविप्पयुक्ता खो पन धम्मा परामट्ठा ।
 (ख) अपरामट्ठा पि

(१०) महत्तरबुद्धं

- ५५ (क) सारम्मणा धम्मा
 (ख) अनारम्मणा धम्मा
- ५६ (क) चित्ता धम्मा
 (ख) नो चित्ता धम्मा

- ५७ (क) चेतसिका धम्मा
(ख) अचेतसिका धम्मा
- ५८ (क) चित्तसम्पयुत्ता धम्मा
(ख) चित्तविप्पयुत्ता धम्मा
- ५९ (क) चित्तससट्ठा धम्मा 5
(ख) चित्तविससट्ठा धम्मा
- ६० (क) चित्तसमुट्ठाना धम्मा
(ख) नो चित्तसमुट्ठाना धम्मा
- ६१ (क) चित्तसहभुनो धम्मा B 10
(ख) नो चित्तसहभुनो धम्मा 10
- ६२ (क) चित्तानुपरिवत्तिनो धम्मा
(ख) नो चित्तानुपरिवत्तिनो धम्मा
- ६३ (क) चित्तससट्ठसमुट्ठाना धम्मा
(ख) नो चित्तसंसट्ठसमुट्ठाना धम्मा
- ६४ (क) चित्तससट्ठसमुट्ठानसहभुनो धम्मा 15
(ख) नो चित्तससट्ठसमुट्ठानसहभुनो धम्मा
६५. (क) चित्तससट्ठसमुट्ठानानुपरिवत्तिनो धम्मा
(ख) नो चित्तसंसट्ठसमुट्ठानानुपरिवत्तिनो धम्मा
- ६६ (क) अज्झत्तिका धम्मा
(ख) बाहिरा धम्मा 20
- ६७ (क) उपादा धम्मा
(ख) नो उपादा धम्मा
- ६८ (क) उपादिण्णा^१ धम्मा
(ख) अन्पादिण्णा धम्मा

(૧૧) ઉપાદાનગોચરકં

- ૬૯ (ક) ઉપાદાના ધમ્મા
(સ) નો ઉપાદાના ધમ્મા
- ૭૦ (ક) ઉપાદાનિયા ધમ્મા
(સ) અનુપાદાનિયા ધમ્મા
- ૭૧ (ક) ઉપાદાનસમ્પયુક્તા ધમ્મા
(સ) ઉપાદાનવિપ્પયુક્તા ધમ્મા
- ૭૨ (ક) ઉપાદાના એવ ધમ્મા ઉપાદાનિયા ચ
(સ) ઉપાદાનિયા એવ ધમ્મા નો ચ ઉપાદાના
- ૭૩ (ક) ઉપાદાના એવ ધમ્મા ઉપાદાનસમ્પયુક્તા ચ
(સ) ઉપાદાનસમ્પયુક્તા એવ ધમ્મા નો ચ ઉપાદાના
- ૭૪ (ક) ઉપાદાનવિપ્પયુક્તા સો પન ધમ્મા ઉપાદાનિયા પિ
(સ) અનુપાદાનિયા પિ

(૧૨) કિલેસગોચરકં

- ૭૫ (ક) કિલેસા ધમ્મા
(સ) નો કિલેસા ધમ્મા
- ૭૬ (ક) સંકિલેસિકા ધમ્મા
(સ) અસંકિલેસિકા ધમ્મા
- ૭૭ (ક) સંકિલિટ્ટા ધમ્મા
(સ) અસંકિલિટ્ટા ધમ્મા
- ૭૮ (ક) કિલેસસમ્પયુક્તા ધમ્મા
(સ) કિલેસવિપ્પયુક્તા ધમ્મા
- ૭૯ (ક) કિલેસા એવ ધમ્મા સંકિલેસિકા ચ
(સ) સંકિલેસિકા એવ ધમ્મા નો ચ કિલેસા
- ૮૦ (ક) કિલેસા એવ ધમ્મા સંકિલિટ્ટા ચ
(સ) સંકિલિટ્ટા એવ ધમ્મા નો ચ કિલેસા

१०५. (क) तपनीया^१ धम्मा
 (ख) अतपनीया धम्मा
- १०६ (क) अधिवचना धम्मा
 (ख) अधिवचनपथा धम्मा
- १०७ (क) निरुत्तिधम्मा
 (ख) निरुत्तिपथा धम्मा
- १०८ (क) पञ्जत्ति धम्मा
 (ख) पञ्जत्तिपथा धम्मा
- १०९ (क) नामं च
 (ख) रूपं च
- ११० (क) अविज्जा च
 (ख) भवतण्हा च
- १११ (क) भवदिट्ठि च
 (ख) विभवदिट्ठि च
- ११२ (क) सस्सतदिट्ठि च
 (ख) उच्छेददिट्ठि च
- ११३ (क) अन्तवा दिट्ठि च
 (ख) अनन्तवा दिट्ठि च
- ११४ (क) पुब्बन्तानुदिट्ठि च
 (ख) अपरन्तानुदिट्ठि च
- ११५ (क) अहिरीक^२ च
 (ख) अनोत्तप्प च
- ११६ (क) हिरी^१ च
 (ख) ओत्तप्पं च
११७. (क) दोवचस्सता च
 (ख) पापमित्तता च

5

B 14

- ९४ (क) रूपावधरा धम्मा
(ख) न रूपावधरा धम्मा
- ९५ (क) अरूपावधरा धम्मा
(ख) न अरूपावधरा धम्मा
- ९६ (क) परियापन्ना धम्मा
(ख) अपरियापन्ना धम्मा
- ९७ (क) निय्यानिका धम्मा
(ख) अनिय्यानिका धम्मा
- ९८ (क) नियता धम्मा
(ख) अनियता धम्मा
- ९९ (क) सत्तरा धम्मा
(ख) अनुत्तरा धम्मा
- १०० (क) सरणा धम्मा
(ख) अरणा^१ धम्मा

अभिधम्मदुक्कमातिका^१ ।

(ख) सुत्तन्ते

- १०१ (क) विज्जामागिनो धम्मा
(ख) अविज्जामागिनो धम्मा
- १०२ (क) विज्जूपमा धम्मा
(ख) अविज्जूपमा धम्मा
- १०३ (क) बाला धम्मा
(ख) पण्डिता धम्मा
- १०४ (क) कम्हा धम्मा
(ख) सुक्का धम्मा

१०५. (क) तपनीया^१ धम्मा
(ख) अतपनीया धम्मा
- १०६ (क) अधिवचना धम्मा
(ख) अधिवचनपथा धम्मा
१०७. (क) निरुत्तिधम्मा 5 B 14
(ख) निरुत्तिपथा धम्मा
- १०८ (क) पञ्जत्ति धम्मा
(ख) पञ्जत्तिपथा धम्मा
- १०९ (क) नाम च
(ख) रूप च 10
- ११० (क) अविज्जा च
(ख) भवतण्हा च
- १११ (क) भवदिट्ठि च
(ख) विभवदिट्ठि च
- ११२ (क) सस्सतदिट्ठि च 15
(ख) उच्छेददिट्ठि च
- ११३ (क) अन्तवा दिट्ठि च
(ख) अनन्तवा दिट्ठि च
- ११४ (क) पुब्बन्तानुदिट्ठि च
(ख) अपरन्तानुदिट्ठि च 20
- ११५ (क) अहिरीक^२ च
(ख) अनोत्तप्प च
- ११६ (क) हिरी^३ च
(ख) ओत्तप्प च
- ११७ (क) दोवचस्सता च 25
(ख) पापमित्तता च

- ११८ (क) सोवचस्सता च
(ख) कल्याणमित्ताता च
- ११९ (क) आपत्तिकुसलता च
(ख) आपत्तिवुट्ठानकुसलता च
- १२० (क) समापत्तिकुसलता च
(ख) समापत्तिवुट्ठानकुसलता च
- १२१ (क) धातुकुसलता च
(ख) मनसिकारकुसलता च
- १२२ (क) आमतनकुसलता च
(ख) पटिञ्चसमुप्पादकुसलता च
- १२३ (क) ठानकुसलता च
(ख) अट्ठानकुसलता च
- १२४ (क) अज्जवो^१ च
(ख) महवो च
- १२५ (क) कन्ति^२ च
(ख) सोरच्च च
- १२६ (क) सासत्थं च
(ख) पटिसम्भारो च
- १२७ (क) इन्द्रियेसु अगुत्तद्वारता च
(ख) भोजने अमसत्थुता च
- १२८ (क) इन्द्रियेसु गुत्तद्वारता च
(ख) भोजने मत्तञ्जुता च
- १२९ (क) मुट्ठसञ्च च
(ख) असम्पजञ्ज च
- १३० (क) सति च
(ख) सम्पजञ्ज च

- १३१ (क) पटिसङ्ख्यानवल च
(ख) भावनावलं च
- १३२ (क) समथो च R 8
(ख) विपस्सना च
- १३३ (क) समथनिमित्त च 5
(ख) पग्गाहनिमित्त च
- १३४ (क) पग्गाहो च B 16
(ख) अविकखेपो च
- १३५ (क) सीलविपत्ति च
(ख) दिट्ठिविपत्ति च 10
- १३६ (क) सीलसम्पदा च
(ख) दिट्ठिसम्पदा च
- १३७ (क) सीलविसुद्धि च
(ख) दिट्ठिविसुद्धि च
- १३८ (क) दिट्ठिविसुद्धि खो पन 15
(ख) यथादिट्ठिस्स च पधान
- १३९ (क) सवेगो च सवेजनियेसु ठानेसु
(ख) सविग्गस्स च योनिसो पधान
- १४० (क) असन्तुट्ठिता^१ च कुसलेसु धम्मेषु
(ख) अप्पटिवानिता च पधानस्मि 20
- १४१ (क) विज्जा च
(ख) विमुत्ति च
- १४२ (क) खये ञाण
(ख) अनुप्पादे ञाण ति

सुत्तन्तिकदुकमातिका^१ ।
मातिका निट्ठिता ।

— ० —

[पठमत्तिकवित्थारो]

१ चित्तकण्ठं

१ कुसला धम्मा

११ कामावचरकुसल

पठमं चित्तं

१ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल
चित्तं उप्पन्नं होति सोमनस्ससहगत आणसम्पयुत्तं रूपारम्मणं वा सदा
रम्मणं वा गन्धारम्मणं वा रसारम्मणं वा फोढुब्बारम्मणं वा धम्मारम्मणं
वा ययं वा पनारब्धं तस्मिं समये फत्सो होति वेदना होति सञ्जा हाति
चेतना होति चित्तं होति वितक्को होति विचारो होति, पीति होति, सुखं
होति चित्तस्सेवगता होति, सद्धिन्द्रियं होति विरियिन्द्रियं होति सति
न्द्रियं होति समाधिन्द्रियं होति पञ्चिन्द्रियं होति मनिन्द्रियं होति
सोमनस्सिन्द्रियं होति जीवितिन्द्रियं होति सम्मादिट्ठि होति सम्मा
सङ्कप्पो होति सम्मावायामो होति सम्मासति होति सम्मासमाधि
होति सदावल होति विरियवल' होति सतिवल होति समाधियल होति
पञ्चावल हाति, हिरीबल' होति ओसप्पवल होति, अलोभो होति,
अदोसो होति अमोहो होति अनभिज्झा होति अव्यापादो होति, सम्मा
विट्ठि होति हिरी होति ओसप्प होति, कायपस्सद्धि होति चित्तपस्सद्धि'
होति कायलहुता होति चित्तलहुता होति कायमुदुता होति चित्तमुदुता
होति कायकम्मञ्जता होति, चित्तकम्मञ्जता होति कायपागुञ्जता
होति चित्तपागुञ्जता होति कायजुक्ता होति चित्तजुक्ता होति

१ विरियिन्द्रियं—म । २ विरियवत्—म । ३ हिरीबलं—रो । ४ कायप
स्सद्धि—म्या । ५ चित्तपस्सद्धि—म्या । ६ कायजुक्ता ही रो । ७ चित्तजुक्ता—
मी रो ।

सति होति, सम्पजञ्ज होति, समथो होति, विपस्सना होति, पग्गाहो होति, अविक्खेपो होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला ।

(१) कतमो तस्मिं समये फस्सो होति ? यो तस्मिं समये फस्सो फुसना सफुसना सफुसितत्त — अयं तस्मिं समये फस्सो होति । 5

(२) कतमा तस्मिं समये वेदना होति ? यं तस्मिं समये तज्जा मनोविज्जाणधातुसम्पस्सज चेतसिक सात चेतसिक सुख चेतो-सम्पस्सज सात सुख वेदयित चेतोसम्पस्सजा साता सुखा वेदना — अयं तस्मिं समये वेदना होति । B 10

(३) कतमा तस्मिं समये सञ्जा होति ? या तस्मिं समये तज्जा मनोविज्जाणधातुसम्पस्सजा सञ्जा सञ्जानना सञ्जानितत्त — अयं तस्मिं समये सञ्जा होति । 10

(४) कतमा तस्मिं समये चेतना होति ? या तस्मिं समये तज्जा मनोविज्जाणधातुसम्पस्सजा चेतना सञ्चेतना चेतयितत्त' — अयं तस्मिं समये चेतना होति । 15

(५) कतमं तस्मिं समये चित्तं होति ? यं तस्मिं समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं मनिन्द्रियं विज्जाणं विज्जाणक्खन्धो तज्जा मनोविज्जाणधातु — इदं तस्मिं समये चित्तं होति ।

(६) कतमो तस्मिं समये वितक्को होति ? यो तस्मिं समये तक्को वितक्को सङ्कप्पो अप्पना व्यप्पना^१ चेतसो अभिनिरोपना सम्मासङ्कप्पो — अयं तस्मिं समये वितक्को होति । 20

(७) कतमो तस्मिं समये विचारो होति ? यो तस्मिं समये चारो विचारो अनुविचारो उपविचारो चित्तस्स अनुसन्धनता अनुपेक्खनता — अयं तस्मिं समये विचारो होति ।

(८) कतमा तस्मिं समये पीति होति ? या तस्मिं समये पीति पामोज्ज आमोदना पमोदना हासो पहासो वित्ति ओदग्य अत्तमनता चित्तस्स — अयं तस्मिं समये पीति होति । 25

(९) कतम तस्मि समये सुखं होति ? यं तस्मि समये चेतसिक्तं मात चेतनिकं सुखं चेतोमम्फस्सज्जा सात सुखं वेदयितं चेतोमम्फस्सज्जा साता सुखा वेदना - इदं तस्मि समये सुखं होति ।

(१०) कतमा तस्मि समये चित्तस्सेकगता होति ? या तस्मि समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविकखेपो अविसाहट्ठमानसता समथो ममाधिन्द्रियं समाधिबलं सम्मासमाधि - अयं तस्मि समये चित्तस्सेकगता होति ।

(११) कतम तस्मि समये सद्विन्द्रियं होति ? या तस्मि समये सदा मद्दहना ओक्कप्पना अभिप्पसादा सदा सद्विन्द्रियं सदाबलं - इदं तस्मि समये सद्विन्द्रियं होति ।

(१२) कतम तस्मि समये विरियिन्द्रियं होति ? यो तस्मि समये चेतसिक्तो विरियारम्भो निक्कमो परक्कमो उय्यामो वायामो उस्साहो उस्सोळ्ळही' धामो धिति असिधिलपरक्कमता अनिक्खित्तल्लन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरियं विरियिन्द्रियं विरियबलं सम्मावामामो - इदं तस्मि समये विरियिन्द्रियं होति ।

(१३) कतमं तस्मि समये सतिन्द्रियं होति ? या तस्मि समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपिलापनता असम्मुसुनता सति सतिन्द्रियं सतिबलं सम्मासति - इदं तस्मि समये सतिन्द्रियं होति ।

(१४) कतम तस्मि समये समाधिन्द्रियं होति ? या तस्मि समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविकखेपो अविसाहट्ठमानसता समथो समाधिन्द्रियं समाधिबलं सम्मासमाधि - इदं तस्मि समये समाधिन्द्रियं होति ।

(१५) कतम तस्मि समये पञ्चिन्द्रियं होति ? या तस्मि समये पळ्ळा पज्जानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्हिच्च कोसल्ल नेपुञ्च धेमय्या

चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज
पतोदो पञ्जा पञ्चिन्द्रियं पञ्जाबलं पञ्जासत्थं पञ्जापासादो
पञ्जाआलोको पञ्जाओभासो पञ्जापज्जोतो पञ्जारतनं अमोहो
धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - इदं तस्मिं समये पञ्चिन्द्रियं होति ।

(१६) कतमं तस्मिं समये मनिन्द्रियं होति ? यं तस्मिं समये
चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं मनिन्द्रियं विञ्जाणं
विञ्जाणकखन्धो तज्जा मनिविञ्जाणधातु - इदं तस्मिं समये
मनिन्द्रियं होति ।

(१७) कतमं तस्मिं समये सोमनस्सिन्द्रियं होति ? यं तस्मिं
समये चेतसिकं सातं चेतसिकं सुखं चेतोसम्फस्सजं सातं सुखं
वेदयितं चेतोसम्फस्सजा साता सुखा वेदना - इदं तस्मिं समये
सोमनस्सिन्द्रियं होति ।

(१८) कतमं तस्मिं समये जीवित्तिन्द्रियं होति ? यो तेसं
अरूपीनं धम्मानं आयुं ठित्तिं यपनां यापनां डरियनां वत्तनां
पालनां जीवितं जीवित्तिन्द्रियं - इदं तस्मिं समये जीवित्तिन्द्रियं
होति ।

(१९) कतमा तस्मिं समये सम्मादिट्ठि होति ? या तस्मिं
समये पञ्जा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा
उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्लं नेपुञ्जं वेभव्या
चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज
पतोदो पञ्जा पञ्चिन्द्रियं पञ्जाबलं पञ्जासत्थं पञ्जापासादो
पञ्जाआलोको पञ्जाओभासो पञ्जापज्जोतो पञ्जारतनं अमोहो
धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - अयं तस्मिं समये सम्मादिट्ठि होति ।

(२०) कतमो तस्मिं समये सम्मासङ्कप्पो होति ? यो तस्मिं
समये तक्को वितक्को सङ्कप्पो अप्पना व्यप्पना चेतसो अभि-
निरोपना सम्मासङ्कप्पो - अयं तस्मिं समये सम्मासङ्कप्पो
होति ।

(२१) कतमो तस्मिन् समये सम्मावायामो होति ? यो तस्मिन् समये चेतसिको विरियारम्भो निष्कमो परक्कमो उय्यामो वायामो उस्साहो उस्सोळ्ही थामो धिति असिधिलपरक्कमता अनिक्खित्त छन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरियिन्द्रिय विरियबल सम्मावायामो - अयं तस्मिन् समये सम्मावायामो होति ।

(२२) कतमा तस्मिन् समये सम्मासति होति ? या तस्मिन् समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपि लापनता असम्भुसनता सति सतिन्द्रिय सतिबलं सम्मासति - अयं तस्मिन् समये सम्मासति होति ।

(२३) कतमो तस्मिन् समये सम्मासमाधि होति ? या तस्मिन् समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अबट्ठिति अबिसाहारो अविक्खेपो अविमाहटमानसता समधो समाधिन्द्रिय समाधिबलं सम्मासमाधि - अयं तस्मिन् समये सम्मासमाधि होति ।

(२४) कतम तस्मिन् समये सद्भावल होति ? या तस्मिन् समये सद्वा सद्वहना ओक्कप्पना अभिप्पसादो सद्वा सदिन्द्रिय सद्वा बल - इदं तस्मिन् समये सद्भावल होति ।

(२५) कतम तस्मिन् समये विरियबल होति ? यो तस्मिन् समये चेतसिको विरियारम्भो निष्कमो परक्कमो उय्यामो वायामो उस्साहो उस्सोळ्ही थामो धिति असिधिलपरक्कमता अनिक्खित्तछन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरियिन्द्रिय विरियबलं सम्मावायामो - इदं तस्मिन् समये विरिय बल होति ।

(२६) कतम तस्मिन् समये सतिबलं होति ? या तस्मिन् समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपिलापनता असम्भुसनता सति सतिन्द्रिय सतिबलं सम्मासति - इदं तस्मिन् समये सतिबलं होति ।

(२७) कतम तस्मिन् समये समाधिबलं होति ? या तस्मिन् समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अबट्ठिति अबिसाहारो अविक्खेपो अविमा

हृटमानसता समथो समाधिन्द्रिय समाधिबल सम्मासमाधि - इद
तस्मि समये समाधिबल होति ।

(२८) कतम तस्मि समये पञ्जाबल होति ? या तस्मि
समये पञ्जा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा
उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज वेभव्या ६
चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज
पतोदो पञ्जा पञ्जिन्द्रिय पञ्जाबल पञ्जासत्थ पञ्जापासादो
पञ्जाआलोको पञ्जाओभासो पञ्जापज्जोतो पञ्जारतन अमोहो
धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - इद तस्मि समये पञ्जाबल होति ।

B 22

(२९) कतम तस्मि समये हिरीबल होति ? य तस्मि समये 10
हिरीयति हिरीयितब्बेन हिरीयति पापकान अकुसलान धम्मान
समापत्तिया - इद तस्मि समये हिरीबल होति ।

(३०) कतम तस्मि समये ओत्तप्पबल होति ? य तस्मि
समये ओत्तप्पति ओत्तप्पितब्बेन ओत्तप्पति पापकान अकुसलान
धम्मान समापत्तिया - इद तस्मि समये ओत्तप्पबल होति । 15

(३१) कतमो तस्मि समये अलोभो होति ? यो तस्मि समये
अलोभो अलुब्भना अलुब्भितत्त असारागो असारज्जना असा-
रज्जितत्त अनभिज्झा अलोभो कुसलमूल - अय तस्मि समये
अलोभो होति ।

(३२) कतमो तस्मि समये अदोसो होति ? यो तस्मि समये 20
अदोसो अदुस्सना' अदुस्सितत्त' अव्यापादो अव्यापज्जो अदोसो
कुसलमूल - अय तस्मि समये अदोसो होति ?

(३३) कतमो तस्मि समये अमोहो होति ? या तस्मि समये
पञ्जा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा
उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज वेभव्या 26
चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्प-
जञ्ज पतोदो पञ्जा पञ्जिन्द्रिय पञ्जाबल पञ्जासत्थ पञ्जा-

R 14

पासादो पञ्चाआलोको पञ्चाओभासो पञ्चापज्जोतो पञ्चारतन
अमोहो घम्मविचयो सम्मादिट्ठि अमोहो कुसलमूल - अय तस्मि
समये अमोहो होति ।

(३४) कतमा तस्मि समये अनभिज्झा होति ? यो तस्मि
समये अलोभो अलुब्धना अलुब्धितत्त असारगो असारज्जना
असारज्जितत्त अनभिज्झा अलोभो कुसलमूल - अय तस्मि समये
अनभिज्झा होति ।

(३५) कतमो तस्मि समये अव्यापादो होति ? यो तस्मि
समये अदोसो अदुस्सना अदुस्सितत्त अव्यापादो अव्यापज्जो
अदोसो कुसलमूल - अय तस्मि समये अव्यापादो होति ।

(३६) कतमा तस्मि समये सम्मादिट्ठि होति ? या तस्मि
समये पञ्चा पमानना विचयो पविचयो घम्मविचयो सल्लक्खणा
उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिक्ख कोसल्ल नेपुञ्ज वेमस्या
चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेघा परिणायिका विपस्सना सम्पज्ज
पतोदो पञ्चा पञ्चिन्द्रिय पञ्चावल पञ्चासत्थ पञ्चापासादो
पञ्चाआलोको पञ्चाओभासो पञ्चापज्जोतो पञ्चारतन अमोहो
घम्मविचयो सम्मादिट्ठि - अय तस्मि समये सम्मादिट्ठि होति ।

(३७) कतमा तस्मि समये हिरी होति ? य तस्मि समये
हिरीयति हिरीयितब्बेन हिरीयति पापकान अकुसलान घम्मान
समापत्तिया - अय तस्मि समये हिरी होति ।

(३८) कतम तस्मि समये ओत्तप्प होति ? य तस्मि समये
ओत्तप्पति ओत्तप्पितब्बेन ओत्तप्पति पापकान अकुसलान घम्मान
समापत्तिया - अय तस्मि समये ओत्तप्प होति ।

(३९) कतमा तस्मि समये कायपस्सदि होति ? या तस्मि
समये वेदनाक्खन्धस्स सञ्चाक्खधस्स सङ्खारक्खधस्स पस्सदि
पटिपस्सदि^१ पस्सम्भना पटिपस्सम्भना पटिपस्सम्भ तत्त - अय
तस्मि समये कायपस्सदि^१ होति

१ पटिपस्सदि - यी स्या । २ २ पटिपस्सम्भना पटिपस्सम्भितत्त - यी
स्या । ३ कायपस्सदि - स्या ।

(४०) कतमा तस्मिं समये चित्तपस्सद्धि^१ होति ? या तस्मिं समये विज्जाणक्खन्धस्स पस्सद्धि पटिपस्सद्धि पस्सम्भना पटिपस्सम्भना पटिपस्सम्भितत्त - अयं तस्मिं समये चित्तपस्सद्धि होति ।

R 15

(४१) कतमा तस्मिं समये कायलहुता होति ? या तस्मिं समये वेदनाक्खन्धस्स सज्जाक्खन्धस्स सङ्खारक्खन्धस्स लहुता लहुपरिणामता अदन्धनता अवित्थनता - अयं तस्मिं समये कायलहुता होति ।

5

B 24

(४२) कतमा तस्मिं समये चित्तलहुता होति ? या तस्मिं समये विज्जाणक्खन्धस्स लहुता लहुपरिणामता अदन्धनता अवित्थनता - अयं तस्मिं समये चित्तलहुता होति ।

10

(४३) कतमा तस्मिं समये कायमुदुता होति ? या तस्मिं समये वेदनाक्खन्धस्स सज्जाक्खन्धस्स सङ्खारक्खन्धस्स मुदुता मद्दवता अकक्खलता^२ अकथिनता - अयं तस्मिं समये कायमुदुता होति ।

(४४) कतमा तस्मिं समये चित्तमुदुता होति ? या तस्मिं समये विज्जाणक्खन्धस्स मुदुता मद्दवता अकक्खलता अकथिनता - अयं तस्मिं समये चित्तमुदुता होति ।

15

(४५) कतमा तस्मिं समये कायकम्मञ्जता होति ? या तस्मिं समये वेदनाक्खन्धस्स सज्जाक्खन्धस्स सङ्खारक्खन्धस्स कम्मञ्जता कम्मञ्जत्त कम्मञ्जभावो - अयं तस्मिं समये कायकम्मञ्जता होति ।

20

(४६) कतमा तस्मिं समये चित्तकम्मञ्जता होति ? या तस्मिं समये विज्जाणक्खन्धस्स कम्मञ्जता कम्मञ्जत्त कम्मञ्जभावो - अयं तस्मिं समये चित्तकम्मञ्जता होति ।

(४७) कतमा तस्मिं समये कायपागुञ्जता होति ? या तस्मिं समये वेदनाक्खन्धस्स सज्जाक्खन्धस्स सङ्खारक्खन्धस्स पगुणता पगुणत्त पगुणभावो - अयं तस्मिं समये कायपागुञ्जता होति ।

25

१ चित्तपस्सद्धि - स्या० । २ अकक्खलता - रो० ।

(४८) कतमा तस्मिं समये चित्तपागुञ्जता होति? या तस्मिं समये विञ्ज्राणक्खन्धस्स पगुणता पगुणत्त पगुणभावो - अयं तस्मिं समये चित्तपागुञ्जता होति ।

(४९) कतमा तस्मिं समये कायुजुकता होति? या तस्मिं समये वेदनाक्खन्धस्स सञ्चारक्खन्धस्स सङ्गारक्खन्धस्स उजुता उजुकता अजिम्हता अवक्कता अकुटिलता - अयं तस्मिं समये कायुजुकता होति ।

(५०) कतमा तस्मिं समये चिसुजुकता होति? या तस्मिं समयं विञ्ज्राणक्खन्धस्स उजुता उजुकता अजिम्हता अवक्कता अकुटिलता - अयं तस्मिं समये चिसुजुकता होति ।

(५१) कतमा तस्मिं समये सति होति? या तस्मिं समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपिलापनता असम्मसुनता सति सतिन्द्रिय सतिबल सम्मासति - अयं तस्मिं समये सति होति ।

(५२) कतमं तस्मिं समये सम्पजञ्ज होति? या तस्मिं समये पञ्चा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा उपलक्खणा पञ्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज वेमव्या चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज पतोदो पञ्चा पञ्चिन्द्रिय पञ्चावल पञ्चासत्थ पञ्चापासादो पञ्चाआलोको पञ्चाओभासो पञ्चापज्जोतो पञ्चारत्तन अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - इदं तस्मिं समये सम्पजञ्ज होति ।

(५३) कतमो तस्मिं समये समथो होति? या तस्मिं समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविक्खेपो अबि साहुटमानसता समथो समाधिन्द्रिय समाधिबल सम्मासमाधि - अयं तस्मिं समये समथो होति ।

(५४) कतमा तस्मिं समये विपस्सना होति? या तस्मिं समये पञ्चा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्लक्खणा उपलक्खणा पञ्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज वेमव्या चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज

पतोदो पञ्चा पञ्चिन्द्रिय पञ्चाबल पञ्चासत्थ पञ्चापासादो
पञ्चाआलोको पञ्चाओभासो पञ्चापज्जोतो पञ्चारतन अमोहो
धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - अय तस्मि समये विपस्सना होति ।

(५५) कतमो तस्मि समये पग्गाहो होति ? यो तस्मि
समये चेतसिको विरियारम्भो निक्कमो परक्कमो उय्यामो 5
वायामो उस्साहो उस्सोळही थामो धिति असिथिलपरक्कमता
अनिक्खित्तच्छन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरि-
यिन्द्रिय विरियबल सम्मावायामो - अय तस्मि समये पग्गाहो
होति ।

B. १७

(५६) कतमो तस्मि समये अविक्खेपो होति ? या तस्मि 10
समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविक्खेपो
अविसाहटमानसता समथो समाधिन्द्रिय समाधिबल सम्मासमाधि
- अय तस्मि समये अविक्खेपो होति ।

R 17

ये वा पन तस्मि समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला ।

15

पदभाजनीय निट्ठित ।

पठममाणवारो^१ ।

२ तस्मि खो पन समये चत्तारो खन्धा होन्ति, द्वायतनानि
होन्ति, द्वे धातुयो होन्ति, तयो आहारा होन्ति, अट्ठिन्द्रियानि होन्ति,
पञ्चङ्गिक भान होति, पञ्चङ्गिको मग्गो होति, सत्त बलानि
होन्ति, तयो हेतू होन्ति, एको फस्सो होति, एका वेदना होति, एका
सञ्जा होति, एका चेतना होति, एक चित्त होति, एको वेदनाक्खन्धो 20
होति, एको सञ्जाक्खन्धो होति, एको सङ्खारक्खन्धो होति, एको
विज्जाणक्खन्धो होति, एक मनायतन होति, एक मनिन्द्रिय होति,
एका मनोविज्जाणधातु होति, एक धम्मायतन होति, एका धम्म-
धातु होति, ये वा पन तस्मि समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला ।

25

(१) कसमे तस्मिं समये चत्तारो सखा होन्ति? वेदना
क्खघो, सञ्जाक्खघो, सङ्खारक्खघो, विञ्जाणक्खघो।

(क) कतमो तस्मिं समये वेदनाक्खघो होति? य तस्मिं
समये चेतसिक सात चेतसिक सुख चेतोसम्पत्सज सातं सुख
वेदयित चेतोसम्पत्सजा साता सुखा वेदना—अय तस्मिं
समये वेदनाक्खन्धो होति।

(ख) कतमो तस्मिं समये सञ्जाक्खघो होति? या
तस्मिं समये सञ्जा सञ्जानना सञ्जानित्त—अय तस्मिं
समये सञ्जाक्खन्धो होति।

(ग) कतमो तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति? फत्सो
चेतना वितक्को विचारो पीति चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय
विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवितिन्द्रिय
सम्माविट्ठि सम्मासङ्कुप्पो सम्मावायामो सम्मासति सम्मा
समाधि सद्भाबल विरियबल सतिबल समाधिबल पञ्चाबल
हिरीबल ओत्तप्पबल अलोभो अबोसो अमोहो अनभिज्झा
अम्यापावो सम्मादिट्ठि हिरी ओत्तप्प कायपस्सद्धि चित्तपस्सद्धि
कायलहुता चित्तलहुता कायमुदुता चित्तमुदुता कायकम्म
ञ्जता चित्तकम्मञ्जता कायपागुञ्जता चित्तपागुञ्जता
कायुज्जकता चित्तुज्जकता सति सम्पजञ्ज समथो विपस्सना
पग्गाहो अविक्खेपो ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि
अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरुपिणो घम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध
ठपेत्वा सञ्जाक्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खघ—अय तस्मिं
समये सङ्खारक्खन्धो होति।

(घ) कतमो तस्मिं समये विञ्जाणक्खन्धो होति? य
तस्मिं समये चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन
मनिन्द्रिय विञ्जाण विञ्जाणक्खघो तज्जा मनोविञ्जाण
धातु—अयं तस्मिं समये विञ्जाणक्खघो होति।

इमे तस्मिं समये चत्तारो सखा होन्ति।

(२) कतमानि तस्मिं समये द्वायतनानि होन्ति ? मनायतनं धम्मायतन ।

(क) कतम तस्मिं समये मनायतन होति ? य तस्मिं समये चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन मनिन्द्रिय विज्जाण विज्जाणक्खन्धो तज्जा मनोविज्जाणधातु — इदं तस्मिं समये मनायतन होति । ८

(ख) कतम तस्मिं समये धम्मायतन होति ? वेदनाक्खन्धो, सज्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो — इदं तस्मिं समये धम्मायतन होति ।

इमानि तस्मिं समये द्वायतनानि होन्ति । 10

(३) कतमा तस्मिं समये द्वे धातुयो होन्ति ? मनोविज्जाणधातु, धम्मधातु ।

(क) कतमा तस्मिं समये मनोविज्जाणधातु होति ? य तस्मिं समये चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन मनिन्द्रिय विज्जाण विज्जाणक्खन्धो तज्जा मनोविज्जाणधातु — अयं तस्मिं समये मनोविज्जाणधातु होति । 15

(ख) कतमा तस्मिं समये धम्मधातु होति ? वेदनाक्खन्धो, सज्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो — अयं तस्मिं समये धम्मधातु होति ।

इमा तस्मिं समये द्वे धातुयो होन्ति । 20

(४) कतमे तस्मिं समये तयो आहारा होन्ति ? फस्साहारो, मनोसञ्चेतनाहारो, विज्जाणाहारो ।

(क) कतमो तस्मिं समये फस्साहारो होति ? यो तस्मिं समये फस्सो फुसना सफुसना सफुसितत्त — अयं तस्मिं समये फस्साहारो होति । 25

(ख) कतमो तस्मिं समये मनोसञ्चेतनाहारो होति ? या तस्मिं समये चेतना सञ्चेतना चेतयितत्त' — अयं तस्मिं

समये मनोसञ्चेतनाहारो होति ।

(ग) कतमो तस्मिन् समये विञ्जाणाहारो होति ? यत्तस्मिन् समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं मनिन्द्रियं विञ्जाणं विञ्जाणकसंघो तज्जा मनोविञ्जाणघातु-
-अयं तस्मिन् समये विञ्जाणाहारो होति ।

इमे तस्मिन् समये तयो आहारा होन्ति ।

(५) कतमानि तस्मिन् समये अट्टिन्द्रियाणि होन्ति ? सट्टिन्द्रियं विरियन्द्रियं सतिन्द्रियं, समाधिन्द्रियं, पञ्चिन्द्रियं, मनिन्द्रियं, मनिस्सिन्द्रियं जीवितिन्द्रियं ।

(क) कतमं तस्मिन् समये सट्टिन्द्रियं होति ? या तस्मिन् समये सद्वा सहहृता ओकप्पना अभिप्पसादो सद्वा सट्टिन्द्रियं सद्वावल्ल-इदं तस्मिन् समये सट्टिन्द्रियं होति ।

(ख) कतमं तस्मिन् समये विरियन्द्रियं होति ? यो तस्मिन् समये चेतसिक्खो विरियारम्भो निक्कमो परक्कमो उय्यामो वायामो उम्माहो उस्सोळ्ही यामो पित्ति अस्सिधिलपरक्कमता अनिक्खित्तच्छन्ता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरियं विरियिन्द्रियं विरियधलं मम्मावायामो-इदं तस्मिन् समये विरियिन्द्रियं होति ।

(ग) कतमं तस्मिन् समये सतिन्द्रियं होति ? या तस्मिन् समये मति अनुस्सति पटिस्सति मति मरणता धारणता अग्नि स्थापनता अमम्मगनता मति मतिन्द्रियं सतियं मम्मामति-इदं तस्मिन् समये सतिन्द्रियं होति ।

(घ) कतमं तस्मिन् समये समाधिन्द्रियं होति ? या तस्मिन् समये गिरास्स गिति गण्ठिनि अवट्ठिनि अविगाहारा अविक्कपो अविगाहमानगता ममधा ममापिन्द्रियं ममाधिक्कमं मम्मागमाधि-इदं तस्मिन् समये ममाधिन्द्रियं होति ।

(ङ) कतमं तस्मिन् समये पञ्चिन्द्रियं होति ? या तस्मिन् समये पञ्चा पञ्चानना विणयो पविणयो धम्मज्झिणयो मम्म-

क्खणा उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज
वेभब्बा चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना
सम्पजञ्ज पतोदो पञ्जा पञ्चिन्द्रिय पञ्जाबल पञ्जासत्थ
पञ्जापासादो पञ्जाआलोको पञ्जाओभासो पञ्जापज्जोतो
पञ्जारतन अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - इद तस्मिं समये 5
पञ्चिन्द्रिय होति ।

(च) कतम तस्मिं समये मनिन्द्रिय होति ? य तस्मिं समये
चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन मनिन्द्रिय
विञ्जाण विञ्जाणक्खन्धो तज्जा मनोविञ्जाणधातु - इद तस्मिं
समये मनिन्द्रिय होति । 10

(छ) कतम तस्मिं समये सोमनस्सिन्द्रिय होति ? य
तस्मिं समये चेतसिक सात चेतसिक सुख चेतोसम्फस्सज सात
सुख वेदयित चेतोसम्फस्सजा साता सुखा वेदना - इद तस्मिं
समये सोमनस्सिन्द्रिय होति ।

(ज) कतम तस्मिं समये जीवित्तिन्द्रिय होति ? यो तेस 15
अरूपीन धम्मान आयु ठिति यपना यापना इरियना वत्तना
पालना जीवित जीवित्तिन्द्रिय - इद तस्मिं समये जीवित्तिन्द्रिय
होति ।

इमानि तस्मिं समये अट्ठिन्द्रियानि होन्ति ।

(६) कतम तस्मिं समये पञ्चङ्गिक भान होति ? वितक्को, 20
विचारो, पीति, सुख, चित्तस्सेकगता ।

(क) कतमो तस्मिं समये वितक्को होति ? यो तस्मिं
समये तक्को वितक्को सङ्कप्पो अप्पना व्यप्पना चेतसो अभि-
निरोपना सम्मासङ्कप्पो - अय तस्मिं समये वितक्को होति ।

(ख) कतमो तस्मिं समये विचारो होति ? यो तस्मिं 25
समये चारो विचारो अनुविचारो उपविचारो चित्तस्स
अनुसन्धनता अनुपेक्खनता -
होति ।

ममये मनोसञ्चेतनाहारो होति ।

(ग) कतमो तस्मिं समये विञ्ज्राणाहारो होति ? य तस्मिं समये चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन मनिन्द्रिय विञ्ज्राण विञ्ज्राणक्लधो तज्जा मनोविञ्ज्राणधातु
— अय तस्मिं समये विञ्ज्राणाहारो होति ।

इमे तस्मिं समये तयो आहारा होन्ति ।

(५) कतमानि तस्मिं समये अट्टिन्द्रियानि होन्ति ? सद्धिन्द्रियं विरियिन्द्रिय, सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय, पञ्चिन्द्रिय, मनिन्द्रिय सोमनस्सिन्द्रिय, जीवितिन्द्रिय ।

(क) कतम तस्मिं समये सद्धिन्द्रियं होति ? या तस्मिं समये सद्धा सद्दहना ओकप्पना अभिप्पसादो सद्धा सद्धिन्द्रिय सद्धाबल — इद तस्मिं समये सद्धिन्द्रियं होति ।

(ख) कतम तस्मिं समये विरियिन्द्रिय होति ? यो तस्मिं समये चतसिको विरियारम्भो निक्कमो परक्कमो उय्यामं वायामो उस्साहो उस्सोळ्ही धामो धिति असिधिलपरक्कमत अनिक्खित्तछन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरियिन्द्रिय विरियबल सम्मावायामो — इद तस्मिं समय विरियिन्द्रिय होति ।

(ग) कतमं तस्मिं समये सतिन्द्रिय होति ? या तस्मिं ममये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपि लापनता असम्मुसनता सति सतिन्द्रियं सतिबल सम्मासति — इदं तस्मिं समय सतिन्द्रिय होति ।

(घ) कतमं तस्मिं समय समाधिन्द्रिय होति ? या तस्मिं ममय चित्तस्स ठिति मण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अवि पलेपो अविमाहट्मानमता ममयो समाधिन्द्रियं समाधिबल सम्मासमाधि — इद तस्मिं समये समाधिन्द्रिय होति ।

(ङ) कतम तस्मिं समय पञ्चिन्द्रियं होति ? या तस्मिं ममये पञ्चा पजानना विषयो पविषयो धम्मविषयो सुत्तर

क्खणा उपलक्खणा पच्चुपलक्खणा पण्डिच्च कोसल्ल नेपुञ्ज
वेभव्या चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना
सम्पज्झ पतोदो पञ्ञा पञ्चिन्द्रिय पञ्ञावल पञ्ञासत्थ
पञ्ञापासादो पञ्ञाआलोको पञ्ञाओभासो पञ्ञापज्जोतो
पञ्ञारतन अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि — इद तस्मिं समये 5
पञ्चिन्द्रिय होति ।

(च) कतम तस्मिं समये मनिन्द्रिय होति ? य तस्मिं समये
चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतन मनिन्द्रिय
विञ्ञाण विञ्ञाणक्खन्धो तज्जा मनोविञ्ञाणधातु — इद तस्मिं
समये मनिन्द्रिय होति ।

10

(छ) कतम तस्मिं समये सोमनस्सिन्द्रिय होति ? य
तस्मिं समये चेतसिकं सात चेतसिक सुख चेतोसम्फस्सज सात
सुख वेदयित चेतोसम्फस्सजा साता सुखा वेदना — इद तस्मिं
समये सोमनस्सिन्द्रिय होति ।

(ज) कतम तस्मिं समये जीवितिन्द्रिय होति ? यो तेस 15
अरूपीन धम्मान आयु ठिति यपना यापना इरियना वत्तना
पालना जीवित जीवितिन्द्रिय — इद तस्मिं समये जीवितिन्द्रिय
होति ।

इमानि तस्मिं समये अट्ठिन्द्रियानि होन्ति ।

(६) कतम तस्मिं समये पञ्चङ्गिक भान होति ? वितक्को, 20
विचारो, पीति, सुख, चित्तस्सेकगता ।

(क) कतमो तस्मिं समये वितक्को होति ? यो तस्मिं
समये तक्को वितक्को सङ्कप्पो अप्पना व्यप्पना चेतसो अभि-
निरोपना सम्मासङ्कप्पो — अय तस्मिं समये वितक्को होति ।

(ख) कतमो तस्मिं समये विचारो होति ? यो तस्मिं 25
समये चारो विचारो अनुविचारो उपविचारो चित्तस्स
अनुसन्धनता अनुपेक्खनता — अय तस्मिं समये विचारो
होति ।

(ग) कतमा तस्मिं समयं पीतिं होति? या तस्मिं समये पीतिं पामोज्जं आमादना पमोदना हासो पहासो विति ओदग्य अत्तमनता चित्तस्स - अयं तस्मिं समये पीतिं होति।

(घ) कतमं तस्मिं समये सुखं होति? यं तस्मिं समये चेतसिकं सातं चेतनिकं सुखं चेतोसम्पत्तसज्जं सातं सुखं धेयित्तं चेतोसम्पत्तसज्जा साता सुखा वेदना - इदं तस्मिं समये सुखं होति।

(ङ) कतमा तस्मिं समये चित्तस्सेकगता होति? या तस्मिं समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारी अविकसेपो अविसाहटमानसता समधो समाधिन्द्रियं समाधिं बलं सम्मासमाधि - अयं तस्मिं समये चित्तस्सेकगता होति। इदं तस्मिं समये पञ्चङ्गिकं भानं होति।

(७) कतमो तस्मिं समये पञ्चङ्गिको मग्गो होति? सम्मादिट्ठिं सम्मासङ्कुप्पो सम्मावायामो सम्मासति सम्मासमाधि।

(क) कतमा तस्मिं समये सम्मादिट्ठिं होति? या तस्मिं समयं पञ्चा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सल्ल-
प्पणा उपलप्पणा पञ्चुपलप्पणा पण्हिच्च कोसल्लं नेपुञ्जं वेमत्या चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना सम्पजञ्ज पतोदी पञ्चा पञ्चिन्द्रियं पञ्चावलं पञ्चासत्थं पञ्चापासादो पञ्चाआलोको पञ्चाओभासो पञ्चापञ्जोतो पञ्चारत्तनं अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - अयं तस्मिं समये सम्मादिट्ठि होति।

(ख) कतमो तस्मिं समये सम्मासङ्कुप्पो होति? यो तस्मिं समये तक्को वितक्को सङ्कुप्पो अप्पना व्यप्पना चेतसो अभिनिरोपना सम्मासङ्कुप्पो - अयं तस्मिं समये सम्मासङ्कुप्पो होति।

(ग) कतमो तस्मिं समये सम्मावायामो होति? यो तस्मिं समये चेतसिको विरियारम्भो निष्कमो परस्समो उय्यामो वायामो उस्ताहो उस्तोळ्ही यामो धिति असिधिल-

परक्कमता अनिक्खित्तछन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरियिन्द्रिय विरियबल सम्मावायामो—अय तस्मिं समये सम्मावायामो होति ।

(घ) कतमा तस्मिं समये सम्मासति होति ? या तस्मिं समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता ६ अपिलापनता असम्मुसनता सति सतिन्द्रिय सतिबल सम्मासति—अय तस्मिं समये सम्मासति होति ।

(ङ) कतमो तस्मिं समये सम्मासमाधि होति ? या तस्मिं समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविक्खेपो अविसाहटमानसता समथो समाधिन्द्रिय समाधिबल सम्मा- 10 समाधि—अय तस्मिं समये सम्मासमाधि होति ।

अय तस्मिं समये पञ्चङ्गिको मग्गो होति ।

(८) कतमानि तस्मिं समये सत्त बलानि होन्ति ? सद्धाबल, विरियबल, सतिबल, समाधिबल, पञ्जाबल, हिरीबल, ओत्तप्प- 15 बल ।

(क) कतम तस्मिं समये सद्धाबल होति ? या तस्मिं समये सद्धा सद्दहना ओक्कप्पना अभिप्पसादो सद्धा सद्धिन्द्रिय सद्धाबल—इद तस्मिं समये सद्धाबल होति ।

(ख) कतम तस्मिं समये विरियबल होति ? यो तस्मिं समये चेतसिको विरियारम्भो निक्कमो परक्कमो उय्यामो 20 वायामो उस्साहो उस्सोब्धी थामो धिति असिथिलपरक्कमता अनिक्खित्तछन्दता अनिक्खित्तधुरता धुरसम्पग्गाहो विरिय विरियिन्द्रिय विरियबल सम्मावायामो—इद तस्मिं समये विरियबल होति ।

(ग) कतम तस्मिं समये सतिबल होति ? या तस्मिं 25 समये सति अनुस्सति पटिस्सति सति सरणता धारणता अपिलापनता असम्मुसनता सति सतिन्द्रिय सतिबल सम्मासति—इद तस्मिं समये सतिबल होति ।

(५) कतम तस्मि समये समाधिबलं होति? या तस्मि समये चित्तस्स ठिति सण्ठिति अवट्ठिति अविसाहारो अविक्खेपो अविसाहटमानसता समया समाधिन्द्रिय समाधिबलं सम्मासमाधि—इदं तस्मि समये समाधिबलं होति।

(६) कतम तस्मि समये पञ्ञाबलं होति? या तस्मि समये पञ्ञा पजानना विचयो पविचयो धम्मविचयो सत्त्व-
मक्षणा उपलब्धसणा पञ्ञुपलब्धसणा पण्डित्तं कोसत्तं नेपुञ्ञं
धेमम्या चिन्ता उपपरिक्खा भूरी मेधा परिणायिका विपस्सना
सम्पजञ्ञ पतोदो पञ्ञा पञ्ञिन्द्रिय पञ्ञाबलं पञ्ञासत्थं
पञ्ञापासादो पञ्ञाआलोको पञ्ञाओमासो पञ्ञापज्जोतो
पञ्ञारत्तनं अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि—इदं तस्मि
समये पञ्ञाबलं होति।

(७) कतम तस्मि समये हिरीबलं होति? य तस्मि समये हिरीयति हिरीयितव्वेन हिरीयति पापकानं अकुसलानं धम्मानं समापत्तिया—इदं तस्मि समये हिरीबलं होति।

(८) कतम तस्मि समये ओत्तप्पबलं होति? य तस्मि समये ओत्तप्पति ओत्तप्पितव्वेन ओत्तप्पति पापकानं अकुसलानं धम्मानं समापत्तिया—इदं तस्मि समये ओत्तप्पबलं होति।

इमानि तस्मि समये सत्तं बलानि होन्ति।

(९) कतमे तस्मि समये क्षयो हेतू होन्ति? अलोभो अदोसो, अमोहो।

(क) कतमो तस्मि समये अलोभो होति? यो तस्मि समये अलोभो अलुब्धना अलुब्धित्तं असारानो असारज्जना असारज्जित्तं अनभिक्खा अलोभो कुसल्मूल—अयं तस्मि समये अलोभो होति।

(ख) कतमो तस्मि समये अदोसो होति? यो तस्मि समये अदोसो अदुस्ताना अदुस्सित्तं अभ्यापादो अभ्यापज्जो अदोसो कुसल्मूल—अयं तस्मि समये अदोसो होति।

(ग) कतमो तस्मिं समये अमोहो होति ? या तस्मिं समये पञ्चा पजानना पे० अमोहो धम्मविचयो सम्मादिट्ठि - अयं तस्मिं समये अमोहो होति ।

इमे तस्मिं समये तयो हेतू होन्ति ।

(१०) कतमो तस्मिं समये एको फस्सो होति ? यो तस्मिं समये फस्सो फुसना सफुसना सफुसितत्तं - अयं तस्मिं समये एको फस्सो होति । 5

(११) कतमा तस्मिं समये एका वेदना होति ? य तस्मिं समये चेतसिक सात चेतसिक सुख चेतोसम्फस्सज सात सुख वेदयित चेतोसम्फस्सजा साता सुखा वेदना - अयं तस्मिं समये एका वेदना होति । 10

(१२) कतमा तस्मिं समये एका सञ्जा होति ? या तस्मिं समये सञ्जा सञ्जानना सञ्जानितत्तं - अयं तस्मिं समये एका सञ्जा होति ।

(१३) कतमा तस्मिं समये एका चेतना होति ? या तस्मिं समये चेतना सञ्चेतना चेतयितत्तं - अयं तस्मिं समये एका चेतना होति । 15

(१४) कतम तस्मिं समये एक चित्त होति ? य तस्मिं समये चित्त मनो मानस हृदय पण्डर मनो मनायतनं मनिन्द्रिय विञ्जाण विञ्जाणक्खन्धो तज्जा मनोविञ्जाणधातु - इदं तस्मिं समये एक चित्त होति । 20

(१५) कतमो तस्मिं समये एको वेदनाक्खन्धो होति ? य तस्मिं समये चेतसिक सात चेतसिक सुख चेतोसम्फस्सज सात सुख वेदयित चेतोसम्फस्सजा साता सुखा वेदना - अयं तस्मिं समये एको वेदनाक्खन्धो होति ।

(१६) कतमो तस्मिं समये एको सञ्जाक्खन्धो होति ? या तस्मिं समये सञ्जा सञ्जानना सञ्जानितत्तं - अयं तस्मिं समये एको सञ्जाक्खन्धो होति । 25

(१७) कतमो तस्मिं समये एको सङ्खारक्खणो होति ?
 फत्सो चेतना वितक्खो विचारो पीति चित्तस्सेकगता सद्धि
 न्द्रिय विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवि
 तिन्द्रिय सम्मादिट्ठि सम्मासङ्कुप्पो सम्मावायामो सम्मासति
 सम्मासमाधि सद्धावल विरियवल सतिवल समाधिवल पञ्चावल
 हिरीयल ओत्तप्पवल अलोभो अदोसो अमोहो अनभिज्झा अध्या
 पादो सम्मादिट्ठि हिरी ओत्तप्प कायपस्सद्धि चित्तपस्सद्धि काय
 लुब्धता चित्तलुब्धता कायमुदुता चित्तमुदुता कायकम्मञ्जता चित्त
 कम्मञ्जता कायपागुञ्जता चित्तपागुञ्जता कायजुक्ता चित्त
 जुक्ता सति सम्पजञ्ज समथो विपस्सना पग्गाहो अविक्खेपो य
 वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना
 अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खण्णं ठपेत्वा सञ्ज्वाक्खण्णं ठपेत्वा
 विञ्ज्वाणक्खण्णं — अयं तस्मिं समये एको सङ्खारक्खणो होति ।

(१८) कतमो तस्मिं समये एको विञ्ज्वाणक्खणो होति ? य
 तस्मिं समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं
 मनिन्द्रियं विञ्ज्वाणं विञ्ज्वाणक्खण्णो तज्जा मनोविञ्ज्वाणघातु
 — अयं तस्मिं समये एको विञ्ज्वाणक्खणो होति ।

(१९) कतमं तस्मिं समये एकं मनायतनं होति ? य तस्मिं
 समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं मनिन्द्रियं
 विञ्ज्वाणं विञ्ज्वाणक्खण्णो तज्जा मनोविञ्ज्वाणघातु — इदं तस्मिं
 समये एकं मनायतनं होति ।

(२०) कतमं तस्मिं समये एकं मनिन्द्रियं होति ? य तस्मिं
 समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं मनिन्द्रियं
 विञ्ज्वाणं विञ्ज्वाणक्खण्णो तज्जा मनोविञ्ज्वाणघातु — इदं तस्मिं
 समये एकं मनिन्द्रियं होति ।

(२१) कतमा तस्मिं समये एका मनोविञ्ज्वाणघातु होति ?
 यं तस्मिं समये चित्तं मनो मानसं हृदयं पण्डरं मनो मनायतनं
 मनिन्द्रियं विञ्ज्वाणं विञ्ज्वाणक्खण्णो तज्जा मनोविञ्ज्वाणघातु —
 अयं तस्मिं समये एका मनोविञ्ज्वाणघातु होति ।

(२२) कतम तस्मि समये एक धम्मायतन होति ? वेदना-
क्खन्धो, सञ्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो — इदं तस्मि समये एक
धम्मायतन होति ।

(२३) कतमा तस्मि समये एका धम्मधातु होति ? वेदना-
क्खन्धो, सञ्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो — अयं तस्मि समये एका 5
धम्मधातु होति ।

ये वा पन तस्मि समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला ।

कोट्टासवारो^१ ।

३ तस्मि खो पन समये धम्मा होन्ति, खन्धा होन्ति, आयत-
नानि होन्ति, धातुयो होन्ति, आहारा होन्ति, इन्द्रियाणि होन्ति, भान 10
होति, मग्गो होति, बलानि होन्ति, हेतू होन्ति, फस्सो होति, वेदना
होति, सञ्जा होति, चेतना होति, चित्त होति, वेदनाक्खन्धो होति,
सञ्जाक्खन्धो होति, सङ्खारक्खन्धो होति, विज्जाणक्खन्धो होति,
मनायतन होति, मनिन्द्रिय होति, मनोविज्जाणधातु होति, धम्मायतन
होति, धम्मधातु होति, ये वा पन तस्मि समये अञ्जे पि अत्थि 15
पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला ।

(१) कतमे तस्मि समये धम्मा होन्ति ? वेदनाक्खन्धो,
सञ्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो, विज्जाणक्खन्धो — इमे तस्मि समये
धम्मा होन्ति ।

(२) कतमे तस्मि समये खन्धा होन्ति ? वेदनाक्खन्धो, 20
सञ्जाक्खन्धो, सङ्खारक्खन्धो, विज्जाणक्खन्धो — इमे तस्मि
समये खन्धा होन्ति ।

(३) कतमानि तस्मि समये आयतनानि होन्ति ? मनायतन,
धम्मायतन — इमानि तस्मि समये आयतनानि होन्ति ।

(४) कतमा तस्मि समये धातुयो होन्ति ? मनोविज्जाण- 25
धातु, धम्मधातु — इमा तस्मि समये धातुयो होन्ति ।

(५) कतमे तस्मिं समये आहारा होन्ति ? फस्ताहारो, मनो-
सञ्चेतनाहारो, विञ्चाणाहारो—इमे तस्मिं समये आहारा होन्ति ।

(६) कतमानि तस्मिं समये इन्द्रियाणि होन्ति ? सद्भिन्द्रिय,
विरियिन्द्रिय, सतिन्द्रिय, समाधिन्द्रियं, पञ्चन्द्रिय, मनिन्द्रिय
सोमनस्सिन्द्रिय, जीवितिन्द्रिय—इमानि तस्मिं समये इन्द्रियाणि
होन्ति ।

(७) कतम तस्मिं समये ज्ञानं होति ? वितक्को, विचारो,
पीति, सुख, चित्तस्तेष्वङ्गता—इदं तस्मिं समये ज्ञानं होति ।

(८) कतमो तस्मिं समये मग्गो होति ? सम्मादिट्ठि सम्मा
सङ्कप्पो, सम्मावायामो, सम्मासति, सम्मासमाधि—अयं तस्मिं
समये मग्गो होति ।

(९) कतमानि तस्मिं समये बलानि होन्ति ? सद्भावलं,
विरियबलं, सतिबलं समाधिबलं पञ्चबलं हिरीबलं ओतप्प
बलं—इमानि तस्मिं समये बलानि होन्ति ।

(१०) कतमे तस्मिं समये हेतू होन्ति ? अलोभो अबोसो,
अमोहो—इमे तस्मिं समये हेतू होन्ति ।

(११) कतमो तस्मिं समये फत्सो होति पे० अयं तस्मिं
समये फत्सो होति ।

(१२) कतमा तस्मिं समये वेदना होति पे० अयं तस्मिं
समये वेदना होति ।

(१३) कतमा तस्मिं समये सञ्जा होति पे० अयं तस्मिं
समये सञ्जा होति ।

(१४) कतमा तस्मिं समये चेतना होति पे० अयं तस्मिं
समये चेतना होति ?

(१५) कतम तस्मिं समये चित्तं होति पे० इयं तस्मिं
समये चित्तं होति ।

(१६) कतमो तस्मिं समये वेदनाक्खन्धो होति पे० .. अयं
तस्मिं समये वेदनाक्खन्धो होति ।

(१७) कतमो तस्मिं समये सञ्जाकखन्धो होति . पे० ...
अयं तस्मिं समये सञ्जाकखन्धो होति ।

(१८) कतमो तस्मिं समये सङ्खारकखन्धो होति पे० .
अयं तस्मिं समये सङ्खारकखन्धो होति ।

(१९) कतमो तस्मिं समये विज्जाणकखन्धो होति पे० . ६
अयं तस्मिं समये विज्जाणकखन्धो होति ।

(२०) कतम तस्मिं समये मनायतन होति पे० इदं तस्मिं
समये मनायतन होति ।

(२१) कतम तस्मिं समये मनिन्द्रिय होति पे० इदं तस्मिं
समये मनिन्द्रिय होति ।

10

(२२) कतमा तस्मिं समये मनोविज्जाणधातु होति पे०
अयं तस्मिं समये मनोविज्जाणधातु होति ।

(२३) कतम तस्मिं समये धम्मायतन होति ? वेदनाकखन्धो,
सञ्जाकखन्धो, सङ्खारकखन्धो — इदं तस्मिं समये धम्मायतन होति ।

(२४) कतमा तस्मिं समये धम्मधातु होति ? वेदनाकखन्धो, 15
सञ्जाकखन्धो, सङ्खारकखन्धो — अयं तस्मिं समये धम्मधातु होति ।

ये वा पन तस्मिं समये अज्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला ।

सुञ्जतवारो ।

दुतिय चित्त

४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल
चित्त उप्पन्न होति सोमनस्ससहगत वाणसम्पयुत्त ससङ्खारेण रूपा-
रम्मण वा पे० धम्मरम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मिं समये 20
फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

ततिय चित्त

५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल
चित्त उप्पन्न होति सोमनस्ससहगत वाणविप्पयुत्त रूपारम्मण वा

सद्धारम्मण वा गन्धारम्मण वा रसारम्मण वा फोद्ध्वारम्मण वा
 धम्मारम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मिं समये फस्सो होति, वेदना
 होति, सञ्जा होति, चेतना होति, चित्त होति, वितक्को होति, विचारो
 होति, पीति होति, सुख होति, चित्तस्सेकगता होति सच्चिन्द्रियं
 ५ होति विरियिन्द्रिय होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति,
 मनिन्द्रिय होति, सोमनस्सिन्द्रिय होति, जीवित्तिन्द्रिय होति, सम्मा
 सङ्कप्पो' होति, सम्मावायामो होति, सम्मासति होति सम्मासमाधि
 होति, सद्भावल होति विरियबल होति, सतिबल होति, समाधिबल
 होति, हिरीबल होति, ओत्तप्यबल होति अलोभो होति, अदोसो होति,
 १० अनमिज्झा होति अब्यापादो होति, हिरी होति, ओत्तप्य होति
 कायपस्सदि होति, चित्तपस्सदि होति, कायलहुता होति चित्तलहुता
 होति कायमुदुता होति, चित्तमुदुता होति, कायकम्मञ्जता हाति,
 चित्तकम्मञ्जता होति कायपागुञ्जता होति, चित्तपागुञ्जता होति,
 कायजुक्ता होति, चित्तजुक्ता होति सति होति, समथो हाति
 १५ पग्गाहो होति, अबिक्खेपो होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि
 अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० ।

६ तस्मिं सो पन समये चत्तारो जन्धा होन्ति द्वायतनानि
 हान्ति द्वे धातुयो होन्ति तयो आहारा होन्ति सतिन्द्रियानि होन्ति,
 पञ्चङ्गिक भान होति चतुरङ्गिको मग्गो होति छ बलानि होन्ति
 २० द्वे हेतू होन्ति एको फस्सो होति पे० एक धम्मायतन हाति,
 एका धम्मधातु होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्च
 समुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० फत्तमो
 तस्मिं समये सङ्गारक्खणो होति ? फस्सो चेतना वितक्को विचारो
 पीति चित्तस्सेकगता सच्चिन्द्रिय विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधि
 २५ न्द्रिय जीवित्तिन्द्रिय सम्मासङ्कप्पो सम्मावायामो सम्मासति सम्मा
 समाधि सद्भावल विरियबल सतिबल समाधिबल हिरीबल ओत्तप्यबल
 अलोभो अदोसो अनमिज्झा अब्यापादो हिरी ओत्तप्य कायपस्सदि
 चित्तपस्सदि कायलहुता चित्तलहुता कायमुदुता चित्तमुदुता कायकम्म
 ञ्जता चित्तकम्मञ्जता कायपागुञ्जता चित्तपागुञ्जता कायजुक्ता

चित्तजुक्ता सति समथो पग्गाहो अविकखेपो, ये वा पन तस्मि समये
अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरुपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध
ठपेत्वा सञ्जाक्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध - अयं तस्मि समये
सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

चतुर्थ चित्त

७ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मि समये कामावचर कुसल 5
चित्त उप्पन्न होति सोमनस्ससहगत आणविप्पयुत्त ससङ्खारेण रूपा-
रम्मण वा पे० धम्मरम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मि
समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति . पे० इमे धम्मा
कुसला ।

पञ्चमं चित्त

८. कतमे धम्मा कुसला ? यस्मि समये कामावचर कुसल 10
चित्त उप्पन्न होति उपेक्खासहगत आणसम्पयुत्त रूपारम्मण वा सद्दा-
रम्मण वा गन्धारम्मण वा रसारम्मण वा फोढुब्बारम्मण वा धम्मा-
रम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मि समये फस्सो होति, वेदना
होति, सञ्जा होति, चेतना होति, चित्त होति, वितक्को होति, विचारो
होति, उपेक्खा होति, चित्तस्सेकगता होति, सद्धिन्द्रिय होति, विरि- 15
यिन्द्रिय होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, पञ्चिन्द्रिय
होति, मनिन्द्रिय होति, उपेक्खिन्द्रिय होति, जीवित्तिन्द्रिय होति,
सम्मादिट्ठि होति, सम्मासङ्कप्पो होति, सम्मावायामो होति, सम्मा-
सति होति, सम्मासमाधि होति, सद्धाबल होति, विरियबल होति,
सतिबल होति, समाधिबल होति, पञ्चाबल होति, हिरीबल होति, 20
ओत्तप्पबल होति, अलोभो होति, अदोसो होति, अमोहो होति, अन-
भिज्झा होति, अव्यापादो होति, सम्मादिट्ठि होति, हिरी होति,
ओत्तप्प होति, कायपस्सद्धि होति, चित्तपस्सद्धि होति, कायलहुता
होति, चित्तलहुता होति, कायमुदुता होति, चित्तमुदुता होति, काय-
कम्मञ्जता होति, चित्तकम्मञ्जता होति कायपागुञ्जता होति, 25
चित्तपागुञ्जता होति, कायजुक्ता होति, चित्तजुक्ता होति, सति

होति सम्पज्झ होति, समथो होति, विपस्सना होति, पग्गाहो होति, अविनखेपो होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्च समुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा—इमे धम्मा कुसला ।

(१) कतमो तस्मिं समये फस्सो होति ? यो तस्मिं समये फस्सो फुसना सफुमना सफुसितत्त—अयं तस्मिं समये फस्सो होति ।

(२) कतमा तस्मिं समये वेदना होति ? यं तस्मिं समयं तज्जा मनोयिञ्जाणघातुसम्फस्सजं चेतसिक्कं नेव सात नासात् चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदयित्वा चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदना—अयं तस्मिं समये वेदना होति पे० ।

(८) कतमा तस्मिं समये उपवक्खा हाति ? यं तस्मिं समयं चतसिक्कं नेव सात नासात् चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदयित्वा चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदना—अयं तस्मिं समये उपवक्खा होति पे० ।

(११) कतमं तस्मिं समये उपविक्षन्धियं होति ? यं तस्मिं समये चेतसिक्कं नेव सात नासात् चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदयित्वा चेतोसम्फस्सजं अदुक्खमसुखं वेदना—इदं तस्मिं समये उपविक्षन्धियं होति पे० । ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा—इमे धम्मा कुसला पे० ।

९ तस्मिं खो पन समये चत्तारो सन्धा होन्ति द्वायतनानि होन्ति द्वे धातुयो होन्ति तयो आहारा होन्ति अट्ठिन्द्रियानि होन्ति, चतुरङ्गिक्कं भानं होति पञ्चङ्गिक्को मग्गो होति सत्तं धलानि होन्ति, तयो हेतू होन्ति एको फस्सो होति पे० । एकं धम्मायतनं होति एका धम्मधातु होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा—इमे धम्मा कुसला पे० । कतमो तस्मिं समयं सङ्खारसन्धो होति ? फस्सो चेतना वितक्को विचारा धित्तस्सङ्गता सट्ठिन्द्रियं विरियिन्द्रियं सतिन्द्रियं समाधिन्द्रियं पञ्चिन्द्रियं जीवितिन्द्रियं सम्मादिट्ठिं सम्मासङ्कुप्पो सम्मावायामो

सम्मासति सम्मासमाधि सद्भावल विरियवलं सतिवल समाधिवल
 पञ्चावल हिरीवल ओत्तप्पवल अलोभो अदोसो अमोहो अनभिज्झा
 अंध्यापादो सम्मादिट्ठि हिरी ओत्तप्प कायपस्सद्धि चित्तपस्सद्धि काय-
 लहुता चित्तलहुता कायमुदुता चित्तमुदुता कायकम्मञ्जता चित्तकम्मञ्जता
 कायपागुञ्जता चित्तपागुञ्जता कायुजुकता चित्तुजुकता सति सम्पजञ्ज 5
 समथो विपस्सना पग्गाहो अविक्खेपो, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे
 पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध
 ठपेत्वा सञ्जाक्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध - अयं तस्मिं समये
 सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

छट्ठ चित्त

१० कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल 10
 चित्त उप्पन्न होति उपेक्खासहगत बाणसम्पयुत्त ससङ्खारेण रूपा-
 रम्मण वा पे० धम्मरम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मिं समये
 फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

सत्तम चित्त

११ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल
 चित्त उप्पन्न होति उपेक्खासहगत बाणविप्पयुत्त रूपारम्मण वा सद्वा- 16
 रम्मण वा गन्धारम्मण वा रसारम्मण वा फोट्ठुव्वारम्मणं वा धम्मा-
 रम्मण वा य य वा पनारब्भ, तस्मिं समये फस्सो होति, वेदना होति,
 सञ्जा होति, चेतना होति, चित्त होति, वितक्को होति, विचारो
 होति, उपेक्खा होति, चित्तस्सेकगता होति, सद्धिन्द्रिय होति,
 विरियिन्द्रिय होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, मनिन्द्रिय 20
 होति, उपेक्खिन्द्रिय होति, जीवितिन्द्रिय होति, सम्मासङ्कप्पो होति,
 सम्मावायामो होति, सम्मासति होति, सम्मासमाधि होति, सद्भावल
 होति, विरियवल होति, सतिवल होति, समाधिवल होति, हिरीवल
 होति, ओत्तप्पवल होति, अलोभो होति, अदोसो होति, अनभिज्झा

होति, अद्यापादो होति, हिरी होति, ओत्तप्य होति, कायपस्सदि
होति, चित्तपस्सदि होति कायलहुता होति, चित्तलहुता होति, काय
मुदुता होति, चित्तमुदुता होति, कायकम्मञ्जता होति, चित्तकम्मञ्जता
होति, कायपागुञ्जता होति, चित्तपागुञ्जता होति, कायजुक्ता होति,
चित्तजुक्ता होति, सति होति समथो' होति, पग्गाहो होति,
अविक्खेपो होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्च
समुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० ।

१२ तस्मिं सो पन समये चत्तारो सञ्चा होन्ति, द्वायतनानि
होन्ति द्वे धालुयो होन्ति, तयो आहारा होन्ति, सत्तिन्द्रियानि होन्ति,
चतुरङ्गिक भान होति, चतुरङ्गिको भग्गो होति, छ धलानि होन्ति
द्वे हेतु होन्ति, एको फस्सो होति पे० एक धम्मायसन होति,
एका धम्मघालु होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि
पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० कतमो
तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति ? फस्सो चेतना वित्तको विचारो
चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रिय सत्तिन्द्रिय समाधिन्द्रिय जीवि
तिन्द्रिय सम्मासङ्खप्पो सम्मावायामो सम्मासति सम्मासमाधि सद्धानल
विरियबल सतिबल समाधिबलं हिरीबल ओत्तप्यबल अलोभो अदोसो
अनभिज्झा अद्यापादो हिरी ओत्तप्य कायपस्सदि चित्तपस्सदि काय
लहुता चित्तलहुता कायमुदुता चित्तमुदुता कायकम्मञ्जता चित्त
कम्मञ्जता कायपागुञ्जता चित्तपागुञ्जता कायजुक्ता चित्तजुक्ता सति
समथो पग्गाहो अविक्खेपो ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि
पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध ठपेत्वा सञ्जा
क्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध - अयं तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो
होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

अट्ठमं चित्तं

१३ कतमं धम्मा कुसला ? यस्मिं समये कामावचर कुसल
चित्तं उप्पन्न होति उपेक्षासहगत आणविप्पयुक्त ससङ्खारेण स्या

रम्मण वा पे० धम्ममारम्मण वा यं यं वा पनारब्भ, तस्मिं समये
फस्सो होति पे० अविकखेपो होति. पे० इमे धम्मा कुसला ।

अट्ठ^१ कामावचरमहाकुसलचित्तानि^२ ।

दुतियभाणवारो^३ ।

§ २ रूपावचरकुसलं

१ पठवीकसिणं

(१) चतुक्कपञ्चकनया

१४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि विविच्च अकुसलेहि धम्मेहि सवितक्क
सविचार विवेकज पीतिसुखं पठम^१ भान^२ उपसम्पज्ज विहरति पठवी- 5
कसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे०
इमे धम्मा कुसला ।

१५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति वितक्कविचारान वूपसमा अज्झत्त सम्पसादन चेतसो
एकोदिभाव अवितक्क अविचार समाधिज पीतिसुख दुतिय^३ भान^४ 10
उपसम्पज्ज विहरति पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति,
वेदना होति, सञ्ज्ञा होति, चेतना होति, चित्त होति, पीति होति,
सुख होति, चित्तस्सेकगता होति, सद्धिन्द्रिय होति, विरियिन्द्रिय
होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, पञ्चिन्द्रिय होति, मनि-
न्द्रिय होति, सोमनस्सिन्द्रिय होति, जीवितिन्द्रिय होति, सम्मादिट्ठि 15
होति, सम्मावायामो होति पे० पग्गाहो होति, अविकखेपो होति,
ये वा पन तस्मिं समये अज्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिणो
धम्मा—इमे धम्मा कुसला पे० तस्मिं खो पन समये चत्तारो
खन्धा होन्ति, द्वायतनानि होन्ति, द्वे धातुयो होन्ति, तयो आहारा
होन्ति, अट्ठिन्द्रियानि होन्ति, तिवज्झिक भान होति, चतुरज्झिको मग्गो 20
होति, सत्त वलानि होन्ति, तयो हेतू होन्ति, एको फस्सो होति पे०

१-१ कामावचरअट्ठमहाचित्तानि—रो० । २ दुतियभाणवार—म्या०, रो० । ३-३
पठमज्जान—मी० । ४ पठवीकसिण—म०, रो० । ५-५ दुतियज्ज्ञान—मी० ।

एक धम्मायतन होति, एका धम्मधातु होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला

पे० कतमो तस्मिं समय सङ्खारक्खणो होति ? फत्सो चेतना पीति चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवितिन्द्रिय सम्मादिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खण्ण ठपेत्वा सञ्जाक्खण्ण ठपेत्वा विञ्जाणक्खण्ण - अय तस्मिं समये सङ्खारक्खणो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

१६ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्गं भावेति पीतिया च विरागा उपेक्खको च विहरति सतो च सम्पजानो सुख च कायेन पटिमवेवेति, य त अरिया आचिक्खन्ति - "उपेक्खको मतिमा सुखविहारी" ति सतिय भान' उपसम्पज्ज विहरति पठवी कसिण, तस्मिं समये फत्सो होति, वेदना होति, सञ्जा होति चेतना होति चित्त होति सुख होति चित्तस्सेकगता होति सद्धिन्द्रियं होति, विरियिन्द्रियं होति सतिन्द्रियं होति समाधिन्द्रियं होति पञ्चिन्द्रियं होति मनिन्द्रियं होति सोमनस्सिन्द्रियं होति, जीवितिन्द्रियं होति, सम्मादिट्ठि होति सम्मावायामो होति पे० पग्गाहो होति अविक्खेपो होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्च समुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० तस्मिं सतो पन समये चत्तारो खन्धा होन्ति द्वायतनानि होन्ति ढ घातुपो होन्ति तयो आहारा होन्ति अट्ठिन्द्रियानि होन्ति दुवङ्गिक भान होति चतुरङ्गिको मग्गो होति सत्त धलानि होन्ति तयो हेतू होन्ति, एको फत्सो होति पे० एक धम्मायतन होति एका धम्मधातु होति य वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० कतमो तस्मिं समये सङ्खारक्खणो होति ? फत्सो चेतना चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रियं सतिन्द्रिय समाधिन्द्रियं पञ्चिन्द्रियं जीवितिन्द्रियं सम्मादिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो य वा पन तस्मिं समय अञ्जे पि अत्थि

पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध ठपेत्वा सञ्जा-
क्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध — अय तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो
होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

१७ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति सुखस्स च पहाना दुक्खस्स च पहाना पुब्बेव सोमनस्स- 5
दोमनस्सान अत्थङ्गमा अदुक्खमसुख उपेक्खासतिपारिसुद्धि चतुत्थ'
भान' उपसम्पज्ज विहरति पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति,
वेदना होति, सञ्जा होति, चेतना होति, चित्त होति, उपेक्खा होति,
चित्तस्सेकगता होति, सद्धिन्द्रिय होति, विरियिन्द्रिय होति, सति-
न्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, पञ्चिन्द्रिय होति, मनिन्द्रिय होति 10
उपेक्खिन्द्रिय होति, जीवित्तिन्द्रिय होति, सम्मादिट्ठि होति, सम्मावायामो
होति पे० पग्गाहो होति, अविक्खेपो होति, ये वा पन तस्मिं
समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा
कुसला पे० तस्मिं खो पन समये चत्तारो खन्धा होन्ति, द्वायत- 15
नानि होन्ति, द्वे धातुयो होन्ति, तयो आहारा होन्ति, अट्ठिन्द्रियानि
होन्ति, दुवङ्गिक भान होति, चतुरङ्गिको मग्गो होति, सत्त बलानि
होन्ति, तयो हेतू होन्ति, एको फस्सो होति पे० एक धम्मायतन
होति, एका धम्मधातु होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि
अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला पे०
कतमो तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति ? फस्सो चेतना चित्तस्से- 20
कगता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय
जीवित्तिन्द्रिय सम्मादिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो,
ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो
धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्ध ठपेत्वा सञ्जाक्खन्ध ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध
— अय तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला । 25
चतुक्कनयो ।

१८ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति

पठवीकसिण'—तस्मिं समये फत्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

१९ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग
भावेति अवितक्क विचारमत्त समाधिज पीतिसुख बुत्तिय भान उप
सम्पज्ज विहरति पठवीकसिण तस्मिं समये फत्सो होति, वेदना होति,
सञ्ज्ञा होति, चेतना होति, चित्त होति, विचारो होति, पीति होति
सुख होति चित्तस्सेकगता होति सद्धिन्द्रिय होति, विरियिन्द्रिय होति,
सतिन्द्रिय होति समाधिन्द्रिय होमि पञ्चिन्द्रिय होति, मनिन्द्रिय
होति, सोमनस्सिन्द्रिय होति जीवितिन्द्रिय होति सम्माविट्ठि होति,
सम्मावायामो होति पे० पग्गाहो होति, अविक्खेपो होति य
वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो
धम्मा—इमे धम्मा कुसला पे० तस्मिं खो पन समयं चत्तारो
सन्धा होन्ति द्वायतनानि होन्ति द्वे धातुयो होन्ति तयो आहारा
होन्ति अट्ठिन्द्रियानि होन्ति चतुरङ्गिक भान होति, चतुरङ्गिको
मग्गो होति सत्त बलानि होन्ति तयो हेतू होन्ति एको फत्सो हाति
पे० एक धम्मायतन होति एका धम्मधातु होति ये वा पन
तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा—इम
धम्मा कुसला पे० कतमो तस्मिं समये सङ्गारक्खन्धो होति ?
फत्सो चतना विचारो पीति चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रिय
सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवितिन्द्रिय सम्माविट्ठि सम्मा
वायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो ये वा पन तस्मिं समये अञ्ज
पि अत्थि पटिञ्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्धं
ठपेत्वा सञ्ज्ञाक्खन्धं ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्ध—अयं तस्मिं समये
सङ्गारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२० कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग
भावेति धितक्कविचारान धूपसमा पे० सत्तियं भानं उपसम्पज्ज
विहरति पठवीकसिण तस्मिं समये फत्सो होति वेदना होति, सञ्ज्ञा
होति चेतना होति चित्त होति पीति होति सुख होति चित्तस्से

कग्गता होति, सद्धिन्द्रिय होति, विरियिन्द्रिय होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, पञ्चिन्द्रिय होति, मनिन्द्रिय होति, सोमनस्सिन्द्रिय होति, जीवित्तिन्द्रियं होति, सम्मादिट्ठि होति, सम्मावायामो होति पे० पग्गाहो होति, अविक्खेपो होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा 5 कुसला पे० तस्मिं खो पन समये चत्तारो खन्धा होन्ति, द्वायतनानि होन्ति, द्वे धातुयो होन्ति, तयो आहारा होन्ति, अट्ठिन्द्रियानि होन्ति, तिवज्झिक भान होति, चतुरज्झिको मग्गो होति, सत्त बलानि होन्ति, तयो हेतू होन्ति, एको फस्सो होति पे० एक धम्मायतनं होति, एका धम्मधातु होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि 10 पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला पे० कतमो तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति ? फस्सो चेतना पीति चित्तस्सेकग्गता सद्धिन्द्रिय विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवित्तिन्द्रिय सम्मादिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेट्वा 15 वेदनाक्खन्ध ठपेट्वा सञ्जाक्खन्ध ठपेट्वा विज्जाणक्खन्ध — अयं तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२१ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्गं भावेति पीतिया च विरागा पे० चतुत्थ भान उपसम्पज्ज विहरति पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति, वेदना होति, सञ्जा 20 होति, चेतना होति, चित्त होति, सुख होति, चित्तस्सेकग्गता होति, सद्धिन्द्रिय होति, विरियिन्द्रिय होति, सतिन्द्रिय होति, समाधिन्द्रिय होति, पञ्चिन्द्रिय होति, मनिन्द्रिय होति, सोमनस्सिन्द्रिय होति, जीवित्तिन्द्रिय होति, सम्मादिट्ठि होति, सम्मावायामो होति पे० पग्गाहो होति, अविक्खेपो होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि 25 अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा — इमे धम्मा कुसला पे० तस्मिं खो पन समये चत्तारो खन्धा होन्ति, द्वायतनानि होन्ति, द्वे धातुयो होन्ति, तयो आहारा होन्ति, अट्ठिन्द्रियानि होन्ति, दुवज्झिक भान होति, चतुरज्झिको मग्गो होति, सत्त बलानि होन्ति, तयो हेतू होन्ति, एको फस्सो होति पे० एक धम्मायतन होति, एका धम्म- 30

धातु होति, ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
 अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे० कतमो तस्मिं समये
 सङ्खारक्खन्धो होति ? फस्सो चेतना चित्तस्सेकगता सद्धिन्द्रिय
 विरियिन्द्रिय सतिन्द्रिय समाधिन्द्रिय पञ्चिन्द्रिय जीवितिन्द्रिय सम्मा
 १० दिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अविक्खेपो ये वा पन तस्मिं
 समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा
 वेदनाक्खन्धं ठपेत्वा सञ्जाक्खन्धं ठपेत्वा विञ्जाणक्खन्धं - अयं तस्मिं
 समये सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२२ कतम धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग

१० भावेति सुखस्स च पहाना पे० पञ्चमं भानं उपसम्पज्ज विहरति
 पठवीकसिणं तस्मिं समये फस्सो होति, वेदना होति, सञ्जा
 होति चेतना होति चित्तं होति उपेक्खा होति चित्तस्सेकगता
 होति सद्धिन्द्रियं होति, विरियिन्द्रियं होति, सतिन्द्रियं होति समाधि
 न्द्रियं होति पञ्चिन्द्रियं होति मनिन्द्रियं होति, उपेक्खिन्द्रियं
 १५ होति जीवितिन्द्रियं होति सम्मादिट्ठि होति सम्मावायामो होति

पे० पग्गाहो होति अविक्खेपो होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे
 पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला
 पे० तस्मिं सो पन समये चत्तारो खण्डा होन्ति द्वायसनानि
 होन्ति द्वे धातुयो होन्ति तयो आहारा होन्ति अट्ठिन्द्रियानि होन्ति
 २० दुवङ्गिकं भानं होति चतुरङ्गिको मग्गो होति सत्तं वलानि होन्ति,
 तयो हेतू होन्ति एको फस्सो होति पे० एकं धम्मायतनं होति,
 एका धम्मधातु होति ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि
 पटिच्चसमुप्पन्ना अरूपिनो धम्मा - इमे धम्मा कुसला पे०
 कतमो तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति ? फस्सो चेतना चित्तस्से
 २५ कगता सद्धिन्द्रियं विरियिन्द्रियं सतिन्द्रियं समाधिन्द्रियं पञ्चिन्द्रियं
 जीवितिन्द्रियं सम्मादिट्ठि सम्मावायामो पे० पग्गाहो अवि
 क्खेपो ये वा पन तस्मिं समये अञ्जे पि अत्थि पटिच्चसमुप्पन्ना
 अरूपिनो धम्मा ठपेत्वा वेदनाक्खन्धं ठपेत्वा सञ्जाक्खन्धं ठपेत्वा

विज्ञाणक्खन्ध - अयं तस्मिं समये सङ्खारक्खन्धो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

पञ्चकनयो ।

(२) चतस्रो पटिपदा

२३ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद^१ दन्धाभिञ्ज पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला । 5

२४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद खिप्पाभिञ्ज पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला । 10

२५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति सुखपटिपद^२ दन्धाभिञ्ज पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२६ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति सुखपटिपद खिप्पाभिञ्ज पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला पे० । 15

२७ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति वितक्कविचारानं वूपसमा पे० दुतिय भान पे० 20
ततिय भान पे० चतुत्थ भान पे० पठम भान पे०
पञ्चम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज पठवी-
कसिण पे० दुक्खपटिपद खिप्पाभिञ्ज पठवीकसिण पे०
सुखपटिपद दन्धाभिञ्ज पठवीकसिण पे० सुखपटिपद खिप्पा-

भिञ्ज पठवीकसिण - तस्मिं समये फस्तो होति पे० अविक्षेपो
होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

(१) चत्तारि आरम्भानि

२८ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति
परित्तं परित्तारम्मणं पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्तो होति
पे० अविक्षेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२९ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया ममा
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति
परित्तं अप्पमाणाारम्मणं पठवीकसिण - तस्मिं समये फस्तो होति
पे० अविक्षेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

३० कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति
अप्पमाणं परित्तारम्मणं पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्तो होति
पे० अविक्षेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

३१ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति
अप्पमाणं अप्पमाणाारम्मणं पठवीकसिण तस्मिं समये फस्तो होति
पे० अविक्षेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

३२ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग
भावेति वितक्कविचारानं वूपसमा पे० .. दुतियं भान पे०..
ततियं भान पे० चतुत्थं भान पे० पठमं भान पे०...
पञ्चमं भान उपसम्पज्ज विहरति परित्तं परित्तारम्मणं पठवीकसिण
पे० परित्तं अप्पमाणाारम्मणं पठवीकसिण पे० अप्पमाणं
परित्तारम्मणं पठवीकसिण पे० अप्पमाणं अप्पमाणाारम्मणं
पठवीकसिण तस्मिं समये फस्तो होति पे० अविक्षेपो होति
पे० .. इमे धम्मा कुसला ।

(४) सोळसकखत्तुफं

३३ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्तं परित्तारम्मण पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

5

३४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्त अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

10

३५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

15

३६ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसणि तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

20

३७ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद खिप्पाभिञ्ज परित्त परित्तारम्मण पठवीकसिण, तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० . इमे धम्मा कुसला ।

25

३८ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग भावेति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद खिप्पाभिञ्ज परित्त अप्पमाणारम्मणं पठवीकसिण,

तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

३९ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद स्रिप्पाभिञ्ज अप्पमाणं परित्तारम्मण पठवीकसिणं तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

४० कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद स्रिप्पाभिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिणं तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

४१ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति सुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्तं परित्तारम्मण पठवीकसिणं, तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

४२ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति सुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्तं अप्पमाणारम्मण पठवीकसिणं तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

४३ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति सुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिणं तस्मिन् समये फस्तो होति पे० अविस्सेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

४४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिन् समये रूपपपत्तिया मग्ग भावेति विविञ्चेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति

सुखपटिपद दन्धाभिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण,
तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे
धम्मा कुसला ।

४५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति ५
सुखपटिपद खिप्पाभिञ्ज परित्तं परित्तारम्मण पठवीकसिण,
तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे
धम्मा कुसला ।

४६ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति 10
सुखपटिपद खिप्पाभिञ्ज परित्तं अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण,
तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे
धम्मा कुसला ।

४७ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति 15
सुखपटिपद खिप्पाभिञ्ज अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिण,
तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे
धम्मा कुसला ।

४८ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति विविच्चेव कामेहि पे० पठमं भान उपसम्पज्ज विहरति 20
सुखपटिपद खिप्पाभिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण,
तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे० इमे
धम्मा कुसला ।

४९ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
भावेति वितक्कविचारान वूपसमा पे० दुतियं भान पे० 25
ततियं भान पे० चतुत्थं भान पे० पठमं भान पे०
पञ्चमं भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्तं
परित्तारम्मण पठवीकसिण पे० दुक्खपटिपद दन्धाभिञ्ज परित्तं
अप्पमाणारम्मणं पठवीकसिण पे० दुक्खपटिपदं दन्धाभिञ्ज

- अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिण पे० दुक्खपटिपद दन्ना
 भिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण पे० दुक्खपटिपद
 स्तिप्पामिञ्ज परित्त परित्तारम्मण पठवीकसिण पे० दुक्खपटिपद
 स्तिप्पामिञ्ज परित्त अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण पे० दुक्ख
 ४ पटिपद स्तिप्पामिञ्ज अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिण पे० ..
 दुक्खपटिपद स्तिप्पामिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण
 पे० सुक्खपटिपद दधामिञ्ज परित्त परित्तारम्मण पठवीकसिण
 पे० सुक्खपटिपद दधामिञ्ज परित्त अप्पमाणारम्मण पठवी
 कसिण पे० सुक्खपटिपद दन्नाभिञ्ज अप्पमाण परित्तारम्मण
 १० पठवीकसिण पे० सुक्खपटिपद दधामिञ्ज अप्पमाण अप्पमाणा-
 रम्मण पठवीकसिण पे० सुक्खपटिपद स्तिप्पामिञ्ज परित्त परित्ता
 रम्मण पठवीकसिण पे० .. सुक्खपटिपद स्तिप्पामिञ्ज परित्त
 अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण पे० सुक्खपटिपद स्तिप्पामिञ्ज
 अप्पमाण परित्तारम्मण पठवीकसिण पे० सुक्खपटिपद स्तिप्पामिञ्ज
 १४ अप्पमाण अप्पमाणारम्मण पठवीकसिण - तस्मिं समये फस्सो होति
 पे० अविक्खेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

२ महुकसिण सेट्ठसक्खत्तुर्क

- ५० कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग
 भावेति विविन्धेव कामेहि पे० पठम भान उपसम्पज्ज विहरति
 आपोकसिण पे० सेज्जोकसिण पे० वायोकसिण पे० नील-
 २० कसिण पे० पीतकसिण पे० लोहितकसिण पे० ओदास
 कसिण तस्मिं समये फस्सो होति पे० अविक्खेपो होति पे०
 इमे धम्मा कुसला ।

३ अभिमायतमानि

(१) परित्तानि

- ५१ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपपपत्तिया मग्ग
 भावेति अज्झत्तं अरूपसञ्जी बहिद्वा रूपानि पस्सति परित्तानि तानि

अभिभुय्य जानामि पस्सामी ति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम
 भान उपसम्पज्ज विहरति, तस्मिं समये फस्सो होति पे०
 अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

५२ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग
 भावेति अज्झत्त अरूपसञ्जी बहिद्धा रूपानि पस्सति परित्तानि, तानि 5
 अभिभुय्य जानामि पस्सामी ति वितक्कविचारान वूपसमा पे०
 दुतिय भान पे० ततिय भान पे० . चतुत्थ भान पे०
 पठम भान पे० पञ्चम भान उपसम्पज्ज विहरति, तस्मिं समये
 फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

(२) चतस्सो पटिपदा

५३ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग 10
 भावेति अज्झत्त अरूपसञ्जी बहिद्धा रूपानि पस्सति परित्तानि, तानि
 अभिभुय्य जानामि पस्सामी ति विविच्चेव कामेहि पे० पठम
 भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद^१ दन्धाभिञ्ज, तस्मिं समये
 फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

५४ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग 15
 भावेति अज्झत्त अरूपसञ्जी बहिद्धा रूपानि पस्सति परित्तानि, तानि
 अभिभुय्य जानामि पस्सामी ति विविच्चेव कामेहि पे० . पठम
 भान उपसम्पज्ज विहरति दुक्खपटिपद^१ खिप्पाभिञ्ज, तस्मिं समये
 फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

५५ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग 20
 भावेति अज्झत्त अरूपसञ्जी बहिद्धा रूपानि पस्सति परित्तानि, तानि
 अभिभुय्य जानामि पस्सामी ति विविच्चेव कामेहि पे० पठम
 भान उपसम्पज्ज विहरति सुखपटिपद^१ दन्धाभिञ्ज, तस्मिं समये
 फस्सो होति पे० अविकखेपो होति पे० इमे धम्मा कुसला ।

५६ कतमे धम्मा कुसला ? यस्मिं समये रूपूपपत्तिया मग्ग 25
 भावेति अज्झत्त अरूपसञ्जी बहिद्धा रूपानि पस्सति परित्तानि, तानि

१ दुक्खापटिपद - स्या०, रो० । २ सुखापटिपद - स्या०, रो० ।
 धम्म० - ८

अरहत्तसंछिद्विरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अपुव्व अचरिम मग्गो च
भावीयति, किलेसा च पहीयन्ती ति ? आमन्ता ।

इध विहाय निट्ठस्स पुग्गलस्स अपुव्व अचरिम मग्गो च
भावीयति, किलेसा च पहीयन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

५ *अनागामी पुग्गलो कत्तकरणीयो भावितभावनो तत्थ उपपज्जती
ति ? आमन्ता ।

अरहा उपपज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अरहा उपपज्जती ति ? आमन्ता । अत्थि अरह्तो पुन भवो
ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१० *अत्थि अरह्तो पुन भवो ति ? आमन्ता ।

अरहा भवेन भव गच्छति, गतिया गतिं गच्छति, ससारं
ससारं गच्छति उपपत्तिया उपपत्तिं गच्छती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अनागामी पुग्गलो कत्तकरणीयो भावितभावनो अनोहटमारो
तत्थ उपपज्जती ति ? आमन्ता ।

१५ आरोहरणाय पुन मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

अनागामी पुग्गलो कत्तकरणीयो भावितभावनो अपरिञ्जात
दुक्खो अण्होमविलेसो अमच्छिन्ननिरोधो अण्हिविदानुष्णा तत्थ
उपपज्जती ति ? आमन्ता ।

अनुष्णपटिवधाय पुन मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

२० अनागामी पुग्गलो कत्तकरणीयो भावितभावनो अनोहटमारो
तत्थ उपपज्जति न च आरोहरणाय पुन मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

अनोहटमारो च तत्थ परिनिष्वायती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

अनागामी पुग्गलो कत्तकरणीयो भावितभावनो अपरिञ्जात
दुक्खो अण्होमविलेसो अमच्छिन्ननिरोधो अण्हिविदानुष्णा तत्थ

२५ उपपज्जति न च अनुष्णपटिवधाय पुन मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

अण्हिविदानुष्णा च तत्थ परिनिष्वायती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

यथा मिगो सल्लेन विद्धो दूरं पि गन्त्वा कालं करोति, एवमेव^१ अनागामी पुग्गलो इध भावितेन मग्गेन तत्थ फल सच्छिक्करोती ति ।

*यथा मिगो सल्लेन विद्धो दूरं पि गन्त्वा ससल्लो व कालं करोति, एवमेव अनागामी पुग्गलो इध भावितेन मग्गेन तत्थ ससल्लो व परिनिब्बायती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

5

४. ओधिसोकथा

२७४ *ओधिसोधिसो किलेसे जहती ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिफलसच्छिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्खदस्सनेन किं जहती ति ? सक्कायदिट्ठि विचिकिच्छं सीलब्बतपरामासं तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सोतापन्नो, एकदेस न सोतापन्नो, एकदेसं सोतापत्ति- 10
फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिक्कतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेसं सत्तक्खत्तु-
परमो^२, कोलद्धोलो, एकवीजी^३, बुद्धे अव्वेच्चप्पसादेन समन्नागतो, धम्मं . पे० सद्धे . पे० अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो एकदेसं
अरियकन्तेहि सीलेहि न समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . । 15

*समुदयदस्सनेन किं जहती ति ? सक्कायदिट्ठि जहति, विचिकिच्छ सीलब्बतपरामास तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सोतापन्नो, एकदेस न सोतापन्नो पे० एकदेस अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो, एकदेस अरियकन्तेहि सीलेहि न समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

*निरोधदस्सनेन किं जहती ति ? विचिकिच्छ^४ सीलब्बत-परामास तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सोतापन्नो, एकदेस न सोतापन्नो पे० एकदेस अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो, एकदेस अरियकन्तेहि सीलेहि न समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

१ एवमेव - स्या० । २ सत्तक्खत्तुपरमो - स्या० । ३ एकवीजी - स्या० ।
४ विचिकिच्छ जहति - स्या०, रो० ।

*मग्गदस्सनेन किं जहती ति ? सीलव्यतपरामास तदेकद्वे च किलेसे जहती ति ।

एकदेस सोतापन्नो, एकदेस न सोतापन्नो, एकदेस सोतापत्ति फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खत्तो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस सत्तक्खत्तु परमो, कोलद्धोलो, एकबीजी, बुद्धे अयेच्चप्पसादेन समन्नागतो, धम्म पे० सङ्खे पे० अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो, एकदस अरियकन्तेहि सीलेहि न समन्नागतो ति ? न हेय वत्तब्बे । पे० ।

२७५ *सकदागामिफलसञ्चिक्खिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुस्स वस्सनेन किं जहती ति ? भोळारिक कामराग जहति, भोळारिक ध्यापाद तदेकद्वे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सकदागामी एकदेस न सकदागामी, एकदेस सकदा गामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खत्तो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेय वत्तब्बे । पे० ।

*समुदयवस्सनेन किं जहती ति ? भोळारिक कामराग जहति, भोळारिक ध्यापाद तदेकद्वे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सकदागामी एकदेस न सकदागामी, एकदेस सकदा गामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खत्तो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेय वत्तब्बे । पे० ।

निरोपदस्सनेन किं जहती ति ? भोळारिक ध्यापाद जहति तदेकद्वे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस सक्कागामी एकदेस न सक्कागामी एकदस मग्गद गामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खत्तो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेय वत्तब्बे । पे० ।

मग्गम्मग्नन किं जहती ति ? भोळारिक ध्यापाद जहति, तदेकद्वे च किलेसे जहती ति ।

एकदेसं सकदागामी, एकदेस न सकदागामी, एकदेस सकदा-
गामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति,
कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । .. पे० ।

२७६. *अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्ख- 5
दस्सनेन किं जहती ति ? अणुसहगत कामराग जहति, अणुसहगतं
व्यापाद तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेसं अनागामी, एकदेस न अनागामी, एकदेस अनागामि-
फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन
फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस अन्तरा- 10
परिनिब्बायी, उपहच्चपरिनिब्बायी, असङ्खारपरिनिब्बायी, ससङ्खार-
परिनिब्बायी, उद्धसोतो अकनिट्ठगामी, एकदेस न उद्धसोतो अकनिट्ठगामी
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*समुदयदस्सनेन किं जहती ति ? अणुसहगतं कामरागं जहति,
अणुसहगत व्यापाद तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति । 15

एकदेस अनागामी, एकदेस न अनागामी .. पे०... एकदेस
उद्धसोतो अकनिट्ठगामी, एकदेस न उद्धसोतो अकनिट्ठगामी ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*निरोधदस्सनेन किं जहती ति ? अणुसहगत व्यापादं जहति,
तदेकट्ठे च किलेसे एकदेसे जहती ति । 20

एकदेस अनागामी, एकदेस न अनागामी . पे०... एकदेसं
उद्धसोतो अकनिट्ठगामी, एकदेस न उद्धसोतो अकनिट्ठगामी ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*मग्गदस्सनेन किं जहती ति ? तदेकट्ठे च^१ किलेसे जहती ति ।

एकदेसं अनागामी, एकदेस न अनागामी, एकदेस अनागामि- 25
फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन
फुसित्वा विहरति, एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस अन्तरा-
परिनिब्बायी, उपहच्चपरिनिब्बायी, असङ्खारपरिनिब्बायी, ससङ्खार-
परिनिब्बायी, उद्धसोतो अकनिट्ठगामी, एकदेस न उद्धसोतो अकनिट्ठगामी
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 30

२७७ * अरहत्तसञ्चिकिरियाय पटिपन्नो पुगलो दुक्खदस्सनेन किं जहती ति ? रूपराग अरूपराग मान उदञ्च अविज्ज तदेकद्व प किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस अरहा, एकदेस न अरहा, एकदेस अरहत्तप्पत्तो पटिसद्वो
 ५ अधिगतो सञ्चिकतो उपसम्पज्ज विहरति कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो कतकरणीयो ओहितभारो अनुप्पत्तसदस्यो परिकसीण-
 भवसयोजनो सम्मदञ्जाविमुत्तो उक्खित्तपत्तिघो सङ्खिण्णपरिखो
 १० अय्वुन्हेसिको निरगंगलो अरियो पन्नद्वजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो सुविजित विजयो दुक्ख तस्स परिञ्जात, उमुदयो पहीनो, निरोधो सञ्चिकतो, मग्गो भावितो अभिच्छेद्य अभिञ्जात, परिच्छेद्य परिञ्जात, पहातन्व पहीन भावेतन्व भावित, सञ्चिकातन्व सञ्चिकतं, एवदस सञ्चिकातन्व सञ्चिकत, एकदेस सञ्चिकातन्व न सञ्चिकत ति ? न हेव यत्तन्व । पे० ।

१५ समुदयदस्सनेन किं जहती ति ? रूपराग अरूपराग जहति, मान उदञ्च अविज्ज तदेकद्व प किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस अरहा एकदेस न अरहा पे० एकदेस सञ्चिकातन्व सञ्चिकत एकदेस सञ्चिकातन्व न सञ्चिकत ति ? न हेव यत्तन्व । पे० ।

२० निरोधदस्सनेन किं जहती ति ? मान जहति उदञ्च अविज्ज तदेकद्व प किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस अरहा एकदेस न अरहा पे० एकदेस सञ्चिकातन्व सञ्चिकत एकदेस सञ्चिकातन्व न सञ्चिकत ति ? न हेव यत्तन्व । ... पे० ।

२५ मग्गग्गतो किं जहती ति ? उदञ्चं अविज्ज तदेकद्व प किलेसे एकदेसे जहती ति ।

एकदेस अरहा एकदेस न अरहा एकदेस अरहत्तप्पत्तो पटिसद्वो अधिगतो सञ्चिकतो उपसम्पज्ज विहरति कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो कतकरणीयो ओहितभारो अनुप्पत्तसदस्यो परिकसीण-
 ३० भवसयोजनो सम्मदञ्जाविमुत्तो उक्खित्तपत्तिघो सङ्खिण्णपरिखो अय्वुन्हेसिको निरगंगलो अरियो पन्नद्वजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो सुविजित विजयो दुक्ख तस्स परिञ्जात, उमुदयो पहीनो, निरोधो सञ्चिकतो, मग्गो भावितो अभिच्छेद्य अभिञ्जात, परिच्छेद्य परिञ्जात, पहातन्व पहीन भावेतन्व भावित, सञ्चिकातन्व सञ्चिकतं, एवदस सञ्चिकातन्व सञ्चिकत, एकदेस सञ्चिकातन्व न सञ्चिकत ति ? न हेव यत्तन्व । पे० ।

सम्मदञ्जाविमुत्तो उक्खित्तपलिघो सङ्घिण्णपरिखो अक्खूहेसिको
 निरग्गळो अरियो पन्नद्वजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो सुविजितविजयो,
 दुक्ख तस्स परिञ्जातं, समुदयो पहीनो, निरोधो सच्छिकतो, मग्गो
 भावितो, अभिञ्जेय्य अभिञ्जात, परिञ्जेय्य परिञ्जात, पहातव्व
 पहीन, भावेतव्व भावित, सच्छिकातव्व सच्छिकत, एकदेस सच्छिकातव्व 5
 सच्छिकत, एकदेस सच्छिकातव्व न सच्छिकत ति ? न हेव वत्तव्वे ।
 पे० ।

२७८ न वत्तव्व — “ओधिसोधिसो किलेसे जहती” ति ?
 आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

10

“अनुपुब्बेन मेधावी, थोक थोक खणे खणे ।

कम्मारो रजतस्सेव, निद्धमे मलमत्तनो” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व — “ओधिसोधिसो किलेसे जहती” ति ।

*ओधिसोधिसो किलेसे जहती ति ? आमन्ता ।

15 R

ननु वुत्त भगवता —

“सहावस्स दस्सनसम्पदाय,

तयस्सु धम्मा जहिता भवन्ति ।

सक्कायदिट्ठी विचिकिच्छित्त च,

सीलव्वत वा पि यदत्थि किञ्चि ।

चतूहपायेहि च विप्पमुत्तो,

छञ्चाभिठानानि अभब्बो^१ कातु” ति ॥

20

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व — “ओधिसोधिसो किलेसे जहती” ति ।

*ओधिसोधिसो किलेसे जहती ति ? आमन्ता ।

25

ननु वुत्त भगवता — “यस्मि, भिक्खवे, समये अरियसावकस्स

विरज वीतमल धम्मचक्खु उदपादि — ‘य किञ्चि समुदयधम्म, सव्व
 त निरोधधम्म’ ति, सह दस्सनुप्पादा, भिक्खवे, अरियसावकस्स तीणि

सयोजनानि पहीयन्ति -- सक्कायदिट्ठि विचिक्खिञ्छा सीलन्वतपरामासो”
ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्यं -- ओघिसोघिसो किल्लेसे जहती” ति ।

५ जहतिकथा

१ मसुत्ताहरणकथा

२७६ *जहति पुषुज्जनो कामरागव्यापाद ति ? आमन्ता ।

अञ्चन्त जहति अनवसेस जहति, अप्पटिसन्धिय जहति, समूल
जहति, सतप्पह जहति सानुसय जहति, अरियेन आणेन जहति अरियेन
मग्गेन जहति अकुप्प पटिविज्जन्तो जहति अनागामिफल सन्धिक्करोन्तो
जहती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*विक्खम्ममेति पुषुज्जनो कामरागव्यापाद ति ? आमन्ता ।

अञ्चन्त विक्खम्ममेति अनवसेस विक्खम्ममेति, अप्पटिसन्धिय
विक्खम्ममेति समूल विक्खम्ममेति सतप्पह विक्खम्ममेति, सानुसय
विक्खम्ममेति, अरियेन आणेन विक्खम्ममेति अरियेन मग्गेन विक्खम्ममेति,
अकुप्प पटिविज्जन्तो विक्खम्ममेति, अनागामिफल सन्धिक्करोन्तो
विक्खम्ममेती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० .. ।

जहति अनागामिफलसन्धिक्किरियाय पटिपत्तो पुगग्लो
कामरागव्यापाद सो च अञ्चन्त जहति अनवसेस जहति पे०..
अनागामिफल सन्धिक्करोन्तो जहती ति ? आमन्ता ।

जहति पुषुज्जनो कामरागव्यापाद सो च अञ्चन्त जहति,
अनवसेस जहति पे० अनागामिफल सन्धिक्करोन्तो जहती ति ?
न हेव वत्तव्ये । पे० ।

विक्खम्ममेति अनागामिफलसन्धिक्किरियाय पटिपत्तो पुगग्लो
कामरागव्यापाद सो च अञ्चन्त विक्खम्ममेति अनवसेस विक्खम्ममेति
पे०.. अनागामिफल सन्धिक्करोन्तो विक्खम्ममेती ति ? आमन्ता ।

विक्खम्ममेति पुषुज्जनो कामरागव्यापाद सो च अञ्चन्त
विक्खम्ममेति अनवसेस विक्खम्ममेति .. पे० अनागामिफलं
सन्धिक्करोन्तो विक्खम्ममेती ति ? न हेव वत्तव्ये । ... पे० .. ।

*जहति पुथुज्जनो कामरागव्यापादं, सो च न अच्चन्तं जहति, न अनवसेस जहति पे० न अनागामिफल सच्छिकरोन्तो जहती ति ? आमन्ता ।

जहति अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो काम-
रागव्यापाद, सो च न अच्चन्त जहति पे० न अनागामिफल 5
सच्छिकरोन्तो जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

*विक्खम्भेति पुथुज्जनो कामरागव्यापाद, सो च न अच्चन्त
विक्खम्भेति, न अनवसेस विक्खम्भेति .. पे०... न अनागामिफल
सच्छिकरोन्तो विक्खम्भेती ति ? आमन्ता ।

विक्खम्भेति अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 10
कामरागव्यापाद, सो च न अच्चन्त विक्खम्भेति, न अनवसेस विक्खम्भेति
.. पे० न अनागामिफल सच्छिकरोन्तो विक्खम्भेती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

*जहति पुथुज्जनो कामरागव्यापाद ति ? आमन्ता ।

कतमेन मग्गेना ति ? रूपावचरेन मग्गेना ति । 15

रूपावचरो मग्गो निय्यानिको खयगामी बोधगामी अपचयगामी
अनासवो असयोजनियो^१ अगन्थनियो अनोधनियो अयोगनियो अनी-
वरणियो अपरामट्ठो अनुपादानियो असङ्किलेसियो^२ ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु रूपावचरो मग्गो अनिय्यानिको न खयगामी न बोधगामी
न अपचयगामी सासवो संयोजनियो पे०. सङ्किलेसियो ति ? 20
आमन्ता ।

हज्जि रूपावचरो मग्गो अनिय्यानिको न खयगामी पे०
सङ्किलेसियो, नो च वत रे वत्तब्बे — “जहति पुथुज्जनो रूपावचरेन
मग्गेन कामरागव्यापाद” ति ।

*जहति अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 25
अनागामिमग्गेन कामरागव्यापाद, सो च मग्गो निय्यानिको खयगामी
बोधगामी अपचयगामी अनासवो पे० असङ्किलेसियो ति ?
आमन्ता ।

जहति पुथुज्जनो रूपावचरेन मग्गेन कामरागव्यापाद, सो च

१ असञ्जोजनियो — सी०, स्या०, रो० । २ असङ्किलेसिको — स्या०, एवमुपरि पि ।

मगो निम्यानिको खयगामी वोधगामी अपचयगामी अनासवो पे०.
असङ्कलेसियो ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*जहति पुयुज्जनो रूपावचरेन मग्गेन कामरागव्यापाद, सो
च मगो अनिम्यानिको न खयगामी न वोधगामी न अपचयगामी
५ सासवो पे० सङ्कलेसियो ति ? भामन्ता ।

जहति अनागामिफलसञ्छिकिरियाय पटिपन्नो पुगलो अना
गामिमग्गेन कामरागव्यापाद, सो च मगो अनिम्यानिको न खयगामी
न वोधगामी न अपचयगामी सासवो पे० सङ्कलेसियो ति ? न
हेव वत्तव्ये । पे० ।

१० २८० *पुयुज्जनो कामेसु वीतरागो सह धम्माभिसमया
अनागामिफले सण्ठाती ति ? भामन्ता ।

अरुहते सण्ठाती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

पुयुज्जनो कामेसु वीतरागो सह धम्माभिसमया अनागामि
फले सण्ठाती ति ? भामन्ता ।

१५ अपुव्व अचरिम तयो मग्गे भावेती ति ? न हेव वत्तव्य ।
.. पे० ।

अपुव्व अचरिम तयो मग्गे भावेती ति ? भामन्ता ।

अपुव्वं अचरिम तीणि सामञ्जसफलानि सञ्चिकरोती ति ?
न हेव वत्तव्ये । .. पे० ।

२० अपुव्व अचरिम तीणि सामञ्जसफलानि सञ्चिकरोती ति ?
भामन्ता ।

निण्ण पग्गान तिण्णं यदनान तिण्ण सुञ्जान तिण्ण चेतनान
तिण्ण चित्तान तिण्ण मद्धान तिण्ण विरियान तिण्ण सतीन तिण्णं
गमापीन तिण्ण पञ्जान गमोपान होमी ति ? न हेव वत्तव्य ।
२५ ... पे० ।

पुयुज्जनो गामगु योतगगा सह धम्माभिगमया अनागामिपन
गग्गाना ति ? भामन्ता ।

गानागतिमग्गेना ति ? न हेव वत्तव्य । पे० ।

गानागामिगग्गना ति ? न हेव वत्तव्य ।

कत्तमेन मग्गेना ति ? अनागामिमग्गेना ति ।

अनागामिमग्गेन सक्कायदिट्ठि विचिकिच्छ सीलब्बतपरामास जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१२. सुत्ताहरणकथा

२८१ *अनागामिमग्गेन सक्कायदिट्ठि विचिकिच्छ सीलब्बत-
परामासं जहती ति ? आमन्ता ।

5

ननु तिण्ण संयोजनान पहाना सोत्तापत्तिफलं वुत्त भगवता ति ?
आमन्ता ।

हज्जि तिण्ण संयोजनानं पहाना सोत्तापत्तिफलं वुत्त भगवता,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागामिमग्गेन सक्कायदिट्ठि विचिकिच्छ
सीलब्बतपरामास जहती” ति ।

10

अनागामिमग्गेन ओळारिक कामराग ओळारिक व्यापाद
जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अनागामिमग्गेन ओळारिक कामराग ओळारिक व्यापाद जहती
ति ? आमन्ता ।

ननु कामरागव्यापादान तनुभावा सकदागामिफलं वुत्त भगवता
ति ? आमन्ता ।

15

हज्जि कामरागव्यापादान तनुभावा सकदागामिफलं वुत्त
भगवता, नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागामिमग्गेन ओळारिक कामराग
ओळारिक व्यापादं जहती” ति ।

*पुथुज्जनो कामेसु वीतरागो सह धम्माभिसमया अनागामिफले
सण्ठाती ति ? आमन्ता ।

20

ये केचि धम्म अभिसमेन्ति, सब्बे ते सह धम्माभिसमया अना-
गामिफले सण्ठहन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

नि वत्तब्ब — “जहति पुथुज्जनो कामरागव्यापाद” ति ?
आमन्ता ।

25

ननु वुत्तं भगवता —

“अहेसु ते अतीतसे, छ सत्थारो यसस्सिनो ।

निरामगन्धा करुणेधिमुत्ता^१, कामसयोजनातिगा^२ ॥

१ करुणाधिमुत्ता — सी०, करुणे विमुत्ता — स्या०, करुणा विमुत्ता — रो० ।
२ कामसयोजनातिगा — सी०, कामसज्जोजना — स्या०, कामसज्जोजना ति — रो० ।

“कामराग विराजेत्या, ब्रह्मलोकूपगा भट्ट ।
 भहेसु सावका सेस, अनेकानि सतानि पि ॥
 “निरामगन्धा करुणेषिमुत्ता, कामसयोजनातिगा ।
 कामराग विराजेत्या, ब्रह्मलोकूपगा भट्ट” ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि जहति पुण्युज्जनो कामरागव्यापाद ति ।

*जहति पुण्युज्जनो कामरागव्यापाद ति ? भामन्ता ।

ननु युत्त भगवता — “सो हि नाम, भिक्खवे, सुनेसो सत्त्वा एव

बीघायुको समानो एव चिरद्वितिको अपरिमुत्तो भहोसि जातिया जराम्
 १० मरणेन सोकेहि परिदेवेहि दुक्खेहि दोमनस्सेहि उपायासेहि अपरिमुत्तो
 पुन्नेस्समा ति वदामि । त किस्स हेतु ? चतुप्प घम्मान अननुबोधा
 अप्पटिवेधा । कतमेस चतुप्प ? अरियस्स सीलस्स अननुबोधा अप्पटि
 वेधा अरियस्स समाधिस्स अरियाय पळ्ळाय अरियाय विमुत्तिाय
 अननुबोधा अप्पटिवेधा । तयिद, भिक्खवे अरिय सील अनुबुद्ध पटिविद्ध
 १५ अरियो समाधि अनुबुद्धो पटिविद्धो, अरिया पळ्ळा अनुबुद्धा पटिविद्धा
 अरिया विमुत्ति अनुबुद्धा पटिविद्धा उच्छिन्ना भवतण्हा, सीणा भवन्ति,
 नत्थि दानि पुन भवो ति ।

सील समाधि पळ्ळा च विमुत्ति च अनुत्तरा ।

अनुबुद्धा इमे घम्मा, गोतमेन यस्सिस्सना ॥

२० ‘इति बुद्धो अभिञ्जाय घम्ममक्खसि भिक्खून्’ ।

पुन्नेस्सन्तकरो सत्त्वा चक्खुमा परिनिब्बुतो’ ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि न वसव्व — “जहति पुण्युज्जनो कामरागव्यापाद’ ति

६ सव्यमत्थीतिकथा

१ वावपुत्ति

२८२ सव्यमत्थी ति ? भामन्ता ।

सव्यमत्थ सव्यमत्थी ति ? न हेव वसव्वे ।

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

सव्वदा सव्वमत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

सव्वेन सव्व^१ सव्वमत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

5

सव्वेसु सव्वमत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

अयोग ति कत्वा सव्वमत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

य पि नत्थि, तं पत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

10

सव्वमत्थी ति ? आमन्ता ।

सव्वमत्थी ति या दिट्ठि सा दिट्ठि मिच्छादिट्ठी ति, या दिट्ठि सा दिट्ठि सम्मादिट्ठी ति, हेवमत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । (सङ्घित्त)

१२. कालसंसन्दना

२८३ *अतीत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत अत्यङ्गत अब्भत्यङ्गत ति ? आमन्ता ।

15

हञ्चि अतीत निरुद्धं विगत विपरिणत अत्यङ्गत अब्भत्यङ्गतं, नो च वत रे वत्तब्बे — “अतीत अत्थी” ति ।

*अनागत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अनागतं अजात अभूत असञ्जात अनिब्बत्तं अनभिनिब्बत्तं अपातुभूतं ति ? आमन्ता ।

20

हञ्चि अनागतं अजात अभूत असञ्जात अनिब्बत्तं अनभिनिब्बत्तं अपातुभूतं, नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागत अत्थी” ति ।

*पच्चुप्पन्न अत्थि पच्चुप्पन्न अनिरुद्धं अविगत अविपरिणतं न अत्यङ्गतं न अब्भत्यङ्गतं ति ? आमन्ता ।

25

अतीत अत्थि अतीत अनिरुद्ध अविगतं अविपरिणतं न अत्यङ्गतं न अब्भत्यङ्गतं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ स्या० पोत्थके नत्थि ।

पञ्चुप्पन्न अत्थि पञ्चुप्पन्न जात भूत सञ्जात निव्वत्त अग्नि
निव्वत्त पातुभूत ति ? आमन्ता ।

अनागत अत्थि अनागत जात भूत सञ्जात निव्वत्त अग्नि
निव्वत्त पातुभूत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ *अतीत अत्थि अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत अत्यङ्गत
अभत्यङ्गत ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न अत्थि पञ्चुप्पन्न निरुद्ध विगत विपरिणत अत्यङ्गत
अभत्यङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत अत्थि अनागत अजात अभूत असञ्जात अनिव्वत्त
१० अनग्निनिव्वत्त अपातुभूत ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न अत्थि पञ्चुप्पन्न अजात अभूत असञ्जात अनिव्वत्त
अनग्निनिव्वत्त अपातुभूत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

२८४ *अतीत रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अतीत रूप निरुद्ध विगत विपरिणत अत्यङ्गत अभत्यङ्गत
१५ ति ? आमन्ता ।

हृत्थि अतीत रूप निरुद्ध पे० अभत्यङ्गत, नो ष वत र
वत्तब्बे — अतीत रूप अत्थी' ति ।

*अनागत रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अनागत रूप अजात अभूत असञ्जात अनिव्वत्त अनग्नि
२० निव्वत्त अपातुभूत ति ? आमन्ता ।

हृत्थि अनागत रूप अजात पे० अपातुभूत, नो ष वत र
वत्तब्बे — अनागत रूप अत्थी' ति ।

पञ्चुप्पन्न रूप अत्थि पञ्चुप्पन्न रूप अनिरुद्ध अविगत
अविपरिणत न अत्यङ्गत न अभत्यङ्गत ति ? आमन्ता ।

२५ अतीत रूप अत्थि अतीत रूप अनिरुद्ध अविगत अविपरिणत
न अत्यङ्गत न अभत्यङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पञ्चुप्पन्न रूप अत्थि पञ्चुप्पन्न रूप जात भूत सञ्जात निव्वत्त
अग्निनिव्वत्त पातुभूत ति ? आमन्ता ।

अनागत रूपं अत्थि अनागत रूप जात भूत सञ्जात निब्वत्त
अभिनिब्वत्त पातुभूत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अतीत रूप अत्थि अतीत रूप निरुद्ध विगतं विपरिणत अत्थिज्झत
अभत्थिज्झत ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न रूप अत्थि पच्चुप्पन्न रूप निरुद्ध विगत विपरिणत 5
अत्थिज्झत अभत्थिज्झत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अनागतं रूप अत्थि अनागत रूप अजात अभूत असञ्जातं
अनिब्वत्त अनभिनिब्वत्त अपातुभूत ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न रूप अत्थि पच्चुप्पन्न रूप अजात अभूत असञ्जातं
अनिब्वत्तं अनभिनिब्वत्त अपातुभूत ति ? न हेव वत्तब्बे । 10

*अतीता वेदना अत्थि पे० सञ्जा अत्थि, सङ्खारा अत्थि,
विज्जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अतीतं विज्जाण निरुद्ध विगत विपरिणतं अत्थिज्झतं
अभत्थिज्झत ति ? आमन्ता ।

हज्चि अतीत विज्जाण निरुद्ध पे० अभत्थिज्झतं, नो च 15
वत रे वत्तब्बे — “अतीत विज्जाण अत्थी” ति ।

*अनागत विज्जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अनागत विज्जाण अजात अभूतं असञ्जातं अनिब्वत्तं
अनभिनिब्वत्तं अपातुभूतं ति ? आमन्ता ।

हज्चि अनागत विज्जाण अजात पे० अपातुभूतं, नो च 20
वत रे वत्तब्बे — “अनागत विज्जाण अत्थी” ति ।

*पच्चुप्पन्नं विज्जाण अत्थि पच्चुप्पन्न विज्जाण अनिरुद्धं
पे० न अभत्थिज्झत ति ? आमन्ता ।

अतीतं विज्जाण अत्थि अतीत विज्जाणं अनिरुद्ध पे०
न अभत्थिज्झत ति ? न हेव वत्तब्बे । 25

*पच्चुप्पन्न विज्जाण अत्थि पच्चुप्पन्नं विज्जाण जातं पे०
पातुभूत ति ? आमन्ता ।

अनागत विज्जाण अत्थि अनागत विज्जाणं जातं पे० ..
पातुभूत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अतीत विञ्ज्ञाण अत्थि अतीत विञ्ज्ञाण निरुद्ध .. पे०—
अवमत्यङ्गुत ति ? भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्ञाण अत्थि पञ्चुप्पन्न विञ्ज्ञाण निरुद्ध पे०—
अवमत्यङ्गुत ति ? न हेव वत्तव्ये ।

5 अनागत विञ्ज्ञाण अत्थि अनागत विञ्ज्ञाण अजात .. पे०—
अपातुमूत ति ? भामन्ता ।

*पञ्चुप्पन्न विञ्ज्ञाण अत्थि पञ्चुप्पन्न विञ्ज्ञाण अजात .. पे०
अपातुमूत ति ? न हेव वत्तव्ये ।

२८५ *“पञ्चुप्पन्न ति वा रूप’ ति वा, ‘रूप ति वा पञ्चुप्पन्न
10 ति वा पञ्चुप्पन्न रूप अप्पिय करित्वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते
ति ? भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न रूप निरुज्जमान पञ्चुप्पन्नभाव जहती ति ?
भामन्ता ।

रूपभाव जहती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

15 *‘पञ्चुप्पन्न ति वा रूप’ ति वा, ‘रूप ति वा पञ्चुप्पन्न’ ति वा
पञ्चुप्पन्न रूप अप्पिय करित्वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ?
भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न रूप निरुज्जमान रूपभाव न जहती ति ? भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्नभाव न जहती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

20 1“ओगत ति वा वत्थ ति वा वत्थ ति वा ओदात” ति वा
ओदात वत्थ अप्पिय करित्वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ?
भामन्ता ।

ओगत वत्थं रज्जमान^१ ओदातभाव जहती ति ? भामन्ता ।

वत्थभाव जहती ति ? न हेव वत्तव्ये ।

25 1“ओगत ति वा वत्थ’ ति वा ‘वत्थ ति वा ओदात’ ति वा
ओगत वत्थ अप्पिय करित्वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ?
भामन्ता ।

ओगत वत्थं रज्जमान वत्थभाव न जहती ति ? भामन्ता ।

ओदातभाव न जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२८६ *रूपं रूपभावं न जहती ति ? आमन्ता ।

रूप निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु रूप रूपभाव न जहती ति रूप अनिच्च अधुव असस्सतं विपरिणामधम्म ति ? आमन्ता । 5

हञ्चि रूपं अनिच्चं अधुव असस्सत विपरिणामधम्मं, नो च वत रे वत्तब्बे — “रूप रूपभाव न जहती” ति ।

*निब्बान निब्बानभाव न जहती ति निब्बानं निच्च धुव सस्सतं अविपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

रूपं रूपभाव न जहती ति रूप निच्च धुव सस्सत अविपरिणाम- 10 धम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

रूप रूपभाव न जहति रूप अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणाम- धम्म ति ? आमन्ता ।

निब्बान निब्बानभाव न जहति निब्बानं अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० । 15

*अतीत अत्थि अतीत अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

अनागतं अत्थि अनागतं अनागतभाव न जहती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

अतीतं अत्थि अतीत अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न अत्थि पच्चुप्पन्न पच्चुप्पन्नभावं न जहती ति ? न 20 हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागत अत्थि अनागत अनागतभाव जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत अत्थि अतीत अतीतभाव जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पच्चुप्पन्न अत्थि पच्चुप्पन्नं पच्चुप्पन्नभावं जहती ति ? 25 आमन्ता ।

अतीत अत्थि अतीत अतीतभावं जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*अतीत अस्ति अतीत अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत निञ्च ध्रुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अतीत अनिञ्च अध्रुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ?

5 आमन्ता ।

हञ्चि अतीत अनिञ्च अध्रुव असस्सत विपरिणामधम्म, जो च वत रे वत्तब्बे - "अतीत अस्ति अतीत अतीतभाव न जहती" ति ।

*निम्बान अस्ति निम्बान निम्बानभाव न जहती ति निम्बान निञ्च ध्रुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

10 अतीत अस्ति अतीत अतीतभाव न जहती ति अतीत निञ्च ध्रुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीत अस्ति अतीत अतीतभाव न जहति अतीत अनिञ्च अध्रुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

15 निम्बान अस्ति निम्बान निम्बानभाव न जहति निम्बान अनिञ्च अध्रुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२८७ अतीत रूप अस्ति अतीत रूप अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

अनागत रूप अस्ति अनागत रूप अनागतभाव न जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

20 अतीत रूप अस्ति अतीत रूप अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न रूप अस्ति पञ्चुप्पन्न रूप पञ्चुप्पन्नभाव न जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत रूप अस्ति अनागत रूप अनागतभाव जहती ति ? आमन्ता ।

25 अतीत रूप अस्ति अतीत रूप अतीतभाव जहती ति ? न हेव वत्तब्बे पे० ।

पञ्चुप्पन्न रूप अस्ति पञ्चुप्पन्न रूप पञ्चुप्पन्नभाव जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत रूपं अत्थि अतीतं रूपं अतीतभावं जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अतीतं रूपं अत्थि अतीत रूप अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

अतीतं रूप निच्च धुव सस्सतं अविपरिणामधम्मं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अतीत रूप अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अतीत रूपं अनिच्च पे० विपरिणामधम्म, नो च वत रे वत्तब्बे — “अतीत रूप अत्थि अतीत रूप अतीतभावं न जहती” ति ।

*निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानभाव न जहति निब्बान निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप अत्थि अतीत रूप अतीतभाव न जहति अतीत रूपं निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15

*अतीत रूप अत्थि अतीत रूपं अतीतभावं न जहति अतीतं रूप अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानभाव न जहति निब्बान अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीता वेदना अत्थि अतीता सञ्जा अत्थि अतीता सङ्खारा अत्थि अतीत विज्जाण अत्थि अतीत विज्जाण अतीतभावं न जहती ति ? आमन्ता । 20

अनागत विज्जाण अत्थि अनागत विज्जाण अनागतभाव न जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीतं विज्जाण अत्थि अतीत विज्जाण अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता । 25

पच्चुप्पन्न विज्जाण अत्थि पच्चुप्पन्न विज्जाणं पच्चुप्पन्न-भाव न जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अनागत विज्ञानाण अत्थि अनागत विज्ञानाण अनागतभाव जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

5 *पच्चुप्पन्न विज्ञानाण अत्थि पच्चुप्पन्न विज्ञानाण पच्चुप्पन्न भाव जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

10 *अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव न जहती ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्ञानाण निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अतीत विज्ञानाण अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणाम धम्म ति ? आमन्ता ।

15 हत्थिच अतीत विज्ञानाण अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणाम धम्म नो ख वत रे वत्तब्बे — अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव न जहती” ति ।

*निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानभाव न जहति निब्बान निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

20 अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव^१ न जहति अतीत विज्ञानाण निच्च धुव सस्सत अविपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत विज्ञानाण अत्थि अतीत विज्ञानाण अतीतभाव न जहति अतीत विज्ञानाण अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? आमन्ता ।

25 निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानभाव न जहति निब्बान अनिच्च अधुव असस्सत विपरिणामधम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

§ २. वचनसोधनं

२८८ *अतीत न्वत्थी ति ? आमन्ता ।

हज्जिच अतीत न्वत्थि, अतीत अत्थी ति मिच्छा । हज्जिच वा
पन अत्थि न्वातीत^१, अत्थि अतीत ति मिच्छा ।

अनागत न्वत्थी ति ? आमन्ता ।

हज्जिच अनागत न्वत्थि, अनागत अत्थी ति मिच्छा । हज्जिच वा ५
पन अत्थि न्वानागत^२, अत्थि अनागत ति मिच्छा ।

*अनागत हुत्वा पच्चुप्पन्न होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव अनागत त पच्चुप्पन्न ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

तज्जेव अनागत त पच्चुप्पन्न ति ? आमन्ता ।

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 10

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? आमन्ता ।

न हुत्वा न होति न हुत्वा न होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*पच्चुप्पन्न हुत्वा अतीत होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव पच्चुप्पन्न त अतीत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15

तज्जेव पच्चुप्पन्न त अतीत ति ? आमन्ता ।

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? न हेव वत्तब्बे पे० ।

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? आमन्ता ।

न हुत्वा न होति न हुत्वा न होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० । 20

*अनागत हुत्वा पच्चुप्पन्न होति, पच्चुप्पन्न हुत्वा अतीत होती
ति ? आमन्ता ।

तज्जेव अनागत त पच्चुप्पन्न त अतीत ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

तज्जेव अनागत त पच्चुप्पन्न त अतीत ति ? आमन्ता । 25

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

हुत्वा होति हुत्वा होती ति ? आमन्ता ।

न हुत्वा न होति न हुत्वा न होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

११ अतीतधक्खुरूपविज्झा

२८६ *अतीत धक्खु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाण

अत्थि आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेन धक्खुना अतीत रूप पस्सती ति ? न हेव वत्तब्ब ।

पे० ।

अतीत सोत अत्थि सद्दा अत्थि सोतविज्झाण अत्थि आकासो
अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेन सोतेन अतीत सह सुणाती ति ? न हेव वत्तब्ब ।

पे० ।

अतीत धान अत्थि गन्धा अत्थि धानविज्झाण अत्थि वायो
अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेन धानेन अतीत गन्ध धायती ति ? न हव वत्तब्ब

पे० ।

अतीता जिह्वा अत्थि रसा अत्थि जिह्वाविज्झाण अत्थि आपो
अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीताय जिह्वाय अतीत रस सायती ति ? न हेव वत्तब्ब ।

पे० ।

अतीतो वायो अत्थि फोट्टब्बा अत्थि वायविज्झाण अत्थि
पथवो' अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेन वायेन अतीत फोट्टब्ब पुमती ति ? न हव वत्तब्ब ।

पे० ।

अतीतो मनो अत्थि धम्मा अत्थि मनोविज्झाण अत्थि यत्तु
अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेन मनेन अतीत धम्म विज्झाणाती ति ? न हेव वत्तब्ब ।

पे० ।

अनागत धातु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाण अत्थि
आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागतेन चक्खुना अनागतं रूपं पस्सतीति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अनागतं सोत्तं अत्थि घानं अत्थि जिह्वा अत्थि ... कायो अत्थि मनो अत्थि धम्मा अत्थि मनोविज्झाणं अत्थि वत्थु अत्थि मनसिकारो अत्थीति ? आमन्ता ।

5

अनागतेन मनेन अनागतं धम्मं विजानातीति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० ।

*पञ्चुप्पन्नं चक्खु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाणं अत्थि आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थि, पञ्चुप्पन्नेन चक्खुना पञ्चुप्पन्नं रूपं पस्सतीति ? आमन्ता ।

10

अतीतं चक्खु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाणं अत्थि आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थि, अतीतेन चक्खुना अतीतं रूपं पस्सतीति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्नं सोत्तं अत्थि घानं अत्थि जिह्वा अत्थि कायो अत्थि मनो अत्थि धम्मा अत्थि मनोविज्झाणं अत्थि वत्थु अत्थि मनसिकारो अत्थि, पञ्चुप्पन्नेन मनेन पञ्चुप्पन्नं धम्मं विजानातीति ? आमन्ता ।

15

अतीतो मनो अत्थि धम्मा अत्थि मनोविज्झाणं अत्थि वत्थु अत्थि मनसिकारो अत्थि, अतीतेन मनेन अतीतं धम्मं विजानातीति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

20

*पञ्चुप्पन्नं चक्खु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाणं अत्थि आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थि, पञ्चुप्पन्नेन चक्खुना पञ्चुप्पन्नं रूपं पस्सतीति ? आमन्ता ।

अनागतं चक्खु अत्थि रूपा अत्थि चक्खुविज्झाणं अत्थि आलोको अत्थि मनसिकारो अत्थि, अनागतेन चक्खुना अनागतं रूपं पस्सतीति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

पञ्चुप्पन्नं सोत्तं अत्थि घानं अत्थि जिह्वा अत्थि कायो अत्थि मनो अत्थि धम्मा अत्थि मनोविज्झाणं अत्थि वत्थु अत्थि मनसिकारो अत्थि, पञ्चुप्पन्नेन मनेन पञ्चुप्पन्नं धम्मं विजानातीति ? आमन्ता ।

30

अनागतो मनो अतिथि घम्मा अतिथि मनोविञ्ज्णाण अतिथि वत्थु
अतिथि मनसिकारो अतिथि, अनागतेन मनेन अनागत घम्म विजानाती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ *अतीत चक्खु अतिथि रूपा अतिथि चक्खुविञ्ज्णाण अतिथि
अलोको अतिथि मनसिकारो अतिथि, न च अतीतेन चक्खुना अतीत स्म
पस्मती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न चक्खु अतिथि रूपा अतिथि चक्खुविञ्ज्णाण अतिथि
अलोको अतिथि मनसिकारो अतिथि, न च पञ्चुप्पन्नेन चक्खुना पञ्चुप्पन्न
रूप पस्मती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० अतीत सोत्त अतिथि धान अतिथि जिह्वा अतिथि .. कायो
अतिथि मनो अतिथि घम्मा अतिथि मनोविञ्ज्णाण अतिथि वत्थु अतिथि
मनसिकारो अतिथि, न च अतीतेन मनेन अतीत घम्म विजानाती ति ?
आमन्ता ।

१५ पञ्चुप्पन्नो मनो अतिथि घम्मा अतिथि मनोविञ्ज्णाण अतिथि
वत्थु अतिथि मनसिकारो अतिथि न च पञ्चुप्पन्नेन मनेन पञ्चुप्पन्न घम्म
विजानाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत चक्खु अतिथि रूपा अतिथि चक्खुविञ्ज्णाण अतिथि
अलोको अतिथि मनसिकारो अतिथि न च अनागतेन चक्खुना अनागत
रूप पस्मती ति ? आमन्ता ।

२० पञ्चुप्पन्न चक्खु अतिथि रूपा अतिथि चक्खुविञ्ज्णाण अतिथि
अलोको अतिथि मनसिकारो अतिथि न च पञ्चुप्पन्नेन चक्खुना पञ्चुप्पन्न
रूप पस्मती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत सोत्त अतिथि धान अतिथि .. जिह्वा अतिथि कायो
अतिथि मनो अतिथि घम्मा अतिथि मनोविञ्ज्णाण अतिथि वत्थु अतिथि
२५ मनसिकारो अतिथि न च अनागतेन मनेन अनागत घम्म विजानाती
ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नो मनो अतिथि घम्मा अतिथि मनोविञ्ज्णाण अतिथि
वत्थु अतिथि मनसिकारो अतिथि न च पञ्चुप्पन्नेन मनेन पञ्चुप्पन्न घम्म
विजानाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहा तेन मानेन समानो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरहतो अतीता दिट्ठि अत्थी ति ? आमन्ता ।

- अरहा ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरहतो अतीता विचिकिच्छा अत्थी ति ? आमन्ता ।

अरहा ताय विचिकिच्छाय सविचिकिच्छो ति ? न हेव वत्तव्वे । 5

पे० ।

अरहतो अतीतं थीन अत्थी ति ? आमन्ता ।

अरहा तेन थीनेन सथीनो^१ ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरहतो अतीत उद्धच्च अत्थी ति ? आमन्ता ।

अरहा तेन उद्धच्चेन सउद्धतो^२ ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० । 10

अरहतो अतीत अहिरिक अत्थी ति ? आमन्ता ।

अरहा तेन अहिरिकेन सअहिरिको ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

अरहतो अतीत अनोत्तप्प अत्थी ति ? आमन्ता ।

अरहा तेन अनोत्तप्पेन सअनोत्तप्पी ति ? न हेव वत्तव्वे । 15

पे० ।

*अनागामिस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थी ति ? आमन्ता । R

अनागामी ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

अनागामिस्स अतीता विचिकिच्छा अत्थि अतीतो सीलव्वत- 20
परामासो अत्थि अतीतो अणुसहगतो कामरागो अत्थि अतीतो
अणुसहगतो व्यापादो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागामी तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

*सकदागामिस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थी ति ? आमन्ता । 25

सकदागामी ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

पजहति, निरोध सञ्चिक्करोति, मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*अतीत आण अत्थि, न च तेन आणेन आणकरणीय करोती
ति ? भामन्ता ।

5 पञ्चुप्पन्न आण अत्थि, न च तेन आणेन आणकरणीय करोती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत आण अत्थि, न च तेन आणेन दुक्ख परिजानाति,
समुदय पजहति, निरोध सञ्चिक्करोति, मग्ग भावेती ति ? भामन्ता ।

10 पञ्चुप्पन्न आण अत्थि, न च तेन आणेन दुक्ख परिजानाति,
समुदय पजहति निरोध सञ्चिक्करोति, मग्ग भावेती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

*अनागत आण अत्थि, न च तेन आणेन आणकरणीय करोती
ति ? भामन्ता ।

15 पञ्चुप्पन्न आण अत्थि न च तेन आणेन आणकरणीय करोती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत आण अत्थि, न च तेन आणेन दुक्ख परिजानाति
समुदय पजहति निरोध सञ्चिक्करोति मग्ग भावेती ति ? भामन्ता ।

20 पञ्चुप्पन्न आण अत्थि न च तेन आणेन दुक्ख परिजानाति
समुदय पजहति, निरोध सञ्चिक्करोति मग्ग भावेती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

६५ अरहन्ताधिक्या

२६१ *अरहतो अतीतो रागो अत्थी ति ? भामन्ता ।

अरहा तेन रागेन सरागो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

अरहतो अतीतो दोसो अत्थी ति ? भामन्ता ।

अरहा तेन दोसेन सदोसो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

25 अरहतो अतीतो मोहो अत्थी ति ? भामन्ता ।

अरहा तेन मोहेन समोहो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

अरहतो अतीतो मानो अत्थी ति ? भामन्ता ।

*पुथुज्जनस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, पुथुज्जनो ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

सकदागामिस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, सकदागामी ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पुथुज्जनस्स अतीता विचिकिच्छा अत्थि अतीतो ओळारिको व्यापादो अत्थि, पुथुज्जनो तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? आमन्ता ।

सकदागामिस्स अतीतो ओळारिको व्यापादो अत्थि, सकदागामी तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पुथुज्जनस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, पुथुज्जनो ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

सोतापन्नस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, सोतापन्नो ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पुथुज्जनस्स अतीता विचिकिच्छा अत्थि पे० अतीतो अपायगमनीयो मोहो अत्थि, पुथुज्जनो तेन मोहेन समोहो ति ? आमन्ता ।

सोतापन्नस्स अतीतो अपायगमनीयो मोहो अत्थि, सोतापन्नो तेन मोहेन समोहो ति ? आमन्ता ।

सोतापन्नस्स अतीतो अपायगमनीयो मोहो अत्थि, सोतापन्नो तेन मोहेन समोहो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अरहतो अतीतो रागो अत्थि, न च अरहा तेन रागेन सरागो ति ? आमन्ता ।

पुथुज्जनस्स अतीतो रागो अत्थि, न च पुथुज्जनो तेन रागेन सरागो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहतो अतीतो दोसो अत्थि पे० अतीत अनोत्तप्प अत्थि, न च अरहा तेन अनोत्तप्पेन अनोत्तप्पी ति ? आमन्ता ।

पुथुज्जनस्स अतीत अनोत्तप्प अत्थि, न च पुथुज्जनो तेन अनोत्तप्पेन अनोत्तप्पी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अनागामिस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, न च अनागामी ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

पुथुज्जनस्स अतीता सक्कायदिट्ठि अत्थि, न च पुथुज्जनो ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सुकदागामिस्स अतीता विचिक्खिच्छा अत्थि अतीतो
सीलव्यतपरामासो अत्थि अतीतो ओळारिको कामरागो अत्थि
अतीतो ओळारिको व्यापादो अत्थी ति ? आमन्ता ।

सुकदागामी तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? न हेव वत्तव्वे ।

५ प० ।

*सोतापन्नस्स अतीता सन्नकायदिट्ठि अत्थी ति ? आमन्ता ।

सोतापन्नो ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

सोतापन्नस्स अतीता विचिक्खिच्छा अत्थि अतीतो सीलव्यत

१० परामासो अत्थि अतीतो अपायगमनीयो रागो अत्थि .. अतीता
अपायगमनीयो दोसो अत्थि अतीतो अपायगमनीयो मोहो अत्थी
ति ? आमन्ता ।

सोतापन्नो तेन मोहेन समोहो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

२६२ *पुणुज्जनस्स अतीतो रागो अत्थि, पुणुज्जनो तेन रामन

१३ सरागो ति ? आमन्ता ।

अरहूतो अतीतो रागो अत्थि, अरहूता तेन रागेन सरागो ति ?
न हेव वत्तव्वे । प० ।

पुणुज्जनस्स अतीतो दोसो अत्थि पे० अतीत अनोत्तप्य
अत्थि पुणुज्जनो तेन अनोत्तप्येन अनोत्तप्पी ति ? आमन्ता ।

२० अरहूतो अतीत अनोत्तप्य अत्थि अरहूता तेन अनोत्तप्येन
अनात्तप्पी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

पुणुज्जनस्स अतीता सन्नकायदिट्ठि अत्थि, पुणुज्जनो ताय दिट्ठिया
सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

अनागामिस्स अतीता सन्नकायदिट्ठि अत्थि, अनागामी ताय
२३ दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

पुणुज्जनस्स अतीता विचिक्खिच्छा अत्थि पे०.. अतीतो
अणुसहगतो व्यापादा अत्थि पुणुज्जनो तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो
ति ? आमन्ता ।

अनागामिस्स अतीतो अणुसहगतो व्यापादा अत्थि अनागामी
३० तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्ता ति ? न हेव वत्तव्वे । प० ।

अतीतेषु पादेषु सति अभिक्कमपटिक्कमो पञ्जायती ति ?

न हेव वत्तब्बे । .. पे०... ।

अतीता पब्बा अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेषु पब्बेषु सति समिञ्जनपसारण पञ्जायती ति ?

न हेव वत्तब्बे । पे० ।

5

अतीतो कुच्छि अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतस्मि कुच्छिस्मि सति जिघच्छा पिपासा पञ्जायती ति ?

न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

*अतीतो कायो अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतो कायो पग्गहनिग्गहुपगो^१ छेदनभेदनुपगो^१ काकेहि 10

गिज्जेहि कुललेहि साधारणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीते काये विसं कमेय्य, सत्थं कमेय्य, अग्गि कमेय्या ति ?

न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

लब्भा अतीतो कायो अद्दुबन्धनेन^२ बन्धितु, रज्जुबन्धनेन
बन्धितु, सङ्खलिकबन्धनेन बन्धितु, गामबन्धनेन बन्धितु, निगमबन्धनेन 15
बन्धितु, नगरबन्धनेन बन्धितु, जनपदबन्धनेन बन्धितु, कण्ठपञ्चमेहि
बन्धनेहि बन्धितु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*अतीतो आपो अत्थी ति ? आमन्ता ।

तेन आपेन आपकरणीयं करोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

. पे० . ।

20

अतीतो तेजो अत्थी ति ? आमन्ता ।

तेन तेजेन तेजकरणीयं करोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अतीतो वायो अत्थी ति ? आमन्ता ।

तेन वायेन वायकरणीयं करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । 25

. पे० ।

§ ७. अतीतक्खन्धादिसम्बन्धानकथा

२६४ *अतीतो रूपक्खन्धो अत्थि, अनागतो रूपक्खन्धो अत्थि,
पञ्चुप्पन्नो रूपक्खन्धो अत्थी ति ? आमन्ता ।

१-१ पग्गहनिग्गहुपगो छेदनभेदनुपगो - सी०, स्या०, रो० । २ अद्दुबन्धनेन - रो० ।

अनागामिस्स अतीता विचिकिञ्छा अत्थि पे० ॥ अतीतो
अणुसहगतो व्यापादो अत्थि, न च अनागामी तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो
ति ? आमन्ता ।

पुणुज्जनस्स अतीतो अणुसहगतो व्यापादो अत्थि, न च
५ पुणुज्जनो तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? न हेव वत्तम्बे ।
पे० ।

*सकदागामिस्स अतीता सक्कायविट्ठि अत्थि, न च सकदागामी
ताय दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

पुणुज्जनस्स अतीता सक्कायविट्ठि अत्थि, न च पुणुज्जनो ताय
१० विट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

सकदागामिस्स अतीता विचिकिञ्छा अत्थि पे० अतीतो
ओळारिको व्यापादो अत्थि न च सकदागामी तेन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो
ति ? आमन्ता ।

पुणुज्जनस्स अतीतो ओळारिको व्यापादो अत्थि, न च पुणुज्जनो
१५ तन व्यापादेन व्यापन्नचित्तो ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*सोतापन्नस्स अतीता सक्कायविट्ठि अत्थि न च सोतापन्नो ताय
दिट्ठिया सदिट्ठिको ति ? आमन्ता ।

पुणुज्जनस्स अतीता सक्कायविट्ठि अत्थि न च पुणुज्जनो ताय
विट्ठिया सदिट्ठिको ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

२० सोतापन्नस्स अतीता विचिकिञ्छा अत्थि पे० अतीतो
अपायगमनीयो मोहो अत्थि न च सोतापन्नो तेन मोहेन समोहो ति ?
आमन्ता ।

पुणुज्जनस्स अतीतो अपायगमनीयो मोहो अत्थि, न च पुणुज्जनो
तेन मोहेन समोहो ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

१६ अतीतहत्थाविकथा

२६३ *अतीता हत्था अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतेसु हत्थेसु सति आदाननिबन्धेन पञ्चायसी ति ? न
हेव वत्तम्बे । पे० ।

अतीता पादा अत्थी ति ? आमन्ता ।

*अतीतो सम्मासम्बुद्धो अत्थि, अनागतो सम्मासम्बुद्धो अत्थि, पञ्चुप्पन्नो सम्मासम्बुद्धो अत्थी ति ? आमन्ता ।

तिण्णन्न सम्मासम्बुद्धान सम्मुखीभावो होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

१८. पदसोधन

२६५ *अतीत अत्थी ति ? आमन्ता ।

5

अत्थि अतीत ति ? अत्थि सिया अतीत, सिया न्वातीत ति ।

आजानाहि निग्गहं । हञ्चि अतीत अत्थि, अत्थि सिया अतीतं, सिया न्वातीत, तेनातीत न्वातीत, न्वातीत अतीत ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे खो — ‘अतीत अत्थि अत्थि सिया अतीत, सिया न्वातीत, तेनातीतं न्वातीतं, न्वातीत अतीत’” ति मिच्छा ।

10

नो चे पन अतीत न्वातीतं न्वातीतं अतीत ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “अतीत अत्थि अत्थि सिया अतीत, सिया न्वातीत” ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे खो — ‘अतीत अत्थि अत्थि सिया अतीत, सिया न्वातीतं, तेनातीत न्वातीत, न्वातीत अतीत’” ति मिच्छा ।

*अनागत अत्थी ति ? आमन्ता ।

15

अत्थि अनागत ति ? अत्थि सिया अनागत, सिया न्वानागत ति ।

आजानाहि निग्गह । हञ्चि अनागत अत्थि अत्थि सिया अनागत, सिया न्वानागत, तेनानागत न्वानागतं, न्वानागत अनागत ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे खो — ‘अनागत अत्थि अत्थि सिया अनागत, सिया न्वानागत, तेनानागत न्वानागत, न्वानागत अनागत’” ति मिच्छा ।

20

नो चे पनानागत न्वानागत न्वानागत अनागत ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागत अत्थि अत्थि सिया अनागत, सिया न्वानागत” ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे खो — ‘अनागत अत्थि अत्थि सिया अनागत, सिया न्वानागत, तेनानागत न्वानागत, न्वानागत अनागत’” ति मिच्छा ।

25

पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

तयो रूपवस्तुधा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीता पञ्चवक्खन्धा अत्थि, अनागता पञ्चवक्खन्धा अत्थि,
पञ्चुप्पन्ना पञ्चवक्खन्धा अत्थी ति ? आमन्ता ।

पसरसक्खन्धा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ *अतीत चक्खायतन अत्थि, अनागत चक्खायतन अत्थि, पञ्चुप्पन्न
चक्खायतन अत्थी ति ? आमन्ता ।

तीणि चक्खायतनानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ॥

अतीतानि द्वादसायतनानि अत्थि, अनागतानि द्वादसायतनानि
अत्थि पञ्चुप्पन्नानि द्वादसायतनानि अत्थी ति ? आमन्ता ।

१० छत्तिसायतनानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीता चक्खुघातु अत्थि, अनागता चक्खुघातु अत्थि, पञ्चुप्पन्ना
चक्खुघातु अत्थी ति ? आमन्ता ।

तिस्रो चक्खुघातुयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीता भट्टारस घातुयो अत्थि, अनागता भट्टारस घातुयो
१५ अत्थि पञ्चुप्पन्ना भट्टारस घातुयो अत्थी ति ? आमन्ता ।

चतुपञ्चास घातुयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीत चक्खुन्द्रिय अत्थि, अनागत चक्खुन्द्रिय अत्थि, पञ्चुप्पन्न
चक्खुन्द्रिय अत्थी ति ? आमन्ता ।

तीणि चक्खुन्द्रियानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ॥

२० अतीतानि बावीसतिन्द्रियानि अत्थि अनागतानि बावी
सतिन्द्रियानि अत्थि पञ्चुप्पन्नानि बावीसतिन्द्रियानि अत्थी ति ?
आमन्ता ।

छसट्ठिन्द्रियानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीतो राजा चक्रवर्ती अत्थि, अनागतो राजा चक्रवर्ती
२५ अत्थि, पञ्चुप्पन्नो राजा चक्रवर्ती अत्थी ति ? आमन्ता ।

तिण्णमं^१ राजूनं^२ चक्रवर्तीन सम्मुखीभावो होती ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ चक्रवर्ति - सी स्या एवमुपरि पि । २ तिण्णं - स्त्री । ३ राज

ननु वृत्तं भगवता — “य किञ्चि, भिक्खवे, रूप प्रतीतानागत-
पञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन वा पणीत
वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति रूपखन्धो । या काचि वेदना
या काचि सञ्जा ये केचि सङ्खारा यं किञ्चि विञ्जाण अतीता-
नागतपञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन 5
वा पणीत वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति विञ्जाणखन्धो” ति ।
अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ।

*अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु वृत्तं भगवता — “तयोमे, भिक्खवे, निरुत्तिपथा अधिवचन- 10 R
पथा पञ्जात्तिपथा असङ्खिण्णा असङ्खिण्णपुब्बा न सङ्खियन्ति न सङ्खि-
यिस्सन्ति अप्पटिकुट्ठा^१ समणेहि ब्राह्मणेहि विञ्जूहि । कतमे तयो ?
य, भिक्खवे, रूप अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स
सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समञ्जा, ‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न
तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना 15
पे० या सञ्जा ये सङ्खारा य विञ्जाण अतीत निरुद्ध विगत
विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समञ्जा,
‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा
‘भविस्सती’ ति । B

“य, भिक्खवे, रूप अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’ ति तस्स 20
सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समञ्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स पञ्जात्ति;
न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । या वेदना पे०
या सञ्जा . ये सङ्खारा य विञ्जाण अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’
ति तस्स सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समञ्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स
पञ्जात्ति; न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । 25

“य, भिक्खवे, रूप जात पातुभूत ‘अत्थी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अत्थी’
ति तस्स समञ्जा, ‘अत्थी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’
ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना पे० या सञ्जा

अत्थि पञ्चुप्पन्नं ति ? अत्थि सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं ति ।

आजानाहि निग्गह । हत्थि पञ्चुप्पन्नं अत्थि अत्थि सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं ५ पञ्चुप्पन्नं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘पञ्चुप्पन्नं अत्थि अत्थि सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं” ति मिच्छा ।

नो चे पन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “पञ्चुप्पन्नं अत्थि अत्थि सिया पञ्चुप्पन्नं १० सिया नो पञ्चुप्पन्नं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘पञ्चुप्पन्नं अत्थि अत्थि सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं” ति मिच्छा ।

निब्बानं अत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थि निब्बानं’ ति ? अत्थि सिया निब्बानं सिया नो १५ निब्बानं ति ।

आजानाहि निग्गह । हत्थि निब्बानं अत्थि अत्थि सिया निब्बानं, सिया नो निब्बानं, तेन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं ति । य तत्थ वदेसि — ‘वत्तब्बे स्सो — निब्बानं अत्थि अत्थि २० सिया निब्बानं, सिया नो निब्बानं, तेन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं” ति मिच्छा ।

नो चे पन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं ति नो च वत रे वत्तब्बे — निब्बानं अत्थि अत्थि सिया निब्बानं सिया नो २५ निब्बानं’ ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘निब्बानं अत्थि अत्थि सिया निब्बानं सिया नो निब्बानं तेन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं” ति मिच्छा ।

† ६. सुत्तसाधन

२६६ नि वत्तब्बं — ‘असीतं अत्थि, अनागतं अत्थी’ ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “य किञ्चि, भिक्खवे, रूप अतीतानागत-
पञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन वा पणीत
वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति रूपवखन्धो । या काचिं वेदना
या काचि सज्जा ये केचि सङ्खारा य किञ्चि विज्जाण अतीता-
नागतपञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन 5
वा पणीत वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति विज्जाणवखन्धो” ति ।
अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ।

*अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ? ग्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “तयोमे, भिक्खवे, निरुत्तिपथा अधिवचन- 10 R
पथा पञ्जात्तिपथा असङ्घिण्णा असङ्घिण्णपुब्बा न सङ्घियन्ति न सङ्घि-
यिस्सन्ति अप्पटिकुट्ठा^१ समणेहि ब्राह्मणेहि विज्जूहि । कतमे तयो ?
य, भिक्खवे, रूप अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स
सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समज्जा, ‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न
तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना 15
पे० या सज्जा ये सङ्खारा य विज्जाण अतीत निरुद्ध विगत
विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समज्जा,
‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा
‘भविस्सती’ ति । B

“य, भिक्खवे, रूप अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’ ति तस्स 20
सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समज्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स पञ्जात्ति;
न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । या वेदना पे०
या सज्जा , ये सङ्खारा य विज्जाण अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’
ति तस्स सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समज्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स
पञ्जात्ति; न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । 25

“य, भिक्खवे, रूप जातं पातुभूत ‘अत्थी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अत्थी’
ति तस्स समज्जा, ‘अत्थी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’
ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना पे० या सज्जा

अतिय पञ्चुप्पन्नं ति ? अतिय सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं ति ।

आजानाहि निग्गह । हञ्चि पञ्चुप्पन्नं अतिय अतिय सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं ५ पञ्चुप्पन्नं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘पञ्चुप्पन्नं अतिय अतिय सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं’” ति मिच्छा ।

नो चे पन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “पञ्चुप्पन्नं अतिय अतिय सिया पञ्चुप्पन्नं, १० सिया नो पञ्चुप्पन्नं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘पञ्चुप्पन्नं अतिय अतिय सिया पञ्चुप्पन्नं, सिया नो पञ्चुप्पन्नं, तेन पञ्चुप्पन्नं नो पञ्चुप्पन्नं, नो पञ्चुप्पन्नं पञ्चुप्पन्नं’” ति मिच्छा ।

निब्बानं अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतिय निब्बानं ति ? अतिय सिया निब्बानं सिया नो १५ निब्बानं ति ।

आजानाहि निग्गह । हञ्चि निब्बानं अतिय अतिय सिया निब्बानं, सिया नो निब्बानं तेन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘निब्बानं अतिय अतिय २० सिया निब्बानं सिया नो निब्बानं तेन निब्बानं नो निब्बानं नो निब्बानं निब्बानं’” ति मिच्छा ।

नो चे पन निब्बानं नो निब्बानं, नो निब्बानं निब्बानं ति नो च वत रे वत्तब्बे — ‘निब्बानं अतिय अतिय सिया निब्बानं, सिया नो २५ निब्बानं ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तब्बे स्सो — ‘निब्बानं अतिय अतिय सिया निब्बानं सिया नो निब्बानं तेन निब्बानं नो निब्बानं नो निब्बानं निब्बानं’” ति मिच्छा ।

१२. सुत्तसाधन

२१६ १ न वत्तब्बे — ‘अतीतं अतिय, अनागतं अत्थी’ ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “य किञ्चि, भिक्खवे, रूप अतीतानागत-
पञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन वा पणीत
वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति रूपवखन्धो । या काचि वेदना .
या काचि सज्जा ये केचि सङ्खारा य किञ्चि विज्जाण अतीता-
नागतपञ्चुप्पन्न अज्झत्त वा वहिद्धा वा ओळारिक वा सुखुम वा हीन 5
वा पणीत वा य दूरे सन्तिके वा — अय वुच्चति विज्जाणवखन्धो” ति ।
अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ।

*अतीत अत्थि, अनागत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तयोमे, भिक्खवे, निरुत्तिपथा अधिवचन- 10 R
पथा पञ्जात्तिपथा असङ्घिण्णा असङ्घिण्णपुब्बा न राङ्घियन्ति न सङ्घि-
यिस्सन्ति अप्पटिकुट्ठा’ समणेहि ब्राह्मणेहि विज्जूहि । कतमे तयो ?
य, भिक्खवे, रूप अतीत निरुद्ध विगतं विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स
सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समज्जा, ‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न
तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना 15
पे० या सज्जा ये सङ्खारा य विज्जाण अतीत निरुद्ध विगत
विपरिणत ‘अहोसी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अहोसी’ ति तस्स समज्जा,
‘अहोसी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा
‘भविस्सती’ ति ।

“य, भिक्खवे, रूप अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’ ति तस्स 20
सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समज्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स पञ्जात्ति;
न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । या वेदना पे०
या सज्जा . ये सङ्खारा य विज्जाण अजात अपातुभूत ‘भविस्सती’
ति तस्स सङ्खा, ‘भविस्सती’ ति तस्स समज्जा, ‘भविस्सती’ ति तस्स
पञ्जात्ति; न तस्स सङ्खा ‘अत्थी’ ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’ ति । 25

“य, भिक्खवे, रूपं जातं पातुभूत ‘अत्थी’ ति तस्स सङ्खा, ‘अत्थी’
ति तस्स समज्जा, ‘अत्थी’ ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्खा ‘अहोसी’
ति, न तस्स सङ्खा ‘भविस्सती’ ति । या वेदना पे० या सज्जा

ये सङ्ख्यारा य विच्छाण जात पातुमूत 'अत्थी' ति तस्स सङ्ख्या, 'अत्थी' ति तस्स समञ्जा 'अत्थी' ति तस्स पञ्जात्ति, न तस्स सङ्ख्या 'अहोसी' ति, न तस्स सङ्ख्या 'मविस्सती' ति । इमे खो, भिक्खवे, तयो निरुत्तिपया अधिवचनपया पञ्जात्तिपया असङ्खिण्णा असङ्खिण्णपुब्बा न सङ्खियन्ति' न सङ्खियिस्सन्ति' अप्पटिकुट्ठा समणेहि ब्राह्मणहि विच्छूहि ।

१० 'ये पि ते, भिक्खवे, अहेसु उक्कला' वस्समञ्जा' अहेतुकवादा अकिरियवादा नत्थिकवादा ते पिमे तयो निरुत्तिपये अधिवचनपय पञ्जात्तिपये न गरहितव्व न पटिक्कोसितव्व अमञ्जसु । त किस्स हेतु ? निन्दाव्यारोसउपारम्भमया" ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ?

तेन हि न वत्तव्व - "अतीत अत्थि, अनागत अत्थी" ति ।

*अतीत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु आयस्मा फग्गुनो' भगवन्त एतदवोच - "अत्थि नु खो त भन्ते, चक्खु येन चक्खुना अतीते बुद्धे परिनिव्युत्ते छिन्नपपञ्चे छिन्नवट्ठम परि्यादिण्णवट्ठे' सव्वदुक्खवीतिवत्ते पञ्जापयमानो पञ्जापेय्या ति । १५ अत्थि नु खो सा भन्ते जिह्वा पे० अत्थि नु खो सो भन्ते, मनो येन मनेन अतीते बुद्धे परिनिव्युत्ते छिन्नपपञ्चे छिन्नवट्ठमे परि्यादिण्णवट्ठे सव्वदुक्खवीतिवत्ते पञ्जापयमानो पञ्जापेय्या" ति ।

२० "नत्थि खो त फग्गुन, चक्खुं येन चक्खुना अतीते बुद्धे परिनिव्युत्ते छिन्नपपञ्चे छिन्नवट्ठमे परि्यादिण्णवट्ठे सव्वदुक्खवीतिवत्ते पञ्जापयमानो पञ्जापेय्य । नत्थि खो सा फग्गुन जिह्वा पे० नत्थि नु तो सो फग्गुन मनो येन मनेन अतीते बुद्धे परिनिव्युत्ते छिन्नपपञ्च छिन्नवट्ठमे परि्यादिण्णवट्ठे सव्वदुक्खवीतिवत्ते पञ्जापयमानो पञ्जा पय्या ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

२५ तन हि न वत्तव्व - 'अतीत अत्थी' ति ।

अतीत अत्थी ति ? आमन्ता ।

१ बट्ठीति - रा । २ बट्ठीविरागति - गी रो । ३-४ आसासमञ्जा - गी । ५ निपास्यारोसता-आरम्भमया - ही र्या रो । ६ फग्गुनी - गी र्या रो एवमुत्ति नि । ७ परि्यात्तिप्रवट्ठ - र्या । ८-९ पञ्जापेय्य - र्या ।

ननु आर्यस्मा नन्दको एतदवोच - “अहु पुव्वे लोभो तदहु अकुसलं, सो एतरहि नत्थि, इच्चेत कुसलं । अहु पुव्वे दोसो अहु पुव्वे मोहो, तदहु अकुसल, सो एतरहि नत्थि, इच्चेत कुसल” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व - “अतीत अत्थी” ति ।

न वत्तव्व - “अनागत अत्थी” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “कवळीकारे” चे, भिक्खवे, आहारे अत्थि रागो, अत्थि नन्दी^१, अत्थि तण्हा, पतिट्ठित तत्थ विज्झाणं विरूब्ध । यत्थ पतिट्ठित विज्झाण विरूब्ध, अत्थि तत्थ नामरूपस्स अवक्कन्ति । यत्थ अत्थि नामरूपस्स अवक्कन्ति, अत्थि तत्थ सङ्खारान बुद्धि । यत्थ अत्थि सङ्खारानं बुद्धि^२, अत्थि तत्थ आर्यति पुनब्भवाभिनिव्वत्ति । यत्थ अत्थि आर्यति पुनब्भवाभिनिव्वत्ति, अत्थि तत्थ आर्यति जातिजरामरण । यत्थ अत्थि आर्यति जातिजरामरण, ससोक त, भिक्खवे, सरज सउपायासं ति वदामि ।

“फस्से चे, भिक्खवे, आहारे मनोसञ्चेतनाय चे, भिक्खवे, आहारे . विज्झाणे चे, भिक्खवे, आहारे अत्थि रागो, अत्थि नन्दी पे० सरजं सउपायास ति वदामी” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि^३ अनागत अत्थी ति ।

*अनागत अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “कवळीकारे चे, भिक्खवे, आहारे नत्थि रागो, नत्थि नन्दी, नत्थि तण्हा, अप्पतिट्ठित तत्थ विज्झाणं अविरूब्ध । यत्थ विज्झाणं अप्पतिट्ठित अविरूब्ध, नत्थि तत्थ नामरूपस्स अवक्कन्ति । यत्थ नत्थि नामरूपस्स अवक्कन्ति, नत्थि तत्थ सङ्खारान बुद्धि । यत्थ नत्थि सङ्खारान बुद्धि, नत्थि तत्थ आर्यति पुनब्भवाभिनिव्वत्ति । यत्थ नत्थि आर्यति पुनब्भवाभिनिव्वत्ति, नत्थि तत्थ आर्यति जातिजरामरणं । यत्थ नत्थि आर्यति जातिजरामरण, असोक त, भिक्खवे, अरज अनुपायास ति वदामि ।

१ कवळीकारे - स्या०, कवळीकारे - रो० । २ नन्दि - सी०, स्या०, रो० ।

३ बुद्धि - स्या०, बुद्धि - रो०, एवमुपरि पि । ४ हि न वत्तव्वे - स्या०, हि न वत्तव्व - रो० ।

“पत्स्ये चे, भिक्षवे, आहारे मनोसञ्चेतनाय चे, भिक्षवे,
आहारे विच्छाणे चे, भिक्षवे आहारे नत्थि रागो, नत्थि मन्ही
पे० अरज अनुपायास ति वदामी” ति । अत्येव सुसन्तो ति ?
आमन्ता ।

तेन हि न वत्तम्ब — “अनागत अत्थी” ति ।

७ अतीतसन्धाधिकथा

११ मसुत्तसाधन

२१७ अतीत सन्धा ति ? आमन्ता ।

अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अतीत आयतन ति ? आमन्ता ।

अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० .. ।

अतीतं घातु ति ? आमन्ता ।

अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अतीत सन्धा घातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० .. ।

अनागत सन्धा ति ? आमन्ता ।

अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अनागत आयतन ति ? आमन्ता ।

अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अनागत घातु ति ? आमन्ता ।

अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अनागत सन्धा घातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न सन्धा पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीत सन्धा अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न आयतन पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीत आयतन अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्नं धातु पञ्चुप्पन्नं अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतं धातु अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्नं खन्धा धातु आयतनं पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीतं खन्धा धातु आयतन अतीत अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे०.. ।

पञ्चुप्पन्न खन्धा पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागतं खन्धा अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न आयतन पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत आयतन अनागत अत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न धातु पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत धातु अनागत अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न खन्धा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत खन्धा धातु आयतन अनागत अत्थी ति ? न हेव

वत्तब्ब । पे० ।

अतीत खन्धा अतीत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नं खन्धा पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० .. ।

अतीतं आयतन अतीत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नं आयतन पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० . ।

अतीत धातु अतीत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न धातु पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत खन्धा धातु आयतन अतीत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न खन्धा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

अनागत खन्धा अनागत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न खन्धा पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत आयतन पे० अनागत धातु पे० अनागत

खन्धा धातु आयतनं अनागत नत्थी ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्न खन्धा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न नत्थी ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

अतीत रूप खन्धो ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

अतीत रूप आयतनं ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

5 अतीत रूप धातु ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत रूप खधा धातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत रूप खधो ति ? आमन्ता ।

10 अनागत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

अनागत रूप आयतन पे० अनागत रूप धातु पे०

अनागत रूप खधा धातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अनागत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

पिञ्चुप्पन्न रूप खधो पिञ्चुप्पन्न रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

15 अतीत रूप खधो अतीत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० .. ।

पिञ्चुप्पन्न रूप आयतन पे० पिञ्चुप्पन्न रूप धातु पे०

पिञ्चुप्पन्न रूप खधा धातु आयतन पिञ्चुप्पन्न रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीत रूप खधा धातु आयतन अतीत रूप अत्थी ति ? न

20 हेव वत्तब्बे । पे० ।

पिञ्चुप्पन्न रूप खन्धो पिञ्चुप्पन्न रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत रूप खधो अनागत रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० .. ।

पिञ्चुप्पन्न रूप आयतन पे० पिञ्चुप्पन्न रूप धातु .. पे० ..

25 पिञ्चुप्पन्न रूप गन्धा धातु आयतन पिञ्चुप्पन्न रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत रूप गन्धा आयतन अनागत रूप अत्थी ति ? न

हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत रूप गन्धा अतीत रूप अत्थी ति ? आमन्ता ।

पिञ्चुप्पन्न रूप गन्धो पिञ्चुप्पन्न रूप अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

30 पे० ।

अतीतं रूप आयतन पे०. अतीतं रूप धातु .. पे० अतीत
रूपं खन्धा धातु आयतन अतीत रूप नत्थी ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न रूप खन्धा धातु आयतन पच्चुप्पन्न रूपं नत्थी ति ?
न हेव वत्तब्बे । .. पे० . ।

अनागत रूप खन्धो अनागत रूप नत्थी ति ? आमन्ता । 5

पच्चुप्पन्न रूप खन्धो पच्चुप्पन्न रूप नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
. पे० .. ।

अनागत रूप आयतन . पे० अनागत रूप धातु . पे०
अनागत रूप खन्धा धातु आयतन अनागत रूपं नत्थी ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न रूप खन्धा धातु आयतन पच्चुप्पन्न रूप नत्थी ति ? 10
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीता वेदना अतीता सञ्जा अतीता सङ्खारा ...
अतीत विज्जाण खन्धो ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्जाण अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत विज्जाण आयतन . पे० अतीत विज्जाण धातु 15

. पे० अतीत विज्जाण खन्धा धातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्जाण अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागत विज्जाण खन्धो ति ? आमन्ता ।

अनागत विज्जाण अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे पे० ।

अनागत विज्जाण आयतन पे० अनागत विज्जाणं धातु 20

पे० अनागत विज्जाण खन्धा धातु आयतन ति ? आमन्ता ।

अनागत विज्जाण अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

पच्चुप्पन्न विज्जाण खन्धो पच्चुप्पन्नं विज्जाण अत्थी ति ?
आमन्ता ।

अतीत विज्जाण खन्धो अतीत विज्जाण अत्थी ति ? न हेवं 25
वत्तब्बे । पे० ।

पच्चुप्पन्न विज्जाण आयतन पे० पच्चुप्पन्न विज्जाण
धातु पे० पच्चुप्पन्न विज्जाण खन्धा धातु आयतन पच्चुप्पन्न
विज्जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीत विज्जाण खन्धा धातु आयतन अतीत विज्जाण अत्थी 30
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रघो पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण नत्पी ति ?
भामन्ता ।

अनागत विञ्ज्जाण स्रघो अनागत विञ्ज्जाण नत्पी ति ? न
हेव वत्तव्वे । .. पे० ।

५ पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण आयतन पे० पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण
धातु .. पे० पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रन्धा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न
विञ्ज्जाण नत्पी ति ? भामन्ता ।

अनागत विञ्ज्जाण स्रधा धातु आयतन अनागत विञ्ज्जाण
नत्पी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१० अतीत विञ्ज्जाण स्रघो अतीत विञ्ज्जाण नत्पी ति ?
भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रघो पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण नत्पी ति ?
न हेव वत्तव्वे । ... पे० .. ।

अतीत विञ्ज्जाण आयतन पे० अतीत विञ्ज्जाण धातु
१५ पे० .. अतीत विञ्ज्जाण स्रधा धातु आयतन अतीत विञ्ज्जाण नत्पी
ति ? भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रधा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण
नत्पी ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे०.. ।

अनागत विञ्ज्जाण स्रघो अनागत विञ्ज्जाणं नत्पी ति ?
२० भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रघो पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण नत्पी ति ?
न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अनागत विञ्ज्जाण आयतन पे० अनागत विञ्ज्जाण धातु
.. पे० अनागत विञ्ज्जाण स्रधा धातु आयतन अनागत विञ्ज्जाण
२५ नत्पी ति ? भामन्ता ।

पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाण स्रधा धातु आयतन पञ्चुप्पन्न विञ्ज्जाणं
नत्पी ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे० ।

१२ शुत्तमापम

२६८ न वत्तव्वं - अनीगानागता स्रधा धातु आयतन
नत्पी ति ? भामन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —“तयोमे, भिक्खवे, निरुत्तिपथा अधि-
वचनपथा पञ्जात्ति पे० विञ्जूही ति . पे० ” । अत्येव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं —“अतीतानागता खन्धा धातु आयतनं
नत्थि चेते” ति ।

5

“अतीतानागता खन्धा धातु आयतनं नत्थि चेते ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —“यं किञ्चि, भिक्खवे, रूपं अतीता-
नागतपच्चुप्पन्नं अज्झत्तं वा बहिद्धा वा ओळारिकं वा सुखुमं वा हीन वा
पणीतं वा य दूरे सन्तिके वा, अयं वुच्चति रूपक्खन्धो । या काचि
वेदना या काचि सञ्जा ये केचि सङ्खारा यं किञ्चि विञ्जाणं
अतीतानागतपच्चुप्पन्न पे० . अय वुच्चति विञ्जाणक्खन्धो” ति । 10
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं —“अतीतानागता खन्धा धातु आयतनं नत्थि
चेते” ति ।

८. एकच्चमत्थीतिकथा

§ १. अतीतादिकेकच्चकथा

२६६ *अतीत अत्थी ति ? एकच्च अत्थि, एकच्चं नत्थी ति । 15

एकच्च निरुद्ध, एकच्चं न निरुद्ध, एकच्च विगतं, एकच्चं
अविगतं; एकच्च अत्थङ्गत, एकच्च न अत्थङ्गत, एकच्च अब्भत्थङ्गतं,
एकच्चं न अब्भत्थङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीत एकच्च अत्थि, एकच्च नत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीता अविपक्कविपाका धम्मा एकच्चे अत्थि, एकच्चे 20
नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीत एकच्च अत्थि, एकच्च नत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीता विपक्कविपाका धम्मा एकच्चे अत्थि, एकच्चे नत्थी
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीतं एकच्च अत्थि, एकच्च नत्थी ति ? आमन्ता ।

25

अतीता अविपाका घम्मा एकच्चे अत्थि एकच्चे नत्थी ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीत एकच्च अत्थि एकच्च नत्थी ति ? आमन्ता ।

किं अत्थि किं नत्थी ति ? अतीता अविपक्कविपाका घम्मा -

५ ते अत्थि अतीता विपक्कविपाका घम्मा - ते नत्थी ति ।

अतीता अविपक्कविपाका घम्मा - ते अत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीता विपक्कविपाका घम्मा - ते अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अतीता अविपक्कविपाका घम्मा - ते अत्थी ति ? आमन्ता ।

१० अतीता अविपाका घम्मा - ते अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*अतीता विपक्कविपाका घम्मा - ते नत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीता अविपक्कविपाका घम्मा - ते नत्थी ति ? न हव

वत्तब्बे । पे० ।

१५ *अतीता अविपाका^१ घम्मा - ते नत्थी ति ? आमन्ता ।

अतीता अविपक्कविपाका^२ घम्मा - ते नत्थी ति ? न हव

वत्तब्बे । पे० ।

*अतीता अविपक्कविपाका घम्मा - ते अत्थी ति ? आमन्ता ।

ननु अतीता अविपक्कविपाका घम्मा निरुद्धा ति ? आमन्ता ।

२० हत्थि अतीता अविपक्कविपाका घम्मा निरुद्धा, तो च वत रे

वत्तब्बे - 'अतीता अविपक्कविपाका घम्मा' - ते अत्थी' ति ।

*अतीता अविपक्कविपाका घम्मा निरुद्धा - ते अत्थी ति ?

आमन्ता ।

अतीता विपक्कविपाका घम्मा निरुद्धा - ते अत्थी ति ? न हेव

२५ वत्तब्बे । पे० ।

अतीता अविपक्कविपाका घम्मा निरुद्धा - ते अत्थी ति ?

आमन्ता ।

अतीता अविपाका^३ घम्मा निरुद्धा - ते अत्थी ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

१ विपक्कविपाका - स्या रो । २ अविपाका - स्या रो । ३ घम्मा
निरुद्धा - स्या । ४ अविपक्कविपाका - सी विपक्कविपाका - रो ।

*अतीता विपक्कविपाका धम्मा निरुद्धा — ते नत्थी ति ?
आमन्ता ।

अतीता अविपक्कविपाका धम्मा निरुद्धा — ते नत्थी ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अतीता अविपाका धम्मा निरुद्धा — ते नत्थी ति ? आमन्ता । 5
अतीता अविपक्कविपाका धम्मा निरुद्धा — ते नत्थी ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अतीता अविपक्कविपाका धम्मा निरुद्धा — ते अत्थी ति ?
आमन्ता ।

अतीता विपक्कविपाका धम्मा निरुद्धा — ते नत्थी ति ? 10
आमन्ता ।

अतीता एकदेस विपक्कविपाका धम्मा एकदेसं अविपक्कविपाका
धम्मा निरुद्धा — ते एकच्चे अत्थि एकच्चे नत्थी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

न वत्तब्बं — “अतीता अविपक्कविपाका धम्मा — ते अत्थी” 15
ति ? आमन्ता ।

ननु अतीता अविपक्कविपाका धम्मा विपच्चिस्सन्ती ति ?
आमन्ता ।

हज्जि अतीता अविपक्कविपाका धम्मा विपच्चिस्सन्ति, तेन
वत रे वत्तब्बे — “अतीता अविपक्कविपाका धम्मा — ते अत्थी” ति । 20

*अतीता अविपक्कविपाका धम्मा विपच्चिस्सन्ती ति कत्वा
ते अत्थी ति ? आमन्ता ।

विपच्चिस्सन्ती ति कत्वा पच्चुप्पन्ना ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

विपच्चिस्सन्ती ति कत्वा पच्चुप्पन्ना ति ? आमन्ता । 25

पच्चुप्पन्ना धम्मा निरुज्झिस्सन्ती ति कत्वा ते नत्थी ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

§ २ अनागतादि एकच्चकथा

३०० अनागतं अत्थी ति ? एकच्चं अत्थि, एकच्च नत्थी ति ।

एकच्चं जातं, एकच्च अजातं, एकच्चं सञ्जातं, एकच्च

सोतायतन घानायतन जिह्वायतन कायायतन रूपा
यतन सदायतन गन्धायतन रसायतन फोट्टम्भायतन रागो...
दोसो मोहो मानो विट्ठि विचिकिञ्छा धीन उद्वज्जं
अहिरिक अनोत्तप्प सतिपट्ठान ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

अनोत्तप्प सतिपट्ठान ति ? आमन्ता ।

अनोत्तप्प सति सतिन्द्रिय सतिबल सम्मासति पे० काय
गतासति उपसमानुस्सती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सति सतिपट्ठाना, सा च सती ति ? आमन्ता ।

चक्खायतन सतिपट्ठान, त च सती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

सति सतिपट्ठाना, सा च सती ति ? आमन्ता ।

सोतायतन पे० कायायतन रूपायतन फोट्टम्भायतन .
रागो दोसो .. मोहो अनोत्तप्प सतिपट्ठान, त च सती ति ?
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*चक्खायतन सतिपट्ठान, त च न सती ति ? आमन्ता ।

सति सतिपट्ठाना, सा च न सती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ..

सोतायतन पे० कायायतन रूपायतन फोट्टम्भायतन ..
रागो दोसो मोहो अनोत्तप्प सतिपट्ठान, त च न सती ति ।
आमन्ता ।

सति सतिपट्ठाना सा च न सती ति ? न हेव वत्तब्बे
... पे० ।

३०२ नि वत्तब्ब - "सब्बे धम्मा सतिपट्ठाना" ति ।
आमन्ता ।

ननु सय्वे धम्मे आरब्भ सति सन्तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

हज्जि सब्बे धम्मे आरब्भ सति सन्तिट्ठती ति, तेन वत्तं
वत्तब्बे - "सय्वे धम्मा सतिपट्ठाना" ति ।

*सय्व धम्म आरब्भ सति सन्तिट्ठती ति सय्वे धम्मा सतिपट्ठान
ति ? आमन्ता ।

सय्व धम्म आरब्भ फत्सो सन्तिट्ठती ति सय्वे धम्मा फत्सपट्ठान
ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

*सब्बं धम्मं आरब्भ सति सन्तिट्ठती ति सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ति ? आमन्ता ।

सब्ब धम्मं आरब्भ वेदना सन्तिट्ठति सञ्जा सन्तिट्ठति .
चेतना सन्तिट्ठति चित्त सन्तिट्ठती ति सब्बे धम्मा चित्तपट्टाना ति ?
न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

5

*सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ति ? आमन्ता ।

सब्बे सत्ता उपट्ठितसतिनो सतिया समन्नागता सतिया समोहिता ,
सब्बेसं सत्तानं सति पच्चुपट्ठिता ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

३०३ *सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “अमत्तं ते, भिक्खवे, न परिभुञ्जन्ति ये
कायगतासति न परिभुञ्जन्ति । अमत्तं ते, भिक्खवे, परिभुञ्जन्ति
ये कायगतासति परिभुञ्जन्ती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

सब्बे सत्ता कायगतासति परिभुञ्जन्ति पटिलभन्ति आसेवन्ति
भावेन्ति बहुलीकरोन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ति ? आमन्ता ।

15

ननु वुत्तं भगवता — “एकायनो अय, भिक्खवे, मग्गो सत्तानं
विसुद्धिया सोकपरिदेवानं समतिक्कमाय दुक्खदोमनस्सान अत्थङ्गमाय
जायस्स अधिगमाय निब्बानस्स सच्छिकिरियाय यदिद चत्तारो सति-
पट्टाना” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ?

सब्बे धम्मा एकायनमग्गो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .. । 20

*सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “रञ्जो, भिक्खवे, चक्कवत्तिस्स पातुभावा
सत्तन्न रतनान पातुभावो होति । कतमेसं सत्तन्न ? चक्करतनस्स
पातुभावो होति, हत्थिरतनस्स पातुभावो होति, अस्सरतनस्स मणि-
रतनस्स .. इत्थिरतनस्स गहपतिरतनस्स परिणायकरतनस्स
पातुभावो होति । रञ्जो, भिक्खवे, चक्कवत्तिस्स पातुभावा इमेस
सत्तन्न रतनान पातुभावो होति ।

25

“तथागतस्स, भिक्खवे, पातुभावा अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स
सत्तन्नं वोज्झङ्गरतनानं पातुभावो होति । कतमेस सत्तन्नं ? सति-

सम्बोज्झङ्गरतनस्स पातुभावो होति, घम्मविचयसम्बोज्झङ्गरतनस्स
पातुभावो होति, विरियसम्बोज्झङ्गरतनस्स पातुभावो होति, पीति
सम्बोज्झङ्गरतनस्स पातुभावो होति, पस्सद्विसम्बोज्झङ्गरतनस्स
पातुभावो होति समाधिसम्बोज्झङ्गरतनस्स पातुभावो होति, उपेक्खा
5 सम्बोज्झङ्गरतनस्स पातुभावो होति । तथागतस्स, भिक्खवे, पातुभावा
अरुहत्तो सम्मासम्बुद्धस्स इमेस सत्तम बोज्झङ्गरतनान पातुभावो होती'
ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तथागतस्स पातुभावा अरुहत्तो^१ सम्मासम्बुद्धस्स सब्बे घम्मा'
सतिसम्बोज्झङ्गरतना व^२ होन्ती^३ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

10 सम्बे घम्मा सतिपट्ठाना ति ? आमन्ता ।

सम्बे घम्मा सम्मप्यधाना इदिपादा इन्द्रिया ... बभा
बोज्झङ्गा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० हेवत्थिकथा

१०४ *अतीतं अत्थी ति ? हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

15 सेवत्थि सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थट्ठो नत्थट्ठा नत्थट्ठो अत्थट्ठो अत्थिभावो नत्थिभावो,
नत्थिभावो अत्थिभावो अत्थी ति वा नत्थी ति वा, नत्थी ति वा अत्थी
ति वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

20 *अनागत अत्थी ति ? हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० , ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थट्ठो नत्थट्ठो नत्थट्ठो अत्थट्ठो, अत्थिभावो नत्थिभावो,
नत्थिभावो अत्थिभावो अत्थी ति वा नत्थी ति वा, नत्थी ति वा अत्थी
25 ति वा एसेसे एमट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे०... ।

१ रो पीत्यके नत्थि । २ धी पीत्यके नत्थि । ३ त्या पीत्यके नत्थि ।
४ होति - धी ।

*पच्चुप्पन्न अत्थी ति ? हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थट्ठो नत्थट्ठो . पे० . समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

5

३०५ *अतीत हेवत्थि, हेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

किन्तत्थि, किन्ति नत्थी ति ? अतीत अतीत ति हेवत्थि, अतीतं अनागत ति हेव नत्थि, अतीत पच्चुप्पन्न ति हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

10

अत्थट्ठो नत्थट्ठो, नत्थट्ठो अत्थट्ठो, अत्थिभावो नत्थिभावो, नत्थिभावो अत्थिभावो, अत्थी ति वा नत्थी ति वा, नत्थी ति वा अत्थी ति वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागत हेवत्थि, हेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

15

किन्तत्थि, किन्ति नत्थी ति ? अनागतं अनागत ति हेवत्थि, अनागत अतीत ति हेव नत्थि, अनागतं पच्चुप्पन्न ति हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थट्ठो नत्थट्ठो, नत्थट्ठो अत्थट्ठो पे० समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

20

*पच्चुप्पन्न हेवत्थि, हेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

किन्तत्थि, किन्ति नत्थी ति ? पच्चुप्पन्न पच्चुप्पन्न ति हेवत्थि, पच्चुप्पन्न अतीत ति हेव नत्थि, पच्चुप्पन्न अनागतं ति हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्थट्ठो नत्थट्ठो पे० समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ न वत्तब्ब — “अतीत हेवत्थि, हेव नत्थि; अनागत हेवत्थि, हेव नत्थि; पच्चुप्पन्न हेवत्थि, हेव नत्थी” ति ? आमन्ता ।

30

अतीत अनागत ति हेवत्थि, अतीत पञ्चुप्पन्न ति हेवत्थि,
अनागत अतीत ति हेवत्थि, अनागत पञ्चुप्पन्न ति हेवत्थि, पञ्चुप्पन्न
अतीत ति हेवत्थि, पञ्चुप्पन्न अनागत ति हेवत्थी ति ? न हेव
वत्तम्भे । पे० ।

४ तेन हि अतीत हेवत्थि हेव नत्थि, अनागत हेवत्थि हेव नत्थि,
पञ्चुप्पन्न हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

३०६ *रूप अत्थी ति ? हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

१० अत्यट्ठो नत्थट्ठो, नत्थट्ठो अत्यट्ठो अत्थिभावो नत्थिभावो,
नत्थिभावो अत्थिभावो, अत्थी ति वा नत्थी ति वा, नत्थी ति वा अत्थी
ति वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव वत्तम्भे ।
.. पे० ।

१५ *वेदना सञ्ज्ञा सङ्गारा विञ्ज्ञाण अत्थी ति ?
हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्यट्ठो नत्थट्ठो पे० समे समभागे तज्जाते ति ? न
हेव वत्तम्भे । पे० ।

२० *रूप हेवत्थि हेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

किन्तत्थि, किन्ति नत्थी ति ? रूप रूप ति हेवत्थि रूप वेदना
ति हेव वत्थि पे० रूप सञ्ज्ञा ति हेव नत्थि पे० रूप सङ्गारा
ति हेव नत्थि .. पे० .. रूप विञ्ज्ञाण ति हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

२५ सेवत्थि सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

अत्यट्ठो नत्थट्ठो पे० समे समभागे तज्जाते ति ? न
हेव वत्तम्भे । .. पे० ।

*वेदना सञ्ज्ञा सङ्गारा विञ्ज्ञाण हेवत्थि हेव नत्थी
ति ? आमन्ता ।

३० किन्तत्थि, किन्ति नत्थी ति ? विञ्ज्ञाण विञ्ज्ञाण ति

हेवत्थि । विज्जाण रूपं ति हेव नत्थि . विज्जाणं वेदना ति हेव
नत्थि .. विज्जाण सज्जा ति हेव नत्थि विज्जाण सङ्खारा ति
हेव नत्थी ति ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सेवत्थि, सेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

5

अत्थट्ठो नत्थट्ठो पे० समे समभागे तज्जाते ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

न वत्तब्ब — “रूप हेवत्थि, हेव नत्थी ति, वेदना सज्जा
सङ्खारा विज्जाण हेवत्थि, हेव नत्थी ति ? आमन्ता ।

रूप वेदना ति हेवत्थि रूप सज्जा ति हेवत्थि रूप सङ्खारा 10
ति हेवत्थि रूप विज्जाण ति हेवत्थि वेदना सज्जा सङ्खारा
विज्जाण रूप ति हेवत्थि विज्जाण वेदना ति हेवत्थि
विज्जाण सज्जा ति हेवत्थि विज्जाण सङ्खारा ति हेवत्थी ति ?
न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

तेन हि रूप हेवत्थि, हेव नत्थि, वेदना सज्जा सङ्खारा 15
विज्जाण हेवत्थि, हेव नत्थी ति ।

तस्सुद्धानं

उपलब्धो परिहानि^१, ब्रह्मचरियवासो ओघिसो ।

परिज्जा कामरागप्पहान, सब्बत्थिवादो आयतन ।

अतीतानागतो^२ सुभङ्गो^३, सब्बे धम्मा सतिपट्टाना ।

हेवत्थि हेव नत्थी ति ॥

20

महावग्गो ।

— ० —

१ परिहान — सी०, स्या०, रो० । २-२ अतीतानागतेसु भागो — स्या०, रो० ।

२. द्वितीयो' वग्गो'

११(१) परूपहारकथा

१ *अत्थि अरुहत्तो असुचि' सुक्कविस्सट्ठी' ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरुहत्तो रागो कामरागो कामरागपरियुट्ठान कामराग-
सयोजन कामोघो कामयोगो कामच्छन्दनीवरण ति ? न हेव वत्तव्ये ।
पे० ।

५ *नत्थि अरुहत्तो रागो कामरागो कामरागपरियुट्ठान कामराग-
सयोजन कामोघो कामयोगो कामच्छन्दनीवरण ति ? आमन्ता ।

हज्झि नत्थि अरुहत्तो रागो कामरागो कामरागपरियुट्ठान
कामरागसयोजन कामोघो कामयोगो कामच्छन्दनीवरण, नो च वत रे
वत्तव्ये — अत्थि अरुहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठी' ति ।

१० *अत्थि पुयुज्जनस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठि, अत्थि तस्स रागो
कामरागो कामरागपरियुट्ठान कामरागसयोजन कामोघो कामयोगो
कामच्छन्दनीवरण ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरुहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठि, अत्थि तस्स रागो कामरागो
कामरागपरियुट्ठान पे० कामच्छन्दनीवरण ति ? न हेव वत्तव्ये ।
१५ .. पे० ।

अत्थि अरुहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठि, नत्थि तस्स रागो
कामरागो कामरागपरियुट्ठान पे० कामच्छन्दनीवरण ति ?
आमन्ता ।

२० अत्थि पुयुज्जनस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठि नत्थि तस्स रागो
कामरागो कामरागपरियुट्ठान पे० कामच्छन्दनीवरण ति ? न हव
वत्तव्ये । पे० ।

अत्थि अरुहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

केनट्ठना ति ? हन्व हि मारकायिका देवता अरुहत्तो असुचि
सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती ति ।

१-१ सी रो पारवत्थे नत्थि । * इमिमा सक्कवेन एकवादीपुब्बा वसित्ता ।

२-२ असुचिसुक्कविस्सट्ठी - रो एवमुपरिपि ।

*मारकायिका देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती
ति ? आमन्ता ।

अत्थि मारकायिकान देवतान असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? न
हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*नत्थि मारकायिकान देवतान असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? 5
आमन्ता ।

हज्जि नत्थि मारकायिकान देवतान असुचि सुक्कविस्सट्ठि, नो
च वत रे वत्तब्बे — “मारकायिका देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि
उपसहरन्ती” ति ।

*मारकायिका देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती 10
ति ? आमन्ता ।

मारकायिका देवता अत्तनो असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ति,
अञ्जेस असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ति, तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठि
उपसहरन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*मारकायिका देवता नेव अत्तनो न अञ्जेसं न तस्स असुचि 15
सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती ति ? आमन्ता ।

हज्जि मारकायिका देवता नेव अत्तनो न अञ्जेस न तस्स
असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “मारकायिका
देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती” ति ।

*मारकायिका देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि उपसहरन्ती 20
ति ? आमन्ता ।

लोमकूपेहि उपसहरन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२ *मारकायिका देवता अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि
उपसहरन्ती ति ? आमन्ता ।

किं कारणा ति ? हन्द हि विमति गाहयिस्सामा ति । 25

अत्थि अरहतो विमती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अरहतो विमती ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो सत्थरि विमति, धम्मो विमति, सद्धे विमति,
सिक्खाय विमति, पुब्बन्ते विमति, अपरन्ते विमति, पुब्बन्तापरन्ते
विमति, इदप्पन्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेषु विमती ति ? न हेव 30
वत्तब्बे । पे० ।

*नत्थि अरहत्तो सत्थरि विमति, धम्मो विमति, सङ्गे विमति, सिक्खाय विमति, पुब्बन्ते विमति, अपरन्ते विमति, पुब्बन्तापरन्त विमति, इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि नत्थि अरहत्तो सत्थरि विमति पे० इदप्पच्चयता
० पटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमति नो ख वत रे वत्तब्बे - "अत्थि
अरहत्तो विमती" ति ।

*अत्थि पुयुज्जनस्स विमति, अत्थि तस्स सत्थरि विमति
पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमती ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहत्तो विमति, अत्थि तस्स सत्थरि विमति पे० -
० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० .. ।

*अत्थि अरहत्तो विमति नत्थि तस्स सत्थरि विमति .. पे०
इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमती ति ? आमन्ता ।

अत्थि पुयुज्जनस्स विमति, नत्थि तस्स सत्थरि विमति पे० -
० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मोसु विमती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० .. ।

*अत्थि अरहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

अरहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठि किस्स निस्सन्वो ति ? असित
पीतखायितसायितस्स निस्सन्वो ति ।

० अरहत्तो असुचि सुक्कविस्सट्ठि असितपीतखायितसायितस्स
निस्सन्वो ति ? आमन्ता ।

ये केचि असन्ति पिवन्ति खादन्ति सायन्ति, सब्बेसयेव अत्थि
असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*ये केचि असन्ति पिवन्ति खादन्ति सायन्ति सब्बेसयेव अत्थि
० असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

वारका असन्ति पिवन्ति खादन्ति सायन्ति अत्थि वारकाम
असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पण्डका असन्ति पिवन्ति खादन्ति सायन्ति, अत्थि पण्डकानं
असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*देवा असन्ति पिवन्ति खादन्ति सायन्ति, अत्थि देवतानं असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३ *अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि असितपीतखायितसायितस्स निस्सन्दो ति ? आमन्ता ।

अत्थि तस्स आसयो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . । 5

*अरहतो उच्चारपस्सावो असितपीतखायितसायितस्स निस्सन्दो, अत्थि तस्स आसयो ति ? आमन्ता ।

अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि असितपीतखायितसायितस्स निस्सन्दो, अत्थि तस्स आसयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि असितपीतखायितसायितस्स निस्सन्दो, नत्थि तस्स आसयो ति ? आमन्ता । 10

अरहतो उच्चारपस्सावो असितपीतखायितसायितस्स निस्सन्दो, नत्थि तस्स आसयो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

४ *अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

अरहा मेथुन धम्म पटिसेवेय्य, मेथुन^१ उप्पादेय्य, पुत्तसम्बाध- 15
सयनं अज्झावसेय्य, कासिकचन्दनं पच्चनुभवेय्य, मालागन्धविलेपनं धारेय्य, जातरूपरजत सादियेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अत्थि पुथुज्जनस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठि, पुथुज्जनो मेथुन धम्मं पटिसेवेय्य, मेथुनं उप्पादेय्य, पुत्तसम्बाधसयनं अज्झावसेय्य, 20
कासिकचन्दनं पच्चनुभवेय्य, मालागन्धविलेपनं धारेय्य, जातरूपरजतं सादियेय्या ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि, अरहा मेथुन धम्मं पटिसेवेय्य, मेथुनं उप्पादेय्य, पुत्तसम्बाधसयनं अज्झावसेय्य, 25
कासिकचन्दनं पच्चनुभवेय्य, मालागन्धविलेपनं धारेय्य, जातरूपरजत सादियेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठि, न च अरहा मेथुन धम्म पटिसेवेय्य, मेथुन उप्पादेय्य, पुत्तसम्बाधसयनं अज्झावसेय्य, 30
कासिकचन्दनं पच्चनुभवेय्य, मालागन्धविलेपनं धारेय्य, जातरूपरजत सादियेय्या ति ? आमन्ता ।

अस्थि पुषुज्जनस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठि, न च पुषुज्जनो मेषुन
धम्म पटिसेवेम्य मेषुन उप्पादेम्य, पुत्तसम्भाधसयन भज्जावसेम्य,
वासिक्चन्दन पच्चनुमवेम्य, मासागधविलेपन धारेम्य, जातरूपरजत
सादियेम्या ति ? न हेव वत्तव्वे ।

*अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तासावत्पुक्खो
अनभावकृतो आर्याति अनुप्पादधम्मो ति ? आमन्ता ।

हस्सिच अरहतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तासावत्पुक्खो
अनभावकृतो आर्याति अनुप्पादधम्मो, नो च यत रे वत्तव्वे - 'अस्थि
अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो' ति ।

*अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो षोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो मानो
पहीनो दिट्ठि पहीना यिषिविच्छा पहीना चीन पहीन उच्छिन्न
पहीन अहिरिक पहीन पे० अनोत्तप्य पहीन उच्छिन्नमूल तासा
वत्पुक्ख अनभावकृत आर्याति अनुप्पादधम्म ति ? आमन्ता ।

हस्सिच अरहतो अनोत्तप्य पहीन उच्छिन्नमूल तासावत्पुक्ख
अनभावकृत आर्याति अनुप्पादधम्म, नो च यत रे वत्तव्वे - 'अस्थि
अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो' ति ।

४ *अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो रागप्पहानाय मग्गो भावितो ति ? आमन्ता ।
हस्सिच अरहतो रागप्पहानाय मग्गो भावितो, नो च यत रे
वत्तव्वे - "अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो' ति ।

*अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो रागप्पहानाय गतिपट्ठाना भाविता .. पे० -
गम्मणयाना भाविता दक्षिणादा भाविता इन्द्रिया भाविता ...
यना भाविता पे० योग्गह्हा भाविता ति ? आमन्ता ।

हस्सिच अरहतो रागप्पहानाय योग्गह्हा भाविता, नो च यत रे
वत्तव्वे - 'अस्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठो' ति ।

अस्थि अरहता असुचि सुक्कविस्सट्ठो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहता दोग्गह्हाय .. पे० - मोहह्हाय .. पे० -

अनोत्तप्पपहानाय मग्गो भावितो पे० वोज्झङ्गा भाविता ति ?
आमन्ता ।

हज्जि अरहतो अनोत्तप्पपहानाय वोज्झङ्गा भाविता, नो च
वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठी” ति ।

*अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता । 5

ननु अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो कतकरणीयो
ओहितभारो अनुप्पत्तसदत्थो परिक्खीणभवसयोजनो सम्मदञ्जाविमुत्तो
उक्खित्तपलिधो सङ्घिण्णपरिखो अव्वूब्बहेसिको निरग्गळो अरियो
पन्नद्वजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो सुविजितविजयो, दुक्ख तस्स
परिञ्जात, समुदयो पहीनो, निरोधो सच्छिक्कतो, मग्गो भावितो, 10
अभिञ्जेय्य अभिञ्जात, परिञ्जेय्य परिञ्जात, पहातव्वं पहीन, भावेतव्व
भावित, सच्छिक्कातव्व सच्छिक्कत ति ? आमन्ता ।

हज्जि अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो कतकरणीयो
पे० सच्छिक्कातव्व सच्छिक्कत, नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो
असुचि सुक्कविस्सट्ठी” ति । 15

६ *अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? सधम्म-
कुसलस्स अरहतो अत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी, परधम्मकुसलस्स अरहतो
नत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो अत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ?
आमन्ता । 20

परधम्मकुसलस्स अरहतो अत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परधम्मकुसलस्स अरहतो नत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ?
आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो नत्थि असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? 25
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स असुचि
सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स असुचि
सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 30

*सधम्मकुसलस्स भरहत्तो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो पे० अनोत्तप्प पहीन, अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स भरहत्तो अनोत्तप्प पहीन, अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सधम्मकुसलस्स भरहत्तो रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०... वोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय पे० मोहप्पहानाय पे० अनोत्तप्पहानाय मग्गो भावितो पे० वोज्झङ्गा भाविता अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स भरहत्तो अनोत्तप्पहानाय वोज्झङ्गा भाविता, अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सधम्मकुसलो भरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सञ्छिक्कातब्ब सञ्छिक्कत अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलो भरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सञ्छिक्कातब्ब सञ्छिक्कत अत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परधम्मकुसलस्स भरहत्तो रागो पहीनो नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स भरहत्तो रागो पहीनो, नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परधम्मकुसलस्स भरहत्तो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो पे० अनोत्तप्प पहीन नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स भरहत्तो अनोत्तप्प पहीन, नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परधम्मकुसलस्स भरहत्तो रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०... वोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय .. पे० मोहप्पहानाय .. पे० अनोत्तप्पहानाय मग्गो भावितो पे० वोज्झङ्गा भाविता

नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो अनोत्तप्पपहानाय वोज्झङ्गा भाविता,
नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०
सच्छिकातव्व सच्छिकत, नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ?
आमन्ता ।

सधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०
सच्छिकातव्व सच्छिकत, नत्थि तस्स असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

७ *अत्थि अरहतो असुचि सुक्कविस्सट्ठी ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “ये ते”, भिक्खवे, भिक्खू पुथुज्जना सील-
सम्पन्ना सता^२ सम्पजाना निद्व ओक्कमन्ति, तेस असुचि न मुच्चति ।
ये पि ते, भिक्खवे, बाहिरका इसयो कामेसु वीतरागा, तेस पि असुचि
न मुच्चति । अट्ठानमेत, भिक्खवे, अनवकासो य अरहतो असुचि
मुञ्चयेया” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता^३ ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अत्थि अरहतो असुचि^४ सुक्कविस्सट्ठी^५”
ति ।

न वत्तब्ब — “अत्थि अरहतो परूपहारो” ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो चीवर-पिण्डपात-सेनासन-गिलानपच्चय-भेसज्ज-
परिक्खार परे उपसहरेय्यु ति ? आमन्ता ।

हज्जि अरहतो चीवर-पिण्डपात-सेनासन-गिलानपच्चय-भेसज्ज-
परिक्खार परे उपसहरेय्यु, तेन^६ वत रे वत्तब्बे^७ — “अत्थि अरहतो
परूपहारो” ति ।

*अरहतो चीवर-पिण्डपात-सेनासन-गिलानपच्चय-भेसज्ज-
परिक्खार परे उपसहरेय्यु ति, अत्थि अरहतो परूपहारो ति ? आमन्ता ।

अरहतो सोतापत्तिफल वा सकदागामिफल वा अनागामिफल
वा अरहत वा परे उपसहरेय्यु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ केचि — सी० । २ सति — स्या०, रो० । ३ स्या० पोत्यके नत्थि ।
४-४ असुचिसुक्कविस्सट्ठी — रो० । ५-५ रो० पोत्यके नत्थि ।
क०-२१

१२(२) अञ्जाणकथा

८ *अस्थि भरहृतो अञ्जाण ति ? भामन्ता ।

अस्थि भरहृतो अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

५ नस्थि भरहृतो अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? भामन्ता ।

हञ्चि नस्थि भरहृतो अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण,
१० नो च वत रे वत्तब्बे - 'अस्थि भरहृतो अञ्जाण' ति ।

*अस्थि पुणुज्जनत्तस्स अञ्जाण, अस्थि तस्स अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? भामन्ता ।

अस्थि भरहृतो अञ्जाण, अस्थि तस्स अविज्जा अविज्जोभो
१५ अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अस्थि भरहृतो अञ्जाण नस्थि तस्स अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? भामन्ता ।

२० अस्थि पुणुज्जनत्तस्स अञ्जाण नस्थि तस्स अविज्जा अविज्जोभो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो अविज्जापरियुद्धान अविज्जासयोजन अविज्जानीवरण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अस्थि भरहृतो अञ्जाण ति ? भामन्ता ।

अरहा अञ्जाणपकतो पाण हनेम्म अविघ्न आदियम्म मुत्ता
२५ मणेय्य पिसुण मणेय्य, फरुस मणेय्य सम्प'पलपेय्य' सच्चि क्षिन्देय्य, निस्तोप हरेय्य एकागारियं^१ करेय्य परिपये तिट्ठेय्य परदार गज्जम्म गामघात करेय्य, निगमघात करेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अत्थि पुथुज्जनस्स अञ्जाण, पुथुज्जनो अञ्जाणपकतो पाणं हनेय्य, अदिन्न आदियेय्य, मुसा भणेय्य पे० गामघात करेय्य, निगमघात करेय्या ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो अञ्जाण, अरहा अञ्जाणपकतो पाणं हनेय्य, अदिन्न आदियेय्य पे० गामघात करेय्य, निगमघात करेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण, न च अरहा अञ्जाणपकतो पाणं हनेय्य, अदिन्न आदियेय्य पे० गामघात करेय्य, निगमघात करेय्या ति ? आमन्ता ।

अत्थि पुथुज्जनस्स अञ्जाण, न च पुथुज्जनो अञ्जाणपकतो पाणं हनेय्य, अदिन्न आदियेय्य पे० गामघात करेय्य, निगमघात करेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो सत्थरि अञ्जाण, धम्मे अञ्जाण, सद्धे अञ्जाण, सिक्खाय अञ्जाण, पुब्बन्ते अञ्जाण, अपरन्ते अञ्जाण, पुब्बन्तापरन्ते अञ्जाण, इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु अञ्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*नत्थि अरहतो सत्थरि अञ्जाण, धम्मे अञ्जाण, सद्धे अञ्जाण, सिक्खाय अञ्जाण, पुब्बन्ते अञ्जाण, अपरन्ते अञ्जाण, पुब्बन्तापरन्ते अञ्जाण, इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

हज्जि नत्थि अरहतो सत्थरि अञ्जाण, धम्मे अञ्जाणं, सद्धे अञ्जाण पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु अञ्जाण, नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो अञ्जाण” ति ।

*अत्थि पुथुज्जनस्स अञ्जाण, अत्थि तस्स सत्थरि अञ्जाण, धम्मे अञ्जाण, सद्धे अञ्जाण पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो अञ्जाण, अत्थि तस्स सत्थरि अञ्जाण, धम्मे अञ्जाण, सद्धे अञ्जाण पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु अञ्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अस्मि भरहृतो अञ्जान, नस्मि तस्स सत्थरि अञ्जान, धम्म
अञ्जान, सङ्खे अञ्जान पे० इदप्पच्चमतापटिच्चसमुप्पन्नेसु
धम्मेसु अञ्जान ति ? आमन्ता ।

अस्मि पुणुज्जनस्स अञ्जान नस्मि तस्स सत्थरि अञ्जान,
५ धम्मे अञ्जान, सङ्खे अञ्जान पे० इदप्पच्चमतापटिच्चसमुप्पन्नेसु
धम्मेसु अञ्जान ति ? न हेष वत्तब्बे ।

६ *अस्मि भरहृतो अञ्जान ति ? आमन्ता ।

ननु भरहृतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो
अनभावङ्कृतो आर्यति अनुप्पादधम्मो ति ? आमन्ता ।

१० हञ्चि भरहृतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो
अनभावङ्कृतो आर्यति अनुप्पादधम्मो, नो च वत रे वत्तब्बे - "अस्मि
भरहृतो अञ्जान' ति ।

*अस्मि भरहृतो अञ्जान ति ? आमन्ता ।

ननु भरहृतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो पे०..
१५ अनोत्तप्प पहीन उच्छिन्नमूल तालावत्पुक्त अनभावङ्कृत आर्यति
अनुप्पादधम्म ति ? आमन्ता ।

हञ्चि भरहृतो अनोत्तप्प पहीन उच्छिन्नमूल तालावत्पुक्त
अनभावङ्कृत आर्यति अनुप्पादधम्म, नो च वत रे वत्तब्बे - 'अस्मि
भरहृतो अञ्जान ति ।

२० *अस्मि भरहृतो अञ्जान ति ? आमन्ता ।

ननु भरहृतो रागप्पहानाय मग्गो भाविता पे० बोज्झङ्गा
भाविता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि भरहृतो रागप्पहानाय बोज्झङ्गा भाविता, नो च वत रे
वत्तब्बे - 'अस्मि भरहृतो अञ्जान ति ।

२५ *अस्मि भरहृतो अञ्जान ति ? आमन्ता ।

ननु भरहृतो दोसप्पहानाय पे० मोहप्पहानाय पे०..
अनोत्तप्पहानाय मग्गो भाविता पे० बोज्झङ्गा भाविता ति ?
आमन्ता ।

हञ्चि भरहृतो अनोत्तप्पहानाय बोज्झङ्गा भाविता, नो च
३० वत रे वत्तब्बे - "अस्मि भरहृतो अञ्जान' ति ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

ननु अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सच्छि-
कातब्बं सच्छिकत ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा वीतरागो पे० सच्छिकातब्बं सच्छिकतं,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो अञ्जाण” ति ।

5

१०. *अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? सधम्मकुसलस्स अरहतो
अत्थि अञ्जाणं, परधम्मकुसलस्स अरहतो नत्थि अञ्जाण ति ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो अत्थि अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो अत्थि अञ्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

10

*परधम्मकुसलस्स अरहतो नत्थि अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो नत्थि अञ्जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० ।

*सधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स अञ्जाण
ति ? आमन्ता ।

15

परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स अञ्जाण
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सधम्मकुसलस्स अरहतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो
पे० अनोत्तप्प पहीन, अत्थि तस्स अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो अनोत्तप्प पहीन, अत्थि तस्स अञ्जाणं
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

20

*सधम्मकुसलस्स अरहतो रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०
वोज्झङ्गा भाविता, अत्थि तस्स अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो रागप्पहानाय वोज्झङ्गा भाविता,
अत्थि तस्स अञ्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

*सधम्मकुसलस्स अरहतो दोसप्पहानाय पे० मोहप्पहानाय
पे० अनोत्तप्पहानाय मग्गो भावितो पे० वोज्झङ्गा भाविता,
अत्थि तस्स अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो अनोत्तप्पहानाय वोज्झङ्गा भाविता,
अत्थि तस्स अञ्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

30

*सधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो ५०
सच्छिक्कातव्य सच्छिक्कत, अत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०
सच्छिक्कातव्य सच्छिक्कत, अत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? न हेव वत्तव्य ।

5 पे० ।

*परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो नत्थि तस्स अञ्ञाण
ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, नत्थि तस्स अञ्ञाण
ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

10 *परधम्मकुसलस्स अरहतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो
पे० अनोत्तप्य पहीन, नत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो अनोत्तप्य पहीन, नत्थि तस्स अञ्ञाण
ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

15 *परधम्मकुसलस्स अरहतो रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे० -
वोज्झङ्गा भाविता पे० दोमप्पहानाय पे० मोहप्पहानाय पे०
अनोत्तप्यपहानाय मग्गो भावितो पे० वोज्झङ्गा भाविता नत्थि
तस्स अञ्ञाण ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो अनोत्तप्यपहानाय वोज्झङ्गा भाविता,
नत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

20 *परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो ५०-
सच्छिक्कातव्य सच्छिक्कत नत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? आमन्ता ।

नयम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो ५०-
सच्छिक्कातव्य सच्छिक्कत नत्थि तस्स अञ्ञाण ति ? न हेव वत्तव्य ।

५० ।

25 ११ *अत्थि अरहतो अञ्ञाण ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "जानतोहं", भिक्खवे, पस्सतो आसवान
सय यदामि नो अजानतो नो अपस्सतो । भिञ्च भिक्खवे, जानतो
नि पस्सतो आसवान सयो होति ? 'इति रूप इति रूपस्स समुदयो

१ एव - 'अरहतो दोसो पहीनो पे ... इति दो वीतरागे अदिको पाठो निर्गति ।

२ जानताहं - ती जानताहं - स्या री एवमुपरि पि ।

इति रूपस्स अत्थङ्गमो, इति वेदना पे० इति सञ्जा इति
सङ्गारा इति विञ्जाण, इति विञ्जाणस्स समुदयो, इति
विञ्जाणस्स अत्थङ्गमो' ति - एव खो, भिक्खवे, जानतो एव पस्सतो
आसवान खयो होती" ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब - "अत्थि अरहतो अञ्जाण" ति ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "जानतोह, भिक्खवे, पस्सतो आसवान
खय वदामि, नो अजानतो नो अपस्सतो । किञ्च, भिक्खवे, जानतो
किं पस्सतो आसवान खयो होति ? 'इदं दुक्ख' ति - भिक्खवे, जानतो
पस्सतो आसवान खयो होति, 'अयं दुक्खसमुदयो' ति - जानतो पस्सतो
आसवान खयो होति, 'अयं दुक्खनिरोधो' ति - जानतो पस्सतो आसवान
खयो होति, 'अयं दुक्खनिरोधगामिनी पटिपदा' ति - जानतो पस्सतो
आसवान खयो होति । एव खो, भिक्खवे, जानतो एव पस्सतो आसवान
खयो होती" ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब - "अत्थि अरहतो अञ्जाण" ति ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "सब्ब, भिक्खवे, अनभिजान अपरिजान
अविराजय अप्पजह अभब्बो दुक्खक्खयाय, सब्ब^१ च खो, भिक्खवे,
अभिजान परिजान विराजय पजह भब्बो दुक्खक्खयाया" ति ।
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब - "अत्थि अरहतो अञ्जाण" ति ।

*अत्थि अरहतो अञ्जाण ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता -

"सहावस्स दस्सनसम्पदाय,
तयस्सु धम्मा जहिता भवन्ति ।
सक्कायदिट्ठी विचिकिच्छित च,
सीलब्बत वा पि यदत्थि किञ्चि ।
चतूहपायेहि च विप्पमुत्तो,
छच्चाभिठानानि^२ अभब्बो^३ कातु" ति ॥

१-१ इदं खो भिक्खवे सब्ब - सी० । २ छ चाभिठानानि - सी०, स्या०, रो०,
एवमुपरि पि । ३ अभब्ब - म०, एवमुपरि पि ।

अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तम्ब - "अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण" ति ।

अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - यस्मि भिक्खवे, समये अरियसावकस्स

५ विग्ग जीतमल धम्मवक्खु उदपादि - 'य किञ्चि समुदयधम्म सम्ब तं निरोधधम्म ति । सह दस्सनुप्पादा, भिक्खवे, अरियसावकस्स तीणि सयोजनानि पहीयन्ति - सक्कायदिट्ठि विचिकिञ्छा, सीलब्बतपरामासो' ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तम्ब - 'अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण' ति ।

१० ११ न वत्तम्ब - अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण' ति ? आमन्ता ।

ननु अरहा इत्थिपुरिसान' नामगोत्त न जानेम्य, मग्गामग्ग न जानेम्य तिणकट्ठवनप्पतीन नाम न जानेम्या ति ? आमन्ता ।

हत्थि अरहा इत्थिपुरिसान नामगोत्त न जानेम्य मग्गामग्ग न जानेम्य तिणकट्ठवनप्पतीन नाम न जानेम्य, तेन वत्त रे वत्तम्बे -

१५ 'अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण' ति ।

*अरहा इत्थिपुरिसान नामगोत्त न जानेम्य, मग्गामग्ग न जानेम्य, तिणकट्ठवनप्पतीन नाम न जानेम्या ति, अत्थि अरहत्तो अञ्ज्जाण ति ? आमन्ता ।

२० अरहा सोत्तापत्तिकल वा सकदागामिफल वा अनागामिफल वा अरहत्त वा न जानेम्या ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

१३(१) कट्ठकथा

१२ *अत्थि अरहत्तो अरहत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहत्तो विचिविञ्छा विचिविञ्छापरियुट्ठान विचिकिञ्छा सयोजन विचिविञ्छानीवरण ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

नत्थि अरहत्तो विचिविञ्छा विचिविञ्छापरियुट्ठान

२५ विचिविञ्छासयोजन विचिविञ्छानीवरण ति ? आमन्ता ।

हत्थि नत्थि अरहत्तो विचिविञ्छा विचिविञ्छापरियुट्ठान

विचिकिच्छासंयोजन विचिकिच्छानीवरण, नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो कङ्खा” ति ।

*अत्थि पुथुज्जनस्स कङ्खा, अत्थि तस्स विचिकिच्छा विचिकिच्छापरियुट्ठान विचिकिच्छासंयोजन विचिकिच्छानीवरणं ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो कङ्खा, अत्थि तस्स विचिकिच्छा विचिकिच्छापरियुट्ठान विचिकिच्छासंयोजन विचिकिच्छानीवरणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*अत्थि अरहतो कङ्खा, नत्थि तस्स विचिकिच्छा विचिकिच्छापरियुट्ठानं विचिकिच्छासंयोजन विचिकिच्छानीवरणं ति ? आमन्ता ।

अत्थि पुथुज्जनस्स कङ्खा, नत्थि तस्स विचिकिच्छा विचिकिच्छापरियुट्ठान विचिकिच्छासंयोजन विचिकिच्छानीवरणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अरहतो कङ्खा ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा, सङ्खे कङ्खा, सिक्खाय कङ्खा, पुब्बन्ते कङ्खा, अपरन्ते कङ्खा, पुब्बन्तापरन्ते कङ्खा, इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*नत्थि अरहतो सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि नत्थि अरहतो सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा, नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो कङ्खा” ति ।

*अत्थि पुथुज्जनस्स कङ्खा, अत्थि तस्स सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो कङ्खा, अत्थि तस्स सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*अत्थि अरहतो कङ्खा, नत्थि तस्स सत्थरि कङ्खा, धम्मं कङ्खा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मसु कङ्खा ति ? आमन्ता ।

अतिय पुयुज्जनम्स कङ्क्षा, नतिय तस्स सत्थरि कङ्क्षा, धम्मे
कङ्क्षा पे० इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेषु कङ्क्षा ति ? न
हेव वत्तव्वे ।

१३ *अतिय भरहतो कङ्क्षा ति ? भामन्ता ।

५ ननु भरहतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो
अनभावङ्कृतो आर्याति अनुप्पादधम्मो ति ? भामन्ता ।

हञ्चि भरहतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो
अनभावङ्कृतो आर्याति अनुप्पादधम्मो नो च वत रे वत्तव्वे — “अतिय
भरहतो कङ्क्षा” ति ।

१० *अतिय भरहतो कङ्क्षा ति ? भामन्ता ।

ननु भरहतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो पे०—
अनोत्तप्य पहीन पे० रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे० वोञ्झङ्गा
भावितो पे० दोसप्पहानाय पे० अनोत्तप्यपहानाय मग्गो
भावितो पे० वोञ्झङ्गा भाविता ननु भरहा वीतरागो वीतदोसो
१५ वीतमोहो पे० सञ्चिक्कातव्व सञ्चिक्कत ति ? भामन्ता ।

हञ्चि भरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सञ्चि-
क्कातव्व सञ्चिक्कत नो च वत रे वत्तव्वे — “अतिय भरहतो कङ्क्षा” ति ।

१४ *अतिय भरहतो कङ्क्षा ति ? सधम्मकुसलस्स भरहतो
अतिय कङ्क्षा, परधम्मकुसलस्स भरहतो नतिय कङ्क्षा ति ।

२० सधम्मकुसलस्स भरहतो अतिय कङ्क्षा ति ? भामन्ता ।

परधम्मकुसलस्स भरहतो अतिय कङ्क्षा ति ? न हव वत्तव्वे ।
पे० ।

*परधम्मकुसलस्स भरहतो नतिय कङ्क्षा ति ? भामन्ता ।

सधम्मकुसलस्स भरहतो नतिय कङ्क्षा ति ? न हव वत्तव्वे ।

२५ पे० ।

सधम्मकुसलस्स भरहतो रागो पहीनो अतिय तस्स कङ्क्षा ति ?
भामन्ता ।

परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स कङ्क्षा ति ?

न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*सधम्मकुसलस्स अरहतो दोसो पहीनो पे० . मोहो पहीनो

... पे० अनोत्तप्प पहीन पे० रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०

बोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय . पे० . मोहप्पहानाय 5

. पे० अनोत्तप्पपहानाय मग्गो भावितो पे० बोज्झङ्गा भाविता

.. पे०.. सधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०

सच्छिकातब्बं सच्छिकत, अत्थि तस्स कङ्क्षा ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो . पे०

सच्छिकातब्ब सच्छिकतं, अत्थि तस्स कङ्क्षा ति ? न हेव वत्तब्बे । 10

.. पे०..

परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, नत्थि तस्स कङ्क्षा ति ?

आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, नत्थि तस्स कङ्क्षा ति ?

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

15

*परधम्मकुसलस्स अरहतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो

पे० . अनोत्तप्पं पहीन पे० रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०

बोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय पे० मोहप्पहानाय

. पे० अनोत्तप्पपहानाय मग्गो भावितो पे० बोज्झङ्गा भाविता

... पे० . ।

20

परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०

सच्छिकातब्ब सच्छिकत, नत्थि तस्स कङ्क्षा ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०

सच्छिकातब्ब सच्छिकत, नत्थि तस्स कङ्क्षा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

. पे० ।

25

१५ *अत्थि अरहतो कङ्क्षा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “जानतोह, भिक्खवे, पस्सतो आसवान्
खयं वदामि, नो अजानतो नो अपस्सतो । किञ्च, भिक्खवे, जानतो
किं पस्सतो आसवानं खयो होति ? ‘इति रूप’ पे० ‘इति विज्जाणस्स

अत्यङ्गमो' ति - एव सौ, भिक्षवे, जानतो एव पस्ततो आसवान
स्यो होती' ति । अत्येव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - "अत्यि भरहतो कल्ला" ति ।

*अत्यि भरहतो कल्ला ति ? आमन्ता ।

5 ननु वुत्त भगवता - "जानतोह भिक्षवे, पस्ततो आसवान
स्य वदामि, नो अजानतो नो अपस्ततो । किञ्च, भिक्षवे, जानतो कि
पस्ततो आसवान स्यो होति ? 'इव दुक्ख' ति, भिक्षवे पे०
'अय दुक्खनिरोधगामिनी पटिपवा' ति जानतो पस्ततो आसवान स्यो
होति । एव सौ, भिक्षवे, जानतो एव पस्ततो आसवान स्यो होती'
10 ति । अत्येव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - 'अत्यि भरहतो कल्ला' ति ।

*अत्यि भरहतो कल्ला ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "सच्च, भिक्षवे, अनभिजान अपरिजान
अविराजय अप्पजह भम्बो दुक्खक्खयाय, सच्च' च' सौ, भिक्षवे,
15 अभिजान परिजान विराजय पजह भम्बो दुक्खक्खयाया' ति । अत्येव
सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - "अत्यि भरहतो कल्ला" ति ।

*अत्यि भरहतो कल्ला ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता -

20 सहायस्स दस्सनसम्पदाय पे० ।

अञ्चामिठानानि भम्बो कातु" ति ॥

अत्येव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - 'अत्यि भरहतो कल्ला' ति ।

*अत्यि भरहतो कल्ला ति ? आमन्ता ।

25 ननु वुत्त भगवता - यस्मि भिक्षवे समय अरियसावकस्स
विरज वीसमस घम्मचक्खु उदपादि - य किञ्चि समुदयघम्म सच्चं तं
निरोधघम्म नि सह दस्सनुप्पावा भिक्षव अरियसावकस्स तीणि
सयोजनानि पहीयति - सक्कायदिट्ठि विज्जिक्खिञ्छा, सीलम्वतपरामासो'
ति । अत्येव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अत्थि अरहतो कङ्खा” ति ।

*अत्थि अरहतो कङ्खा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

“यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा,
आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ।
अथस्स कङ्खा वपयन्ति सब्बा,
यतो पजानाति सहेतुधम्मं ति ॥

5

“यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा,
आतापिनो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ।
अथस्स कङ्खा वपयन्ति सब्बा,
यतो खयं पच्चयानं अवेदी ति ॥

10

“यदा हवे पातुभवन्ति धम्मा,
आतापित्तो ज्ञायतो ब्राह्मणस्स ।
विधूपयं तिठ्ठति मारसेनं,
सुरियो^१ व^१ ओभासयमन्तलिक्ख ति ॥

15

“या काचि कङ्खा इध व हुरं वा,
सकवेदिया वा परवेदिया वा ।
ज्ञायिनो ता पजहन्ति सब्बा,
आतापिनो ब्रह्मचरियं चरन्ता ति ॥

“ये कङ्खासमतिक्कन्ता, कङ्खाभूतेसु पाणिसु ।
असंसया विसयुत्ता, तेसु दिन्न महप्फला ति ॥

20

“एतादिसी धम्मपकासनेत्थ,
न^२ तत्थ किं^२ कङ्खति कोचि सावको ।
नित्थिण्णओघ^३ विचिकिच्छच्छिन्नं,
बुद्धं नमस्साम जिन जनिन्दा” ति ॥

25

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अत्थि अरहतो कङ्खा” ति ।

१-१ सुरियोव — म० । २-२ कञ्चु तत्थ — स्या०, किन्तु तत्थ — रो० ।

३ नित्तिण्णओघ — सी०, रो०, नित्तिण्णओघ — स्या० ।

न वत्तम्ब - "अत्थि भरहत्तो कल्ला" ति ? आमन्ता ।

ननु भरहा इत्थिपुरिसान नामगोत्ते कल्लेम्म, मग्गामग्गे कल्लम्म,
तिणकट्ठवनप्पतीन नामे कल्लेम्म्या" ति ? आमन्ता ।

हृच्च भरहा इत्थिपुरिसान नामगोत्ते कल्लेम्म, मग्गामग्ग
5 कल्लेम्म, तिणकट्ठवनप्पतीन नामे कल्लेम्म, तेन वत रे वत्तम्बे - "अत्थि
भरहत्तो कल्ला" ति ।

*भरहा इत्थिपुरिसान नामगोत्ते कल्लेम्म, मग्गामग्गे कल्लेम्म,
सिणकट्ठवनप्पतीन नामे कल्लेम्म्या ति, अत्थि भरहत्तो कल्ला ति ?
आमन्ता ।

10 भरहा सोत्तापत्तिफले वा सकदागामिफले वा अनागामिफले
वा भरहत्ते वा कल्लेम्म्या ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

१४(४) परवितारणकथा

१६ *अत्थि भरहत्तो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

भरहा परनेम्मो परपत्तियो परपच्चयो परपटिबद्धम् न जानाति
न पस्सति सम्मून्हो असम्पजानो ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० .. ।

15 *ननु भरहा न परनेम्मो न परपत्तियो न परपच्चयो न परपटि
बद्धम् जानाति पस्सति असम्मून्हो सम्पजानो ति ? आमन्ता ।

हृच्च भरहा न परनेम्मो न परपत्तियो न परपच्चयो न परपटि
बद्धम् जानाति पस्सति असम्मून्हो सम्पजानो नो च वत रे वत्तम्बे -
"अत्थि भरहत्तो परवितारणा" ति ।

20 *अत्थि पुयुज्जनस्स परवितारणा सो च परनेम्मो परपत्तियो
परपच्चयो परपटिबद्धम् न जानाति न पस्सति सम्मून्हो असम्पजानो
ति ? आमन्ता ।

अत्थि भरहत्तो परवितारणा सो च परनेम्मो परपत्तियो
परपच्चयो परपटिबद्धम् न जानाति न पस्सति सम्मून्हो असम्पजानो
25 ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*अत्थि अरहतो परवितारणा, सो च न परनेय्यो न परपत्तियो न परपच्चयो न परपटिवद्धभू, जानाति पस्सति असम्मूहो सम्पजानो ति ? आमन्ता ।

अत्थि पुथुज्जनस्स परवितारणा, सो च न परनेय्यो न परपत्तियो न परपच्चयो न परपटिवद्धभू, जानाति पस्सति असम्मूहो सम्पजानो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० । 5-

*अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा, सङ्खे परवितारणा, सिक्खाय परवितारणा, पुब्बन्ते परवितारणा, अपरन्ते परवितारणा, पुब्बन्तापरन्ते परवितारणा, इदप्पच्चयतापटिच्च- 10 समुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० . ।

*नत्थि अरहतो सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? आमन्ता ।

हज्जि नत्थि अरहतो सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा, नो च वत रे वत्तव्वे — “अत्थि अरहतो परवितारणा” ति । 15

*अत्थि पुथुज्जनस्स परवितारणा, अत्थि तस्स सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? आमन्ता । 20

अत्थि अरहतो परवितारणा, अत्थि तस्स सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

*अत्थि अरहतो परवितारणा, नत्थि तस्स सत्थरि परवितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? आमन्ता । 25

अत्थि पुथुज्जनस्स परवितारणा, नत्थि तस्स सत्थरि पर- वितारणा, धम्मे परवितारणा पे० इदपच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु धम्मेसु परवितारणा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१७ *अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता । 30

ननु भरहृतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो अनभावकृतो भायति अनुष्पादधम्मो ति ? भामन्ता ।

हञ्चि भरहृतो रागो पहीनो उच्छिन्नमूलो तालावत्पुक्तो अनभावकृतो भायति अनुष्पादधम्मो, नो च वत रे वत्तब्धे - "अत्थि भरहृतो परवितारणा" ति ।

*अत्थि भरहृतो परवितारणा ति ? भामन्ता ।

ननु भरहृतो दोसो पहीनो पे० मोहो पहीनो पे०... अनोत्तप्प पहीन उच्छिन्नमूल तालावत्पुक्त अनभावकृत भायति अनुष्पादधम्म पे० रागप्पहानाय मग्गी भावितो पे० योज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय पे० अनोत्तप्पहानाय मग्गी भावितो पे० योज्झङ्गा भाविता पे० ।

*ननु भरहृा वीतरागो वीतदोसो वीतमाहो पे० सञ्चिकावत्थ सञ्चिकत्त ति ? भामन्ता ।

हञ्चि भरहृा वीतरागो वीतदोसो वीतमाहो सञ्चिकावत्थ सञ्चिकत्त, ना च वत रे वत्तब्धे - "अत्थि भरहृतो परवितारणा" ति ।

१८ *अत्थि भरहृतो परवितारणा ति ? सधम्मकुसलस्स भरहृतो अत्थि परवितारणा, परधम्मकुसलस्स भरहृतो नत्थि परवितारणा ति ।

सधम्मकुसलस्स भरहृतो अत्थि परवितारणा ति ? भामन्ता ।

परधम्मकुसलस्स भरहृतो अत्थि परवितारणा ति ? न हव वत्तब्धे । पे० ।

*परधम्मकुसलस्स भरहृतो नत्थि परवितारणा ति ? भामन्ता ।

सधम्मकुसलस्स भरहृतो नत्थि परवितारणा ति ? न हव वत्तब्धे । पे० ।

२५ सधम्मकुसलस्स भरहृतो रागो पहीनो अत्थि तस्स परवितारणा ति ? भामन्ता ।

परधम्मकुसलस्स भरहृतो रागो पहीनो, अत्थि तस्स परवितारणा ति ? न हव वत्तब्धे । पे०... ।

३० सधम्मकुसलस्स भरहृतो दोसो पहीनो पे०... मोहो पहीनो पे०... अनोत्तप्प पहीन पे०... रागप्पहानाय मग्गी भावितो

पे० बोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय पे० अनोत्तप्प-
पहानाय मग्गो भावितो पे० बोज्झङ्गा भाविता पे० सधम्म-
कुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सच्छिकातब्ब
सच्छिकत, अत्थि तस्स परवितारणा ति ? आमन्ता ।

परधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० 5
सच्छिकातब्ब सच्छिकत, अत्थि तस्स परवितारणा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*परधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, नत्थि तस्स पर-
वितारणा ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलस्स अरहतो रागो पहीनो, नत्थि तस्स परवितारणा 10
ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*परधम्मकुसलस्स अरहतो दोसो पहीनो, मोहो पहीनो पे०
अनोत्तप्पं पहीन पे० रागप्पहानाय मग्गो भावितो पे०
बोज्झङ्गा भाविता पे० दोसप्पहानाय पे० अनोत्तप्पपहानाय
मग्गो भावितो पे० बोज्झङ्गा भाविता पे० परधम्मकुसलो 15
अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे० सच्छिकातब्ब सच्छिकत,
नत्थि तस्स परवितारणा ति ? आमन्ता ।

सधम्मकुसलो अरहा वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो पे०
सच्छिकातब्ब सच्छिकत, नत्थि तस्स परवितारणा ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० । 20

१६ *अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “जानतोहं, भिक्खवे, पस्सतो आसवान
खय वदामि, नो अजानतो नो अपस्सतो । किञ्च, भिक्खवे, जानतो
किं पस्सतो आसवान खयो होति ? ‘इति रूप पे० इति
विज्जाणस्स अत्थङ्गमो’ ति — एव खो, भिक्खवे, जानतो एव पस्सतो 2
आसवान खयो होती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अत्थि अरहतो परवितारणा” ति ।

*अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “जानतोह, भिक्खवे, पस्सतो आसवान
खय वदामि, नो अजानतो नो अपस्सतो । किञ्च भिक्खवे, जानतो कि
पस्सतो आसवान खयो होति ? ‘इद दुक्ख’ ति — भिक्खवे, जानतो 3

पस्सतो आसवान खयो होति, 'अयं दुक्खसमुदयो' ति पे० 'अयं दुक्खनिरोधो' ति पे० 'अयं दुक्खनिरोधगामिनी पटिपदा' ति - जानतो पस्सतो आसवान खयो होति । एव स्रो, भिक्खवे, जानतो एवं पस्सतो आसवान खयो होती' ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व - "अत्थि अरहतो परवितारणा" ति ।

*अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता - "सव्व, भिक्खवे, अनभिजान अपरिजान अविराजय अप्पजह् अमव्वो दुक्खसक्खयाय, सव्व च स्रो, भिक्खवे, अभिजान परिजान विराजय पजह् मव्वो दुक्खसक्खयाया" ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व - "अत्थि अरहतो परवितारणा" ति ।

*अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता -

सहावस्म दस्सनमम्पदाय पे० ।

छच्चाभिठानानि अमव्वो कातु' ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तन हि न वत्तव्व - "अत्थि अरहतो परवितारणा" ति ।

अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता - "यस्मि, भिक्खवे, समये अरियसायकस्स विरज योतमस धम्मचरन्तु उणादि - य विज्झि ससमुदयधम्म, एव त निरोधधम्म ति गह् दम्मानुणादा भिक्खवे अरियसायकस्स सोनि गयाननानि पहीयन्ति - एवद्यादिद्वि, विचिकिच्छा, सीसम्बत परामासा ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तन हि न वत्तव्व - "अत्थि अरहतो परवितारणा" ति ।

अत्थि अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता -

"नाहं महिरगामि' पमोचनाय,

तण्णदुप्पि मोत्तव वज्झि' मोके ।

धम्म च गट्ठं अभिजानमाना,

एव गुण घोषणिम तरणी ति ॥

अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं — “अत्थि अरहतो परवितारणा” ति ।

न वत्तब्बं — “अत्थि अरहतो परवितारणा” ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो इत्थिपुरिसान नामगोत्त परे वितारेय्यु, मग्गामग्ग परे वितारेय्यु, तिणकट्टवनप्पतीन नाम परे वितारेय्यु ति ? आमन्ता । 5

हञ्चि अरहतो इत्थिपुरिसान नामगोत्त परे वितारेय्यु, मग्गामग्गं परे वितारेय्यु, तिणकट्टवनप्पतीन नाम परे वितारेय्यु, तेन वत्तब्बे — “अत्थि अरहतो परवितारणा” ति ।

*अरहतो इत्थिपुरिसानं नामगोत्त परे वितारेय्यु, मग्गामग्गं परे वितारेय्यु, तिणकट्टवनप्पतीन नाम परे वितारेय्यु ति^१, अत्थि 10 अरहतो परवितारणा ति ? आमन्ता ।

अरहतो सोतापत्तिफल वा सकदागामिफल वा अनागामिफल वा अरहत्त^२ वा परे वितारेय्यु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१५(५) वचीभेदकथा

२० *समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सब्बत्थ समापन्नान अत्थि वचीभेदो ति ? न हेवं वत्तब्बे । 15

... पे० ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सब्बदा समापन्नानं अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

... पे०.. ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सब्बेस समापन्नान अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । 20

.. पे०. ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सब्बसमापत्तीसु अत्थि वचीभेदो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे०.. ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

समापन्नस्स अत्थि कायभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०. ।

*समापन्नस्स नत्थि कायभेदो ति ? भामन्ता ।

समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ॥

*समापन्नस्स अत्थि वाचा, अत्थि वचीभेदो ति ? भामन्ता ।

समापन्नस्स अत्थि कायो अत्थि कायभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

५ पे० ।

*समापन्नस्स अत्थि कायो, नत्थि कायभेदो ति ? भामन्ता ।

समापन्नस्स अत्थि वाचा, नत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

२१ *दुक्खं ति जानन्तो दुक्खं ति वाच भासती ति ?

१० भामन्ता ।

समुदयो ति जानन्तो समुदयो ति वाच भासती ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

*दुक्खं ति जानन्तो दुक्खं ति वाच भासती ति ? भामन्ता ।

निरोधो ति जानन्तो निरोधो ति वाच भासती ति ? न हेव

१५ वत्तब्बे । पे० ।

*दुक्खं ति जानन्तो दुक्खं ति वाच भासती ति ? भामन्ता

मग्गो ति जानन्तो मग्गो ति वाच भासती ति ? न हेव वत्तब्बे

पे० ।

*समुदयो ति जानन्तो न च समुदयो ति वाच भासती ति ।

२० भामन्ता ।

दुक्खं ति जानन्तो न च दुक्खं ति वाच भासती ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

*निरोधो ति जानन्तो न च निरोधो ति वाच भासती ति ।

भामन्ता ।

दुक्खं ति जानन्तो न च दुक्खं ति वाच भासती ति ? न हेव

२५ वत्तब्बे । ... पे० ॥

*मग्गो ति जानन्तो न च मग्गो ति वाच भासती ति ? भामन्ता

दुक्खं ति जानन्तो न च दुक्खं ति वाच भासती ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ॥

२२ *समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

जाण किं गोचर ति ? जाण सच्चगोचर ति ।

सोत सच्चगोचर ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सोत किं गोचर ति ? सोत सद्गोचर ति ।

5

जाण सद्गोचरं ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो जाणं सच्चगोचरं, सोत सद्गोचर ति ? आमन्ता ।

हञ्चि जाण सच्चगोचर, सोतं सद्गोचर, नो च वत रे वत्तब्बे

— “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ।

10

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो जाण सच्चगोचर, सोत सद्गोचर ति ? आमन्ता ।

द्विन्न फस्सानं, द्विन्न वेदनानं, द्विन्न सञ्ज्ञान, द्विन्न चेतनान, द्विन्न चित्तान समोधान होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

२३. *समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

15

पथवीकसिण समापत्ति समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

आपोकसिण पे० तेजोकसिण वायोकसिण नील-

कसिण पीतकसिण लोहितकसिण ओदातकसिण^१ आकासा-

20

नञ्चायतन विञ्जाणञ्चायतन आकिञ्चञ्जायतन पे०

नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*पथवीकसिण समापत्ति समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

25

हञ्चि पथवीकसिणं समापत्ति समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो, नो च वत रे वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ।

*आपोकसिण तेजोकसिण वायोकसिण नीलकसिण पीतकसिण लोहितकसिण ओदातकसिण आकासानञ्चायतन

विष्णुञ्चायतन आकिञ्चञ्चायतन नेवसञ्जानासञ्जायतन
समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि नेवसञ्जानासञ्जायतन समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ।

5 “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

लोकियसमापत्ति^१ समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

“समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

10 लोकिय पठम^२ ज्ञान^३ समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

लोकिय दुतिय ज्ञान ततिय ज्ञान चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स
अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

“लोकिय समापत्ति समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

15 हञ्चि लोकिय समापत्ति समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो, नो च
वत रे वत्तब्बे — समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ।

“लोकिय पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि लोकिय पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो नो च
वत रे वत्तब्बे — ‘समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो’ ति ।

20 “लोकिय दुतिय ज्ञान ततिय ज्ञान चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स
नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि लोकिय चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो, नो
च वत रे वत्तब्बे — ‘समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो’ ति ।

25 २४ “लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

लोकिय पठम ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

“लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

लोकिय दुतिय ज्ञान ततिय ज्ञानं चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स
अत्थि वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*लोकिय पठम ज्ञानं समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

B 153

लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

5

*लोकिय दुतिय ज्ञान ततिय ज्ञान चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स
नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तरं पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

२५ *लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? 10
आमन्ता ।

लोकुत्तर दुतिय ज्ञानं समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

R 20

*लोकुत्तरं पठमं ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

15

लोकुत्तर ततिय ज्ञानं चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स अत्थि
वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*लोकुत्तरं दुतियं ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? न 20
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*लोकुत्तर दुतिय ज्ञान ततिय ज्ञान चतुत्थ ज्ञान समापन्नस्स
नत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तर पठम ज्ञान समापन्नस्स नत्थि वचीभेदो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

25

२६ न वत्तब्ब - "समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो" ति ?
आमन्ता ।

ननु वितक्कविचारा वचीसङ्गारा वुत्ता भगवता - "पठमं
ज्ञानं समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा" ति ? आमन्ता ।

हृञ्च वितक्कविचारा वचीसङ्खारा वुत्ता भगवता - "पठम
ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा," तेन वत रे वत्तब्बे -
"समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो" ति ।

*वितक्कविचारा वचीसङ्खारा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान
समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा" ति, अत्थि तस्स वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

पथवीकसिण पठम ज्ञान समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा,
अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*वितक्कविचारा वचीसङ्खारा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान
समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा" ति, अत्थि तस्स वचीभेदो ति ?
आमन्ता ।

आपोकसिण तेजोकसिण वायोकसिण .. नीलकसिण
पीतकसिण सोहितकसिण ओदातकसिण पठम ज्ञान समापन्नस्स
अत्थि वितक्कविचारा, अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

न वत्तब्बे - "समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो" ति ? आमन्ता ।

ननु वितक्कसमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान
समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा" ति ? आमन्ता ।

हृञ्च वितक्कसमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान
समापन्नस्स अत्थि वितक्कविचारा" तेन वत रे वत्तब्बे - "समापन्नस्स
अत्थि वचीभेदो ति ।

वितक्कसमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान समापन्नस्स
अत्थि वितक्कविचारा" ति अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

सङ्ख्यासमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - "वुत्तिय ज्ञान
समापन्नस्स अत्थि सङ्ख्या अत्थि तस्स वितक्कविचारा" ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

वितक्कसमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - "पठम ज्ञान समापन्नस्स
अत्थि वितक्कविचारा ति अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

गङ्गागमुद्धाना वाचा वुत्ता भगवता - सत्तिय ज्ञान पे०--

चतुर्थं ज्ञानं आकासानञ्चायतनं. विज्ज्ञाणञ्चायतनं आकिञ्च-
ज्ज्ञायतनं समापन्नस्स अत्थि सञ्ज्ञा, अत्थि तस्स वितक्कविचारा
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२७ *समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

ननु “पठम ज्ञान समापन्नस्स वाचा निरुद्धा होती” ति ! 5
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि “पठम ज्ञान समापन्नस्स वाचा निरुद्धा होती” ति,
अत्थेव सुत्तन्तो ति^१, नो च वत रे वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि
वचीभेदो” ति ।

*“पठम ज्ञानं समापन्नस्स वाचा निरुद्धा होती” ति, अत्थेव 10
सुत्तन्तो ति, अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

“दुतियं ज्ञानं समापन्नस्स वितक्कविचारा निरुद्धा होन्ती”
ति, अत्थेव सुत्तन्तो ति, अत्थि तस्स वितक्कविचारा ति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० ।

*“पठम ज्ञान समापन्नस्स वाचा निरुद्धा होती” ति, अत्थेव 15
सुत्तन्तो ति, अत्थि तस्स वचीभेदो ति ? आमन्ता ।

“ततियं ज्ञानं समापन्नस्स पीति निरुद्धा होति, चतुर्थं ज्ञानं
समापन्नस्स अस्सासपस्सासा निरुद्धा होन्ति, आकासानञ्चायतन
समापन्नस्स रूपसञ्ज्ञा निरुद्धा होति, विज्ज्ञाणञ्चायतनं समापन्नस्स
आकासानञ्चायतनसञ्ज्ञा निरुद्धा होति, आकिञ्चज्ज्ञायतनं समा- 20
पन्नस्स विज्ज्ञाणञ्चायतनसञ्ज्ञा निरुद्धा होति, नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञा-
यतन समापन्नस्स आकिञ्चज्ज्ञायतनसञ्ज्ञा निरुद्धा होति, सञ्ज्ञा-
वेदियतनिरोध समापन्नस्स सञ्ज्ञा च वेदना च निरुद्धा होन्ती” ति,
अत्थेव सुत्तन्तो ति, अत्थि तस्स सञ्ज्ञा च वेदना चा ति ? न हेव
वत्तब्बे । . पे० । 25

न वत्तब्ब — “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ? आमन्ता ।

ननु पठमस्स ज्ञानस्स सद्दो कण्ठको^२ वुत्तो भगवता ति ?
आमन्ता ।

१ सी०, रो० पोत्यकेसु नत्थि । २ कण्ठको — सी०, रो०, कण्ठको — म०,
एवमुपरि पि ।

हृच्च पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको वुत्तो भगवता, तेन वत रे वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ।

*पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको वुत्तो भगवता ति, समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ? भामन्ता ।

दुतियस्स ज्ञानस्स वितक्कविचारो कण्टको वुत्तो भगवता ... ततियस्स ज्ञानस्स पीति कण्टको वुत्तो भगवता .. चतुत्थस्स ज्ञानस्स अस्सासपस्सासा कण्टको वुत्तो भगवता आकासानञ्चायतन समापन्नस्स रूपसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता विञ्ज्ञाणञ्चायतन समापन्नस्स आकासानञ्चायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता आकिञ्चञ्ज्ञा यतन समापन्नस्स विञ्ज्ञाणञ्चायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता — नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन समापन्नस्स आकिञ्चञ्ज्ञायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता सञ्ज्ञावेदयितनिरोध समापन्नस्स सञ्ज्ञा च वेदना च कण्टको वुत्तो भगवता अत्थि तस्स सञ्ज्ञा च वेदना चा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

†न वत्तब्ब — “समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो” ति ? भामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सिद्धिस्स, आनन्द, भगवतो अरह्तो सम्मा सम्बुद्धस्स अमिभू नाम सावको ब्रह्मलोके ठितो दससहस्सिलोकघातुं सरेन विञ्ज्ञापेमि —

‘आरब्भथ’ निक्कमथ’, युञ्जथ बुद्धसासने ।

धुनाथ मच्चुनो सेन, मळागार थ कुञ्जरो ॥

यो इमस्मि धम्मयिनये अप्पमत्तो यिहस्सति* ।

पहाय जातिसमार दुमस्सस्सन्त वरिस्सती” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि समापन्नस्स अत्थि वचीभेदो ति ।

१६(१) दुक्खाहारकथा

२८ दुक्खाहारो मग्गद्द मग्गपरियापन्न ति ? भामन्ता ।

१ वना — १२ री एवमुत्तरि ति । २ मरुत्तमीमाकवातुं — १२ महम्मिमेव वातुं — २१ । ३-४ आत्तव निक्कमथ — गी । ४ विहेसति — गी १२ रत्तिमति — री ।

ये केचि दुक्खं ति वाचं भासन्ति, सब्बे ते मग्गं भावेन्ती ति ?
न हेवं वत्तब्बे ।

*ये केचि दुक्ख ति वाच भासन्ति, सब्बे ते मग्ग भावेन्ती ति ?
आमन्ता ।

बालपुथुज्जना दुक्ख ति वाच भासन्ति, बालपुथुज्जना मग्गं 5
भावेन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

मातुघातको^१ पितुघातको अरहन्तघातको रुहिरु-
प्पादको^२ सङ्खभेदको, दुक्ख ति वाच भासति, सङ्खभेदको मग्गं
भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१७(७) चित्तद्वितिकथा

२६ *एकं चित्तं दिवस तिद्वती ति ? आमन्ता ।

उपड्ढुदिवसो उप्पादक्खणो, उपड्ढुदिवसो वयक्खणो ति ? न
हेवं वत्तब्बे ।

*एक चित्तं द्वे दिवसे तिद्वती ति ? आमन्ता ।

दिवसो उप्पादक्खणो, दिवसो वयक्खणो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*एक चित्तं चत्तारो दिवसे तिद्वति अट्ठ दिवसे तिद्वति दस 15
दिवसे तिद्वति वीसति दिवसे^३ तिद्वति मास तिद्वति द्वे मासे तिद्वति
चत्तारो मासे तिद्वति अट्ठ मासे तिद्वति दस मासे तिद्वति
संवच्छर तिद्वति द्वे वस्सानि तिद्वति चत्तारि वस्सानि तिद्वति अट्ठ
वस्सानि तिद्वति . दस वस्सानि तिद्वति वीसति वस्सानि तिद्वति
तिस्र वस्सानि तिद्वति चत्तारीस^४ वस्सानि तिद्वति पञ्चास 20
वस्सानि तिद्वति वस्ससत तिद्वति . द्वे वस्ससतानि तिद्वति . चत्तारि
वस्ससतानि तिद्वति पञ्च वस्ससतानि तिद्वति वस्ससहस्स तिद्वति
• द्वे वस्ससहस्सानि तिद्वति . चत्तारि वस्ससहस्सानि तिद्वति अट्ठ
वस्ससहस्सानि तिद्वति सोळस वस्ससहस्सानि तिद्वति कप्प तिद्वति .
द्वे कप्पे तिद्वति चत्तारो कप्पे तिद्वति अट्ठ कप्पे तिद्वति सोळस 25

१ मातुघातका - रो०, एवमुपरि पि । २ लोहितुप्पादको - सी० । ३ दिवसानि -
सी० । ४ चत्तालीस - स्या० ।

हृञ्चि पठमस्स ज्ञानस्स सद्दो कण्टको वुत्तो भगवता, तेन वत रे वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि वचीमेदो” ति ।

“पठमस्स ज्ञानस्स सद्दो कण्टको वुत्तो भगवता ति, समापन्नस्स अत्थि वचीमेदो ति ? आमन्ता ।

5 दुतियस्स ज्ञानस्स वितक्कविचारा कण्टको वुत्तो भगवता ... ततियस्स ज्ञानस्स पीत्ति कण्टको वुत्तो भगवता चतुत्थस्स ज्ञानस्स भस्सासपस्सासा कण्टको वुत्तो भगवता आकासानञ्चायतन समापन्नस्स रूपसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता विञ्ज्ञाणञ्चायतन समापन्नस्स आकासानञ्चायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता आकिञ्चञ्ज्ञा
10 यतन समापन्नस्स विञ्ज्ञाणञ्चायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता ... नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन समापन्नस्स आकिञ्चञ्ज्ञायतनसञ्ज्ञा कण्टको वुत्तो भगवता सञ्ज्ञावेदयितनिरोध समापन्नस्स सञ्ज्ञा च वेदना च कण्टको वुत्तो भगवता, अत्थि तस्स सञ्ज्ञा च वेदना चा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

13 1 न वत्तब्बे — “समापन्नस्स अत्थि वचीमेदो” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सिस्सिस्स, भानन्द, भगवतो अरुत्तो सम्मा सम्बुद्धस्स अभिभू नाम सावको ब्रह्मलोके ठिस्सो वससहस्सिलोकधातु सरेन विञ्ज्ञापेसि —

भारब्भय^१ निक्कमय^२, युञ्जय वुद्धसासने ।

घुनाय मच्चुनो सेन नळागार व कुञ्जरौ ॥

यो इमस्मि भम्मविनये, अप्पमत्तो विहस्सति^३ ।

पहाय जातिसंसार दुक्खस्सन्त भरिस्सती^४ ति ॥

अत्थव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तन हि समापन्नस्स अत्थि वचीमेदो ति ।

१६(६) दुक्खसाधारकथा

23 २८ दुक्खाहारो मग्गङ्ग मग्गपरियापन्न ति ? आमन्ता ।

१ बुता — रया री एवपुत्तरिणि । २ सहस्सीलीकधानु — रया बहस्सिनीकधानु — री । ३-४ आरब्ध विनयमय — मी । ४ विहस्सति — सी रया^५ वरिस्सति — र ।

चक्खुविञ्जाण दिवस तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सोतविञ्जाण पे० घानविञ्जाण जिह्वाविञ्जाण .

कायविञ्जाण अकुसल चित्त रागसहगत दोससहगत . मोह-
सहगत मानसहगत दिट्ठिसहगत विचिकिच्छासहगत . थोन-
सहगत उद्धच्चसहगत अहिरिकसहगत अनोत्तप्पसहगत चित्त 5
दिवस तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*एक चित्तं दिवस तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

येनेव चित्तेन चक्खुना रूप पस्सति, तेनेव चित्तेन सोतेन सहं
सुणाति पे० घानेन गन्ध घायति जिह्वाय रस सायति कायेन
फोट्ठब्ब फुसति मनसा धम्म विजानाति . पे० येनेव चित्तेन 10
मनसा धम्म विजानाति, तेनेव चित्तेन चक्खुना रूपं पस्सति . पे०
सोतेन सह सुणाति घानेन गन्ध घायति जिह्वाय रस सायति
पे० कायेन फोट्ठब्ब फुसती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*एक चित्त दिवस तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

येनेव चित्तेन अभिक्कमति, तेनेव चित्तेन पटिक्कमति, येनेव 15
चित्तेन पटिक्कमति, तेनेव चित्तेन अभिक्कमति, येनेव चित्तेन
आलोकेति, तेनेव चित्तेन विलोकेति, येनेव चित्तेन विलोकेति, तेनेव
चित्तेन आलोकेति, येनेव चित्तेन समिञ्जेति, तेनेव चित्तेन पसारेलि,
येनेव चित्तेन पसारेलि, तेनेव चित्तेन समिञ्जेती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० । 20

३१ *आकासानञ्चायतनूपगान देवान एक चित्त यावतायुक
तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

मनुस्सान एक चित्त यावतायुक तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*आकासानञ्चायतनूपगानं देवान एकं चित्त यावतायुकं तिट्ठती
ति ? आमन्ता । 25

चातुसहाराजिकान^१ देवान पे० तावतिसानं देवान
यामान देवान तुसितान देवान निम्मानरत्तीन देवान , परनिम्मित-
वसवत्तीन देवान ब्रह्मपारिसज्जान देवान ब्रह्मपुरोहितान देवान
महाब्रह्मान देवान परित्ताभान देवान अप्पमाणाभान देवान

कप्पे तिट्ठति .. वार्तिस^१ कप्पे तिट्ठति चतुसट्ठि^२ कप्पे^३ तिट्ठति ..
 पञ्च कप्पसत्तानि तिट्ठति कप्पसहस्सानि^४ तिट्ठति .. द्वे कप्पसहस्सानि
 तिट्ठति षत्तारि कप्पसहस्सानि तिट्ठति .. अट्ठ कप्पसहस्सानि
 तिट्ठति सोळस कप्पसहस्सानि तिट्ठति बीसति कप्पसहस्सानि
 तिट्ठति षत्तारीस कप्पसहस्सानि तिट्ठति .. सट्ठि कप्पसहस्सानि
 तिट्ठति चतुरासीति कप्पसहस्सानि तिट्ठती ति ? भ्रामन्ता ।

द्वेषत्तारीस कप्पसहस्सानि उप्पादक्खणो, द्वेषत्तारीस कप्प-
 सहस्सानि वयक्खणो ति ? न हेव वत्तव्वे ।

*एक चित्त दिवस तिट्ठती ति ? भ्रामन्ता ।

अत्यञ्जे घम्मा एकाहं बहु पि उप्पज्जित्वा निरुज्जन्ती ति ?
 भ्रामन्ता ।

ते घम्मा चित्तेन लहुपरिवत्ता ति ? न हेव वत्तव्वे ।

*ते घम्मा चित्तेन लहुपरिवत्ता ति ? भ्रामन्ता ।

ननु बुत्त भगवता — “नाहं भिक्खवे, अञ्जं एकघम्मं पि
 समनुपस्सामि एवं^५ लहुपरिवत्तं यययिदं चित्तं । यावञ्चिदं, भिक्खवे,
 उपमां पि न सुकरां भावं सहुपरिवत्तं चित्तं” ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ?
 भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्वं — ते घम्मा चित्तेन सहुपरिवत्ता” ति ।

ते घम्मा चित्तेन सहुपरिवत्ता ति ? भ्रामन्ता ।

ननु बुत्त भगवता — ‘सेय्ययापि, भिक्खवे भक्कटो अरञ्जं
 पवने अरमानो साखं गण्हति^६ स मुञ्चित्वा अञ्जं गण्हति तं
 मुञ्चित्वा अरञ्जं गण्हति एवमेव सो भिक्खवे, यमिदं वुञ्चति चित्तं
 इति पि मनो इति पि विञ्ज्याणं इति पि तं रत्तिया च दिवसस्स च
 अरञ्जदेव उप्पज्जति अरञ्जं निरुज्जन्ती’ ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ?
 भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्वं — “ते घम्मा चित्तेन सहुपरिवत्ता” ति ।

३० एवं चित्तं दिवसं तिट्ठती ति ? भ्रामन्ता ।

१ वार्तिस — बी. स्या. रो । २ चतुसट्ठी — स्या. रो । ३ कप्पानि — बी. ।
 ४ कप्पसहस्रानि — स्या. रो । ५ यं एवं — स्या. । ६ कप्पानि — बी. स्या.
 रो. एवमुपरिनि ।

चक्खुविञ्जाण दिवसं तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सोतविञ्जाण पे० घानविञ्जाण जिह्वाविञ्जाण

कायविञ्जाण अकुसल चित्त रागसहगत दोससहगत मोह-
सहगत मानसहगत दिट्ठिसहगत विचिकिच्छासहगतं . थीन-
सहगत . उद्धच्चसहगत अहिरिकसहगतं अनोत्तप्पसहगत चित्त 5
दिवस तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*एक चित्तं दिवस तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

येनेव चित्तेन चक्खुना रूप पस्सति, तेनेव चित्तेन सोतेन सद्दं
सुणाति पे० घानेन गन्धं घायति जिह्वाय रसं सायति कायेन
फोट्ठब्ब फुसति मनसा धम्म विजानाति . पे० येनेव चित्तेन 10
मनसा धम्म विजानाति, तेनेव चित्तेन चक्खुना रूप पस्सति . पे० .
सोतेन सद्दं सुणाति घानेन गन्धं घायति जिह्वाय रसं सायति
पे० कायेन फोट्ठब्ब फुसती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

*एक चित्त दिवस तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

येनेव चित्तेन अभिक्कमति, तेनेव चित्तेन पटिक्कमति, येनेव 15
चित्तेन पटिक्कमति, तेनेव चित्तेन अभिक्कमति, येनेव चित्तेन
आलोकेति, तेनेव चित्तेन विलोकेति, येनेव चित्तेन विलोकेति, तेनेव
चित्तेन आलोकेति, येनेव चित्तेन समिञ्जेति, तेनेव चित्तेन पसारेति,
येनेव चित्तेन पसारेति, तेनेव चित्तेन समिञ्जेती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० । 20

३१ *आकासानञ्चायतनूपगान देवान एक चित्त यावतायुक
तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

मनुस्सान एक चित्त यावतायुक तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*आकासानञ्चायतनूपगान देवान एक चित्त यावतायुकं तिट्ठती
ति ? आमन्ता ।

चातुमहाराजिकान^१ देवान पे० तावर्तिसान देवान
यामान देवान तुसितान देवान निम्मानरतीन देवान . परनिम्मित्त-
वसवत्तीन देवान ब्रह्मपारिसज्जान देवान ब्रह्मपुरोहितान देवान
महाब्रह्मान देवान . परित्ताभान देवान अप्पमाणाभान देवानं

१ चातुम्महाराजिकान - सी०, स्या०, रो० ।

आमस्सरान देवान परित्तसुभान देवान अप्पमाणसुभान देवान ...
सुभकिण्हान^१ देवान वेहप्फलान देवान अविहान देवान अतप्पान
देवान सुदस्सान देवान सुदस्सीन देवान अकनिट्ठान देवान एक
चित्त यावतायुक् तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१ *आकासानञ्चायतनूपगान देवान वीसति कप्पसहस्सानि
आयुप्पमाण, आकासानञ्चायतनूपगान देवान एक चित्त वीसति
कप्पसहस्सानि तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

मनुस्सान वस्ससत आयुप्पमाण, मनुस्सान एक चित्त वस्ससत
तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१० *आकासानञ्चायतनूपगान देवान वीसति कप्पसहस्सानि
आयुप्पमाण, आकासानञ्चायतनूपगान देवान एक चित्त वीसति
कप्पसहस्सानि तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

चातुमहाराजिकान देवान पञ्च वस्ससतानि आयुप्पमाण, चातु
महाराजिकान देवान एक चित्त पञ्च वस्ससतानि तिट्ठति वस्ससहस्स
१५ तिट्ठति द्वे वस्ससहस्सानि तिट्ठति चत्तारि वस्ससहस्सानि तिट्ठति ...
अट्ठ वस्ससहस्सानि तिट्ठति सोळस वस्ससहस्सानि तिट्ठति कप्पस्स
ततियभाग तिट्ठति उपह्ठकप्प तिट्ठति एक कप्प तिट्ठति द्वे कप्पे
तिट्ठति चत्तारो कप्पे तिट्ठति अट्ठ कप्पे तिट्ठति .. सोळस कप्पे
तिट्ठति चात्तिस कप्पे तिट्ठति चतुसट्ठि^२ कप्पे तिट्ठति पञ्च
२० कप्पसतानि तिट्ठति कप्पसहस्स तिट्ठति द्वे कप्पसहस्सानि तिट्ठति ...
चत्तारि कप्पसहस्सानि तिट्ठति अट्ठ कप्पसहस्सानि तिट्ठति अक-
निट्ठान^३ देवान सोळस कप्पसहस्सानि आयुप्पमाण, अकनिट्ठान देवान
एक चित्त सोळस कप्पसहस्सानि तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१ *आकासानञ्चायतनूपगान देवान चित्त मुहुत्त मुहुत्त उप्पज्जति
२५ मुहुत्त मुहुत्त निरुज्जती ति ? आमन्ता ।

आकासानञ्चायतनूपगा देवा मुहुत्त मुहुत्त भवन्ति मुहुत्त मुहुत्त
उप्पज्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१ सुभकिण्हान-रो । २ चतुसट्ठी-टी चतुसट्ठि-रो । ३ अकनिट्ठान-
टी अकनिट्ठान-रो एवमुपरि ति ।

*आकासानञ्चायतनूपगान् देवानं एकं चित्तं यावतायुक् तिष्ठतीति ? आमन्ता ।

आकासानञ्चायतनूपगा देवा येनेव चित्तेन उप्पज्जन्ति, तेनेव चित्तेन चवन्तीति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१८(८) कुक्कुळकथा

३२ *सब्बे सङ्खारा अनोधि^१ कत्वा^२ कुक्कुळाति ? आमन्ता । 5

ननु अत्थि सुखा वेदना, कायिकं सुखं, चेतसिकं सुखं, दिब्बं सुखं, मानुसकं सुखं, लाभसुखं, सक्कारसुखं, यानसुखं, सयनसुखं, इस्सरियसुखं, आधिपच्चसुखं^३, गिहिसुखं, सामञ्जसुखं, सासवं सुखं, अनासवं सुखं, उपधिसुखं, निरूपधिसुखं, सामिसं सुखं, निरामिसं^४ सुखं, सप्पीतिकं सुखं, निप्पीतिकं सुखं, ज्ञानसुखं, विमुत्तिसुखं, कामसुखं, नेक्खम्मसुखं, 10 विवेकसुखं^५, उपसमसुखं, सम्बोधसुखं^६ ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि सुखा वेदना पे० सम्बोधसुखं, नो च वत रे वत्तब्बे — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ।

*सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळाति ? आमन्ता ।

सब्बे^७ सङ्खारा दुक्खा वेदना कायिकं दुक्खं चेतसिकं दुक्खं 15 सोकपरिदेवदुक्खदोमनस्सउपायासा ति ? न हेव वत्तब्बे^८ ।

न वत्तब्ब — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सब्बं, भिक्खवे, आदित्तं ! किञ्च, भिक्खवे, सब्बं आदित्तं ? चक्खु, भिक्खवे, आदित्तं, रूपा आदित्ता, 20 चक्खुविञ्जाण आदित्तं, चक्खुसम्फस्सो आदित्तो, यमिदं^९ चक्खुसम्फस्सपच्चया उप्पज्जति वेदयित्तं सुखं वा दुक्खं वा अदुक्खमसुखं वा, तं पि आदित्तं । केन आदित्तं ? ‘रागग्गिना दोसग्गिना मोहग्गिना आदित्तं, जातिया जराय मरणेन सोकेहि परिदेवेहि दुक्खेहि दोमनस्सेहि उपायासेहि आदित्तं’ ति वदामि । सोत आदित्तं, सद्दा आदित्ता पे० घान 25

१-१ अनोधिकत्वा — रो०, एवमुपरि पि । २ अधिपच्चसुखं — सी०, रो० ।

३ निसामिसं — रो० । ४ पविवेकसुखं — सी०, स्या०, रो० । ५ सम्बोधिसुखं — रो०, एवमुपरि पि । ६-६ रो० पोत्यके नत्थि । ७ यमिदं — सी०, स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

आदित्त, गन्धा आदित्ता पे० जिह्वा आदित्ता, रसा आदित्ता पे० कायो आदित्तो, फोटुब्बा आदित्ता पे० मनो आदित्तो घम्मा आदित्ता, मनोविञ्ज्जाण आदित्त, मनोसम्फत्सो आदित्तो, यमिद मनोसम्फत्सपच्चया उप्पज्जति वेदयित सुख वा दुक्ख वा
 ५ अदुक्खमसुख वा, त पि आदित्त । केन आदित्त ? 'रागग्गिना दोसग्गिना मोहग्गिना आदित्त, जातिया जगय मरणेन सोकेहि परिदबेहि दुक्खेहि दोमनस्सेहि उपायासेहि आदित्त' ति वदामी' ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि वत्तब्बं — "सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा" ति ।

१० "सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — "पच्छिमे, भिक्खवे, कामगुणा ! कठमे पञ्च ? चक्खुविञ्जेम्या रूपा इट्ठा कन्ता मनापा पियरूपा कामूप सहिता रजनीया, सोत्तविञ्जेम्या सद्दा पे० घानविञ्जेम्या गन्धा ... जिह्वाविञ्जेम्या रसा कायविञ्जेम्या फोटुब्बा इट्ठा कन्ता मनापा
 १५ पियरूपा कामूपसहिता रजनीया । इमे सो भिक्खवे, पञ्च कामगुणा ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं — 'सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा' ति ।

न वत्तब्बं — 'सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा' ति ?

आमन्ता ।

२० ननु वुत्त भगवता — "लाभा वो भिक्खवे, सुसद्ध वो भिक्खव, सणो वो पटिलद्धो" ब्रह्मचरियवासाय । दिट्ठा मया भिक्खवे छ फत्सा यतनिका नाम निरया । तत्थ य किञ्चि चक्खुना रूप पस्सति अनिट्ठ रूपञ्जेव पस्सति नो इट्ठरूप, अकन्तरूपञ्जेव पस्सति नो कन्तरूप, अमनापरूपञ्जेव पस्सति नो मनापरूप । य किञ्चि सोतेन सद्
 २५ सुणाति पे० घानेन गद्य भायति जिह्वाय रस सायति कायेन फोटुब्ब फुसति मनसा घम्म विजानाति अनिट्ठरूपञ्जेव विजानाति नो इट्ठरूप, अकन्तरूपञ्जेव विजानाति नो कन्तरूप अमनापरूपञ्जेव विजानाति नो मनापरूप' ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

१ धी स्या रो पोत्थकेनु मत्ति । २ रजतिया — स्या एवमुपरि ति ।

३ पट्टिबद्धो — स्या रो एवमुपरि ति ।

तेन हि वत्तब्ब^१ — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ।

*सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “लाभा वो, भिक्खवे, सुलद्धं वो, भिक्खवे, खणो वो पटिलद्धो ब्रह्मचरियवासाय । दिट्ठा मया, भिक्खवे, छ फस्सायतनिका नाम सग्गा । तत्थ यं किञ्चि चक्खुना रूपं पस्सति, 5 इट्ठरूपञ्चेव पस्सति नो अनिट्ठरूप, कन्तरूपञ्चेव पस्सति नो अकन्तरूप, मनापरूपञ्चेव पस्सति नो अमनापरूप । यं किञ्चि सोतेन सद सुणाति पे० घानेन गन्ध घायति जिह्वाय रस सायति . कायेन फोट्ठब्बं फुसति मनसा घम्मं विजानाति, इट्ठरूपञ्चेव विजानाति नो अनिट्ठरूप, कन्तरूपञ्चेव विजानाति नो अकन्तरूपं, 10 मनापरूपञ्चेव विजानाति नो अमनापरूपं” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ।

न वत्तब्ब — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ?

आमन्ता ।

15

ननु “यदनिच्च त दुक्ख,” वुत्तं भगवता, “सब्बे सङ्खारा अनिच्चा” ति ? आमन्ता ।

हञ्चि “यदनिच्च त दुक्ख,” वुत्त भगवता, “सब्बे सङ्खारा अनिच्चा,” तेन वत रे वत्तब्बे — “सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा” ति ।

20

*सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा ति ? आमन्ता ।

दान अनिट्ठफल अकन्तफल अमनुञ्जफल सेचनकफलं दुक्खुद्रय^२ दुक्खविपाक ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सील पे० उपोसथो पे० भावना पे० ब्रह्मचरियं अनिट्ठफल अकन्तफल अमनुञ्जफल सेचनकफल दुक्खुद्रय दुक्खविपाकं 25 ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु दान इट्ठफल कन्तफल मनुञ्जफल असेचनकफलं सुखुद्रयं सुखविपाक ति ? आमन्ता ।

१ सी०, स्या०, रो० पोत्यकेसु नत्थि । २ दुक्खिन्द्रिय — रो०, एवमुपरि पि ।

हञ्चि दान इष्टफल कन्तफल मनुञ्जफल असेवनकफल
सुखद्वय सुखविपाक, नो च वत रे वत्तब्बे - "सब्बे सङ्खारा अनोधि
कत्वा कुक्कुळा" ति ।

ननु सील उपोसथो - भावना ब्रह्मचरिय इष्टफल कन्तफल
मनुञ्जफल असेवनकफल सुखद्वय सुखविपाक ति ? आमन्ता ।

हञ्चि ब्रह्मचरिय इष्टफल कन्तफल मनुञ्जफल असेवनकफल
सुखद्वय सुखविपाक ति, नो च वत रे वत्तब्बे - 'सब्बे सङ्खारा अनोधि
कत्वा कुक्कुळा' ति ।

*सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा कुक्कुळा ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता -

"सुखो विवेको तुट्ठस्स, सुतघम्मस्स पस्सतो ।

अभ्यापज्ज' सुख लोके, पाणभूतेसु सयमो ॥

'सुखा विरागता लोके, कामान समतिक्कमो ।

अस्मिमानस्स यो विनयो, एत वे परम सुख ॥

'त सुखेन सुख पत्त, अञ्चन्तसुखमेव त ।

तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, एत वे परम सुख' ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बे - सब्बे सङ्खारा अनोधि कत्वा
कुक्कुळा' ति ।

१६(२) अनुपुब्बाभिसमयकथा

३३ *अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन सोतापत्तिमग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

अनुपुब्बेन सोतापत्तिमग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन सोतापत्तिफल सच्चिक्करोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन सक्कागाभिमग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

अनुपुब्बेन सकदागामिमगं भावेती ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन सकदागामिफलं सच्छिकरोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन अनागामिमगं भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

अनुपुब्बेन अनागामिमगं भावेती ति ? आमन्ता । 5

अनुपुब्बेन अनागामिफलं सच्छिकरोती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन अरहत्तमग भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

अनुपुब्बेन अरहत्तमग भावेती ति ? आमन्ता ।

अनुपुब्बेन अरहत्तफल सच्छिकरोती ति ? न हेवं वत्तब्बे । 10

३४. *सोतापत्तिफलसच्छिकरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्ख-
दस्सनेन किं जहती ति ? सक्कायदिट्ठि, विचिकिच्छं, सीलब्बतपरामासं,
तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभागं सोतापन्नो, चतुभागं न सोतापन्नो, चतुभागं सोतापत्ति-
फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन 15
फुसित्वा विहरति, चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभागं
सत्तक्खत्तुपरमो^१ कोलङ्कोलो एकबीजी^२ बुद्धे अवेच्चप्पसादेन समन्नागतो,
धम्मे पे० सद्धे . पे० . अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो चतुभागं
न अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*समुदयदस्सनेन पे० निरोधदस्सनेन पे० मग्गदस्सनेन 20
किं जहती ति ? सक्कायदिट्ठि, विचिकिच्छं, सीलब्बतपरामासं, तदेकट्ठे
च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग सोतापन्नो, चतुभागं न सोतापन्नो, चतुभाग सोतापत्ति-
फलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन
फुसित्वा विहरति, चतुभागं न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभागं 25
सत्तक्खत्तुपरमो कोलङ्कोलो एकबीजी बुद्धे अवेच्चप्पसादेन समन्नागतो,
धम्मे पे० सद्धे पे० अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो, चतुभागं
न अरियकन्तेहि सीलेहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

३५ *सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्खदस्सनेन किं जहती ति ? ओळारिक कामराग, ओळारिक व्यापाद, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग सकदागामी, चतुभाग न सकदागामी, चतुभाग सकदागामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अघिगतो सञ्चिक्कतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*समुदयदस्सनेन पे० निरोधदस्सनेन पे० मग्गदस्सनेन किं जहती ति ? ओळारिक कामराग, ओळारिक व्यापाद, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग सकदागामी, चतुभाग न सकदागामी, चतुभाग सकदागामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अघिगतो सञ्चिक्कतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

३६ *अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्खदस्सनेन किं जहती ति ? अणुसहगत कामराग, अणुसहगत व्यापाद, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग अनागामी चतुभाग न अनागामी, चतुभाग अनागामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अघिगतो सञ्चिक्कतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग अन्तरापरिनिब्बायी पे० उपहञ्चपरिनिब्बायी ... असङ्खारपरिनिब्बायी ससङ्खारपरिनिब्बायी उदसोतो अकनिट्ठगामी, चतुभाग न उदसोतो न अकनिट्ठगामी ति ? न हेव वत्तम्बे । पे०... ।

*समुदयदस्सनेन पे० निरोधदस्सनेन पे० मग्गदस्सनेन किं जहती ति ? अणुसहगत कामराग अणुसहगत व्यापाद, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग अनागामी चतुभाग न अनागामी चतुभाग अनागामिफलप्पत्तो पटिलद्धो अघिगतो सञ्चिक्कतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग अन्तरापरिनिब्बायी पे० उपहञ्चपरिनिब्बायी असङ्खारपरि

निब्बायी ससङ्खारपरिनिब्बायी उद्धसोतो अकनिट्ठगामी, चतुभागं न उद्धसोतो अकनिट्ठगामी ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

३७ *अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपत्तो पुग्गलो दुक्खदस्सनेन किं जहती ति ? रूपराग, अरूपराग, मानं, उद्धच्चं, अविज्ज, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग अरहा, चतुभाग न अरहा, चतुभागं अरहत्तप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग वीतरागो पे० वीतदोसो वीतमोहो पे० कतकरणीयो ओहितभारो अनुप्पत्तसदत्थो परिकखीणभवसंयोजनो सम्मदञ्जाविमुत्तो उक्खित्त- 10 पलिघो सङ्घिण्णपरिखो अब्बूह्हेसिको निरग्गलो अरियो पन्नद्धजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो सुविजितविजयो, दुक्ख तस्स परिञ्जात, समुदयो पहीनो, निरोधो सच्छिकतो, मग्गो भावितो, अभिञ्जेय्य अभिञ्जातं, परिञ्जेय्य परिञ्जात, पहातब्ब पहीन, भावेतब्ब भावित पे० सच्छिकातब्ब सच्छिकत, चतुभाग सच्छिकातब्ब न सच्छिकत ति ? 15 न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*समुदयदस्सनेन निरोधदस्सनेन मग्गदस्सनेन किं जहती ति ? रूपराग, अरूपराग, मान, उद्धच्च, अविज्ज, तदेकट्ठे च किलेसे चतुभाग जहती ति ।

चतुभाग अरहा, चतुभाग न अरहा, चतुभाग अरहत्तप्पत्तो 20 पटिलद्धो अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग न कायेन फुसित्वा विहरति, चतुभाग वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो कतकरणीयो ओहितभारो अनुप्पत्तसदत्थो परिकखीणभवसंयोजनो सम्मदञ्जाविमुत्तो उक्खित्तपलिघो सङ्घिण्ण- परिखो अब्बूह्हेसिको निरग्गलो अरियो पन्नद्धजो पन्नभारो विसञ्जुत्तो 25 सुविजितविजयो, दुक्ख तस्स परिञ्जात, समुदयो पहीनो, निरोधो सच्छिकतो, मग्गो भावितो, अभिञ्जेय्य अभिञ्जातं, परिञ्जेय्य परिञ्जात, पहातब्ब पहीन, भावेतब्ब भावित पे० सच्छिकातब्ब

सञ्चिक्कत, चतुभाग सञ्चिक्कातब्ब न सञ्चिक्कत ति ? न हेव वत्तम्बे ।
पे० ।

३८ *सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्ख
दक्खन्तो पटिपन्नको ति यत्तम्बो ति ? भ्रामन्ता ।

५ दुक्खे दिट्ठे फले ठितो ति वत्तम्बो ति ? न हेव वत्तम्ब ।
समुदय दक्खन्तो पे० निरोध दक्खन्तो पटिपन्नको ति
वत्तम्बो ति ? भ्रामन्ता ।

निरोधे दिट्ठे फले ठितो ति वत्तम्बो ति ? न हेव वत्तम्बे ।

१० *सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो मग्ग दक्खन्तो
पटिपन्नको ति वत्तम्बो, मग्गे दिट्ठे फले ठितो ति वत्तम्बो ति ?
भ्रामन्ता ।

दुक्ख दक्खन्तो पटिपन्नको ति वत्तम्बो दुक्खे दिट्ठे फले ठितो
ति वत्तम्बो ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

१५ मग्ग दक्खन्तो पटिपन्नको ति वत्तम्बो, मग्गे दिट्ठे फल ठितो
ति वत्तम्बो ति ? भ्रामन्ता ।

समुदय दक्खन्तो पे० निरोध दक्खन्तो पटिपन्नको ति
वत्तम्बो निरोधे दिट्ठे फले ठितो ति वत्तम्बो ति ? न हेव वत्तम्बे ।
पे० ।

२० *सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्खं दक्खन्तो
पटिपन्नको ति वत्तम्बो दुक्खे दिट्ठे न वत्तम्ब — “फले ठितो ति वत्तम्बो”
ति ? भ्रामन्ता ।

मग्ग दक्खन्तो पटिपन्नको ति वत्तम्बो, मग्गे दिट्ठे न वत्तम्ब —
“फले ठितो ति वत्तम्बो” ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

२५ समुदय दक्खन्तो निरोध दक्खन्तो पटिपन्नको ति वत्तम्बो
निरोधे दिट्ठे न वत्तम्ब — ‘फले ठितो ति वत्तम्बो’ ति ? भ्रामन्ता ।

मग्ग दक्खन्तो पटिपन्नको ति वत्तम्बो, मग्गे दिट्ठे न वत्तम्ब —
“फले ठितो ति वत्तम्बो” ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

३० *सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो दुक्ख दक्खन्तो
पटिपन्नको ति वत्तम्बो दुक्खे दिट्ठे न वत्तम्ब — ‘फले ठितो ति वत्तम्बो’
ति ? भ्रामन्ता ।

निरत्थिय^१ दुक्खदस्सन ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।
 समुदय दक्खन्तो पे० निरोध दक्खन्तो पटिपन्नको ति
 वत्तब्बो, निरोधे दिट्ठे न वत्तब्ब - “फले ठितो ति वत्तब्बो” ति ?
 आमन्ता ।

निरत्थिय निरोधदस्सन ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० । 5
 ३६ दुक्खे दिट्ठे चत्तारि सच्चानि दिट्ठानि होन्ती ति ?
 आमन्ता ।

दुक्खसच्च चत्तारि सच्चानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।
 *रूपक्खन्धे अनिच्चतो दिट्ठे पञ्चक्खन्धा अनिच्चतो दिट्ठानि
 होन्ती ति ? आमन्ता । 10

रूपक्खन्धो पञ्चक्खन्धा ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।
 *चक्खायतने अनिच्चतो दिट्ठे द्वादसायतनानि अनिच्चतो
 दिट्ठानि होन्ती ति ? आमन्ता ।

चक्खायतन द्वादसायतनानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।
 *चक्खुधातुया अनिच्चतो दिट्ठाय अट्ठारस धातुयो अनिच्चतो 15
 दिट्ठानि होन्ती ति ? आमन्ता ।

चक्खुधातु अट्ठारस धातुयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।
 *चक्खुन्द्रिये अनिच्चतो दिट्ठे बावीसतिन्द्रियानि अनिच्चतो
 दिट्ठानि होन्ती ति ? आमन्ता ।

चक्खुन्द्रिय बावीसतिन्द्रियानी ति ? न हेव वत्तब्बे । 20
 पे० ।

*चतूहि जाणेहि सोतापत्तिफल सञ्छिकरोती ति ? आमन्ता ।

चत्तारि सोतापत्तिफलानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अट्ठहि जाणेहि सोतापत्तिफल सञ्छिकरोती ति ? आमन्ता । R

अट्ठ सोतापत्तिफलानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

द्वादसहि जाणेहि सोतापत्तिफल सञ्छिकरोती ति ? आमन्ता ।

द्वादस सोतापत्तिफलानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

चतुचत्तारीसाय^२ जाणेहि सोतापत्तिफल सञ्छिकरोती ति ?

आमन्ता ।

चतुर्वत्तारीस' सोतापत्तिफलानी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

सत्तसत्ततिया आणेहि सोतापत्तिफल सन्धिक्करोती ति ?
आमन्ता ।

5 सत्तसत्तति सोतापत्तिफलानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।
४० 1न वत्तब्ब - "अनुपुब्बाभिसमयो" ति ? आमन्ता ।
ननु वुत्त भगवता - "सेय्यथापि, भिक्खवे, महासमुद्धा अनुपुब्ब
निष्ठो अनुपुब्बपोणो अनुपुब्बपट्टमारो, न आयतकेनेव पपातो, एवमव
सो, भिक्खवे, इमस्मिं घम्मविनये अनुपुब्बसिक्खा अनुपुब्बकिरिया
10 अनुपुब्बपटिपदा, न आयतकेनेव अञ्जापटिबेधो" ति । अत्थेव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि अनुपुब्बाभिसमयो ति ।

1न वत्तब्ब - "अनुपुब्बाभिसमयो" ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता -

15 'अनुपुब्बेन मेधावी, योक्' योक् क्षणे क्षमे ।
कम्मारो रज्जत्तस्सेव निद्धमे मलमत्तनो' ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अनुपुब्बाभिसमयो ति ।

0 "अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

20 नन्वायस्मा गवम्पति^१ येरो^२ भिक्खू एतदवोष - सम्मुखा मत्त,
आवुसो भगवतो सुत्त सम्मुखा पटिगहित - 'यो, भिक्खवे दुक्ख पस्सति
दुक्खसमुदय पि सो पस्सति दुक्खनिरोध पि पस्सति दुक्खनिरोधगामिनि
पटिपव^३ पि पस्सति यो दुक्खसमुदय पस्सति दुक्ख पि सो पस्सति
दुक्खनिरोध पि पस्सति दुक्खनिरोधगामिनि पटिपव पि पस्सति यो
25 दुक्खनिरोध पस्सति दुक्ख पि सो पस्सति दुक्खसमुदय पि पस्सति
दुक्खनिरोधगामिनि पटिपद पि पस्सति यो दुक्खनिरोधगामिनि

१ चतुर्वत्तारीस - रो । २ योक् - सी । ३ हि न वत्तब्ब - सी । ४-४ पवम्पती
येरो - सी रो गवम्पतित्वेरो - स्या । ५-५ दुक्खनिरोधगामिनी - सी स्या
गामिनिपटिपद - रो ।

पटिपदं पस्सति दुक्खं पि सो पस्सति, दुक्खसमुदयं पि पस्सति,
दुक्खनिरोधं पि पस्सती” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आम ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अनुपुब्बाभिसमयो” ति ।

*अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

“सहावस्स दस्सनसम्पदाय,

तयस्सु धम्मा जहिता भवन्ति ।

सक्कायदिट्ठी विचिकिच्छित्तं च,

सीलब्बत वा पि यदत्थि किञ्चि ।

चतूहपायेहि च विप्पमुत्तो,

छच्चाभिठानानि अभब्बो कातु” ति ।

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अनुपुब्बाभिसमयो” ति ॥

*अनुपुब्बाभिसमयो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “यस्मिं, भिक्खवे, समये अरियसावकस्स 15

रजं वीतमलं धम्मचक्खु उदपादि — ‘यं किञ्चि समुदयधम्मं सब्बं

निरोधधम्म’ ति, सह दस्सनुप्पादा, भिक्खवे, अरियसावकस्स तीणि

योजनानि पहीयन्ति — सक्कायदिट्ठी, विचिकिच्छा, सीलब्बतपरा-

सो” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “अनुपुब्बाभिसमयो” ति ।

20

२०(१०) वोहारकथा

४१ *बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तरे सोत्ते पटिहज्जति नो लोकिये, लोकुत्तरेण विज्जाणेन
पटिविजानन्ति नो लोकियेण, सावका पटिविजानन्ति नो पुथुज्जना
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*ननु बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकिये सोत्ते पटिहज्जती ति ? 25
आमन्ता ।

हज्जि बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकिये सोत्ते पटिहज्जति,
नो च वत रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो” ति ।

*ननु बुद्धस्स भगवतो बोद्धार लोकियेन विच्छाणेन पटि-
विजानन्ती ति ? भामन्ता ।

हञ्चि बुद्धस्स भगवतो बोद्धार लोकियेन विच्छाण
पटिविजानन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे - "बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो
५ लोकुत्तरो' ति ।

*ननु बुद्धस्स भगवतो बोद्धार पुणुज्जना पटिविजानन्ती ति ?
भामन्ता ।

हञ्चि बुद्धस्स भगवतो बोद्धार पुणुज्जना पटिविजानन्ति नो
च वत रे वत्तब्बे - "बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो लोकुत्तरो' ति ।

४२ *बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो लोकुत्तरो ति ? भामन्ता ।

मग्गो फल निव्वान, सोतापत्तिमग्गो सोतापत्तिफल सकदागामि
मग्गो सकदागामिफल अनागामिमग्गो अनागामिफल, अरहत्तमग्गो
अरहत्तफल सतिपट्टान सम्मप्यधान इद्विपादो इन्द्रिय बल बोज्जङ्गो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

४३ *बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो लोकुत्तरो ति ? भामन्ता ।

अत्थि केचि बुद्धस्स भगवतो बोद्धार सुणन्ती ति ? भामन्ता ।
लोकुत्तरो घम्मो सोतविच्छेय्यो, सोतस्मि पटिहञ्जति
सोतस्स आपाथ आगच्छती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु लोकुत्तरो घम्मो न सोतविच्छेय्यो, न सोतस्मि
२० पटिहञ्जति, न सोतस्स आपाथ आगच्छती ति ? भामन्ता ।

हञ्चि लोकुत्तरो घम्मो न सोतविच्छेय्यो, न सोतस्मि
पटिहञ्जति न सोतस्स आपाथ आगच्छति नो च वत रे वत्तब्बे -
बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो लोकुत्तरो' ति ।

४४ बुद्धस्स भगवतो बोद्धारो लोकुत्तरो ति ? भामन्ता ।

२५ अत्थि केचि बुद्धस्स भगवतो बोद्धारं रज्जेय्यु ति ? भामन्ता ।

लोकुत्तरो घम्मो रागट्टानियो रज्जनीयो' कमनीयो मदनीयो
वधनीयो मुच्छनीयो ति ? न ह्व वत्तब्बे । पे० ।

*ननु लोकुत्तरो घम्मो न रागट्टानियो न रज्जनीयो न कमनीयो
न मदनीयो न वधनीयो न मुच्छनीयो ति ? भामन्ता ।

हञ्चि लोकुत्तरो धम्मो न रागट्टानियो न रजनीयो न कमनीयो न मदनीयो न वन्धनीयो न मुच्छनीयो, नो च वत रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो” ति ।

*बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि बुद्धस्स भगवतो वोहारे^१ दुस्सेय्यु ति ? आमन्ता । 5

लोकुत्तरो धम्मो दोसट्टानियो^२ कोपट्टानियो पटिघट्टानियो ति ?
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*ननु लोकुत्तरो धम्मो न दोसट्टानियो न कोपट्टानियो न पटिघट्टानियो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि लोकुत्तरो धम्मो न दोसट्टानियो न कोपट्टानियो न पटिघट्टानियो, नो च वत रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो” ति । 10

*बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि बुद्धस्स भगवतो वोहारे मुद्हेय्यु ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तरो धम्मो मोहट्टानियो अञ्जाणकरणो अचक्खुकरणो 15
पञ्जानिरोधिको विघातपक्खिको अनिव्वानसवत्तनिको ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*ननु लोकुत्तरो धम्मो न मोहट्टानियो न अञ्जाणकरणो न अचक्खुकरणो पञ्जावुद्धिको^३ अविघातपक्खिको निव्वानसवत्तनिको ति ? आमन्ता । 20

हञ्चि लोकुत्तरो धम्मो न मोहट्टानियो न अञ्जाणकरणो न अचक्खुकरणो पञ्जावुद्धिको अविघातपक्खिको निव्वानसवत्तनिको, नो च वत रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो” ति ।

४४ *बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकुत्तरो ति ? आमन्ता ।

ये केचि बुद्धस्स भगवतो वोहार सुणन्ति, सब्बे ते सगं भावेन्ती 25
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*ये केचि बुद्धस्स भगवतो वोहार सुणन्ति, सब्बे ते सगं भावेन्ती
ति ? आमन्ता ।

१ वोहारो — सी०, वोहार — स्या०, रो० । २ दोसट्टानीयो — सी०, रो०, एवमुपरि पि । ३ पञ्जावुद्धिको — स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

बालपुण्यज्जना बुद्धस्स भगवतो वोहार सुणन्ति, बालपुण्यज्जना मग्ग भावेन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मातुघातको^१ पे० पितुघातको अरहन्तघातको ... रुहिरुप्यादको सङ्खभेदको बुद्धस्स भगवतो वोहार सुभाति, सङ्खभेदको मग्ग भावेत्ती^२ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

४५ लिब्भा सोवण्णमयाय लट्ठिया घञ्जपुब्बो पि सुवण्णपुब्बो पि आचिक्खितु ति ? आमन्ता ।

एवमेव भगवा लोकुत्तरेण वोहारेण लोकिय पि लोकुत्तर पि घम्म वोहरती ति ।

० *लब्भा एलण्ठियाय लट्ठिया घञ्जपुब्बो पि सुवण्णपुब्बो पि आचिक्खितुं ति ? आमन्ता ।

एवमेव भगवा लोकियेण वोहारेण लोकिय पि लोकुत्तर पि घम्म वोहरती ति ।

४६ *बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकिय वोहरन्तस्स लोकियो होति, लोकुत्तर वोहरन्तस्स लोकुत्तरो होती ति ? आमन्ता ।

लोकिय वोहरन्तस्स लोकिये^३ सोत्ते पटिहञ्जति, लोकुत्तरं वोहरन्तस्स लोकुत्तरे सोत्ते पटिहञ्जति, लोकिय वोहरन्तस्स लोकियेण विञ्ज्याणेन पटिविजानन्ति लोकुत्तर वोहरन्तस्स लोकुत्तरेण विञ्ज्याणेन पटिविजानन्ति लोकिय वोहरन्तस्स पुण्यज्जना पटिविजानन्ति, लोकुत्तर वोहरन्तस्स सावका पटिविजानन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

२० १ न वत्तब्ब — 'बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकिय वोहरन्तस्स लोकियो होति, लोकुत्तर वोहरन्तस्स लोकुत्तरो होती ति ? आमन्ता ।

ननु भगवा लोकिय पि लोकुत्तर पि घम्म वोहरती ति ? आमन्ता ।

२३ हञ्चि भगवा लोकिय पि लोकुत्तर पि घम्म वोहरति, एतेन वत्त रे वत्तब्बे — 'बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकिय वोहरन्तस्स लोकियो होति लोकुत्तर वोहरन्तस्स लोकुत्तरो होती' ति ।

*बुद्धस्स भगवतो वोहारो लोकियं वोहरन्तस्स लोकियो होति, लोकुत्तरं वोहरन्तस्स लोकुत्तरो होती ति ? आमन्ता ।

मग्गं वोहरन्तस्स मग्गो होति, अमग्गं वोहरन्तस्स अमग्गो होति, फल वोहरन्तस्स फलं होनि, अफलं वोहरन्तस्स अफलं होति, निव्वानं वोहरन्तस्स निव्वानं होति, अनिव्वान वोहरन्तस्स अनिव्वानं 5 होति, सङ्खतं वोहरन्तस्स सङ्खतं होति, असङ्खतं वोहरन्तस्स असङ्खतं होति, रूपं वोहरन्तस्स रूपं होति, अरूपं वोहरन्तस्स अरूपं होति, वेदनं वोहरन्तस्स वेदना होति, अवेदनं वोहरन्तस्स अवेदना होति, सञ्जं वोहरन्तस्स सञ्जा होति, असञ्ज वोहरन्तस्स असञ्जा होति, सङ्खारे वोहरन्तस्स सङ्खारा होन्ति, असङ्खारे वोहरन्तस्स असङ्खारा होन्ति, 10 विज्जाणं वोहरन्तस्स विज्जाण होति, अविज्जाणं वोहरन्तस्स अविज्जाणं होती ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे०. ।

२१(११) निरोधकथा

४७ *द्वे निरोधा ति ? आमन्ता ।

द्वे दुक्खनिरोधा ति ? न हेवं वत्तव्वे । .. पे० ।

द्वे दुक्खनिरोधा ति ? आमन्ता ।

15

द्वे निरोधसच्चानी ति ? न हेवं वत्तव्वे । .. पे०. ।

द्वे निरोधसच्चानी ति ? आमन्ता ।

द्वे दुक्खसच्चानी ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे० .. ।

द्वे निरोधसच्चानी ति ? आमन्ता ।

द्वे समुदयसच्चानी ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे०.. ।

20

द्वे निरोधसच्चानी ति ? आमन्ता ।

द्वे मग्गसच्चानी ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे०... ।

*द्वे निरोधसच्चानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि पे० .. द्वे लेणानि .. द्वे सरणानि . द्वे परायणानि . द्वे अच्युतानि .. द्वे अमृतानि .. द्वे निव्वानानी ति ? 25 न हेवं वत्तव्वे । . पे० ।

*द्वे निव्वानानी ति ? आमन्ता ।

अतिय द्विध निव्यानान उच्चनीचता ह्रीनपणीतता उक्तसावकसो सीमा वा भेदो वा राजि वा अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*द्वे निरोधा ति ? आमन्ता ।

ननु अप्पटिसङ्खानिरुद्धे सङ्खारे पटिसङ्खा निरोधेन्ती ति ?
५ आमन्ता ।

हञ्चि अप्पटिसङ्खानिरुद्धे सङ्खारे पटिसङ्खा निरोधेन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “द्वे निरोधा” ति ।

न वत्तब्ब — “द्वे निरोधा” ति ? आमन्ता ।

ननु अप्पटिसङ्खानिरुद्धा पि सङ्खारा अच्चन्तभग्गा,
१० पटिसङ्खानिरुद्धा पि सङ्खारा अच्चन्तभग्गा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अप्पटिसङ्खानिरुद्धा पि सङ्खारा अच्चन्तभग्गा,
पटिसङ्खानिरुद्धा पि सङ्खारा अच्चन्तभग्गा, तेन वत रे वत्तब्ब —
“द्वे निरोधा” ति ।

*द्वे निरोधा ति ? आमन्ता ।

१५ पटिसङ्खानिरुद्धा पि सङ्खारा अरियमग्गा आगम्म निरुद्धा ति ?
आमन्ता ।

अप्पटिसङ्खानिरुद्धा सङ्खारा अरियमग्गा आगम्म निरुद्धा ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*द्वे निरोधा ति ? आमन्ता ।

२० पटिसङ्खानिरुद्धा सङ्खारा न पुन उप्पज्जन्ती ति ? आमन्ता ।
अप्पटिसङ्खानिरुद्धा सङ्खारा न पुन उप्पज्जन्ती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि न वत्तब्ब — “द्वे निरोधा” ति ।

द्वितीयो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

परूपहारो अठ्ठानाण कङ्खा परवितारणा ।

वचीभेदो दुक्खाहारो चित्तवृत्ति^१ च कुक्कुळा^२ ।

अनुपुब्बाभिसमयो^३ बोहारो^४ च निरोधको^५ ति ॥

०

१ स्या रो पौत्थकेण मत्ति । २ रो पौत्थके मत्ति । ३-३ छिति कुक्कुळा
संज्ञाप-स्या रो । ४ एकाभिसमयो वेव-सी एको भिसमयो-स्या रो ।
५-५ एको बोहारो एको निरोधो-स्या रो ।

३. ततियो वग्गो

२२(१) बलकथा

१ *तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

तथागतबलं सावकबलं, सावकबलं तथागतबलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

तज्जेव तथागतबलं तं सावकबलं, तज्जेव सावकबलं तं तथागतबलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

यादिसं तथागतबलं तादिसं सावकबलं, यादिसं सावकबलं तादिसं तथागतबलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

यादिसो तथागतस्स पुब्बयोगो पुब्बचरिया धम्मक्खानं धम्मदेसना तादिसो सावकस्स पुब्बयोगो पुब्बचरिया धम्मक्खानं धम्मदेसना ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

तथागतो जिनो सत्था सम्मासम्बुद्धो सब्बज्जू सब्बदस्सावी धम्मस्सामी^१ धम्मप्पटिसरणो ति ? आमन्ता ।

सावको जिनो सत्था सम्मासम्बुद्धो सब्बज्जू सब्बदस्सावी धम्मस्सामी धम्मप्पटिसरणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*तथागतबलं सावकसाधारणं ति ? आमन्ता ।

तथागतो अनुप्पन्नस्स मग्गस्स उप्पादेता असज्जातस्स मग्गस्स सज्जेनेता^२ अनक्खातस्स मग्गस्स अक्खाता मग्गज्जू मग्गविदू मग्गकोविदो ति ? आमन्ता ।

सावको अनुप्पन्नस्स मग्गस्स उप्पादेता असज्जातस्स मग्गस्स सज्जेनेता अनक्खातस्स मग्गस्स अक्खाता मग्गज्जू मग्गविदू मग्गकोविदो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१ धम्ममामी - स्या०, रो०, एवमुपरि पि । २ सज्जानेता - सी०, एवमुपरि पि ।

*इन्द्रियपरोपरियत्त यथाभूत आण तयागतबल सावकसाधारण
ति ? भामन्ता ।

सावको सब्बञ्छू सब्बदस्सावी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० .. ।

५ २ सावको ठानाठान जानाती ति ? भामन्ता ।

हञ्चि सावको ठानाठान जानाति, तेन वत रे वत्तब्बे -
“ठानाठान यथाभूत आण तयागतबल सावकसाधारण” ति ।

सावको अतीतानागतपञ्चुप्पन्नान कम्मसमादानान ठानसो
हेतुसो विपाक जानाती ति ? भामन्ता ।

१० हञ्चि सावको अतीतानागतपञ्चुप्पन्नान कम्मसमादानान
ठानसो हेतुसो विपाक जानाति, तेन वत रे वत्तब्बे - “अतीतानागत
पञ्चुप्पन्नान कम्मसमादानान ठानसो हेतुसो विपाक यथाभूत आण
तयागतबल सावकसाधारण” ति ।

सावको सब्बत्यगामिनि पटिपद जानाती ति ? भामन्ता ।

१५ हञ्चि सावको सब्बत्यगामिनि पटिपद जानाति, तेन वत रे
वत्तब्बे - “सब्बत्यगामिनि पटिपद यथाभूत आण तयागतबल सावक-
साधारण” ति ।

सावको अनेकधातु नानाधातु लोक जानाती ति ? भामन्ता ।

२० हञ्चि सावको अनेकधातु नानाधातु लोक जानाति, तन वत
रे वत्तब्बे - “अनेकधातु नानाधातु लोक यथाभूत आण तयागतबल
सावकसाधारण ति ।

सावको सत्तान नानाधिमुत्तिकत्त जानाती ति ? भामन्ता ।

२५ हञ्चि सावको सत्तान नानाधिमुत्तिकत्त जानाति तेन वत
रे वत्तब्बे - “सत्तान नानाधिमुत्तिकत्त यथाभूत आण तयागतबल
सावकसाधारण’ ति ।

सावको ज्ञानविमोक्खसमाधिसमापत्तीन सङ्खिसेस बोधनो
युट्ठान जानाती ति ? भामन्ता ।

हञ्चि सावको ज्ञानविमोक्खसमाधिसमापत्तीन सङ्खिसेस
बोधन युट्ठान जानाति तन वत रे वत्तब्बे - “ज्ञानविमोक्खसमाधि

समापत्तीनं सङ्किलेस वोदान वुट्ठानं यथाभूतं ज्ञाण तथागतवलं सावक-
साधारणं” ति ।

‘सावको पुब्बेनिवासानुस्सति जानाती ति ? आमन्ता ।

हज्जि सावको पुब्बेनिवासानुस्सति जानाति, तेन वत रे
वत्तब्बे - “पुब्बेनिवासानुस्सति यथाभूतं ज्ञाण तथागतवलं सावक- 5
साधारणं” ति ।

‘सावको सत्तानं चुतूपपातं जानाती ति ? आमन्ता ।

हज्जि सावको सत्तानं चुतूपपातं जानाति, तेन वत रे वत्तब्बे -
“सत्तानं चुतूपपातं यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकसाधारणं” ति ।

‘ननु तथागतस्सा पि आसवा खीणा सावकस्सा पि आसवा 10
खीणा ति ? आमन्ता ।

अत्थि किञ्चि नानाकरणं तथागतस्स वा सावकस्स वा
आसवक्खयेन वा आसवक्खयं विमुत्तिया वा विमुत्ती ति ? नत्थि ।

हज्जि नत्थि किञ्चि नानाकरणं तथागतस्स वा सावकस्स
वा आसवक्खयेन वा आसवक्खयं विमुत्तिया वा विमुत्ति, तेन वत रे 15
वत्तब्बे - “आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावक-
साधारणं” ति ।

३ ‘आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकसाधारणं
ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकसाधारणं ति ? 20
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

‘आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकसाधारणं
ति ? आमन्ता ।

सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकसाधारणं
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

‘ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकअसाधारणं ति ?
आमन्ता ।

‘आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतवलं सावकअसाधारणं
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

सित्तान् चतुपपाते यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? भ्रामन्ता ।

भासवान् सखे यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

५ इन्द्रियपरोपरियत्तं यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? भ्रामन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं ति ?
न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१० इन्द्रियपरोपरियत्तं यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावक-
प्रसाधारणं ति ? भ्रामन्ता । पे० ।

भासवान् सखे यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

ठानाठाने यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? भ्रामन्ता ।

१५ इन्द्रियपरोपरियत्तं यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

भासवान् सखे यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं ति ?
भ्रामन्ता ।

२० इन्द्रियपरोपरियत्तं यथाभूतं आण तयागतवत्तं सावकप्रसाधारणं
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

२३(२) अरियन्तिकथा

४ ठानाठाने यथाभूतं आण तयागतवत्तं अरियं ति ?
भ्रामन्ता ।

गम्गो पत्तं निव्वानं सोत्तापत्तिगम्गो सोत्तापत्तिपत्तं साश-
गाभिमिगम्गो मक्खगाभिमिगम्गं भनागाभिमिगम्गं भनागाभिमिगम्गं भरहत्तमम्गो
२५ भरहत्तमपत्तं भगिगिठानं यम्मणपानं इट्ठिणादो इट्ठियं पत्तं योग्गहो-
नि ? न ह्ये वत्तव्वे । पे० ।

ठानाठाने यथाभूतं आण तयागतवत्तं अरियं ति ? भ्रामन्ता ।

सुञ्जतारम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे . पे० . ।

सुञ्जतारम्मणं ति ? आमन्ता ।

ठानाठानं च मनसि करोति, सुञ्जतं च मनसि करोती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

*ठानाठानं च मनसि करोति, सुञ्जतं च मनसि करोती ति ? 5
आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेव
वत्तब्बे । ... पे० ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं ति ? आमन्ता ।
अनिमित्तारम्मणं पे० . अप्पणिहितारम्मणं ति ? न हेव 10
वत्तब्बे । . पे० .. ।

अप्पणिहितारम्मणं ति ? आमन्ता ।

ठानाठानं च मनसि करोति, अप्पणिहितं च मनसि करोती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*ठानाठानं च मनसि करोति, अप्पणिहितं च मनसि करोती 15
ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेव
वत्तब्बे । . पे० ।

५. *सतिपट्ठाना अरिया सुञ्जतारम्मणा ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं सुञ्जतारम्मणं 20
ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*सतिपट्ठाना अरिया अनिमित्तारम्मणा पे० अप्पणिहिता-
रम्मणा ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं अप्पणिहितारम्मणं
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*सम्मप्पधाना, इद्धिपादा, इन्द्रिया, बला, वोज्झङ्गा अरिया
सुञ्जतारम्मणा ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं सुञ्जतारम्मणं
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*वोज्झङ्गा अरिया अनिमित्तारम्मणा अप्पणिहितारम्मणा
ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूतं आण तथागतवल अरिय अप्पणिहिता
रम्मण ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

५ ६ *ठानाठाने यथाभूत आण तथागतवल अरिय न वत्तव्य-
“सुञ्जतारम्मण” ति ? आमन्ता ।

सतिपट्टाना अरिया न वत्तव्या - “सुञ्जतारम्मणा” ति ?
न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*ठानाठाने यथाभूत आण तथागतवल अरिय न वत्तव्य -
१० अनिमित्तारम्मण पे० अप्पणिहितारम्मण ति ? आमन्ता ।

सतिपट्टाना अरिया न वत्तव्या - “अप्पणिहितारम्मणा” ति ?
न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*ठानाठाने यथाभूत आण तथागतवल अरिय न वत्तव्य -
सुञ्जतारम्मण पे० अनिमित्तारम्मण पे० अप्पणिहिता
१५ रम्मण ति ? आमन्ता ।

सम्मप्यघान पे० वोज्झङ्गा अरिया न वत्तव्या -
“अप्पणिहितारम्मणा” ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

७ *सत्तान चुतूपपाते यथाभूत आण तथागतवल अरिय ति ?
आमन्ता ।

२० मग्गो फल निव्वान सोतापत्तिमग्गो सोतापत्तिफल .. पे०-
वोज्झङ्गो’ ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

सत्तान चुतूपपाते यथाभूत आण तथागतवल अरिय ति ?
आमन्ता ।

सुञ्जतारम्मण ति ? न हेव वत्तव्ये । .. पे० .. ।

२५ सुञ्जतारम्मण ति ? आमन्ता ।

गतान चुतूपपात च मनसि करोति, सुञ्जत च मनसि करोती
ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० .. ।

गतान चुतूपपात च मनसि करोति सुञ्जत च मनसि करोती
ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सान द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं जाणं तथागतबलं अरियं ति ? आमन्ता ।

अनिमित्तारम्मणं अप्पणिहितारम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । 5 पे० ।

अप्पणिहितारम्मणं ति ? आमन्ता ।

सत्तानं चुतूपपातं च मनसि करोति, अप्पणिहितं च मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*सत्तानं चुतूपपातं च मनसि करोति, अप्पणिहितं च मनसि 10 करोती ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सान द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

८ *सत्तिपट्ठानां अरिया सुञ्जितारम्मणा पे० अनिमित्ता-
रम्मणा पे० अप्पणिहितारम्मणा ति ? आमन्ता । 15

सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं जाणं तथागतबलं अरियं अप्पणिहिता-
रम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*सम्मप्पधानं पे० बोज्झङ्गा अरिया सुञ्जितारम्मणा
पे० अनिमित्तारम्मणा पे० अप्पणिहितारम्मणा ति ?
आमन्ता । 20

सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं जाणं तथागतबलं अरियं अप्पणि-
हितारम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं जाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं —
सुञ्जितारम्मणं पे० अनिमित्तारम्मणं पे० अप्पणिहितारम्मणं
ति ? आमन्ता । 25

सत्तिपट्ठानां अरिया न वत्तब्बा — “अप्पणिहितारम्मणा” ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

९ *सत्तानं चुतूपपाते यथाभूतं जाणं तथागतबलं अरियं न
वत्तब्बं — सुञ्जितारम्मणं पे० अनिमित्तारम्मणं पे०
अप्पणिहितारम्मणं ति ? आमन्ता । 30

सम्मप्यधाना ... पे० वोज्झङ्गा भरिया न वतन्ता -
 "अप्यणिहितारम्मणा" ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

आसवान खये यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय ति ?
 आमन्ता ।

५ ठानाठाने यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय ति ? न हव
 वत्तब्बे । .. पे० .. ।

आसवान खये यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय ति ?
 आमन्ता ।

सत्तान चुतूपपाते यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय ति ?
 १० न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

ठानाठाने यथाभूत आण तयागतवत्त न वत्तब्ब - "अरिय"
 ति ? आमन्ता ।

आसवान खये यथाभूत आण तयागतवत्त न वत्तब्ब - "अरिय"
 ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

१५ सत्तान चुतूपपाते यथाभूत आण तयागतवत्त न वत्तब्ब -
 "अरिय" ति ? आमन्ता ।

आसवान खये यथाभूत आण तयागतवत्त न वत्तब्ब -
 "अरिय" ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

२० आसवान गये यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय मुञ्जाता
 रम्मणं ति ? आमन्ता ।

ठानाठाने यथाभूत आण तयागतवत्त भरियं मुञ्जातारम्मण
 ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

आसवान गये यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय धनिमिता
 रम्मण ... अणनिहितारम्मण ति ? आमन्ता ।

२५ ठानाठान यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय अणनिहितारम्मण
 ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

आसवान गये यथाभूत आण तयागतवत्त भरिय मुञ्जाता
 रम्मण पे० .. धनिमितारम्मण पे० अणनिहितारम्मण ति ?
 आमन्ता । ... पे० ... ।

३० सत्तानं चुतूपपाते यथाभूत आणं तयागतवत्त भरिय धनिमि
 तारम्मण ति ? न हव वत्तब्बे । ... पे० ... ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं -

“सुञ्जतारम्मण” ति ? आमन्ता ।

आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं -

“सुञ्जतारम्मण” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

ठानाठाने यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं - ५

अनिमित्तारम्मणं . . अप्पणिहितारम्मणं ति ? आमन्ता ।

आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं -

“अप्पणिहितारम्मण” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

सिद्धानं चुतूपपाते यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न

वत्तब्बं - सुञ्जतारम्मणं . पे० अनिमित्तारम्मणं . . पे० .. 10

अप्पणिहितारम्मणं ति ? आमन्ता ।

आसवानं खये यथाभूतं ज्ञाणं तथागतबलं अरियं न वत्तब्बं -

“अप्पणिहितारम्मण” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

२४(३) विमुक्तिकथा^१

१० *सरागं चित्तं विमुच्चती ति ? आमन्ता ।

रागसहगतं रागसहजातं रागसंसद्वं रागसम्पयुतं रागसहभु^२ 15

आगानुपरिवत्ति अकुसलं लोकियं सासवं संयोजनियं^३ गन्थनियं^४

गोघनियं योगनियं नीवरणियं परामदं उपादानियं सङ्किलेसियं^५ चित्तं

वेमुच्चती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*सफस्स चित्तं विमुच्चति, फस्सो च चित्तं च उभो विमुच्चन्ती

ति ? आमन्ता ।

20

सरागं चित्तं विमुच्चति, रागो च चित्तं च उभो विमुच्चन्ती

ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*सवेदनं पे० ससञ्जं पे० सचेतनं पे० सपञ्जं

चित्तं विमुच्चति, पञ्जा च चित्तं च उभो विमुच्चन्ती ति ? आमन्ता ।

१ विमुच्चनिकथा - म्या० । २ रागसहभु - मी०, रो० । ३ सञ्जोजनिय - म्या०, सञ्जोजनीय - रो० । ४ गन्थनीय - रो०, एवमुपरि पि । ५ सङ्किलेसिक - म्या०, रो० ।

सराग चित्त विमुञ्चति, रागो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे पे० ।

*सफस्स सराग चित्त विमुञ्चति, फस्सो च चित्त च उभो
विमुञ्चन्ती ति ? आमन्ता ।

५ रागो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*सवेदन सराग पे० ससञ्ज्झा सराग पे० सचेतन
सराग पे० सपञ्ज्झा सराग चित्त विमुञ्चति, पञ्ज्झा च चित्त च उभो
विमुञ्चन्ती ति ? आमन्ता ।

१० रागो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

११ *सदोस चित्त विमुञ्चती ति ? आमन्ता ।

दोससहगत दोससहजात दोसससट्ठ दोससम्पयुत दोससहमु
दोसानुपरिवत्ति अकुसल लोभिय सासव पे० सङ्गिनेसिय चित्त
१५ विमुञ्चती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सफस्स चित्त विमुञ्चति फस्सो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती
ति ? आमन्ता ।

सदोस चित्त विमुञ्चति दोसो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० *सवेदन पे० ससञ्ज्झा पे० सचेतन पे० सपञ्ज्झा
चित्त विमुञ्चति पञ्ज्झा च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती ति ? आमन्ता ।

सदोस चित्त विमुञ्चति, दोसो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सफस्स सदोस चित्त विमुञ्चति फस्सो च चित्त च उभो
२५ विमुञ्चन्ती ति ? आमन्ता ।

सदोस चित्त विमुञ्चति दोसो च चित्त च उभो विमुञ्चन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सवेदन सदोस ससञ्ज्झा सदोस सचेतन सदोस सपञ्ज्झा

एकदेसं अरहा एकदेसं न अरहा, एकदेसं अरहत्तप्पत्तो पटिलद्धो
अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति,
एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेस वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो
... पे०.. एकदेस सच्छिकातव्वं सच्छिकत, एकदेस सच्छिकातव्व न
सच्छिकतं ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे० .. ।

5

*विमुत्तं विमुच्चमानं ति ? आमन्ता ।

उप्पादक्खणे विमुत्तं, भङ्गक्खणे^१ विमुच्चमान ति ? न हेवं
वत्तव्वे । ... पे०... ।

१४. १ न वत्तव्वं - “विमुत्त^२ विमुच्चमान” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “तस्स एवं जानतो एवं पस्सतो कामासवा
पि चित्तं विमुच्चति, भवासवा पि चित्तं विमुच्चति, अविज्जासवा पि
चित्तं विमुच्चती” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि वत्तव्वं^३ - “विमुत्त विमुच्चमान” ति ।

*विमुत्त विमुच्चमानं ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “सो एव समाहिते चित्ते परिसुद्धे
परियोदाते अनङ्गणे विगतूपक्किलेसे मुदुभूते कम्मनिग्गे^४ ठिते
आनेज्जप्पत्ते आसवानं खयजाणाय चित्त अभिनिन्नामेती” ति ! अत्थेव
सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्वं - “विमुत्त विमुच्चमान” ति ।

*अत्थि चित्तं विमुच्चमानं ति ? आमन्ता ।

20

अत्थि चित्तं रज्जमान दुस्समान मुट्ठमान किलिस्समान^५ ति ?
न हेवं वत्तव्वे । .. पे० ।

ननु रत्तं चेव अरत्तं च, दुट्ठं चेव अदुट्ठं च, मूल्हं^६ चेव अमूल्हं
च, छिन्नं चेव अछिन्नं^७ च, भिन्नं चेव अभिन्नं च, कतं चेव अकतं चा
ति ? आमन्ता ।

25

हज्जि रत्तं चेव अरत्तं च, दुट्ठं चेव अदुट्ठं च, मूल्हं चेव अमूल्हं
च, छिन्नं चेव अछिन्नं च, भिन्नं चेव अभिन्नं च, कतं चेव अकतं
च, नो च वत रे वत्तव्वे - “अत्थि चित्त विमुच्चमान” ति ।

१ वयक्खणे - स्या०, रो० । २ विमुच्च - सी०, स्या० । ३ सी०, स्या०, रो०
पोत्यकेसु नत्थि । ४ कम्मनीये - स्या०, रो० । ५ किलिस्समान - सी० । ६ मुल्ह-
रो०, एवमुपरि पि । ७ अछिन्न - स्या० ।

तेन हि न वक्तव्यं - "सरागं सदोस समोहं विषं विमुञ्चती" ति ।

२५(४) विमुञ्चमानकथा

१३ *विमुक्तं विमुञ्चमानं ति ? भ्रामन्ता ।

एकदेसं विमुक्तं, एकदेसं भविमुक्तं ति ? न ह्येव वक्तव्यं ।

५ पे० ।

*एकदेसं विमुक्तं, एकदेसं भविमुक्तं ति ? भ्रामन्ता ।

एकदेसं सोतापन्नो, एकदेसं न सोतापन्नो, एकदेसं सोतापत्तिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खन्तो उपसम्पज्जं विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेसं सत्तक्खत्तुपरमो कोलक्खोलो एकबीजी बुद्धे भवेच्चप्पसादेन समभागतो धम्मं पे० सङ्गे पे० अरियकन्तेहि सीलेहि समभागतो, एकदेसं अरियकन्तेहि सीलेहि न समभागतो ति ? न ह्येव वक्तव्यं । .. पे० .. ।

*एकदेसं विमुक्तं, एकदेसं भविमुक्तं ति ? भ्रामन्ता ।

एकदेसं सकदागामी, एकदेसं न सकदागामी, एकदेसं सकदागमिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खन्तो उपसम्पज्जं विहरति कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न ह्येव वक्तव्यं । पे० ।

*एकदेसं विमुक्तं एकदेसं भविमुक्तं ति ? भ्रामन्ता ।

एकदेसं अनागामी एकदेसं न अनागामी, एकदेसं अनागमिफलप्पत्तो पटिलद्धो अधिगतो सञ्चिक्खन्तो उपसम्पज्जं विहरति कायेन फुसित्वा विहरति एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरति एकदेसं अन्तरापरिनिब्बायी, उपहञ्चपरिनिब्बायी असङ्खारपरिनिब्बायी ससङ्खारपरिनिब्बायी उदसोतो अकनिट्ठगामी, एकदेसं न उदसोतो अकनिट्ठगामी ति ? न ह्येव वक्तव्यं । पे० ।

२५ *एकदेसं विमुक्तं एकदेसं भविमुक्तं ति ? भ्रामन्ता ।

एकदेसं अरहा एकदेसं न अरहा, एकदेसं अरहतप्पत्तो पटिलद्धो
अधिगतो सच्छिकतो उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरति,
एकदेसं न कायेन फुसित्वा विहरति, एकदेसं वीतरागो वीतदोसो वीतमोहो
... पे० .. एकदेस सच्छिकातव्व सच्छिकत, एकदेस सच्छिकातव्व न
सच्छिकतं ति ? न हेवं वत्तव्वे । . पे० .. ।

*विमुत्तं विमुच्चमानं ति ? आमन्ता ।

उप्पादक्खणे विमुत्तं, भङ्गक्खणे^१ विमुच्चमान ति ? न हेवं
वत्तव्वे । ... पे० . ।

१४. १ न वत्तव्वं - “विमुत्तं^२ विमुच्चमान” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “तस्स एवं जानतो एवं पस्सतो कामासवा
पि चित्तं विमुच्चति, भवासवा पि चित्तं विमुच्चति, अविज्जासवा पि
चित्तं विमुच्चती” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि वत्तव्वं^३ - “विमुत्त विमुच्चमान” ति ।

*विमुत्त विमुच्चमानं ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “सो एव समाहिते चित्ते परिसुद्धे
परियोदाते अनङ्गणे विगतूपविकलेसे मुदुभूते कम्मनिग्गे^४ ठिते
ज्जप्पत्ते आसवानं खयजाणाय चित्त अभिनिन्नामेती” ति ! अत्थेव
तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्वं - “विमुत्त विमुच्चमान” ति ।

*अत्थि चित्तं विमुच्चमान ति ? आमन्ता ।

अत्थि चित्तं रज्जमानं दुस्समान मुग्गमानं किलिस्समान^५ ति ?
वं वत्तव्वे । . पे० ।

ननु रत्तं चेव अरत्तं च, दुट्ठं चेव अदुट्ठं च, मूब्धं^६ चेव अमूब्धं
छिन्नं चेव अछिन्नं^७ च, भिन्नं चेव अभिन्नं च, कतं चेव अकतं च
? आमन्ता ।

हज्जि रत्तं चेव अरत्तं च, दुट्ठं चेव अदुट्ठं च, मूब्धं चेव अमूब्धं
छिन्नं चेव अछिन्नं च, भिन्नं चेव अभिन्नं च, कतं चेव अकतं
नो च वत रे वत्तव्वे - “अत्थि चित्त विमुच्चमान” ति ।

१ वयवखणे - स्या०, रो० । २ विमुच्च - सी०, स्या० । ३ सी०, स्या०, रो०
प्रकेसु नत्थि । ४ कम्मनीये - स्या०, रो० । ५ किलिस्समान - सी० । ६ मुब्धं-
१, एवमुपरि पि । ७ अछिन्नं - स्या० ।

२६(५) अट्टमककथा

१५ *अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान पहीन ति ?
आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो सोतापन्नो सोतापत्तिफलप्पत्तो पटिसङ्गो
अधिगतो सञ्चिक्कतो उपसम्मज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छापरियुट्ठान पहीन ति ?
आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो सोतापन्नो सोतापत्तिफलप्पत्तो पे० कायेन
फुसित्वा विहरती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान पहीन ति ? आमन्ता ।
अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठानुसयो पहीनो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान पहीन ति ? आमन्ता ।
अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छानुसयो सीलन्वतपरामासो
पहीनो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छापरियुट्ठान पहीन ति ?
आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छानुसयो पहीनो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छापरियुट्ठान पहीन ति ?
आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठानुसयो सीलन्वतपरामासो पहीनो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठानुसयो अप्पहीनो ति ? आमन्ता ।
अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान अप्पहीन ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठानुसयो अप्पहीनो ति ? आमन्ता ।
अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छापरियुट्ठान अप्पहीन ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छानुसयो सीलव्वतपरामासो अप्पहीनो ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानं अप्पहीनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स सीलव्वतपरामासो अप्पहीनो ति ? 5. आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छापरियुट्ठानं अप्पहीनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ... ।

१६ *अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान पहीन ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानपहानाय^१ मग्गो भावितो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानं पहीन ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानपहानाय सतिपट्ठाना भाविता ..पे० सम्मप्पधाना पे० बोज्झङ्गा भाविता ति ? न हेव 15 वत्तब्बे ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छापरियुट्ठानं पहीनं ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छापरियुट्ठानपहानाय मग्गो भावितो पे० बोज्झङ्गा भाविता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ... 20

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानपहानाय मग्गो अभावितो ति ? आमन्ता ।

अमग्गेन पहीन लोकियेन सासवेन .पे० सङ्किलेसियेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठानपहानाय सतिपट्ठाना 25 ...पे० बोज्झङ्गा अभाविता ति ? आमन्ता ।

अमग्गेन पहीन लोकियेन सासवेन पे० सङ्किलेसियेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छापरियुट्ठानपहानाय मग्गो

अभावितो पे० सतिपट्टाना पे० बोज्झङ्गा अभाविता ति ?
आमन्ता ।

अमग्गेन पहीन लोकियेन सासवेन पे० सद्धिमसियेना
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१७ णि वत्तब्ब - "अट्ठमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान
पहीन" ति ? आमन्ता ।

उप्पज्जिस्सती ति ? नुप्पज्जिस्सति ।

हृच्चि नुप्पज्जिस्सति, तेन वत्त रे वत्तब्बे - "अट्ठमकस्स
पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान पहीन" ति ।

१८ णि वत्तब्ब - "अट्ठमकस्स पुग्गलस्स विचिक्खिच्छापारियुट्ठान
पहीन" ति ? आमन्ता ।

उप्पज्जिस्सती ति ? नुप्पज्जिस्सति ।

हृच्चि नुप्पज्जिस्सति, तेन वत्त रे वत्तब्बे - "अट्ठमकस्स
पुग्गलस्स विचिक्खिच्छापारियुट्ठान पहीन" ति ।

१९ *अट्ठमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा
पहीन ति ? आमन्ता ।

अट्ठमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठानुसयो नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा
पहीनो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्ठमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा
२० पहीनं ति ? आमन्ता ।

अट्ठमकस्स पुग्गलस्स विचिक्खिच्छानुसयो .. सीलन्वतपरामासो
नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा पहीनो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

*अट्ठमकस्स पुग्गलस्स विचिक्खिच्छापारियुट्ठान नुप्पज्जिस्सती ति
कत्वा पहीन ति ? आमन्ता ।

२१ *अट्ठमकस्स पुग्गलस्स विचिक्खिच्छानुसयो .. सीलन्वतपरामासो
नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा पहीनो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्ठमकस्स पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा
पहीन ति ? आमन्ता ।

गोत्रमुनो पुग्गलस्स दिट्ठिपरियुट्ठान नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा
२२ पहीनं ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०... ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छापारियुट्ठानं नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा पहीनं ति ? आमन्ता ।

गौत्रभुनो पुग्गलस्स विचिकिच्छापारियुट्ठानं नुप्पज्जिस्सती ति कत्वा पहीनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

२७(६) अट्टमकस्सइन्द्रियकथा

१८ *अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? आमन्ता । 5

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि सद्धा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि विरियिन्द्रियं^१ पे० नत्थि

सतिन्द्रियं पे० नत्थि समाधिन्द्रियं पे० नत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि पज्जा ति ? न हेवं वत्तब्बे । 10

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि विरियं पे० अत्थि सति ... 15

अत्थि समाधि . अत्थि पज्जा ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . । R.

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि मनो, अत्थि मनिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, अत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . । 20

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि मनो, अत्थि मनिन्द्रियं ति ? आमन्ता । B.

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जा, अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . । 25

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सोमनस्स, अत्थि सोमनस्सिन्द्रियं, अत्थि जीवितं, अत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

१ विरियिन्द्रियं - म०, एवमुपरि पि ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, अत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि जीवित्तं, अत्थि जीवित्तिन्द्रियं ति ?
आमन्ता ।

५ अट्टमकस्स पुग्गलस्स पे० अत्थि पच्छा, अत्थि पच्छिन्नियं
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, नत्थि सद्धिन्द्रियं ति ?
आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि मनो, नत्थि मनिन्द्रियं ति ? न
१० हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, नत्थि सद्धिन्द्रियं ति ?
आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सोमनस्स, नत्थि सोमनस्सिन्द्रियं
ति पे० अत्थि जीवित्तं नत्थि जीवित्तिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तब्बे ।
१५ पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पच्छा, नत्थि पच्छिन्नियं ति ?
आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि मनो नत्थि मनिन्द्रियं ति ? अत्थि
सोमनस्स नत्थि सोमनस्सिन्द्रियं ति ? अत्थि जीवित्तं, नत्थि जीवि
२० तिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो अस्सद्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि विरियिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो कुभीसो हीनविरियो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

२५ ...पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि सत्तिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो मुट्ठस्सति असम्पजानो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि समाधिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

३० अट्टमको पुग्गलो असमाहितो विव्वन्तचित्तो ति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमको पुग्गलो दुप्पज्जो एलमूगो^१ ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

. पे० ।

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, सा च सद्धा निय्यानिका ति ? आमन्ता ।

5

हज्जिच अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, सा च सद्धा निय्यानिका, नो च वत रे वत्तब्बे — “अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि सद्धिन्द्रियं” ति ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि विरियं, त च विरिय निय्यानिकं, अत्थि सति, सा च सति निय्यानिका, अत्थि समाधि, सो च समाधि निय्यानिको, अत्थि पज्जा, सा च पज्जा निय्यानिका ति ? आमन्ता ।

10

हज्जिच अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जा, सा च पज्जा निय्यानिका, नो च वत रे वत्तब्बे — “अट्टमकस्स पुग्गलस्स नत्थि पज्जिन्द्रियं” ति ।

१६ *सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, अत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

15

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, अत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जा, अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जा, अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

*अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स . अरहत्त-सच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, अत्थि सद्धिन्द्रियं पे० अत्थि पज्जा, अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पज्जा, अत्थि पज्जिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

*अट्टमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सद्धा, नत्थि सद्धिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि सदा, नत्थि सच्चिन्द्रिय ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०... ।

अट्ठमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पळ्झा, नत्थि पळ्झिन्द्रिय ति ?
आमन्ता ।

५ सकदागामिफलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि पळ्झा, नत्थि पळ्झिन्द्रिय ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

*अट्ठमकस्स पुग्गलस्स अत्थि सदा, नत्थि सच्चिन्द्रिय ति पे०...
अत्थि पळ्झा, नत्थि पळ्झिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अरहत्त
१० सच्चिद्विकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अत्थि पळ्झा, नत्थि पळ्झिन्द्रिय
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अट्ठमकस्स पुग्गलस्स नत्थि पळ्झिन्द्रियानी ति ? आमन्ता ।

ननु धुत्त भगवता - "पळ्झिमानि, भिक्खवे, इन्द्रियानि ।
कतमानि पळ्च ? सच्चिन्द्रिय, धिरियिन्द्रिय, सत्तिन्द्रिय, समाधिन्द्रिय,
१५ पळ्झिन्द्रिय - इमानि सो, भिक्खवे, पळ्झिन्द्रियानि । इमेस सो,
भिक्खवे पळ्चन्न इन्द्रियान समत्ता परिपूरत्ता अरहा होति । ततो
मुदुतरेहि अरहत्तसच्चिद्विकिरियाय' पटिपन्नो होति, ततो मुदुतरहि
अनागामी होति, ततो मुदुतरेहि अनागामिफलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नो
होति, ततो मुदुतरेहि सकदागामी होति, ततो मुदुतरेहि सकदागामि
२० फलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नो होति, ततो मुदुतरेहि सोतापन्नो
होति ततो मुदुतरेहि सोतापत्तिफलसञ्चिद्विकिरियाय पटिपन्नो होति ।
यस्स सो, भिक्खवे इमानि पळ्झिन्द्रियानि सब्बेन सध्व सम्मथा
सध्व नत्थि तमह 'बाहिरो पुणुग्जनपक्खे छित्तो ति वदामी' ति ।
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

२५ अट्ठमको पुग्गलो बाहिरो पुणुग्जनपक्खे छित्तो ति ? न हव
वत्तब्बे । .. पे० ।

तेन हि अट्ठमकस्स पुग्गलस्स अत्थि पळ्झिन्द्रियानी ति ।

२८(७) दिब्बचक्खुकथा

२०. *मंसचक्खुं धम्मपत्थद्धं^१ दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता ।

मंसचक्खु दिब्बचक्खु, दिब्बचक्खु मंसचक्खु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*मंसचक्खुं धम्मपत्थद्धं दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता ।

यादिस मंसचक्खु तादिसं दिब्बचक्खु, यादिस दिब्बचक्खु तादिस 5
मंसचक्खुं ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*मंसचक्खु धम्मपत्थद्धं दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव मंसचक्खु तं दिब्बचक्खु, त दिब्बचक्खु त मंसचक्खु
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*मंसचक्खु धम्मपत्थद्धं दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता । 10

यादिसो मंसचक्खुस्स विसयो आनुभावो गोचरो तादिसो
दिब्बस्स चक्खुस्स विसयो आनुभावो गोचरो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
. पे० . ।

*मंसचक्खु धम्मपत्थद्धं दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता । 15

उपादिन्न^२ हुत्वा अनुपादिन्न होती ति ? न हेव वत्तब्बे । 15
पे० . ।

*उपादिन्न हुत्वा अनुपादिन्न होती ति ? आमन्ता ।

कामावचर हुत्वा रूपावचर होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० . ।

*कामावचर हुत्वा रूपावचर होती ति ? आमन्ता । 20

रूपावचरं हुत्वा अरूपावचरं होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० . ।

*रूपावचरं हुत्वा अरूपावचर होती ति ? आमन्ता ।

परियापन्न हुत्वा अपरियापन्नं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० . । 25

२१. *मंसचक्खु धम्मपत्थद्धं दिब्बचक्खु होती ति ? आमन्ता ।

दिब्बचक्खुं धम्मपत्थद्धं मंसचक्खु होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० . ।

१ धम्मपत्थद्ध - स्या०, एवमुपरि पि । २ उपादिण्ण - सी०, म०, एवमुपरि पि ।

*मसचक्षु धम्मपत्त्यद दिव्वचक्षु होती ति ? आमन्ता ।
दिव्वचक्षु धम्मपत्त्यद पञ्चाचक्षु होती ति ? न हव
वत्तव्वे । .. पे० ।

*मसचक्षु धम्मपत्त्यद दिव्वचक्षु होती ति ? आमन्ता ।
दिव्वचक्षु धम्मपत्त्यद मसचक्षु होती ति ? न हव वत्तव्व ।
पे० ।

*मसचक्षु धम्मपत्त्यद दिव्वचक्षु होती ति ? आमन्ता ।
द्वेव चक्षुनी ति ? न हव वत्तव्वे । पे०.. ।
द्वेव चक्षुनी ति ? आमन्ता ।

ननु तीणि चक्षूनि युत्तानि भगवता - मसचक्षु, दिव्वचक्षु
पञ्चाचक्षु ति ? आमन्ता ।

हच्च तीणि चक्षूनि युत्तानि भगवता - मसचक्षु, दिव्वचक्षु,
पञ्चाचक्षु, नो च वत रे वत्तव्वे - "द्वेव चक्षूनी" ति ।

*द्वेव चक्षूनी ति ? आमन्ता ।

ननु युत्त भगवता - "तीणिमानि, भिक्खवे, चक्षूनि ! इतमानि
तीणि ? मसचक्षु दिव्वचक्षु पञ्चाचक्षु ति - इमानि स्रो, भिक्खव,
तीणि चक्षूनी" ति ।

मसचक्षु दिव्वचक्षु पञ्चाचक्षु अनुत्तर ।

एतानि तीणि चक्षूनि, भिक्खासि पुरिमुत्तमो ॥

मसचक्षुस्त उप्पादो, मग्गो दिव्वस्त चरुणो ।

यदा^१ च आण उदपादि, पञ्चाचक्षु अनुत्तरं ।

तस्स चक्षुस्स पटिलाभा, सन्नदुक्खा पमुच्चती^२ ति ॥

अरयेय मुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तन हि न यत्तव्व - 'द्वेव चक्षूनी ति ।

२६(८) दिव्यसोतकथा

०० मग्गो धम्मपत्त्यद दिव्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

मग्गो दिव्वसोतं दिव्वसोतं मग्गो ति ? न हव वत्तव्व ।

.. पे० ।

*मंससोत धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

B 1

यादिस मससोत तादिस दिब्वसोत, यादिस दिब्वसोत तादिस
ससोत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*मससोत धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव मससोत त दिब्वसोत, त दिब्वसोत त मससोत ति ? 5
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*मससोत धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

यादिसो मससोतस्स विसयो आनुभावो गोचरो तादिसो दिब्वस्स
सोतस्स विसयो आनुभावो गोचरो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

R 2

*मससोत धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

10

उपादिन्न हुत्वा अनुपादिन्न होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*उपादिन्न हुत्वा अनुपादिन्न होती ति ? आमन्ता ।

कामावचरं हुत्वा रूपावचरं होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

15

*कामावचर हुत्वा रूपावचर होती ति ? आमन्ता ।

रूपावचर हुत्वा अरूपावचर होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*रूपावचर हुत्वा अरूपावचर होती ति ? आमन्ता ।

परियापन्न हुत्वा अपरियापन्न होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । 20
पे० ।

२३ *मससोत धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

दिब्वसोत धम्मपत्थद्धं मससोत होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*मससोतं धम्मपत्थद्धं दिब्वसोत होती ति ? आमन्ता ।

25

एकंयेव सोत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*एकंयेव सोत ति ? आमन्ता । ननु द्वे सोतानि वुत्तानि

भगवता — “मससोत, दिब्वसोत” ति ? आमन्ता ।

हञ्चि द्वे सोतानि वुत्तानि भगवता — मससोत, दिब्वसोत,
नो च वत रे वत्तब्बे — “एकज्जेव सोत” ति ।

30

३० (१) यथाकम्पूपगतआणक्यथा

२४ *यथाकम्पूपगत' आण' दिव्यचक्षुः ति ? भ्रामन्ता ।

यथाकम्पूपगत च मनसि करोति, दिव्येन चक्षुना रूप पस्सती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*यथाकम्पूपगत च मनसि करोति, दिव्येन चक्षुना रूप पस्सती
५ ति ? भ्रामन्ता ।

द्विष फत्सान द्विष चित्तान समोधान होती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

*यथाकम्पूपगत आण दिव्यचक्षुः ति ? भ्रामन्ता ।

“इमे वत भोन्तो सत्ता” ति च मनसि करोति, “कायदुञ्च-
१० रितेन समभागता” ति च मनसि करोति, “वचीदुञ्चरितेन समभागता”
ति च मनसि करोति, “मनोदुञ्चरितेन समभागता” ति च मनसि
करोति, “अरियान उपवादका” ति च मनसि करोति, “मिच्छादिट्टिका”
ति च मनसि करोति, “मिच्छादिट्टिकम्मसमादाना” ति च मनसि करोति,
ते कायस्स भेदा पर मरणा अपाय दुग्गति विनिपात निरय उपपन्ना
१५ ति च मनसि करोति ‘इमे वा पन भोन्तो सत्ता’ ति च मनसि करोति,
“कायसुचरितेन समभागता” ति च मनसि करोति, “वचीसुचरितेन
समभागता” ति च मनसि करोति, “मनोसुचरितेन समभागता” ति च
मनसि करोति, “अरियान अनुपवादका” ति च मनसि करोति “सम्मा
दिट्टिका” ति च मनसि करोति “सम्मादिट्टिकम्मसम्मादाना” ति च
२० मनसि करोति ‘ते कायस्स भेदा परं मरणा सुगति सम्म लोक उपपन्ना’
ति च मनसि करोति दिव्येन चक्षुना रूप पस्सती ति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० ।

* ते कायस्स भेदा पर मरणा सुगति सम्म लोक उपपन्ना” ति
च मनसि करोति दिव्येन चक्षुना रूप पस्सती ति ? भ्रामन्ता ।

२५ द्विष फत्सान द्विष चित्तान समोधान होती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

२५ *यथाकम्पूपगत आण दिव्यचक्षुः ति ? भ्रामन्ता ।

१-१ यथाकम्पूपगतआण - स्या । २ यथाकम्पूपगत आण दिव्यचक्षुः ति ?
भ्रामन्ता । इमे वत भोन्तो सत्ता ति च मनसि करोति ... पे ... ते - छी स्या रो ।

अत्थि कोचि अदिब्बचक्खुको दिब्बचक्खु अप्पटिलद्धो अनधिगतो असच्छिकतो यथाकम्मूपगतं जानाती ति ? आमन्ता ।

हज्जि अत्थि कोचि अदिब्बचक्खुको दिब्बचक्खु अप्पटिलद्धो अनधिगतो असच्छिकतो यथाकम्मूपगतं जानाति, नो च वत रे वत्तब्बे — “यथाकम्मूपगतं जाण दिब्बचक्खु” ति ।

*यथाकम्मूपगतं जाण दिब्बचक्खु ति ? आमन्ता ।

आयस्मा सारिपुत्तो^१ यथाकम्मूपगतं जाण जानाती ति ? आमन्ता ।

हज्जि आयस्मा सारिपुत्तो यथाकम्मूपगतं जाण जानाति, नो च वत रे वत्तब्बे — “यथाकम्मूपगतं जाण दिब्बचक्खु” ति ।

*यथाकम्मूपगतं जाण दिब्बचक्खु ति ? आमन्ता^२ ।

आयस्मा सारिपुत्तो यथाकम्मूपगतं जाण जानाती ति ? आमन्ता ।

अत्थायस्मतो सारिपुत्तस्स दिब्बचक्खु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थायस्मतो सारिपुत्तस्स दिब्बचक्खु ति ? आमन्ता ।

ननु आयस्मा सारिपुत्तो एतदवोच —

“नेव पुब्बेनिवासाय, न पि दिब्बस्स चक्खुनो ।

चेतोपरियाय इद्धिया, सोतधातुविसुद्धिया ।

चुतिया उपपत्तिया, पणिधि मे न विज्जती” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “यथाकम्मूपगतं जाण दिब्बचक्खु” ति ।

३१(१०) संवरकथा

२६ *अत्थि देवेषु सवरो ति ? आमन्ता ।

अत्थि देवेषु असवरो^३ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*नत्थि देवेषु असवरो ति ? आमन्ता ।

नत्थि देवेषु सवरो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ सारीपुत्तो — स्या०, एवमुपरि पि । २ रो० पोत्यके नत्थि । ३ सवरो — सी० ।

*ननु असवरा सवरो सील, अत्थि देवेसु सवरो ति ? आमन्ता ।

अत्थि देवेसु असवरो, यम्हा असवरा सवरो सील ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

आजानाहि निग्गह । हत्थिच असवरा सवरो सील, अत्थि
 ५ देवेसु सवरो तेन वत्त रे वत्तव्वे — “अत्थि देवेसु असवरो, यम्हा असवरा
 सवरो सील’ ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तव्वे खो — ‘असवरा सवरो
 सील, अत्थि देवेसु सवरो,’ नो च वत्तव्वे — ‘अत्थि देवेसु असवरो यम्हा
 असवरा सवरो सील’” ति मिञ्छा ।

नो चे पन वत्तव्वे — “अत्थि देवेसु असवरो, यम्हा असवरा
 १० सवरो सील” ति, नो च वत्त रे वत्तव्वे — “असवरा सवरो सील, अत्थि
 देवेसु सवरो” ति । य तत्थ वदेसि — “वत्तव्वे खो ‘असवरा सवरो सील,
 अत्थि देवेसु सवरो,’ नो च वत्तव्वे — ‘अत्थि देवेसु असवरो यम्हा असवरा
 सवरो सील’” ति मिञ्छा ।

*अत्थि मनुस्सेसु सवरो अत्थि तत्थ असवरो ति ? आमन्ता ।
 १५ अत्थि देवेसु सवरो अत्थि तत्थ असवरो ति ? न हव वत्तव्वे ।
 पे० ।

अत्थि देवसु सवरो नत्थि तत्थ असवरो ति ? आमन्ता ।
 अत्थि मनुस्सेसु सवरो, नत्थि तत्थ असवरो ति ? न हव
 वत्तव्वे । पे०.. ।

२० २७ अत्थि देवेसु पाणातिपाता धरमणी ति ? आमन्ता ।
 अत्थि दयसु पाणातिपातो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०.. ।

अत्थि देवसु मुगमरममज्जपमादट्ठाना वेरमणी ति ? आमन्ता ।
 अत्थि देवेसु मुगमेरममज्जपमादट्ठान ति ? न हेव वत्तव्वे ।
 .. पे० ।

२५ नत्थि दयसु पाणातिपातो ति ? आमन्ता ।
 नत्थि दयसु पाणातिपाता वेरमणी ति ? न हव वत्तव्वे ।
 पे० ।

नत्थि देवेसु मुगमेरममज्जपमादट्ठान ति ? आमन्ता ।
 नत्थि देवसु मुगमरममज्जपमादट्ठाना वेरमणी ति ? न हेव
 ३० वत्तव्वे । .. पे० ।

*अत्थि मनुस्सेसु पाणातिपाता वेरमणि, अत्थि तत्थ पाणातिपातो
ति ? आमन्ता ।

अत्थि देवेषु पाणातिपाता वेरमणि, अत्थि तत्थ पाणातिपातो
ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० ।

*अत्थि मनुस्सेसु सुरामेरयमज्जपमादट्ठाना वेरमणि, अत्थि 5
तत्थ सुरामेरयमज्जपमादट्ठानं ति ? आमन्ता ।

अत्थि देवेषु सुरामेरयमज्जपमादट्ठाना वेरमणि, अत्थि तत्थ
सुरामेरयमज्जपमादट्ठानं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि देवेषु पाणातिपाता वेरमणि, नत्थि तत्थ पाणातिपातो
ति ? आमन्ता । 10

अत्थि मनुस्सेसु पाणातिपाता वेरमणि, नत्थि तत्थ पाणातिपातो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि देवेषु सुरामेरयमज्जपमादट्ठाना वेरमणि, नत्थि तत्थ
सुरामेरयमज्जपमादट्ठानं ति ? आमन्ता ।

अत्थि मनुस्सेसु सुरामेरयमज्जपमादट्ठाना वेरमणि, नत्थि तत्थ 15
सुरामेरयमज्जपमादट्ठानं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

नत्थि देवेषु सवरो ति ? आमन्ता ।

सब्बे देवा पाणातिपात्तिनो अदिन्नादायिनो कामेसुमिच्छा-
चारिनो मुसावादिनो सुरामेरयमज्जपमादट्ठायिनो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० । 20

तेन हि अत्थि देवेषु सवरो ति ।

३२(११) असञ्जकथा

२८ *असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थी ति ? आमन्ता ।

सञ्जाभवो^१ सञ्जागति सञ्जासत्तावासो सञ्जाससारो
सञ्जायोनि सञ्जात्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

ननु असञ्जभवो असञ्जगति असञ्जसत्तावासो असञ्ज- 25
ससारो असञ्जयोनि असञ्जात्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

१ सञ्जभवो - स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

हृत्विच असञ्ज्यभवो असञ्ज्यगति असञ्ज्यसत्तावासो असञ्ज्य
ससारो असञ्ज्ययोनि असञ्ज्यतत्ताभावपटिलामो नो च वत रे वत्तब्धे -
“असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पी” ति ।

*असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पी ति ? भ्रामन्ता ।

पञ्चवोकारभवो गति सत्तावासो ससारो योनि अत्तभाव
पटिलामो ति ? न हेव वत्तब्धे । पे० ।

ननु एकवोकारभवो गति सत्तावासो ससारो योनि अत्तभाव
पटिलामो ति ? भ्रामन्ता ।

हृत्विच एकवोकारभवो गति सत्तावासो ससारो योनि अत्तभाव
पटिलामो, नो च वत रे वत्तब्धे - “असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पी” ति ।

*असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पी ति ? भ्रामन्ता ।

ताय सञ्ज्याय सञ्ज्याकरणीय करोती ति ? न हेव वत्तब्धे ।
पे० ।

२१ *मनुस्सेसु सञ्ज्या अत्पि, सो च सञ्ज्याभवो सञ्ज्यागति
सञ्ज्यासत्तावासो सञ्ज्याससारो सञ्ज्यायोनि सञ्ज्यासभावपटिलामो
ति ? भ्रामन्ता ।

असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पि, सो च सञ्ज्याभवो सञ्ज्यागति
सत्तावासो ससारो योनि अत्तभावपटिलामो ति ? न हेव वत्तब्धे ।
पे० ।

२० *मनुस्सेसु सञ्ज्या अत्पि सो च पञ्चवोकारभवो गति सत्तावासो
ससारो योनि अत्तभावपटिलामो ति ? भ्रामन्ता ।

असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पि, सो च पञ्चवोकारभवो गति
सत्तावासो ससारो योनि अत्तभावपटिलामो ति ? न हेव वत्तब्धे ।
पे० ।

२३ *मनुस्सेसु सञ्ज्या अत्पि, ताय सञ्ज्याय सञ्ज्याकरणीय करोती
ति ? भ्रामन्ता ।

असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पि, ताय सञ्ज्याय सञ्ज्याकरणीय
करोती ति ? न हेव वत्तब्धे । पे० ।

*असञ्ज्यसत्तेसु सञ्ज्या अत्पि, सो च असञ्ज्यभवो असञ्ज्यगति

असञ्जसत्तावासो असञ्जससारो असञ्जयोनि असञ्जत्तभाव-
पटिलाभो ति ? आमन्ता ।

मनुस्सेसु सञ्जा अत्थि, सो च असञ्जभवो असञ्जगति
. पे० . असञ्जत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

*असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थि, सो च एकवोकारभवो गति 5
सत्तावासो ससारो योनि अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

मनुस्सेसु सञ्जा अत्थि, सो च एकवोकारभवो गति पे०
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

*असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थि, न च ताय सञ्जाय सञ्जा-
करणीयं करोती ति ? आमन्ता ।

10

मनुस्सेसु सञ्जा अत्थि, न च ताय सञ्जाय सञ्जाकरणीयं
करोती ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

३० न वत्तव्व — “असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थी” ति ?
आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सन्ति, भिक्खवे, असञ्जसत्ता नाम 15
देवा; सञ्जुप्पादा च पनत्ते देवा तम्हा काया चवन्ती” ति । अत्थेव
सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थी ति ।

*असञ्जसत्तेसु सञ्जा अत्थी ति ? किञ्चि काले अत्थि,
किञ्चि काले नत्थी ति ।

20

किञ्चि काले सञ्जसत्ता किञ्चि काले असञ्जसत्ता, किञ्चि
काले सञ्जभवो किञ्चि काले असञ्जभवो, किञ्चि काले पञ्च-
वोकारभवो किञ्चि काले एकवोकारभवो ति ? न हेवं वत्तव्वे ।
पे० ।

*असञ्जसत्तेसु सञ्जा किञ्चि काले अत्थि, किञ्चि काले 25
नत्थी ति ? आमन्ता ।

क काल अत्थि, क काल नत्थी ति ? चुतिकाले उपपत्तिकाले
अत्थि, ठितिकाले नत्थी ति ।

चुतिकाले^१ उपपत्तिकाले सञ्जसत्ता, ठितिकाले असञ्जसत्ता;

धुतिकाले उपपत्तिकाले सञ्जमवो, ठितिकाले असञ्जमवो, धुतिकाम
उपपत्तिकाले पञ्चवोकारमवो, ठितिकाले एकवोकारमवो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

३३(१२) नेवसञ्जानासञ्जायतनकथा

३१ *नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - "सञ्जा अत्थी"

ति ? भामन्ता ।

असञ्जमवो असञ्जगति असञ्जसत्तावासो असञ्जससारो
असञ्जयोनि असञ्जसत्तभावपटिसामो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

ननु सञ्जामवो सञ्जागति सञ्जासत्तावासो सञ्जाससारो
सञ्जायोनि सञ्जसत्तभावपटिसामो ति ? भामन्ता ।

हञ्चि सञ्जामवो सञ्जागति पे० सञ्जसत्तभाव
पटिसामो, नो च वत्त रे वत्तब्बे - 'नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब -
'सञ्जा अत्थी' ति ।

*नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - "सञ्जा अत्थी" ति ?
भामन्ता ।

एकवोकारमवो गति पे० अत्तभावपटिसामो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु चतुवोकारमवो गति पे० अत्तभावपटिसामो ति ?
भामन्ता ।

हञ्चि चतुवोकारमवो गति पे० अत्तभावपटिसामो, नो
च वत्त रे वत्तब्बे - 'नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - 'सञ्जा
अत्थी' ति ।

३२ *असञ्जसत्तेसु न वत्तब्ब - 'सञ्जा अत्थि', सो
च असञ्जमवो असञ्जगति असञ्जसत्तावासो असञ्जससारो
असञ्जयोनि असञ्जसत्तभावपटिसामो ति ? भामन्ता ।

नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - 'सञ्जा अत्थि
सो च असञ्जमवो असञ्जगति असञ्जसत्तावासो असञ्जससारो

असञ्जयोनि असञ्जत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*असञ्जसत्तेसु न वत्तब्बं - “सञ्जा अत्थि,” सो च एकवो-
कारभवो गति पे० अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थि,” सो 5
च एकवोकारभवो गति सत्तावासो ससारो योनि अत्तभावपटिलाभो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थि,” सो
च सञ्जाभवो सञ्जागति पे० सञ्जत्तभावपटिलाभो ति ?
आमन्ता ।

10

असञ्जसत्तेसु न वत्तब्बं - “सञ्जा अत्थि,” सो च सञ्जा-
भवोसञ्जागति पे० सञ्जत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्बं - “सञ्जा अत्थि,” सो
च चतुवोकारभवो गति पे० अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता । 15

असञ्जसत्तेसु न वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थि,” सो च चतुवो-
कारभवो गति पे० अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थी” ति ?
आमन्ता ।

20

ननु नेवसञ्जानासञ्जायतन चतुवोकारभवो ति ? आमन्ता ।
हञ्चि नेवसञ्जानासञ्जायतनं चतुवोकारभवो, नो च वत रे
वत्तब्बे - “नेवसञ्जानासञ्जायतने न वत्तब्ब - ‘सञ्जा अत्थी’” ति ।

३३ *नेवसञ्जानासञ्जायतनं चतुवोकारभवो नेवसञ्जा-
नासञ्जायतने न वत्तब्बं - “सञ्जा अत्थी” ति ? आमन्ता ।

25

आकासानञ्जायतन चतुवोकारभवो आकासानञ्जायतने न
वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थी” ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*नेवसञ्जानासञ्जायतन चतुवोकारभवो, नेवसञ्जाना-
सञ्जायतने न वत्तब्ब - “सञ्जा अत्थी” ति ? आमन्ता ।

विष्णुणाञ्चायतन पे० आकिञ्चञ्चायतन चतुषो-
कारभवो, आकिञ्चञ्चायतने न वत्तम्ब - "सञ्ज्ञा भत्थी" ति ?
न हेव वत्तम्बे । .. पे० ।

*आकासानञ्चायतन चतुषोकारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा ति ?

५ आमन्ता ।

नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा
ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*विष्णुणाञ्चायतन पे० आकिञ्चञ्चायतन चतुषो-
कारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा ति ? आमन्ता ।

० नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा
ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतने न वत्तम्ब - "सञ्ज्ञा भत्थी" ति
वा "नत्थी" ति वा ति ? आमन्ता ।

ननु नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो ति ? आमन्ता ।

१५ हञ्चि नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो, नो ष वत्त
रे वत्तम्बे - 'नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतने न वत्तम्ब - 'सञ्ज्ञा भत्थी'
ति वा 'नत्थी' ति वा' ति ।

२० *नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो नेवसञ्ज्ञाना
सञ्चायतने न वत्तम्ब - "सञ्ज्ञा भत्थी" ति वा "नत्थी" ति वा
ति ? आमन्ता ।

आकासानञ्चायतन पे० विष्णुणाञ्चायतन पे०
आकिञ्चञ्चायतन चतुषोकारभवो, आकिञ्चञ्चायतने न वत्तम्ब -
सञ्ज्ञा भत्थी" ति वा नत्थी" ति वा ति ? न हेव वत्तम्बे ।
.. पे० ।

२५ *आकासानञ्चायतन चतुषोकारभवो अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा ति ?
आमन्ता ।

नेवसञ्ज्ञानासञ्चायतन चतुषोकारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा
ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

३० *विष्णुणाञ्चायतन पे० आकिञ्चञ्चायतन चतुषो-
कारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा ति ? आमन्ता ।

नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतनं चतुर्वोकारभवो, अत्थि तत्थ सञ्ज्ञा
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतने न वत्तव्व - “सञ्ज्ञा अत्थी” ति
वा “नत्थी” ति वा ति ? ग्रामन्ता ।

ननु नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन ति ? ग्रामन्ता ।

हञ्चि नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन, तेन वत्त रे वत्तव्वे - “नेव-
सञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतने न वत्तव्व - ‘सञ्ज्ञा अत्थी’ ति वा ‘नत्थी’ ति
वा” ति ।

*नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञायतन ति कत्वा नेवसञ्ज्ञानासञ्ज्ञा-
यतने न वत्तव्व - “सञ्ज्ञा अत्थी” ति वा “नत्थी” ति वा ति ? 10
ग्रामन्ता ।

अदुक्खमसुखा वेदना ति कत्वा अदुक्खमसुखाय वेदनाय न
वत्तव्वं - “वेदना” ति वा “अवेदना” ति वा ति ? न हेव वत्तव्वे ।
पे० ।

तत्तियो वग्गो ।

तत्सुद्धान

वल साधारण अरिय, साराग^१ चित्त विमुच्चति । 15

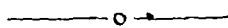
विमुत्त विमुच्चमान, अत्थि चित्त विमुच्चमान ॥

अट्टमकस्स पुग्गलस्स, दिट्ठिपरियुद्धान पहीन ।

अट्टमकस्स पुग्गलस्स, नत्थि पञ्चिन्द्रियानि चक्खु ॥

सोत्त धम्मपत्थद्ध, यथाकम्मपगत ज्ञाण ।

देवेषु सवरो असञ्जसत्तेसु सञ्ज्ञा एवमेव^२ भवग्ग ति ॥ 20

४. चतुर्थो वग्गो

३४(१) गिहिस्सअरहातिकथा

१ *गिहिस्स अरहा ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो गिहिसयोजन' ति ? न ह्वेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

नत्थि अरहतो गिहिसयोजन ति ? आमन्ता ।

हञ्चि नत्थि अरहतो गिहिसयोजन, नो च वत रे वत्तब्बे -

५ "गिहिस्स अरहा" ति ।

*गिहिस्स अरहा ति ? आमन्ता ।

ननु अरहतो गिहिसयोजन पहीन उच्चिन्नमूल तासावत्पुक्क
अनभावकृत आयति अनुप्पादधम्म ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहतो गिहिसयोजन पहीन उच्चिन्नमूल तासावत्पुक्क

१० अनभावकृत आयति अनुप्पादधम्म नो च वत रे वत्तब्बे - "गिहिस्स
अरहा" ति ।

*गिहिस्स अरहा ति ? आमन्ता ।

अत्थि कोचि गिहि^१ गिहिसयोजन अप्पहाय दिट्ठेव धम्म
दुक्खस्सन्तकरो ति ? नत्थि ।

१५ हञ्चि नत्थि कोचि गिहि गिहिसयोजन अप्पहाय दिट्ठेव धम्म
दुक्खस्सन्तकरो नो च वत रे वत्तब्बे - 'गिहिस्स अरहा' ति ।

*गिहिस्स अरहा ति ? आमन्ता ।

ननु वञ्छगोत्तो परिब्बाजको भगवन्ता एतदबोध - 'अत्थि

२० नु सो भो गोतम, कोचि गिहि गिहिसयोजन अप्पहाय कायस्स भेदा
दुक्खस्सन्तकरो' ति ? 'नत्थि सो वञ्छ, कोचि गिहि गिहिसयोजन

अप्पहाय कायस्स भेदा दुक्खस्सन्तकरो' ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ?

आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब - "गिहिस्स अरहा" ति ।

गिहिस्स अरहा ति ? आमन्ता ।

१ गिहिसम्भोजन - सी स्वा रो एवमुपरि पि । २ गिही - सी स्वा
रो एवमुपरि पि ।

अरहा मेथुन धम्म पटिसेवेय्य, मेथुन^१ उप्पादेय्य, पुत्तसम्बाध-
 सयन अज्झावसेय्य, कासिकचन्दन^२ पच्चनुभवेय्य, मालागन्धविलेपनं
 धारेय्य, जातरूपरजत सादियेय्य, अजेळक पटिग्गण्हेय्य^३, कुक्कुटसूकरं
 पटिग्गण्हेय्य, हत्थिगवस्सवळव^४ पटिग्गण्हेय्य, तित्तिरवट्टकमोरकपिञ्जर^५
 पटिग्गण्हेय्य, चित्तवण्डवालमोळि^६ धारेय्य, ओदातानि वत्थानि^७
 दीघदसानि धारेय्य, यावजीवं अगारियभूतो अस्सा ति ? न हेवं
 वत्तब्बे । . पे० ।

न वत्तब्ब — “गिहिस्स अरहा” ति ? आमन्ता ।

ननु यसो कुलपुत्तो, उत्तियो गहपति, सेतु माणवो, गिहि-
 व्यञ्जनेन^८ अरहत्त पत्तो^९ ति ? आमन्ता ।

10

हञ्चि यसो कुलपुत्तो, उत्तियो गहपति, सेतु माणवो, गिहि-
 व्यञ्जनेन अरहत्त पत्तो, तेन वत रे वत्तब्बे — “गिहिस्स अरहा” ति ।

३५(२) उपपत्तिकथा

२ *सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

सह उपपत्तिया सोतापन्नो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे० ।

15

*सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

सह उपपत्तिया सकदागामी होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे० ।

*सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

सह उपपत्तिया अनागामी होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

20

... पे० ।

*सह उपपत्तिया सोतापन्नो न होती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सह उपपत्तिया सोतापन्नो न होति, नो च वत रे वत्तब्ब —

“सह उपपत्तिया अरहा” ति ।

१ मेथुन धम्म — सी०, स्या०, रो० । २ पटिग्गण्हेय्य — सी०, रो० । ३ हत्थि-
 गवास्सवळव — स्या० । ४ ०कपिञ्जल — स्या०, रो० । ५ पीतवण्डवालमोलिक — स्या०,
 पितवण्डवालमोलिक — रो० । ६ गिहिस्स व्यञ्जनेन — स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।
 ७ पत्ता — स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

*सह उपपत्तिया सकदागामी न होती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सह उपपत्तिया सकदागामी न होति, नो च वत रे वत्तब्ब-
“सह उपपत्तिया अरहा” ति ।

*सह उपपत्तिया अनागामी न होती ति ? आमन्ता ।

5 हञ्चि सह उपपत्तिया अनागामी न होति, नो च वत रे वत्तब्बे - “सह उपपत्तिया अरहा” ति ।

३ *सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

सारिपुत्तो घेरो सह उपपत्तिया अरहा ति ? न हेव वत्तब्ब ।

महामोग्गत्थानो घेरो पे० महाकस्सपो घेरो .. पे०--
10 महाकञ्चानो घेरो पे० महाकोट्टिको घेरो पे०--
महापत्थको घेरो सह उपपत्तिया अरहा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*सारिपुत्तो घेरो न सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सारिपुत्तो घेरो न सह उपपत्तिया अरहा, नो च वत रे
15 वत्तब्बे - “सह उपपत्तिया अरहा” ति ।

*महामोग्गत्थानो घेरो पे० महाकस्सपो घेरो .. पे०--

महाकञ्चानो घेरो पे० महाकोट्टिको घेरो पे० .. महापत्थको
घेरो न सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि महापत्थको घेरो न सह उपपत्तिया अरहा, नो च वत

20 रे वत्तब्ब - “सह उपपत्तिया अरहा” ति ।

४ सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

उपपत्तेमियेन चित्तेन अरहत्त सञ्चिक्खरोति लोकिज्जन सासन्न
.. पे० सङ्गिसेसियेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सह उपपत्तिया अरहा ति ? आमन्ता ।

25 उपपत्तेमिय चित्त निम्मानिक स्वयगामि* बोधगामि अपपयगामि
अनासव पे० अरह्मिसेसिय ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ महाकञ्चानो - त्या रो एवमुत्तरि पि । २ महाकोट्टिको - ती एवमुत्तरि
पि । ३ सङ्गिसेसियेना - त्या रो । ४-४ पत्थको - ती रो च एवमुत्तरि पि ।

*अरुहतो सोत पे० अरुहतो घान अरुहतो जिष्ठा ...
अरुहतो कायो अनासवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

। अरुहतो कायो अनासवो ति ? आमन्ता ।

मग्गो फल निम्बान, सोतापत्तिमग्गो सोतापत्तिफल पे०
5 बोज्झङ्गो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरुहतो कायो अनासवो ति ? आमन्ता ।

अरुहतो कायो पग्गहनिग्गहुपगो^१ छेदनमेदनुपगो काकेहि
गिज्जेहि कुललेहि साधारणो ति ? आमन्ता ।

अनासवो धम्मो पग्गहनिग्गहुपगो छेदनमेदनुपगो काकेहि
10 गिज्जेहि कुललेहि साधारणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरुहतो काये विस कमेय्य, सत्थ कमेय्य, अग्गि कमेय्या ति ?
आमन्ता ।

अनासवे धम्मे विस कमेय्य, सत्थ कमेय्य, 'अग्गि' कमेय्या ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० १ ।

15 *सन्मा अरुहतो कायो अद्दुबघनेन बघितु, रज्जुबन्धनेन
बन्धितु, सङ्गलिकबघनेन बघितु, गामबघनन बन्धितु, निगमबन्धनन
बघितु, नगरबघनेन बघितु, जनपदबन्धनेन बन्धितु, कण्ठपञ्चमहि^२
बन्धनेहि बघितु ति ? आमन्ता ।

सन्मा अनासवो धम्मो अद्दुबघनेन बघितु, रज्जुबन्धनेन
20 बघितु सङ्गलिकबघनेन बन्धितु गाम-निगम-नगर-जनपदवघनन
बघितु कण्ठपञ्चमेहि बघनेहि बघितु ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

६ *यदि अरुहा पुण्ड्रजनस्स चीवर वेति, अनासव हत्था
सासव होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

23 अनासव हत्था सासव होती ति ? आमन्ता ।

तच्छेव अनासव स सासव ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०.. ।

तच्छेव अनासव त सासव ति ? आमन्ता ।

१ पग्गहनिग्गहुपगो - छी स्या रो एवमुपरि पि । २ कण्ठपञ्चमेहि -
रो एवमुपरि पि ।

मगो अनासवो हुत्वा सासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
... पे० ।

फल . सतिपट्टानं .. सम्मप्पधान इद्धिपादो . इन्द्रियं . वल .
बोज्झङ्गो अनासवो हुत्वा सासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० .. ।

*यदि अरहा पुथुज्जनस्स पिण्डपात देति, सेनासनं देति, 5
गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खार देति, अनासवो हुत्वा सासवो होती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

अनासवो हुत्वा सासवो होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव अनासवं त सासवं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

तज्जेव अनासव तं सासव ति ? आमन्ता ।

10

मगो अनासवो हुत्वा सासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
. पे० ।

फल .. सतिपट्टान सम्मप्पधानं इद्धिपादो इन्द्रियं . वलं
बोज्झङ्गो अनासवो हुत्वा सासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*यदि पुथुज्जनो अरहतो चीवरं देति, सासव हुत्वा अनासवं 15
होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

सासव हुत्वा अनासवं होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव सासव त अनासव ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

तज्जेव सासव त अनासव ति ? आमन्ता ।

रागो सासवो हुत्वा अनासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । 20
. पे० ।

दोसो पे० मोहो पे० अनोत्तप्पं सासवं हुत्वा अनासव
होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*यदि पुथुज्जनो अरहतो पिण्डपात देति, सेनासन देति, गिलान-
पच्चयभेसज्जपरिक्खार देति, सासवो हुत्वा अनासवो होती ति ? न 25
हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

सासवो हुत्वा अनासवो होती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव सासव त अनासव ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

तज्जेव सासव त अनासव ति ? आमन्ता ।

रागो सासवो हुत्वा अनासवो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । 30
... पे० ।

दोसो .. पे० मोहो पे० अनोत्तप्प सासव हुत्वा
अनासव होषी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

नि वत्तव्व - "अरुहो सव्वे घम्मा अनासवा" ति ? आमन्ता ।

ननु अरुहा अनासवो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरुहा अनासवो, तेन वत रे वत्तव्वे - "अरुहो सव्वे
घम्मा अनासवा" ति ।

३७(४) समन्नागतकथा

७ *अरुहा चतूहि फलेहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरुहा चतूहि फस्सेहि चतूहि वेदनाहि चतूहि सञ्ज्ञाहि चतूहि
चेतनाहि चतूहि चित्तेहि चतूहि सद्वाहि चतूहि धिरियेहि चतूहि सतीहि
१० चतूहि समाधीहि चतूहि पञ्ज्ञाहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तव्व ।
पे० ।

*अनागामो तीहि फलहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामो तीहि फस्सेहि पे० तीहि पञ्ज्ञाहि समन्नागतो
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१३ *सव्वानागामी द्वीहि फलहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सव्वानागामी द्वीहि फस्सहि पे० द्वीहि पञ्ज्ञाहि समन्नागतो
ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे० ।

अरुहा सोत्तापत्तिफल्लेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरुहा सोत्तापत्ति मत्तव्वत्तुपरमो^१ फोक्कड्ढोला ग्वनीजी ति ?

२० न हय वत्तव्व । पे० ।

अरुहा गगन्नागामिपप्पेन^२ गमन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरुहा गव्वानागामी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरुहा अनागामिपप्पेन गमन्नागतो ति ? आमन्ता ।

२३ अरुहा अनागामी अन्नगपरिनिब्बायी उगगप्पपरिनिब्बायी
अगगद्दागपरिनिब्बायी गगद्दागपरिनिब्बायी उदगोतो धानिदुग्गामी
ति ? न हय वत्तव्व । .. पे० ।

*अनागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामी सोतापन्नो सत्तक्खत्तुपरमो, कोलङ्कोलो, एकबीजी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अनागामी सकदागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामी सकदागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . । 5

*सकदागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सकदागामी सोतापन्नो सत्तक्खत्तुपरमो, कोलङ्कोलो, एकबीजी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

८ *सोतापत्तिफलेन समन्नागतो "सोतापन्नो" ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता । 10

अरहा सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? [आमन्ता ।

स्वेव अरहा, सो सोतापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*सकदागामिफलेन समन्नागतो "सकदागामी" ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अरहा सकदागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 15

स्वेव अरहा, सो सकदागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*अनागामिफलेन समन्नागतो "अनागामी" ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अरहा अनागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव अरहा, सो अनागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

*सोतापत्तिफलेन समन्नागतो "सोतापन्नो" ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अनागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव अनागामी, सो सोतापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

*सकदागामिफलेन समन्नागतो "सकदागामी" ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अनागामी सकदागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव अनागामी, सो सकदागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो "सोतापन्नो" ति वस्तव्यो ति ?
भ्रामन्ता ।

सकदागामी सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो ति ? भ्रामन्ता ।
स्वेव सकदागामी, सो सोतापन्नो ति ? न हेव वस्तव्ये ।

पे० ।

६ *भरहा सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो ति ? भ्रामन्ता ।
ननु भरहा सोतापत्तिफल वीतिवत्तो ति ? भ्रामन्ता ।
हृच्च भरहा सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे वस्तव्य -

"भरहा सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो" ति ।

*भरहा सोतापत्तिफल वीतिवत्तो तेन समभ्रागतो ति ?
भ्रामन्ता ।

भरहा सोतापत्तिमग्न वीतिवत्तो सक्कायदिट्ठि विचिकिच्च
सीलव्वतपरमास - अपायगमनीय' राग, अपायगमनीय दोस, अपाय
गमनीय मोह वीतिवत्तो तेन समभ्रागतो ति ? न हेव वस्तव्य ।

पे० ।

*भरहा सकदागामिफलेन समभ्रागतो ति ? भ्रामन्ता ।

ननु भरहा सकदागामिफल वीतिवत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

हृच्च भरहा सकदागामिफल वीतिवत्तो, नो च वत र वस्तव्ये -

"भरहा सकदागामिफलेन समभ्रागतो" ति ।

*भरहा सकदागामिफल वीतिवत्तो तेन समभ्रागतो ति ?
भ्रामन्ता ।

भरहा सकदागामिमग्न वीतिवत्तो ओळारिक्क मारण्य,
ओळारिक्क व्यापाद वीतिवत्तो तेन समभ्रागतो ति ? न हेव वस्तव्ये ।
पे० ।

भरहा अनागामिफलेन समभ्रागतो ति ? भ्रामन्ता ।

ननु भरहा अनागामिफल वीतिवत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

हृच्च भरहा अनागामिफल वीतिवत्तो नो च वत र वस्तव्ये -

'भरहा अनागामिफलेन समभ्रागतो ति ।

*अरहा अनागामिफल वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ?
आमन्ता ।

अरहा अनागामिमग्ग वीतिवत्तो, अणुसहगतं कामराग, अणुसह-
गतं व्यापाद वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*अनागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 5

ननु अनागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे
वत्तब्बे - “अनागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ।

*अनागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ?
आमन्ता । 10

अनागामी सोतापत्तिमग्ग वीतिवत्तो, सक्कायदिट्ठि पे०
अपायगमनीय मोह वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
... पे० ।

*अनागामी सकदागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु अनागामी सकदागामिफल वीतिवत्तो ति ? आमन्ता । 15

हञ्चि अनागामी सकदागामिफलं वीतिवत्तो, नो च वत रे
वत्तब्बे - “अनागामी सकदागामिफलेन समन्नागतो” ति ।

*अनागामी सकदागामिफल वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ?
आमन्ता ।

अनागामी सकदागामिमग्ग वीतिवत्तो, ओळारिकं कामरागं, 20
ओळारिकं व्यापाद वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
.. पे० .. ।

*सकदागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु सकदागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सकदागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे 25
वत्तब्बे - “सकदागामी सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ।

*सकदागामी सोतापत्तिफल वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ?
आमन्ता ।

सकदागामी सोतापत्तिमग्ग वीतिवत्तो, सक्कायदिट्ठि पे०
अपायगमनीय मोह वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । 30
पे० ।

१० 'न वत्तब्बा'— 'अरुहा चतुहि फलेहि समभागतो' ति ?
आमन्ता ।

ननु अरुहा चत्तारि फलानि पटिलद्वानि, तेहि च अपरिहीनो
ति ? आमन्ता ।

५ हृच्चि अरुहा चत्तारि फलानि पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो,
तेन वत्त रे वत्तब्बे — 'अरुहा चतुहि फलेहि समभागतो' ति ।

'न वत्तब्ब' — 'अनागामी तीहि फलेहि समभागतो' ति ?
आमन्ता ।

ननु, अनागामिना, तीणि फलानि पटिलद्वानि, तेहि च अपरि
१० हीनो ति ? आमन्ता ।

हृच्चि अनागामिना तीणि फलानि पटिलद्वानि तेहि च अपरि
हीनो, तेन वत्त रे वत्तब्बे — 'अनागामी तीहि फलेहि समभागतो' ति ।

'न वत्तब्ब' — 'सकदागामी द्वीहि फलेहि समभागतो' ति ?
आमन्ता ।

१५ ननु सकदागामिना द्वे फलानि पटिलद्वानि, तेहि च अपरिहीनो
ति ? आमन्ता ।

हृच्चि सकदागामिना द्वे फलानि पटिलद्वानि तेहि च
अपरिहीनो, तेन वत्त रे वत्तब्बे — 'सकदागामी द्वीहि फलेहि
समभागतो' ति ।

२० 'अरुहा चत्तारि फलानि पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो ति,
अरुहा चतुहि फलेहि समभागतो ति ? आमन्ता ।

अरुहा चत्तारो मग्गा पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो ति अरुहा
चतुहि मग्गेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

२५ 'अनागामी तीणि फलानि पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो ति
अनागामी तीहि फलेहि समभागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामिना सयो मग्गा पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो ति,
अनागामी तीहि मग्गेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

सकदागामिना द्वे फलानि पटिलद्वानि तेहि च अपरिहीनो ति,
सकदागामी द्वीहि फलेहि समभागतो ति ? आमन्ता ।

सकदागामिना द्वे मग्गा पटिलद्धा, तेहि च अपरिहीनो ति,
सकदागामी द्वीहि मग्गेहि समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

३८(५) उपेक्खासमन्नागतकथा

११ *अरहा छहि उपेक्खाहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरहा छहि फस्सेहि, छहि वेदनाहि, छहि सञ्जाहि . पे० .

छहि पञ्जाहि समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

5

*अरहा छहि उपेक्खाहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरहा चक्खुना रूप पस्सन्तो सोतेन सद् सुणाति, घानेन गन्धं
घायति, जिह्वाय रसं सायति, कायेन फोढुब्बं फुसति, मनसा धम्मं
विजानाति . पे० . मनसा धम्मं विजानन्तो चक्खुना रूप पस्सति,
सोतेन सद् सुणाति, घानेन गन्धं घायति, जिह्वाय रसं सायति, कायेन
फोढुब्बं फुसती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

10

*अरहा छहि उपेक्खाहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सततं समित् अब्बोकिण्णं छहि उपेक्खाहि समन्नागतो
समोहितो^१, छ उपेक्खायो पच्चुपट्ठिता ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० .

न वत्तब्ब - “अरहा छहि उपेक्खाहि समन्नागतो” ति ?
आमन्ता ।

15

ननु अरहा छळ्हुपेक्खो^२ ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा छळ्हुपेक्खो, तेन वत्त रे वत्तब्बे - “अरहा
छहि उपेक्खाहि समन्नागतो” ति । पे० ।

३६(६) बोधिया बुद्धोतिकथा

१२ *बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

20

बोधिया निरुद्धाय विगताय पटिप्पस्सद्दाय^३ अबुद्धो होती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

१ समोहितो - स्या०, रो० । २ छळ्हुपेक्खो - स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

३ पटिप्पस्सद्दाय - सी०, स्या० ।

अतीताय बोधिया बुद्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

अतीताय बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? आमन्ता ।

ताय बोधिया दुक्खं परिजानाति समुदय पज्जहति, निरोध सञ्चिक्खरोति, मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

अनागताय बोधिया बुद्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागताय बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? आमन्ता ।

ताय बोधिया दुक्खं परिजानाति पे० मग्ग भावेती ति ?

१५ न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? आमन्ता ।

अतीताय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

० *पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया दुक्खं परिजानाति समुदय पज्जहति निरोध सञ्चिक्खरोति, मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

अतीताय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया दुक्खं परिजानाति

.. पे० मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? आमन्ता ।

अनागताय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया बोधिकरणीय करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो ताय बोधिया दुक्खं परिजानाति

... पे० मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

अनागताय बोधिया बुद्धो, ताय बोधिया दुक्ख परिजानाति
पे० मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीताय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया बोधिकरणीय
करोती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया बोधिकरणीय 5
करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अतीताय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया दुक्ख परिजानाति
.पे० मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया दुक्ख
परिजानाति पे० मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 10

*अनागताय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया बोधिकरणीय
करोती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया बोधिकरणीय
करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागताय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया दुक्ख 15
परिजानाति पे० मग्ग भावेती ति ? आमन्ता ।

पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो, न च ताय बोधिया दुक्ख
परिजानाति .पे० मग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१३ *अतीताय बोधिया बुद्धो, अनागताय बोधिया बुद्धो,
पञ्चुप्पन्नाय बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता । 20

तीहि बोधीहि बुद्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*तीहि बोधीहि बुद्धो ति ? आमन्ता ।

सतत समित अब्बोकिण्ण तीहि बोधीहि समन्नागतो समाहितो,
तिस्सो बोधियो पञ्चुपट्ठिता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

न वत्तब्ब - “बोधिया बुद्धो” ति ? आमन्ता । 25

ननु बोधिपटिलाभा बुद्धो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि बोधिपटिलाभा बुद्धो, तेन वत्त रे वत्तब्बे - “बोधिया
बुद्धो” ति ।

*बोधिपटिलाभा बुद्धो ति, बोधिया बुद्धो ति ? आमन्ता ।

बोधिपटिलाभा बोधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 30

४०(७) लक्ष्मणकथा

१४ *लक्ष्मणसमन्नागतो बोधिसत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

पदेसलक्ष्मणेहि समन्नागतो पदेसबोधिसत्तो ति ? न ह्य
वत्तव्ये । पे० ।

*लक्ष्मणसमन्नागतो बोधिसत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तिभागलक्ष्मणेहि समन्नागतो तिभागबोधिसत्तो ति ? न ह्य
वत्तव्ये । पे० ।

*लक्ष्मणसमन्नागतो बोधिसत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

उपकुललक्ष्मणेहि समन्नागतो उपकुबोधिसत्तो ति ? न ह्य
वत्तव्ये । पे० ।

*लक्ष्मणसमन्नागतो बोधिसत्तो ति ? भ्रामन्ता ।

चक्कवत्तिसत्तो लक्ष्मणसमन्नागतो, चक्कवत्तिसत्तो बोधिसत्तो
ति ? न ह्येव वत्तव्ये । पे० ।

*चक्कवत्तिसत्तो लक्ष्मणसमन्नागतो, चक्कवत्तिसत्तो बोधिसत्तो
ति ? भ्रामन्ता ।

यादिसो बोधिसत्तस्स पुब्बयोगो पुब्बचरिया धम्मस्सान धम्म
दसना, तादिसो चक्कवत्तिसत्तस्स पुब्बयोगो पुब्बचरिया धम्मस्सान
धम्मदेसना ति ? न ह्येव वत्तव्ये । पे० ।

१५ यया बोधिसत्तस्स जायमानस्स देवा पठम पटिग्गहन्ति
पन्था मनुस्सा एवमेय चक्कवत्तिसत्तस्स जायमानस्स देवा पठमं
पटिग्गहन्ति पन्था मनुस्सा ति ? न ह्येव वत्तव्ये । पे०... ।

यया बोधिसत्तस्स जायमानस्स चत्तारो न'देवपुत्ता पटिग्गहत्वा
मातु पुत्तो ठपेन्ति - 'अत्तमना देवि', होहि । महेरुपत्तो स' पुत्तो
उप्पन्नो ति एवमेय चक्कवत्तिसत्तस्स जायमानस्स चत्तारो न दपुत्ता
पटिग्गहत्वा मातु पुत्तो ठपन्ति - अत्तमना देवि होहि । महमत्तो
स पुत्तो उप्पन्ना ति ? न ह्येव वत्तव्ये । पे० ।

यया यापिमत्तस्स जायमाग्गं ४ उअग्गं ५ गारा ६ अन्तसिग्गा
पागुभयन्ति - गारा गीनग्ग एवा उअग्गं - येन यापिमत्तस्स उअग्गिस्स

१ ग्या गो गोचरेणु माप्ति । २ देवि - ती से । ३ उअ - ती ग्या
गो । ४-५ उअग्गं - ही ।

करोन्ति मातु च, एवमेवं चक्कवत्तिसत्तस्स जायमानस्स द्वे उदकस्स
 धारा अन्तलिव्खा पातुभवन्ति - एका सीतस्स, एका उण्हस्स - येन
 चक्कवत्तिसत्तस्स^१ उदककिच्च करोन्ति मातु चा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
 ... पे० .. ।

*यथा सम्पतिजातो बोधिसत्तो समेहि पादेहि पतिट्ठित्वा 5
 उत्तरेन अभिमुखो सत्तपदवीतिहारेन^२ गच्छति सेतम्हि छत्ते अनु-
 धारियमाने, सब्बा च दिसा विलोकेति, आसभि च वाच भासति -
 “अग्गोहमस्मि लोकस्स, जेट्ठोहमस्मि लोकस्स, सेट्ठोहमस्मि लोकस्स,
 अयमन्तिमा जाति, नत्थि दानि पुनब्भवो” ति, एवमेव सम्पतिजातो
 चक्कवत्तिसत्तो समेहि पादेहि पतिट्ठित्वा उत्तरेन अभिमुखो सत्तपद- 10
 वीतिहारेन गच्छति सेतम्हि छत्ते अनुधारियमाने, सब्बा च दिसा
 विलोकेति, आसभि च वाच भासति - “अग्गोहमस्मि लोकस्स, जेट्ठो-
 हमस्मि लोकस्स, सेट्ठोहमस्मि लोकस्स, अयमन्तिमा जाति, नत्थि
 दानि पुनब्भवो” ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० .. ।

*यथा बोधिसत्तस्स जायमानस्स महतो आलोकस्स महतो 15
 ओभासस्स महतो भूमिचालस्स पातुभावो होति, एवमेव चक्कवत्ति-
 सत्तस्स जायमानस्स महतो आलोकस्स महतो ओभासस्स महतो भूमि-
 चालस्स पातुभावो होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*यथा बोधिसत्तस्स पकतिकायो समन्ता व्याम^३ ओभासति,
 एवमेवं चक्कवत्तिसत्तस्स पकतिकायो समन्ता व्याम ओभासती ति ? 20
 न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*यथा बोधिसत्तो महासुपिन पस्सति^४, एवमेव चक्कवत्तिसत्तो
 महासुपिन पस्सती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१६ १ न वत्तब्बं - “लक्खणसमन्नागतो बोधिसत्तो” ति ?
 आमन्ता ।

25

ननु वुत्त भगवता - “द्वत्तिसिमानि, भिक्खवे, महापुरिसस्स
 महापुरिसलक्खणानि, येहि समन्नागतस्स महापुरिसस्स द्वेव गतियो
 भवन्ति अनञ्जा । सचे अगारं अज्झावसति, राजा होति चक्कवत्ती

१ बोधिसत्तस्स - रो० । २ सत्त पदवीतिहारे - स्या०, रो० । ३ व्यामा - सी० ।

४ पस्सि - स्या०, रो० ।

धम्मिको धम्मगजा चातुरन्तो विजिताधी जनपदत्यावरिप्यतो
 सत्तरतनसमभ्रागतो । तस्सिमानि सत्त रतनानि भवन्ति, सेम्ययीदी-
 चक्करतन, हत्थिरतन, भस्सरतन, मणिरतन, इत्थिरतन, गहपतिरतन
 परिणायकरतनमेव सत्तम । परोसहस्स सो पनस्स पुत्ता भवन्ति सूण^१
 ५ वीरङ्गरूपा^२ परसेनप्यमद्दना । सो इम पयवि^३ सागरपरियन्त भदण्ण
 असत्थेन धम्मेन अभिविजिय भज्जावसति । उथे सो^४ पन^५ भगारस्मा
 भनगारिय पब्बजति, भरह होति सम्मासम्बुद्धो लोके विवट्टच्छो^६
 ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि लक्खणसमभ्रागतो बोधिसत्तो ति ।

४१ (८) नियामोष्कन्तिकथा^१

१७ बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचने ओष्कन्तनियामो
 परित्तद्रह्यचरियो ति ? भामन्ता ।

बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो सावको ति ? न हेव वत्तब्ब ।
 पे० ।

*बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो सावको ति ? भामन्ता ।

सावको हुत्वा बुद्धो होती ति ? न ह्व वत्तब्बे । .. पे० .. ।

*सावको हुत्वा बुद्धो होती ति ? भामन्ता ।

अनुस्सवियो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*अनुस्सवियो ति ? भामन्ता ।

ननु भगवा सयम्भू ति ? भामन्ता ।

हज्जि भगवा गयम्भू नो च यत्त रे वत्तब्बे - "अनुस्सवियो"
 ति ।

योपिगत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचने ओष्कन्तनियामो
 परित्तद्रह्यचरियो ति ? भामन्ता ।

भगवता योपिया मूले सीणव^२ गागळ्जापलानि अभिगम्युजानो

२३ ति ? त ह्व यत्तब्बे । .. पे० ।

१ सेम्ययीदी - ४ सेम्ययीदी - रो । २ वीर - रो । ३ वीरङ्गरूपा - १७ ।

४ वीरङ्ग - की रूपा रो । ५-६ पन सो - रूपा रो । ६ नियामोष्कन्तनियामो -
 ती । ७ की पावचे नत्थि । ८ रूपा रो बोधिसत्तो नत्थि । ९ तीनेव - की ।

*ननु भगवता बोधिया मूले चत्तारि सामञ्जफलानि अभि-
सम्बुद्धानि ति ? आमन्ता ।

हञ्चि भगवता बोधिया मूले चत्तारि सामञ्जफलानि
अभिसम्बुद्धानि, नो च वत रे वत्तब्बे - “बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो
पावचने ओक्कन्तनियामो चरितब्रह्मचरियो” ति ।

5

१८. *बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचने ओक्कन्तनियामो
चरितब्रह्मचरियो ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो दुक्करकारिय^१ अकासी ति ? आमन्ता ।

दस्सनसम्पन्नो पुग्गलो दुक्करकारिय^२ करेय्या ति ? न हेवं
वत्तब्बे । .. पे० . ।

10

*बोधिसत्तो अपरन्तप अकासि, अञ्ज सत्थार उद्दिसी^३ ति ?
आमन्ता ।

दस्सनसम्पन्नो पुग्गलो अञ्जं सत्थार उद्दिसेय्या ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

*आयस्मा आनन्दो भगवतो पावचने ओक्कन्तनियामो चरित- 15
ब्रह्मचरियो, आयस्मा आनन्दो भगवतो सावको ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचने ओक्कन्तनियामो
चरितब्रह्मचरियो, बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो सावको ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*चित्तो गहपति हत्थको आळवको भगवतो पावचने ओक्कन्त- 20
नियामो चरितब्रह्मचरियो, चित्तो गहपति हत्थको आळवको भगवतो
सावको ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचने ओक्कन्तनियामो
चरितब्रह्मचरियो, बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो सावको ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*वोविमत्तो कस्मपस्स भगवतो पावचने ओक्कन्तनियामो 25
चरितब्रह्मचरियो, न च कस्मपस्स भगवतो सावको ति ? आमन्ता ।

25

१ दुक्करकारिय - मी०, म्या०, गी० । २ दुक्कर कारिय - स्या०, रो० ।
३ अद्दिती - रो० ।

स्तुतेषु धम्मेषु चक्खु उदपादि, आण उदपादि, पञ्ञा उदपादि, विज्जा उदपादि, भ्रालोको उदपादी' ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बे — “बोधिसत्तो कस्सपस्स भगवतो पावचन भोक्कन्तनियामो चरित्तमहाचरियो” ति ।

४२(६) अपरापि समन्नागतकथा

२० *अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सीहि फस्सेहि समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो चतूहि फस्सेहि चतूहि वेदनाहि चतूहि सञ्ञाहि चतूहि चेतनाहि चतूहि चित्तहि चतूहि सद्दाहि चतूहि विरियेहि चतूहि सतीहि चतूहि समाधीहि चतूहि पञ्ञाहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि फस्सेहि समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सीहि फस्सेहि सीहि वेदनाहि पे० सीहि पञ्ञाहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सकदागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति फलेन समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

सकदागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि फस्सेहि द्वीहि वेदनाहि पे० द्वीहि पञ्ञाहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापन्नो सत्तम्वत्तु परमो कोलङ्गोलो एक्कीप्पी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफलन समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफलन समन्नागतो ति ? भ्रामन्ता ।

वीतिवत्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ।

*अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलं वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिमग्ग^१ वीतिवत्तो, सक्कायदिट्ठि विचिकिच्छं सीलव्वतपरामासं अपायगमनीय^२ राग अपायगमनीय^३ दोस अपायगमनीयं मोह वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफलं वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफलेन समन्नागतो” ति ।

*अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिफल वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामिमग्ग^३ वीतिवत्तो, ओळारिक^४ कामरागं ओळारिकं व्यापाद वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफलं वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफलेन समन्नागतो” ति ।

१ सोतापत्तिफल — रो० । २ अपायगमनीय — स्या०, एवमुपरि पि ।

३ सकदागामिफल — रो० । ४ ओलारिक — सी० ।

*अनागामिफलेन समभ्रागतो अनागामी ति वत्तब्बो ति ?
आमन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफल
समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

५ स्वेव अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो, सो अनागामी
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो सोतापन्नो ति वत्तब्बो ति ?
आमन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति
१० फलेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो, सो
सोतापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सकदागामिफलेन समभ्रागतो सकदागामी ति वत्तब्बो ति ?
आमन्ता ।

१५ अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सकदागामि-
फलेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव अनागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो, सो
सकदागामी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सोतापत्तिफलेन समभ्रागतो सोतापन्नो ति वत्तब्बो ति ?
२० आमन्ता ।

सकदागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति
फलेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

स्वेव सकदागामिफलसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो, सो
सोतापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२५ २२ *अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति
फलेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

ननु अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफल
वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहत्तसञ्चिक्खिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफल

२४ *सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलं वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 5
सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, नो च वत्त रे वत्तब्बे — “सकदागामिफल-
सच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ।

*सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति- 10
मगं वीतिवत्तो, सक्कायदिट्ठं पे० अपायगमनीयं मोह वीतिवत्तो,
तेन समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

२५. 1 न वत्तब्ब — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि फलेहि समन्नागतो” ति ? आमन्ता ।

ननु अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन तीणि फलानि 15
पटिलद्धानि, तेहि च अपरिहीनो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन तीणि
फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो, तेन वत्त रे वत्तब्बे — “अरहत्त-
सच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि फलेहि समन्नागतो” ति ।

1 न वत्तब्बं — “अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 20
द्वीहि फलेहि समन्नागतो” ति ? आमन्ता ।

ननु अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन द्वे
फलानि पटिलद्धानि, तेहि च अपरिहीनो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन द्वे
फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो, तेन वत्त रे वत्तब्बे — 25
“अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि फलेहि समन्ना-
गतो” ति ।

1 न वत्तब्ब — “सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो

*अरहत्सञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिफलं
वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अरहत्सञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो अनागामिमम्मो
वीतिवत्तो, अणुसहगतं कामरागं अणुसहगतं व्यापादं वीतिवत्तो, तेन
४ समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्वे । पे०.. ।

२३ *अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोता
पत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोता
पत्तिफलं वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

१० हृच्च अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो
सोतापत्तिफलं वीतिवत्तो, नो च यत्तं रे वत्तम्वे - "अनागामिफलं
सञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो" ति ।

*अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलं
वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

१५ अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिमम्मो
वीतिवत्तो, सन्नायदिद्वि पे० अणुसहगमनीयं मोहं वीतिवत्तो तेन
समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्वे । पे० ।

अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि
फलं समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

२० ननु अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि
गामिफलं वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हृच्च अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि
गामिफलं वीतिवत्तो नो च यत्तं रे वत्तम्वे - "अनागामिफलसञ्चिद्वि
रियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि फलेन समन्नागतो" ति ।

२५ अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि
फलं वीतिवत्तो तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिद्विरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सन्नायदिद्वि
मम्मो वीतिवत्तो, सन्नायदिद्वि कामरागं मोहं व्यापादं वीतिवत्तो
तेन समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्वे । पे० ।

२४. *सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

ननु सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफल वीतिवत्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 5 सोतापत्तिफल वीतिवत्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ।

*सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलं वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्ति- 10 मगं वीतिवत्तो, सक्कायदिट्ठि पे० अपायगमनीय मोह वीतिवत्तो, तेन समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२५. †न वत्तब्ब — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि फलेहि समन्नागतो” ति ? आमन्ता ।

ननु अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन तीणि फलानि 15 पटिलद्धानि, तेहि च अपरिहीनो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन तीणि फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो, तेन वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि फलेहि समन्नागतो” ति ।

†न वत्तब्बं — “अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो 20 द्वीहि फलेहि समन्नागतो” ति ? आमन्ता ।

ननु अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन द्वे फलानि पटिलद्धानि, तेहि च अपरिहीनो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन द्वे फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो, तेन वत रे वत्तब्बे — 25 “अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि फलेहि समन्नागतो” ति ।

†न वत्तब्ब — “सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो” ति ? आमन्ता ।

ननु सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय' पटिपन्नेन पुग्गसेन सोतापत्तिफल पटिलद्ध, तेन च अपरिहीनो ति ? आमन्ता ।

इच्चिच्च सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गसेन सोतापत्तिफल पटिलद्ध तेन च अपरिहीनो, तेन वत्त रे वत्तम्मे -
5 "सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो" ति ।

२६ *अरहत्तसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन तीणि फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो ति, अरहत्तसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि फलेहि समन्नागतो नि ? आमन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गलेन चत्तारो मग्गा पटिलद्धा तेहि च अपरिहीनो ति, अरहत्तसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो चतूहि मग्गेहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्मे । .. पे० .. ।

*अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गसेन द्वे' फलानि पटिलद्धानि तेहि च अपरिहीनो ति, अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि फलेहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गसेन तयो मग्गा पटिलद्धा तेहि च अपरिहीनो ति, अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो तीहि मग्गेहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्मे ।
पे० ।

सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नेन पुग्गसेन सोता पत्तिफल पटिलद्ध तेन च अपरिहीनो ति, सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो सोतापत्तिफलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्न पुग्गलेन द्वे मग्गा पटिलद्धा तेहि च अपरिहीनो ति सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नो पुग्गलो द्वीहि मग्गेहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तम्मे ।
पे० ।

४३(१०) सर्वसंयोजनस्पृहानकथा

२७ *सर्वसंयोजनानं स्पृहानं अरहत्तं ति ? आमन्ता ।

अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां पृथीयन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

..पे० . ।

*अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां पृथीयन्ती ति ? आमन्ता ।

अरहत्तमग्नेन सर्वकायदिट्ठिं विचिकिच्छं सीलव्वतपरामासं 5
पजहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अरहत्तमग्नेन सर्वकायदिट्ठिं विचिकिच्छं सीलव्वतपरामासं
पजहती ति ? आमन्ता ।

ननु तिण्णं संयोजनानं स्पृहानं सोत्तापत्तिफलं वुत्तं भगवता ति ?
आमन्ता ।

10

हज्जिं च तिण्णं संयोजनानं स्पृहानं सोत्तापत्तिफलं वुत्तं भगवता,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां पृथीयन्ती” ति ।

२८ *अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां पृथीयन्ती ति ? आमन्ता ।

अरहत्तमग्नेन ओळारिकं कामरागं ओळारिकं व्यापादं पजहती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । ..पे० . ।

15

२९ *अरहत्तमग्नेन ओळारिकं कामरागं ओळारिकं व्यापादं
पजहती ति ? आमन्ता ।

ननु कामरागव्यापादानं तनुभावं सकदागामिफलं वुत्तं भगवता
ति ? आमन्ता ।

हज्जिं च कामरागव्यापादानं तनुभावं सकदागामिफलं वुत्तं 20
भगवता, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां
पृथीयन्ती” ति ।

*अरहत्तमग्नेन सर्वे संयोजनां पृथीयन्ती ति ? आमन्ता ।

अरहत्तमग्नेन अणुसहगतं कामरागं अणुसहगतं व्यापादं
पजहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

३० *अरहत्तमग्नेन अणुसहगतं कामरागं अणुसहगतं व्यापादं
पजहती ति ? आमन्ता ।

ननु कामरागव्यापादानं अनवसेसस्पृहानं अनागामिफलं वुत्तं
भगवता ति ? आमन्ता ।

हृच्च कामरागव्यापादान अनवसेसप्यहान अनागामिप्ल
वुत्त भगवता, नो च वत रे वत्तव्वे - "अरहत्तमग्गेन सव्वे सयोजना
पहीयन्ती" ति ।

*अरहत्तमग्गेन सव्वे सयोजना पहीयन्ती ति ? आमन्ता ।

ननु रूपराग अरूपराग-मान-उद्वञ्च अविज्जाय अनवसेसप्यहान
अरहत्त वुत्त भगवता ति ? आमन्ता ।

हृच्च रूपराग अरूपराग-मान-उद्वञ्च-अविज्जाय अनवसेस-
प्यहान अरहत्त वुत्त भगवता, नो च वत रे वत्तव्वे - "अरहत्तमग्गेन
सव्वे सयोजना पहीयन्ती" ति ।

३१ नि वत्तव्व - "सव्वसयोजनान पहान अरहत्त" ति ?
आमन्ता ।

ननु अरहतो सव्वे सयोजना पहीना ति ? आमन्ता ।

हृच्च अरहतो सव्वे सयोजना पहीना तेन वत रे वत्तव्वे -
"सव्वसयोजनान पहान अरहत्त" ति ।

अनुत्तो वमो ।

तत्सुद्धानं

गिहिस्स अरहा, सह उपपत्तिया अरहा अरहतो सव्वे धम्मा
अनासवा अरहा अतूहि फलेहि समन्नागतो, एवमेव छहि उपेक्खाहि,
ओधिया बुद्धो, समक्खणसमन्नागतो ओधिसत्तो ओक्कन्तनियामो
अरित्तवृत्तचरियो, पटिपन्नको फलेन समन्नागतो, सव्वसयोजनान पहान
अरहत्त ति ।

— ० —

५. पञ्चमो वग्गो

४४(१) विमुत्तिकथा

१. *विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

यं किञ्चि विमुत्तिजाण सब्बं तं विमुत्तं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

पच्चवेक्खणजाण विमुत्तं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . । ५

*विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

गोत्रभूतो^१ पुग्गलस्स विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

सोतापत्तिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता । 10

सोतापन्नस्स जाण, सोतापत्तिफल पत्तस्स पटिलद्धस्स अधिगतस्स सच्छिकतस्स जाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

सकदागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्तिजाणं विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

सकदागामिस्स जाण, सकदागामिफल पत्तस्स पटिलद्धस्स अधिगतस्स सच्छिकतस्स जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 15

अनागामिफलसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

अनागामिस्स जाण, अनागामिफल पत्तस्स पटिलद्धस्स अधिगतस्स सच्छिकतस्स जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 20

अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्तिजाणं विमुत्तं ति ? आमन्ता ।

अरहतो जाण, अरहत्त पत्तस्स पटिलद्धस्स अधिगतस्स सच्छिकतस्स जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

२ *सोतापत्तिफलसमङ्गिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिजाण विमुत्तं ति ? आमन्ता । 25

सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सकदागामिफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त
ति ? भामन्ता ।

५ सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अनागामिफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त
ति ? भामन्ता ।

१० अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहत्तफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त ति ?
भामन्ता ।

अरहत्तसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण
विमुत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१५ ३ *सोतापत्तिफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त
त च फल पत्तस्स आण ति ? भामन्ता ।

सोतापत्तिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त त च फल पत्तस्स आण ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे०.. ।

२० सकदागामिफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त त
च फल पत्तस्स आण ति ? भामन्ता ।

सकदागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त त च फल पत्तस्स आण ति ? न हेव वत्तब्बे ।
... पे० ।

२५ अनागामिफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त त
च फल पत्तस्स आण ति ? भामन्ता ।

अनागामिफलसञ्चिक्किरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स विमुत्ति
आण विमुत्त त च फल पत्तस्स आण ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०.. ।

३० अरहत्तफलसमञ्जिस्स पुग्गलस्स विमुत्तिआण विमुत्त त च
फल पत्तस्स आण ति ? भामन्ता ।

अरहत्तसच्छिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्सा विमुत्तिजाणं
विमुत्तं त च फलं पत्तस्स जाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

४५(२) असेखजाणकथा^१

४ *सेखस्स असेख^२ जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

सेखो असेखं धम्म जानाति पस्सति, दिट्ठ विदितं सच्छिकतं
उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेव वत्तब्बे । 5
पे० ।

ननु सेखो असेख धम्म न जानाति न पस्सति, अदिट्ठ
अविदितं असच्छिकतं न उपसम्पज्ज विहरति, न कायेन फुसित्वा
विहरती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सेखो असेखं धम्म न जानाति न पस्सति, अदिट्ठ अविदितं 10
असच्छिकतं न उपसम्पज्ज विहरति, न कायेन फुसित्वा विहरति, नो
च वत रे वत्तब्बे — “सेखस्स असेख जाण अत्थी” ति ।

*असेखस्स असेख जाण अत्थि, असेखो असेख धम्म जानाति
पस्सति, दिट्ठ विदितं सच्छिकतं उपसम्पज्ज विहरति, कायेन फुसित्वा
विहरती ति ? आमन्ता । 15

सेखस्स असेख जाण अत्थि, सेखो असेख धम्म जानाति
पस्सति, दिट्ठ विदितं सच्छिकतं उपसम्पज्ज विहरति, कायेन
फुसित्वा विहरती ति ? न^३ हेवं वत्तब्बे । पे०^३ ।

५ *सेखस्स असेख जाण अत्थि, सेखो असेख धम्म न जानाति
न पस्सति, अदिट्ठ अविदितं असच्छिकतं न उपसम्पज्ज विहरति, न 20
कायेन फुसित्वा विहरती ति ? आमन्ता ।

असेखस्स असेख जाण अत्थि, असेखो असेख धम्म न
जानाति न पस्सति, अदिट्ठ अविदितं असच्छिकतं न उपसम्पज्ज
विहरति, न कायेन फुसित्वा विहरती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० । 25

*सेखस्स असेख जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

१ असेखजाणकथा — स्या० । २ असेख — स्या०, एवमुपरि पि । ३-३ आमन्ता —
रो०, एवमुपरि पि ।

गोत्रभुनो पुगलस्स सोतापत्तिमग्गे आण भत्थी ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

सोतापत्तिफलसञ्चिकिरियाम पटिपन्नस्स पुगलस्स सोता
पत्तिफले आण भत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ सकदागामिफल भनागामिफल अरुहत्तसञ्चिकिरियाम
पटिपन्नस्स पुगलस्स अरुहत्ते आण भत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० ।

६ न वत्तब्ब - "सेखस्स असेख आण भत्थी" ति ?
भामन्ता ।

१० ननु आयस्मा भानन्दो सेखो - "भगवा उळारो" ति जानाति,
"सारिपुत्तो थेरो महामोग्गल्लानो थेरो उळारो" ति जानाती ति ?
भामन्ता ।

हञ्चि आयस्मा भानन्दो सेखो - 'भगवा उळारो' ति
जानाति, "सारिपुत्तो थेरो महामोग्गल्लानो थेरो उळारो" ति जानाति,
१५ तेन वत रे वत्तब्बे - सेखस्स असेख आण भत्थी" ति ।

४६(१) विपरीतकथा

७ 'पयवीकसिण' समापत्ति समापन्नस्स विपरीते आण ति ?
भामन्ता ।

अनिच्छे निच्च ति विपरियेसो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० .. ।

२० दुक्खे सुख ति पे० अनत्तनि भत्ता ति पे०.. अनुम
सुम ति विपरियेसो ति ? न हव वत्तब्बे । पे०.. ।

*पयवीकसिण समापत्ति समापन्नस्स विपरीते आण ति ?
भामन्ता ।

अकुसल ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२५ ननु कुसल ति ? भामन्ता ।

हञ्चि कुसल नो च वत रे वत्तब्बे - पयवीकसिण समापत्ति
समापन्नस्स विपरीत आण ति ।

*अनिच्चे निच्चं ति विपरियेसो, सो च अकुसलो ति ?

आमन्ता ।

पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं, तं च अकुसलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० ।

दुक्खे सुख ति . पे० . अनत्तनि अत्ता ति . पे० .. असुभे 5 सुभं ति विपरियेसो, सो च अकुसलो ति ? आमन्ता ।

पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं, तं च अकुसलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

८ *पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं, तं च अकुसलं^१ ति ? आमन्ता ।

10

अनिच्चे निच्च ति विपरियेसो, सो च कुसलो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं, तं च अकुसलं ति ? आमन्ता ।

दुक्खे सुख ति . पे० . अनत्तनि अत्ता ति पे० असुभे 15 सुभं ति विपरियेसो, सो च कुसलो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

९ *पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं ति ? आमन्ता ।

अरहा पथवीकसिणं समापत्तिं समापज्जेय्या ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा पथवीकसिणं समापत्तिं समापज्जेय्य, नो च वत रे 20 वत्तब्बे — “पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं” ति ।

*पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते जाणं, अरहा पथवीकसिणं समापत्तिं समापज्जेय्या ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरहतो विपरियेसो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अरहतो विपरियेसो ति ? आमन्ता ।

25

अत्थि अरहतो सञ्जाविपरियेसो चित्तविपरियेसो दिट्ठि-विपरियेसो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*नत्थि अरहतो सञ्जाविपरियेसो चित्तविपरियेसो दिट्ठि-विपरियेसो ति ? आमन्ता ।

१ कुसल — स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

हृञ्चि नत्थि अरुहो सञ्ज्वाविपरियेसो चित्तिविपरियेसो
दिट्ठिविपरियेसो, नो च वत रे वत्तब्बे - "अत्थि अरुहो
विपरियेसो" ति ।

१० न वत्तब्ब - पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते
३ आण ति ? भामन्ता ।

पथवीकसिणं' समापत्तिं' समापज्जन्तस्स सन्वेव पथवी ति ?
न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते
आण ति ।

१० *पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स विपरीते आण ति ?
भामन्ता ।

ननु पथवी अत्थि, अत्थि च कोचि पथवि पथवितो समापज्जती
ति ? भामन्ता ।

१३ हृञ्चि पथवी अत्थि, अत्थि च कोचि पथवि पथवितो समा
पज्जति, नो च वत रे वत्तब्बे - 'पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स
विपरीते आण' ति ।

*पथवी अत्थि, पथवि पथवितो समापज्जन्तस्स विपरीते होती
ति ? भामन्ता ।

२० निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानतो समापज्जन्तस्स विपरीते
होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि न वत्तब्ब - 'पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स
विपरीते आण' ति ।

४७(४) नियामकथा

११ *अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आण ति ?
भामन्ता ।

२३ नियतस्स अनियामगमनाय अत्थि आण ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*नियतस्स अनियामगमनाय नत्थि जाणं ति ? आमन्ता ।
अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

. पे० ।

*अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाण ति ? आमन्ता ।
नियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । 5

... पे० . ।

*नियतस्स नियामगमनाय नत्थि जाणं ति ? आमन्ता ।
अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि जाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

.. पे० ।

*अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाण ति ? आमन्ता । 10
अनियतस्स अनियामगमनाय अत्थि जाणं ति ? न हेवं
वत्तब्बे । .. पे० ।

*अनियतस्स अनियामगमनाय नत्थि जाणं ति ? आमन्ता ।
अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि जाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

. पे०.. ।

15

१२ *अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाणं ति ? आमन्ता ।
अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि नियामो ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

*अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाणं ति ? आमन्ता ।

अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि सतिपट्टाना . सम्मप्पधाना . 20

इद्धिपादा इन्द्रिया बला वोज्झङ्गा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
. पे० .. ।

*अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि नियामो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि नियामो, नो वत रे
वत्तब्बे - "अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाण" ति । 25

*अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि सतिपट्टाना . पे०
वोज्झङ्गा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनियतस्स नियामगमनाय नत्थि वोज्झङ्गा, नो वत
रे वत्तब्बे - "अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि जाणं" ति ।

हृच्च नत्थि अरुहो सञ्जाविपरियेसो चित्तविपरियेसो
दिट्ठिविपरियेसो, नो च वत रे वत्तब्बे - "अत्थि अरुहो
विपरियेसो" ति ।

१० तेन वत्तब्ब - पयवीकसिण समारप्ति समापन्नस्स विपरीते

४ आण ति ? आमन्ता ।

पयवीकसिणं' समारप्ति' समापज्जन्तस्स सब्बेव पयवी ति ?

न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि पयवीकसिण समारप्ति समापन्नस्स विपरीते
आण ति ।

१० *पयवीकसिण समारप्ति समापन्नस्स विपरीते आण ति ?
आमन्ता ।

ननु पयवी अत्थि, अत्थि च कोचि पयवि पयवितो समापज्जती
ति ? आमन्ता ।

१५ हृच्च पयवी अत्थि, अत्थि च कोचि पयवि पयवितो समा
पज्जति, नो च वत रे वत्तब्बे - "पयवीकसिण समारप्ति समापन्नस्स
विपरीते आण' ति ।

*पयवी अत्थि, पयवि पयवितो समापज्जन्तस्स विपरीत होती
ति ? आमन्ता ।

२० निब्बान अत्थि निब्बान निब्बानतो समापज्जन्तस्स विपरीत
होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि न वत्तब्ब - "पयवीकसिण समारप्ति समापन्नस्स
विपरीते आण' ति ।

४७(४) नियामकथा

११ अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आण ति ?
आमन्ता ।

२३ नियतस्स अनियामगमनाय अत्थि आण ति ? न हेव वत्तब्ब ।
... पे० ।

*सव्व जाणं पटिसम्भिदा ति ? आमन्ता ।

सव्वा पञ्ञा पटिसम्भिदा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

सव्वा पञ्ञा पटिसम्भिदा ति ? आमन्ता ।

पथवीकसिणं समापत्तिं समापन्नस्स अत्थि पञ्ञा, सा पञ्ञा पटिसम्भिदा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० । 5

आपोकसिण पे० तेजोकसिण पे० वायोकसिणं

पे० नीलकसिण पे० पीतकसिण पे० लोहितकसिणं

पे० ओदातकसिण पे० आकासानञ्चायतन पे०.

विञ्ञाणञ्चायतन पे० . आकिञ्चञ्जायतन पे० नेवसञ्ञा-

नासञ्जायतनं समापन्नस्स पे० दान ददन्तस्स पे० . चीवरं 10

ददन्तस्स पे० पिण्डपात ददन्तस्स पे० . सेनासनं ददन्तस्स

. पे० गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खारं ददन्तस्स अत्थि पञ्ञा, सा

पञ्ञा पटिसम्भिदा ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१६ णं वत्तव्व - “सव्व जाण पटिसम्भिदा” ति ?

आमन्ता । 15

अत्थि लोकुत्तरा पञ्ञा, सा पञ्ञा न पटिसम्भिदा ति ?

न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

तेन हि सव्व जाण पटिसम्भिदा ति ।

४६(६) सम्मुतिजाणकथा

१७ णं वत्तव्वं - “सम्मुतिजाण सञ्चारम्मणञ्जेव न अञ्ञारम्मण” ति ? आमन्ता । 20

ननु पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स अत्थि जाण, पथवी-
कसिण च सम्मुतिसच्चम्ही ति ? आमन्ता ।

हञ्चि पथवीकसिण समापत्तिं समापन्नस्स अत्थि जाण,
पथवीकसिणं च सम्मुतिसच्चम्हि, तेन वत रे वत्तव्वे - “सम्मुतिजाणं
सञ्चारम्मणञ्जेव न अञ्ञारम्मण” ति । 25

णं वत्तव्व - “सम्मुतिजाणं सञ्चारम्मणञ्जेव न अञ्ञा-
रम्मण” ति ? आमन्ता । पे० ।

१३ *अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आणं ति ?
आमन्ता ।

गोत्रभुनो पुग्गलस्स सोतापत्तिमग्गे आण अत्थी ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

३ सोतापत्तिफलसञ्चिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स सोता
पत्तिफले आण अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

अरहत्तसञ्चिकिरियाय पटिपन्नस्स पुग्गलस्स अरहत्ते आण
अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१४ न वत्तब्बे -- "अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आणं"
१० ति ? आमन्ता ।

ननु भगवा जानाति -- "अयं पुग्गलो सम्मत्तनियाम अशक-
मिस्सति, मब्बो अयं पुग्गलो धम्म अभिसमेतु" ति ? आमन्ता ।

हुञ्चि भगवा जानाति -- "अयं पुग्गलो सम्मत्तनियाम
अशकमिस्सति मब्बो अयं पुग्गलो धम्म अभिसमेतु," तेन यत्त रे
१५ वत्तब्बे -- "अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आणं" ति ।

४८(१) पटिसम्मिदाकथा

१५ *सब्ब आण पटिसम्मिदा ति ? आमन्ता ।

सम्मुत्तिआणं पटिसम्मिदा ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०... ।

सम्मुत्तिआणं पटिसम्मिदा ति ? आमन्ता ।

ये केचि सम्मुत्तिं जानन्ति, सब्बे ते पटिसम्मिदापत्ता^१ ति ?
२० न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सब्ब आण पटिसम्मिदा ति ? आमन्ता ।

चेतोपरियाये आण पटिसम्मिदा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे०... ।

चेतोपरियाये आण पटिसम्मिदा ति ? आमन्ता ।

२५ ये केचि परचित्तं जानन्ति, सब्बे ते पटिसम्मिदापत्ता ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

१ ये पीत्थके गतिं । २ सम्मुत्तिआणं -- एवा एवमुपरि ति । ३ पटि-
सम्मिदापत्ता -- एवा० रो० ।

हृञ्चि फस्सारम्मणे जाण वत्तव्व चेतोपरियाये जाणं, नो च वत रे वत्तव्वे — “चेतोपरियाये जाणं चित्तारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण” ति ।

वेदनारम्मणे जाण पे० सञ्जारम्मणे जाण . चेतनारम्मणे जाण चित्तारम्मणे जाण सद्धारम्मणे जाण विरिया- 5
रम्मणे जाण सत्तारम्मणे जाण समाधारम्मणे जाण ...
पञ्जारम्मणे जाण . रागारम्मणे जाण दोसारम्मणे जाणं ..
मोहारम्मणे जाण पे० अनोत्तप्पारम्मणे जाण वत्तव्वं —
“चेतोपरियाये जाण” ति ? आमन्ता ।

हृञ्चि अनोत्तप्पारम्मणे जाण वत्तव्व चेतोपरियाये जाणं, 10
नो च वत रे वत्तव्वे — “चेतोपरियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव न
अञ्जारम्मण” ति ।

*फस्सारम्मणे जाण न वत्तव्व — “चेतोपरियाये जाण” ति ?
आमन्ता ।

फस्सपरियाये जाण ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० । 15

वेदनारम्मणे जाण पे० सञ्जारम्मणे जाण पे०
अनोत्तप्पारम्मणे जाण न वत्तव्व — “चेतोपरियाये जाण” ति ?
आमन्ता ।

अनोत्तप्पपरियाये जाण ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० . ।

२१ न वत्तव्व — “चेतोपरियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव 20
न अञ्जारम्मण” ति ? आमन्ता ।

ननु चेतोपरियाये जाण ति ? आमन्ता ।

हृञ्चि चेतोपरियाये जाण, तेन वत रे वत्तव्वे — “चेतो-
परियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण” ति ।

५१(८) अनागतजाणकथा

२२ *अनागते जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

25

अनागत मूलतो जानाति, हेतुतो जानाति, निदानतो जानाति,
सम्भवतो जानाति, पभवतो जानाति, समुद्धानतो जानाति, आहारतो

ननु आपोकसिण पे० तेजोकसिण पे० गिलान-
पञ्चयमेसज्जपरिक्खार ददन्तस्स अत्थि आण, गिलानपञ्चयमेसज्ज-
परिक्खारो च सम्मुतिसञ्चम्ही ति ? आमन्ता ।

हञ्चि गिलानपञ्चयमेसज्जपरिक्खार ददन्तस्स अत्थि आण,
५ गिलानपञ्चयमेसज्जपरिक्खारो च सम्मुतिसञ्चम्हि, तेन वत रे
वत्तब्बे — “सम्मुतिआण सञ्चारम्मणब्बेव न अञ्जारम्मण” ति ।

१८ *सम्मुतिआण सञ्चारम्मणब्बेव न अञ्जारम्मण ति ?
आमन्ता ।

तेन आणेन वुक्ख परिजानाति, समुदय पज्जहति, निरोध
१० सञ्चिक्करोति भग्ग भावेती ति ? न हेव वत्तब्ब । पे० ।

५०(७) चित्तारम्मणकथा

१९ *चेतोपरियाये आण चित्तारम्मणब्बेव न अञ्जारम्मण
ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि कोचि “सराग चित्त सराग चित्त” ति पजानाती
ति ? आमन्ता ।

१५ हञ्चि अत्थि कोचि ‘सराग चित्त सराग चित्त’ ति पजानाति,
नो च वत रे वत्तब्बे — चेतोपरियाये आण चित्तारम्मणब्बेव न
अञ्जारम्मण” ति ।

ननु अत्थि कोचि वीतराग चित्त पे० सदोस चित्त
वीतदोस चित्त समोह चित्त वीतमोह चित्त सङ्खित्त चित्त —
२० विक्खित्त’ चित्त महग्गत चित्त अमहग्गत चित्त सउत्तर चित्त —
अनुत्तर चित्त समाहित चित्त असमाहित चित्त विमुत्त चित्त

पे० अविमुत्त चित्त अविमुत्त चित्त’ ति पजानाती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि कोचि अविमुत्त चित्त अविमुत्त चित्त’ ति
पजानाति नो च वत रे वत्तब्बे — चेतोपरियाये आण चित्ता-
२५ रम्मणब्बेव न अञ्जारम्मण’ ति ।

२० फत्सारम्मणे आण वत्तब्ब — “चेतोपरियाये आण
ति ? आमन्ता ।

हञ्चि फस्सारम्मणे जाण वत्तब्ब चेतोपरियाये जाण, नो च वत रे वत्तब्बे - “चेतोपरियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण” ति ।

वेदनारम्मणे जाण पे० . सञ्जारम्मणे जाणं चेतना-
रम्मणे जाण चित्तारम्मणे जाण सद्धारम्मणे जाण विरिया- 5
रम्मणे जाण . सतारम्मणे जाण समाधारम्मणे जाण .
पञ्जारम्मणे जाण रागारम्मणे जाण दोसारम्मणे जाण .
मोहारम्मणे जाण पे० अनोत्तप्पारम्मणे जाण वत्तब्ब -
“चेतोपरियाये जाण” ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनोत्तप्पारम्मणे जाणं वत्तब्ब चेतोपरियाये जाण, 10
नो च वत रे वत्तब्बे - “चेतोपरियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव न
अञ्जारम्मण” ति ।

*फस्सारम्मणे जाण न वत्तब्ब - “चेतोपरियाये जाण” ति ?
आमन्ता ।

फस्सपरियाये जाण ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15
वेदनारम्मणे जाण पे० सञ्जारम्मणे जाणं पे०
अनोत्तप्पारम्मणे जाण न वत्तब्ब - “चेतोपरियाये जाण” ति ?
आमन्ता ।

अनोत्तप्पपरियाये जाणं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

२१ न वत्तब्ब - “चेतोपरियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव 20
न अञ्जारम्मण” ति ? आमन्ता ।

ननु चेतोपरियाये जाण ति ? आमन्ता ।

हञ्चि चेतोपरियाये जाण, तेन वत रे वत्तब्बे - “चेतो-
परियाये जाण चित्तारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण” ति ।

५१(८) अनागतजाणकथा

२२ *अनागते जाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत मूलतो जानाति, हेतुतो जानाति, निदानतो जानाति,
सम्भवतो जानाति, पभवतो जानाति, समुद्धानतो जानाति, आहारतो

जानाति, आरम्भणतो जानाति, पञ्चयतो जानाति, समुदयतो जानाती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागते आण अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनागत हेतुपञ्चयत जानाति, आरम्भणपञ्चयतं जानाति,

5 अधिपतिपञ्चयत जानाति, अनन्तरपञ्चयत जानाति, समनन्तरपञ्चयत
जानाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अनागते आण अत्थी ति ? आमन्ता ।

गोत्रभूनो पुगलस्स सोतापत्तिममो आण अत्थी ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

10 सोतापत्तिफलसञ्चिकिरियाय पटिपन्नस्स पुगलस्स सोता
पत्तिफले आण अत्थी' ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सकदागामि पे० अनागामि .. पे० .. अरहत्तसन्धि-
किरियाय पटिपन्नस्स पुगलस्स अरहत्ते आण अत्थी ति ? न हव
वत्तब्बे । पे० .. ।

15 २३ नि वत्तब्ब - "अनागत आण अत्थी" ति ?
आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "पाटलिपुत्तस्स लो, आनन्द, तयो
अन्तरामा भविस्सन्ति - भग्गितो वा उदकतो वा मिथुमेदा वा' ति !
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

20 तेन हि अनागते आण अत्थी ति ।

५२(६) पञ्चुप्पन्नजाणकथा'

२४ 'पञ्चुण्णप्पे' आण अत्थी ति ? आमन्ता ।

तम आणेन सं आण जानाती ति ? न हव पणम ।
पे० .. ।

तेन आणेन त आण जानाती ति ? आमन्ता ।

25 तेन आणेन त आण 'आण ति जानाती ति ? न हेव
वत्तब्बे । ... पे० ।

१ होरी - हो । २ वदुत्तमभाषणा - ती० । ३ वदुत्तम -

तेन ज्ञाणेन तं ज्ञाण “ज्ञाणं” ति जानाती ति ? आमन्ता ।
तं ज्ञाणं तस्स ज्ञाणस्स आरम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० ।

*तं ज्ञाण तस्स ज्ञाणस्स आरम्मणं ति ? आमन्ता ।

तेन फस्सेन त फस्सं फुसति, ताय वेदनाय तं वेदन 5
वेदेति, ताय सञ्जाय त सञ्ज सञ्जानाति, ताय चेतनाय त चेतन
चेतेति, तेन चित्तेन तं चित्तं चिन्तेति, तेन वितक्केन त वितक्कं
वितक्केति, तेन विचारेन त विचार विचारेति, ताय पीतिया त पीति
पियायति, ताय सतिया त सति सरति, ताय पञ्जाय त पञ्ज पजानाति,
तेन खग्गेन तं खग्ग छिन्दति, तेन फरसुना तं फरसु तच्छति, 10
ताय कुधारिया^१ त कुधारि तच्छति, ताय वासिया तं वासि तच्छति,
ताय सूचिया तं सूचि सिब्बेति, तेन अङ्गुलगेन तं अङ्गुलग्गं
परामसति, तेन नासिकगेन त नासिकग्ग परामसति, तेन मत्थकेन
त मत्थक परामसति, तेन गूथेन त गूथ धोवति, तेन मुत्तेन त मुत्त
धोवति, तेन खेळेन त खेळ धोवति, तेन पुब्बेन तं पुब्ब धोवति, 15
तेन लोहितेन त लोहितं धोवती ति ? न हेवं वत्तब्बे । .पे० .।

२५ तं वत्तब्ब - “पच्चुप्पन्ने ज्ञाण अत्थी” ति ? आमन्ता ।

ननु सब्बसङ्खारे^२ अनिच्चतो दिट्ठे त पि ज्ञाणं अनिच्चतो
दिट्ठ होती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सब्बसङ्खारे अनिच्चतो दिट्ठे त पि ज्ञाण अनिच्चतो 20
दिट्ठं होति, तेन वत रे वत्तब्बे - “पच्चुप्पन्ने ज्ञाण अत्थी” ति ।

५.३(१०) फलज्ञाणकथा

२६. *सावकस्स फले ज्ञाण अत्थी ति ? आमन्ता ।

सावको फलस्स कत पञ्जापेती ति ? न हेवं वत्तब्ब ।
.प० ।

*सावकस्स फले ज्ञाण अत्थी^३ ति ? आमन्ता ।

अत्थि सावकस्स फलपरोपरियत्ति^४ इन्द्रियपरोपरियत्ति पुग्गल-
परोपरियत्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१ कुठारिया - रो० । २ सब्बे सङ्खारे - रो० । ३ पञ्जापेति - रो० ।
४ फलपरोपरियत्त - स्या०, एवमुपरि पि ।

*सावकस्स फले आण भत्थी ति ? भामन्ता ।

अस्मि सावनस्स स्रघपञ्जति आयतनपञ्जति धातु
पञ्जति सञ्चपञ्जति इन्द्रियपञ्जति पुग्गलपञ्जती ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

5 *सावकस्स फले आण भत्थी ति ? भामन्ता ।

सावको जिनो सत्था सम्मासम्बुद्धो सब्बञ्छू सब्बवत्सावी
धम्मस्सामी^१ धम्मप्पटिसरणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सावकस्स फले आण भत्थी ति ? भामन्ता ।

10 सावको अनुप्पन्नस्स मग्गस्स^२ उप्पादेता असञ्जातस्स मग्गस्स
सञ्जनता^३ अनक्खातस्स मग्गस्स अनक्खाता मग्गञ्छू मग्गविष्टू
मग्गकोविधो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

२७ न वत्तब्ब - "सावकस्स फले आण भत्थी" ति ?
भामन्ता ।

सावको अञ्जाणी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

15 तेन हि सावकस्स फले आण भत्थी ति । पे०... ।

पञ्चमो बम्भो ।

तत्सुद्धानं

विमुत्तिआण विमुत्त सेखस्स असेख^४ आण, विपरीते आण,
अनियतस्स नियामगमनाय अत्थि आण, सब्ब आण पटिसम्मिदा ति,
सम्मुत्तिआण चेतोपरियाये आण अनागते आण पञ्नुप्पन्ने आण,
सावकस्स फले आण ति ।

महापण्णासको ।

तस्सा पि उद्दामं

20 सत्तुपलट्ठि उपहरतो^५, सल गिहिस्स अरहा व, विमुत्ति
पञ्चम ति ।

—०—

१ धम्मसावी - सी० स्या रो । २ धम्मस्स - सी । ३ सञ्जानेता - सी ।
४ असेखे - सी असेख - स्या । ५ उपहारो - स्या ।

६. छट्ठो वग्गो

५४(१) नियामकथा

१. *नियामो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

B 239,
R vol.11

निब्बान ताण लेण सरण परायन अच्चुतं अमत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*नियामो असङ्खतो, निब्बान असङ्खत ति ? आमन्ता ।

द्वे असङ्खतानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

5

*द्वे असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि द्वे लेणानि द्वे सरणानि द्वे परायनानि द्वे अच्चुतानि द्वे अमतानि द्वे निब्बानानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*द्वे निब्बानानी ति ? आमन्ता ।

अत्थि द्वित्रं निब्बानानं उच्चनीचता हीनपणीतता^१ 10

उक्कसावकसो सीमा वा भेदो वा राजि^२ वा अन्तरिका^३ वा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*नियामो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि नियामं ओक्कमन्ति पटिलभन्ति उप्पादेन्ति समुप्पादेन्ति उट्ठापेन्ति समुट्ठापेन्ति निब्बत्तेन्ति अभिनिब्बत्तेन्ति 15
जनेन्ति सञ्जनेन्ती ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि असङ्खत ओक्कमन्ति पटिलभन्ति उप्पादेन्ति समुप्पादेन्ति उट्ठापेन्ति समुट्ठापेन्ति निब्बत्तेन्ति अभिनिब्बत्तेन्ति
जनेन्ति सञ्जनेन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

२. *नियामो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

20

मग्गो असङ्खतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*मग्गो सङ्खतो ति ? आमन्ता ।

नियामो सङ्खतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० . ।

*सोतापत्तिनियामो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिमग्नो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सोतापत्तिमग्नो सङ्गतो ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिनियामो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सकदागामिनियामो पे० अनागामिनियामो ..पे०

५ अरहत्तनियामो असङ्गतो ति ? आमन्ता ।

अरहत्तमग्नो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

अरहत्तमग्नो सङ्गतो ति ? आमन्ता ।

अरहत्तनियामो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सोतापत्तिनियामो असङ्गतो पे० अरहत्तनियामो असङ्गतो,

० निब्बान असङ्गत ति ? आमन्ता ।

पञ्च असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

पञ्च असङ्गतानी ति ? आमन्ता ।

पञ्च ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

15 *नियामो असङ्गतो ति ? आमन्ता ।

मिच्छत्तनियामो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

मिच्छत्तनियामो सङ्गतो ति ? आमन्ता ।

सम्मतनियामो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

३ न वत्तब्ब — 'नियामो असङ्गतो' ति ? आमन्ता ।

20 नियामे उप्पज्ज निरुद्धे अनियतो होती ति ? न हव
वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि नियामो असङ्गतो ति ।

मिच्छत्तनियामे उप्पज्ज निरुद्धे अनियतो होती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

25 तेन हि मिच्छत्तनियामो असङ्गतो ति ।

५.५(२) पटिञ्चसमुप्पादकथा

४ पटिञ्चसमुप्पादो असङ्गतो ति ? आमन्ता ।

निब्बान ताण लण सरण परायन अञ्चुत अमर्ष ति ? न हव
वत्तब्बे । पे० ।

पटिञ्चसमुप्पादो असङ्गतो निब्बान अमर्षं ति ? आमन्ता ।

द्वे असङ्खतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । ..पे०.. ।

द्वे असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि द्वे लेणानि द्वे सरणानि द्व परायणानि द्वे अचुतानि

द्वे अमत्तानि द्वे निब्बानानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

द्वे निब्बानानी ति ? आमन्ता ।

5

अत्थि द्विन्न निब्बानान उच्चनीचता हीनपणीतता उक्कसाव-
कसो सीमा वा भेदो वा राजि वा अन्तरिका वा ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

५. *पटिच्चसमुप्पादो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

R

अविज्जा असङ्खता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

10

अविज्जा सङ्खता ति ? आमन्ता ।

पटिच्चसमुप्पादो सङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

B

पटिच्चसमुप्पादो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

अविज्जापच्चया सङ्खारा असङ्खता ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

..पे०. ।

15

अविज्जापच्चया सङ्खारा सङ्खता ति ? आमन्ता । .

पटिच्चसमुप्पादो सङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

पटिच्चसमुप्पादो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

सङ्खारपच्चया विज्जाण असङ्खत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

20

सङ्खारपच्चया विज्जाण सङ्खत ति ? आमन्ता ।

पटिच्चसमुप्पादो सङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

पटिच्चसमुप्पादो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

विज्जाणपच्चया नामरूप असङ्खत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

25

विज्जाणपच्चया नामरूप सङ्खत ति ? आमन्ता ।

पटिच्चसमुप्पादो सङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पटिच्चसमुप्पादो असङ्खतो ति ? आमन्ता ।

जातिपच्चया जरामरण असङ्खत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

...पे० ।

30

जातिपञ्चया जरावरण सङ्गतं ति ? भामन्ता ।

पटिञ्चसमुपपादो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

६ नि वत्तब्ब - "पटिञ्चसमुपपादो असङ्गतो" ति ?

भामन्ता ।

५ ननु युक्तं भगवता - "जातिपञ्चया, भिक्खवे, जरावरण ।
उपपादा वा तयागतान अनुपपादा वा तयागतान ठिता व सा धातु धम्म
द्वितता धम्मनियामता इदप्यञ्चयता । त तयागतो अभिसम्बुज्झति
अभिसमेति । अभिसम्बुज्झित्वा अभिसमेत्वा भाविकसति देसेति
पट्ठापेति पट्टपेति विवरति विमज्जति उत्तानीकरोति" । 'पत्तया'
ति चाह - जातिपञ्चया, भिक्खवे, जरावरण । भवपञ्चया, भिक्खवे,
जाति पे० अविज्जापञ्चया भिक्खवे, सङ्कारा । उपपादा वा
तयागतान अनुपपादा वा तयागतान ठिता व सा धातु पे० 'पत्तया'
ति चाह - अविज्जापञ्चया, भिक्खवे, सङ्कारा । इति हो, भिक्खवे,
या तत्र तयता अवितयता अनञ्जयता इदप्यञ्चयता - अयं बुञ्जति,
१५ भिक्खवे, पटिञ्चसमुपपादो" ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।
तेन हि पटिञ्चसमुपपादो असङ्गतो ति ।

७ *अविज्जापञ्चया सङ्कारा ति या तस्य धम्मद्वितता धम्म-
नियामता असङ्गता, निब्बान असङ्गतं ति ? भामन्ता ।

हे असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

हे असङ्गतानी ति ? भामन्ता ।

२० हे ताणानि पे० .. अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*अविज्जापञ्चया सङ्कारा ति या तस्य धम्मद्वितता धम्म-
नियामता असङ्गता सङ्कारपञ्चया विच्छाप्प ति या तस्य धम्मद्वितता

२५ धम्मनियामता असङ्गता निब्बान असङ्गतं ति ? भामन्ता ।

तीणि असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

तीणि असङ्गतानी ति ? भामन्ता ।

तीणि ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० .. ।

१ उत्तानी करोति - अ ।

*अविज्जापच्चया सङ्खारा ति या तत्थ धम्मट्ठितता धम्म-
नियामता असङ्खता, सङ्खारपच्चया विज्जाण ति या तत्थ धम्मट्ठितता
धम्मनियामता असङ्खता . पे० जातिपच्चया जरामरण ति या
तत्थ धम्मट्ठितता धम्मनियामता असङ्खता, निब्बानं असङ्खतं ति ?
आमन्ता ।

5

द्वादस असङ्खतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

द्वादस असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

द्वादस ताणानि द्वादस लेणानि पे० अन्तरिका वा ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

५६(३) सच्चकथा

८ *चत्तारि सच्चानि असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

10

चत्तारि ताणानि चत्तारि लेणानि चत्तारि सरणानि चत्तारि
परायनानि चत्तारि अचुतानि चत्तारि अमतानि चत्तारि निब्बानानी
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

चत्तारि निब्बानानी ति ? आमन्ता ।

अत्थि चतुन्न निब्बानानं उच्चनीचता हीनपणीतता उक्कंसा-
वकसो सीमा वा भेदो वा राजि वा अन्तरिका वा ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

15

*दुक्खसच्च असङ्खत ति ? आमन्ता ।

दुक्ख असङ्खत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

दुक्खसच्च असङ्खत ति ? आमन्ता ।

20

कायिक दुक्ख चेतसिक दुक्ख सोकपरिदेवदुक्खदोमनस्स-
उपायासा असङ्खता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

समुदयसच्च असङ्खत ति ? आमन्ता ।

समुदयो असङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

समुदयसच्च असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

25

कामतण्हा भवतण्हा विभवतण्हा असङ्खता ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

मग्गसच्च असङ्खत ति ? आमन्ता ।

मग्नो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मग्नसञ्च असङ्गत ति ? भामन्ता ।

सम्मादिट्ठि पे० सम्मासमाधि असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ *दुक्खं सङ्गत ति ? भामन्ता ।

दुक्खसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कायिक दुक्ख चेतसिक दुक्ख सोकपरिदेवदुक्खसदोमनस्स उपायासा सङ्गता ति ? भामन्ता ।

दुक्खसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० समुदयो सङ्गतो ति ? भामन्ता ।

समुदयसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

कामतण्हा भवतण्हा विभवतण्हा सङ्गता ति ? भामन्ता ।

समुदयसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मग्नो सङ्गतो ति ? भामन्ता ।

१५ मग्नसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सम्मादिट्ठि पे० सम्मासमाधि सङ्गतो ति ? भामन्ता ।

मग्नसञ्च सङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

६ *निरोधसञ्च असङ्गत निरोधो असङ्गतो ति ? भामन्ता ।

दुक्खसञ्च असङ्गत दुक्ख असङ्गत ति ? न हेव वत्तब्बे ।

२० पे० ।

निरोधसञ्च असङ्गत निरोधो असङ्गतो ति ? भामन्ता ।

समुदयसञ्च असङ्गत समुदयो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

निरोधसञ्च असङ्गत निरोधो असङ्गतो ति ? भामन्ता ।

२५ मग्नसञ्च असङ्गत मग्नो असङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

दुक्खसञ्च असङ्गत दुक्ख सङ्गत ति ? भामन्ता ।

निरोधसञ्च असङ्गत निरोधो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

३० समुदयसञ्च असङ्गत समुदयो सङ्गतो ति ? भामन्ता ।

निरोधसच्चं असङ्घत, निरोधो सङ्घतो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
... पे०... ।

मग्गसच्चं असङ्घतं, मग्गो सङ्घतो ति ? आमन्ता ।
निरोधसच्चं असङ्घत, निरोधो सङ्घतो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
... पे०... ।

१० णं वत्तब्बं - “चत्तारि सच्चानि असङ्घतानी” ति ?
आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “चत्तारिमानि, भिक्खवे, तथानि अवि-
तथानि अनञ्जथानि । कतमानि चत्तारि ? ‘इदं दुक्ख’ ति, भिक्खवे,
तथमेत अवितथमेत अनञ्जथमेत पे० ‘अयं दुक्खसमुदयो’ ति
पे० ‘अयं दुक्खनिरोधो’ ति पे० . ‘अयं दुक्खनिरोधगामिनी
पटिपदा’ ति तथमेत अवितथमेत अनञ्जथमेत । इमानि खो,
भिक्खवे, चत्तारि तथानि अवितथानि अनञ्जथानी” ति । अत्येव
सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि चत्तारि सच्चानि असङ्घतानी ति ।

५७(४) आरुप्यकथा

११ *आकासानञ्चायतन असङ्घत ति ? आमन्ता ।

निब्बानं ताण लेण सरण परायन अञ्चुत अमत ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

आकासानञ्चायतन असङ्घत, निब्बान असङ्घतं ति ?
आमन्ता ।

द्वे असङ्घतानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

द्वे असङ्घतानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*आकासानञ्चायतन असङ्घत ति ? आमन्ता ।

आकासानञ्चायतन भवो गति सत्तावासो ससारो योनि
विज्जाणद्विति अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

असङ्गत भवो गति सत्तावासो ससारो योनि विज्ज्ञाणद्विति
असमावपटिसाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि आकासानञ्चायतनूपग कम्म ति ? आमन्ता ।

अत्थि असङ्गतूपग कम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०.. ।

अत्थि आकासानञ्चायतनूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि असङ्गतूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*आकासानञ्चायतने सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति
उपपज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

असङ्गते सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

आकासानञ्चायतने अत्थि वेदना सञ्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाण
ति ? आमन्ता ।

असङ्गते अत्थि वेदना सञ्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाण ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

आकासानञ्चायतन चतुर्वोकारभवो ति ? आमन्ता ।

असङ्गतं चतुर्वोकारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०.. ।

१२ न वत्तब्ब - "चत्तारो आरुप्पा असङ्गता" ति ?
आमन्ता ।

ननु चत्तारो आरुप्पा अनेजा वुत्ता भगवता ति ? आमन्ता ।

हृद्वि चत्तारो आरुप्पा अनेजा वुत्ता भगवता, तेन वत रे
वत्तब्बे "चत्तारो आरुप्पा असङ्गता" ति ।

५८(४) निरोधसमापत्तिकथा

१३ *निरोधसमापत्ति असङ्गता ति ? आमन्ता ।

मिब्बान ताण सेण सरण परायनं अञ्चुत्तं अमत्तं ति ? न हव
वत्तब्बे । .. पे० ।

निरोधसमापत्ति असङ्गता मिब्बान असङ्गत ति ? आमन्ता ।
दे अङ्गद्वानो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०.. ।

द्वे असङ्ख्यतानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि . पे० . अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्ब ।

... पे०... ।

*निरोधसमापत्ति असङ्ख्यता ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि निरोधं समापज्जन्ति पटिलभन्ति उप्पादेन्ति 5
समुप्पादेन्ति उट्ठपन्ति^१ समुट्ठपेन्ति^१ निब्बत्तेन्ति अभिनिब्बत्तेन्ति जनेन्ति
सञ्जनेन्ती ति ? आमन्ता । -

अत्थि केचि असङ्ख्यतं समापज्जन्ति पटिलभन्ति उप्पादेन्ति
समुप्पादेन्ति उट्ठपेन्ति समुट्ठपेन्ति निब्बत्तेन्ति अभिनिब्बत्तेन्ति जनेन्ति
सञ्जनेन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 10

१४ *निरोधा^२ वोदानं बुट्ठानं पञ्जायती ति ? आमन्ता ।

असङ्ख्यता वोदानं बुट्ठानं पञ्जायती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

.. पे० ।

निरोधं समापज्जन्तस्स पठम निरुज्झति वचीसङ्खारो, ततो
कायसङ्खारो, ततो चित्तसङ्खारो ति ? आमन्ता । 15

असङ्ख्यत समापज्जन्तस्स पठम निरुज्झति वचीसङ्खारो, ततो
कायसङ्खारो, ततो चित्तसङ्खारो ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे०... ।

निरोधा बुट्ठहन्तस्स पठमं उप्पज्जति चित्तसङ्खारो, ततो
कायसङ्खारो, ततो वचीसङ्खारो ति ? आमन्ता ।

असङ्ख्यता बुट्ठहन्तस्स पठम उप्पज्जति चित्तसङ्खारो, ततो 20
कायसङ्खारो, ततो वचीसङ्खारो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*निरोधा बुट्ठितं तयो फस्सा फुसन्ति - सुञ्जतो फस्सो,
अनिमित्तो फस्सो, अप्पणिहितो फस्सो ति ? आमन्ता ।

असङ्ख्यता बुट्ठित तयो फस्सा फुसन्ति - सुञ्जतो फस्सो,
अनिमित्तो फस्सो, अप्पणिहितो फस्सो ति ? न हेवं वत्तब्बे । 25
.. पे० ।

*निरोधा बुट्ठितस्स विवेकनिन्न चित्तं होति विवेकपोण विवेक-
पव्वारं ति ? आमन्ता ।

१ उट्ठपेन्ति समुट्ठपेन्ति - स्या०, रो०, एवमुपरि पि । २. निरोधो - सी०, स्या० ।

असङ्गता दृष्टितस्त विवेकनिष्ठ चित्तं होति विवेकपोष
विवेकपञ्चारंति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१५ न वत्तब्ब - "निरोधसमापत्ति असङ्गता" ति ?
आमन्ता ।

सङ्गता ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।
तेन हि निरोधसमापत्ति असङ्गता ति ।

५६(६) आकासकथा

१६ *आकासो असङ्गतो ति ? आमन्ता ।

निब्बानं ताणं लेणं सरणं परायणं अञ्जुसं अमत्तं ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

आकासो असङ्गतो, निब्बानं असङ्गतं ति ? आमन्ता ।

हे असङ्गतानीं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

हे असङ्गतानीं ति ? आमन्ता ।

हे ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे०.. ।

१७ *आकासो असङ्गतो ति ? आमन्ता ।

अस्मिन्ने केचि अनाकासं आकासं करोन्ती ति ? आमन्ता ।

अस्मिन्ने केचि सङ्गतं असङ्गतं करोन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अस्मिन्ने केचि आकासं अनाकासं करोन्ती ति ? आमन्ता ।

अस्मिन्ने केचि असङ्गतं सङ्गतं करोन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० ।

आयामे पक्खिणो^१ गच्छन्ति अन्दिमसुरिया^२ गच्छन्ति,
सारनरूपानि गच्छन्ति, इदि विमुच्यन्ति, याहु आनेन्ति, पाणि
आसन्ति सेण्डु गिपन्ति, सगुळं गिपन्ति इदि गिपन्ति उसु सिपन्ती
ति ? आमन्ता ।

असङ्गतं पक्खिणो गच्छन्ति अन्दिमसुरिया गच्छन्ति सारन

रूपानि गच्छन्ति, इद्धि विकुब्बन्ति, बाहु चालेन्ति, पाणि चालेन्ति, लेङ्गु खिपन्ति, लगुळ खिपन्ति, इद्धि खिपन्ति, उसु खिपन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१७. *आकास परिवारेत्वा घरानि करोन्ति कोट्टानि करोन्ती ति ? आमन्ता । 5

असङ्गत परिवारेत्वा घरानि करोन्ति कोट्टानि करोन्ती ति ? न हवं वत्तब्बे । पे० ।

उदपाने खञ्जमाने अनाकासो आकासो होती ति ? आमन्ता । सङ्गत असङ्गत होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*तुच्छउदपाने पूरियमाने, तुच्छकोट्टे पूरियमाने, तुच्छकुम्भिया पूरियमानाय आकासो अन्तरधायती ति ? आमन्ता । 10

असङ्गत अन्तरधायती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

१८ न वत्तब्ब - "आकासो असङ्गतो" ति ? आमन्ता । आकासो सङ्गतो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

तेन हि आकासो असङ्गतो ति । 15

६०(७) आकासो सनिदस्सनो ति कथा

१९ *आकासो सनिदस्सनो ति ? आमन्ता ।

रूपं रूपायतनं रूपधातु नील पीतक लोहितकं ओदातं चक्खु-विज्जेय्य चक्खुस्मि पटिहज्जति चक्खुस्स आपाथ आगच्छती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*आकासो सनिदस्सनो ति ? आमन्ता । 20

चक्खु च पटिच्च आकासं च उप्पज्जति चक्खुविज्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*चक्खु च पटिच्च आकासं च उप्पज्जति चक्खुविज्जाण ति ? आमन्ता ।

"चक्खु च पटिच्च आकासं च उप्पज्जति चक्खुविज्जाण" ति - अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि । 25

“चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति -
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

हृत्वि “चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति - अत्येव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तम्बे - “चक्षुः च पटिञ्च आकास
5 च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति ।

२० १ न वत्तम्ब - “आकासो सनिदस्सनो” ति ? आमन्ता ।

ननु पस्सति द्विन्न रुक्खानं अन्तर, द्विन्न थम्मान अन्तर,
ताळच्छिद् वातपानच्छिद् ति ? आमन्ता ।

हृत्वि पस्सति^१ द्विन्न रुक्खान अन्तर, द्विन्न थम्मान अन्तर,
10 ताळच्छिद् वातपानच्छिद् तेन वत रे वत्तम्बे - “आकासो
सनिदस्सनो” ति ।

६१(घ) पयवीधातु सनिदस्सना ति आदिकथा

२१ *पयवीधातु सनिदस्सना ति ? आमन्ता ।

रूप रूपायतन रूपधातु नीस पीतक लोहितक ओदात चक्षु
विञ्जेम्य चक्षुस्मि पटिहृञ्जति चक्षुस्स आपासं आगच्छती ति ?
15 न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*पयवीधातु सनिदस्सना ति ? आमन्ता ।

चक्षुः च पटिञ्च पयवीधातु च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण
ति ? न हेव वत्तम्बे । पे० ।

*चक्षुः च पटिञ्च पयवीधातु च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण
20 ति ? आमन्ता ।

“चक्षुः च पटिञ्च पयवीधातु च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति - अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

“चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति -
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

25 हृत्वि “चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”

न - अथेव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तब्बे - "चक्खुं च पटिच्च
पथवीधातु च उप्पज्जति चक्खुविञ्जाण" ति ।

२२. न वत्तब्बं - "पथवीधातु सनिदस्सना" ति ? आमन्ता ।

ननु पस्सति^१ भूमिं पासाण पब्बतं ति ? आमन्ता ।

हज्जि पस्सति भूमिं पासाण पब्बतं, तेन वत रे वत्तब्बे - 5

"पथवीधातु सनिदस्सना" ति । पे०. ।

न वत्तब्ब - "आपोधातु सनिदस्सना" ति ? आमन्ता ।

ननु पस्सति उदकं ति ? आमन्ता ।

हज्जि पस्सति उदकं, तेन वत रे वत्तब्बे - "आपोधातु

सनिदस्सना ति । पे०. ।

10

न वत्तब्ब - तेजोधातु सनिदस्सना ति ? आमन्ता ।

ननु पस्सति अग्निं जलन्तं ति ? आमन्ता ।

हज्जि पस्सति अग्निं जलन्तं, तेन वत रे वत्तब्बे - "तेजोधातु

सनिदस्सना" ति । पे०. ।

न वत्तब्ब - "वायोधातु सनिदस्सना" ति ? आमन्ता ।

15 B.

ननु पस्सति वातेन रुक्खे सञ्चालियमाने ति ? आमन्ता ।

हज्जि पस्सति वातेन रुक्खे सञ्चालियमाने, तेन वत रे वत्तब्बे -

"वायोधातु सनिदस्सना" ति । पे०. ।

६२(६) चक्खुन्द्रियं सनिदस्सनं ति आदिकथा

२३ *चक्खुन्द्रियं सनिदस्सनं ति ? आमन्ता ।

रूपं रूपायतनं रूपधातु पे० चक्खुस्स आपाथ आगच्छती 20
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०. ।

*चक्खुन्द्रियं सनिदस्सनं ति ? आमन्ता ।

चक्खुं च पटिच्च चक्खुन्द्रियं च उप्पज्जति चक्खुविञ्जाण
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०. ।

*चक्खुं च पटिच्च चक्खुन्द्रियं च उप्पज्जति चक्खुविञ्जाण 25
ति ? आमन्ता ।

“चक्षु च पटिञ्च चक्षुन्द्रिय च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति — अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

“चक्षु च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति —
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

८ हञ्चि “चक्षु च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति — अत्येव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “चक्षु च पटिञ्च चक्षुन्द्रिय
च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति ।

२४ ति वत्तब्ब — “पञ्चिन्द्रियाणि सनिदस्सनानी” ति ?
आमन्ता ।

१० ननु पस्सति चक्षु सोत्त घान जिह्वा काय ति ? आमन्ता ।
हञ्चि पस्सति चक्षु सोत्त घान जिह्वा काय, तेन वत रे वत्तब्ब —
“पञ्चिन्द्रियाणि सनिदस्सनानी” ति । पे० ।

६३(१०) कायकम्म सनिदस्सनं ति कथा

२५ कायकम्म सनिदस्सनं ति ? आमन्ता ।

१५ रूपायतन रूपधातु नील पीतक लोहितक ओदात चक्षु
विञ्जेय्य चक्षुस्मि पटिहञ्जति चक्षुस्म आपाय आगच्छती ति ?
न हेव यत्तब्बे । पे० ।

कायकम्म सनिदस्सनं ति ? आमन्ता ।

चक्षु च पटिञ्च कायकम्म च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण ति ?
न हेव यत्तब्बे । पे० ।

२० चक्षु च पटिञ्च कायकम्म च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण
ति ? आमन्ता ।

चक्षु च पटिञ्च कायकम्म च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण
ति — अत्येव सुत्तन्ता ति ? नत्थि ।

२० “चक्षु च पटिञ्च रूप च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति —
अत्येव सुत्तन्ता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि चक्षु च पटिञ्च रूप च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण
ति — अत्येव सुत्तन्ता ना च वत रे वत्तब्ब — “चक्षु च पटिञ्च
कायकम्म च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति ।

दुःखा वेदना पे० . अदुःखमसुखा वेदना कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? वेदनाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि अदुःखमसुखा वेदना वेदनाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “अदुःखमसुखा वेदना वेदनाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? 5
सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

सोतसम्फस्सजा सञ्जा पे० मनोसम्फस्सजा सञ्जा 10
कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि मनोसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “मनोसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुसम्फस्सजा चेतना पे० मनोसम्फस्सजा चेतना
कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? सङ्खारक्खन्धगणनं गच्छती ति । 15

हञ्चि मनोसम्फस्सजा चेतना सङ्खारक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “मनोसम्फस्सजा चेतना सङ्खारक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुविञ्जाण पे० मनोविञ्जाण कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? विञ्जाणक्खन्धगणनं गच्छती ति । B

हञ्चि मनोविञ्जाण विञ्जाणक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत 20
रे वत्तब्बे — “मनोविञ्जाण विञ्जाणक्खन्धेन सङ्गहित” ति ।

२ यथा दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिबद्धा^१ सङ्गहिता, सिक्काय पिण्डपातो सङ्गहितो, सा गद्दुलेन सङ्गहितो^२, एवमेव ते धम्मा तेहि धम्मेहि सङ्गहिता ति ? आमन्ता^३ ।

हञ्चि दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिबद्धा सङ्गहिता, सिक्काय 25 R
पिण्डपातो सङ्गहितो, सा गद्दुलेन सङ्गहितो, तेन वत रे वत्तब्बे —
“अत्थि केचि धम्मा केहिचि धम्मेहि सङ्गहिता” ति ।

१ बलिबद्धा — सी०, बलीबद्धा — म० । २ सङ्गहिता — सी० । ३ स्मा०, म० पोत्यकेसु नत्थि ।

७ सप्तमो वग्गो

६४(१) सङ्गहितकया

१ *नत्थि केचि धम्मा केहिचि धम्मेहि सङ्गहिता ति ?
आमन्ता ।

ननु अत्थि केचि धम्मा केहिचि धम्मेहि गणन गच्छन्ति उद्दस
गच्छन्ति परियापन्ता ति ? आमन्ता ।

४ ह्मिन्व अत्थि केचि धम्मा केहिचि धम्मेहि गणन गच्छन्ति
उद्दस गच्छन्ति परियापन्ता, नो च वत्त रे वत्तब्बे - "नत्थि केचि धम्मा
केहिचि धम्मेहि सङ्गहिता" ति ।

*धक्खायतन कतमक्खधगणन गच्छती ति ? रूपक्खन्धगणन
गच्छती ति ।

१० ह्मिन्व धक्खायतन रूपक्खन्धगणन गच्छति, तेन वत्त रे वत्तब्बे -
'धक्खायतन रूपक्खन्धेन सङ्गहित' ति ।

सोत्तायतन पे० धानायतन पे० जिह्वायतन पे०-
कायायतन कतमक्खधगणन गच्छती ति ? रूपक्खन्धगणन गच्छती
ति ।

१५ ह्मिन्व कायायतन रूपक्खन्धगणन गच्छति, तेन वत्त रे वत्तब्बे -
"कायायतन रूपक्खन्धेन सङ्गहित ति ।

*रूपायतन पे० सहायतन पे० गघायतन पे०-
रसायतन पे० फोट्टब्बायतन कतमक्खधगणन गच्छती ति ?
रूपक्खन्धगणन गच्छती ति ।

२० ह्मिन्व फोट्टब्बायतन रूपक्खन्धगणन गच्छति तेन वत्त रे
वत्तब्बे - 'फोट्टब्बायतन रूपक्खन्धेन सङ्गहित' ति ।

*सुक्खा वेदना कतमक्खन्धगणन गच्छती ति ? वेदनाक्खन्ध
गणन गच्छती ति ।

२५ ह्मिन्व सुक्खा वेदना वेदनाक्खन्धगणन गच्छति तेन वत्त रे
वत्तब्बे - 'सुक्खा वेदना वेदनाक्खन्धेन सङ्गहिता' ति ।

दुःखा वेदना पे० अदुःखमसुखा वेदना कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? वेदनाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि अदुःखमसुखा वेदना वेदनाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “अदुःखमसुखा वेदना वेदनाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? 5
सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “चक्खुसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

सोतसम्फस्सजा सञ्जा पे० मनोसम्फस्सजा सञ्जा 10
कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि मनोसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “मनोसम्फस्सजा सञ्जा सञ्जाक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुसम्फस्सजा चेतना पे० मनोसम्फस्सजा चेतना
कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? सङ्खारक्खन्धगणनं गच्छती ति । 15

हञ्चि मनोसम्फस्सजा चेतना सङ्खारक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत रे वत्तब्बे — “मनोसम्फस्सजा चेतना सङ्खारक्खन्धेन सङ्गहिता” ति ।

*चक्खुविञ्जाण पे० मनोविञ्जाण कतमक्खन्धगणनं गच्छती ति ? विञ्जाणक्खन्धगणनं गच्छती ति ।

हञ्चि मनोविञ्जाण विञ्जाणक्खन्धगणनं गच्छति, तेन वत 20
रे वत्तब्बे — “मनोविञ्जाण विञ्जाणक्खन्धेन सङ्गहित” ति ।

२ १यथा दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिबद्धा^१ सङ्गहिता, सिक्काय पिण्डपातो सङ्गहितो, सा गद्दुलेन सङ्गहितो^२, एवमेव ते धम्मा तेहि धम्मेहि सङ्गहिता ति ? आमन्ता^३ ।

हञ्चि दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिबद्धा सङ्गहिता, सिक्काय 25
पिण्डपातो सङ्गहितो, सा गद्दुलेन सङ्गहितो, तेन वत रे वत्तब्बे — “अत्थि केचि धम्मा केहिचि धम्मेहि सङ्गहिता” ति ।

१ बलिबद्धा — सी०, बलीबद्धा — म० । २ सङ्गहिता — सी० । ३ स्या०,
म० पोत्यकेसु नत्थि ।

६५(२) सम्पयुक्तकथा

३ *नत्थि केचि घम्मा केहिचि घम्मेहि सम्पयुता ति ?
भामन्ता ।

ननु अत्थि केचि घम्मा केहिचि घम्मेहि सहगता सहजाता
संसट्ठा एकुप्पादा एकनिरोधा एकवत्थुका एकारम्मणा ति ? भामन्ता ।

हत्थि अत्थि केचि घम्मा केहिचि घम्मेहि सहगता सहजाता
संसट्ठा एकुप्पादा एकनिरोधा एकवत्थुका एकारम्मणा, नो य वत रे
यत्तव्ये — “नत्थि केचि घम्मा केहिचि घम्मेहि सम्पयुता” ति ।

*वेदनाक्खघो सञ्ज्ञाक्खघेन सहजातो ति ? भामन्ता ।
हत्थि वेदनाक्खघो सञ्ज्ञाक्खन्धेन सहजातो, तेन वत रे
यत्तव्ये — “वेदनाक्खघो सञ्ज्ञाक्खघेन सम्पयुतो” ति ।

*वेदनाक्खघो सङ्खारक्खन्धेन विञ्ज्ञाणक्खन्धेन सहजातो
ति ? भामन्ता ।

हत्थि वेदनाक्खघो विञ्ज्ञाणक्खघेन सहजातो, तेन वत रे
यत्तव्ये — “वेदनाक्खन्धो विञ्ज्ञाणक्खन्धेन सम्पयुतो” ति ।

*सञ्ज्ञाक्खघो सङ्खारक्खघो विञ्ज्ञाणक्खघो वेदना
क्खघेन .. सञ्ज्ञाक्खघेन .. सङ्खारक्खघेन सहजातो ति ? भामन्ता ।

हत्थि विञ्ज्ञाणक्खघो सङ्खारक्खघेन सहजातो, तन वत
रे यत्तव्ये — “विञ्ज्ञाणक्खघो सङ्खारक्खघेन सम्पयुतो” ति ।

४ यथा तिलम्हि तेन अनुगत अनुपविट्ठ, उज्जुम्हि रसो
अनुगतो अनुपविट्ठो एवमेव ते घम्मा तेहि घम्मेहि अनुगता अनुपविट्ठा
ति ? न हेय यत्तव्ये । पे० .. ।

६६(१) चेतसिक्कथा

५ *नत्थि चेतसिक्को घम्मो ति ? भामन्ता ।

ननु अत्थि वेणि घम्मा पित्तन सहगता सहजाता संसट्ठा सम्पयुता
एकुप्पादा एननिरोधा एनवत्थुका एकारम्मणा ति ? भामन्ता ।

हत्थि अत्थि वेणि घम्मा पित्तेन सहगता सहजाता संसट्ठा
सम्पयुता एकुप्पादा एननिरोधा एनवत्थुका एकारम्मणा, नो य वत
रे यत्तव्ये — नत्थि चेतसिक्को घम्मो ति ।

*फस्सो चित्तेन सहजातो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि फस्सो चित्तेन सहजातो, तेन वत रे वत्तब्बे — “फस्सो चेतसिको” ति ।

वेदना .पे० सञ्जा चेतना सद्धा विरिय सति ...
समाधि पञ्जा रागो दोसो मोहो पे० . अनोत्तप्प चित्तेन 5
सहजात ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनोत्तप्प चित्तेन सहजात, तेन वत रे वत्तब्बे — “अनोत्तप्प चेतसिक” ति ।

६ चित्तेन सहजाता ति कत्वा चेतसिका ति ? आमन्ता ।

फस्सेन सहजाता ति कत्वा फस्ससिका^१ ति ? आमन्ता । 10

चित्तेन सहजाता ति कत्वा चेतसिका ति ? आमन्ता ।

वेदनाय सञ्जाय चेतनाय सद्धाय विरियेन
सतिया समाधिना^२ पञ्जाय रागेन दोसेन मोहेन पे०
अनोत्तप्पेन सहजाता ति कत्वा अनोत्तप्पासिका^३ ति ? आमन्ता ।

७ *नत्थि चेतसिको धम्मो ति ? आमन्ता । 15

ननु वुत्त भगवता —

“चित्तञ्छिद्दं^४ चेतसिका च धम्मा,
अनत्ततो सविदितस्स होन्ति ।
हीनप्पणीत तदु ये विदित्वा,
सम्मद्दसो वेदि पलोकधम्म” ति ॥ 20

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि चेतसिको धम्मो ति ।

*नत्थि चेतसिको धम्मो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “इध, केवट्ट, भिक्खु परसत्तानं परपुग्गलानं
चित्त पि आदिसति चेतसिक पि आदिसति वित्तविकत पि आदिसति 25
विचारित पि आदिसति — ‘एव पि ते मनो, इत्थं पि ते मनो, इति पि
ते चित्तं” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि चेतसिको धम्मो ति ।

१ फस्सिका — रो० । २ समाधिया — रो० । ३ अनोत्तप्पासिका — स्या० ।
४ चित्तमिद — स्या० ।

६७(४) दानकथा

८ "चेतसिको धम्मो दानं ति ? भामन्ता ।

लब्भा चेतसिको धम्मो परेसं दातुं ति ? न हेव वत्तव्वे ।

.. पे० ।

लब्भा चेतसिको धम्मो परेसं दातुं ति ? भामन्ता ।

लब्भा फस्सो परेसं दातुं ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे० .. ।

लब्भा वेदना पे० सञ्ज्ञा चेतना सदा विरिय -

सति समाधि पञ्चा परेसं दातुं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

९ न वत्तव्व - चेतसिको धम्मो दानं ति ? भामन्ता ।

दानं अनिट्ठफलं अकन्तफलं मनुञ्जफलं असेचनकफलं सुसुद्रयं सुखविपाकं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

ननु दानं इट्ठफलं कन्तफलं मनुञ्जफलं असेचनकफलं सुसुद्रयं सुखविपाकं ति ? भामन्ता ।

हञ्चि दानं इट्ठफलं कन्तफलं मनुञ्जफलं असेचनकफलं सुसुद्रयं सुखविपाकं, तेन वत्तं रे वत्तव्वे - 'चेतसिको धम्मो दानं' ति ।

१ दानं इट्ठफलं वुत्तं भगवता, धीवरं दानं ति ? भामन्ता ।

धीवरं इट्ठफलं कन्तफलं मनुञ्जफलं असेचनकफलं सुसुद्रयं सुखविपाकं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० .. ।

दानं इट्ठफलं वुत्तं भगवता, पिण्डपातो सेनासनं गितानपञ्चयं भेसज्जपरिक्खारो दानं ति ? भामन्ता ।

गितानपञ्चयं भेसज्जपरिक्खारो इट्ठफलो कन्तफलो मनुञ्जफलो असेचनकफलो सुसुद्रयो सुखविपाको ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१० न वत्तव्व - 'चेतसिको धम्मो दानं' ति ? भामन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता -

सदा हिरियं कुसमं च दानं

धम्मा एते गण्पुरिमानुयाता ।

एतं हि मग्गं^१ दिवियं^२ वदन्ति

एतेन हि गच्छन्ति देवलोकं^३ ति ॥

अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि चेतसिको धम्मो दानं ति ।

न वत्तब्ब - “चेतसिको धम्मो दान” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “पञ्चिमानि, भिक्खवे, दानानि महा-
 दानानि अग्गञ्जानि रत्तञ्जानि वसञ्जानि पोराणानि असङ्घिण्णानि 5
 असङ्घिण्णपुब्बानि, न सङ्घियन्ति न सङ्घियिस्सन्ति, अप्पटिकुट्टानि^१
 समणेहि ब्राह्मणेहि विञ्जूहि । कतमानि पञ्च ? इध, भिक्खवे,
 अरियसावको पाणातिपात पहाय पाणातिपाता पटिविरतो होति ।
 पाणातिपाता पटिविरतो, भिक्खवे, अरियसावको अपरिमाणानं^२ सत्तानं
 अभय देति अवेर देति अब्यापज्झ देति । अपरिमाणान सत्तानं अभयं 10
 दत्वा अवेर दत्वा अब्यापज्झं दत्वा अपरिमाणस्स अभयस्स अवेरस्स अब्या-
 पज्झस्स भागी होति । इदं भिक्खवे, पठमं दानं महादानं अग्गञ्जं
 रत्तञ्जं वसञ्जं पोराणं असङ्घिण्णं असङ्घिण्णपुब्बं, न सङ्घियति न
 सङ्घियिस्सति, अप्पटिकुट्टं समणेहि ब्राह्मणेहि विञ्जूहि । पुन च पर,
 भिक्खवे, अरियसावको अदिन्नादानं^३ पहाय पे० कामेसुमिच्छाचारं 15
 पहाय पे० मुसावाद पहाय पे० सुरामेरयमज्जपमादट्टानं
 पहाय सुरामेरयमज्जपमादट्टाना पटिविरतो होति । सुरामेरयमज्ज-
 पमादट्टाना पटिविरतो, भिक्खवे, अरियसावको अपरिमाणानं सत्तानं
 अभय देति अवेर देति अब्यापज्झ देति । अपरिमाणान सत्तानं अभयं
 दत्वा अवेर दत्वा अब्यापज्झ दत्वा अपरिमाणस्स अभयस्स अवेरस्स 20
 अब्यापज्झस्स भागी होति । इदं, भिक्खवे, पञ्चमं दानं महादानं
 अग्गञ्जं रत्तञ्जं वसञ्जं पोराणं असङ्घिण्णं असङ्घिण्णपुब्बं, न सङ्घियति
 न सङ्घियिस्सति, अप्पटिकुट्टं समणेहि ब्राह्मणेहि विञ्जूहि । इमानि
 खो, भिक्खवे, पञ्च दानानि महादानानि अग्गञ्जानि रत्तञ्जानि
 वसञ्जानि पोराणानि असङ्घिण्णानि असङ्घिण्णपुब्बानि, न सङ्घियन्ति 25
 न सङ्घियिस्सन्ति, अप्पटिकुट्टानि समणेहि ब्राह्मणेहि विञ्जूही” ति ।
 अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि चेतसिको धम्मो दानं ति ।

११ *न वत्तव्व - "देम्यघम्मो दान" ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "इषेक्ख्वो अन्न देति, पान देति, वत्थ दति,
यान दति, माल देति, गन्ध देति, विलेपन देति, सेम्य देति, आवसथ दति,
पदीपेय्य देती" ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि देम्यघम्मो दान ति ।

१२ देम्यघम्मो दान ति ? आमन्ता ।

वेम्यघम्मो इट्ठफलो कन्तफलो मनुञ्जफलो असेचनकफलो
सुसुद्रयो सुसुविपाको ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

दान इट्ठफल वुत्त भगवता, चीवर दान ति ? आमन्ता ।

चीवर इट्ठफल कन्तफल मनुञ्जफल असेचनकफल सुसुद्रय
सुसुविपाक ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

दान इट्ठफल वुत्त भगवता, पिण्डपातो दान सेनासन दान -
गिलानपञ्चयमेसज्जपरिक्खारो दान ति ? आमन्ता ।

गिलानपञ्चयमेसज्जपरिक्खारो इट्ठफलो कन्तफलो मनुञ्जफलो
असेचनकफलो सुसुद्रयो सुसुविपाको ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

तेन हि न वत्तव्व - देम्यघम्मो दान" ति ।

६८(५) परिभोगमयपुञ्जकथा

१३ *परिभोगमय पुञ्जं वड्ढती ति ? आमन्ता ।

परिभोगमयो फत्तो वड्ढति वेदना वड्ढति, सञ्ज्ञा वड्ढति, वेतना
वड्ढति चित्त वड्ढति, सदा वड्ढति विरिय वड्ढति सति वड्ढति समाधि
वड्ढति पञ्चा वड्ढती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

परिभोगमय पुञ्जं वड्ढती ति ? आमन्ता ।

सता विय वड्ढति मालुवा विय वड्ढति रुक्खो विय वड्ढति तिम
विय वड्ढति मुञ्जपुञ्जो विय वड्ढती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१४ परिभोगमय पुञ्जं वड्ढती ति ? आमन्ता ।

दायको नान त्वा न समन्नाहृति होति पुञ्जं ति ? आमन्ता ।

अनायदुत्तम्य होति अनामोगम्य हाति असमन्नाहरन्तस्म

होति ... अमनसिकरोन्तस्स होति . अचेतयन्तस्स होति अपत्थयन्तस्स होति .. अप्पणिदहन्तस्स होती ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० .. ।

ननु आवट्टेन्तस्स होति आभोगस्स होति .. समन्नाहरन्तस्स होति ... मनसिकरोन्तस्स होति . चेतयन्तस्स होति . पत्थयन्तस्स होति ... पणिदहन्तस्स होती ति ? आमन्ता । 5

हज्जि आवट्टेन्तस्स होति आभोगस्स होति समन्नाहरन्तस्स होति . मनसिकरोन्तस्स होति चेतयन्तस्स होति . पत्थयन्तस्स होति . पणिदहन्तस्स होति, नो च वत रे वत्तब्बे — “परिभोगमयं पुञ्जं वड्ढती” ति ।

१५. *परिभोगमयं पुञ्जं वड्ढती ति ? आमन्ता । 10

दायको दानं दत्त्वा कामवितक्कं वितक्केति, ब्यापादवितक्कं वितक्केति, विहिंसावितक्कं वितक्केति, होति पुञ्जं ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०. ।

द्विन्नं फस्सानं पे०. द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? आमन्ता । 15

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता^१ कण्हसुक्कसप्पटि-भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि-भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? आमन्ता । 20

ननु वुत्तं भगवता — “चत्तारिमानि^२ भिक्खवे, सुविदूर-विदूरानि । कतमानि चत्तारि ? नभं च, भिक्खवे, पथवी च — इदं पठमं सुविदूरविदूरं । ओरिमं च, भिक्खवे, तीरं समुद्दस्स पारिमं च तीरं — इदं दुतियं सुविदूरविदूरं । यतो च, भिक्खवे, वेरोचनो अब्भुदेति यत्थं च अत्थमेति — इदं ततियं सुविदूरविदूरं । सतं च, भिक्खवे, धम्मो^३ असतं च धम्मो — इदं चतुत्थं सुविदूरविदूरं । इमानि खो, भिक्खवे, चत्तारि सुविदूरविदूरानी ति । 25

१ हीनपणीता — सी०, स्या०, रो० । २. धम्मा — सी०, स्या० ।

“नम च दूरे पयवी च दूर,
पार समुदस्स तदाहु दूर ।
मतो च वेरोचनो भवमुदेति,
पमङ्करो यत्थ च भत्थमेति ॥

“ततो हवे’ दूरतर वदन्ति,
सत्त च धम्म असत्त च धम्म ।
अव्यायिको होति सत्त समागमो,
याव पि तिट्ठेय्य तथेव होति ॥
खिप्प हि’ वेति’ असत्त समागमो,
तस्मा सत्त धम्मो असत्तिमि आरका” ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - “कुसलानुसला सावज्जानवज्जा हो
पणीता कण्हसुक्कसप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभाव भागन्दन्ती” ति

१६ न वत्तव्य - ‘परिभोगमय पुञ्ञं वद्वती’ ति ? भामन्ता

ननु युत्त भगवता -

“आरामरोपा’ वनरोपा, ये जना सेतुवारखा ।
पप च उप्पान च, ये ददन्ति उपस्सय ॥
‘तस दिया च रत्तो च सदा पुञ्ञं पवद्वति ।
धम्मद्वा सीससम्पन्ना, ते जना सग्गणामिनो” ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि परिभोगमय पुञ्ञं वद्वती ति ।

न वत्तव्य - “परिभोगमय पुञ्ञं वद्वती’ ति ? भामन्ता ।

ननु युत्त भगवता - अत्तारोम भिक्खाये, पुञ्ञाभिगन्ता
गुग्गमाभिगन्ता गुग्गमाहारा गोवमिन्ता गुग्गविपाणा सग्गसवत्तानि
दृष्टाय वन्ताय मन्ताय हिताय गुग्गाय गंवत्तन्ति ! अत्तम अत्तारा ?
यग्ग भिक्खाय भिक्खु भोषण परिभुञ्जमामो धणमाणा पत्तोममापि
उपगन्ता विहन्ति धणमाणा सग्ग पुञ्ञाभिगन्ता गुग्गमाभिगन्ता

सुखस्साहारो सोवग्गिको सुखविपाको सग्गसंवत्तनिको इट्ठाय कन्ताय मनापाय हिताय सुखाय सवत्तति । यस्स, भिक्खवे, भिक्खु पिण्डपात परिभुञ्जमानो . पे० . सेनासन परिभुञ्जमानो पे० . गिलान-पच्चयभेसज्जपरिक्खार परिभुञ्जमानो अप्पमाण चेतोसमाधि उपसम्पज्ज विहरति, अप्पमाणो तस्स पुञ्जाभिसन्दो कुसलाभिसन्दो 5 सुखस्साहारो सोवग्गिको सुखविपाको सग्गसंवत्तनिको इट्ठाय कन्ताय मनापाय हिताय सुखाय सवत्तति । इमे खो, भिक्खवे, चत्तारो पुञ्जाभिसन्दा कुसलाभिसन्दा सुखस्साहारा सोवग्गिका सुखविपाका सग्गसवत्तनिका इट्ठाय कन्ताय मनापाय हिताय सुखाय संवत्तन्ती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

10

तेन हि परिभोगमय पुञ्ज वड्ढती ति ।

१७ *परिभोगमयं पुञ्जं वड्ढती ति ? आमन्ता ।

दायको दान देति, पटिग्गाहको पटिग्गहेत्वा न परिभुञ्जति छड्ढेति विस्सज्जेति, होति पुञ्ज ति ? आमन्ता ।

हज्जिच दायको दान देति, पटिग्गाहको पटिग्गहेत्वा न परि- 15 भुञ्जति छड्ढेति विस्सज्जेति, होति पुञ्ज, नो च वत रे वत्तब्बे — “परिभोगमयं पुञ्ज वड्ढती” ति ।

*परिभोगमय पुञ्ज वड्ढती ति ? आमन्ता ।

दायको दान देति, पटिग्गाहको पटिग्गहिते राजानो वा हरन्ति, चोरा वा हरन्ति, अग्गि वा दहति^१, उदक वा वहति, अप्पिया वा दायादा 20 हरन्ति, होति पुञ्ज ति ? आमन्ता ।

हज्जिच दायको दानं देति, पटिग्गाहको पटिग्गहिते राजानो वा हरन्ति, चोरा वा हरन्ति, अग्गि वा दहति, उदक वा वहति, अप्पिया वा दायादा हरन्ति, होति पुञ्ज, नो च वत रे वत्तब्बे — “परिभोगमय पुञ्जं वड्ढती” ति ।

25

६६(६) इतोदिन्नकथा

१८ *इतो दिन्नेन तत्थ यापेन्ती ति ? आमन्ता ।

इतो चीवर वेन्ति त चीवर तत्थ परिमुञ्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

इतो पिण्डपात वेन्ति, इतो सेनासन वेन्ति, इतो गिलानपञ्चप-
मेसज्जपरिभक्षार वेन्ति, इतो खादनीय वेन्ति, इतो भोजनीय वेन्ति, इतो
पानीय वेन्ति, त' पानीय' तत्थ परिमुञ्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्ब ।
पे० ।

*इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती ति ? भामन्ता ।

अञ्छो अञ्जस्स कारको परकत' सुखदुक्ख अञ्छो करोति,
अञ्छो पटिसवेवेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१६ न वत्तब्ब — “इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती” ति ? भामन्ता ।

ननु पेता अत्तनो अत्थाय दान वेत्त अनुमोदेन्ति' वित्त
पसावेन्ति, पीति उप्पादेन्ति, सोमनस्स पटिलभन्ती ति ? भामन्ता ।

हृच्च पेता अत्तनो अत्थाय दान वेत्त अनुमोदेन्ति, वित्त
पसावेन्ति, पीति उप्पादेन्ति, सोमनस्स पटिलभन्ति, तेन वत रे वत्तब्बे —

१ “इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती” ति ।

२० न वत्तब्बं — “इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती” ति ? भामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

“उन्नमे^१ उदक वुट्ठी^२, यथानिन्न पवत्तति ।

एवमेव इतो दिग्ग पेतान उपकप्पति ॥

“यथा वारिवहा पूरा, परिपूरेन्ति सागर ।

एवमेव इतो दिग्ग, पेतान उपकप्पति ॥

“न हि तत्थ कस्सो अत्थि, गोरनस्सेत्थ न विज्जति ।

वणिज्जा तादिसी मत्थि, हिरञ्ज्जेन कयाकम्य^३ ।

इतो दिग्गेन यापेन्ति पेता कासद्धता तर्हि” ति ॥

अत्थेष भुत्तन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती ति ।

२१ न वत्तब्ब — “इतो दिग्गेन तत्थ यापेन्ती” ति ? भामन्ता ।

१-१ रो पोरवके मरिच । २ परिवर्त - रो । ३ अनुमोदयति - स्था ।

४ उप्पते - स्था । ५ वुत्त - रो । ६ कयाकम्य - रो ।

ननु वुत्त भगवता — “पञ्चिमानि, भिक्खवे, ठानानि सम्पस्सन्ता मातापितरो पुत्त इच्छन्ति कुले जायमान । कतमानि पञ्च ? भटो वा नो भरिस्सति, किच्च वा नो करिस्सति, कुलवसो चिरं ठस्सति^१, दायज्जं पटिपज्जिस्सति^२, अथ वा पन पेत्तान कालङ्कितान दक्खिणं अनुप्पदस्सति — इमानि खो, भिक्खवे, पञ्च ठानानि^३ सम्पस्सन्ता 5 मातापितरो पुत्त इच्छन्ति कुले जायमान ति ।

“पञ्च ठानानि सम्पस्स, पुत्त इच्छन्ति पण्डिता ।

भटो^४ वा नो भरिस्सति, किच्च वा नो करिस्सति ॥

“कुलवसो चिर तिट्ठे, दायज्ज पटिपज्जति ।

अथ वा पन पेत्तानं, दक्खिण अनुप्पदस्सति ॥ 10

“ठानानेत्तानि सम्पस्स, पुत्त इच्छन्ति पण्डिता ।

तस्मा सन्तो सप्पुरिसा, कतञ्जू कतवेदिनो ॥

“भरन्ति मातापितरो, पुब्बे कतमनुस्सर^५ ।

करोन्ति तेस किच्चानि, यथा तं पुव्वकारिनं ॥

“ओवादकारी भटपोसी, कुलवसं अहापयं । 15

सद्धो सीलेन सम्पन्नो, पुत्तो होति पससियो” ति ।

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि इतो दिन्नेन तत्थ यापेन्ती ति ।

७० (७) पथवी कम्मविपाको ति कथा

२२ *पथवी कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

सुखवेदनिया^१ दुक्खवेदनिया^२ अदुक्खमसुखवेदनिया, सुखाय 20 वेदनाय सम्पयुत्ता, दुक्खाय वेदनाय सम्पयुत्ता, अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्ता, फस्सेन सम्पयुत्ता, वेदनाय सम्पयुत्ता, सञ्जाय सम्पयुत्ता, चेतनाय सम्पयुत्ता, चित्तेन सम्पयुत्ता, सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना^३ आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना पणिघी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१ थस्सति — रो० । २ मे पटिपज्जिस्सति — सी०, पटिपज्जति — स्या०, रो० ।
३ थाणानि — रो० । ४ भटो — रो० । ५ कतमनुस्सरि — सी० । ६-६ सुखवेदनीया
दुक्खवेदनीया — रो० । ७ आवज्जना — स्या० ।

ननु न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया न अदुःखमसुखवेदनिया,
न सुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न दुःखाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न अदुःखम
सुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न फस्तेन सम्पयुक्ता, न वेदनाय सम्पयुक्ता, न
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्ता, न चेतनाय सम्पयुक्ता, न चित्तेन सम्पयुक्ता,
अनारम्भणा, नत्थि तां आवट्टना आमोगो समन्नाहारो मनसिकारो
चेतना पत्थना पणिघी ति ? आमन्ता ।

हृत्थि न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया पे० अनारम्भणा,
नत्थि तां आवट्टना पे० पणिघि, नो च वत रे वत्तब्बे - "पयवी
कम्मविपाको" ति ।

“फस्सो कम्मविपाको, फस्सो सुखवेदनियो दुःखवेदनियो
अदुःखमसुखवेदनियो सुखाय वेदनाय सम्पयुक्तो दुःखाय पे०...
अदुःखमसुखाय वेदनाय सम्पयुक्तो फस्सेन सम्पयुक्तो वेदनाय सम्पयुक्तो
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्तो चेतनाय सम्पयुक्तो चित्तेन सम्पयुक्तो सारम्भणो,
अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

पयवी कम्मविपाको, पयवी सुखवेदनिया दुःखवेदनिया
अदुःखमसुखवेदनिया सुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता दुःखाय पे०...
अदुःखमसुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता फस्सेन सम्पयुक्ता वेदनाय सम्पयुक्ता
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्ता चेतनाय सम्पयुक्ता चित्तेन सम्पयुक्ता सारम्भणा,
अत्थि तां आवट्टना आमोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना
पणिघी ति ? न ह्वे वत्तब्बे । पे० ।

पयवी कम्मविपाको पयवी न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया
पे० अनारम्भणा नत्थि तां आवट्टना पे० पणिघी ति ?
आमन्ता ।

फस्सो कम्मविपाको फस्सो न सुखवेदनियो न दुःखवेदनियो
... पे० अनारम्भणो नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ?
न ह्वे वत्तब्बे । पे०... ।

पयवी कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

पयवी पग्गहनिग्गहूपगा^१ छेदनभेदनूपगा^२ ति ? आमन्ता ।

१ सारम्भणे - छी सारम्भणा - स्वा टी । २-२ पग्गहनिग्गहूपगा
छेदनभेदनूपगा - व ।

कम्मविपाको पग्गहनिग्गहूपगो छेदनभेदनूपगो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*लब्भा पथवी केतु विक्केतु आठपेतु ओचिनितु विचिनितुं ति ? आमन्ता ।

लब्भा कम्मविपाको केतु विक्केतु आठपेतु ओचिनितु विचिनितु 5 ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

२३ *पथवी परेस साधारणा ति ? आमन्ता ।

कम्मविपाको परेस साधारणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

कम्मविपाको परेस साधारणो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —

10

“असाधारणमञ्चेसं, अचोरहरणो^१ निधि ।

कयिराथ मच्चो, पुञ्जानि, सचे^२ सुचरित चरे” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “कम्मविपाको परेस साधारणो” ति ।

*पथवी कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

15

पठमं पथवी सण्ठाति, पच्छा सत्ता उप्पज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

पठमं विपाको उप्पज्जति, पच्छा विपाकपटिलाभाय कम्मं करोन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*पथवी सब्बसत्तान कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

सब्बे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० । 20

सब्बे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि पथवि अपरिभुज्जित्वा परिनिब्बायन्ती ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि कम्मविपाक अखेपेत्वा परिनिब्बायन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

25

*पथवी चक्कवत्तिसत्तस्स कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

अञ्जे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

चक्कवत्तिसत्तस्स कम्मविपाक अञ्जे सत्ता परिभुज्जन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

ननु न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया न अदुःखसुखवेदनिया,
न सुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न दुःखाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न अदुःखसु-
खाय वेदनाय सम्पयुक्ता, न फस्सेन सम्पयुक्ता, न वेदनाय सम्पयुक्ता, न
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्ता, न चेतनाय सम्पयुक्ता, न चित्तेन सम्पयुक्ता,
अनारम्भणा, नत्थि ताय आवट्टना आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो
चेतना पत्थना पणिघी ति ? आमन्ता ।

हृच्चि न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया पे० अनारम्भणा,
नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिघि, नो च वत्त रे वत्तब्बे - "पथवी
कम्मविपाको" ति ।

*फस्सो कम्मविपाको, फस्सो सुखवेदनियो दुःखवेदनियो
अदुःखसुखवेदनियो सुखाय वेदनाय सम्पयुक्तो दुःखाय पे०...
अदुःखसुखाय वेदनाय सम्पयुक्तो फस्सेन सम्पयुक्तो वेदनाय सम्पयुक्तो
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्तो चेतनाय सम्पयुक्तो चित्तेन सम्पयुक्तो सारम्भणो,
अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

पथवी कम्मविपाको, पथवी सुखवेदनिया दुःखवेदनिया
अदुःखसुखवेदनिया सुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता दुःखाय पे०..
अदुःखसुखाय वेदनाय सम्पयुक्ता फस्सेन सम्पयुक्ता वेदनाय सम्पयुक्ता
सञ्ज्ञाय सम्पयुक्ता चेतनाय सम्पयुक्ता चित्तेन सम्पयुक्ता सारम्भणा,
अत्थि ताय आवट्टना आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना
पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पथवी कम्मविपाको पथवी न सुखवेदनिया न दुःखवेदनिया
पे० अनारम्भणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिघी ति ?
आमन्ता ।

फस्सो कम्मविपाको, फस्सो न सुखवेदनियो न दुःखवेदनियो
पे० अनारम्भणो नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पथवी कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।
पथवी पग्गह्निग्गहूपगा^१ छेदनभेदनूपगा^२ ति ? आमन्ता ।

१ सारम्भणे - वी सारम्भणा - स्वा री । २-२ पग्गह्निग्गहूपगा
छेदनभेदनूपगा - म ।

कम्मविपाको पग्गहनिग्गहूपगो छेदनभेदनूपगो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*लब्भा पथवी केतु विक्केतु आठपेतु ओचिनितु विचिनितु ति ? आमन्ता ।

लब्भा कम्मविपाको केतु विक्केतु आठपेतु ओचिनितु विचिनितु ५ ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

२३ *पथवी परेस साधारणा ति ? आमन्ता ।

कम्मविपाको परेसं साधारणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० .. ।

कम्मविपाको परेस साधारणो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

10

“असाधारणमञ्जेस, अचोरहरणो^१ निधि ।

कयिराथ मच्चो, पुञ्जानि, सच्च^२ सुचरित चरे” ति ॥

अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “कम्मविपाको परेस साधारणो” ति ।

*पथवी कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

15

पठम पथवी सण्ठाति, पच्छा सत्ता उप्पज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

पठम विपाको उप्पज्जति, पच्छा विपाकपटिलाभाय कम्म करोन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*पथवी सब्बसत्तान कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

सब्बे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे०. । 20

सब्बे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि पथवि अपरिभुज्जित्वा परिनिब्बायन्ती ति ? आमन्ता ।

अत्थि केचि कम्मविपाक अखेपेत्वा परिनिब्बायन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

25

*पथवी चक्कवत्तिसत्तस्स कम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

अञ्जे सत्ता पथवि परिभुज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

चक्कवत्तिसत्तस्स कम्मविपाक अञ्जे सत्ता परिभुज्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

चक्कवत्तिसत्तस्स कम्मविपाकं भञ्जे सत्ता परिमुञ्जन्ती
ति ? भामन्ता ।

चक्कवत्तिसत्तस्स फस्स वेदने सञ्जं चेतने चित्तं सद्ध विरियं
सत्तिं समधिं पण्डां भञ्जे सत्ता परिमुञ्जन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

४ ... पे० ।

२४ १ न वत्तब्बं — “पथवी कम्मविपाको” ति ? भामन्ता ।

ननु अत्थि हस्सरियसवत्तनियं कम्म अधिपच्चसवत्तनियं कम्म
ति ? भामन्ता ।

हञ्चि अत्थि हस्सरियसवत्तनियं कम्म अधिपच्चसवत्तनियं
१० कम्म, तेन वत रे वत्तब्बे — “पथवी कम्मविपाको” ति ।

७१ (=) जगामरणं विपाको ति कथा

२५ जगामरणं विपाको ति ? भामन्ता ।

सुखवेदनियं दुक्खवेदनियं अदुक्खमसुखवेदनियं, सुखाय वदनाय
सम्पयुत्तं दुक्खाय वेदनाय सम्पयुत्तं अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तं,
फस्सेन सम्पयुत्तं, वेदनाय सम्पयुत्तं, सञ्ज्जाय सम्पयुत्तं, चतनाय
१५ सम्पयुत्तं, चित्तेन सम्पयुत्तं, सारम्मणं, अत्थि तस्स आवट्टना आभोयो
समधाहारो मनसिपारो चेतना पत्थना पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
... पे०... ।

ननु न सुखवेदनियं न दुक्खवेदनियं पे० अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना .. पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

२० हञ्चि न सुखवेदनियं न दुक्खवेदनियं पे० अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघि नो च यत रे वत्तब्बे — “जगामरणं
विपाको ति ।

फस्सो विपाको पस्सो गुणवेदनियो दुग्गायदनियो .. पे० -
गारम्मणो अत्थि तस्स आवट्टना पे० - पणिघी ति ? भामन्ता ।

२५ जगामरणं विपाको जगामरणं गुणवेदनियं दुग्गायदनियं पे० -
गारम्मणं अत्थि तस्स आवट्टना पे० .. पणिघी ति ? न एवं वत्तब्बं ।
... पे०... ।

*जरामरणं विपाको, जरामरण न सुखवेदनियं न दुक्खवेदनियं

. पे० अनारम्मणं, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ?
आमन्ता ।

फस्सो विपाको, फस्सो न सुखवेदनियो न दुक्खवेदनियो

पे० अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? 5
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२६ *अकुसलान धम्मान जरामरणं, अकुसलानं धम्मानं
विपाको ति ? आमन्ता ।

कुसलान धम्मान जरामरण, कुसलान धम्मान विपाको ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० । 10

*कुसलान धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब — “कुसलान धम्मानं
विपाको” ति ? आमन्ता ।

अकुसलान धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब — “अकुसलान धम्मान
विपाको” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*कुसलान धम्मान जरामरण, अकुसलान धम्मान विपाको 15
ति ? आमन्ता ।

अकुसलान धम्मान जरामरण, कुसलानं धम्मान विपाको ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलान धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब — “कुसलानं धम्मान
विपाको” ति ? आमन्ता । 20

कुसलान धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब — “अकुसलान धम्मानं
विपाको” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*कुसलानं च अकुसलान च धम्मान जरामरण, अकुसलान
धम्मान विपाको ति ? आमन्ता ।

कुसलान च अकुसलान च धम्मान जरामरण, कुसलान धम्मानं 25
विपाको ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*कुसलान च अकुसलान च धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब —
“कुसलान धम्मान विपाको” ति ? आमन्ता ।

कुसलान च अकुसलान च धम्मान जरामरण, न वत्तब्ब —
“अकुसलान धम्मान विपाको” ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 30

२७ न वत्तब्बे - "जरामरण विपाको" ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि दुब्बणसवत्तनिय कम्म अप्पायुकसवत्तनिय कम्म
ति ? आमन्ता ।

हत्थि अत्थि दुब्बणसवत्तनिय कम्म अप्पायुकसवत्तनिय
५ कम्म तेन वत्त रे वत्तब्बे - "जरामरण विपाको" ति ।

७२(१) अरियधम्मविपाककथा

२८ *नत्थि अरियधम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

ननु महप्फल सामञ्जं महप्फल ब्रह्मञ्जं ति ? आमन्ता ।

हत्थि महप्फल सामञ्जं महप्फल ब्रह्मञ्जं, नो च वत्त रे
वत्तब्बे - "नत्थि अरियधम्मविपाको" ति ।

१० *नत्थि अरियधम्मविपाको ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि सोत्तापत्तिफल ति ? आमन्ता ।

हत्थि अत्थि सोत्तापत्तिफल, नो च वत्त रे वत्तब्बे - 'नत्थि
अरियधम्मविपाको' ति ।

ननु अत्थि सकदागामिफल पे० अनागामिफल पे०...

१५ अरहत्तफल ति ? आमन्ता ।

हत्थि अत्थि अरहत्तफल नो च वत्त रे वत्तब्बे - "नत्थि अरिय
धम्मविपाको" ति ।

*सोत्तापत्तिफल न विपाको ति ? आमन्ता ।

दानफल न विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० सोत्तापत्तिफल न विपाको ति ? आमन्ता ।

सीलफल पे० भावनाफल न विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

*सकदागामिफल पे० अनागामिफल पे० अरहत्तफल
न विपाको ति ? आमन्ता ।

२५ दानफल न विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०.. ।

अरहत्तफल न विपाको ति ? आमन्ता ।

सीलफल पे० भावनाफल न विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

दानफल विपाको ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिफल विपाको ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*दानफल विपाको ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफल पे० अनागामिफल पे० . अरहत्तफलं

विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० . ।

5

सीलफल पे० भावनाफलं विपाको ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिफल विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

भावनाफल विपाको ति ? आमन्ता ।

सकदागामिफल पे० अनागामिफल पे०.. अरहत्तफलं

विपाको ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

10

२६ *कामावचर कुसल सविपाकं ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तर कुसल सविपाकं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

रूपावचरं कुसल पे० अरूपावचरं कुसल सविपाकं ति ?

आमन्ता ।

लोकुत्तरं कुसलं सविपाक ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० । 15

*लोकुत्तरं कुसल अविपाक ति ? आमन्ता ।

कामावचर कुसलं अविपाकं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . .

लोकुत्तर कुसल अविपाकं ति ? आमन्ता ।

रूपावचर . पे० . अरूपावचर कुसल अविपाक ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

३० 'कामावचर कुसल सविपाक आचयगामी' ति ? आमन्ता ।

लोकुत्तर कुसल सविपाक आचयगामी ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

रूपावचर पे० अरूपावचरं कुसल सविपाक आचयगामी ति ? आमन्ता । 25

लोकुत्तरं कुसल सविपाक आचयगामी ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

लोकोत्तरं कुसल सविपाक अपचयगामी ति ? आमन्ता ।

कामावचर कुसल सविपाक अपचयगामी ति ? न हेव वसब्बे ।

.. पे० ।

लोकुत्तर कुसल सविपाक अपचयगामी ति ? आमन्ता ।

रूपावचर पे० अरूपावचर कुसल सविपाक अपचयगामी

५ ति ? न हेव वसब्बे । पे० ।

७३(१०) विपाको विपाकधम्मघम्मो ति कथा

३१ *विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

तस्स विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? न हेव वसब्बे ।

पे० ।

तस्स विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

१० तस्स तस्सेव नत्थि दुक्खस्स अन्तकिरिया नत्थि वटटुपञ्चरो^१
नत्थि अनुपादापरिनिब्बानं ति ? न हेव वसब्बे । पे० ।

*विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

विपाको ति वा विपाकधम्मघम्मो ति वा विपाकधम्मघम्मो
ति वा विपाको ति^२ वा एसेसे एकट्ठे समे समभागे तज्जाते ति ?

१५ न हेव वसब्बे । पे० ।

*विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

विपाको च विपाकधम्मघम्मो च विपाकधम्मघम्मो च विपाको
च सहगता सहजाता ससट्ठा सम्पयुक्ता एकुप्पादा एकनिरोधा एकवत्थुका
एकारम्मणा ति ? न हेव वसब्बे । पे० ।

२० *विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

तज्जेव अकुसल सो अकुसलस्स विपाको, तज्जेव कुसलं
सो कुसलस्स विपाको ति ? न हेव वसब्बे । पे० ।

*विपाको विपाकधम्मघम्मो ति ? आमन्ता ।

येनेव चित्तेन पाणं हनति तेनेव चित्तेन निरये पञ्चत्थि, येनेव

२५ चित्तेन दानं वेत्ति तेनेव चित्तेन सगगे मोदती ति ? न हेवं वसब्बे ।

.. पे० ।

३२ िन वत्तब्ब - “विपाको विपाकधम्मधम्मो” ति ?

ग्रामन्ता ।

ननु विपाका चत्तारो खन्धा अरूपिनो अज्जमज्जपच्चया
ति ? ग्रामन्ता ।

हज्जि विपाका चत्तारो खन्धा अरूपिनो अज्जमज्जपच्चया, 5
तेन वत रे वत्तब्बे - “विपाको विपाकधम्मधम्मो” ति ।

सत्तमो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

सज्जहो, सम्पयुत्तो^१, चेतसिको धम्मो, चेतसिकं दान, परिभोग-
मयं पुज्ज वड्ढति, इतो दिन्नेन तत्थ यापेन्ति, पथवी कम्मविपाको,
जरामरणं विपाको, नत्थि अरियधम्मविपाको, विपाको विपाकधम्म-
धम्मो ति ।

10

ननु अत्थि असुरकायो ति, आमन्ता ।

हृञ्चि अत्थि असुरकायो, तेन वत रे वत्तब्बे — “छ गतियो” ति ।

७५(२) अन्तराभवकथा

३ *अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

कामभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

5

रूपभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

अरूपभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवो ति ? 10

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवो ति ?

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो ति ? 15 B
आमन्ता ।

हृञ्चि कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अन्तराभवो” ति ।

रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो ति ?
आमन्ता ।

20 R

हृञ्चि रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अन्तराभवो” ति ।

४ *अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

पञ्चमी सा योनि, छट्ठमी सा गति, अट्ठमी सा विज्झाणट्ठिति,
दसमो सो सत्तावासो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

अन्तराभवो भवो गति सत्तावासो ससारो योनि विज्झाणट्ठिति
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

८. श्रद्धामो वग्गो

७४(१) छगतिकथा

१ *छ गतियो ति ? आमन्ता ।

ननु पञ्च गतियो वुत्ता भगवता — निरयो, तिरञ्छानयोति, पेत्तिविसयो, मनुस्सा, देवा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि पञ्च गतियो वुत्ता भगवता — निरयो, तिरञ्छानयोति
५ पेत्तिविसयो, मनुस्सा, देवा, नो च वत रे वत्तब्बे — “छ गतियो” ति ।

*छ गतियो ति ? आमन्ता ।

ननु कालकञ्चिका^१ असुरा पेत्तान समानवण्णा समानभोगा
समानाहारा समानायुका पेत्तेहि सह आवाहविवाह गच्छन्ती ति ?
आमन्ता ।

१० हञ्चि कालकञ्चिका असुरा पेत्तान समानवण्णा समानभोगा
समानाहारा समानायुका पेत्तेहि सह आवाहविवाह गच्छन्ति, नो च वत
रे वत्तब्बे — ‘छ गतियो’ ति ।

*छ गतियो ति ? आमन्ता ।

१५ ननु वेपचित्तिपरिस्ता^२ देवान समानवण्णा समानभोगा समाना
हारा समानायुका देवेहि सह आवाहविवाह गच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वेपचित्तिपरिस्ता देवान समानवण्णा समानभोगा
समानाहारा समानायुका देवेहि सह आवाहविवाह गच्छन्ति, नो च
वत रे वत्तब्बे — ‘छ गतियो’ ति ।

*छ गतियो ति ? आमन्ता ।

२० ननु वेपचित्तिपरिस्ता पुब्बदेवा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वेपचित्तिपरिस्ता पुब्बदेवा नो च वत रे वत्तब्बे — ‘छ
गतियो’ ति ।

२ १ न वत्तब्ब — छ गतियो” ति ? आमन्ता ।

१ कालकञ्चिका — सी स्या कालकञ्चिका — सी एवमुपरि पि । २ वेपचित्ति-
परिस्ता — सी एवमुपरि पि ।

ननु अत्थि असुरकायो ति, आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि असुरकायो, तेन वत रे वत्तब्बे — “छ गतियो” ति ।

७५(२) अन्तराभवकथा

३ *अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

कामभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

5

रूपभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

अरूपभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवो ति ? 10
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे अत्थि अन्तराभवो ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो ति ? 15 B
आमन्ता ।

हञ्चि कामभवस्स च रूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अन्तराभवो” ति ।

रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो ति ?
आमन्ता ।

20 B

हञ्चि रूपभवस्स च अरूपभवस्स च अन्तरे नत्थि अन्तराभवो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अन्तराभवो” ति ।

४ *अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

पञ्चमी सा योनि, छट्ठमी सा गति, अट्ठमी सा विज्जाणद्विति,
दसमो सो सत्तावासो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

अन्तराभवो भवो गति सत्तावासो ससारो योनि विज्जाणद्विति
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतिय अन्तराभवूपग कम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । ... ५०... ।

अतिय अन्तराभवूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

अन्तराभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे पे० ।

अन्तराभवे अतिय रूप' वेदना सञ्ज्ञा सहकारा विञ्ज्ञाण ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अन्तराभवो पञ्चवोकारभवो' ति ? न हेव वत्तब्बे । ... ५०... ।

५ *अतिय कामभवो, कामभवो भवो गति सत्तावासो ससारे
योनि विञ्ज्ञाणट्ठिति अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अतिय अन्तराभवो, अन्तराभवो भवो गति सत्तावासो ससारे
योनि विञ्ज्ञाणट्ठिति अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अतिय कामभवूपग कम्म ति ? आमन्ता ।

अतिय अन्तराभवूपग कम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । ... ५०... ।

अतिय कामभवूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अतिय अन्तराभवूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । ... ५०... ।

कामभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? आमन्ता ।

अन्तराभव सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कामभव अतिय रूप वेदना सञ्ज्ञा सहकारा विञ्ज्ञाण ति ?
आमन्ता ।

कामभव अतिय रूप वेदना सञ्ज्ञा सहकारा विञ्ज्ञाण ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कामभवो पञ्चवोकारभवो ति ? आमन्ता ।

पञ्चगभवा पञ्चवोकारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतिय कामभवो रूपभवो भवो गति सत्तावासो ससारे
विञ्ज्ञाणट्ठिति अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अतिय पञ्चगभवा पञ्चवोकारभवो भवो गति सत्तावासो ससारे
विञ्ज्ञाणट्ठिति अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

योनि विज्ज्ञाणद्विति अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
 . पे०... ।

अत्थि रूपभवूपगं कम्मं ति ? आमन्ता ।

अत्थि अन्तराभवूपगं कम्मं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

अत्थि रूपभवूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

5

अत्थि अन्तराभवूपगा सत्ता ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

रूपभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? आमन्ता ।

अन्तराभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

10

रूपभवे अत्थि रूपं वेदना सज्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाणं ति ?

आमन्ता ।

R

अन्तराभवे अत्थि रूपं वेदना सज्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाणं ति ?

न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

रूपभवो पञ्चवोकारभवो ति ? आमन्ता ।

15

अन्तराभवो पञ्चवोकारभवो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अरूपभवो, अरूपभवो भवो गति सत्तावासो ससारो

योनि विज्ज्ञाणद्विति अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अत्थि अन्तराभवो, अन्तराभवो भवो गति सत्तावासो ससारो

योनि विज्ज्ञाणद्विति अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तब्बे । 20

...पे० . ।

अत्थि अरूपभवूपगं कम्मं ति ? आमन्ता ।

अत्थि अन्तराभवूपगं कम्मं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि अरूपभवूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि अन्तराभवूपगा सत्ता ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 25

अरूपभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? आमन्ता ।

अन्तराभवे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अरूपभवे अत्थि वेदना सज्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाणं ति ? 30

आमन्ता ।

अन्तराभवो अस्ति वेत्ना सञ्ज्ञा सञ्ज्ञारा विञ्ज्ञाण ति ? न
हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरूपमवो चतुर्वोकारमवो ति ? आमन्ता ।

अन्तराभवो चतुर्वोकारमवो ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे०... ।

५ ६ *अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

सव्वसञ्ज्ञेव सत्तान अस्ति अन्तराभवो ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

सव्वेसञ्ज्ञेव सत्तान नस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

हृच्चि सव्वेसञ्ज्ञेव सत्तान नस्ति अन्तराभवो, नो च वत रे

१० वत्तव्वे - 'अस्ति अन्तराभवो' ति ।

*अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

आनन्तरियस्स पुग्गलस्स अस्ति अन्तराभवो ति ? न हव
वत्तव्वे । पे० ।

आनन्तरियस्स पुग्गलस्स नस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

१५ हृच्चि आनन्तरियस्स पुग्गलस्स नस्ति अन्तराभवो, नो च वत
रे वत्तव्वे - "अस्ति अन्तराभवो" ति ।

न आनन्तरियस्स पुग्गलस्स अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

आनन्तरियस्स पुग्गलस्स अस्ति अन्तराभवो ति ? न हव
वत्तव्वे । पे० ।

२० आनन्तरियस्स पुग्गलस्स नस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

न आनन्तरियस्स पुग्गलस्स नस्ति अन्तराभवो ति ? न हव
वत्तव्वे । पे० ।

निस्सुपगग्ग पुग्गलस्स पे० अ । अञ्जगत्तुपगग्ग पुग्गलस्स

.. पे० अस्ति अन्तराभवो ति ? न हव वत्तव्वे ।

२५ पे० ।

अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

न अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

न अस्ति अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

अरूपपूगस्स पुग्गलस्स अत्थि अन्तराभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरूपपूगस्स पुग्गलस्स नत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।
न अरूपपूगस्स पुग्गलस्स नत्थि अन्तराभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

5

७ न वत्तब्ब अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

ननु अन्तरापरिनिब्बायी^१ पुग्गलो अत्थी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अन्तरापरिनिब्बायी पुग्गलो अत्थि, तेन^२ वत रे वत्तब्बे — “अत्थि अन्तराभवो” ति ।

*अन्तरापरिनिब्बायी पुग्गलो अत्थी ति कत्वा अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

10

उपहञ्चपरिनिब्बायी पुग्गलो अत्थी ति कत्वा अत्थि उपहञ्च-
भवो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अन्तरापरिनिब्बायी पुग्गलो अत्थी ति कत्वा अत्थि अन्तराभवो ति ? आमन्ता ।

15

असङ्खारपरिनिब्बायी पुग्गलो पे० ससङ्खारपरिनिब्बायी
पुग्गलो अत्थी ति कत्वा अत्थि ससङ्खारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
... पे० ।

७६(३) कामगुणकथा

८. *पञ्चेव कामगुणा कामघातू ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि तप्पटिसंयुत्तो^३ छन्दो ति ? आमन्ता ।

20

हञ्चि अत्थि तप्पटिसयुत्तो छन्दो, नो च वत रे वत्तब्बे —
“पञ्चेव कामगुणा कामघातू” ति ।

ननु अत्थि तप्पटिसयुत्तो रागो तप्पटिसयुत्तो छन्दो
तप्पटिसंयुत्तो छन्दरागो तप्पटिसयुत्तो सङ्कप्पो तप्पटिसयुत्तो
रागो तप्पटिसयुत्तो सङ्कप्परागो तप्पटिसंयुत्ता पीति तप्पटि-
संयुत्तं सोमनस्स तप्पटिसंयुत्त पीतिसोमनस्सं ति ? आमन्ता ।

25

१ अन्तरापरिनिब्बायि — सी०, स्या०, एवमुपरि पि । २ नो — स्या० । ३ तप्पटि-
संयुत्तो — सी०, रो०, म०, एवमुपरि पि ।

हृद्भिश्च अस्मिन् तत्पटिसमुत्त पीतिसोमनस्त, नो च वत रे
वत्तव्ये - "पञ्चैव कामगुणा कामघातू" ति ।

*पञ्चैव कामगुणा कामघातू ति ? भ्रामन्ता ।

मनुस्सान चक्षुः न कामघातू ति ? न हेव वत्तव्य
पे० ।

मनुस्सान सोत पे० मनुस्सान धान पे० .. मनुस्सान
जिह्वा .. पे० मनुस्सान वायो पे० मनुस्सान मनो न कामघातू
ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*मनुस्सान मनो न कामघातू ति ? भ्रामन्ता ।

ननु युक्त भगवता -

"पञ्च कामगुणा लोके, मनोच्छ्रद्धा पवेदिता ।

एष्य छन्द विराजेत्वा, एष दुक्सा पमुच्यती" ति ॥

अत्येव सुसन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - "मनुस्सान मनो न कामघातू" ति ।

६ *पञ्चैव कामगुणा कामघातू ति ? भ्रामन्ता ।

कामगुणा भयो गति सप्तावासो सप्तारो योनि विष्मन्त्राणद्विति
प्रतभायपटिसाभो ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

अस्मिन् कामगुणपग यम्म ति ? न हेव वत्तव्ये । .. पे० .. ।

अस्मिन् कामगुणपगा मत्ता ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० .. ।

कामगुण सत्ता जायन्ती जीयन्ति मीयन्ति वयन्ति उपपञ्चन्ती
ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

कामगुण अस्मिन् रूप वदन्ता सञ्ज्या मृद्वारा विज्ञान ति ?
७ हेव वत्तव्य । पे० ।

कामगुणा पञ्चसोपाभयो ति ? न हेव वत्तव्ये । .. पे० .. ।

कामगुणे गम्मागम्बुदा उपाग्नन्ति पञ्चैवगम्बुदा उपाग्नन्ति
गायामुग उपाग्नन्ति ति ? ७ हेव वत्तव्ये । पे० ।

कामपाणु भयो गति सप्तावासो सप्तारो योनि विष्मन्त्राणद्विति
प्रतभायपटिसाभो ति ? भ्रामन्ता ।

कामगुणा भवो गति सत्तावासो ससारो योनि विज्ज्ञाणद्विति
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि कामधातूपग कम्मं ति ? आमन्ता ।

अत्थि कामगुणूपग कम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

अत्थि कामधातूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि कामगुणूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०. ।

*कामधातुया सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति
उपपज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

कामगुणे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कामधातुया अत्थि रूप वेदना सज्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाण ति ?
आमन्ता ।

कामगुणे अत्थि रूप वेदना सज्ज्ञा सङ्खारा विज्ज्ञाण ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कामधातु पञ्चवोकारभवो ति ? आमन्ता ।

कामगुणा पञ्चवोकारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०. ।

कामधातुया सम्मासम्बुद्धा उप्पज्जन्ति, पञ्चेकसम्बुद्धा
उप्पज्जन्ति, सावकयुग उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

कामगुणे^१ सम्मासम्बुद्धा उप्पज्जन्ति, पञ्चेकसम्बुद्धा उप्पज्जन्ति,
सावकयुग उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० । न वत्तब्ब - "पञ्चेव कामगुणा कामधातू" ति ?
आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "पञ्चिमे, भिक्खवे, कामगुणा ! कतम
पञ्च ? चक्खुविज्जेय्या रूपा इट्ठा कन्ता मनापा पियरूपा कामूपसहिता
रजनीया, सोत्तविज्जेय्या सद्दा पे० घानविज्जेय्या गन्धा पे०
जिह्वाविज्जेय्या रसा पे० कायविज्जेय्या फोट्ठब्बा इट्ठा कन्ता
मनापा पियरूपा कामूपसहिता रजनीया - इमे खो, भिक्खवे, पञ्च
कामगुणा" ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि पञ्चेव कामगुणा कामधातू ति ।

७७(४) कामकथा

११ *पञ्चेवायतना कामा ति ? भ्रामन्ता ।

ननु अत्थि तप्पटिसमुत्तो^१ छन्दो ति ? भ्रामन्ता ।

हृच्चि अत्थि तप्पटिसमुत्तो छन्दो, नो च वत्त रे वत्तब्बे -
“पञ्चेवायतना कामा” ति ।

ननु अत्थि तप्पटिसमुत्तो रागो तप्पटिसमुत्तो^२ छन्दो^३ तप्पटि
समुत्तो छन्दरागो तप्पटिसमुत्तो सङ्कप्पो तप्पटिसमुत्तो रागो तप्पटिसमुत्तो
सङ्कप्परागो तप्पटिसमुत्ता पीति तप्पटिसमुत्त सोमनस्स तप्पटिसमुत्त
पीतिसोमनस्स ति ? भ्रामन्ता ।

हृच्चि अत्थि तप्पटिसमुत्त पीतिसोमनस्स, नो च वत्त रे
वत्तब्बे - “पञ्चेवायतना कामा” ति ।

१२ १ न वत्तब्ब - “पञ्चेवायतना कामा” ति ? भ्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “पञ्चमे, भिक्खवे, कामगुणा ! कतमे
पञ्च ? चक्खुविञ्छेय्या रूपा पे० कायविञ्छेय्या फोढुव्वा इद्धा
कन्ता मनापा पियरूपा कामूपसहिता रजनीया - इमे सो, भिक्खवे,
पञ्च कामगुणा” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि पञ्चेवायतना कामा ति ।

*पञ्चेवायतना कामा ति ? भ्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “पञ्चमे, भिक्खवे, कामगुणा ! कतमे
पञ्च ? चक्खुविञ्छेय्या रूपा पे० कायविञ्छेय्या फोढुव्वा इद्धा
कन्ता मनापा पियरूपा कामूपसहिता रजनीया - इमे सो, भिक्खवे,
पञ्च कामगुणा । अपि च, भिक्खवे, नेते कामा कामगुणा नामते
अरियस्स विनये मुञ्चन्ति -

“सङ्कप्परागो पुरिसस्स कामो,
न ते कामा यानि चित्रानि सोक्के ।

सङ्कप्परागो पुरिसस्स कामो,
तिट्ठन्ति चित्रानि तथेव सोक्के ।

अथेत्थ घोरा विनयन्ति छन्द’ ति ॥

अत्थेय सुत्तन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि न यत्तव्य - पञ्चेवायतना कामा’ ति ।

७८(५) रूपधातुकथा

१३ *रूपिनो धम्मा रूपधातू ति ? आमन्ता ।

रूप भवो गति सत्तावासो संसारो योनि विज्जाणट्ठिति
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि रूपूपग कम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि रूपूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 5

रूपे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती ति ?

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

रूपे अत्थि रूप वेदना सज्जा सङ्खारा विज्जाण ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

रूप पञ्चवोकारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... । 10

*रूपधातु भवो गति पे० अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

रूप भवो गति पे अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि रूपधातूपगं कम्मं ति ? आमन्ता ।

अत्थि रूपूपग कम्मं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 15

अत्थि रूपधातूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि रूपूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रूपधातुया सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती
ति ? आमन्ता ।

रूपे सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति चवन्ति उपपज्जन्ती ति ? 20
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

रूपधातुया अत्थि रूप वेदना सज्जा सङ्खारा विज्जाण ति ?
आमन्ता ।

रूपे अत्थि रूप वेदना सज्जा सङ्खारा विज्जाण ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० । 25

रूपधातु पञ्चवोकारभवो ति ? आमन्ता ।

रूप पञ्चवोकारभवो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१४ *रूपिनो धम्मा रूपधातु, कामधातुया अत्थि रूप ति ?
आमन्ता ।

सा व कामधातु, सा रूपधातू ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे०... ।

सा व कामधातु, सा रूपधातू ति ? आमन्ता ।

काममवेन समभागतो पुगलो द्वीहि भवेहि समभागतो होति

— काममवेन च रूपमवेन चा ति ? न हेव वत्तव्वे ।

७६(६) अरूपधातुकथा

१५ *अरूपिनो घम्मा अरूपधातू ति ? आमन्ता ।

वेदना भवो गति सत्तावासो ससारो योनि विञ्ज्जाणद्धिति

असभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अत्थि वेदनूपग कम्म ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

अत्थि वेदनूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

वेदनाय सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

वेदनाय अत्थि वेदना सञ्ज्ञा सङ्गारा विञ्ज्जाण ति ? न

हेव वत्तव्वे । पे० ।

वेदना चतुवोकारभवो ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे० ।

*अरूपधातु भवो गति पे० असभावपटिलाभो ति ?

१५ आमन्ता ।

वेदना भवो गति पे०... असभावपटिलाभो ति ? न हेव

वत्तव्वे । पे०... ।

अत्थि अरूपधातूपग कम्म ति ? आमन्ता ।

अत्थि वेदनूपग कम्म ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

अत्थि अरूपधातूपगा सत्ता ति ? आमन्ता ।

अत्थि वेदनूपगा सत्ता ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

*अरूपधातुया सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उप

पज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

वन्नाय सत्ता जायन्ति जीयन्ति मीयन्ति भवन्ति उपपज्जन्ती

ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अरूपधातुया अत्थि वन्ना सञ्ज्ञा सङ्गारा विञ्ज्जाणं ति ?

आमन्ता ।

वेदनाय अत्थि वेदना सञ्ज्ञा सङ्खारा विञ्ज्ञाणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अरूपधातु चतुवोकारभवो ति ? आमन्ता ।

वेदना चतुवोकारभवो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१६ *अरूपिनो धम्मा अरूपधातु, कामधातुया अत्थि वेदना 5
सञ्ज्ञा सङ्खारा विञ्ज्ञाणं ति ? आमन्ता ।

सा व कामधातु, सा अरूपधातू ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे० ।

सा व कामधातु, सा अरूपधातू ति ? आमन्ता ।

कामभवेन समन्नागतो पुग्गलो द्वीहि भवेहि समन्नागतो होति — 10

कामभवेन च अरूपभवेन चा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*रूपिनो धम्मा रूपधातु, अरूपिनो धम्मा अरूपधातु, कामधातुया
अत्थि रूपं वेदना सञ्ज्ञा सङ्खारा विञ्ज्ञाणं ति ? आमन्ता । R

सा व कामधातु, सा रूपधातु, सा अरूपधातू ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० । 15

सा व कामधातु, सा रूपधातु, सा अरूपधातू ति ? आमन्ता । ,

कामभवेन समन्नागतो पुग्गलो तीहि भवेहि समन्नागतो होति —

कामभवेन च रूपभवेन च अरूपभवेन चा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
.. पे० ।

८० (७) रूपधातुया आयतनकथा

१७ *अत्थि सल्लायतनिको अत्तभावो रूपधातुया ति ? 20 B
आमन्ता ।

अत्थि तत्थ घानायतनं ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ गन्धायतनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि तत्थ जिह्वायतनं ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ रसायतनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 25

अत्थि तत्थ कायायतनं ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ फोढुब्बायतनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*नत्थि तत्थ गन्धायतनं ति ? आमन्ता ।

नस्ति तस्य धानायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०... ।

नस्ति तस्य रसायतनं ति ? आमन्ता ।

नस्ति तस्य जिह्वायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

नस्ति तस्य फोट्टुब्बायतनं ति ? आमन्ता ।

नस्ति तस्य कायायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

१८ *अस्ति तस्य चक्षुषायतनं, अस्ति रूपायतनं ति ?

आमन्ता ।

अस्ति तस्य धानायतनं, अस्ति गन्धायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

अस्ति तस्य चक्षुषायतनं, अस्ति रूपायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य जिह्वायतनं, अस्ति रसायतनं पे० अस्ति तस्य

कायायतनं अस्ति फोट्टुब्बायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

अस्ति तस्य सोतायतनं, अस्ति सहामतनं .. पे० .. अस्ति

तस्य मनायतनं, अस्ति धम्ममायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य धानायतनं, अस्ति गन्धायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

अस्ति तस्य मनायतनं, अस्ति धम्ममायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य जिह्वायतनं, अस्ति रसायतनं ति .. पे० .. अस्ति

तस्य कायायतनं अस्ति फोट्टुब्बायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

अस्ति तस्य धानायतनं, अस्ति गन्धायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य चक्षुषायतनं, अस्ति रूपायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

अस्ति तस्य धानायतनं, अस्ति गन्धायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य चक्षुषायतनं, अस्ति रसायतनं पे० .. अस्ति तस्य

कायायतनं अस्ति फोट्टुब्बायतनं ति ? आमन्ता । पे० ।

अस्ति तस्य जिह्वायतनं, अस्ति रसायतनं पे० अस्ति तस्य

कायायतनं अस्ति फोट्टुब्बायतनं ति ? आमन्ता ।

अस्ति तस्य धानायतनं, अस्ति गन्धायतनं ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे०... ।

अत्थि तत्थ कायायतन, नत्थि फोढुब्बायतनं ति ? आमन्ता । R.

अत्थि तत्थ सोतायतन, नत्थि सद्दायतन पे० . अत्थि तत्थ B.
मनायतनं, नत्थि धम्मायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

१६ *अत्थि तत्थ चक्खायतन अत्थि रूपायतन, तेन चक्खुना
त रूपं पस्सती ति ? आमन्ता । 5

अत्थि तत्थ घानायतन अत्थि गन्धायतन, तेन घानेन तं गन्ध
घायती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि तत्थ चक्खायतन अत्थि रूपायतन, तेन चक्खुना त रूप
पस्सती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ जिब्हायतन अत्थि रसायतनं, ताय जिब्हाय तं रस 10
सायति . पे० . अत्थि तत्थ कायायतनं अत्थि फोढुब्बायतन, तेन कायेन
तं फोढुब्ब फुसती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि तत्थ सोतायतन अत्थि सद्दायतन .. पे० . अत्थि तत्थ
मनायतन अत्थि धम्मायतन, तेन मनेन त धम्म विजानाती ति ?
आमन्ता । 15

अत्थि तत्थ घानायतनं अत्थि गन्धायतन, तेन घानेन त गन्ध
घायती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

अत्थि तत्थ मनायतन अत्थि धम्मायतन, तेन मनेन त धम्मं
विजानाती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ जिब्हायतन अत्थि रसायतन पे० अत्थि तत्थ 20
कायायतन अत्थि फोढुब्बायतन, तेन कायेन त फोढुब्ब फुसती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि तत्थ घानायतन अत्थि गन्धायतन, न च तेन घानेन तं
गन्धं घायती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ चक्खायतन अत्थि रूपायतनं, न च तेन चक्खुना 25
तं रूपं पस्सती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि तत्थ घानायतन अत्थि गन्धायतन, न च तेन घानेन त
गन्धं घायती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ सोतायतन अत्थि सद्दायतनं . पे० अत्थि तत्थ

मनायतन अत्थि धम्मायतन, न च तेन मनेन त धम्म विजानाती ति ?
न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*अत्थि तत्थ जिह्वायतन अत्थि रसायतन पे०... अत्थि तत्थ
कायायतन अत्थि फोट्टब्बायतन, न च तेन कायेन त फोट्टब्ब फुसती ति ?
आमन्ता ।

अत्थि^१ तत्थ चक्खायतन अत्थि रूपायतन, न च तेन
चक्खुना त रूप पस्सती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

अत्थि तत्थ कायायतन अत्थि फोट्टब्बायतन, न च तेन कायेन
त फोट्टब्ब फुसती ति ? आमन्ता^१ ।

अत्थि तत्थ सोत्तायतन अत्थि सदायतन पे०... अत्थि तत्थ
मनायतन अत्थि धम्मायतन न च तेन मनेन त धम्म विजानाती ति ?
न हेव वत्तव्ये । पे० ।

२० *अत्थि तत्थ घानायतन अत्थि गघायतन तेन घानेन
त गघ घायती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ भूमगघो सारगघो तच्चगन्धो पत्तगन्धो पुप्फगन्धो
फलगन्धो आमगघो विस्सगघो^२ सुगन्धो दुग्गघो ति ? न हेव वत्तव्ये ।
पे० .. ।

*अत्थि तत्थ जिह्वायतन अत्थि रसायतन, साय जिह्वाय त रस
सायती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ मूलरसो सन्धरसो तच्चरसो पत्तरसो पुप्फरसो
फलरसो अम्मिल मधुर तित्थक^३ कटुक लोणिय क्षारिय नम्मिल कसावो
सावु असादू ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

अत्थि तत्थ कायायतन अत्थि फोट्टब्बायतन, तेन कायेन त
फोट्टब्ब फुसती ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ चक्खु^४ मुदुक सण्ह^५ फस्स सुत्तसम्फस्स दुक्ख
सम्फस्स गरुक सट्ठक ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

२१ १ न वत्तव्य - सल्लायतनिको अत्तभावो रूपधातुया^६
ति ? आमन्ता ।

१-१ अयं पाटी म पालके म विरसति । २ विस्सगघो-स्या रो । ३ तित्थक-
स्या । ४ चक्खु- सी स्या । ५ सण्ह- सी ।

ननु अत्थि तत्थ घाननिमित्तं जिह्वा निमित्तं कायनिमित्तं ति ?

आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि तत्थ घाननिमित्तं जिह्वा निमित्तं कायनिमित्तं,
तेन वत रे वत्तब्बे - "सळायतनिको अत्तभावो रूपधातुया" ति ।

८१(८) अरूपे रूपकथा

२२ *अत्थि रूप अरूपेसू ति ? आमन्ता ।

5

रूपभवो रूपगति रूपसत्तावासो रूपसंसारो रूपयोनि रूपत्त-
भावपटिलाभो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अरूपभवो अरूपगति अरूपसत्तावासो अरूपसंसारो अरूप-
योनि अरूपत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरूपभवो पे० . अरूपत्तभावपटिलाभो, नो च वत 10
रे वत्तब्बे - "अत्थि रूप अरूपेसू" ति ।

*अत्थि रूप अरूपेसू ति ? आमन्ता ।

पञ्चवोकारभवो गति सत्तावासो संसारो योनि विञ्ज्जाणट्ठिति
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु चतुवोकारभवो पे० अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता । 15

हञ्चि चतुवोकारभवो गति पे० अत्तभावपटिलाभो, नो
च वत रे वत्तब्बे - "अत्थि रूप अरूपेसू" ति ।

२३ *अत्थि रूप रूपधातुया, सो च रूपभवो रूपगति
रूपसत्तावासो रूपसंसारो रूपयोनि रूपत्तभावपटिलाभो ति ?
आमन्ता ।

20

अत्थि रूप अरूपेसु, सो च रूपभवो रूपगति . पे० रूपत्तभाव-
पटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि रूपं रूपधातुया, सो च पञ्चवोकारभवो गति . पे०..
अत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अत्थि रूप अरूपेसु, सो च पञ्चवोकारभवो गति पे० 25
अत्तभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि रूप अरूपेसु, सो च अरूपभवो अरूपगति अरूपसत्तावासो
अरूपसंसारो अरूपयोनि अरूपत्तभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अस्थि रूप रूपधातुया, सो च अरूपभवो अरूपगति .. पे०--
अरूपतभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

अस्थि रूप अरूपेसु, सो च चतुबोकारभवो गति .. पे०--
अतभावपटिलाभो ति ? आमन्ता ।

अस्थि रूप रूपधातुया, सो च चतुबोकारभवो गति पे०--
अतभावपटिलाभो ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

२४ *अस्थि रूप अरूपेसू ति ? आमन्ता ।

ननु रूपान निस्सरण अरूप वुत्त भगवता ति ? आमन्ता ।

हृत्थि रूपान निस्सरण अरूप वुत्त भगवता, नो च वत्त रे
वत्तव्वे - "अस्थि रूप अरूपेसू" ति ।

*रूपान निस्सरण अरूप वुत्त भगवता, अस्थि रूप अरूपसू
ति ? आमन्ता ।

कामान निस्सरण नेक्खम्म वुत्त भगवता, अस्थि नेक्खम्मसु
कामा, अस्थि अनासवेसु आसवा अस्थि अपरियापप्पेसु परियापप्पा
ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

८२(१) रूप कम्म ति कथा

२५ कुससेन चित्तेन समुट्ठित कायकम्म रूप कुसस ति ?
आमन्ता ।

मारम्मण अस्थि तस्म आवट्टना आभोगो समन्नाहारो मनसि-
पारो चेतना पत्थना पणिपी ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे०.. ।

ननु अनारम्मण अस्थि तस्म आवट्टना आभोगो समन्नाहारो
मनमियारो चेतना पत्थना पणिपी ति ? आमन्ता ।

हृत्थि अनारम्मण अस्थि तस्म आवट्टना .. पे० पणिपी
ति नो च वत्त रे यत्तव्वे - कुससेन चित्तेन समुट्ठित कायकम्म रूप
कुसस ति ।

कुससेन चित्तेन समुट्ठितो पग्गो कुसलो गारम्मणो अस्थि तस्म
आवट्टना .. पे० पणिपी ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूपं कुसल सारम्मण, अत्थि
तस्स आवट्टना . पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्जा चेतना
सद्धा विरिय सति समाधि पे० पञ्जा कुसला
सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता । 5

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप कुसल सारम्मण, अत्थि
तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप कुसल अनारम्मण,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो कुसलो अनारम्मणो, नत्थि 10
तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप कुसलं अनारम्मण,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्जा चेतना
सद्धा विरिय सति . समाधि पे० पञ्जा कुसला अनारम्मणा, 15
नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

२६ *कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप कुसल ति ?
आमन्ता ।

य किञ्चिद्विकुसलेन चित्तेन समुद्धित रूप सब्ब त कुसल ति ?
न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप कुसल ति ? आमन्ता । 20

कुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन कुसल ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धितं कायकम्म रूप कुसल ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित सदायतन पे० गन्धायतन 25
रसायतन फोटुब्बायतन पे० पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
पे० वायोधातु कुसला ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन अव्याकत ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप अव्याकत ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० । 30

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत सहायतन पे० गन्धायतन-
रसायतन .. फोद्व्यायतन पे० पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
पे० वायोधातु अभ्याकृता ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप अभ्याकृत ति ? न
५ हेव वत्तब्बे । पे० ।

२७ *कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप अनारम्मण
कुसल ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत रूपायतन अनारम्मण कुसल ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप अनारम्मण कुसल
ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत सहायतन पे० गन्धायतन .. रसायतन
फोद्व्यायतन पे० पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु पे० ..
वायोधातु अनारम्मणा कुसला ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

१५ *कुसलेन चित्तेन समुद्भूत रूपायतन अनारम्मण अभ्याकृत
ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप अनारम्मण अभ्याकृत
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत सहायतन पे० गन्धायतन ..
२० रसायतन फोद्व्यायतन पे० पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
.. पे० वायोधातु अनारम्मणा अभ्याकृता ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप अनारम्मण अभ्याकृत
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२८ *कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप फस्सविप्पमुत्त
२५ कुसल ति ? भ्रामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत रूपायतन फस्सविप्पमुत्त कुसल ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्भूत कायकम्म रूप फस्सविप्पमुत्त कुसल
ति ? भ्रामन्ता ।

३० कुसलेन चित्तेन समुद्भूत सहायतन पे० गन्धायतन ..

रसायतनं .. फोढुब्बायतन पे० पथवीधातु .. आपोधातु ..
तेजोधातु . पे० वायोधातु फस्सविप्पयुत्ता कुसला ति ? न हेवं
वत्तब्बे । . पे० ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन फस्सविप्पयुत्तं अब्याकत
ति ? आमन्ता ।

5

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप फस्सविप्पयुत्तं
अब्याकत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित सद्दायतन पे० गन्धायतन .
रसायतन . फोढुब्बायतनं पे० पथवीधातु आपोधातु . तेजोधातु
पे० वायोधातु फस्सविप्पयुत्ता अब्याकता ति ? आमन्ता ।

10

कुसलेन चित्तेन समुद्धितं कायकम्म रूप फस्सविप्पयुत्तं
अब्याकत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२६ *कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप अनारम्मण
फस्सविप्पयुत्त कुसलं ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपायतन अनारम्मण फस्सविप्पयुत्तं
कुसल ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

15 R

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्मं रूपं अनारम्मण फस्स-
विप्पयुत्तं कुसल ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित सद्दायतन . पे० गन्धायतन
रसायतन फोढुब्बायतन पे० पथवीधातु .. आपोधातु ..
तेजोधातु पे० वायोधातु अनारम्मणा फस्सविप्पयुत्ता कुसला ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन अनारम्मण फस्स-
विप्पयुत्तं अब्याकत ति ? आमन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप अनारम्मणं फस्स-
विप्पयुत्तं अब्याकत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

25

कुसलेन चित्तेन समुद्धित सद्दायतन पे० गन्धायतन
रसायतन फोढुब्बायतन पे० पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
पे० वायोधातु अनारम्मणा फस्सविप्पयुत्ता अब्याकता ति ?
आमन्ता ।

30

कुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूप अनारम्भण फस्स विप्पयुत्त भग्ग्याकत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३० *कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल ति ? भामन्ता ।

सारम्मण अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

हृच्च अनारम्मण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघि, नो च 'वत्त रे वत्तब्बे - "कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल" ति ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो कुसलो सारम्मणो, अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल सारम्मण, अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्ज्ञा .. चेतना .. सद्धा .. विरिय सति समाधि पे० पञ्ज्ञा कुसला सारम्मणा, अत्थि ताय भावट्टना पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल सारम्मण, अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

२० *कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल अनारम्मण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो कुसलो अनारम्मणो, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल अनारम्मण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? भामन्ता ।

कुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्ज्ञा चेतना .. सद्धा विरिय सति समाधि पे० पञ्ज्ञा कुसला अनारम्मणा नत्थि ताय भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० .. ।

*कुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप कुसल ति ? भामन्ता ।

यं किञ्चि कुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपं सब्बं तं कुसलं ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

यथा कायकम्म तथा वचीकम्म ति ।

३१ *अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं कायकम्म रूपं अकुसलं ति ?

आमन्ता ।

5 I

सारम्मणं, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो समन्नाहारो मनसि-
कारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मणं, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो समन्नाहारो
मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनारम्मणं, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो समन्नाहारो 10
मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे —“अकुसलेन
चित्तेन समुद्धितं कायकम्मं रूपं अकुसलं” ति ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो अकुसलो सारम्मणो, अत्थि
तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

I

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्मं रूपं अकुसलं सारम्मणं, 15
अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्जा . चेतना
... रागो, .. दोसो ... मोहो ... मानो ... दिट्ठि विचिकिच्छा ... थीनं ..
उद्धच्च अहिरिकं पे० अनोत्तप्प अकुसलं सारम्मणं, अत्थि तस्स 20
आवट्टना . पे० . पणिधी ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूपं अकुसलं सारम्मणं,
अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूपं अकुसलं अनारम्मणं, 25
नत्थि तस्स आवट्टना . पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो अकुसलो अनारम्मणो,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित कायकम्म रूपं अकुसलं अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

30

अकुसलेन चित्तेन समुद्रिता वेदना .. पे० सञ्ज्ञा ... चेतना ... रागो .. दोसो ... मोहो ... मानो ... दिट्ठि .. विचिकिच्छा .. बीन ... उदण्व ... अहिरिक पे० अनोत्तप्य अकुसल अनारम्भण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेय वत्तव्वे । .. पे०.. ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्रित कायकम्म रूप अकुसल ति ? आमन्ता ।

य किञ्चि अकुसलेन चित्तेन समुद्रित रूप सम्भ त अकुसल ति ? न हेय वत्तव्वे । पे० ।

३२ *अकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अकुसल ति ? आमन्ता ।

सारम्भण, अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? न हेय वत्तव्वे । पे० ।

ननु अनारम्भण, नत्थि तस्स भावट्टना पे० .. पणिघी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनारम्भण नत्थि तस्स भावट्टना .. पे० पणिघि, नो च यत्त रे वत्तव्वे - "अकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अकुसल" ति ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रितो फस्सो अकुसलो सारम्भणो, अत्थि तस्स भावट्टना पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अकुसल सारम्भण, अत्थि तस्स भावट्टना ... पे० पणिघी ति ? न हेय वत्तव्वे । .. पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रिता वेदना प० सञ्ज्ञा ... चेतना ... रागो .. दोसो .. मोहो मानो .. दिट्ठि .. विचिकिच्छा ... बीन ... उदण्व ... अहिरिक पे० .. अनोत्तप्य अकुसल सारम्भण, अत्थि तस्स भावट्टना पे०... पणिघी ति ? आमन्ता ।

अनुगतं चित्तं समुद्रित वचीकम्म रूप अकुसल सारम्भण, अत्थि तस्स भावट्टना .. पे०... पणिघी ति ? न हेय वत्तव्वे । .. पे०... ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्मं रूपं अकुसलं अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितो फस्सो अकुसलो अनारम्मणो,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
..पे० ।

5

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्म रूपं अकुसलं अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धिता वेदना पे० सञ्जा . चेतना ..
रागो . दोसो मोहो . मानो दिट्ठि विचिकिच्छा थीनं ..
उद्धच्च अहिरिक पे०. अनोत्तप्प अकुसलं अनारम्मणं, नत्थि तस्स 10
आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्मं रूपं अकुसलं ति ?
आमन्ता ।

य किञ्चि अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपं सब्बं त अकुसलं
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

15

३३ *अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्मं रूपं अकुसलं
ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपायतनं अकुसलं ति ? न हेव
वत्तब्बे । .पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्म रूपं अकुसलं ति ? 20
आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं सहायतनं पे० गन्धायतनं .
रसायतनं फोढुब्बायतनं पे० पथवीधातु आपोधातु .
तेजोधातु पे० वायोधातु असुचि अस्सु लोहितं सेदो अकुसलो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपायतनं अब्याकतं ति ?
आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं वचीकम्म रूपं अब्याकतं ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं सहायतनं पे० गन्धायतनं ... 30

रसायतन फोटुब्बायतन पे० पयवीधातु आपोधातु .. तेजोधातु
 ५० वायोधातु असुचि अस्तु लोहित सेदो अभ्याकतो ति ?
 भ्रामन्ता ।

४ भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अभ्याकतं ति ? न
 हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

३४ *भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप भनारम्मण
 भ्रुकुसत ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित रूपायतन भनारम्मण भ्रुकुसत ति ?
 न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप भनारम्मण भ्रुकुसत
 ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित सहायतन पे० .. गन्धायतन
 .. पे० रसायतन पे० फोटुब्बायतन पयवीधातु आपोधातु ...
 तेजोधातु पे० वायोधातु असुचि अस्तु लोहित सेदो भनारम्मणो
 १३ भ्रुकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित रूपायतन भनारम्मण अभ्याकत
 ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप भनारम्मण अभ्याकत
 ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित सहायतन पे० .. गन्धायतन ..
 रसायतन फोटुब्बायतन पे० पयवीधातु .. आपोधातु ..
 तेजोधातु पे० वायोधातु असुचि अस्तु लोहित सेदो भनारम्मणो
 अभ्याकतो ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप भनारम्मण अभ्याकत
 २३ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३५ *भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप फत्सविप्पयुत्तं
 भ्रुकुसत ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रुकुसलेन चित्तेन समुद्रित रूपायतन फत्सविप्पयुत्तं भ्रुकुसत
 ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप फस्सविप्पयुत्तं अकुसलं
ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित सद्दायतन पे० गन्धायतनं ...
रसायतन फोट्टुब्बायतन पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
पे० वायोधातु अमुचि अस्सु लोहित सेदो फस्सविप्पयुत्तो 5
अकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन फस्सविप्पयुत्त अव्याकतं
ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप अनारम्मणं फस्स-
विप्पयुत्त अव्याकत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 10

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं सद्दायतनं पे० गन्धायतन ...
रसायतन फोट्टुब्बायतन पथवीधातु आपोधातु तेजोधातु
पे० वायोधातु अमुचि अस्सु लोहित सेदो अनारम्मणो
फस्सविप्पयुत्तो अव्याकतो ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप अनारम्मण^१ फस्स- 15
विप्पयुत्तं अव्याकत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप अनारम्मण फस्स-
विप्पयुत्त अकुसल ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धितं रूपायतन अनारम्मण फस्सविप्पयुत्त
अकुसल ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 20

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित वचीकम्म रूप अनारम्मण फस्स-
विप्पयुत्त अकुसल ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्धित सद्दायतन पे० गन्धायतन .
रसायतन . फोट्टुब्बायतनं . पथवीधातु आपोधातु ... तेजोधातु
पे० वायोधातु अमुचि अस्सु लोहित सेदो अनारम्मणो फस्स- 25
विप्पयुत्तो अकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलेन चित्तेन समुद्धित रूपायतन अनारम्मण फस्सविप्पयुत्तं
अव्याकत ति ? आमन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अनारम्भण फत्स
विष्णुयुत्त भव्याकत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रित सहायतन पे० गघायतन ...
रसायतन फोढुब्बायतन पयवीधातु आपोधातु सेजोधातु
५ पे० वायोधातु असुचि अत्सु लोहित सेवो अनारम्भणो
फत्सविष्णुयुत्तो भव्याकत्तो ति ? भामन्ता ।

अकुसलेन चित्तेन समुद्रित वचीकम्म रूप अनारम्भण फत्स-
विष्णुयुत्त भव्याकत्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३६ नि वत्तब्ब - 'रूप कुसल पि अकुसल पी' ति ?
१० भामन्ता ।

ननु कायकम्म वचीकम्म कुसल पि अकुसल पी ति ? भामन्ता ।
हृच्चि कायकम्म वचीकम्म कुसल पि अकुसल पि, तेन वत्त
रे वत्तब्बे - "रूप कुसल पि अकुसल पी" ति ।

*रूप कुसल पि अकुसल पी ति ? भामन्ता ।

१५ धक्खायतन कुसल पि अकुसल पी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

रूप कुसल पि अकुसल पी ति ? भामन्ता ।

सोत्तायतन प० धानायतन .. जिह्वायतन .. फायायतन ...
रूपायतन .. सहायतन ... गघायतन ... रसायतन ... फोढुब्बायतन ...
२० पयवीधातु आपोधातु सेजोधातु पे० वायोधातु असुचि अत्सु
लोहित सेवो कुसलो पि अकुसलो पी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*वायो रूप वायकम्म रूप ति ? भामन्ता ।

मनो रूप मनोरम्म रूप ति ? न ह्य वत्तब्बे । पे० ।

मनो अरूप मनोरम्म अरूप ति ? भामन्ता ।

२३ वायो अरूप, वायकम्म अरूप ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

वायो रूप ति वायकम्म रूप ति ? भामन्ता ।

वाग्गायतन रूप ति वाग्गुयिञ्जाण रूप ति ? न ह्य वत्तब्बे ।

... पे० ... ।

वायो रूप ति वायकम्म रूप ति ? भामन्ता ।

सोत्तायतनं रूप ति, सोतविज्जाण रूप ति ? न हेवं वत्तव्वे ।

... पे०... ।

कायो रूप ति, कायकम्म रूपं ति ? आमन्ता ।

धानायतन रूप ति, धानविज्जाण रूप ति ? न हेवं वत्तव्वे ।

पे० ।

5

कायो रूप ति, कायकम्म रूप ति ? आमन्ता ।

जिह्वायतन रूप ति, जिह्वाविज्जाण रूप ति ? न हेवं

वत्तव्वे । पे० ।

कायो रूप ति, कायकम्म रूपं ति ? आमन्ता ।

कायायतनं रूप ति, कायविज्जाण रूप ति ? न हेवं वत्तव्वे । 10

.. पे० ।

३७ *रूप कम्म ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “चेतनाह, भिक्खवे, कम्म वदामि, चेतयित्वा कम्म करोति कायेन वाचाय मनसा” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

15

तेन हि न वत्तव्व — “रूप कम्म” ति ।

*रूप कम्म ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “काये वा, आनन्द, सति कायसञ्चेतनाहेतु उप्पज्जति अज्झत्त सुखदुक्ख, वाचाय वा, आनन्द, सति वचीसञ्चेतनाहेतु उप्पज्जति अज्झत्त सुखदुक्ख, मने वा, आनन्द, सति मनोसञ्चेतनाहेतु उप्पज्जति अज्झत्त सुखदुक्ख” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता । 20

तेन हि न वत्तव्व — “रूप कम्म” ति ।

*रूपं कम्म ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तिविधा, भिक्खवे, कायसञ्चेतना अकुसल कायकम्म दुक्खुद्रय^१ दुक्खविपाक, चतुब्बिधा, भिक्खवे, वचीसञ्चेतना अकुसलं वचीकम्म दुक्खुद्रय दुक्खविपाक, तिविधा, भिक्खवे, मनोसञ्चेतना अकुसल मनोकम्म दुक्खुद्रय दुक्खविपाकं, तिविधा, भिक्खवे, कायसञ्चेतना कुसलं कायकम्म सुखुद्रय^२ 25

१ दुक्खिन्द्रिय — रो० । २ सुखिन्द्रिय — रो० ।

सुखविपाक, चतुस्त्रिधा, भिक्खवे, वचीसञ्चेतना कुसल वचीकम्म
सुखद्वय सुखविपाक त्रिविधा, भिक्खवे, मनोसञ्चेतना कुसल मनोकम्म
सुखद्वय सुखविपाक" ति ! अत्येव सुत्तन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - "रूप कम्म" ति ।

"रूप कम्म ति ? भ्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "सञ्चाय, आनन्द, समिद्धि मोघपुरिसो
पाटलिपुत्तस्स' परिव्याजकस्स एव पुट्ठो एव व्याकरेय्य - 'सञ्चेतनिय,
आवुसो पाटलिपुत्त, कम्म कत्वा कायेन वाचाय मनसा सुखवेदनियं
सुख सो वेदयति, सञ्चेतनिय, आवुसो पाटलिपुत्त, कम्म कत्वा
कायेन वाचाय मनसा दुक्खवेदनियं दुक्ख सो वेदयति, सञ्चेतनिय,
आवुसो पाटलिपुत्त कम्म कत्वा कायेन वाचाय मनसा अदुक्खमसुख
वेदनियं अदुक्खमसुख सो वेदयती' ति, एव व्याकरमानो ह्यो आनन्द,
समिद्धि मोघपुरिसो पाटलिपुत्तस्स परिव्याजकस्स सम्मा व्याकरमानो
व्याकरेय्या' ति ! अत्येव सुत्तन्तो ति ? भ्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्य - "रूप कम्म" ति ।

८३ (१०) जीवितिन्द्रियकथा

३८ "नत्थि रूपजीवितिन्द्रिय" ति ? भ्रामन्ता ।

नत्थि रूपीन घम्मान आयु ठित्ति यपना यापना हरियना वत्तना
पालना ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

अत्थि रूपीन घम्मान आयु ठित्ति यपना यापना हरियना वत्तना
पालना ति ? भ्रामन्ता ।

हञ्चि अत्थि रूपीन घम्मान आयु ठित्ति यपना यापना हरियना
वत्तना पालना नो च' वत्त रे वत्तव्य - "नत्थि रूपजीवितिन्द्रिय" ति ।

"अत्थि अरूपीनं घम्मान आयु ठित्ति यपना यापना हरियना
वत्तना पालना अत्थि अरूपजीवितिन्द्रिय ति ? भ्रामन्ता ।

अत्थि रूपीन घम्मान आयु ठित्ति यपना यापना हरियना वत्तना
पालना अत्थि रूपजीवितिन्द्रिय ति ? न हेव वत्तव्य । पे० ।

१ पाटलिपुत्तस्स - स्या रो । २ रूप जीवितिन्द्रिय - सी । ३ स्या रो
लोचरेनु नत्थि । ४ जीवितिन्द्रिय - रो ।

अत्थि रूपीनं धम्मान आयु ठिति यपना यापना इरियना वत्तना पालना, नत्थि रूपजीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अत्थि अरूपीनं धम्मान आयु ठिति यपना यापना इरियना वत्तना पालना, नत्थि अरूपजीवितिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

5

*अरूपीनं धम्मान आयु अरूपजीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता । रूपीनं धम्मान आयु रूपजीवितिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

रूपीनं धम्मान आयु न वत्तव्व — “रूपजीवितिन्द्रियं” ति ? आमन्ता ।

10

अरूपीनं धम्मान आयु न वत्तव्व — “अरूपजीवितिन्द्रियं” ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

३६ *रूपीनं धम्मानं आयु अरूपजीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अरूपीनं धम्मान आयु रूपजीवितिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

15

*अरूपीनं धम्मान आयु न वत्तव्व — “रूपजीवितिन्द्रियं” ति ? आमन्ता ।

रूपीनं धम्मानं आयु न वत्तव्व — “अरूपजीवितिन्द्रियं” ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

20

*रूपीनं च अरूपीनं च धम्मान आयु अरूपजीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

रूपीनं च अरूपीनं च धम्मानं आयु रूपजीवितिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

*रूपीनं च अरूपीनं च धम्मान आयु न वत्तव्वं — “रूपजीवितिन्द्रियं” ति ? आमन्ता ।

25

रूपीनं च अरूपीनं च धम्मान आयु न वत्तव्वं — “अरूपजीवितिन्द्रियं” ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

नत्थि रूपजीवितिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

निरोध समापन्नस्स नत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० . . ।

४० *निरोध समापन्नस्स अत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? भामन्ता ।
हृत्थि निरोध समापन्नस्स अत्थि जीवितिन्द्रियं, नो च वत रे
वत्तब्बे - "नत्थि रूपजीवितिन्द्रियं" ति ।

*निरोध समापन्नस्स अत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? भामन्ता ।

कतमक्खं घपरियापन्नं ति ? सङ्खारक्खं घपरियापन्नं ति ।

निरोध समापन्नस्स अत्थि सङ्खारक्खं घो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*निरोध समापन्नस्स अत्थि सङ्खारक्खन्धो ति ? भामन्ता ।

निरोध समापन्नस्स अत्थि वेदनाक्खं घो पे० सङ्खारक्खन्धो

पे० विज्झाणक्खन्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*निरोध समापन्नस्स अत्थि वेदनाक्खं घो पे० सङ्खारक्खन्धो

पे० विज्झाणक्खन्धो ति ? भामन्ता ।

न निरोध समापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

४१ *नत्थि रूपजीवितिन्द्रियं ति ? भामन्ता ।

असञ्जसत्तानं नत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*असञ्जसत्तानं अत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? भामन्ता ।

हृत्थि असञ्जसत्तानं अत्थि जीवितिन्द्रियं नो च वत रे
वत्तब्बे - "नत्थि रूपजीवितिन्द्रियं" ति ।

असञ्जसत्तानं अत्थि जीवितिन्द्रियं ति ? भामन्ता ।

कतमक्खं घपरियापन्नं ति ? सङ्खारक्खन्धपरियापन्नं ति ।

असञ्जसत्तानं अत्थि सङ्खारक्खन्धो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०.. ।

*असञ्जसत्तानं अत्थि सङ्खारक्खं घो ति ? भामन्ता ।

असञ्जसत्तानं अत्थि वेदनाक्खं घो पे० सङ्खारक्खन्धो

पे० विज्झाणक्खं घो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*असञ्जसत्तानं अत्थि वेदनाक्खन्धो पे०.. सङ्खारक्खं घो
पे०.. विज्झाणक्खं घो ति ? भामन्ता ।

पञ्चवोकारभयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

४२ *उपपत्तेसियेन^१ चित्तेन समुट्ठितं जीवितिन्द्रियं उपपत्तेसिये
चित्ते भिज्जमाने एवदेसं भिज्जती ति ? भामन्ता ।

१ उपपत्तेसियेन - ये एवमुपरि पि ।

उपपत्तेसियेन चित्तेन समुट्ठितो फस्सो उपपत्तेसिये चित्ते भिज्जमाने एकदेसो भिज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*उपपत्तेसियेन चित्तेन समुट्ठितो फस्सो उपपत्तेसिये चित्ते भिज्जमाने अनवसेसो भिज्जती ति ? आमन्ता ।

उपपत्तेसियेन चित्तेन समुट्ठित जीवितिन्द्रिय उपपत्तेसिये चित्ते 5 भिज्जमाने अनवसेसं भिज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

४३ द्वे जीवितिन्द्रियानी ति ? आमन्ता ।

द्वीहि जीवितेहि जीवति, द्वीहि मरणेहि मीयती' ति ?

आमन्ता^२ ।

८४(११) कम्महेतुकथा

४४ *कम्महेतु अरहा अरहत्ता परिहायती ति ? आमन्ता । 10

कम्महेतु सोतापन्नो सोतापत्तिफला परिहायती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

कम्महेतु अरहा अरहत्ता परिहायती ति ? आमन्ता ।

कम्महेतु सकदागामी पे० अनागामी अनागामिफला परिहायती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 15

*कम्महेतु सोतापन्नो सोतापत्तिफला न परिहायती ति ? आमन्ता ।

कम्महेतु अरहा अरहत्ता न परिहायती ति ? न हेव वत्तब्बे । ..पे० .. ।

कम्महेतु सकदागामी पे० अनागामी अनागामिफला 20 न परिहायती ति ? आमन्ता ।

कम्महेतु अरहा अरहत्ता न परिहायती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कम्महेतु अरहा अरहत्ता परिहायती ति ? आमन्ता ।

पाणातिपातकम्मस्स हेतू ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

अदिन्नादानकम्मस्स हेतु पे० कामेसुमिच्छाचारकम्मस्स

हेतु मुसावादकम्मस्स हेतु पिसुणवाचाकम्मस्स^१ हेतु
 फरुसवाचाकम्मस्स^२ हेतु सम्फण्णलापकम्मस्स^३ हेतु मातुघात
 कम्मस्स^४ हेतु पिसुघातकम्मस्स हेतु अरहन्तघातकम्मस्स
 हेतु रहिरुप्पादकम्मस्स हेतु पे० सङ्गभेदकम्मस्स हेतु ति ?
 ५ न हेव वत्तव्ये । पे० ।

*कतमस्स कम्मस्स हेतु ति ? हन्द हि अरहन्तान् अठ्ठाविक्खती
 ति ।

अरहन्तान् अठ्ठाविक्खनकम्मस्स^५ हेतु अरहा अरहत्ता
 परिहायती ति ? आमन्ता ।

10 ये केचि अरहन्तान् अठ्ठाविक्खन्ति, सव्वे ते अरहत्त सन्धि-
 करोन्ती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

अट्ठमो वगो ।

तत्सुद्धानं

छ गतियो, अन्तर्गमवो, पञ्चवेव कामगुणा कामघातु, पञ्चवेव
 आयतना कामा रूपिनो धम्मा रूपघातु, अरूपिनो धम्मा अरूपघातु,
 सल्लायतनिको असभावो रूपघातुया, अत्यि रूप अरूपेसु, रूप कम्म,
 15 रूप^१ जीघित^२, कम्महेतुका परिह्वयती ति ।

१ पिसुणवाचाकम्मस्य - नी एवा । २ फरुसवाचाकम्मस्य - डी ।

३ सम्फण्णलापकम्मस्य - डी । ४ मातुघातकम्मस्य - एवा एवमुपरिदि । ५ अठ्ठा-
 विक्खित्तकम्मस्य - डी । ६-७ अठ्ठाविक्खित्तं -

६. नवमो वग्गो

८५(१) आनिसंसदस्साविकथा^१

१ *आनिससदस्साविस्स सयोजनान प्हान ति ? आमन्ता ।

R. 4

ननु सङ्खारे अनिच्चतो मनसिकरोतो मयोजना पहीयन्ती
ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सङ्खारे अनिच्चतो मनसिकरोतो सयोजना पहीयन्ति,
नो च वत रे वत्तब्बे — “आनिससदस्साविस्स सयोजनान प्हान” ति । 5

B. 2

*ननु सङ्खारे दुक्खतो पे० रोगतो गण्डतो सल्लतो
अघतो आबाधतो परतो पलोकतो ईतितो उपद्दवतो
भयतो उपसग्गतो चलतो पभङ्गुतो अद्भुवतो^२ अताणतो
अलेणतो असरणतो असरणीभूततो रिक्ततो^३ तुच्छतो
सुञ्जतो अनत्ततो आदीनवतो पे० विपरिणामधम्मतो 10
मनसिकरोतो सयोजना पहीयन्ती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सङ्खारे विपरिणामधम्मतो मनसिकरोतो सयोजना
पहीयन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “आनिससदस्साविस्स सयोजनानं
प्हान” ति ।

*सङ्खारे च अनिच्चतो मनसि करोति निब्बाने च आनिसस- 15
दस्सावी होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सङ्खारे च अनिच्चतो मनसि करोति निब्बाने च आनिसस-
दस्सावी होती ति ? आमन्ता ।

द्विन्न फस्सान पे० द्विन्न चित्तान समोधान होती ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

20

सङ्खारे च दुक्खतो पे० विपरिणामधम्मतो मनसि करोति
निब्बाने च आनिससदस्सावी होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सङ्खारे च विपरिणामधम्मतो मनसि करोति निब्बाने च
आनिससदस्सावी होती ति ? आमन्ता ।

१ आनिससकथा — सी०, स्या०, रो० । २ अधुवतो — सी०, स्या०, रो० ।

३ रिच्चतो — रो० ।

द्विष्य पस्मान पे० द्विष्य चिस्तान समोधान होती ति ? न
हेव वत्तव्ये । पे० ।

२ न वत्तव्य - "आनिससदस्साविस्स सयोजनान प्हान"
ति ? भामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "इध भिक्खवे, भिक्खु निव्वाने सुत्तानु
पस्सी विहरति सुखसञ्जी सुत्तपटिसवेदी, सतत समित अन्नोकिन्न
अतसा अधिमुच्चमानो पठञ्जाय परियोगाहमानो' ति । अत्थेव सुत्तन्तो
ति ? भामन्ता ।

तेन हि आनिससदस्साविस्स सयोजनान प्हान ति ।

८६(२) अमत्तारम्मणकया

३ *अमत्तारम्मण सयोजन ति ? भामन्ता ।

अमत्त सयोजनिय गन्थनिय ओघनिय योगनिय नीवरणियं
परामट्ट उपादानिय सङ्किलेसिय ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० .. ।

ननु अमत्त असयोजनिय अगन्थनिय पे० असङ्किलेसियं
ति ? भामन्ता ।

हृत्वि अमत्त असयोजनिय पे० असङ्किलेसिय, नो च
यत्त रे वत्तव्ये - 'अमत्तारम्मण सयोजन' ति ।

अमत्त आरब्ध रागो उप्पज्जती ति ? भामन्ता ।

अमत्त रागट्टानिय रजनिय कमनिय मदनिय वधनिय
मुच्चनिय ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० .. ।

ननु अमत्त न रागट्टानिय न रजनिय न कमनिय न मदनियं
न वधनिय न मुच्चनिय ति ? भामन्ता ।

हृत्वि अमत्त न रागट्टानिय न रजनिय न कमनिय न मदनिय
न वधनिय न मुच्चनिय नो च यत्त रे वत्तव्ये - अमत्त आरब्ध रागो
उप्पज्जती' ति ।

*अमत्त आरब्ध दोसो उप्पज्जती ति ? भामन्ता ।

अमतं दोसट्टानियं कोपट्टानियं पटिघट्टानियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अमत न दोसट्टानियं न कोपट्टानियं न पटिघट्टानियं ति ? आमन्ता ।

हज्जि अमत न दोसट्टानियं न कोपट्टानियं न पटिघट्टानियं, 5 नो च वत रे वत्तब्बे — “अमत आरब्भ दोसो उप्पज्जती” ति ।

*अमत आरब्भ मोहो उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

अमत मोहट्टानियं अज्जाणकरणं अचक्खुकरणं पज्जातिरोधियं विघातपक्खियं अनिब्बानसवत्तनियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अमत न मोहट्टानियं न अज्जाणकरणं^१ न अचक्खुकरणं^२ 10 पज्जातुद्वियं^३ अविघातपक्खियं^३ निब्बानसवत्तनियं ति ? आमन्ता ।

हज्जि अमत न मोहट्टानियं न अज्जाणकरणं पे० . निब्बानसवत्तनियं, नो च वत रे वत्तब्बे — “अमत आरब्भ मोहो उप्पज्जती” ति ।

४ *रूप आरब्भ सयोजना उप्पज्जन्ति, रूप सयोजनियं 15 गन्थनियं पे० सङ्खिलेसियं ति ? आमन्ता ।

अमत आरब्भ सयोजना उप्पज्जन्ति, अमत सयोजनियं पे० .. सङ्खिलेसियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*रूप आरब्भ रागो उप्पज्जति, रूप रागट्टानियं रजनियं कमनियं मदनियं बन्धनियं मुच्छनियं ति ? आमन्ता । 20

अमत आरब्भ रागो उप्पज्जति, अमत रागट्टानियं . पे० . मुच्छनियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*रूप आरब्भ दोसो उप्पज्जति, रूप दोसट्टानियं कोपट्टानियं पटिघट्टानियं ति ? आमन्ता ।

अमतं आरब्भ दोसो उप्पज्जति, अमत दोसट्टानियं कोपट्टानियं 25 पटिघट्टानियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*रूप आरब्भ मोहो उप्पज्जति, रूप मोहट्टानियं अज्जाणकरणं पे० अनिब्बानसवत्तनियं ति ? आमन्ता ।

१ अज्जाणकरणीय — सी० । २ पज्जातुद्विय — सी०, पज्जातुद्विय — स्या०, रो० । ३ अविघातपक्खिय — रो० ।

अमत्त आरब्ध मोहो उप्पज्जति, अमत्त मोहट्ठानिय अञ्जाण-
करण पे० अनिव्वानसवत्तनिय ति ? न हेव वत्तव्वे । ... पे०... ।

*अमत्त आरब्ध संयोजना उप्पज्जन्ति, अमत्त असंयोजनिय
अगन्धनिय अनोधनिय अयोगनिय अनीवरणिय अपरामट्ठ अनुपादानिय
5 असङ्खिलेसिय ति ? आमन्ता ।

रूप आरब्ध संयोजना उप्पज्जन्ति, रूप असंयोजनिय अगन्ध-
निय पे० असङ्खिलेसिय ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

*अमत्त आरब्ध रागो उप्पज्जति, अमत्त न रागट्ठानिय न
रजनिय न कमनिय न मदनिय न वघनिय न मुच्छनिय ति ?
10 आमन्ता ।

रूप आरब्ध रागो उप्पज्जति रूप न रागट्ठानिय पे०-
न मुच्छनिय ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

*अमत्त आरब्ध दोसो उप्पज्जति अमत्त न दोसट्ठानिय न
कोपट्ठानिय न पटिघट्ठानिय ति ? आमन्ता ।

रूप आरब्ध दोसो उप्पज्जति रूप न दोसट्ठानिय न कोपट्ठानिय
15 न पटिघट्ठानिय ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

*अमत्त आरब्ध मोहो उप्पज्जति, अमत्त न मोहट्ठानिय न
अञ्जाणकरण पे० निव्वानसवत्तनिय ति ? आमन्ता ।

रूप आरब्ध मोहो उप्पज्जति, रूप न मोहट्ठानिय न
20 अञ्जाणकरण पे०... निव्वानसवत्तनिय ति ? न हेव वत्तव्वे ।
पे० ।

५ नि वत्तव्व — 'अमत्तारम्भणं संयोजन ति ? आमन्ता ।

ननु धुत्तं भगवता — निव्वान निव्वानतो सञ्जानाति निव्वान

निव्वानतो सञ्जानित्वा निव्वान मञ्जति निव्वानस्मि मञ्जति

25 निव्वानतो मञ्जति निव्वान मे ति मञ्जति निव्वामं अभिनन्दती"
ति ! धत्थेय सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तन हि अमत्तारम्भण संयोजन ति ।

८७(३) रूपं सारम्मणं ति कथा

६ *रूपं सारम्मणं ति ? आमन्ता ।

अत्थि तस्स आवट्टना^१ आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

ननु नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

5

हञ्चि नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “रूपं सारम्मणं” ति ।

*फस्सो सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

I

रूपं सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

10

*वेदना पे० सञ्जा चेतना चित्तं सद्धा विरियं सति समाधि पञ्जा रागो दोसो मोहो मानो दिट्ठि विचिकिच्छा थीन उद्धच्च अहिरिकं पे० अनोत्तप्प सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

15

रूपं सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*रूपं सारम्मणं, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

फस्सो सारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

*रूपं सारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

वेदना पे० अनोत्तप्पं सारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना आभोगो पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

७ न वत्तब्ब — “रूपं सारम्मणं” ति ? आमन्ता ।

ननु रूपं सप्पच्चयं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि रूपं सप्पच्चयं, तेन वत रे वत्तब्बे — “रूपं सारम्मणं” ति ।

८८(४) अनुसया अनारम्भजातिः ।

८ अनुसया अनारम्भजातिः ? आह्वयः ।

रूप निम्बानं चक्षुष्यतनं पे०

वत्तम्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो अनारम्भजातिः ? आह्वयः ।

कामरागो कामरागपरियुद्धान कामरागसंज्ञो

कामयोगो कामचक्षुष्यनीवरण अनारम्भजातिः ? न हे

पे० ।

कामरागो कामरागपरियुद्धान कामरागसंज्ञो

कामयोगो कामचक्षुष्यनीवरणं सारम्भजातिः ? आह्वयः ।

कामरागानुसयो सारम्भजातिः ? न हे वत्तम्बे । ... पे० ...

*कामरागानुसयो अनारम्भजातिः ? आह्वयः ।

कस्यकसन्धपरियापन्नोति ? सङ्कारकसन्धपरियापन्नोति

सङ्कारकसन्धो अनारम्भजातिः ? न हे वत्तम्बे । ... पे० ...

सङ्कारकसन्धो अनारम्भजातिः ? आह्वयः ।

वेदनाकसन्धो सङ्कारकसन्धो विष्णुनामकसन्धो अनारम्भजातिः

ति ? न हे वत्तम्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो अनारम्भजातिः ?

आह्वयः ।

कामरागो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो अनारम्भजातिः ? न हे

वत्तम्बे । पे० .. ।

कामरागो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो सारम्भजातिः ? आह्वयः ।

कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो सारम्भजातिः ? न

हे वत्तम्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो अनारम्भजातिः

कामरागो सङ्कारकसन्धपरियापन्नो सारम्भजातिः ? आह्वयः ।

सङ्कारकसन्धो एकदेशो सारम्भजातिः एकदेशो अनारम्भजातिः

न हे वत्तम्बे । पे० .. ।

सङ्कारकसन्धो एकदेशो सारम्भजातिः एकदेशो

आह्वयः ।

वेदनाक्खन्धो सञ्जाक्खन्धो विज्जाणक्खन्धो एकदेसो
सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

६ *पटिधानुसयो मानानुसयो दिट्ठानुसयो विचिकिच्छानुसयो
भवरागानुसयो अविज्जानुसयो अनारम्मणो ति ? आमन्ता ।

अविज्जा अविज्जोघो अविज्जायोगो अविज्जानुसयो^१ अविज्जा- 5
परियुट्ठान अविज्जासंयोजन अविज्जानीवरण अनारम्मण ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

अविज्जा अविज्जोघो पे० अविज्जानीवरण सारम्मण
ति ? आमन्ता ।

अविज्जानुसयो सारम्मणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०... । 10

*अविज्जानुसयो अनारम्मणो ति ? आमन्ता ।

कतमक्खन्धपरियापन्नो ति ? सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो ति ।

सङ्खारक्खन्धो अनारम्मणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

सङ्खारक्खन्धो अनारम्मणो ति ? आमन्ता ।

वेदनाक्खन्धो सञ्जाक्खन्धो विज्जाणक्खन्धो अनारम्मणो 15
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो अनारम्मणो ति ?
आमन्ता ।

अविज्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना अनारम्मणा ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० । 20

अविज्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना सारम्मणा ति ? आमन्ता ।

अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो सारम्मणो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो अनारम्मणो, अविज्जा
सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना सारम्मणा ति ? आमन्ता । 25

सङ्खारक्खन्धो एकदेसो सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सङ्खारक्खन्धो एकदेसो सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ?
आमन्ता ।

वेदनाकसन्धो सञ्ज्ञाकसन्धो विञ्ज्ञाणकसन्धो एकवेसो
सारम्मणो एकवेसो अनारम्मणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० ति वत्तब्बे - “अनुसया अनारम्मणा” ति ? भामन्ता ।

पुणुज्जनो कुसलाव्याकते चित्ते वत्तमाने सानुसयो ति वत्तब्बो

५ ति ? भामन्ता ।

अत्थि तेस अनुसयान भारम्मण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

तेन हि अनुसया अनारम्मणा ति ।

पुणुज्जनो कुसलाव्याकते चित्ते यत्तमान सरागो ति वत्तब्बो

१० ति ? भामन्ता ।

अत्थि तस्स रागस्स भारम्मणं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि रागो अनारम्मणो ति ।

८६(४) जाणं अनारम्मणं ति कथा

११ “जाण अनारम्मण ति ? भामन्ता ।

१२ रूप निब्बान भनसायतन पे० फोढुब्बायतन ति ? न हेव
५ वत्तब्बे । पे० ।

जाण अनारम्मण ति ? भामन्ता ।

पञ्चा पञ्चिन्द्रिय पञ्चावल सम्मादिट्ठि धम्मविषय
सम्बोज्झो अनारम्मणो ति ? न हव वत्तब्बे । पे० ।

२० पञ्चा पञ्चिन्द्रिय पञ्चावल सम्मादिट्ठि धम्मविषय
सम्बोज्झो सारम्मणो ति ? भामन्ता ।

जाण नारम्मण ति ? न हव वत्तब्बे । पे० .. ।

“जाण अनारम्मण ति ? भामन्ता ।

कतमकसयपरियापन्नं ति ? सद्धारकसयपरियापन्नं ति ।

सद्धारकसयो अनारम्मणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२५ सद्धारकसयो अनारम्मणो ति ? भामन्ता ।

वेदनाकसन्धो सञ्ज्ञाकसन्धो विञ्ज्ञाणकसन्धो अनारम्मणो
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

जाणं सङ्खारक्खन्धपरियापन्न अनारम्मणं ति ? आमन्ता ।

पञ्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना अनारम्मणा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पञ्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना सारम्मणा ति ? आमन्ता ।

जाण सङ्खारक्खन्धपरियापन्न सारम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे पे० । 5

*जाण सङ्खारक्खन्धपरियापन्न अनारम्मण, पञ्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना सारम्मणा ति ? आमन्ता ।

सङ्खारक्खन्धो एकदेसो सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 10

सङ्खारक्खन्धो एकदेसो सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ? आमन्ता ।

वेदनाक्खन्धो सञ्जाक्खन्धो विज्जाणक्खन्धो एकदेसो सारम्मणो एकदेसो अनारम्मणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१२ न वत्तब्ब - “जाण अनारम्मणं” ति ? आमन्ता । 15

अरहा चक्खुविज्जाणसमङ्गी जाणी ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अत्थि तस्स जाणस्स आरम्मण ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि जाण अनारम्मण ति ।

अरहा चक्खुविज्जाणसमङ्गी पञ्जवा ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता । 20

अत्थि तां पञ्जाय आरम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

तेन हि पञ्जा अनारम्मणा ति ।

६०(६) अतीतानागतारम्मणकथा^१

१३ *अतीतारम्मण चित्त अनारम्मण ति ? आमन्ता । 25

ननु अतीतारम्मणं ति ? आमन्ता ।

32
11

हृष्टिच अतीतारम्मण, नो च वत्त रे वत्तब्बे - "अतीतारम्म
चित्त अनारम्मण" ति । अतीतारम्मण चित्त अनारम्मण ति मिच्छ
हृष्टिच वा पन अनारम्मण, नो च वत्त रे वत्तब्बे - "अतीतारम्म
ति । अनारम्मण अतीतारम्मण ति मिच्छा ।

5 *अतीतारम्मण चित्त अनारम्मण ति ? आमन्ता ।
ननु अतीत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि ति
आमन्ता ।

हृष्टिच अतीत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि, नो
वत्त रे वत्तब्बे - "अतीतारम्मण चित्त अनारम्मण" ति ।

10 १४ *अनागतारम्मण चित्त अनारम्मण ति ? आमन्ता
ननु अनागतारम्मण ति ? आमन्ता ।

हृष्टिच अनागतारम्मण नो च वत्त रे वत्तब्बे - "अनागत
रम्मण चित्त अनारम्मण ति । अनागतारम्मण चित्त अनारम्म
ति मिच्छा । हृष्टिच वा पन अनारम्मण नो च वत्त रे वत्तब्बे

15 "अनागतारम्मण" ति । अनारम्मण अनागतारम्मण ति मिच्छा ।

*अनागतारम्मणं चित्त अनारम्मण ति ? आमन्ता ।

ननु अनागत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि ति
आमन्ता ।

20 हृष्टिच अनागत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि
नो च वत्त रे वत्तब्बे - "अनागतारम्मण चित्त अनारम्मण ति ।

*पञ्चुप्पन्नं आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि, पञ्चुप्पन्न
रम्मण चित्त सारम्मण ति ? आमन्ता ।

412

अतीत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि अतीत
रम्मण चित्त सारम्मण ति ? न हेव यत्तब्बे । पे० ।

25 पञ्चुप्पन्न आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि, पञ्चुप्पन्न
रम्मण चित्त सारम्मण ति ? आमन्ता ।

अनागत आरम्भ अत्थि आवट्टना पे० पणिधि अनागत
रम्मण चित्त सारम्मण ति ? न हेव यत्तब्बे । पे० ।

*अतीतं आरब्ध अत्थि आवट्टना पे०. पणिधि, अतीतारम्मणं चित्तं अनारम्मणं ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्न आरब्ध अत्थि आवट्टना पे०. पणिधि, पच्चुप्पन्ना-
रम्मणं चित्तं अनारम्मणं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

*अनागतं आरब्ध अत्थि आवट्टना पे० . पणिधि, अनागता- 5
रम्मणं चित्तं अनारम्मणं ति ? आमन्ता ।

पच्चुप्पन्नं आरब्ध अत्थि आवट्टना पे० . पणिधि,
पच्चुप्पन्नारम्मणं चित्तं अनारम्मणं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

१५ न वत्तब्ब - “अतीतानागतारम्मणं” चित्तं अनारम्मणं”
ति ? आमन्ता । 10

ननु अतीतानागतं नत्थी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अतीतानागतं नत्थि, तेन वत्तं रे वत्तब्बे - “अतीताना-
गतारम्मणं चित्तं अनारम्मणं” ति । पे० ।

६१(७) वितक्कानुपत्तितकथा

१६ *सब्बं चित्तं वितक्कानुपत्तितं ति ? आमन्ता ।

सब्बं चित्तं विचारानुपत्तितं पीतानुपत्तितं सुखानुपत्तितं दुक्खानु- 15
पत्तितं सोमनस्सानुपत्तितं दोमनस्सानुपत्तितं उपेक्खानुपत्तितं सद्धानु-
पत्तितं विरियानुपत्तितं सतानुपत्तितं समाधानुपत्तितं पञ्चानुपत्तितं
रागानुपत्तितं दोसानुपत्तितं पे० अनोत्तप्पानुपत्तितं ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

*सब्बं चित्तं वितक्कानुपत्तितं ति ? आमन्ता । 20

ननु अत्थि अवितक्को विचारमत्तो समाधी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि अवितक्को विचारमत्तो समाधि, नो च वत्तं रे
वत्तब्बे - “सब्बं चित्तं वितक्कानुपत्तितं” ति ।

*सब्बं चित्तं वितक्कानुपत्तितं ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि अवितक्को अविचारो समाधी ति ? आमन्ता । 25

हञ्चि अत्थि अवितक्को अविचारो समाधि, नो च वत्तं रे
वत्तब्बे - “सब्बं चित्तं वितक्कानुपत्तितं” ति ।

सम्बन्धितं

ननु तयो समाधी ।

प्रवितकको विचारमत्तो समाधि,
भ्रामन्ता ।

हृत्वि तत्रो समाधी बुद्धा

समाधि, प्रवितकको विचारमत्तो समाधि,
नो च वत रे वत्तब्बे - "सम्बन्धितं

६३(ब)

१७ *सम्बन्धो वितककयतो विचारयतो
ति ? भ्रामन्ता ।

१० सम्बन्धो फुसयतो फस्सविप्फारो सहो,
विप्फारो सहो सम्बन्धो सम्बन्धमत्तो
चेतयतो चेतनाविप्फारो सहो, सम्बन्धो चित्तकयो
सम्बन्धो सरतो सतिविप्फारो सहो, सम्बन्धो
सहो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१५ *सम्बन्धो वितककयतो विचारयतो
भ्रामन्ता ।

वितकविप्फारो सहो सोत्तविज्जेम्यो सोत्तस्मिं
सोत्तस्स भापाव भागच्छति ति ? न हेव वत्तब्बे । ...

ननु वितकविप्फारो सहो न सोत्तविज्जेम्यो
२० पटिहुञ्जति न सोत्तस्स भापाव भागच्छति ति ?

हृत्वि वितकविप्फारो सहो न सोत्तविज्जेम्यो
पटिहुञ्जति न सोत्तस्स भापाव भागच्छति नो च वत रे
सम्बन्धो वितककयतो विचारयतो वितकविप्फारो सहो"

६३(२) न यथाचित्तस्स वाचा ति कथा

१८ न यथाचित्तस्स वाचा ति ? भ्रामन्ता ।

२५ अपस्सकस्स वाचा भवदमकस्स वाचा असञ्जकस्स

अचेतनकस्स वाचा अचित्तकस्स वाचा ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

ननु सफस्सकस्स वाचा सवेदनकस्स वाचा ससञ्जकस्स वाचा
सचेतनकस्स वाचा सचित्तकस्स वाचा ति ? आमन्ता ।

हज्जि सफस्सकस्स वाचा पे० सचित्तकस्स वाचा, नो च 5
वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स वाचा” ति ।

*न यथाचित्तस्स वाचा ति ? आमन्ता ।

अनावट्टेन्तस्स^१ वाचा पे० अनाभोगस्स वाचा पे०
अप्पणिदहन्तस्स वाचा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु आवट्टेन्तस्स वाचा आभोगस्स वाचा पे० पणिदहन्तस्स 10
वाचा ति ? आमन्ता ।

हज्जि आवट्टेन्तस्स वाचा आभोगस्स वाचा पणिदहन्तस्स
वाचा, नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स वाचा” ति ।

*न यथाचित्तस्स वाचा ति ? आमन्ता ।

ननु वाचा चित्तसमुद्धाना चित्तेन सहजाता चित्तेन सह 15
एकुप्पादा ति ? आमन्ता ।

हज्जि वाचा चित्तसमुद्धाना चित्तेन सहजाता चित्तेन सह
एकुप्पादा, नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स वाचा” ति ।

*न यथाचित्तस्स वाचा ति ? आमन्ता ।

न भणितुकामो भणति, न कथेतुकामो कथेति, न आलपितुकामो 20
आलपति, न वोहरितुकामो वोहरती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु भणितुकामो भणति, कथेतुकामो कथेति, आलपितुकामो
आलपति, वोहरितुकामो वोहरती ति ? आमन्ता ।

हज्जि भणितुकामो भणति, कथेतुकामो कथेति, आलपितुकामो
आलपति, वोहरितुकामो वोहरति, नो च वत रे वत्तब्बे — “न 25
यथाचित्तस्स वाचा” ति ।

१६ न वत्तब्ब — “न यथाचित्तस्स वाचा” ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि कोचि “अञ्ज भणिस्सामी” ति अञ्ज भणति,
“अञ्ज कथेस्सामी” ति अञ्ज कथेति, “अञ्ज आलपिस्सामी” ति

सख्य चित्त वितक्कानुपत्तित्ति ? भामन्ता ।

ननु तयो समाधी वुत्ता भगवता - सवितक्को सविचारो समाधि,
अवितक्को विचारमत्तो समाधि, अवितक्को अविचारो समाधी ति ?
भामन्ता ।

५ हञ्चि तप्पो समाधी वुत्ता भगवता - सवितक्को सविचारो
समाधि अवितक्को विचारमत्तो समाधि, अवितक्को अविचारो समाधि,
नो च वत रे वत्तब्बे - 'सख्य चित्त वितक्कानुपत्तित्ति' ति ।

६२(८) वितक्कविप्फारसहकथा

१७ *सम्बसो वितक्कयतो विचारयतो वितक्कविप्फारो सहो
ति ? भामन्ता ।

१० सम्बसो फुसयतो फस्सविप्फारो सहो, सम्बसो वेदयतो वेदना-
विप्फारो सहो सम्बसो सञ्जानतो सञ्जानविप्फारो सहो सम्बसो
चेतयतो चेतनाविप्फारो सहो, सम्बसो चिन्तयतो चित्तविप्फारो सहो
सम्बसो सरतो सतिविप्फारो सहो, सम्बसो पजानतो पञ्जानविप्फारो
सहो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१५ *सम्बसो वितक्कयतो विचारयतो वितक्कविप्फारो सहो ति ?
भामन्ता ।

वितक्कविप्फारो सहो सोत्तविज्झेय्यो सोत्तस्मि पटिहुज्झति
सोत्तस्स आपाथ आगच्छती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु वितक्कविप्फारो सहो न सोत्तविज्झेय्यो न सोत्तस्मि
२० पटिहुज्झति न सोत्तस्स आपाथ आगच्छती ति ? भामन्ता ।

हञ्चि वितक्कविप्फारो सहो न सोत्तविज्झेय्यो न सोत्तस्मि
पटिहुज्झति न सोत्तस्स आपाथ आगच्छति नो च वत रे वत्तब्बे -
सम्बसो वितक्कयतो विचारयतो वितक्कविप्फारो सहो' ति ।

६३(९) न यथाचित्तस्स वाचा ति कथा

१८ न यथाचित्तस्स वाचा ति ? भामन्ता ।

२५ अफस्सकस्स वाचा अथमकस्स वाचा, असञ्जकस्स वाचा

क्कमति, न आलोकेतुकामो आलोकेति, न विलोकेतुकामो विलोकेति, न सम्मिञ्जितुकामो^१ सम्मिञ्जेति, न पसारेतुकामो पसारेतीति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

ननु अभिक्कमितुकामो आभिक्कमति, पटिक्कमितुकामो पटिक्कमति, आलोकेतुकामो आलोकेति, विलोकेतुकामो विलोकेति, 5 सम्मिञ्जितुकामो सम्मिञ्जेति, पसारेतुकामो पसारेतीति ? आमन्ता^२ ।

हञ्चि अभिक्कमितुकामो अभिक्कमति पे० पसारेतुकामो पसारेति^३, नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

२१ न वत्तब्बं — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि कोचि “अञ्जत्र गच्छिस्सामी” ति अञ्जत्र गच्छति 10 . पे०... “अञ्ज पसारेस्सामी” ति अञ्ज पसारेतीति ? आमन्ता ।^४

हञ्चि अत्थि कोचि “अञ्जत्र गच्छिस्सामी” ति अञ्जत्र गच्छति . पे० “अञ्ज पसारेस्सामी” ति अञ्ज पसारेति, तेन वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

६५(११) अतीतानागतपञ्चुप्पन्नकथा

२२ *अतीतेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 15

ननु अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत अत्थङ्गत अब्भत्थङ्गत ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अतीत निरुद्ध विगत विपरिणत अत्थङ्गत अब्भत्थङ्गत, नो च वत रे वत्तब्बे — “अतीतेन समन्नागतो” ति ।

*अनागतेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 20

ननु अनागत अजात अभूत असञ्जातं अनिब्बत्तं अनभिनिब्बत्त अपातुभूत ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनागत अजात अभूत असञ्जात अनिब्बत्त अनभिनिब्बत्त अपातुभूत, नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागतेन समन्नागतो” ति ।

२३ *अतीतेन रूपक्खन्धेन समन्नागतो, अनागतेन रूपक्खन्धेन 25 समन्नागतो, पञ्चुप्पन्नेन रूपक्खन्धेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

१ सम्मिञ्जितुकामो — म० । २-२ रो० पोत्यके नत्थि ।

अञ्जं भालपति, “अञ्जं वोहरिस्सामी” ति अञ्जं वोहरती ति ?
आमन्ता ।

हृच्च अति कोचि “अञ्जं भणिस्सामी” ति अञ्जं भति
पे० “अञ्जं वोहरिस्सामी” ति अञ्जं वोहरति, तेन वत रे
५ वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स वाचा” ति ।

६४(१०) न यथाचित्तस्स कायकम्मं ति कथा

२० *न यथाचित्तस्स कायकम्म ति ? आमन्ता ।

अफत्सकस्स कायकम्म पे० अचित्तकस्स कायकम्म ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु सफत्सकस्स कायकम्म पे० सचित्तकस्स कायकम्म ति ?
० आमन्ता ।

हृच्च सफत्सकस्स कायकम्म पे० सचित्तकस्स कायकम्म,
नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

*न यथाचित्तस्स कायकम्म ति ? आमन्ता ।

अनावट्टेन्तस्स कायकम्म पे० अप्पणिदहन्तस्स कायकम्म
५ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु भावट्टेन्तस्स कायकम्म पे० पणिदहन्तस्स कायकम्म
ति ? आमन्ता ।

हृच्च भावट्टेन्तस्स कायकम्म पे० पणिदहन्तस्स कायकम्म,
नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

न यथाचित्तस्स कायकम्मं ति ? आमन्ता ।

ननु कायकम्म चित्तसमुद्धान चित्तेन सहजातं चित्तेन सह
एकुप्पाद ति ? आमन्ता ।

हृच्च कायकम्म चित्तसमुद्धान चित्तेन सहजातं चित्तेन सह
एकुप्पादं नो च वत रे वत्तब्बे — ‘न यथाचित्तस्स कायकम्म’ ति ।

न यथाचित्तस्स कायकम्मं ति ? आमन्ता ।

न अभिभामितुयामो अभिषयमति न पटिक्कमितुयामो पटि

कमति, न आलोकेतुकामो आलोकेति, न विलोकेतुकामो विलोकेति, न
सम्मिञ्जितुकामो^१ सम्मिञ्जेति, न पसारेतुकामो पसारेतीति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० . ।

ननु अभिक्कमितुकामो आभक्कमति, पटिक्कमितुकामो
पटिक्कमति, आलोकेतुकामो आलोकेति, विलोकेतुकामो विलोकेति, 5
सम्मिञ्जितुकामो सम्मिञ्जेति, पसारेतुकामो पसारेतीति ? आमन्ता^२ ।

हञ्चि अभिक्कमितुकामो अभिक्कमति पे० पसारेतुकामो
पसारेति^३, नो च वत रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

२१ १ न वत्तब्बं — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि कोचि “अञ्जत्र गच्छिस्सामी” ति अञ्जत्र गच्छति 10
पे०... “अञ्ज पसारेस्सामी” ति अञ्ज पसारेतीति ? आमन्ता ।^४

हञ्चि अत्थि कोचि “अञ्जत्र गच्छिस्सामी” ति अञ्जत्र B
गच्छति . पे० “अञ्ज पसारेस्सामी” ति अञ्ज पसारेति, तेन वत
रे वत्तब्बे — “न यथाचित्तस्स कायकम्म” ति ।

६५(११) अतीतानागतपञ्चुप्पन्नकथा

२२ *अतीतेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 15

ननु अतीत निरुद्धं विगत विपरिणत अत्थङ्गत अब्भत्थङ्गत ति ?
आमन्ता ।

हञ्चि अतीत निरुद्धं विगत विपरिणत अत्थङ्गत अब्भत्थङ्गत, R
नो च वत रे वत्तब्बे — “अतीतेन समन्नागतो” ति ।

*अनागतेन समन्नागतो ति ? आमन्ता । 20

ननु अनागत अजात अभूत असञ्जातं अनिब्बत्त अनभिनिब्बत्त
अपातुभूत ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनागत अजात अभूत असञ्जात अनिब्बत्त अनभिनिब्बत्त
अपातुभूत, नो च वत रे वत्तब्बे — “अनागतेन समन्नागतो” ति ।

२३ *अतीतेन रूपक्खन्धेन समन्नागतो, अनागतेन रूपक्खन्धेन 25
समन्नागतो, पञ्चुप्पन्नेन रूपक्खन्धेन समन्नागतो ति ? आमन्ता

तीहि रूपसन्धेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीतेहि पञ्चहि सधेहि समभागतो, अनागतेहि पञ्चहि
सन्धेहि समभागतो, पञ्चुप्पन्नेहि पञ्चहि सधेहि समभागतो ति ?
आमन्ता ।

पन्नरमहि सन्धेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*अतीतेन चक्खायतनेन समभागतो, अनागतेन चक्खायतनेन
समभागतो, पञ्चुप्पन्नेन चक्खायतनेन समभागतो ति ? आमन्ता ।

तीहि चक्खायतनेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अतीतेहि द्वादसहि आयतनेहि समभागतो, अनागतेहि द्वादसहि
आयतनेहि समभागतो, पञ्चुप्पन्नेहि द्वादसहि आयतनेहि समभागतो
ति ? आमन्ता ।

छत्तिसायतनेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अतीताय चक्खुधातुया समभागतो, अनागताय चक्खुधातुया
समभागतो, पञ्चुप्पन्नाय चक्खुधातुया समभागतो ति ? आमन्ता ।

तीहि चक्खुधातूहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अतीताहि भट्ठारसहि धातूहि समभागतो, अनागताहि भट्ठारसहि
धातूहि समभागतो, पञ्चुप्पन्नाहि भट्ठारसहि धातूहि समभागतो ति ?
आमन्ता ।

चतुपञ्चासधातूहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

*अतीतेन चक्खुन्द्रियेन समभागतो अनागतेन चक्खुन्द्रियेन
समभागतो पञ्चुप्पन्नेन चक्खुन्द्रियेन समभागतो ति ? आमन्ता ।

तीहि चक्खुन्द्रियेहि समभागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अतीतेहि वावीसतिन्द्रियेहि समभागतो अनागतेहि वावीसति
न्द्रियेहि समभागतो पञ्चुप्पन्नेहि वावीसतिन्द्रियेहि समभागतो ति ?

आमन्ता ।

छसट्ठिन्द्रियेहि समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

२४ *न वत्तब्ब - “अतीतानागतेहि समन्नागतो” ति ?

आमन्ता ।

ननु अत्थि अट्ठविमोक्खझायी चतुन्न ज्ञानानं निकामलाभी नवन्न^१ अनुपुब्बविहारसमापत्तीन लाभी ति ? आमन्ता ।

5

हञ्चि अत्थि अट्ठविमोक्खझायी चतुन्न ज्ञानानं निकामलाभी नवन्न^१ अनुपुब्बविहारसमापत्तीन लाभी, तेन वत रे वत्तब्बे - “अतीतानागतेहि समन्नागतो” ति ।

नवमो वग्गो ।

तत्सुद्धान

आनिससदस्साविस्स सयोजनान^२ पहान, अमत्तारम्मण सयोजन, रूप सारम्मण, अनुसया अनारम्मणा, एवमेव^३ आण, अतीतानागतारम्मण चित्त, सब्ब चित्त वितक्कानुपत्तित, सब्बसो वितक्कयतो विचारयतो वितक्कविप्फारो सट्ठो, न यथाचित्तस्स वाचा, तथेव कायकम्मं अतीतानागतेहि समन्नागतो ति ।

10

१ चतुन्न - सी०, रो० । २ सञ्जोजनान - सी०, स्या०, रो० । ३ एवमेव - स्या०, रो० ।

सीहि रूपवस्त्राद्येहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

अतीतेहि पञ्चवहि सन्धेहि समभ्रागतो, अनागतेहि पञ्चवहि सन्धेहि समभ्रागतो, पञ्चुप्पन्नेहि पञ्चवहि सन्धेहि समभ्रागतो ति ?
आमन्ता ।

५ पत्तरसहि सन्धेहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*अतीतेन चक्खायतनेन समभ्रागतो, अनागतेन चक्खायतनेन समभ्रागतो पञ्चुप्पन्नेन चक्खामतनेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

१० तीहि चक्खायतनेहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अतीतेहि द्वादसहि आयतनेहि समभ्रागतो, अनागतेहि द्वादसहि आयतनेहि समभ्रागतो, पञ्चुप्पन्नेहि द्वादसहि आयतनेहि समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

धत्तिसायतनेहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

१५ *अतीताय चक्खुधातुया समभ्रागतो अनागताय चक्खुधातुया समभ्रागतो, पञ्चुप्पन्नाय चक्खुधातुया समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

तीहि चक्खुधातूहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

२० अतीताहि अट्ठारसहि धातूहि समभ्रागतो, अनागताहि अट्ठारसहि धातूहि समभ्रागतो, पञ्चुप्पन्नाहि अट्ठारसहि धातूहि समभ्रागतो ति ?
आमन्ता ।

चतुपञ्चासधातूहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
.. पे० ।

२५ *अतीतेन चक्खुन्द्रियेन समभ्रागतो अनागतेन चक्खुन्द्रियेन समभ्रागतो पञ्चुप्पन्नेन चक्खुन्द्रियेन समभ्रागतो ति ? आमन्ता ।

तीहि चक्खुन्द्रियेहि समभ्रागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अतीतहि यावीसत्तिन्द्रियेहि समभ्रागतो अनागतेहि यावीसत्तिन्द्रियेहि समभ्रागतो पञ्चुप्पन्नेहि यावीसत्तिन्द्रियेहि समभ्रागतो ति ?

३० आमन्ता ।

२ उपपत्तेसिये पञ्चक्खन्धे निरुद्धे मग्गो उप्पज्जती ति ?
आमन्ता ।

मतो मग्गं भावेति, कालङ्कतो^१ मग्गं भावेती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

६७(२) रूपं मग्गो ति कथा

३ *मग्गसमङ्गिस्स रूपं मग्गो ति ? आमन्ता । 5

सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो समन्नाहारो
मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ?
आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधि, नो 10
च वत रे वत्तब्बे — “मग्गसमङ्गिस्स रूपं मग्गो” ति ।

*सम्मावाचा मग्गो ति ? आमन्ता ।

सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? 15
आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधि, नो
च वत रे वत्तब्बे — “सम्मावाचा मग्गो” ति ।

*सम्माकम्मन्तो पे० सम्माआजीवो मग्गो ति ? आमन्ता ।

सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न 20
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ?
आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधि,
नो च वत रे वत्तब्बे — “सम्माआजीवो मग्गो” ति । 25

४ *सम्मादिट्ठि मग्गो, सा च सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना
पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

१ कालकतो — स्या०, एवमुपरि पि ।

१०. दसमो वर्ग

६६ (१) निरोधकथा

१ *उपपत्तिसिये' पञ्चमसन्धे' अनिरुद्धे किरिया पञ्चमसन्धा
उपपज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

दसन्न सन्धान समोधान होति, दस सन्धा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३ दसन्न सन्धान समोधान होति, दस सन्धा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

द्विस्र फस्सान पे० द्विस्र चित्तान समोधान होती ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

१० *उपपत्तिसिये पञ्चमसन्धे अनिरुद्धे किरिया चत्तारो सन्धा
उपपज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

नवन्न सन्धान समोधान होति नव सन्धा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

नवन्न सन्धान समोधान होति नव सन्धा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

१५ द्विस्र फस्सान पे० द्विस्र चित्तान समोधान होती ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*उपपत्तिसिये पञ्चमसन्धे अनिरुद्धे किरियाआण उपपज्जती
ति ? आमन्ता ।

२० छन्न सन्धान समोधान होति, छ सन्धा सम्मुखीभाव आगच्छन्ती
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

छन्न सन्धान समोधान होति, छ सन्धा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

द्विस्र फस्सान पे० द्विस्र चित्तान समोधान होती ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२ उपपत्तेसिये पञ्चक्खन्धे निरुद्धे मग्गो उप्पज्जती ति ?

आमन्ता ।

मतो मग्ग भावेति, कालङ्कतो^१ मग्गं भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

६७(२) रूपं मग्गो ति कथा

३ *मग्गसमङ्गिस्स रूपं मग्गो ति ? आमन्ता ।

5

सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “मग्गसमङ्गिस्स रूपं मग्गो” ति ।

10

*सम्मावाचा मग्गो ति ? आमन्ता ।

सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० . पणिधी ति ? आमन्ता ।

15

हज्जिच अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “सम्मावाचा मग्गो” ति ।

*सम्माकम्मन्तो पे० सम्माआजीवो मग्गो ति ? आमन्ता ।

सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

20

ननु अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधि; नो च वत रे वत्तब्बे — “सम्माआजीवो मग्गो” ति ।

25

४ *सम्मादिट्ठि मग्गो, सा च सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

१ कालकतो — स्या०, एवमुपरि पि ।

सम्मावाचा मग्गो, सा च सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना
पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

सम्मादिट्ठि मग्गो सा च सारम्मणा अत्थि ताय आवट्टना
पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्मानम्मन्तो पे० सम्माआजीवो मग्गो, सो च सारम्मणो,
अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०.. ।

सम्मासङ्कुप्पो पे० सम्मावायामो पे०.. सम्मासत्ति
.. पे० ।

*सम्मासमाधि मग्गो, सो च सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना
पे०.. पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्मावाचा मग्गो, सा च सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना
... पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

सम्मासमाधि मग्गो सो च सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना
पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्माकम्मन्तो पे०.. सम्माआजीवो मग्गो सो च सारम्मणो
अत्थि तस्स आवट्टना पे०.. पणिघी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०... ।

*सम्मावाचा मग्गो, मा च अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना
पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि मग्गो सा च अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना
पे० पणिघी ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे० ।

सम्मावाचा मग्गो सा च अनारम्मणा नत्थि ताय आवट्टना
.. पे०.. पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्मासङ्कुप्पा .. पे० सम्मावायामो सम्मासत्ति ... सम्मा
गमाधि मग्गो सो च अनारम्मणो नत्थि तस्स आवट्टना ... पे० ..
पणिघी ति ? न हव वत्तव्वे । पे० ।

सम्मासम्मन्तो पे० सम्माआजीवो मग्गो सो च अना
रम्मणो नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिघी ति ? आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि सम्मासङ्कुप्पा सम्मावायामो सम्मागति
पे० सम्मागमाधि मग्गो सो च अनारम्मणा नत्थि तस्स आवट्टना
.. पे०.. पणिघी ति ? न हव वत्तव्वे । .. पे० .. ।

५. न वत्तब्बं — “मग्गसमङ्गिस्स रूपं मग्गो” ति ? आमन्ता ।

ननु सम्मावाचा सम्माकम्मन्तो सम्माआजीवो मग्गो ति ?

आमन्ता ।

हञ्चि सम्मावाचा सम्माकम्मन्तो सम्माआजीवो मग्गो, तेन त रे वत्तब्बे — “मग्गसमङ्गिस्स रूप मग्गो” ति ।

5

६८(३) पञ्चविज्ञानसमङ्गिस्स मग्गकथा

६. *पञ्चविज्ञानसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना ति ? आमन्ता ।

ननु पञ्चविज्ञाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि पञ्चविज्ञाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा, नो च

वत रे वत्तब्बे — “पञ्चविज्ञानसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना” ति ।

*ननु पञ्चविज्ञाणा पुरेजातवत्थुका पुरेजातारम्मणा

10

अज्झत्तिकवत्थुका बाहिरारम्मणा असम्भन्नवत्थुका असम्भन्नारम्मणा

नानावत्थुका नानारम्मणा न अज्जमज्जस्स गोचरविसयं पच्चनु-

, R

भोन्ति, न असमन्नाहारा उप्पज्जन्ति, न अमनसिकारा उप्पज्जन्ति, न

अब्बोकिण्णा उप्पज्जन्ति, न अपुब्ब अचरिम उप्पज्जन्ति, न अज्ज-

मज्जस्स समनन्तरा उप्पज्जन्ति, ननु पञ्चविज्ञाणा अनाभोगा ति ?

15

आमन्ता ।

हञ्चि पञ्चविज्ञाणा अनाभोगा, नो च वत रे वत्तब्बे —

“पञ्चविज्ञानसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना” ति ।

७ *चक्खुविज्ञानसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना ति ?

आमन्ता ।

20

चक्खुविज्ञाणं सुज्जात आरब्भ उप्पज्जती ति ? न हेवं

वत्तब्बे । पे० ।

चक्खुविज्ञाणं सुज्जात आरब्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्खु च पटिच्च सुज्जात च उप्पज्जति चक्खुविज्ञाण ति ?

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

चक्खु च पटिच्च सुज्जात च उप्पज्जति चक्खुविज्ञाण ति ?

आमन्ता ।

“चक्षुश्च पटिच्च सुञ्जत च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति—अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

“चक्षुश्च पटिच्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण” ति—
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

८ हञ्चि “चक्षुश्च पटिच्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण”
ति—अत्येव सुत्तन्तो नो च वत रे वत्तव्ये — “चक्षुश्च पटिच्च सुञ्जत
च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाण’ ति ।

९ “चक्षुविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना ति ?
आमन्ता ।

१० चक्षुविञ्जाण अतीतानागत आरब्भ उप्पज्जती ति ? न
हेव वत्तव्ये । पे० ।

चक्षुविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाण फस्स आरब्भ पे० वेदन आरब्भ ...

सुञ्ज आरब्भ चेतन आरब्भ चित्त आरब्भ चक्षु आरब्भ ...

१५ काय आरब्भ सह आरब्भ पे० फोटुव्वं आरब्भ उप्पज्जती
ति ? न हेव वत्तव्ये, पे० ।

*मनोविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना, मनोविञ्जाण
सुञ्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना चक्षुविञ्जाण

२० सुञ्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तव्ये । पे०... ।

मनोविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना मनोविञ्जाण

अतीतानागत आरब्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना, चक्षुविञ्जाण

अतीतानागत आरब्भ उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तव्ये । ... पे०... ।

२५ मनोविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना मनोविञ्जाण

फस्स आरब्भ वेदन आरब्भ पे० फोटुव्व आरब्भ उप्पज्जती

ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना, चक्षुविञ्जाण

फस्स आरब्भ वेदन आरब्भ ... पे० फोटुव्व आरब्भ उप्पज्जती

३० ति ? न हेव वत्तव्ये । पे० ।

६ तं वत्तब्ब - “पञ्चविज्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्ग-
भावना” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “इध, भिक्खवे, भिक्खु चक्खुना रूपं
दिस्वा न निमित्तग्गाही होति नानुब्यञ्जनग्गाही पे० सोतेन
सद् सुत्वा घानेन गन्ध घायित्वा जिह्वाय रसं सायित्वा 5
पे० कायेन फोटुब्ब फुसित्वा न निमित्तग्गाही होति नानु-
ब्यञ्जनग्गाही” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि पञ्चविज्जाणसमङ्गिस्स अत्थि मग्गभावना ति ।

६६(४) पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी ति कथा

१० *पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी ति ? आमन्ता ।

ननु पञ्चविज्जाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा ति ? 10
आमन्ता ।

हञ्चि पञ्चविज्जाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा, नो च
वत रे वत्तब्बे - “पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी” ति ।

ननु पञ्चविज्जाणा पुरेजातवत्थुका पुरेजातारम्मणा
अज्झत्तिकवत्थुका बाहिरारम्मणा असम्भिन्नवत्थुका असम्भित्तारम्मणा 15
नानावत्थुका नानारम्मणा न अञ्जमञ्जस्स गोचरविसयं पच्चनुभोन्ति,
न असमन्नाहारा उप्पज्जन्ति, न अमनसिकारा उप्पज्जन्ति, न
अव्वोकिण्णा उप्पज्जन्ति, न अपुव्व अचरिम उप्पज्जन्ति, न अञ्ज-
मञ्जस्स समनन्तरा उप्पज्जन्ति, ननु पञ्चविज्जाणा अनाभोगा ति ?
आमन्ता । 20

हञ्चि पञ्चविज्जाणा अनाभोगा, नो च वत रे वत्तब्बे -
“पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी” ति ।

११ *चक्खुविज्जाण कुसल ति ? आमन्ता ।

चक्खुविज्जाण मुञ्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० । 25

चक्खुविज्जाण सुञ्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्खु च पटिच्च मुञ्जत च उप्पज्जति चक्खुविज्जाण ति ?
न हेव वत्तब्बे ।

चक्षुः च पटिञ्च सुञ्जत च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाणं ति ?
आमन्ता ।

चक्षुः च पटिञ्च सुञ्जत च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाणं
ति - अत्थेव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

“चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाणं” ति -
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

इत्थि “चक्षुः च पटिञ्च रूपे च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाणं”
ति - अत्थेव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तव्ये - “चक्षुः च पटिञ्च
सुञ्जत च उप्पज्जति चक्षुविञ्जाणं” ति ।

१२ *चक्षुविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पी ति ? आमन्ता ।
चक्षुविञ्जाणं अतीतानागत आरम्भ उप्पज्जती ति ? न
हेवं वत्तव्ये । पे० ।

चक्षुविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पी ति ? आमन्ता ।
चक्षुविञ्जाणं फस्स आरम्भ पे० चित्त आरम्भ चक्षुः
आरम्भ काय आरम्भ सह आरम्भ पे० फोढुब्ब आरम्भ
उप्पज्जती ति ? न हेवं वत्तव्ये । पे० ।

*मनोविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि मनोविञ्जाणं सुञ्जत
आरम्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि चक्षुविञ्जाणं
सुञ्जत आरम्भ उप्पज्जती ति ? न हेवं वत्तव्ये । पे० ।

मनोविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि, मनोविञ्जाणं
अतीतानागत आरम्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि, चक्षुविञ्जाणं
अतीतानागत आरम्भ उप्पज्जती ति ? न हेवं वत्तव्ये । पे० ।

मनोविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि मनोविञ्जाणं फस्स
आरम्भ पे० चित्त आरम्भ वाय आरम्भ .. सह आरम्भ पे० ..
फोढुब्ब आरम्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुविञ्जाणं कुसलं पि अकुसलं पि चक्षुविञ्जाणं फस्स
आरम्भ पे० .. फोढुब्ब आरम्भ उप्पज्जती ति ? न हेवं वत्तव्ये ।

पे० .. पे० ।

१३ न वत्तब्बं — “पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी”
ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “इध, भिक्खवे, भिक्खु चक्खुना रूपं
दिस्वा निमित्तगाही होति पे० न निमित्तगाही होति पे०
सोतेन सह सुत्वा पे० कायेन फोढुब्ब फुसित्वा निमित्तगाही 5
होति पे० न निमित्तगाही होती” ति । अथेव सुत्तन्तो ति ?
आमन्ता ।

तेन हि पञ्चविज्जाणा कुसला पि अकुसला पी ति ।

१००(५) साभोगा ति कथा

१४ *पञ्चविज्जाणा साभोगा ति ? आमन्ता ।

ननु पञ्चविज्जाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा ति ? 10
आमन्ता ।

हज्जि पञ्चविज्जाणा उप्पन्नवत्थुका उप्पन्नारम्मणा, नो च
वत रे वत्तब्बे — “पञ्चविज्जाणा साभोगा” ति ।

ननु पञ्चविज्जाणा पुरेजातवत्थुका पुरेजातारम्मणा
अज्झत्तिकवत्थुका बाहिरारम्मणा असम्भन्नवत्थुका असम्भन्नारम्मणा 15
नानावत्थुका नानारम्मणा न अज्जमज्जस्स गोचरविसय पच्चनुभोन्ति,
न असमन्नाहारा उप्पज्जन्ति, न अमनसिकारा उप्पज्जन्ति, न
अब्बोकिण्णा उप्पज्जन्ति, न अपुब्ब अचरिम उप्पज्जन्ति, ननु
पञ्चविज्जाणा न अज्जमज्जस्स समनन्तरा उप्पज्जन्ती ति ?
आमन्ता ।

20

हज्जि पञ्चविज्जाणा न अज्जमज्जस्स समनन्तरा
उप्पज्जन्ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “पञ्चविज्जाणा साभोगा” ति ।

१५ *चक्खुविज्जाणं साभोग ति ? आमन्ता ।

चक्खुविज्जाण सुज्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

25

चक्खुविज्जाण सुज्जत आरब्भ उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्खु च पटिच्च सुज्जत च उप्पज्जति चक्खुविज्जाण ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

चक्षुः पटिञ्च सुञ्जत च ॥

आमन्ता ।

“चक्षुः पटिञ्च सुञ्जत च ॥

ति - अत्वेव सुतन्तो ति ? नत्वि ।

८ “चक्षुः पटिञ्च रूपे च उप्यज्जति
अत्वेव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

हृदि च “चक्षुः पटिञ्च रूपे च

ति - अत्वेव सुतन्तो, नो च वत् रे वत्तम्भे ॥
सुञ्जत च उप्यज्जति चक्षुर्विञ्ज्याणं ति ।

१० “चक्षुर्विञ्ज्याणं सामोगं ति ? आमन्ता ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं अतीतानागत आरम्भ उप्यज्जती
हेव वत्तम्भे । पे० ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं सामोगं ति ? आमन्ता ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं फस्त आरम्भ पे० ॥

१५ उप्यज्जती ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

मनोर्विञ्ज्याणं सामोगं, मनोर्विञ्ज्याणं सुञ्जत
उप्यज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं सामोगं चक्षुर्विञ्ज्याणं
उप्यज्जती ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

२० मनोर्विञ्ज्याणं सामोगं मनोर्विञ्ज्याणं अतीतानागत
उप्यज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं सामोगं, चक्षुर्विञ्ज्याणं अतीतानागत
उप्यज्जती ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ॥

३१ मनोर्विञ्ज्याणं सामोगं मनोर्विञ्ज्याणं फस्त आरम्भ
२५ फोटुञ्च आरम्भ उप्यज्जती ति ? आमन्ता ।

चक्षुर्विञ्ज्याणं सामोगं चक्षुर्विञ्ज्याणं फस्त आरम्भ
फोटुञ्च आरम्भ उप्यज्जती ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ॥

१६ नि वत्तम्भं - ‘पञ्चविञ्ज्याणां सामोगा’

ननु वृत्तं भगवता - ‘इव विञ्ज्याणे, निवृत्त’

३० दिस्वा निमित्तान्नाही होति ... पे० ॥ च निमित्तान्नाही होति

कायेन फोटुब्बं फुसित्वा निमित्तग्गाही होति . पे० न निमित्तग्गाही होती" ति ! अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि पञ्चविञ्जाणा साभोगा ति । . पे० . ।

१०१(६) द्वीहि सीलेहि कथा

१७ *मग्गसमङ्गी द्वीहि सीलेहि समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

मग्गसमङ्गी द्वीहि फस्सेहि द्वीहि वेदनाहि द्वीहि सञ्जाहि 5
द्वीहि चेतनाहि द्वीहि चित्तेहि द्वीहि सद्धाहि द्वीहि विरियेहि द्वीहि
सतीहि द्वीहि समाधीहि द्वीहि पञ्जाहि समन्नागतो ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

*मग्गसमङ्गी लोकियेन सीलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

मग्गसमङ्गी लोकियेन फस्सेन लोकियाय वेदनाय लोकियाय 10
पञ्जाय^१ लोकियाय चेतनाय लोकियेन चित्तेन लोकियाय सद्धाय
लोकियेन विरियेन लोकियाय सतिया लोकियेन समाधिना लोकियाय
पञ्जाय समन्नागतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*मग्गसमङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च सीलेन समन्नागतो
ति ? आमन्ता । 15

मग्गसमङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च फस्सेन समन्नागतो
. पे० लोकियाय च लोकुत्तराय च पञ्जाय समन्नागतो ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

मग्गसमङ्गी लोकियेन सीलेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

मग्गसमङ्गी पुथुज्जनो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

१८ *मग्गसमङ्गी लोकियाय सम्मावाचाय समन्नागतो ति ?
आमन्ता ।

मग्गसमङ्गी लोकियाय सम्मादिद्विया समन्नागतो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

मग्गसमङ्गी लोकियाय सम्मावाचाय समन्नागतो ति ? 25
आमन्ता ।

मग्समङ्गी लोकियेन सम्मासङ्कप्पेन पे० .. लोकियेन
सम्मावायामेन पे० लोकियाय सम्मासत्तिया पे० लोकियेन
सम्मासमाधिना समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मग्समङ्गी लोकियेन सम्माकम्मन्तेन पे० लोकियेन

५ सम्माआजीवेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

मग्समङ्गी लोकियाय सम्मादिट्ठिया पे० लोकियेन
सम्मासमाधिना समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*मग्समङ्गी लोकियाय च लोकुत्तराय च सम्मावाचाय
समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

१० मग्समङ्गी लोकियाय च लोकुत्तराय च सम्मादिट्ठिया
समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मग्समङ्गी लोकियाय च लोकुत्तराय च सम्मावाचाय
समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

१५ मग्समङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्मासङ्कप्पेन
पे० लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्मावायामेन पे० ..

लोकियाय च लोकुत्तराय च सम्मासत्तिया पे० लोकियेन च
लोकुत्तरेन च सम्मासमाधिना समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

२० *मग्समङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्माकम्मन्तेन
पे० सम्माआजीवेन समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

मग्समङ्गी लोकियाय च लोकुत्तराय च सम्मादिट्ठिया
समन्नागतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

मग्समङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्माआजीवेन
समन्नागतो ति ? आमन्ता ।

२५ मग्समङ्गी लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्मासङ्कप्पेन
पे० लोकियेन च लोकुत्तरेन च सम्मासमाधिना समन्नागतो ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

१६ १ न वत्तब्बं - "मग्समङ्गी दीहि सीलेहि समन्नागतो'
ति ? आमन्ता ।

३० लोकिये सील निरुद्धे मगो उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

दुस्सीलो खण्डसीलो छिन्नसीलो^१ मगं भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० . ।

तेन हि मगसमङ्गी द्वीहि सीलेहि समन्नागतो ति ।

१०२(७) सीलं अचेतसिकं ति कथा

२०. *सील अचेतसिकं ति ? आमन्ता ।

रूपं . निब्बान .. चक्खायतनं कायायतनं रूपायतनं 5

फोट्टब्बायतनं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

सीलं अचेतसिकं ति ? आमन्ता ।

फस्सो अचेतसिको ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

सील अचेतसिकं ति ? आमन्ता ।

वेदना सञ्ज्ञा चेतना सद्धा .. विरियं . सति .. 10

समाधि . पञ्जा अचेतसिका ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० . ।

*फस्सो चेतसिको ति ? आमन्ता ।

सील चेतसिकं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

वेदना . सञ्ज्ञा चेतना सद्धा . विरियं ... सति ..

समाधि पे० . पञ्जा चेतसिका ति ? आमन्ता । 15

सीलं चेतसिकं ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०... ।

२१ *सील अचेतसिकं ति ? आमन्ता ।

अनिट्ठफलं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .. ।

ननु इट्ठफलं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि इट्ठफलं, नो च वतं रे वत्तब्बे — “सील अचेतसिकं” ति । 20

*सद्धा इट्ठफला, सद्धा चेतसिका ति ? आमन्ता ।

सील इट्ठफलं, सील चेतसिकं ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

विरियं . सति समाधि पे० पञ्जा इट्ठफला, पञ्जा

चेतसिका ति ? आमन्ता ।

सील इट्ठफलं, सील चेतसिकं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . . 25

*सील इट्ठफलं, सील अचेतसिकं ति ? आमन्ता ।

सदा इष्टफला, सदा अचेतसिक्का

पे० ।

सील इष्टफल, सील अचेतसिकं ति ?

विरिय सति समाधि पे० .. पञ्चमः

१ अचेतसिका ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

२२ *सील अचेतसिक ति ? आमन्ता ।

अफलं अविपाक ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु सफल सविपाक ति ? आमन्ता ।

हृदि सफल सविपाकं, नो च वत रे वत्तब्बे ।

० अचेतसिक ति । पे० ।

*अन्त्यायतन अचेतसिक अविपाक ति ? आमन्ता ।

सील अचेतसिक अविपाक ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सोतायतनं कायायतनं रूपायतनं ... पे०...

अचेतसिक अविपाक ति ? आमन्ता ।

१५ सील अचेतसिक अविपाक ति ? न हेव वत्तब्बे ।

*सील अचेतसिक सविपाकं ति ? आमन्ता ।

अन्त्यायतन अचेतसिक सविपाकं ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

सील अचेतसिक सविपाक ति ? आमन्ता ।

१० सोतायतन पे० कायायतन रूपायतनं ... पे०...

फोटुम्मायतन अचेतसिक सविपाक ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

२३ सम्माबाधा अचेतसिका ति ? आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि अचेतसिका ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

सम्माबाधा अचेतसिका ति ? आमन्ता ।

२५ सम्मासङ्कुप्पो .. सम्माबाधामो सम्मासति ... पे०...

सम्मासमाधि अचेतसिको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

सम्माकम्मन्तो पे० सम्माबाधीनो अचेतसिको ति ?

आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि अचेतसिका ति ? न हेव वत्तब्बे । ...

सम्माआजीवो अचेतसिको ति ? आमन्ता ।

सम्मासङ्खप्पो . सम्मावायामो . सम्मासति .. सम्मासमाधि
अचेतसिको ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० ।

* सम्मादिट्ठि चेतसिका ति ? आमन्ता ।

सम्मावाचा चेतसिका ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . . । 5

सम्मादिट्ठि चेतसिका ति ? आमन्ता ।

सम्माकम्मन्तो पे० सम्माआजीवो चेतसिको ति ? न हेवं
वत्तब्बे .. पे० ।

सम्मासङ्खप्पो .. सम्मावायामो सम्मासति ... पे० . सम्मा-
समाधि चेतसिको ति ? आमन्ता । 10

सम्मावाचा चेतसिका ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० ।

सम्मासमाधि चेतसिको ति ? आमन्ता ।

सम्माकम्मन्तो . पे० सम्माआजीवो चेतसिको ति ? न हेवं
वत्तब्बे । . पे० . . ।

२४ 1 न वत्तब्ब - "सीलं अचेतसिक" ति ? आमन्ता । 15

सीले उप्पज्जित्वा निरुद्धे दुस्सीलो होती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
... पे०'... ।

तेन हि सील अचेतसिक ति ।

१०३ (८) सीलं न चित्तानुपरिवर्त्तीति कथा

२५ * सील न चित्तानुपरिवर्त्तीति ? आमन्ता ।

रूप निब्बान चक्खायतन पे० फोढुब्बायतनं ति ? 20
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

सीलं न चित्तानुपरिवर्त्तीति ? आमन्ता ।

फस्सो न चित्तानुपरिवर्त्तीति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

सील न चित्तानुपरिवर्त्तीति ? आमन्ता ।

वेदना पे० सञ्ज्ञा चेतना सद्धा विरिय सति 25
समाधि पे० पञ्चा न चित्तानुपरिवर्त्तीति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . . ।

* फस्सो चित्तानुपरिवर्त्तीति ? आमन्ता ।

सील चित्तानुपरिवर्त्तीति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

वेदना पे० .. सुब्बन्ना ..

समाधि पे० पब्बन्ना चित्तानुपरिवत्ती ति ?
सीस चित्तानुपरिवत्ती ति ? न

२६ *सम्मासाधा न

५ सम्मादिट्ठि न चित्तानुपरिवत्ती ति ?

सम्मासाधा न चित्तानुपरिवत्ती ति ?

सम्मासङ्कुप्पो सम्मासाधायामो ..

सम्मासमाधि न चित्तानुपरिवत्ती ति ? न हेवं

*सम्माकम्मन्तो पे० सम्मासाधीबो न

१० ग्रामन्ता ।

सम्मादिट्ठि न चित्तानुपरिवत्ती ति ? न

सम्मासाधीबो न चित्तानुपरिवत्ती ति ?

सम्मासङ्कुप्पो सम्मासाधायामो सम्मासति ..

समाधि न चित्तानुपरिवत्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

१० *सम्मादिट्ठि चित्तानुपरिवत्ती ति ? ग्रामन्ता ।

सम्मासाधा चित्तानुपरिवत्ती ति ? न हेवं

सम्मादिट्ठि चित्तानुपरिवत्ती ति ? ग्रामन्ता ।

सम्माकम्मन्तो पे० सम्मासाधीबो

न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२० *सम्मासङ्कुप्पो सम्मासाधायामो सम्मासति ... पे०

समाधि चित्तानुपरिवत्ती ति ? ग्रामन्ता ।

सम्मासाधा चित्तानुपरिवत्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

सम्मासमाधि चित्तानुपरिवत्ती ति ? ग्रामन्ता ।

सम्माकम्मन्तो पे० सम्मासाधीबो चित्तानुपरिवत्ती

२५ न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२७ न वत्तब्बे — 'सीस न चित्तानुपरिवत्ती' ति ?

सीसे उप्पज्जित्वा निरुद्धे वुस्सीसो होती ति ? न

... पे० ।

तेन हि सीस न चित्तानुपरिवत्ती ति ।

१०४(६) समादानहेतुकथा

२८ *समादानहेतुकं सील वड्ढती ति ? आमन्ता ।

R

समादानहेतुको फस्सो वड्ढति, वेदना वड्ढति, सञ्जा वड्ढति, चेतना वड्ढति, चित्त वड्ढति, सद्धा वड्ढति, विरिय वड्ढति, सति वड्ढति, समाधि वड्ढति, पञ्जा वड्ढती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*समादानहेतुक सील वड्ढती ति ? आमन्ता ।

5

लता विय वड्ढति, मालुवा विय वड्ढति, रुक्खो विय वड्ढति, तिणं विय वड्ढति, मुञ्जपुञ्जो विय वड्ढती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

२९ *समादानहेतुकं सीलं वड्ढती ति ? आमन्ता ।

सील समादियित्वा कामवितक्क वितक्केन्तस्स व्यापादवितक्क वितक्केन्तस्स विहसावितक्क वितक्केन्तस्स सील वड्ढती ति ? आमन्ता ।

10

द्विन्न फस्सान पे० द्विन्नं चित्तान समोधान होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

B

द्विन्न फस्सान पे० द्विन्नं चित्तान समोधान होती ति ? आमन्ता ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता^१ कण्हसुक्कसप्पटि- भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

15

*कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि- भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “चत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूर- विदूरानि^२ कन्मानि चत्तारि ? नभ च, भिक्खवे, पथवी^३ च — इद पठम सुविदूरविदूर पे० तस्मा सत्त धम्मो असन्नि आरका” ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

20

तेन हि न वत्तब्ब — “कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीन- पणीता कण्हसुक्कसप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभाव आगच्छन्ती” ति ।

३० न वत्तब्बं — “समादानहेतुक सील वड्ढती” ति ? आमन्ता ।

25

ननु वुत्त भगवता — “आरामरोपा वनरोपा पे० धम्मट्ठा सीलसम्पन्ना ते जना सग्गगामिनो” ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि समादानहेतुक सील वड्ढती ति ।

१०५(१०) विञ्जति सीमं ति

३१ "विञ्जति सीमं ति ? भ्रामन्ता १-

पाणातिपाता वेरमणी ति ? न हेव

अविज्ञावाना वेरमणी ति ? न हेव

कामेसुमिञ्चावारा वेरमणी ति ?

मुसाबावा वेरमणी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सुरामेरयमज्जपमादट्टाना वेरमणी ति ?

पे० ।

"अभिबादन सीस, पञ्चुट्टानं सीस, वज्जविज्ज

सामीच्चिकम्म सीस भासनामिहारो सीस, सेव्यामिहारो

१० वकामिहारो सीस, पादकवसिकाभिहारो सीस, न्हव

सीस ति ? भ्रामन्ता ।

पाणातिपाता वेरमणी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

सुरामेरयमज्जपमादट्टाना वेरमणी ति ? न हेव

पे० ।

१५ ३२ न वत्तब्ब - "विञ्जति सीमं" ति ?

दुस्सिन्ध ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

तेन हि विञ्जति सीम ति ।

१०६(११) अविञ्जति दुस्सिन्ध ति कब्ब

३३ "अविञ्जति दुस्सिन्ध ति ? भ्रामन्ता ।

पाणातिपातो ति ? न हेव वत्तब्ब । पे०... ।

२० अविज्ञावान ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

कामेसुमिञ्चावारा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

मुसाबावो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सुरामेरयमज्जपमादट्टान ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

"पापकम्म समापिमित्वा वान ददन्तस्स पुञ्जं च

२५ उभो वहुन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ वज्जविज्जकम्म - सी स्मा रो । २ पादकवसिकाभिहारो -

१ वहुने - रो । ४. निहिज्ज - सी ।

पुञ्जं च अपुञ्जं च उभो वड्ढन्ती ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं ... पे० . द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० . ।

द्विन्नं फस्सानं . पे० . द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? आमन्ता ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि-
भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० ।

*कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि-
भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “चत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूरविदूरानि !
कतमानि चत्तारि ? नभं च भिक्खवे, पथवी च — इदं पठमं सुविदूरविदूर
. पे० तस्मा सत्तं धम्मो असन्निभ आरका” ति । अत्येव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं — “कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता
कण्हसुक्कसप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती” ति ।

३४ न वत्तब्बं — “अविज्जति दुस्सित्यं” ति ? आमन्ता ।

१ एत्थ “पापकम्म समादियित्वा चीवरं ददन्तस्स, पिण्डपातं ददन्तस्स, सेनासनं ददन्तस्स,
गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खारं ददन्तस्स, अभिवादनाहस्स अभिवादेन्तस्स, पच्चुट्टानाहस्स
पच्चुट्टेन्तस्स, अञ्जलीकम्माराहस्स अञ्जलीकम्मं करोन्तस्स, सम्मीचिकम्माराहस्स सम्मीचिकम्मं
करोन्तस्स, आसनाराहस्स आसनं ददन्तस्स, मगाराहस्स मगं ददन्तस्स, पुञ्जं च अपुञ्जं च उभो
वड्ढन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पुञ्जं च अपुञ्जं च उभो वड्ढन्ती ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? आमन्ता ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “चत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूरविदूरानि । कतमानि चत्तारि ? नभं
च, भिक्खवे, पथवी च — इदं पठमं सुविदूरविदूर पे० तस्मा सत्तं धम्मो असन्निभ आरका”
ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं — “कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटिभागा
धम्मा सम्मुखीभाव आगच्छन्ती” ति सी०, स्मा०, रो० पोत्यकेसु अधिको पाठो दिस्सति ।

ननु पापकर्म समाधिगो^१ प्राप्ती
 हृदि पापकर्म समाधिगो प्राप्तिः
 “अविच्छति दुस्सिख्य” ति ।

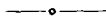
तत्पुत्रं

उप्यज्जन्ति^२ पञ्चकर्मन्वे अनिरुद्धे

उप्यज्जन्ति^२, मम्मसमज्झिस्स स्य मम्मो,
 मग्गाभावना, पञ्चविच्छाणा कुसला पि अनुसुता
 साभोगा, मग्गासमज्झी द्वीहि सीसेहि समभागतो, सीसं,
 न चित्तानुपरिबत्ति, समादानहेतुकं सीसं बहुती ति,
 अविच्छति दुस्सिख्य ति ।

तत्पुत्रं

नियामसङ्गहमतानिस्सत्ता^३ च निरोधो ति^४ ।

१ समाधिगो - य० । २-२ की स्त ए० कोमलेदु वरिष ।

उप्यज्जन्तानिस्सत्ता वरिष पञ्चवीज्जरमो विरोधो अविच्छति
 ति - यो० स्य ; नियामसङ्गहमतानिस्सत्ता वरिष पञ्चवीज्जरमो
 पञ्चवीज्जरमो - यो० ।

११. एकादसमो वग्गो

१०७-१०६ (१-३) तिस्सो पि अनुसयकथा

१ *अनुसया अब्याकता ति ? आमन्ता ।

विपाकाब्याकता किरियाब्याकता रूप निब्बानं चक्खायतनं

... पे०... फोटुब्बायतनं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो अब्याकतो ति ? आमन्ता ।

कामरागो कामरागपरियुट्ठान कामरागसयोजन^१ कामोघो 5

कामयोगो कामच्छन्दनीवरण अब्याकत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .।

कामरागो कामरागपरियुट्ठान . पे० . कामच्छन्दनीवरणं

अकुसलं ति ? आमन्ता ।

कामरागानुसयो अकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .।

*पटिघानुसयो अब्याकतो ति ? आमन्ता ।

10

पटिघ पटिघपरियुट्ठानं पटिघसयोजन अब्याकत ति ? न हेव

वत्तब्बे । पे० ।

पटिघ पटिघपरियुट्ठान पटिघसयोजन अकुसल ति ? आमन्ता ।

पटिघानुसयो अकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

*मानानुसयो अब्याकतो ति ? आमन्ता ।

15

मानो मानपरियुट्ठान मानसयोजन अब्याकतं ति ? न हेव

वत्तब्बे । . पे० .।

मानो मानपरियुट्ठानं मानसयोजनं अकुसलं ति ? आमन्ता ।

मानानुसयो अकुसलो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*दिट्ठानुसयो अब्याकतो ति ? आमन्ता ।

20

दिट्ठि दिट्ठोघो दिट्ठियोगो दिट्ठिपरियुट्ठान दिट्ठिसंयोजनं अब्याकतं

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

दिट्ठि दिट्ठोघो दिट्ठियोगो दिट्ठिपरियुट्ठान दिट्ठिसंयोजनं अकुसलं

ति ? आमन्ता ।

विद्वानुसवो अनुसवो हि ? न हेतुः

*विचिकिञ्चानुसवो अभ्याकृतो हि ?

विचिकिञ्चा

विचिकिञ्चानीवरणं अभ्याकृतं हि ? न हेतुः

विचिकिञ्चा विचिकिञ्चापरिवृत्तम्

विचिकिञ्चानीवरणं अनुसवं हि ? आहन्ता ।

विचिकिञ्चानुसवो अनुसवो हि ? न हेतुः

*मवरगानुसवो अभ्याकृतो हि ? आहन्ता ।

मवरगो मवरगपरिवृत्तम् मवरगसंयोजनं

० न हेतुः वक्तव्ये । ... पे० ।

मवरगो मवरगपरिवृत्तम् मवरगसंयोजनं

आहन्ता ।

मवरगानुसवो अनुसवो हि ? न हेतुः वक्तव्ये ।

*प्रविञ्चानुसवो अभ्याकृतो हि ? आहन्ता ।

प्रविञ्चा प्रविञ्चोचो प्रविञ्चायोचो

प्रविञ्चासंयोजनं प्रविञ्चानीवरणं अभ्याकृतं हि ? न हेतुः

पे० ।

प्रविञ्चा प्रविञ्चोचो प्रविञ्चायोचो प्रविञ्चासंयोजनं

प्रविञ्चासंयोजनं प्रविञ्चानीवरणं अनुसवं हि ? आहन्ता ।

प्रविञ्चानुसवो अनुसवो हि ? न हेतुः वक्तव्ये । ... पे० ।

२ न वक्तव्यं — “अनुसया अभ्याकृता” हि ? आहन्ता ।

पुषुञ्चनो कुसमाभ्याकृते चित्ते वक्तव्ये “अनुसवो” हि

हि ? आहन्ता ।

कुसमाकुसमा चित्ता सम्मुखीभावं आहन्ता हि ? न हेतुः

० वक्तव्ये । पे० ।

तेन हि अनुसया अभ्याकृता हि ।

पुषुञ्चनो कुसमाभ्याकृते चित्ते वक्तव्ये “अनुसवो” हि

हि ? आहन्ता ।

कुसमाकुसमा चित्ता सम्मुखीभावं आहन्ता हि ? न

० वक्तव्ये । ... पे० ।

तेन हि रागो अब्याकतो ति ।

३ *अनुसया अहेतुका ति ? आमन्ता ।

B 325

रूपं निब्बान चक्खायतनं पे० फोढुब्बायतन ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० .. ।

*कामरागानुसयो अहेतुको ति ? आमन्ता ।

5

कामरागो कामरागपरियुद्धान कामरागसंयोजनं कामच्छन्द-
नीवरणं अहेतुक ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

कामरागो कामरागपरियुद्धानं ... पे० .. कामच्छन्दनीवरणं
सहेतुकं ति ? आमन्ता ।

कामरागानुसयो सहेतुको ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . । 10

पटिधानुसयो पे०. मानानुसयो दिट्ठानुसयो विचि-
किञ्छानुसयो भवरागानुसयो अविज्जानुसयो अहेतुको ति ?
आमन्ता ।

अविज्जा अविज्जोघो अविज्जायोगो अविज्जापरियुद्धानं
अविज्जासंयोजनं अविज्जानीवरणं अहेतुक ति ? न हेवं वत्तब्बे । 15
... पे० . ।

अविज्जा अविज्जोघो पे० अविज्जानीवरणं सहेतुकं
ति ? आमन्ता ।

R

अविज्जानुसयो सहेतुको ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

४ न वत्तब्बं - "अनुसया अहेतुका" ति ? आमन्ता । 20

पुथुज्जनो कुसलाव्याकते चित्ते वत्तमाने "सानुसयो" ति
वत्तब्बो ति ? आमन्ता ।

अनुसया तेन हेतुना सहेतुका ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० . ।

तेन हि अनुसया अहेतुका ति ।

पुथुज्जनो कुसलाव्याकते चित्ते वत्तमाने "सरागो" ति वत्तब्बो 25
ति ? आमन्ता ।

रागो तेन हेतुना सहेतुको ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

तेन हि रागो अहेतुको ति ।

५ *अनुमया चित्तविप्पयुत्ता ति ? आमन्ता ।

स्यं निम्बान् वनचान्तरं
वत्तब्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो

कामरागो कामरागपरिक्कुम्बं

५ कामरागो कामरागपरिक्कुम्बं चित्तविष्युत्तो
पे० ॥

कामरागो कामरागपरिक्कुम्बं

चित्तसम्पयुत्तं ति ? भामन्ता ।

कामरागानुसयो चित्तसम्पयुत्तो ति ?

१० ६ *कामरागानुसयो चित्तविष्युत्तो

कामरागपरिक्कुम्बो ति ?

सङ्कारकसन्धो चित्तविष्युत्तो ति ?

सङ्कारकसन्धो चित्तविष्युत्तो ति ?

वेदनाकसन्धो सङ्कारकसन्धो

१३ वत्तब्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो

भामन्ता ।

कामरागो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो

हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० कामरागो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो चित्तसम्पयुत्तो

भामन्ता ।

कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो

न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कामरागानुसयो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो

२३ कामरागो सङ्कारकसन्धपरिक्कुम्बो चित्तसम्पयुत्तो ति ?

सङ्कारकसन्धो एकवेत्तो चित्तसम्पयुत्तो एकवेत्तो

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सङ्कारकसन्धो एकवेत्तो चित्तसम्पयुत्तो एकवेत्तो

ति ? भामन्ता ।

वेदनाक्खन्धो सज्जाक्खन्धो एकदेसो चित्तसम्पयुत्तो एकदेसो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

७ *पटिधानुसयो मानानुसयो दिट्ठानुसयो विचिकिच्छानुसयो भवरागानुसयो अविज्जानुसयो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

अविज्जा अविज्जोघो अविज्जायोगो अविज्जानीवरणं चित्त- 5 विप्पयुत्तं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०.. ।

अविज्जा अविज्जोघो अविज्जायोगो अविज्जानीवरणं चित्त- सम्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

अविज्जानुसयो चित्तसम्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

८ *अविज्जानुसयो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता । 10

कतमक्खन्धपरियापन्नो ति ? सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो ति ।

सङ्खारक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

सङ्खारक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

वेदनाक्खन्धो सज्जाक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 15

*अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

अविज्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना चित्तविप्पयुत्ता ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अविज्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना चित्तसम्पयुत्ता ति ? 20 आमन्ता ।

अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो चित्तसम्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अविज्जानुसयो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो चित्तविप्पयुत्तो, अविज्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना चित्तसम्पयुत्ता ति ? आमन्ता । 25

सङ्खारक्खन्धो एकदेसो चित्तसम्पयुत्तो एकदेसो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*सङ्खारक्खन्धो एकदेसो चित्तसम्पयुत्तो एकदेसो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

वेदव्याख्या

चित्तविषयवृत्तो ति ? न हेवं वक्तव्यं ।

१. न वक्तव्यं - "अनुसया
पुबुज्जलो कुसमाध्याकते चित्ते

८ वक्तव्यो ति ? ग्रामन्ता ।

अनुसया तेन चित्तेन सम्पवृत्ता ति ?

तेन हि अनुसया चित्तविषयवृत्ता ति ?

पुबुज्जलो कुसमाध्याकते चित्ते

ति ? ग्रामन्ता ।

१० रावो तेन चित्तेन सम्पवृत्तो ति ? न

तेन हि रावो चित्तविषयवृत्तो ति ।

११० (४) अण्णव्याख्ये

१० अण्णव्याख्ये विगते आनविषयवृत्ते

वक्तव्यं - "आधी" ति ? ग्रामन्ता ।

रावे विगते न वक्तव्यं - "वीतरावो" ति ?

१५ वे० ।

अण्णव्याख्ये विगते आनविषयवृत्ते चित्ते

- 'आधी' ति ? ग्रामन्ता ।

रावे विगते मोहे विगते चित्ते चित्ते

- "चिन्तिमोहो" ति ? न हेवं वक्तव्यं । वे०... ।

२० रावे विगते वक्तव्यं - "वीतरावो" ति ?

अण्णव्याख्ये विगते आनविषयवृत्ते चित्ते

- 'आधी' ति ? न हेवं वक्तव्यं । वे० ।

रावे विगते मोहे विगते चित्ते चित्ते

- "चिन्तिमोहो" ति ? ग्रामन्ता ।

२५ अण्णव्याख्ये विगते आनविषयवृत्ते चित्ते वक्तव्यं

"आधी" ति ? न हेवं वक्तव्यं । वे० ।

११ अण्णव्याख्ये विगते आनविषयवृत्ते चित्ते वक्तव्यं

- "आधी" ति ? ग्रामन्ता ।

अतीतेन आणेन आणी निरुद्धेन विगतेन पटिपस्सद्धेन^१ आणेन
आणी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१११(५) आणं चित्तविप्पयुत्तं ति कथा

१२ *आण चित्तविप्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

रूपं निब्बानं चक्खायतनं . पे० फोढुब्बायतनं ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

5

आण चित्तविप्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

पञ्जा पञ्चिन्द्रियं पञ्जावलं सम्मादिट्ठि धम्मविचय-
सम्बोज्झङ्गो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पञ्जा पञ्चिन्द्रियं पञ्जावलं सम्मादिट्ठि धम्मविचय-
सम्बोज्झङ्गो चित्तसम्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

10

आण चित्तसम्पयुत्तं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*आण चित्तविप्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

कतमक्खन्धपरियापन्नं ति ? सङ्खारक्खन्धपरियापन्नं ति ।

सङ्खारक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

.. पे० ।

15

सङ्खारक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? आमन्ता ।

वेदनाक्खन्धो सञ्जाक्खन्धो चित्तविप्पयुत्तो ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

आण सङ्खारक्खन्धपरियापन्नं चित्तविप्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

पञ्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना चित्तविप्पयुत्ता ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

20

पञ्जा सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना चित्तसम्पयुत्ता ति ? आमन्ता ।

आण सङ्खारक्खन्धपरियापन्नं चित्तसम्पयुत्तं ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

आण सङ्खारक्खन्धपरियापन्नं चित्तविप्पयुत्तं, पञ्जा सङ्खार-
क्खन्धपरियापन्ना चित्तसम्पयुत्ता ति ? आमन्ता ।

25

सङ्खारकसम्बो

ति ? न हेव वत्तब्बे । .. वे०... १

सङ्खारकसम्बो एकवेसो

ति ? भामन्ता ।

८ वेदनाकसम्बो सम्पञ्जाकसम्बो एकवेसो

चित्तविप्पमुत्तो ति ? न हेव वत्तब्बे । ...

१३ नि वत्तब्बं - "आण

अरहा चक्खुविञ्ज्जावसमञ्जी

भामन्ता ।

३३ १० आण तेन चित्तेन सम्पमुत्ता ति ? न हेव

तेन हि आण चित्तविप्पमुत्ता ति ।

२९ अरहा चक्खुविञ्ज्जावसमञ्जी

भामन्ता ।

पञ्जा तेन चित्तेन सम्पमुत्ता ति ? न हेव

१५ तेन हि पञ्जा चित्तविप्पमुत्ता ति ।

११२(१) इदं दुक्खं ति वाच

१४ "इदं दुक्खं" ति वाच भासतो "इदं
पवसती ति ? भामन्ता ।

"अयं दुक्खसमुत्थो" ति वाच भासतो "अयं
ति आण पवसती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. वे०... ।

२० इदं दुक्खं ति वाच भासतो "इदं दुक्खं" ति वाच
ति ? भामन्ता ।

"अयं दुक्खनिरोधो" ति वाच भासतो "अयं
ति आण पवसती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. वे०... ।

५ इदं दुक्खं ति वाच भासतो "इदं दुक्खं" ति वाच
ति ? भामन्ता ।

अयं वग्गो ति वाच भासतो "अयं वग्गो" ति
ति ? न हेव वत्तब्बे । .. वे०... ।

*“अयं समुदयो” ति वाचं भासतो न च “अयं समुदयो” ति
ज्वाणं पवत्तती ति ? आमन्ता ।

“इदं दुःखं” ति वाचं भासतो न च “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

“अयं निरोधो” ति “अयं मग्गो” ति वाचं भासतो न च अयं 5
मग्गो” ति ज्वाणं पवत्तती ति ? आमन्ता ।

“इदं दुःखं” ति वाचं भासतो न च “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

१५ * “इदं दुःखं” ति वाचं भासतो “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? आमन्ता ।

10

“रूपं अनिच्च” ति वाचं भासतो “रूपं अनिच्च” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

“इदं दुःखं” ति वाचं भासतो “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? आमन्ता ।

वेदना सञ्जा सङ्खारा “विज्जाणं अनिच्च” ति 15
वाचं भासतो “विज्जाणं अनिच्च” ति ज्वाणं पवत्तती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

* “इदं दुःखं” ति वाचं भासतो “इदं दुःखं” ति ज्वाणं पवत्तती
ति ? आमन्ता ।

“रूपं अनत्ता” ति वाचं भासतो “रूपं अनत्ता” ति ज्वाणं 20
पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

“इदं दुःखं” ति वाचं भासतो “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? आमन्ता ।

वेदना सञ्जा सङ्खारा “विज्जाणं अनत्ता” ति वाचं
भासतो “विज्जाणं अनत्ता” ति ज्वाणं पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । 25
. पे० . ।

* “रूपं अनिच्च” ति वाचं भासतो न च “रूपं अनिच्च” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? आमन्ता ।

“इदं दुःखं” ति वाचं भासतो न च “इदं दुःखं” ति ज्वाणं
पवत्तती ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

बेचना .. सम्पत्ता

वाच भासतो न च "विष्णुनामं
ग्रामन्ता ।

"इव पुनश्च" ति वाचं

० पवत्तती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

"इव पुनश्च" ति वाचं

पवत्तती ति ? ग्रामन्ता ।

"इव पुनश्च" ति वाचं वास्तवो

पवत्तती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०

१० बेचना .. सम्पत्ता ... सम्पत्ता

वाच भासतो न च "विष्णुनामं ग्रामन्ता"
ग्रामन्ता ।

"इव पुनश्च" ति वाचं वास्तवो न च

१ पवत्तती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ११

१५ १६ "इव पुनश्च" ति वाचं वास्तवो

पवत्तती ति ? ग्रामन्ता ।

"इ" ति च "व" ति च "हु" ति च

पवत्तती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

११३(७) इडिबल्लकण

१७ इडिबल्लेन समज्झानतो कप्पं तिष्ठेय्यं ति ?

२० इडिबल्लिको सो धायु, इडिबल्लिका सा वत्ति,

अत्तमाज्झप्पटिस्सामो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

इडिबल्लेन समज्झानतो कप्पं तिष्ठेय्यं ति ?

अतीतं कप्पं तिष्ठेय्यं अनागतं कप्पं तिष्ठेय्यं ति ?

वत्तब्बे । .. पे० ।

२० इडिबल्लेन समज्झानतो कप्पं तिष्ठेय्यं ति ? अनागतं

द्वे कप्पे तिट्ठेय्य, तयो कप्पे तिट्ठेय्य, चत्तारो कप्पे तिट्ठेय्या
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

इद्विबलेन समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्या ति ? आमन्ता ।

सति जीविते जीवितावसेसे तिट्ठेय्य, असति जीविते जीविता-
वसेसे तिट्ठेय्या ति ? सति जीविते जीवितावसेसे तिट्ठेय्या ति । 5

हञ्चि सति जीविते जीवितावसेसे तिट्ठेय्य, नो च वतं रे
वत्तब्बे — “इद्विबलेन समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्या” ति ।

असति जीविते जीवितावसेमे तिट्ठेय्या ति, मतो तिट्ठेय्य,
कालङ्कतो तिट्ठेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१८ *इद्विबलेन समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्या^१ ति ? आमन्ता । 10

उप्पन्नो फस्सो मा निरुज्झी ति लब्भा इद्विया पग्गहेतु ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

उप्पन्ना वेदना पे० उप्पन्ना सञ्ज्ञा पे० उप्पन्ना
चेतना पे० उप्पन्न चित्तं उप्पन्ना सद्धा उप्पन्न विरिय .
उप्पन्ना सति उप्पन्नो समाधि पे० उप्पन्ना पञ्चा मा निरुज्झी 15
ति लब्भा इद्विया पग्गहेतु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*इद्विबलेन समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्या ति ? आमन्ता ।

रूप निच्च होतू ति लब्भा इद्विया पग्गहेतु ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

वेदना पे० सञ्ज्ञा सङ्खारा विञ्ज्ञाणं निच्च होतू 20
ति लब्भा इद्विया पग्गहेतु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*इद्विबलेन समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्या ति^२ ? आमन्ता ।

जातिधम्मा सत्ता मा जायिसू ति लब्भा इद्विया पग्गहेतु ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

जराधम्मा सत्ता मा जीरिसू^१ ति पे० व्याधिधम्मा सत्ता 25
मा व्याधियिसू ति पे० मरणधम्मा सत्ता मा मीयिसू^२ ति लब्भा
इद्विया पग्गहेतु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१ जीयिसू — सी०, जिरिसू — स्या०, जिरिसु — रो० । २ मियिसू — स्या०.
मीयिसु — रो० ।

१६ ति न वसव्यं -

ति ? आमन्ता ।

ननु कुत न वसव्यं -

भाविता बहुलीकता बानीकता

सुसमारब्धा, सो आकङ्क्षमानो कथं च ।

अत्वेव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि इद्विबलेन समत्ताकतो कथं

२० "इद्विबलेन समत्ताकतो

ननु कुत न वसव्यं - "ननु,

पाटिमोमो समजो वा ब्राह्मणो वा देवो वा

वा लोकस्मि । कतमेसं चतुज ? अरावन्मो

कोचि पाटिमोमो समजो वा ब्राह्मणो वा देवो

कोचि वा लोकस्मि । व्याजिबन्मो "मा

बन्मो "मा मीयी" ति यानि चो पन ताभि

कम्मानि सङ्खिलेसिकानि पोनोम्मबिक्कनि"

आर्यति आतिअरमरयियानि तेस विपाको "मा

कोचि पाटिमोमो समजो वा ब्राह्मणो वा देवो वा

कोचि वा लोकस्मि । इमेसं चो भिक्खवे चतुज

पाटिमोमो समजो वा ब्राह्मणो वा देवो वा मारो वा

लोकस्मि" ति । अत्वेव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वसव्यं - "इद्विबलेन समत्ताकतो कथं

११४(५) समाप्रविकस्य

२१ "चित्तसन्तति समाधी ति ? आमन्ता ।

असीता चित्तसन्तति समाधी ति ? न हेर्यं वसव्यं

चित्तसन्तति समाधी ति ? आमन्ता ।

अनामता चित्तसन्तति समाधी ति ? न हेर्यं वसव्यं

चित्तसन्तति समाधी ति ? आमन्ता ।

१ सीता - सी । २ असीता - सी, सी ।

अनामता - अना ।

ननु अतीत निरुद्ध अनागत अजातं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अतीतं निरुद्ध अनागत अजात, नो च वत रे वत्तब्बे —

“चित्तसन्तति समाधी” ति ।

२२ एकचित्तक्खणिको समाधी ति ? आमन्ता ।

चक्खुविज्जाणसमङ्गी समापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । 5

.. पे० ।

सोतविज्जाणसमङ्गी पे० धानविज्जाणसमङ्गी ..

जिह्वाविज्जाणसमङ्गी कायविज्जाणसमङ्गी पे० अकुसल-

चित्तसमङ्गी पे० . रागसहगतचित्तसमङ्गी पे० दोससहगत-

चित्तसमङ्गी पे० मोहसहगतचित्तसमङ्गी . पे० अनोत्तप्प- 10

सहगतचित्तसमङ्गी समापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*चित्तसन्तति समाधी ति ? आमन्ता ।

अकुसलचित्तसन्तति समाधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

रागसहगता पे० दोससहगता मोहसहगता पे०

अनोत्तप्पसहगता चित्तसन्तति समाधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .. । 15

‘न वत्तब्बं — “चित्तसन्तति समाधी” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “अहं खो, आवुसो निगण्ठा^१, पहोमि
अनिञ्जमानो^२ कायेन, अभासमानो वाच, सत्त रत्तिन्दिवानि एकन्तसुख^३
पटिसवेदी^३ विहरितु” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि चित्तसन्तति समाधी ति ।

20

११५(६) धम्मट्ठितताकथा

२३ *धम्मट्ठितता परिनिप्फन्ना ति ? आमन्ता ।

ताय ठितता परिनिप्फन्ना ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ताय ठितता परिनिप्फन्ना ति ? आमन्ता ।

ताय तायेव नत्थि दुक्खस्सन्तकिरिया, नत्थि वट्ठुपच्छेदो^४,
नत्थि अनुपादापरिनिब्बानं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 25

१ निगण्ह — सी०, रो० । २ अनिञ्चमानो — सी० । ३-३ एकन्तसुख० — सी०,
स्या०, रो० । ४ वट्ठुपच्छेदो — सी०, स्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

*रूपस्य ठितता ति ..

ताय ठितता परिनिष्कृता

ताय ठितता परिनिष्कृता ति

ताय तामेव नत्वि

5 नत्वि अनुपादापरिनिष्कृतं ति ? न

*वेदनाय ठितता पे० ..

ठितता पे० विष्णुनामस्य ठितता

ताय ठितता परिनिष्कृता ति ?

ताय ठितता परिनिष्कृता ति ?

10 ताय तामेव नत्वि दुःखस्य स्मृतिरिवा,

अनुपादापरिनिष्कृतं ति ? न हेव वक्तव्ये ।

११६ (१०) अग्निष्वात्ताकथा

२४ *अग्निष्वात्ता परिनिष्कृता ति ?

ताय अग्निष्वात्ताय अग्निष्वात्ता

पे० ।

15 ताय अग्निष्वात्ताय अग्निष्वात्ता परिनिष्कृता ति ?

ताय तामेव नत्वि दुःखस्य स्मृतिरिवा, नत्वि

नत्वि अनुपादापरिनिष्कृतं ति ? न हेव वक्तव्ये ।

*जरा परिनिष्कृता ति ? आगम्यता ।

ताय जराय जरा परिनिष्कृता ति ? न हेव वक्तव्ये ।

20 ताय जराय जरा परिनिष्कृता ति ? आगम्यता ।

ताय तामेव नत्वि दुःखस्य स्मृतिरिवा नत्वि

नत्वि अनुपादापरिनिष्कृतं ति ? न हेव वक्तव्ये । ... पे० ..

*मरण परिनिष्कृतं ति ? आगम्यता ।

तस्म मरणस्य मरण परिनिष्कृतं ति ? न हेव

25 तस्म मरणस्य मरणं परिनिष्कृतं ति ? आगम्यता ।

तस्म तस्येव नत्वि दुःखस्य स्मृतिरिवा नत्वि

नत्वि अनुपादापरिनिष्कृतं ति ? । ... पे० ... ।

२५ *रूप परिनिष्पन्न, रूपस्स अनिच्छता अत्थी ति ?
आमन्ता ।

अनिच्छता परिनिष्पन्ना, अनिच्छताय अनिच्छता अत्थी ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

रूप परिनिष्पन्न, रूपस्स जरा अत्थी ति ? आमन्ता । 5

जरा परिनिष्पन्ना, जराय जरा अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.पे० ।

*रूप परिनिष्पन्नं, रूपस्स भेदो अत्थि, अन्तरधान अत्थी ति ?

आमन्ता ।

मरण परिनिष्पन्न, मरणस्स भेदो अत्थि, अन्तरधान अत्थी ति ? 10
न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

*वेदना . पे० सञ्जा सङ्खारा . पे० विज्जाण
परिनिष्पन्न, विज्जाणस्स अनिच्छता अत्थी ति ? आमन्ता ।

अनिच्छता परिनिष्पन्ना, अनिच्छताय अनिच्छता अत्थी ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० . । 15

विज्जाणं परिनिष्पन्नं, विज्जाणस्स जरा अत्थी ति ?
आमन्ता ।

जरा परिनिष्पन्ना, जराय जरा अत्थी ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

*विज्जाण परिनिष्पन्न, विज्जाणस्स भेदो अत्थि, अन्तरधान 20
अत्थी ति ? आमन्ता ।

मरण परिनिष्पन्न, मरणस्स भेदो अत्थि, अन्तरधान अत्थी
ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० . ।

एकादसमो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

अनुसया अव्याकता, अहेतुका, चित्तविप्पयुत्ता, अज्जाणे^१ विगते
जाणी, जाण चित्तविप्पयुत्त, यत्थ सद्दे^२ जाण पवत्तति, इद्धिबलेन 25
समन्नागतो कप्प तिट्ठेय्य, चित्तसन्तति समाधि, धम्मद्वितता, अनिच्छता
ति ।

१२ द्वादसमो

११७(१) संवरो कम्मं ति

१ *संवरो कम्म ति ? अमन्ता ।

चक्षुन्ध्रियसंवरो चक्षुकम्मं ति ?

सोतिन्ध्रियसंवरो पे०

पे० कायिन्ध्रियसंवरो कायकम्म ति ? न हेवं

*कायिन्ध्रियसंवरो कायकम्म ति ?

चक्षुन्ध्रियसंवरो चक्षुकम्म ति ?

कायिन्ध्रियसंवरो कायकम्म ति ? अमन्ता ।

सोतिन्ध्रियसंवरो .. पे०

संवरो जिह्वाकम्म ति ? न हेवं वत्तन्ते । ...

मनिन्ध्रियसंवरो मनोकम्म ति ? न हेवं

*मनिन्ध्रियसंवरो मनोकम्म ति ? अमन्ता ।

चक्षुन्ध्रियसंवरो चक्षुकम्म ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

मनिन्ध्रियसंवरो मनोकम्म ति ? अमन्ता ।

सोतिन्ध्रियसंवरो पे० चानिन्ध्रियसंवरो ..

पे० कायिन्ध्रियसंवरो कायकम्म ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

२ असंवरो कम्म ति ? अमन्ता ।

चक्षुन्ध्रियअसंवरो चक्षुकम्म ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

सोतिन्ध्रियअसंवरो पे० चानिन्ध्रियअसंवरो ...

असंवरो कायिन्ध्रियअसंवरो कायकम्म ति ? न हेवं

पे० ।

*कायिन्ध्रियअसंवरो कायकम्म ति ? अमन्ता ।

चक्षुन्ध्रियअसंवरो चक्षुकम्मं ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

कायिन्ध्रियअसंवरो कायकम्म ति ? अमन्ता ।

सोतिन्ध्रियअसंवरो पे० चानिन्ध्रियअसंवरो ..

जिह्विन्ध्रियअसंवरो जिह्वाकम्मं ति ? न हेवं

मनिन्द्रियअसंवरो मनोकम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*मनिन्द्रियअसंवरो मनोकम्म ति ? आमन्ता ।

चक्खुन्द्रियअसंवरो चक्खुकम्मं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

मनिन्द्रियअसंवरो मनोकम्म ति ? आमन्ता ।

सोतिन्द्रियअसंवरो . पे० घानिन्द्रियअसंवरो . जिह्विन्द्रिय- 5

असंवरो पे० . कायिन्द्रियअसंवरो कायकम्म ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३ न वत्तब्ब - “सवरो पि असंवरो पि कम्मं” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “इध, भिक्खवे, भिक्खु चक्खुना रूप दिस्वा 10
निमित्तगाही होति पे० न निमित्तगाही होति, सोतेन मद् सुत्वा
पे० . मनसा धम्म विञ्जाय निमित्तगाही होति पे० . न निमित्त-
गाही होती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि संवरो पि असंवरो पि कम्म ति ।

११८(२) कम्मकथा

४ *सब्ब कम्मं सविपाक ति ? आमन्ता ।

15

सब्बा चेतना सविपाका ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०... ।

सब्बा चेतना सविपाका ति ? आमन्ता ।

विपाकाब्याकता चेतना सविपाका ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

सब्बा चेतना सविपाका ति ? आमन्ता ।

20

किरियाब्याकता चेतना सविपाका ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० ।

*सब्बा चेतना सविपाका ति ? आमन्ता ।

कामावचरा विपाकाब्याकता चेतना सविपाका ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

सब्बा चेतना सविपाका ति ? आमन्ता ।

रूपावचरा अरूपावचरा अपरियापन्ना विपाकाब्याकता चेतना
सविपाका ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*सञ्जा चेतना सविपाका
कामावचरा

वत्तब्बे । पे० ।

सञ्जा चेतना सविपाका ति ?

5 स्यावचरा अस्यावचरा

ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० - ।

५ *विपाकाभ्याकता चेतना

हृत्थि विपाकाभ्याकता चेतना

“सञ्जा चेतना सविपाका” ति ।

10 *किरियाभ्याकता चेतना अविपाका

हृत्थि किरियाभ्याकता चेतना अविपाका

— “सञ्जा चेतना सविपाका” ति ।

*कामावचरा स्यावचरा अस्यावचरा
भ्याकता चेतना अविपाका ति ? आमन्ता ।

15 हृत्थि अपरियापत्ता विपाकाभ्याकता चेतना

वत्त रे वत्तब्बे — “सञ्जा चेतना सविपाका” ति ।

कामावचरा स्यावचरा अस्यावचरा
अविपाका ति ? आमन्ता ।

हृत्थि अस्यावचरा किरियाभ्याकता चेतना

20 वत्त रे वत्तब्बे — “सञ्जा चेतना सविपाका” ति ।

६ ति वत्तब्बे — “सञ्जं कम्मं सविपाकं” ति ?

तनु बुत्त भगवता — माहुं भिक्खवे

कतान उपचितान अप्पटिसंविदित्वा व्यस्तिमाव” इत्यादि

विट्ठेव धम्मे उपपज्जे” वा अपरे वा परियावे” ति ।

25 ति ? आमन्ता ।

तेन हि सञ्जं कम्मं सविपाकं ति ।

११६(३) सद्दो विपाको ति कथा

७ *सद्दो विपाको ति ? आमन्ता ।

सुखवेदनियो^१ दुक्खवेदनियो अदुक्खमसुखवेदनियो, सुखाय वेदनाय सम्पयुत्तो, दुक्खाय वेदनाय सम्पयुत्तो, अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तो, फस्सेन सम्पयुत्तो, वेदनाय सम्पयुत्तो, सञ्जाय सम्पयुत्तो, चेतनाय सम्पयुत्तो, चित्तेन सम्पयुत्तो, सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना^२ 5
आभोगो समन्नाहारो मनसिकारो चेतना पत्थना पणिधी ति ? न^३ हेव वत्तब्बे^३ । पे० ।

ननु न सुखवेदनियो न दुक्खवेदनियो पे० . अनारम्मणो, नत्थि तस्स^४ आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि न सुखवेदनियो पे० अनारम्मणो, नत्थि तस्स 10
आवट्टना पे० पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “सद्दो विपाको” ति ।

*फस्सो विपाको, फस्सो सुखवेदनियो पे० सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

सद्दो विपाको, सद्दो सुखवेदनियो पे० सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15

*सद्दो विपाको, सद्दो न सुखवेदनियो पे० अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

फस्सो विपाको, फस्सो न सुखवेदनियो, न दुक्खवेदनियो पे० अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

८ न वत्तब्ब — “सद्दो विपाको” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सो तस्स कम्मस्स कतत्ता उपचित्ता उम्मन्नत्ता^५ विपुलत्ता ब्रह्मास्सरो^६ होति करविकभाणी^७” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि सद्दो विपाको ति । 25

१ सुखवेदनीयो — रो०, एवमुपरि पि । २ आवज्जना — स्या० । ३-३ आमन्ता — रो० । ४ तत्थ — म० । ५ उस्सन्नता — रो० । ६ ब्रह्मासरो — स्या० । ७ करवीकभाणी — सी०, रो० ।

१ *चक्रावतनं

सुखवेदनियं सुखवेदनियं

प्रावृत्ता पे० .. पणिषी ति ? न

ननु न सुखवेदनियं .. पे० ..

पे० पणिषी ति ? प्रावृत्ता ।

हृत्वि न सुखवेदनियं पे० ..

पे० पणिषि नो च वत रे वत्तब्बे —

पे० ।

*फस्सो विपाको, फस्सो सुखवेदनियो ..

१० तस्स प्रावृत्ता पे० पणिषी ति ? प्रावृत्ता ..

चक्रावतनं विपाको, चक्रावतनं

सारम्मणं अत्थि तस्स प्रावृत्ता ... पे० ... पणिषी ति

पे० ।

*चक्रावतनं विपाको, चक्रावतनं न

१५ अनारम्मणं, नत्थि तस्स प्रावृत्ता पे० .. पणिषी

फस्सो विपाको, फस्सो न सुखवेदनियो ... पे० ..

नत्थि तस्स प्रावृत्ता पे० पणिषी ति ?

१० *सोतावतनं .. पे० वात्तावतनं ... विपाको

कावावतनं विपाको ति ? प्रावृत्ता ।

२० सुखवेदनियं पे० सारम्मणं, अत्थि तस्स

पणिषी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .. ।

ननु न सुखवेदनियं पे० अनारम्मणं नत्थि तस्स

पे० पणिषी ति ? प्रावृत्ता ।

हृत्वि न सुखवेदनियं पे० अनारम्मणं

२५ पे० पणिषि नो च वत रे वत्तब्बे — 'कावावतनं विपाको'

*फस्सो विपाको फस्सो सुखवेदनियो पे०

अत्थि तस्स प्रावृत्ता पे० पणिषी ति ? प्रावृत्ता ।

कावावतनं विपाको कावावतनं सुखवेदनियं पे० ..

अत्थि तस्स प्रावृत्ता पे० पणिषी ति ? न हेवं वत्तब्बे । ...

कायायतन विपाको, कायायतन न सुखवेदनियं पे० .
अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? आमन्ता । R.

फस्सो विपाको, फस्सो न सुखवेदनियो पे० अनारम्मणो,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

११. 'न वत्तब्ब - "सळायतन विपाको" ति ? आमन्ता । 5 B

ननु सळायतन कम्मस्स कतत्ता उप्पन्न ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सळायतन कम्मस्स कतत्ता उप्पन्न, तेन वत रे वत्तब्बे -

"सळायतन विपाको" ति ।

१२१(५) सत्तक्खत्तुपरमकथा

१२. *सत्तक्खत्तुपरमो^१ पुगगलो सत्तक्खत्तुपरमतानियतो ति ?

आमन्ता । 10

माता जीविता वोरपिता पिता जीविता वोरपितो अरहा
जीविता वोरपितो दुट्ठेन चित्तेन तथागतस्स लोहित उप्पादित .
सङ्खो भिन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सत्तक्खत्तुपरमो पुगगलो सत्तक्खत्तुपरमतानियतो ति ? आमन्ता ।

अभब्बो अन्तरा धम्म अभिसमेतु ति ? न हेव वत्तब्बे । 15
पे० ।

अभब्बो अन्तरा धम्म अभिसमेतु ति ? आमन्ता ।

माता जीविता वोरपिता पिता जीविता वोरपितो
अरहा जीविता वोरपितो दुट्ठेन चित्तेन तथागतस्स लोहित उप्पादित
सङ्खो भिन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

१३ *सत्तक्खत्तुपरमो पुगगलो सत्तक्खत्तुपरमतानियतो ति ?
आमन्ता ।

अत्थि सो नियमो येन नियमेन सत्तक्खत्तुपरमो पुगगलो
सत्तक्खत्तुपरमतानियतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि ते सत्तिपट्ठाना पे० सम्मप्पधाना . इद्धिपादा
इन्द्रिया वला बोज्झङ्गा येहि बोज्झङ्गेहि सत्तक्खत्तुपरमो पुगगलो
सत्तक्खत्तुपरमतानियतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 25

१४ "नत्वि सौ

सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो ति ?

हम्बि नत्वि सौ निम्बो

सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो, नो च वत्तं

पुम्मासो सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो" ति ॥

३४१

"नत्वि ते सत्तिपक्कना ..

क्कत्तुपरमो पुम्मासो ..

हम्बि नत्वि ते बोक्कत्ता वेहि

पुम्मासो सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो, नो च वत्तं

पुग्गसो सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो" ति ॥

१५ "सत्तक्कत्तुपरमो पुम्मासो

प्रामन्ता ।

सक्कामामिमियमेना ति ? न हेवं

अनागामिमियमेना ति ? न हेवं

अरहत्तनियमेना ति ? न हेवं वत्तं

"कत्तमेन नियमेना ति ?

सत्तक्कत्तुपरमो पुम्मासो ..

ये केचि सोत्तापत्तिनियाम बोक्कमन्ति,

क्कत्तुपरमत्तानियता ति ? न हेवं वत्तं । वे०

१६ नि वत्तं — "सत्तक्कत्तुपरमो पुम्मासो

नियतो' ति ? प्रामन्ता ।

ननु सो सत्तक्कत्तुपरमो ति ? प्रामन्ता ।

हम्बि सो सत्तक्कत्तुपरमो तेन वत्तं वत्तं

परमो पुम्मासो सत्तक्कत्तुपरमत्तानियतो' ति ।

१२२(६) कोलद्धोसक्क

१७ नि वत्तं — 'कोलद्धोसो पुम्मासो

ति ? प्रामन्ता ।

ननु सो कोलद्धोसो ति ? प्रामन्ता ।

हञ्चि सो कोलङ्कोलो, तेन वत रे वत्तब्बे — “कोलङ्कोलो पुग्गलो कोलङ्कोलत्तानियतो” ति ।

१२३(७) एकवीजीकथा

१८ न वत्तब्ब — “एकवीजी” पुग्गलो एकवीजितानियतो” ति ? आमन्ता ।

ननु सो एकवीजी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सो एकवीजी, तेन वत रे वत्तब्बे — “एकवीजी पुग्गलो एकवीजितानियतो” ति ।

१२४(८) जीविता वीरोपनकथा

१९ *दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सञ्चिच्च पाण जीविता वीरोपेय्या ति ? आमन्ता ।

दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सञ्चिच्च मातरं जीविता वीरोपेय्य 10
.. पे० पितरं जीविता वीरोपेय्य पे० अरहन्त जीविता वीरोपेय्य
.. पे० दुट्ठेन चित्तेन तथागतस्स लोहितं उप्पादेय्य पे० सद्ध
भिन्देय्या ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सञ्चिच्च पाण जीविता वीरोपेय्या ति ? आमन्ता । 15

दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सत्थरि अगारवो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
. पे० . ।

धम्मे पे० सद्धे पे० सिक्खाय अगारवो ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

*ननु दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सत्थरि सगारवो ति ? आमन्ता । 20

हञ्चि दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सत्थरि सगारवो, नो च वत रे
वत्तब्बे — “दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो सञ्चिच्च पाण जीविता वीरोपेय्या” ति ।

ननु दिट्ठिसम्पन्नो पुग्गलो धम्मे पे० सद्धे पे० सिक्खाय
सगारवो ति ? आमन्ता ।

हृन्वि विट्टिसम्पन्नो

वत्तब्बे — “विट्टिसम्पन्नो ०”

२० *विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो

विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो बुद्धाय

५ बुद्धायुपे अपय्यामतो करेय्या ति ? न

*विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो ०

आमन्ता ।

ननु बुत्त मववता —

धम्मो वेत्त नातिवत्तति, एवमेव ज्ञो, भिक्खवो,

१० पव पञ्चत्त त मम सावका

सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं —

जीविता बोरोपेय्या” ति ।

१२५(२) बुद्धातिकम्प

२१ *विट्टिसम्पन्नस्स पुम्मन्नस्स प्रहीना

१५ विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो आपायिके क्खे रण्णेय्ये

हृन्वि विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो आपायिके क्खे

रे वत्तब्बे — “विट्टिसम्पन्नस्स पुम्मन्नस्स प्रहीना बुद्धाय

*विट्टिसम्पन्नस्स पुम्मन्नस्स प्रहीना बुद्धाय ति ?

विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो आपायिके सहे पे०...

२० फोट्टब्बे पे० अमनुस्सित्थिया तिरण्णानवत्तिविवा

मेवुन धम्म पटिसेवेय्य, अजेळक पटिम्महेय्य बुद्धबुद्धसुकरे

हत्थिगवत्सवळ्ळ पटिग्गहेय्य ।

ति ? आमन्ता ।

हृन्वि विट्टिसम्पन्नो पुम्मन्नो

२५ पटिग्गहेय्य, नो च वत्त रे वत्तब्बे — “विट्टिसम्पन्नस्स पुम्मन्नस्स बुद्धाय” ति ।

१ ओद्धेय्य — जी त्वा रो । २ अज्जम्वल्लो — जी । ३

जी । ४ तित्तिरक्खुं नोरक्खिज्जवरं — जी कविज्जवरं — त्वा कविज्जवरं —

२२. *दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गति, दिद्विसम्पन्नो पुग्गलो आपायिके रूपे रज्जेय्या ति ? आमन्ता ।

अरहतो पहीना दुग्गति, अरहा आपायिके रूपे रज्जेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गति, दिद्विसम्पन्नो पुग्गलो आपायिके सद्दे . . गन्धे . रसे फोटुब्बे पे० . तित्तिरवट्टकमोरकपिञ्जरं पटिग्गण्हेय्या ति ? आमन्ता । 5

अरहतो पहीना दुग्गति, अरहा तित्तिरवट्टकमोरकपिञ्जरं पटिग्गण्हेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*अरहतो पहीना दुग्गति, न च अरहा आपायिके रूपे रज्जेय्या ति ? आमन्ता । 10

दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गति, न च दिद्विसम्पन्नो पुग्गलो आपायिके रूपे रज्जेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० . . ।

अरहतो पहीना दुग्गति, न च अरहा आपायिके सद्दे . पे० गन्धे रसे फोटुब्बे पे० . अमनुस्सित्थिया तिरच्छानगतित्थिया नागकज्जाय मेथुन धम्म पटिसेवेय्य, अजेळकं पटिग्गण्हेय्य, कुक्कुटसूकरं पटिग्गण्हेय्य, हत्थिगवस्सवळव पटिग्गण्हेय्य पे० तित्तिरवट्टकमोरकपिञ्जरं पटिग्गण्हेय्या ति ? आमन्ता । 15

दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गति, न च दिद्विसम्पन्नो पुग्गलो तित्तिरवट्टकमोरकपिञ्जरं पटिग्गण्हेय्या ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 20

२३ 1न वत्तब्बं —“दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गती” ति ? आमन्ता ।

दिद्विसम्पन्नो पुग्गलो निरयं उपपज्जेय्य . पे० तिरच्छानयोनिं उपपज्जेय्य पेत्तिविसयं^१ उपपज्जेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । 25

तेन हि दिद्विसम्पन्नस्स पुग्गलस्स पहीना दुग्गती ति ।

१२३ (३०)

२४ नि वसन्त

ति ? धाम्ना ।

सत्तममविको पुम्नसो निष्

पञ्चमेय, केतिवित्तव उपपञ्चमेय

५ तेन हि सत्तममवित्तव

सत्तममवित्तव

संबरो कस्म तथेव वसंबरो,

सत्तममवित्तव विपाको, सत्तममवित्तव

कोमकुलोमपुम्नसो कोमकुलोमतानिको,

मियतो, विट्टिसम्पत्तो पुम्नसो सत्तममवित्तव

१० सम्पत्तस्स पुम्नसस्स पहीना कुमाति, तथेव

६ 'किप्पट्टो कुसल चित्त पटिलभेय्या ति ? आमन्ता ।

ततो वुट्ठान कुसल चित्त पटिलभेय्या ति ? आमन्ता ।

रूपावचर पे० अरूपावचर पे० लोकुत्तरं कुसल

चित्तं पटिलभेय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

१२६(३) अनन्तरापयुक्तकथा

७ 'अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो सम्मत्तनियाम ओक्कमेय्या ति ? 5

आमन्ता ।

मिच्छत्तनियाम च सम्मत्तनियामं च उभो ओक्कमेय्या ति ?

न हेव वत्तब्बे । पे० ।

'अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो सम्मत्तनियामं ओक्कमेय्या ति ?

आमन्ता ।

10

ननु त कम्मं पयुत्त कुक्कुच्च उप्पादित^१ विप्पटिसारियं जनितं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि तं कम्म पयुत्त कुक्कुच्च उप्पादित विप्पटिसारियं जनितं, नो च वत रे वत्तब्बे - "अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो सम्मत्तनियामं ओक्कमेय्या" ति ।

15

८ *अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो अभब्बो सम्मत्तनियाम ओक्कमितु ति ? आमन्ता ।

माता जीविता वोरपिता पिता जीविता वोरपितो अरहा जीविता वोरपितो दुट्ठेन चित्तेन तथागतस्स लोहित उप्पादितं सङ्खो भिन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

*अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो त कम्म पटिसहरित्वा कुक्कुच्चं पटिविनोदेत्वा विप्पटिसारिय पटिविनेत्वा^२ अभब्बो सम्मत्तनियाम ओक्कमितु ति ? आमन्ता ।

माता जीविता वोरपिता पिता जीविता वोरपितो पे० सङ्खो भिन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

25

*अनन्तरापयुत्तो पुग्गलो त कम्मं पटिसहरित्वा कुक्कुच्चं

वेदासं नञ्जिती ति ?

कप्पट्टो इद्धिमा ति ?

कप्पट्टो इद्धिमा ति ?

कप्पट्टेन चण्डिद्विपादो वसिष्ठो

५ चित्तिद्विपादो भाषितो बीमसिद्धिपादो

.. पे० ।

४ नि वताम्ब - "कप्पट्टो कर्ण

ननु कुत नववता -

'भाषाविको नेरविको,

वमारतो भवम्मट्टो,

सङ्ग समन्व निम्बित्वा,

भत्तेव सुतन्तो ति ? भामन्ता ।

तेन हि कप्पट्टो कर्णं तिष्ठेय्या ति ।

१९८(२) कुसलपटिसामकम्ब

५ *कप्पट्टो कुसलं चित्तं न पटिसमेय्या ति ?

कप्पट्टो वान वहेय्या ति ? भामन्ता ।

इत्थि कप्पट्टो वान वहेय्य मो च वत रे

कुसलं चित्तं न पटिसमेय्या' ति ।

*कप्पट्टो कुसलं चित्तं न पटिसमेय्या ति ?

कप्पट्टो बीवर वहेय्य पे० पिण्डपाठं

२० सेनासन वहेय्य पे० निलानपञ्चयवेसज्जपरिणामे

जायनीय वहेय्य भोजनीय वहेय्य पाणीयं वहेय्य ...

चेतिये मास भारोपेय्य गन्ध भारोपेय्य ... निवेज्जं

पे० चेतियं अभिवक्खित्तं करेय्या ति ? भामन्ता ।

इत्थि कप्पट्टो चेतियं अभिवक्खित्तं करेय्य भो न

२५ वताम्बे - 'कप्पट्टो कुसलं चित्तं न पटिसमेय्या' ति । ...

१-१ नीलपट्टेनो वंशवि - वी टी । २ विनिस्तम्ब - वी० ;

रो० । ३ कवक्खित्तं - रो ।

११ न वत्तव्व — “नियतो नियाम ओक्कमती” ति ? ग्रामन्ता ।
भव्वो बोधिसत्तो ताय जातिया धम्मं नाभिसमेतु ति ? न
हेवं वत्तव्वे ।

तेन हि नियतो नियाम ओक्कमती ति ।

१३१(५) निवृत्तकथा

१२. *निवृत्तो नीवरण जहती ति ? ग्रामन्ता ।

5 B

रत्तो राग जहति, दुट्ठो दोस जहति, मूब्धो मोह जहति, किलिट्ठो
किलेसे जहती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०. ।

R

रागेन राग जहति, दोसेन दोस जहति, मोहेन मोह जहति,
किलेसेहि किलेसे जहती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०. . ।

*रागो चित्तसम्पयुत्तो, मग्गो चित्तसम्पयुत्तो ति ? ग्रामन्ता । 10

द्विन्न फस्सान पे० द्विन्न चित्तान समोधान होती ति ?
न हेव वत्तव्वे । पे०. ।

रागो अकुसलो, मग्गो कुमलो ति ? ग्रामन्ता ।

कुमलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि-
भागा धम्मा सम्मुखीभाव आगच्छन्ती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०. । 15

१३ *कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्क-
सप्पटिभागा धम्मा सम्मुखीभाव आगच्छन्ती ति ? ग्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “वत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूरविदूरानि ।
कत्तमानि चत्तारि ? नभं च, भिक्खवे, पथवी च — इद पठम सुविदूर-
विदूरं . . पे० . तस्मा मत्त धम्मो असन्नि आरका” ति । अत्येव सुत्तन्तो 20
ति ? ग्रामन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व — “कुमलाकुसला पे० . सम्मुखीभाव
आगच्छन्ती” ति ।

*निवृत्तो नीवरण जहती ति ? ग्रामन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सो एव समाहिते चित्ते परिसुद्धे पग्गियोदाते 25
अनङ्गणे विगतूपक्किन्नेसे मुदुभूते कम्मनिये ठिते आनेब्जपत्ते” आसवान

पटिविनीतत्वेत्या

घोषकमितुं ति ? आनन्ता । १२

ननु तं कम्म

पटिविनीतं ति ? आनन्ता । १३

५ हस्मिन् तं कम्म पटिसंहृतं

पटिविनीतं, नो च वत रे वरुण्ये

पटिसंहरित्वा कुक्कुच्चं पटिविनीतत्वेत्या

अभय्यो सम्मतनियामं घोषकमितुं ति ?

१ अभन्तरापयुत्तो पुम्मासो

१० आमस्ता ।

ननु तं कम्मं पयुत्तो आसी ति ?

हस्मिन् तं कम्मं पयुत्तो आसी,

"अभन्तरापयुत्तो पुम्मासो सम्मतनियामं

१३० (४) मिञ्जत्तत्त्व

१० *नियतो निबामं घोषकमती ति ?

१५ मिञ्जत्तनियतो सम्मतनिबामं

मिञ्जत्तनियामं घोषकमती ति ? न हेवं वत्तये ।

नियतो निबामं घोषकमती ति ? आनन्ता ।

पुम्मे मत्तं भावेत्वा पञ्चा निबामं घोषकमती

वत्तये । वे० ।

२० पुम्मे सोत्तापत्तिमत्तं

ति ? न हव वत्तये । वे० ।

पुम्मे मकरानामि वे० घनानामि ... वे०

भावेत्वा पञ्चा परहत्तनियामं घोषकमती ति ? व

वे० ।

२५ *पुम्मे तमिण्डुमं वे० मत्तमवधानं .. इतिवत्तं ..

मत्तं .. घोषकं भावेत्वा पञ्चा निबामं घोषकमती ति ?

वत्तये । वे० ।

*सम्मुखीभूतो सयोजनं जहती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सो एवं समाहिते चित्ते पे० आसवान खयञ्जाणाय चित्त अभिनिन्नामेती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्ब — “सम्मुखीभूतो सयोजन जहती” ति । 5

१७ न वत्तब्ब — “सम्मुखीभूतो सयोजन जहती” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तस्स एवं जानतो एवं पस्सतो कामासवा पि चित्त विमुच्चति पे० अविज्जासवा पि चित्त विमुच्चती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता । 10

तेन हि सम्मुखीभूतो सयोजनं जहती ति ।

१३३ (७) समापन्नो अस्सादेतिकथा

१८ *समापन्नो अस्सादेति, ज्ञाननिकन्ति ज्ञानारम्मणा ति ? आमन्ता ।

त ज्ञान तस्स ज्ञानस्स आरम्मण ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15

त ज्ञान तस्स ज्ञानस्स आरम्मण ति ? आमन्ता ।

तेन फस्सेन त फस्स फुसति, ताय वेदनाय त वेदन वेदेति, ताय सञ्जाय त सञ्ज सञ्जानाति^१, ताय चेतनाय त चेतन चेतति, तेन चित्तेन त चित्त चिन्तेति, तेन वितक्केन त वितक्क वितक्केति, तेन विचारेन त विचार विचारेति, ताय पीतिया त पीति पिपायति, ताय सतिथा त सति सरति, ताय पञ्जाय त पञ्ज पजानाती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 20

*ज्ञाननिकन्ति चित्तसम्पयुत्ता, ज्ञान चित्तसम्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

द्विन्न फस्सान पे० द्विं चित्तानं समोधान होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 25

सयध्यानाय चित्त
आमन्ता ।

तेन हि न वस्तव्यं -

१४ "न वस्तव्यं - "निकुतो

ननु बुद्ध भगवता - "तस्स एवं

पि चित्तं विमुञ्चति वे० अविज्जासं
अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि निकुतो नीवरणं जहती ति ।

१३२(१) सम्मुत्थीभूतकव्वं

१५ "सम्मुत्थीभूतो संवोषणं जहती

रत्तो रागं जहति, कुट्ठो दोसं जहति,

किन्नेसे जहती ति ? न हेवं वस्तव्ये । वे०

रागेन रागं जहति, दोसेन दोसं जहति,

किन्नेसेहि किन्नेसे जहती ति ? न हेवं वस्तव्ये ।

"रामो चित्तसम्पयुत्तो मम्मो चित्तसम्पयुत्तो

विभं फस्सानं .. पे० विभं चित्तवर्णं

हेवं वस्तव्ये । पे० ।

रामो अकुसलो मम्मो कुसलो ति ? ज्ञानवन्तः

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपचीत्ता

आमा भम्मा सम्मुत्थीभावं प्रागच्छन्ती ति ? न हेवं वस्तव्ये

१६ कुसलाकुसला पे० .. सम्मुत्थीभावं

आमन्ता ।

ननु बुद्धं भगवता - 'चत्तारिवाणि, विज्जाणी,

विदूराणि । कतवाणि चत्तारि ? नव व भिक्खवे, पत्थी व

सुविदूराविदूर पे० तस्मा कतं मम्मो अस्तस्मि अररज्जं ति

कुसलो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वस्तव्यं - कुसलाकुसला .. पे०

आमच्छन्ती ति ।

हञ्चि सुखाभिनन्दिनो सत्ता, अत्थि केचि सुख पत्थेन्ति पिहेन्ति
एसन्ति गवेसन्ति परियेसन्ति, सुख अज्झोसाय तिट्ठन्ति, नो च वत्त रे
वत्तब्बे — “अत्थि असातरागो” ति ।

*अत्थि असातरागो ति ? आमन्ता ।

दुक्खाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, सुखाय वेदनाय पटिघा- 5
नुसयो अनुसेती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

ननु सुखाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, दुक्खाय वेदनाय
पटिघानुसयो अनुसेती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सुखाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, दुक्खाय वेदनाय
पटिघानुसयो अनुसेति, नो च वत्त रे वत्तब्बे — “अत्थि असातरागो” ति । 10

२२ न वत्तब्ब — “अत्थि असातरागो” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “सो एव अनुरोधविरोध समापन्नो यं
किञ्चि वेदन वेदयति^१ सुख वा दुक्ख वा अदुक्खमसुखं वा, सो त वेदनं
अभिनन्दति अभिवदति अज्झोसाय तिट्ठती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ?
आमन्ता ।

15

तेन हि अत्थि असातरागो ति ।

१३५(६) धम्मतण्हा अब्याकता ति कथा

२३ *धम्मतण्हा अब्याकता ति ? आमन्ता ।

विपाकाव्याकता किरियाव्याकता रूप निब्बान चक्खायतनं
पे० फोट्टव्वायतन ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*धम्मतण्हा अब्याकता ति ? आमन्ता ।

20

रूपतण्हा अब्याकता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

धम्मतण्हा अब्याकता ति ? आमन्ता ।

सद्दतण्हा पे० गन्धतण्हा पे० रसतण्हा पे०

फोट्टव्वतण्हा अब्याकता ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

*रूपतण्हा अकुसला ति ? आमन्ता ।

25

धम्मतण्हा अकुसला ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सद्दतण्हा पे० फोट्टव्वतण्हा अकुसला ति ? आमन्ता ।

ज्ञाननिष्कम्प

कुसुमाकुसुमा

भागा यन्मा सम्मुखीभावं

१९ "कुसुमाकुसुमा

५ सप्पटिभागा यन्मा सम्मुखीभावं

ननु कुत मनवता -

कतमानि कतारि ? मनं च, विवक्षये,

विहूरं पे० तस्मा

ति ? ज्ञानन्ता ।

१० तेन हि न कतव्य - "कुसुमाकुसुमा

कण्डसुकसप्पटिभागा यन्मा सम्मुखीभावं

२० नि कतव्य - "समापन्नो

ज्ञानारम्भणा" ति ? यन्मा

ननु कुत मनवता - "इव, विवक्षये,

१५ विविक्क अकुसलेहि यन्मेहि पठमं ज्ञानं

अस्सावेति त निकामेति तेन च विरि

यूपसमा पे० बुद्धिं ज्ञान पे० तस्मि

ज्ञान उपसम्पज्ज विहरति, सो त अस्सावेति तं

प्रापज्जती" ति ! अत्थेव कुतन्तो ति ? यन्मा

२० तेन हि समापन्नो अस्सावेति सावन्निर्गमि

१३.५(२) अस्सातरामकव

२१ अत्थि असातरामो' ति ? यन्मा

कुसुमाभिगमिभो सता अत्थि केचि कुसुमा

एवमि नवसन्ति परिवसन्ति कुसुमा अज्जोत्तम

कतव्य । पे० ।

२३ ननु कुसुमाभिगमिभो सता अत्थि केचि

एवमि नवसन्ति परिवसन्ति कुसुमा अज्जोत्तम

हज्जिच सुखाभिनन्दिनो सत्ता, अत्थि केचि सुखं पत्थेन्ति पिहेन्ति
एसन्ति गवेसन्ति परियेसन्ति, सुख अज्झोसाय तिट्ठन्ति, नो च वत रे
वत्तब्बे - “अत्थि असातरागो” ति ।

*अत्थि असातरागो ति ? आमन्ता ।

दुक्खाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, सुखाय वेदनाय पटिघा- 5
नुसयो अनुसेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु सुखाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, दुक्खाय वेदनाय
पटिघानुसयो अनुसेती ति ? आमन्ता ।

हज्जिच सुखाय वेदनाय रागानुसयो अनुसेति, दुक्खाय वेदनाय
पटिघानुसयो अनुसेति, नो च वत रे वत्तब्बे - “अत्थि असातरागो” ति । 10

२२ ण वत्तब्ब - “अत्थि असातरागो” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “सो एव अनुरोधविरोध समापन्नो यं
किज्जि वेदन वेदयति^१ सुख वा दुक्ख वा अदुक्खमसुख वा, सो त वेदनं
अभिनन्दति अभिवदति अज्झोसाय तिट्ठती” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ?
आमन्ता ।

15

तेन हि अत्थि असातरागो ति ।

१३५(६) धम्मतण्हा अभ्याकता ति कथा

२३ *धम्मतण्हा अभ्याकता ति ? आमन्ता ।

विपाकाव्याकता किरियाव्याकता रूप निब्बान चक्खायतन
पे० फोटुब्बायतन ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*धम्मतण्हा अभ्याकता ति ? आमन्ता ।

20

रूपतण्हा अभ्याकता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

धम्मतण्हा अभ्याकता ति ? आमन्ता ।

सद्दतण्हा पे० गन्धतण्हा पे० रसतण्हा पे० .

फोटुब्बतण्हा अभ्याकता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*रूपतण्हा अकुसला ति ? आमन्ता ।

25

धम्मतण्हा अकुसला ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .

सद्दतण्हा पे० फोटुब्बतण्हा अकुसला ति ? आमन्ता ।

धम्मतण्हा प्रकुसलो

२४ "धम्मतण्हा

ननु तण्हा प्रकुसलो कुतो

हम्मिं तण्हा प्रकुसलो

५ "धम्मतण्हा प्रव्याकता" ति ।

"धम्मतण्हा प्रव्याकता ति ?

ननु सोमो प्रकुसलो कुतो

प्रामन्ता ।

हम्मिं सोमो

१० वत रे वतब्बे — "धम्मतण्हा प्रव्याकता"

२५ "धम्मतण्हा सोमो

रूपतण्हा सोमो प्रव्याकतो ति ? व

धम्मतण्हा सोमो प्रव्याकतो ति ?

सद्दतण्हा पे० कोट्टव्वतण्हा

१५ वतब्बे । पे० ।

"रूपतण्हा सोमो प्रकुसलो ति ? प्रामन्ता

धम्मतण्हा सोमो प्रकुसलो ति ? न हेवं

सद्दतण्हा पे०

धम्मतण्हा सोमो प्रकुसलो ति ? न हेवं वतब्बे

४ २० २६ धम्मतण्हा प्रव्याकता ति ? प्रामन्ता ।

ननु कुत भगवता — याव तण्हा

सहगता^१ तवत्तामिनिन्दिनी सेम्मचीव^२ — कामतण्हा

तण्हा ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? प्रामन्ता ।

तेन हि न वतब्बे — "धम्मतण्हा प्रव्याकता" ति ।

२५ २७ न वतब्बे — धम्मतण्हा प्रव्याकता" ति ?

ननु सा धम्मतण्हा ति ? प्रामन्ता ।

हम्मिं सा धम्मतण्हा तेन वत रे वतब्बे

प्रव्याकता ति ।

१३६(१०) धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो ति कथा

२८ *धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

रूपतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

सद्दतण्हा पे० गन्धतण्हा पे० . रसतण्हा ... पे०

फोढुब्बतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 5

*रूपतण्हा दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

धम्मतण्हा दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सद्दतण्हा . पे० गन्धतण्हा पे० रसतण्हा पे०

फोढुब्बतण्हा दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

धम्मतण्हा दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . । 10

२९ *धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

ननु तण्हा दुक्खसमुदयो वुत्तो भगवता ति ? आमन्ता ।

हज्जिच तण्हा दुक्खसमुदयो वुत्तो भगवता, नो च वत रे वत्तब्बे

— “धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो” ति ।

धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता । 15

ननु लोभो दुक्खसमुदयो वुत्तो भगवता, धम्मतण्हा लोभो ति ?

आमन्ता ।

हज्जिच लोभो दुक्खसमुदयो वुत्तो भगवता, धम्मतण्हा लोभो,
नो च वत रे वत्तब्बे — “धम्मतण्हा न दुक्खसमुदयो” ति ।

३० *धम्मतण्हा लोभो, न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता । 20

रूपतण्हा लोभो, न दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

. पे० . ।

धम्मतण्हा लोभो, न दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

सद्दतण्हा पे० गन्धतण्हा पे० रसतण्हा . पे० .

फोढुब्बतण्हा लोभो, न दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . । 25

*रूपतण्हा लोभो दुक्खसमुदयो ति ? आमन्ता ।

धम्मतण्हा लोभो दुक्खसमुदयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

सद्दतण्हा पे० फोढुब्बतण्हा लोभो दुक्खसमुदयो ति ?

आमन्ता ।

बम्मतन्हा

३१ "बम्मतन्हा न

ननु कुतं वचवत्तं —

सहयता' तवतवाविनम्बिनी,

५ विववतन्हा' ति ! अत्तेव कुतन्ही ति ?

तेन हि न वत्तन्हा —

३२ नि वत्तन्हा — "बम्मतन्हा

ननु सा बम्मतन्हा ति ? आनन्हा ;

हन्निव सा बम्मतन्हा, तेन वत्त रे

१० दुक्खसमुदयो' ति ।

तत्तुद्वयं

कप्पहो कप्प तिष्ठेय्य कप्पहो कुत्तन्हा

अनन्तरापयुत्तो पुग्गल्लो सम्मत्तनिमानं

ओक्कमत्ति, निबुत्तो नीवरव जहत्ति,

आननिकन्ति असात्तरानो, बम्मतन्हा अज्जावत्तं,

१५ समुदयो ति ।

१४. चुद्दसमो वग्गो

१३७(१) कुसलाकुसलपटिसन्दहनकथा

१. अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं ति ? आमन्ता ।

या अकुसलस्स उप्पादाय आवट्टना^१ पे० पणिधि, सा व^२ कुसलेस्स उप्पादाय आवट्टना पे० . पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
.. पे० ।

*अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं, न वत्तब्ब - “या 5
अकुसलस्स उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधि, सा व कुसलस्स उप्पादाय
आवट्टना . पे० पणिधी” ति ? आमन्ता ।

कुसलं अनावट्टेन्तस्स^३ उप्पज्जति पे० . अप्पणिदहन्तस्स^४
उप्पज्जती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

ननु कुसलं आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति . पे० पणिदहन्तस्स 10
उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

हज्जि कुसलं आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति पे० पणिदहन्तस्स
उप्पज्जति, नो च वत्त रे वत्तब्बे - “अकुसलमूलं पटिसन्दहति
कुसलमूलं” ति ।

२ *अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं ति ? आमन्ता । 15
अकुसलं^५ अयोनिसो मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।
कुसलं अयोनिसो मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

ननु कुसलं योनिसो मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

हज्जि कुसलं योनिसो मनसिकरोतो उप्पज्जति, नो च वत्त रे 20
वत्तब्बे - “अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं” ति ।

*अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं ति ? आमन्ता ।

१ आवज्जना - स्या० । २ च - सी० । ३ अनावट्टेन्तस्स - सी०, रो०,
अनावज्जन्तस्स - स्या० । ४ अप्पणिदहन्तस्स - सी०, स्या०, रो० । ५ अकुसलमूलं -
म० ।

अमस्तञ्जाय

सञ्जाय अमन्तरा

अमन्तरा अभिहितासञ्जाय

उप्यज्जति, विहिताय अमन्तरा

८ मुदिता उप्यज्जति, पठिक्खत्ति

न हेव वत्तम्भे । ... पे०... ।

१. *कुसलमूलं

या कुसलस्स उपाधाय

अकुसलस्स उपाधाय आबहुना

१० वत्तम्भे । पे०... ।

*कुसलमूलं पटिसम्बुद्धि-

कुसलस्स उपाधाय आबहुना पे०...

आबहुना पे० पणिनी' ति ? आमन्ता,

अकुसल आबहुनेत्तस्स उप्यज्जति-

१५ उप्यज्जती ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० -

ननु अकुसल आबहुनेत्तस्स उप्यज्जति-

उप्यज्जती ति ? आमन्ता ।

हज्जि अकुसल आबहुनेत्तस्स उप्यज्जति ..

उप्यज्जति नो च वत्त रे वत्तम्भे - 'कुसलमूल

२० मूल' ति ।

४ *कुसलमूलं पटिसम्बुद्धि अकुसलमूलं ति

कुसल योनिसो मनसिकरोतो उप्यज्जती ति

अकुसल योनिसो मनसिकरोतो उप्यज्जती ति ?

पे० ।

२५ ननु अकुसल अयोनिसो मनसिकरोतो -

आमन्ता ।

हज्जि अकुसलं अयोनिसो मनसिकरोतो उप्यज्जति नो च

रे वत्तम्भे - 'कुसलमूलं पटिसम्बुद्धि अकुसलमूल' ति ।

*कुसलमूलं पटिसन्दहति अकुसलमूलं ति ? आमन्ता ।

नेक्खम्मसञ्जाय अनन्तरा कामसञ्जा उप्पज्जति, अव्या-
पादसञ्जाय अनन्तरा व्यापादसञ्जा उप्पज्जति, अविहिंसासञ्जाय
अनन्तरा विहिंसासञ्जा उप्पज्जति, मेत्ताय अनन्तरा व्यापादो उप्पज्जति,
करुणाय अनन्तरा विहिंसा उप्पज्जति, मुदिताय अनन्तरा अरति उप्पज्जति, 5
उपेक्खाय अनन्तरा पटिघं उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

५ । न वत्तब्ब — “अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं, कुसल-
मूलं पटिसन्दहति अकुसलमूलं” ति ? आमन्ता ।

ननु यस्मिं येव वत्थुस्मिं रज्जति तस्मिं येव वत्थुस्मिं विरज्जति,
यस्मिं येव वत्थुस्मिं विरज्जति तस्मिं येव वत्थुस्मिं रज्जती ति ? 10
आमन्ता ।

हञ्चि यस्मिं येव वत्थुस्मिं रज्जति तस्मिं येव वत्थुस्मिं विरज्जति,
यस्मिं येव वत्थुस्मिं विरज्जति तस्मिं येव वत्थुस्मिं रज्जति, तेन
वत रे वत्तब्बे — “अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं, कुसलमूलं
पटिसन्दहति अकुसलमूलं” ति । 15

१३८(२) सळायतनुप्पत्तिकथा

६ *सळायतनं अपुब्बं अचरिमं मातुकुच्छिस्मिं सण्ठाती ति ?
आमन्ता ।

सब्बङ्गपच्चङ्गी अहीनिन्द्रियो मातुकुच्छिस्मिं ओक्कमती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*उपपत्तेसियेन चित्तेन चक्खायतनं सण्ठाती ति ? आमन्ता । 20

उपपत्तेसियेन चित्तेन हत्था सण्ठन्ति, पादा सण्ठन्ति, सीसं
सण्ठाति, कण्णो सण्ठाति, नासिका सण्ठाति, मुखं सण्ठाति, दन्ता सण्ठन्ती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*उपपत्तेसियेन चित्तेन सोत्तायतनं पे० घानायतनं ... पे० .
जिह्वायतनं सण्ठाती ति ? आमन्ता । 25

उपपत्तेसियेन चित्तेन हत्था सण्ठन्ति, पादा सण्ठन्ति, सीसं
सण्ठाति, कण्णो सण्ठाति, नासिका सण्ठाति, मुखं सण्ठाति, दन्ता सण्ठन्ती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

आमन्ता ।

मातृकुण्डिस्मि

वत्तम् । .. पे०... ।

विष्णुवत्तम् उप्पज्जन्ती ति ?

मातृकुण्डिस्मि

हेव वत्तम् । .. पे०... ।

*मातृकुण्डिस्तस्स वत्तम् कोटि

उप्पज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

मातृकुण्डिस्मि अग्निपटिवाभा

वत्तम् । .. पे०... ।

*न वत्तम् - "मातृकुण्डिस्तस्स
दस्ता अग्नि उप्पज्जन्ती" ति ? आमन्ता ।

15 ननु कुत वत्तम् -

"पठमं कलमं होति, कलमा होति
अम्बुवा वायते पेहि", पेहि

"वना पत्तावा वावन्ति, केता बोध

यं वत्तं भुज्जति माता, कलं कलं च

20 तेन सो तत्त्वं वाचेति मातृकुण्डिस्तो

अत्येव कुतन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि मातृकुण्डिस्तस्स वत्तम् केता बोध

उप्पज्जन्ती ति ।

१३३(१) आमन्ताउप्पज्जन्ती

८ वत्तम्विज्जामन्ता आमन्ता

20 ति ? आमन्ता ।

या चक्खुविञ्जाणस्स उप्पादाय आवट्टना . पे० पणिधि,
सा व सोतविञ्जाणस्स उप्पादाय आवट्टना .. पे०.. पणिधी ति ?
न हेव वत्तब्बे । . पे०.. ।

*चक्खुविञ्जाणस्स अनन्तरा सोतविञ्जाण उप्पज्जति, न
वत्तब्बं - “या चक्खुविञ्जाणस्स उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधि, 5
सा व सोतविञ्जाणस्स उप्पादाय आवट्टना पे० . पणिधी ति ?
आमन्ता ।

सोतविञ्जाणं अनावट्टेन्तस्स उप्पज्जति . पे० . अप्पणि-
दहन्तस्स^१ उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

ननु सोतविञ्जाण आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति .. पे०... पणि- 10
दहन्तस्स उप्पज्जति, नो च वत रे वत्तब्बे - “चक्खुविञ्जाणस्स
अनन्तरा सोतविञ्जाण उप्पज्जती” ति । .

६. *चक्खुविञ्जाणस्स अनन्तरा सोतविञ्जाण उप्पज्जती
ति ? आमन्ता ।

चक्खुविञ्जाण रूपनिमित्त मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ? 15
आमन्ता ।

सोतविञ्जाण रूपनिमित्त मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*चक्खुविञ्जाण रूपारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण ति ?
आमन्ता ।

सोतविञ्जाण रूपारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*चक्खु च पटिच्च रूपे च उप्पज्जति चक्खुविञ्जाण ति ?
आमन्ता ।

चक्खु च पटिच्च रूपे च उप्पज्जति सोतविञ्जाणं ति ? न 25
हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

*चक्खु च पटिच्च रूपे च उप्पज्जति सोतविञ्जाण ति ?
आमन्ता ।

“अथ न पठिष्य”

अथेव सुतन्तो हि ? अतिथिः ।

“अथ न पठिष्य इमे न

अथेव सुतन्तो हि ? अतिथिः ।

हस्ति “अथ न पठिष्य इमे
हि — अथेव सुतन्तो, नो न बत रे बतन्ते
उप्यज्यति सोतविज्ज्ञाव” ति ।

“अथविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा

आमन्ता ।

तन्मेव अथविज्ज्ञाव तं

... पे०... ।

१० “सोतविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा

... पे० आनविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा

जिह्वाविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा कायविज्ज्ञाव

या जिह्वाविज्ज्ञावस्तु उपावाय आबट्टना

सा न कायविज्ज्ञावस्तु उपावाय आबट्टना ... पे०...

हेव वत्तम्मे । पे०... ।

जिह्वाविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा कायविज्ज्ञाव

वत्तम्मे — ‘या जिह्वाविज्ज्ञावस्तु उपावाय आबट्टना ... पे०...

सा न कायविज्ज्ञावस्तु उपावाय आबट्टना पे०...

आमन्ता ।

कायविज्ज्ञाव अनाबट्टेत्तस्स उप्यज्यति पे०...

उप्यज्यती ति ? न हेव वत्तम्मे । पे० ।

अथ कायविज्ज्ञाव आबट्टेत्तस्स उप्यज्यति ... पे०...

वहन्तस्स उप्यज्यती ति ? आमन्ता ।

हस्ति कायविज्ज्ञाव आबट्टेत्तस्स उप्यज्यति

पणिवहन्तस्स उप्यज्यति नो न बत रे वत्तम्मे —

अतन्तरा कायविज्ज्ञाव उप्यज्यती ति ।

११ “जिह्वाविज्ज्ञावस्तु अतन्तरा

ति ? आमन्ता ।

जिह्वाविज्ञाण रसनिमित्तं मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ?
आमन्ता ।

कायविज्ञाण रसनिमित्तं मनसिकरोतो उप्पज्जती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*जिह्वाविज्ञाण रसारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण ति ? 5
आमन्ता ।

कायविज्ञाणं रसारम्मणञ्जेव न अञ्जारम्मण ति ? न हेवं
वत्तब्बे । . पे० . ।

*जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति जिह्वाविज्ञाण ति ?
आमन्ता । 10

जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति कायविज्ञाण ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

*जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति कायविज्ञाण ति ?
आमन्ता ।

“जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति कायविज्ञाण” ति — 15
अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

“जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति जिह्वाविज्ञाण”
ति — अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

इच्चि “जिह्वं च पटिच्च रसे च उप्पज्जति जिह्वाविज्ञाण”
ति — अत्येव सुत्तन्तो ति, नो च वत रे वत्तब्बे — “जिह्वं च पटिच्च रसे 20
उप्पज्जति कायविज्ञाण” ति ।

*जिह्वाविज्ञाणस्स अनन्तरा कायविज्ञाण उप्पज्जती
ति ? आमन्ता ।

तञ्जेव जिह्वाविज्ञाण त कायविज्ञाण ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
.. पे ०. . । 25

१२ न वत्तब्ब — “पञ्चविज्ञाणा अञ्जमञ्जस्स समनन्तरा
उप्पज्जती” ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि कोचि नच्चति गायति वादेति, रूपं च पस्सति,
सद् च सुणाति, गन्धं च घायति, रसं च सायति, फोटुव्वं च फुसती ति ?
आमन्ता ।

हृदि स्थिति कोषि

सह च सुभाति, मन्त्र च वाप्यति, रसं च
तेन वस रे वत्तन्वे — “पञ्चविष्णुनास्त
उप्यज्यन्ती” ति ।

१४०(४) अरियकूपकम्

- १३ *अरियकूप महाभूतान उपावाया ति ?
अरियकूप कुसल ति ? भामन्ता ।
महाभूता कुसल ति ? न हेव वत्तन्वे ।
महाभूता अभ्याकता ति ? भामन्ता ।
अरियकूप अभ्याकता ति ? न हेव वत्तन्वे ।
१० अरियकूप महाभूतान उपावाया ति ? भामन्ता ।
अरियकूप अनासब असंयोजनिय वत्तन्वे
अयोभानिय अनीवरनिय अपरामहु अनुपावानिय वत्तन्वे
भामन्ता ।
महाभूता अनासबा पे० असङ्ख्येति ति ?
१५ वत्तन्वे । पे० ।
महाभूता सासबा संयोजनिया पे० सङ्ख्येति ति
भामन्ता ।
अरियकूप सासब संयोजनिय सङ्ख्येति ति ?
वत्तन्वे । पे० ।
२० १४ ति वत्तन्वे — “अरियकूप महाभूतान उपावाया” ति ?
भामन्ता ।
ननु बुत भागवता — व किञ्चि, विज्ञाने, कर्त
महाभूतानि चतुष च महाभूतान उपावायन्ति” ति ।
२५ ति ? भामन्ता ।
तेन हि अरियकूप महाभूतान उपावाया ति ।

१४१(५) अञ्जो अनुसयो ति कथा

१५ *अञ्जो कामरागानुसयो अञ्ज कामरागपरियुद्धानं ति ?

आमन्ता ।

अञ्जो कामरागो अञ्ज कामरागपरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

स्वेव कामरागो त कामरागपरियुद्धान ति ? आमन्ता । 5

स्वेव कामरागानुसयो त कामरागपरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*अञ्जो पटिधानुसयो अञ्ज पटिघपरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

अञ्ज पटिघ अञ्ज पटिघपरियुद्धान ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे०... । 10

तञ्जेव पटिघं तं पटिघपरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

स्वेव पटिधानुसयो तं पटिघपरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे ।

... पे० . 1

*अञ्जो मानानुसयो अञ्ज मानपरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

अञ्जो मानो अञ्ज मानपरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे । 15

.. पे० . ।

स्वेव मानो तं मानपरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

स्वेव मानानुसयो त मानपरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे ।

... पे०... ।

*अञ्जो दिद्धानुसयो अञ्ज दिट्ठिपरियुद्धान ति ? आमन्ता । 20

अञ्जा दिट्ठि अञ्ज दिट्ठिपरियुद्धान ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

.. पे० ।

सा व दिट्ठि तं दिट्ठिपरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

स्वेव दिद्धानुसयो त दिट्ठिपरियुद्धान ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अञ्जो विचिकिच्छानुसयो अञ्जं विचिकिच्छापरियुद्धान ति ? 25

आमन्ता ।

अञ्जा विचिकिच्छा अञ्ज विचिकिच्छापरियुद्धान ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सा व विचिकिच्छा त विचिकिच्छापरियुद्धान ति ? आमन्ता ।

स्वेव विचिकिञ्चानुसयो तं

हेव वत्तम्मे पे० ।

*अच्छो मवरागानुसयो अच्छं मवरागपरियुद्धानं ति ?

अच्छो मवरागो अच्छं मवरागपरियुद्धानं ति ? न हेवं

पे० ।

स्वेव मवरागो त मवरागपरियुद्धानं ति ? आमन्ता ।

स्वेव मवरागानुसयो त मवरागपरियुद्धानं ति ? न हेवं

वत्तम्मे । पे० ।

*अच्छो अविज्जानुसयो अच्छं अविज्जापरियुद्धानं ति ?

आमन्ता ।

अच्छा अविज्जा अच्छं अविज्जापरियुद्धानं ति ? न हेवं

वत्तम्मे । पे० ।

सा न अविज्जा त अविज्जापरियुद्धानं ति ? आमन्ता ।

स्वेव अविज्जानुसयो त अविज्जापरियुद्धानं ति ? न हेवं

वत्तम्मे । पे० ।

१६ १८ वत्तम्मे — “अच्छो अनुसयो अच्छं परियुद्धानं” ति ?

आमन्ता ।

पुण्यजनो कुसलाभ्याकते चित्ते वत्तमाने “सानुसयो” ति वत्तम्मे

ति ? आमन्ता ।

‘परियुद्धितो’ ति वत्तम्मे ति ? न हेव वत्तम्मे ।

तेन हि अच्छो अनुसयो अच्छं परियुद्धानं ति ।

पुण्यजनो कुसलाभ्याकते चित्ते वत्तमाने “सरागो” ति वत्तम्मे

ति ? आमन्ता ।

परियुद्धितो’ ति वत्तम्मे ति ? न हेव वत्तम्मे ।

तेन हि अच्छो रागो अच्छं परियुद्धानं ति ।

१४२(१) परियुद्धानं चित्तविषयसुत्तं ति कथा

१७ *परियुद्धानं चित्तविषयसुत्तं ति ? आमन्ता ।

एव निज्जान चक्खायत्तनं .. पे० कोट्टुज्जायत्तनं ति ? न

हेवं वत्तम्मे । .. पे०.. ।

परियुद्धानं चित्तविप्पयुत्तं ति ? आमन्ता ।

नत्थि सरागं चित्तं सदोसं चित्तं समोहं चित्तं . पे० . . अकुसलं चित्तं सङ्किलिद्धं चित्तं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . .

ननु अत्थि सरागं चित्तं सदोसं चित्तं समोहं चित्तं . पे०... अकुसलं चित्तं सङ्किलिद्धं चित्तं ति ? आमन्ता । 5

हञ्चि अत्थि सरागं चित्तं सदोसं चित्तं समोहं चित्तं पे० .. अकुसलं चित्तं सङ्किलिद्धं चित्तं, नो च वत रे वत्तब्बे - “परियुद्धानं चित्तविप्पयुत्तं” ति ।

१४३(७) परियापन्नकथा

१८ *रूपरागो रूपधातु अनुसेति, रूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता । 10

समापत्तेसियो उपपत्तेसियो^१ दिट्ठधम्मसुखविहारो, समापत्तेसियेन चित्तेन उपपत्तेसियेन चित्तेन दिट्ठधम्मसुखविहारेन चित्तेन सहगतो सहजातो ससट्ठो सम्पयुत्तो एकुप्पादो एकनिरोधो एकवत्थुको एकारम्मणो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ननु न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो न दिट्ठधम्मसुखविहारो, 15 न समापत्तेसियेन चित्तेन न उपपत्तेसियेन चित्तेन न दिट्ठधम्मसुखविहारेन चित्तेन सहगतो सहजातो ससट्ठो सम्पयुत्तो एकुप्पादो एकनिरोधो एकवत्थुको एकारम्मणो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो न दिट्ठधम्मसुखविहारो .. पे० एकारम्मणो, नो च वत रे वत्तब्बे - “रूपरागो रूपधातु अनुसेति, 20 रूपधातुपरियापन्नो” ति । पे० ।

*रूपरागो रूपधातु अनुसेति, रूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता ।

सदरागो सदधातु अनुसेति, सदधातुपरियापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

रूपरागो रूपधातु अनुसेति, रूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता । 25

गन्धरागो पे० रसरगो पे० फोट्ठब्बरागो फोट्ठब्बधातु अनुसेति, फोट्ठब्बधातुपरियापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .. ।

*सदृशगो सदृधातुं अनुसेति, न वक्तव्यं -

ति ? आमन्ता ।

रूपरागो रूपधातुं अनुसेति, न वक्तव्यं -

ति ? न हेव वक्तव्ये । वे० ।

गन्धरागो वे० रसरागो वे०... फोहृन्धरागो फोहृन्धरागो

धातुं अनुसेति, न वक्तव्यं - "फोहृन्धरागोपरियापन्नो" ति ?

रूपरागो रूपधातुं अनुसेति, न वक्तव्यं -

ति ? न हेव वक्तव्ये । वे० ।

१६ *अरूपरागो अरूपधातुं अनुसेति, अरूपधातुपरियापन्नो

ति ? आमन्ता ।

समापत्तेसियो उपपत्तेसियो विदुषम्मसुखविहारो, समापत्ते-
सियेन चित्तेन उपपत्तेसियेन चित्तेन विदुषम्मसुखविहारेन चित्तेन सहजातो संसृष्टो सम्ययुक्तो एकुप्यायो एकनिरोधो एकवत्तुकी एकरम्मन्तो
ति ? न हेव वक्तव्ये । वे० ।

ननु न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो न विदुषम्मसुखविहारो,
न समापत्तेसियेन चित्तेन वे० एकरम्मन्तो ति ? आमन्ता ।

हृत्वि न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो वे० एकरम्मन्तो,
नो च वक्त रे वक्तव्ये - 'अरूपरागो अरूपधातुं अनुसेति अरूपधातु-
परियापन्नो' ति ।

२० *अरूपरागो अरूपधातुं अनुसेति अरूपधातुपरियापन्नो ति ?
आमन्ता ।

सदृशगो सदृधातुं अनुसेति, सदृधातुपरियापन्नो ति ? न हेव
वक्तव्ये । वे० ।

अरूपरागो अरूपधातुं अनुसेति, अरूपधातुपरियापन्नो ति ?
२५ आमन्ता ।

गन्धरागो .. वे०... रसरागो .. वे०... फोहृन्धरागो फोहृन्धरागो
अनुसेति फोहृन्धरागोपरियापन्नो ति ? न हेव वक्तव्ये । ... वे०... ।

सदृशगो सदृधातुं अनुसेति न वक्तव्यं - "सदृधातुपरियापन्नो"
ति ? आमन्ता ।

तेन हि दिट्ठिगत अव्याकृतं ति ।

*दिट्ठिगत अव्याकृतं ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “मिच्छादिट्ठिक्कस्स, भिक्खवे, पुरिसपुग्गलस्स
यं चेव कायकम्म यथादिट्ठिसमत्त समादिन्न, यं च वचीकम्म ..पे०...
य च मनोकम्म, या च चेतना, या च पत्थना, यो च पणिधि, ये च सञ्चारा, 5
सब्बे ते धम्मा अनिट्ठाया अकन्ताया अमनापाया अहिताया दुक्खाया सवत्तन्ती”
ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तब्बं — “दिट्ठिगतं अव्याकृतं” ति ।

१४५(६) अपरियापन्नकथा

२४ *दिट्ठिगतं अपरियापन्नं ति ? आमन्ता ।

मग्गो फलं निब्बानं, सोत्तापत्तिमग्गो सोत्तापत्तिफलं, सकदागामि- 10
मग्गो सकदागामिफलं, अनागामिमग्गो अनागामिफलं, अरहत्तमग्गो
अरहत्तफलं, सतिपट्ठानं सम्मप्पधानं इद्विपादो इन्द्रियं वलं वोञ्जङ्गो
ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

२५ न वत्तब्बं — “दिट्ठिगतं अपरियापन्नं” ति ? आमन्ता ।

पुथुज्जनो “कामेसु वीतरागो” ति वत्तब्बो ति ? आमन्ता । 15

“विगतदिट्ठियो” ति वत्तब्बो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि दिट्ठिगतं अपरियापन्नं ति ।

चुद्धसमो वग्गो ।

तस्सुट्ठानं

अकुसलमूलं पटिसन्दहति कुसलमूलं, कुसलमूलं पटिसन्दहति
अकुसलमूलं, सत्तायतनं छविञ्जानकाया, अरियरूपं महाभूतानं उपादाय,
स्वेव अनुसयो त परियुट्ठानं, परियुट्ठानं चित्तविप्पयुत्तं, यथाधातुं तज्ज्वेव 20
अनुसेति, दिट्ठिगतं अव्याकृतं, दिट्ठिगतं अपरियापन्नं ति ।

२२ "दिट्ठिगत भव्याकत्तं ति ? आमन्ता
भव्याकत्तं भविपाकं ति ? न हेव वत्तम्भे ।

ननु सफ्तं सविपाकं ति ? आमन्ता ।

हृत्थि सफ्तं सविपाकं, नो च वत्तं रे वत्तम्भे ॥

५ भव्याकत्तं" ति ।

"दिट्ठिगतं भव्याकत्तं ति ? आमन्ता ।

ननु भिच्छादिट्ठिपरमानि वज्जानि वुत्तानि वत्तम्भे
आमन्ता ।

हृत्थि भिच्छादिट्ठिपरमानि वज्जानि वुत्तानि वत्तम्भे, नो च
१० वत्तं रे वत्तम्भे — "दिट्ठिगतं भव्याकत्तं" ति ।

"दिट्ठिगतं भव्याकत्तं ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — "भिच्छादिट्ठि वत्तो, वज्जं, पण्डुवत्ता, वज्जं-
दिट्ठि वुत्तत्ता ति । भत्तेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तम्भे — "दिट्ठिगतं भव्याकत्तं" ति ।

१५ "दिट्ठिगतं भव्याकत्तं ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — "भिच्छादिट्ठिस्स" वत्तो वत्तं, वुत्तं, वत्तं
गतीनं भव्यन्तरं गतिं वत्तमि — निरयं वा ति तिरवज्जान्तोति वा" ति ।
भत्तेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तम्भे — "दिट्ठिगतं भव्याकत्तं" ति ।

२० २३ "दिट्ठिगतं भव्याकत्तं" ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — "सस्सतो सोको" ति वत्तो, वज्जं, वज्जं-
कत्तमेतं 'सस्सतो सोको' ति वत्तो वज्जं, भव्याकत्तमेतं, 'वत्तत्ता वत्तो'
ति वत्तो वज्जं, भव्याकत्तमेतं 'वत्तत्ता वत्तो' ति वत्तो वज्जं ... पे०...
'त वत्तं त वत्तं ति वत्तो, वज्जं पे० वज्जं वत्तं वज्जं वत्तं
२५ ति वत्तो वज्जं पे० 'होति तत्तावत्तो परं मरणा' ति वत्तो, वज्जं
.. पे०... न होति तत्तावत्तो परं मरणा ति वत्तो वज्जं .. पे०... 'होति व
न च होति तत्तावत्तो परं मरणा ति वत्तो वज्जं ... पे० नेव होति वत्तं
होति तत्तावत्तो परं मरणा ति वत्तो वज्जं, भव्याकत्तमेतं ति । भत्तेव
सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

*ननु चित्ताधिपति सहजातान धम्मानं अधिपति, सो च आहारो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि चित्ताधिपति सहजातान धम्मान अधिपति, सो च आहारो, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, आहारपच्चयेन पच्चयो" ति ।

*ननु चित्ताधिपति सहजातानं धम्मान अधिपति, त च इन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि चित्ताधिपति सहजातानं धम्मान अधिपति, त च इन्द्रियं, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, इन्द्रियपच्चयेन पच्चयो" ति ।

४. *ननु वीमसाधिपति^१ सहजातान धम्मानं अधिपती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वीमसाधिपति सहजातान धम्मान अधिपति, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, सहजातपच्चयेन पच्चयो" ति ।

*ननु वीमसाधिपति सहजातान धम्मानं अधिपति, त च इन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, तं च इन्द्रियं, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, इन्द्रियपच्चयेन पच्चयो" ति ।

*ननु वीमसाधिपति सहजातान धम्मान अधिपति, त च मग्गङ्गं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वीमसाधिपति सहजातान धम्मानं अधिपति, तं च मग्गङ्गं, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, मग्गपच्चयेन पच्चयो" ति ।

५ *ननु अरिय धम्म गरु कत्वा उप्पज्जति पच्चवेक्खणा, तं चारम्मण ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरिय धम्म गरु कत्वा उप्पज्जति पच्चवेक्खणा, तं चारम्मण, तेन वत रे वत्तव्वे - "अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, आरम्मणपच्चयेन पच्चयो" ति ।

१५ पञ्चसम्यक्

१४६(१) पञ्चसम्यक्

१ *पञ्चमता ववत्विता ति ?

ननु बीमसा हेतु, सो च अधिपती ति ?

हस्मिन् बीमसा हेतु, सो च अधिपति,

"हेतुपञ्चमेन पञ्चमो, अधिपतिपञ्चमेन

५ *ननु सन्धाधिपति सहजातान् वम्मानं

हस्मिन् सन्धाधिपति सहजातान् वम्मानं

वत्तम्मे - "अधिपतिपञ्चमेन पञ्चमो,

२ *ननु विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं

धामन्ता ।

१० हस्मिन् विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं

वत्तम्मे - "अधिपतिपञ्चमेन पञ्चमो, सहजातपञ्चमेन

*ननु विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं

ति ? धामन्ता ।

हस्मिन् विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं अधिपति,

१३ इन्द्रिय तेन वत्त र वत्तम्मे - "अधिपतिपञ्चमेन पञ्चमो,

पञ्चमो" ति ।

*ननु विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं अधिपति,

ति ? धामन्ता ।

हस्मिन् विरियाधिपति सहजातान् वम्मानं अधिपति,

२० यन्त्रज्ञ, तेन वत्त रे वत्तम्मे - "अधिपतिपञ्चमेन पञ्चमो,

पञ्चमो" ति ।

३ ननु विज्ञाधिपति सहजातान् वम्मानं अधिपति ति

धामन्ता ।

हस्मिन् विज्ञाधिपति सहजातान् वम्मानं अधिपति,

२५ वत्तम्मे - अधिपतिपञ्चमेन पञ्चमो,

*ननु चित्ताधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, सो च आहारो ति ? आमन्ता ।

हज्चि चित्ताधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, सो च आहारो, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, आहारपच्चयेन पच्चयो” ति ।

*ननु चित्ताधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, त च इन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

हज्चि चित्ताधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, तं च इन्द्रियं, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, इन्द्रियपच्चयेन पच्चयो” ति ।

४ *ननु वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति ति ? आमन्ता ।

हज्चि वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, सहजातपच्चयेन पच्चयो” ति ।

*ननु वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, त च इन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

हज्चि वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, तं च इन्द्रियं, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, इन्द्रियपच्चयेन पच्चयो” ति ।

*ननु वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, त च मग्गज्जं ति ? आमन्ता ।

हज्चि वीमसाधिपति सहजातानं धम्मानं अधिपति, तं च मग्गज्जं, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, मग्गपच्चयेन पच्चयो” ति ।

५ *ननु अरिय धम्म गरु कत्वा उप्पज्जति पच्चवेक्खणा, तं चारम्मण ति ? आमन्ता ।

हज्चि अरियं धम्म गरु कत्वा उप्पज्जति पच्चवेक्खणा, तं चारम्मण, तेन वत रे वत्तब्बे — “अधिपतिपच्चयेन पच्चयो, आरम्मण-पच्चयेन पच्चयो” ति ।

६ ननु पुरिमा पुरिमा

कुसुमान बम्भान भनन्तरपञ्चवेन
भामस्ता ।

हृषि पुरिमा पुरिमा कुसुमा

७ कुसुमान बम्भान भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,
वत्तब्बे — “भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,

ननु पुरिमा पुरिमा भकुसुमा बम्भा
भकुसुमान बम्भान भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,
भामस्ता ।

८ हृषि पुरिमा पुरिमा भकुसुमा बम्भा
भकुसुमान बम्भान भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,
वत्तब्बे — “भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो

ननु पुरिमा पुरिमा किरियाव्याकृता
पञ्चिमान किरियाव्याकृता बम्भान भनन्तरपञ्चवेन
९ भासेवना ति ? भामस्ता ।

हृषि पुरिमा पुरिमा

किरियाव्याकृता बम्भान भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,
तेन वत्त रे वत्तब्बे — “भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो,
पञ्चवो” ति ।

१० ७ न वत्तब्बे — पञ्चवता वत्तिवता” ति ? भामस्ता ।
हतुपञ्चवेन पञ्चवो होति भारम्भपञ्चवेन, पञ्चवो
भनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो होति सनन्तरपञ्चवेन पञ्चवो होति ति
न हव वत्तब्बे ।

तन हि पञ्चवता वत्तिवता ति ।

१४७(१) अन्तरपञ्चवेन

११ वत्तिवतापञ्चवो वत्तब्बे न वत्तब्बे —
ति वत्तिवता ति ? भामस्ता ।

ननु अविज्जा सङ्खारेण सहजाता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अविज्जा सङ्खारेण सहजाता, तेन वत रे वत्तब्बे -

“अविज्जापच्चया पि सङ्खारा, सङ्खारपच्चया पि अविज्जा” ति ।

*तण्हापच्चया व उपादान, न वत्तब्बं - “उपादानपच्चया पि तण्हा” ति ? आमन्ता ।

5

ननु तण्हा उपादानेन सहजाता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि तण्हा उपादानेन सहजाता, तेन वत रे वत्तब्बे -

“तण्हापच्चया पि उपादान, उपादानपच्चया पि तण्हा” ति ।

६ †“जरामरणपच्चया, भिक्खवे, जाति, जातिपच्चया भवो” ति - अत्थेव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

10

तेन हि अविज्जापच्चया व सङ्खारा, न वत्तब्बं - “सङ्खारपच्चया पि अविज्जा” ति । तण्हापच्चया व उपादान, न वत्तब्बं - “उपादानपच्चया पि तण्हा” ति ।

*“विज्जाणपच्चया, भिक्खवे, नामरूप, नामरूपपच्चया पि विज्जाणं” ति - अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

15

तेन हि अविज्जापच्चया पि सङ्खारा, सङ्खारपच्चया पि अविज्जा, तण्हापच्चया पि उपादान, उपादानपच्चया पि तण्हा ति ।

१४८(३) अद्धाकथा

१० *अद्धा परिनिप्फन्नो ति ? आमन्ता ।

रूपं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

वेदना पे० सञ्जा पे० सङ्खारा पे० विज्जाणं 20
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अतीतो अद्धा परिनिप्फन्नो ति ? आमन्ता ।

रूप ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

वेदना पे० सञ्जा पे० सङ्खारा पे० विज्जाणं
नि ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

25

अनागतो अद्धा परिनिप्फन्नो ति ? आमन्ता ।

रूप ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

वेदना वे० सञ्ज्ञा

ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

पञ्चुप्यज्ञो भ्रष्टा प्रतिनिधित्वे

क्यं ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

वेदना वे० सञ्ज्ञा वे० ..

ति ? न हेतुं वक्तव्ये । वे० ..

“प्रतीत” क्यं वेदना सञ्ज्ञा सञ्ज्ञा

ति ? भ्रामन्ता ।

प्रतीता पञ्चवदा ति ? न हेतुं

भ्रामान्तं क्यं वेदना सञ्ज्ञा

ति ? भ्रामन्ता ।

भ्रामान्त पञ्चवदा ति ? न हेतुं वक्तव्ये । ..

पञ्चुप्यज्ञं क्यं वेदना सञ्ज्ञा सञ्ज्ञा

वदा ति ? भ्रामन्ता ।

पञ्चुप्यज्ञा पञ्चवदा ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

“प्रतीता पञ्चवदन्त्या प्रतीतो वदा, क्यं वदा

भ्रामान्तो वदा, पञ्चुप्यज्ञा पञ्चवदन्त्या पञ्चुप्यज्ञो

भ्रामन्ता ।

पञ्चवदा ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

“प्रतीतानि द्वावतामयवदन्ति प्रतीतो वदा, क्यं वदा

यतनानि भ्रामान्तो वदा पञ्चुप्यज्ञानि द्वावतामयवदन्ति

वदा ति ? भ्रामन्ता ।

वदन्ति वदा ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

प्रतीता भ्रामान्तं वातुयो प्रतीतो वदा,

वातुयो भ्रामान्तो वदा पञ्चुप्यज्ञा भ्रामान्तं वातुयो

भ्रामन्ता ।

वातुपञ्चानां वदा ति ? न हेतुं वक्तव्ये । .. वे० ..

प्रतीतानि वातुपञ्चानि प्रतीतो वदा

बावीसतिन्द्रियानि अनागतो अद्वा, पञ्चुपपन्नाति बावीसतिन्द्रियानि
पञ्चुपपन्नो अद्वा ति ? आमन्ता ।

छसट्ठि अद्वा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

११. न वत्तब्ब — “अद्वा परिनिप्फन्नो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तीणिमानि, भिक्खवे, कथावत्थूनि !
कतमानि तीणि ? अतीत वा, भिक्खवे, अद्धान आरब्भ कथं कथेय्य —
‘एव अहोसि अतीतमद्धान’ ति ; अनागत वा, भिक्खवे, अद्धानं आरब्भ
कथं कथेय्य — ‘एवं भविस्सति अनागतमद्धान’ ति, एतरहि वा, भिक्खवे,
पञ्चुपपन्नं अद्धान आरब्भ कथं कथेय्य — ‘एवं होति एतरहि पञ्चुपपन्न’
ति । इमानि खो, भिक्खवे, तीणि कथावत्थूनी” ति । अत्येव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि अद्वा परिनिप्फन्नो ति ।

१४६(४) खणलयमुहुत्तकथा

१२ *खणो परिनिप्फन्नो, लयो परिनिप्फन्नो, मुहुत्तं परि-
निप्फन्नं ति ? आमन्ता ।

खप ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

वेदना सञ्जा सङ्खारा विज्जाणं ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

१३ *न वत्तब्ब — “मुहुत्त परिनिप्फन्न ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तीणिमानि, भिक्खवे, कथावत्थूनि ।
कतमानि तीणि ? अतीत वा, भिक्खवे, अद्धानं आरब्भ कथं कथेय्य
— ‘एव अहोसि अतीतमद्धान’ ति, अनागत वा, भिक्खवे, अद्धानं
आरब्भ कथं कथेय्य — ‘एवं भविस्सति अनागतमद्धान’ ति ; एतरहि वा,
भिक्खवे, पञ्चुपपन्नं अद्धान आरब्भ कथं कथेय्य — ‘एवं होति एतरहि
पञ्चुपपन्न’ ति । इमानि खो, भिक्खवे, तीणि कथावत्थूनी” ति ।
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि मुहुत्त परिनिप्फन्न ति ।

११०(१५)

१४ "चत्तारो आसन्

मयो क्वं निम्बान्,

बोम्बार्डो ति ? न हेवं वत्तन्ते । --

१५ नि वत्तन्ते -- "चत्तारो

आसन्ता ।

अथग्येन आसन्ता वेहि आसन्तेहि

ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

तेन हि चत्तारो आसन्ता वत्तन्ते हि

१११(१) अथग्येन

११ "बोम्बार्डो वत्तन्ते वत्तन्ते

आसन्ता ।

मयो क्वं निम्बान् बोम्बार्डो

बोम्बार्डो ति ? न हेवं वत्तन्ते । .. वे०... ।

बोम्बार्डो वत्तन्ते वत्तन्ते बोम्बार्डो

वत्तन्ते । वे० ।

बोम्बार्डो वत्तन्ते वत्तन्ते बोम्बार्डो ति ?

बोम्बार्डो वत्तन्ते वत्तन्ते बोम्बार्डो ति ?

वत्तन्ते । वे० ।

बोम्बार्डो वत्तन्ते वे० वत्तन्ते वत्तन्ते

वत्तन्ते वत्तन्ते वे० वत्तन्ते वत्तन्ते -- वे०... वत्तन्ते

वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते ति ? न हेवं वत्तन्ते । .. वे०... ।

वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते ति ? वत्तन्ते ।

वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते ति ? न हेवं वत्तन्ते ।

वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते

वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते वत्तन्ते

१७ न वत्तब्बं — “लोकुत्तरानं धम्मानं जरामरणं लोकुत्तरं ति ? आमन्ता ।

लोकियं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि लोकुत्तर ति ।

१५२(७) सञ्जावेदयितकथा

१८ *सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्ति लोकुत्तरा ति ? आमन्ता । 5

मग्गो फल निब्बान, सोतापत्तिमग्गो सोतापत्तिफलं पे० ..

बोज्झङ्गो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

१९ न वत्तब्बं — “सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्ति लोकुत्तरा ति ? आमन्ता ।

लोकिया ति ? न हेवं वत्तब्बे । 10

तेन हि लोकुत्तरा ति ।

१५३(८) दुतियसञ्जावेदयितकथा

२० *सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्ति लोकिया ति ? आमन्ता ।

रूप ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

वेदना . सञ्जा . सङ्खारा . विञ्जाण ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 15

कामावचरा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

रूपावचरा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अरूपावचरा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२१ न वत्तब्बं — “सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्ति लोकिया ति ? आमन्ता । 20

लोकुत्तरा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि लोकिया ति ।

१५४(९) ततियसञ्जावेदयितकथा

२२ *सञ्जावेदयितनिरोध समापन्नो काल करेय्या ति ? आमन्ता ।

प्रति

मारणन्तिया बेदना, मारणन्तिया

मारणन्तिय चित्त ति ? न हेव वत्तब्बे ।

नत्थि सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं

६ मारणन्तिया बेदना, मारणन्तिया सञ्ज्जा,

मारणन्तिय चित्त ति ? आगमन्ता ।

हृत्थि नत्थि सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं

फस्सो, मारणन्तिया बेदना, मारणन्तिया सञ्ज्जा,

मारणन्तिय चित्त, नो च वत्त रे वत्तब्बे —

१० 'वत्तत्त करेय्या' ति ।

*सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नो कम्मं

प्रति सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं

चेतना चित्त ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ॥

नत्थि सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नस्तु कस्सो

१५ चेतना चित्त ति ? आगमन्ता ।

अफस्सकस्स कालं किरिया, अवेदकस्स कालं

पे० अचित्तकस्स कालं किरिया ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु सफस्सकस्स कालं किरिया पे० अचित्तकस्स

किरिया ति ? आगमन्ता ।

२० हृत्थि सफस्सकस्स कालं किरिया पे०

किरिया नो च वत्त रे वत्तब्बे — सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नो कम्मं

वरय्या ति ।

*सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नो कालं करेय्या ति ? आगमन्ता ।

सञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नस्तु कावे विद्धं करेय्य, कालं

२५ कम्म्य्य अग्निं कम्मय्या ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ॥

नञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नस्तु कावे विद्धं न करेय्य

नत्थ न कम्म्य्य अग्निं न कम्मय्या ति ? आगमन्ता ।

हृत्थि नञ्ज्जाबेदवित्तनिरोधं समापन्नस्तु कावे विद्धं न करेय्य

१. वत्तत्तत्तत्तत्त - १. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०. ११. १२. १३. १४. १५. १६. १७. १८. १९. २०. २१. २२. २३. २४. २५. २६. २७. २८. २९. ३०. ३१. ३२. ३३. ३४. ३५. ३६. ३७. ३८. ३९. ४०. ४१. ४२. ४३. ४४. ४५. ४६. ४७. ४८. ४९. ५०. ५१. ५२. ५३. ५४. ५५. ५६. ५७. ५८. ५९. ६०. ६१. ६२. ६३. ६४. ६५. ६६. ६७. ६८. ६९. ७०. ७१. ७२. ७३. ७४. ७५. ७६. ७७. ७८. ७९. ८०. ८१. ८२. ८३. ८४. ८५. ८६. ८७. ८८. ८९. ९०. ९१. ९२. ९३. ९४. ९५. ९६. ९७. ९८. ९९. १००.

सत्यं न कमेय्य, अग्निं न कमेय्य, नो च वत रे वत्तब्बे — “सञ्जावेदयित-
निरोधं समापन्नो कालं करेय्या” ति ।

*सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नो कालं करेय्या ति ? आमन्ता ।

सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नस्स काये विसं कमेय्य, सत्यं
कमेय्य, अग्निं कमेय्या ति ? आमन्ता ।

न निरोधं समापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

२३ सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नो न कालं करेय्या ति ?

आमन्ता ।

अत्थि सो नियामो येन नियामेन नियतो सञ्जावेदयित-
निरोधं समापन्नो न कालं करेय्या ति ? नत्थि ।

हञ्चि नत्थि सो नियामो येन नियामेन नियतो सञ्जावेदयित-
निरोधं समापन्नो न कालं करेय्य, नो च वत रे वत्तब्बे — “सञ्जावेदयित-
निरोधं समापन्नो न कालं करेय्या ति ।

२४ *चक्खुविञ्जाणसमङ्गी न कालं करेय्या ति ? आमन्ता ।

अत्थि सो नियामो येन नियामेन नियतो चक्खुविञ्जाणसमङ्गी
। कालं करेय्या ति ? नत्थि ।

हञ्चि नत्थि सो नियामो येन नियामेन नियतो चक्खुविञ्जाण-
समङ्गी न कालं करेय्य, नो च वत रे वत्तब्बे — “चक्खुविञ्जाणसमङ्गी
न कालं करेय्या” ति ।

१५५(१०) असञ्जसत्तुपिकथा

२५ *सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्तिं असञ्जसत्तुपिका^२ ति ? 20

आमन्ता ।

अत्थि सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नस्स अलोभो कुसलमूल,
अदोसो कुसलमूल, अमोहो कुसलमूल, सद्धा विरियं सति समाधिं पञ्जा
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

नत्थि सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नस्स अलोभो कुसलमूल, 25
अदोसो कुसलमूल पे० पञ्जा ति ? आमन्ता ।

१ नी० पोत्थके नत्थि । २ असञ्जनत्तुपिका — त्या०, रो०, एवमुपरि पि ।

हृत्वि नरिषु

कुसुममूल, प्रसोतो कुसुममूलं, प्रसोतो
समाधि पञ्चम, नो च वत रे वत्तम्भे —
प्रसञ्जसत्तुपिका” ति ।

८ “सञ्ज्ञाबेदयितनिरोधसमापति
ग्रामन्ता ।

प्रति सञ्ज्ञाबेदयितनिरोधं
चेतना चित्तं ति ? न हेव वत्तम्भे । ... पे० ...

नरिषु सञ्ज्ञाबेदयितनिरोध समापन्नसि

१० चेतना चित्तं ति ? ग्रामन्ता ।

अफस्सकस्स मग्गभाबना .. पे० ..
ति ? न हेव वत्तम्भे । .. पे० ..

ननु सफस्सकस्स मग्गभाबना .. पे० ..
ति ? ग्रामन्ता ।

१२ हृत्वि सफस्सकस्स मग्गभाबना पे०
भाबना, नो च वत रे वत्तम्भे —
सत्तुपिका” ति ।

“सञ्ज्ञाबेदयितनिरोधसमापति प्रसञ्जसत्तुपिका”
ग्रामन्ता ।

२० ये केचि सञ्ज्ञाबेदयितनिरोध समापन्नसि, सञ्ज्ञे
सत्तुपिका ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

२६ न वत्तम्भे — “सञ्ज्ञाबेदयितनिरोधसमापति प्रसञ्ज-
सत्तुपिका” ति ? ग्रामन्ता ।

ननु इषा पि असञ्ज्ञी तथा पि असञ्ज्ञी ति ? ग्रामन्ता ।
२८ हृत्वि इषा पि असञ्ज्ञी तथा पि असञ्ज्ञी तेन वत रे
वत्तम्भे — सञ्ज्ञाबेदयितनिरोधसमापति प्रसञ्जसत्तुपिका” ति ।

१५६(११) कम्मूपपन्नकथा

२७ “अञ्जं कम्म, अञ्जो कम्मूपपन्नो” ति ? ग्रामन्ता ।

१ कम्मूपपन्नो — जी एवमुपरि सि ।

अञ्जो फस्सो, अञ्जो फस्मूपचयो, अञ्जा वेदना, अञ्जो
वेदनूपचयो, अञ्जा सञ्जा, अञ्जो सञ्जूपचयो, अञ्जा चेतना,
अञ्जो चेतनूपचयो, अञ्ज चित्त, अञ्जो चित्तूपचयो, अञ्जा
सद्धा, अञ्जो सद्धूपचयो, अञ्ज विरियं, अञ्जो विरियूपचयो,
अञ्जा सति, अञ्जो सतूपचयो, अञ्जो समाधि, अञ्जो समाधू- 5
पचयो, अञ्जा पञ्जा, अञ्जो पञ्जूपचयो, अञ्जो रागो, अञ्जो
रागूपचयो पे० अञ्ज अनोत्तप्प, अञ्जो अनोत्तप्पूपचयो ति ?
न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

२८ *अञ्ज कम्मं, अञ्जो कम्मूपचयो ति ? आमन्ता ।

कम्मूपचयो कम्मेन सहजातो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... । 10

*कम्मूपचयो कम्मेन सहजातो ति ? आमन्ता ।

कुसलेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो कुसलो ति ? न हेवं
वत्तब्बे । .. पे० ।

*कुसलेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो कुसलो ति ? आमन्ता ।

सुखाय वेदनाय सम्पयुत्तेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो सुखाय 15
वेदनाय सम्पयुत्तो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

दुक्खाय वेदनाय . पे० अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तेन
कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तो ति ?
न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

२९ *कम्मूपचयो कम्मेन सहजातो ति ? आमन्ता । 20

अकुसलेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो अकुसलो ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अकुसलेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो अकुसलो ति ?
आमन्ता ।

सुखाय वेदनाय सम्पयुत्तेन कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो सुखाय 25
वेदनाय सम्पयुत्तो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

दुक्खाय वेदनाय पे० अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तेन
कम्मेन सहजातो कम्मूपचयो अदुक्खमसुखाय वेदनाय सम्पयुत्तो ति ?*
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३०. *कम्मं

कम्मूपपत्तो चित्तेन सहचारो,

न हेवं वत्तब्बे । .. वे० ..

कम्मूपपत्तो चित्तेन सहचारो,

आमन्ता ।

कम्म चित्तेन सहचारं,

.. वे० ..

*कम्मं चित्तेन सहचारं, चित्तं विज्जन्तं

आमन्ता ।

कम्मूपपत्तो चित्तेन सहचारो, चित्तं

विज्जन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. वे० ..

*कम्मूपपत्तो चित्तेन सहचारो, चित्तं विज्जन्तं

विज्जन्ती ति ? आमन्ता ।

कम्मं चित्तेन सहचारं चित्तं विज्जन्तं कम्मं व

न हेवं वत्तब्बे । वे० ।

३१ *कम्ममिह कम्मूपपत्तो ति ? आमन्ता ।

तस्सोव कम्मं सो कम्मूपपत्तो ति ? न हेवं वत्तब्बे

*कम्ममिह कम्मूपपत्तो कम्मूपपत्तो विपक्को

आमन्ता ।

तस्सोव कम्मं सो कम्मूपपत्तो सो कम्मविपक्को ति ?

हेवं वत्तब्बे । वे० ..

*कम्ममिह कम्मूपपत्तो कम्मूपपत्तो विपक्को विज्जन्तं

आमन्ता ।

कम्मूपपत्तो आरम्भो ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. वे० ..

कम्मूपपत्तो आरम्भो ति ? आमन्ता ।

विपक्को आरम्भो ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. वे० ..

१. कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं

कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं

कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं

कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं कम्मं

अव्यापज्झं पि कायसङ्खारं अभिसङ्खरित्वा, सव्यापज्झं पि अव्यापज्झं
 पि वचीसङ्खारं . पे० . मनोसङ्खारं अभिसङ्खरित्वा सव्यापज्झं पि
 अव्यापज्झं पि लोक उपपज्जति । तमेन सव्यापज्झं पि अव्यापज्झं पि
 लोक उपपन्नं समानं सव्यापज्झा पि अव्यापज्झा पि फस्सा फुसन्ति ।
 सो सव्यापज्झेहि पि अव्यापज्झेहि पि फस्सेहि फुट्ठो समानो सव्यापज्झं ५
 पि अव्यापज्झं पि वेदनं वेदेति वोकिण्णसुखदुक्खं, सेय्यथापि मनुस्सा
 एकच्चे च देवा एकच्चे च दिनिपातिका । इति खो, पुण्ण, भूता भूतस्स
 उपपत्तिं होति, यं करोति तेन उपपज्जति, उपपन्नमेतं फस्सा फुसन्ति ।
 एवं पाहं, पुण्ण, 'कम्मदायादा सत्ता' ति वदामी" ति । अत्येव सुत्तन्तो
 ति ? आमन्ता ।

10

तेन हि न वत्तव्व — "अञ्जं कम्मं, अञ्जो कम्मपचयो" ति ।

पन्नरसमो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

पच्चयता ववत्थिता, पटिच्चसमुप्पादो, अद्वा^१, खणो लयो मुहुत्तं,
 चत्तारो आसवा अनासवा, लोकुत्तरानं धम्मानं जरामरणं लोकुत्तरं^२,
 सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्तिं लोकुत्तरा, सञ्जावेदयितनिरोधसमापत्तिं
 लोकिया, सञ्जावेदयितनिरोधं समापन्नो कालं करेय्य, स्वेव मग्गो 15
 असञ्जसत्तुपत्तिया^३, अञ्जं कम्मं अञ्जो कम्मपचयो ति ।

ततियो पण्णासको ।

तत्सुद्धानं

अनुसया, सवरो, कप्पो, मूलं च ववत्थिता ति ।

— ० —

१ अद्वा च — रो० । २ लोकुत्तरा — म० । ३ असञ्जसत्तपिका — स्या०
 असञ्जसत्तुपत्तिया — रो० ।

१६. सोत्थसमो वंगो

१५७(१) निगन्हाती

१. परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स चित्त "मा रज्जि", "मा दुस्सि", "मा

"मा किमिस्सी" ति निगन्हाती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स उप्पत्तो फस्सो "मा निगन्हाती"

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

परो परस्स उप्पत्ता बेवना पे० उप्पत्ता सज्जना ...

चेतना उप्पत्तं चित्तं उप्पत्ता सज्जा उप्पत्तं विधिं ... उप्प

सति उप्पत्तो समाधि पे० उप्पत्ता पञ्चाना "मा निगन्हाती"

निगन्हाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

"परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स अत्थाय राग पज्जहति .. बोधं पज्जहति ... पे०

अनोत्तप्य पज्जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

"परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स अत्थाय मम्म भावेति सतिपुद्गलं धारो

पे० बोधो भवेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

"परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स अत्थाय दुक्ख परिजानाति समुद्वं पज्जहति, निरो

सञ्चिकरोति मम्म भावेती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० .. ।

परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

अग्घो अग्घस्स कारको परवृत्तिं दुक्खं दुक्खं ज्ञाय

करोति अग्घो पटिसक्केती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ... ।

"परो परस्स चित्त निगन्हाती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —

“अत्तना व कत पापं, अत्तना सङ्किलिस्सति ।

अत्तना अकत पाप, अत्तना व विमुज्झति ।

सुद्धि अमुद्धि पच्चत्तं, नाञ्जो अञ्जा विसोधये” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

5

तेन हि न वत्तब्बं — “परो परस्स चित्तं निग्गण्हाती” ति ।

२ न वत्तब्ब — “परो परस्स चित्तं निग्गण्हाती” ति ?

आमन्ता ।

ननु अत्थि बलप्पत्ता, अत्थि वसीभूता ति ? आमन्ता ।

हज्जि अत्थि बलप्पत्ता, अत्थि वसीभूता, तेन वत रे वत्तब्बे — 10

“परो परस्स चित्तं निग्गण्हाती” ति ।

१५८(२) पगहकथा

३ *परो परस्स चित्तं पग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स चित्तं “मा रज्जि,” “मा दुस्सि,” “मा मुय्हि,”
“मा किलिस्सी” ति पग्गण्हाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

परो परस्स चित्तं पग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

15

परो परस्स अलोभ कुसलमूल जनेति अदोस कुसलमूल जनेति
अमोह कुसलमूल जनेति सद्धं जनेति विरिय जनेति सति जनेति
समाधि जनेति पञ्जा जनेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

परो परस्स चित्तं पग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स उप्पन्ना फस्सो “मा निरुज्झी” ति पग्गण्हाती ति ? 20
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

परो परस्स उप्पन्ना वेदना पे० उप्पन्ना पञ्जा “मा
निरुज्झी” ति पग्गण्हाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परो परस्स चित्तं पग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

परो परस्स अत्थाय राग पजहति दोस पजहति मोहं 25
पजहति पे० अनोत्तप्प पजहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*परो परस्स चित्तं पग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

हज्चि परो परस्स नेवत्तनो, न अज्जेसं, न तस्स सुखं अनुप्पदेति,
नो च वत रे वत्तब्बे — “परो परस्स सुखं अनुप्पदेती” ति ।

*परो परस्स सुखं अनुप्पदेती ति ? आमन्ता ।

अज्जो अज्जस्स कारको, परद्धतं सुखं दुक्खं अज्जो करोति
अज्जो पटिसंवेदेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . । 5

६. तेन वत्तब्ब — “परो परस्स सुखं अनुप्पदेती” ति ?
आमन्ता ।

ननु आयस्मा उदायी एतद्वोच — “बहून^१ वत नो भगवा दुक्ख-
धम्मान अपहत्ता, बहून वत नो भगवा सुखधम्मान उपहत्ता, बहून वत
नो भगवा अकुसलानं धम्मान अपहत्ता, बहून वत नो भगवा कुसलान 10
धम्मानं उपहत्ता” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि परो परस्स सुखं अनुप्पदेती ति ।

१६०(४) अधिगग्रह मनसिकारकथा

७ *अधिगग्रह^२ मनसि करोती ति ? आमन्ता ।

तेन चित्तेन त चित्तं पजानाती ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० . । 15

तेन चित्तेन त चित्तं पजानाती ति ? आमन्ता ।

तेन चित्तेन त चित्तं “चित्तं” ति पजानाती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० . ।

तेन चित्तेन त चित्तं “चित्तं” ति पजानाती ति ? आमन्ता ।

त चित्तं तस्स चित्तस्स आरम्मणं ति ? न हेवं वत्तब्बे । 20
पे० . ।

*त चित्तं तस्स चित्तस्स आरम्मणं ति ? आमन्ता ।

तेन फस्सेन त फस्सं फुसति, तां वेदनां पे० तां
सज्जां तां चेतनां तेन चित्तेन तेन वितक्केन तेन
विचारेण तां पीतियां तां सतियां तां पज्जां त पज्जां 25
पजानाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

१ बहुन — स्या०, एवमुपरि पि । २ अधिगग्रह — स्या०, एवमुपरि पि ।

७. ८. "अतीति" ति मनसि करोती ति ? न हेवं

अतीति "अतीति" ति

मनसि करोती ति ? आत्मन् ।

द्विषं कस्तानं ... वे०...

न हेवं वत्तव्ये । ... वे०... ।

"अतीति" "अतीति" ति

ति मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तव्ये

अतीति "अतीति" ति

ति मनसि करोती ति ? आत्मन् ।

द्विषं कस्तानं ... वे०... द्विषं

न हेवं वत्तव्ये । ... वे०... ।

"अतीति" "अतीति" ति मनसिकरोती,

मनसि करोति, पञ्चुप्यत्तं "पञ्चुप्यत्तं" ति

हेवं वत्तव्ये । वे० ।

अतीति 'अतीति' ति मनसिकरोती,

मनसि करोति पञ्चुप्यत्तं 'पञ्चुप्यत्तं' ति मनसि

निष्पन्नं कस्तानं वे० ... तिष्ठं विस्तारं

न हेवं वत्तव्ये । वे० ।

८. अनाकन "अनाकन" ति मनसिकरोती

ति मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तव्ये । ... वे०.

अनाकन 'अनाकन' ति मनसिकरोती,

मनसि करोती ति ? आत्मन् ।

द्विषं कस्तानं वे० द्विषं विस्तारं

हेवं वत्तव्ये । वे० ।

"अनाकन" "अनाकन" ति मनसिकरोती,

ति मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तव्ये । ... वे०... ।

अनाकन अनाकन ति मनसि करोती,

ति मनसि करोती ति ? आत्मन् ।

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अनागतं “अनागतं” ति मनसिकरोन्तो, अतीत “अतीत” ति
मनसि करोति, पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसि करोती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । .. पे० . ।

5

अनागत “अनागत” ति मनसिकरोन्तो, अतीत “अतीत” ति
मनसि करोति, पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसि करोती ति ?
आमन्ता ।

तिण्ण फस्सानं पे० तिण्णं चित्तानं समोधानं होती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

10

१० *पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसिकरोन्तो, अतीतं
“अतीत” ति मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पच्चुप्पन्नं “पच्चुप्पन्नं” ति मनसि करोन्तो, अतीत “अतीतं”
ति मनसि करोती ति ? आमन्ता ।

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ? 15
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसिकरोन्तो, अनागत “अनागतं”
ति मनसि करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसिकरोन्तो, अनागत “अनागत”
ति मनसि करोती ति ? आमन्ता ।

20

द्विन्नं फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसिकरोन्तो, अतीत “अतीत”
ति मनसि करोति, अनागत “अनागत” ति मनसि करोती ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

25

पच्चुप्पन्न “पच्चुप्पन्न” ति मनसिकरोन्तो, अतीत “अतीत”
ति मनसि करोति, अनागतं “अनागत” ति मनसि करोती ति ?
आमन्ता ।

तिण्ण फस्सानं पे० तिण्णं चित्तानं समोधानं होती ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

30

११ वि

ननु कुतः प्रकथ्यते ~

“सर्वे सद्भावाः

अथ निमित्तवन्ति”

“सर्वे सद्भावाः कुम्भे

अथ निमित्तवन्ति

“सर्वे ब्रह्मा धर्मेताः

अथ निमित्तवन्ति कुम्भे,

अस्येव सुतन्तोति ? आत्मन्तः

तेन हि अभिमन्तु मनसि करोती

१६१(२) कथं हेतु-ति

१२ “कथं हेतु-ति ? आत्मन्ता ।

असोमो हेतु-ति ? न हेतुं वस्तव्ये,

असोमो हेतु-ति ? वे० असोमो हेतु-ति

मोहो हेतु-ति ? न हेतुं वस्तव्ये । वे० .. १

“कथं हेतु-ति ? आत्मन्ता ।

सारम्भं अति तत्स आत्मन्ता ... वे०

हेतु वस्तव्ये । वे० ।

ननु अनारम्भं अति तत्स आत्मन्ता ... वे०

आत्मन्ता ।

हृदि अनारम्भं अति तत्स आत्मन्ता ...

नो व वत रे वस्तव्ये — ‘कथं हेतु-ति’ ।

१३ “असोमो हेतु सारम्भो अति तत्स

पनिधीति ? आत्मन्ता ।

कथं हेतु सारम्भं अति तत्स आत्मन्ता ...

न हेतु वस्तव्ये । वे० .. १

अदोसो हेतु अमोहो हेतु .. लोभो हेतु दोसो हेतु मोहो हेतु सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना . पे० . पणिधी ति ? आमन्ता ।
 रूप हेतु सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ?
 न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

*रूप हेतु अनारम्मण^१, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी 5
 ति ? आमन्ता ।

अलोभो हेतु अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना . पे०...
 पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

रूप हेतु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना . पे० पणिधी
 ति ? आमन्ता ।

10

अदोसो हेतु अमोहो हेतु लोभो हेतु दोसो हेतु मोहो हेतु अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

१४ १ न वत्तब्ब - "रूप हेतू" ति ? आमन्ता ।

ननु महाभूता उपादायरूपान^२ उपादायहेतू^३ ति ? आमन्ता । 15

हज्जि महाभूता उपादायरूपान उपादायहेतु, तेन वत्त रे वत्तब्बे - "रूप हेतू" ति ।

१६२(६) रूपं सहेतुकं ति कथा

१५ *रूप सहेतुक ति ? आमन्ता ।

अलोभहेतुना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अदोसहेतुना ति पे० . अमोहहेतुना ति लोभहेतुना . 20
 दोसहेतुना पे० मोहहेतुना ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*रूप सहेतुक ति ? आमन्ता ।

सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? 25
 आमन्ता ।

१ सारम्मण - रो० । २-२ उपादा रूपान उपादाय हेतू - रो०, एवमुपरि पि ।

हृत्वि

नो य वत् दे वत्तये

१६ "जयोषी

... वे०... पचिषी ति ?

कम् न्होतुम्

ति ? न हेवं वत्तये । ... वे०...

जयोषी न्होतुमी ...

वति क्षमावि ... वत्तय ...

विट्ति .. विविचिन्तय ... वीर्य ...

१० न्होतुम् क्षारम्भं, वीर्य तस्य

वत्तय ।

कम् न्होतुम् क्षारम्भं, वीर्य

ति ? न हेवं वत्तये । ... वे०... ।

"कम् न्होतुम् क्षारम्भं,

१३ ति ? वत्तय ।

जयोषी न्होतुमी क्षारम्भवी,

पचिषी ति ? न हेवं वत्तये । ... वे०... ।

कम् न्होतुम् क्षारम्भं वीर्य

पचिषी ति ? वत्तय ।

२० जयोषी न्होतुमी वे० जयोषी

तस्य वत्तय वे० पचिषी ति ? न हेवं व

१० । न वत्तय — "कम् न्होतुम्" ति ?

कम्, कम्, क्षारम्भं ति ? वत्तय ।

हृत्वि कम् न्होतुम् देव वत् दे वत्तये —

१६३(०) कम् न्होतुम् ति वत्तय

१० "कम् न्होतुम् ति ?

क्षारम्भं, वीर्य तस्य

वत्तय । ... वे०... ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे०.. पणिधी ति ?
आमन्ता ।

हञ्चि अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना . पे०.. पणिधि,
नो च वत रे वत्तब्बे — “रूप कुसल” ति ।

१६ *अलोभो कुसलो सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना 5
.पे०.. पणिधी ति ? आमन्ता ।

रूप कुसल सारम्मणं, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अदोसो कुसलो पे० अमोहो कुसलो पे० सद्धा
विरिय . सति समाधि पे० पञ्जा कुसला सारम्मणा, अत्थि 10
ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

रूप कुसल सारम्मणं, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रूप कुसल अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी
ति ? आमन्ता ।

15

अलोभो कुसलो अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना . पे० .
पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रूप कुसल अनारम्मणं, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी
ति ? आमन्ता ।

अदोसो कुसलो पे० पञ्जा कुसला अनारम्मणा, नत्थि 20
ताय आवट्टना . पे० पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० *रूप अकुसल ति ? आमन्ता ।

सारम्मण, अत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? 25
आमन्ता ।

हञ्चि अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधि,
नो च वत रे वत्तब्बे — “रूप अकुसल” ति । पे० ।

पे०.. पणिषी ति ।

स्य प्रकुसलं

ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

दोसो .. बोद्धो ..

नत्थि तस्स प्राकट्टना .. पे०..

स्य प्रकुसलं

ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०..

स्य प्रकुसलं प्रणारम्भणं,

१० पणिषी ति ? आमन्ता ।

सोमो प्रकुसलो प्रणारम्भणो

पणिषी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०..

स्य प्रकुसलं प्रणारम्भणं, नत्थि

ति ? आमन्ता ।

१५ दोसो मोहो पे०..

नत्थि तस्स प्राकट्टना पे० पणिषी ति ?

२२ मि वत्तब्बं - "स्य कुसलं"

आमन्ता ।

ननु कायकम्म वचीकम्मं कुसलं वि

२० हम्मिन् कायकम्म वचीकम्मं कुसलं वि

रे वत्तब्बे - 'स्य कुसलं पि प्रकुसलं पी' ति ।

१६४(न) स्य विपाको ति कम्म

२३ स्य विपाको ति ? आमन्ता ।

स्य सुखवेदनिधं दुक्खवेदनिधं

वेदनाय सम्पवुत्तं दुक्खाय वेदनाय सम्पवुत्तं,

२५ सम्पवुत्तं फस्सेन सम्पवुत्तं पे० विस्सेन

तस्स प्राकट्टना पे० पणिषी ति ?

ननु न सुखवेदनिधं न

तस्स प्राकट्टना पे०... पणिषी

हञ्चि न सुखवेदनिय न दुखवेदनिय पे० . अनारम्मणं,
नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “रूपं
विपाको” ति ।

२४ *फस्सो विपाको, फस्सो सुखवेदनियो दुखवेदनियो
. पे० सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? 5
आमन्ता ।

रूपं विपाको, रूपं सुखवेदनिय दुखवेदनिय पे० सारम्मण,
अत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*रूप विपाको, रूप न सुखवेदनिय न दुखवेदनिय पे० .
अनारम्मण, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? आमन्ता । 10

फस्सो विपाको, फस्सो न सुखवेदनियो न दुखवेदनियो पे० ..
अनारम्मणो, नत्थि तस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
. पे० . . ।

२५ न वत्तब्बं — “रूप विपाको” ति ? आमन्ता ।

ननु कम्मस्स कतत्ता उप्पन्ना चित्तचेतसिका धम्मा विपाको 15
ति ? आमन्ता ।

हञ्चि कम्मस्स कतत्ता उप्पन्ना चित्तचेतसिका धम्मा विपाको,
तेन वत रे वत्तब्बे — “कम्मस्स कतत्ता उप्पन्न रूप विपाको” ति ।

१६५(६) रूपं रूपावचरारूपावचरं ति कथा

२६ *अत्थि रूपं रूपावचरं ति ? आमन्ता ।

समापत्तेसिय उपपत्तेसिय दिट्ठधम्मसुखविहार^१, समापत्तेसियेन 20
चित्तेन उपपत्तेसियेन चित्तेन दिट्ठधम्मसुखविहारेन चित्तेन सहगतं
सहजात संसट्ठ सम्पयुत्त एकुप्पाद एकनिरोध एकवत्थुक एकारम्मणं
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

ननु न समापत्तेसिय न उपपत्तेसिय न दिट्ठधम्मसुखविहारं,
न समापत्तेसियेन चित्तेन न^२ उपपत्तेसियेन चित्तेन न दिट्ठधम्मसुख- 25
विहारेन चित्तेन सहगत सहजात संसट्ठ सम्पयुत्त एकुप्पाद एकनिरोधं
एकवत्थुक एकारम्मण ति ? आमन्ता ।

१ दिट्ठधम्मसुखविहारेन — स्या० । २ स्या० पोत्यके नत्थि ।

हृदि न समापत्तेस्मिन् न

न समापत्तेस्मिन् चित्तेन .. ३० ..

“प्रति स्व रूपावचर” ति ।

२७ *प्रति स्व प्ररूपावचरं ति

समापत्तेस्मिन् उपपत्तेस्मिन्

चित्तेन ३ ३ ३ ३ ३ ३

संसद्गु सम्पयुक्त एकुप्पाद एकनिरोध एककार्मण्य
हेव वत्तम्भे । पे० ।

ननु न समापत्तेस्मिन् न उपपत्तेस्मिन् न

न समापत्तेस्मिन् चित्तेन पे० एककार्मण्यं ति

हृदि न समापत्तेस्मिन् न उपपत्तेस्मिन्

एकार्मण्यं, नो च वत्त रे वत्तम्भे — “प्रति स्व

२८ नि वत्तम्भं — “प्रति स्व रूपावचरं

वचर” ति ? आम्भता ।

ननु कामावचरकम्मस्स कतता स्व कामावचरं

हृदि कामावचरकम्मस्स कतता स्व कामावचरं

वत्तम्भे — “रूपावचरकम्मस्स कतता स्व रूपावचरं

कतता स्व प्ररूपावचर” ति ।

१६६(१०) रूपरूपवातुपरियापन्नकथा

२९ रूपरामो रूपवातुपरियापन्नो ति ? आम्भता ।

समापत्तेमियो उपपत्तेमियो विट्ठबम्मसुखविहारो,

सियेन चित्तेन उपपत्तसियेन चित्तेन विट्ठबम्मसुखविहारो
सहमतो सहजातो संसद्गु सम्पयुक्तो एकुप्पादो एकनिरोधो एककार्मण्यो
एकार्मण्यो ति ? न हेव वत्तम्भ । पे० ।

ननु न समापत्तेमियो न उपपत्तमियो न विट्ठबम्मसुखविहारो

न समापत्तमियेन चित्तेन पे० एकवत्तुको एकार्मण्यो ति ।
आम्भता ।

हृदि न समापत्तेमियो न उपपत्तमियो

न समापत्तेसियेन चित्तेन पे० एकवत्थुको एकारम्मणो, नो च वत रे वत्तब्बे — “रूपरागो रूपधातुपरियापन्नो” ति ।

३० *रूपरागो रूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता ।

सद्दरागो सद्दधातुपरियापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

रूपरागो रूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता ।

5

गन्धरागो पे० रसरगो पे० फोढुब्बरागो फोढुब्ब-
धातुपरियापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*सद्दरागो न वत्तब्ब — “सद्दधातुपरियापन्नो” ति ? आमन्ता ।

रूपरागो न वत्तब्ब — “रूपधातुपरियापन्नो” ति ? न हेव
वत्तब्बे । पे० ।

10

गन्धरागो पे० रसरगो पे० फोढुब्बरागो न वत्तब्ब —
“फोढुब्बधातुपरियापन्नो” ति ? आमन्ता ।

रूपरागो न वत्तब्ब — “रूपधातुपरियापन्नो” ति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० ।

३१ *अरूपरागो अरूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता ।

15

अरूपरागो न वत्तब्ब — “अरूपधातुपरियापन्नो” ति ? न हेव
वत्तब्बे । .. पे० . ।

अरूपरागो अरूपधातुपरियापन्नो ति ? आमन्ता ।

समापत्तेसियो उपपत्तेसियो दिट्ठधम्मसुखविहारो, समापत्ते-
सियेन चित्तेन उपपत्तेसियेन चित्तेन दिट्ठधम्मसुखविहारेन चित्तेन सहगतो
सहजातो ससद्दो सम्पयुत्तो एकुप्पादो एकनिरोधो एकवत्थुको एका-
रम्मणो ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

20

ननु न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो न दिट्ठधम्मसुखविहारो,
न समापत्तेसियेन चित्तेन .. पे० एकवत्थुको एकारम्मणो ति ?
आमन्ता ।

25

हञ्चि न समापत्तेसियो न उपपत्तेसियो न दिट्ठधम्मसुखविहारो,
न समापत्तेसियेन चित्तेन न उपपत्तेसियेन चित्तेन न दिट्ठधम्मसुखविहारेन
चित्तेन सहगतो सहजातो संसद्दो सम्पयुत्तो एकुप्पादो एकनिरोधो एक-
वत्थुको एकारम्मणो, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरूपरागो अरूपधातु-
परियापन्नो” ति ।

30

३२ *अस्परराजो

सह्यराजो सह्यराजुपरियापन्नो

अस्परराजो

नन्धराजो ... पे० .. रसराजो ...

चातुपरियापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

*सह्यराजो न वत्तब्बं -

अस्परराजो न वत्तब्बं -

वत्तब्बे । पे०.. ।

नन्धराजो .. पे० .. रसराजो .. पे०...

"फोटुम्बचातुपरियापन्नो" ति ? आमन्त ।

अस्परराजो न वत्तब्बं -

वत्तब्बे । पे० ।

३३ नि वत्तब्बं - "स्परराजो

अस्परचातुपरियापन्नो" ति ? आमन्त ।

ननु कामराजो कामचातुपरियापन्नो ति ?

हस्मिन् कामराजो कामचातुपरियापन्नो, तेन वत्त

"स्परराजो स्परचातुपरियापन्नो, अस्परराजो

उत्तराय

चित्तनिगमहो, चित्तपमाहो, कुत्तापुत्तराय,

मनमिकारो, स्पर्श हेतु, स्पर्श सहेतुकं स्पर्श कुत्तराय नि कुत्तराय नि

विषाको अस्ति स्पर्श स्पर्शवत्तर अस्ति स्पर्श अस्पर्शवत्तर, एवमेव विषाको

कामचातुपरियापन्नो ति ।

१७. सत्तरसमो वग्गो

१६७(१) अरहतो पुञ्जूपचयकथा

१. *अत्थि अरहतो पुञ्जूपचयो ति ? आमन्ता ।

R 5

अत्थि अरहतो अपुञ्जूपचयो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .।

नत्थि अरहतो अपुञ्जूपचयो ति ? आमन्ता ।

नत्थि अरहतो पुञ्जूपचयो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० .।

२ *अत्थि अरहतो पुञ्जूपचयो ति ? आमन्ता ।

5

अरहा पुञ्जाभिसङ्खार अभिसङ्खारोति, आनेज्जाभिसङ्खारं
अभिसङ्खारोति, गतिसवत्तनियं कम्म करोति, धवसवत्तनियं कम्मं
करोति, इस्सरियसवत्तनियं कम्म करोति, अधिपच्चसवत्तनियं कम्म
करोति, महाभोगसवत्तनियं कम्म करोति, महापरिवारसंवत्तनियं
कम्म करोति, देवसोभग्यसवत्तनियं कम्म करोति, मनुस्ससोभग्य- 10
सवत्तनियं कम्मं करोती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

३. *अत्थि अरहतो पुञ्जूपचयो ति ? आमन्ता ।

अरहा आचिनाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहा अपचिनाती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .।

B 39

अरहा पजहती ति पे० अरहा उपादियती ति पे० . 15

अरहा विसिनेती ति पे० अरहा उस्सिनेती ति पे० अरहा
विधूपेती ति पे० अरहा सन्धूपेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अरहा नेवाचिनाति न अपचिनाति अपचिनित्वा ठितो
ति ? आमन्ता ।

R 54

हज्जिच अरहा नेवाचिनाति नापचिनाति अपचिनित्वा ठितो, 20
नो च वत रे वत्तब्बे - "अत्थि अरहतो पुञ्जूपचयो" ति ।

*ननु अरहा नेव पजहति न उपादियति पजहित्वा ठितो, नेव
विसिनेति न उस्सिनेति विसिनेत्वा ठितो, नेव विधूपेति न सन्धूपेति
विधूपेत्वा ठितो ति ? आमन्ता ।

हृद्विध प्ररह्या नेव

नत रे वतव्ये — “नत्वि प्ररह्यो

४ नत्वि प्ररह्यो पुञ्चपञ्चो

प्ररह्या वान वदेम्या ति ?

५ हृद्विध प्ररह्या वानं वदेम्य, नो

पुञ्चपञ्चो’ ति ।

प्ररह्या वीवरं वदेम्य .. वे०...

वदेम्य गिमानपञ्चवदेतञ्चपरिच्छादं वदेम्य,

मोजनीय वदेम्य पामीवं वदेम्य .. चेतिव

१० प्रारोपेम्य .. गन्ध प्रारोपेम्य .. विनोपनं

धमिदन्निष्ठं करेम्या ति ? धामन्ता ।

हृद्विध प्ररह्या चेतिव धमिदन्निष्ठं

“नत्वि प्ररह्यो पुञ्चपञ्चो’ ति ।

१६८(२) नत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु ति कदा

५ “नत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु ति ? प्रकाशमञ्चु

१५ नत्वि प्ररह्यस्तवातको ति ? न ह्येवं वतव्ये ।

प्रत्वि प्ररह्यस्तवातको ति ? धामन्ता ।

प्रत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु ति ? न ह्येवं वतव्ये ।

नत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु ति ? धामन्ता ।

नो प्ररह्यस्त जीविना बोरोपेति तति’ जीविने

२० जीविना बोरोपेति धमति जीविते जीवितावसे जीविता

ति ? नति जीविता जीवितावसेम जीविता बोरोपेती ति ।

हृद्विध मति जीविता जीवितावसे जीविता बोरोपेति, नो

नत रे वतव्य — नत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु’ ति ।

नति जीविते जीवितावसेम जीविता बोरोपेती ति, नति

२५ प्ररह्यस्तवातको ति ? न ह्येवं वतव्य । व० ।

६ नत्वि प्ररह्यो प्रकाशमञ्चु ति ? धामन्ता ।

अरहतो काये विसं न कमेय्य, सत्थं न कमेय्य, अग्निं न कमेय्या
ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

ननु अरहतो काये विसं कमेय्य, सत्थं कमेय्य, अग्निं कमेय्या
ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहतो काये विसं कमेय्य, सत्थं कमेय्य, अग्निं कमेय्य, 5
नो च वत्तं रे वत्तब्बे — “नत्थि अरहतो अकालमच्चू” ति ।

*अरहतो काये विसं न कमेय्य, सत्थं न कमेय्य, अग्निं न कमेय्या
ति ? आमन्ता ।

नत्थि अरहन्तधातको ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

७ अत्थि अरहतो अकालमच्चू ति ? आमन्ता । 10

ननु वुत्तं भगवता — “नाहं, भिक्खवे, सञ्चेतनिकानं कम्मानं
कतानं उपचितानं अप्पटिसवेदित्वा व्यन्तीभावं वदामि, तं च खो
दिट्ठेव धम्मे उपपज्जे^१ वा अपरे वा परियाये” ति । अत्थेव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि नत्थि अरहतो अकालमच्चू ति । 15

१६६(३) सब्वमिदं कम्मतो ति कथा

८. *सब्वमिदं कम्मतो ति ? आमन्ता ।

कम्मं पि कम्मतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

सब्वमिदं कम्मतो ति ? आमन्ता ।

सब्वमिदं पुब्बेकतहेतू ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

सब्वमिदं कम्मतो ति ? आमन्ता । 20

सब्वमिदं कम्मविपाकतो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

९ *सब्वमिदं कम्मविपाकतो ति ? आमन्ता ।

कम्मविपाकेन पाणं हनेय्या ति ? आमन्ता^२ ।

पाणातिपातो सफलो ति ? आमन्ता ।

कम्मविपाको सफलो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० । 25

कम्मविपाको अफलो ति ? आमन्ता ।

पानातिपातो भ्रष्टो ति ?

*कम्मविपाकेन प्रविचं

पिसुव मवेय्य फससं ववेय्य ... सम्म^१

निस्तोप हरेय्य एकानारिकं करेय्य ...

८ गण्ठेय्य मामवातकं^२ करेय्य निवमवातकं

दान ववेय्य चीवर ववेय्य पिण्डपातं ववेय्य^३

गिलानपञ्चयमेसञ्जपरिक्खारं ववेय्या ति ?

गिलानपञ्चयमेसञ्जपरिक्खारो सक्को ति ?

कम्मविपाको सक्को ति ? न हेवं वक्कन्ती ।

१० कम्मविपाको भ्रष्टो ति ? आमन्ता ।

गिलानपञ्चयमेसञ्जपरिक्खारो भ्रष्टो ति ? ववेय्य

पे० ।

१० ति वत्तम्भ - 'सम्भमिह कम्मतो' ति ?

ननु बुत्त भगवता -

१२ "कम्मुता वत्तती लोको, कम्मुता वत्तती पक्खी^४ ।

कम्मनिबन्धना सत्ता रवस्सानी^५ न वावतो ॥

"कम्मेन कित्ति लमते पत्तं,

कम्मेन ज्ञानि च वव च वव्वं ।

तं कम्मं नानाकरव विवित्था,

२० कस्मा ववे नत्वि कम्म ति लोके' ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि 'सम्भमिह कम्मतो' ति ।

१७०(४) इन्द्रियवद्वक्थ्वा

११ इन्द्रियवद्वक्थ्वा वुक्ख ति ? आमन्ता ।

इन्द्रियवद्वक्थ्वा अनिच्च सङ्गत पटिञ्चसमुप्यजं

२२ वयवम्म विरागधम्म निरोधधम्म विपरिणामधम्मं ति ? न हेवं वत्तम्भे । पे० ।

१-१ सम्भमिह - टी । २ मामवात - टी वक्कन्तीति । ३ ववेय्य -

ननु अनिन्द्रियबद्ध अनिच्च सङ्खतं पटिच्चसमुप्पन्नं खयधम्मं
वयधम्मं विरागधम्मं निरोधधम्मं विपरिणामधम्मं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अनिन्द्रियबद्ध अनिच्च सङ्खतं पटिच्चसमुप्पन्नं खयधम्मं
वयधम्मं विरागधम्मं निरोधधम्मं विपरिणामधम्मं, नो च वत रे
वत्तब्बे — “इन्द्रियबद्धञ्जेव दुक्खं” ति ।

5

*अनिन्द्रियबद्ध अनिच्च सङ्खतं पटिच्चसमुप्पन्नं पे०. विपरि-
णामधम्मं, तं च न^१ दुक्खं ति ? आमन्ता ।

इन्द्रियबद्ध अनिच्चं सङ्खतं . पे० विपरिणामधम्मं, तं च
न^१ दुक्खं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*इन्द्रियबद्ध अनिच्च सङ्खतं .. पे० विपरिणामधम्मं, तं च 10
दुक्खं ति ? आमन्ता ।

अनिन्द्रियबद्ध अनिच्च सङ्खतं . पे० विपरिणामधम्मं, तं
च दुक्खं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१२. *इन्द्रियबद्धञ्जेव दुक्खं ति ? आमन्ता ।

ननु यदनिच्च त दुक्खं वुत्तं भगवता — “अनिन्द्रियबद्ध अनिच्च” 15
ति ? आमन्ता ।

हञ्चि यदनिच्च त दुक्खं वुत्तं भगवता — अनिन्द्रियबद्ध अनिच्चं,
नो च वत रे वत्तब्बे — “इन्द्रियबद्धञ्जेव दुक्खं” ति ।

१३ १ न वत्तब्ब — “इन्द्रियबद्धञ्जेव दुक्खं” ति ? आमन्ता ।

यथा इन्द्रियबद्धस्स दुक्खस्स परिञ्जाय भगवति ब्रह्मचरियं 20
वुस्सति, एवमेव^२ अनिन्द्रियबद्धस्स दुक्खस्स परिञ्जाय भगवति ब्रह्मचरियं
वुस्सती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

यथा इन्द्रियबद्ध दुक्खं परिञ्जातं न पुन उप्पज्जति, एवमेवं
अनिन्द्रियबद्ध दुक्खं परिञ्जातं न पुन उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि इन्द्रियबद्धञ्जेव दुक्खं ति ।

25

१७१(५) ठपेत्वा अरियमग्गं ति कथा

१४ *ठपेत्वा अरियमग्गं अवसेसा सङ्खारा दुक्खा ति ?
आमन्ता ।

१ सी० पोत्यके नल्लि । २ एवमेव — स्या०, एवमुपरि पि ।

दुक्खसमुदयो पि दुक्खो हि
 दुक्खसमुदयो पि दुक्खो हि ?
 तीजेव परिबसन्धानी हि ?
 तीजेव परिबसन्धानी हि ?
 ननु चत्तारि परिबसन्धानि वुत्ताणि
 समुदयो, दुक्खनिरोधो, दुक्खनिरोधमागमिणी
 हन्ति चत्तारि परिबसन्धानि वुत्ताणि
 दुक्खसमुदयो, दुक्खनिरोधो, दुक्खनिरोधमागमिणी
 रे वत्तन्ते - "तीजेव परिबसन्धानी" हि ।

"दुक्खसमुदयो पि दुक्खो हि ? आगच्छ ।
 केतुदेवा हि ? अग्निज्जुदेवा हि ?
 परिग्रहणो अग्निज्जु हि ? आगच्छ ।
 परिग्रहणो दुक्खो हि ? न हेवं वत्तन्ते । ...
 परिग्रहणो अग्निज्जु सो च न दुक्खो हि ?
 दुक्खसमुदयो अग्निज्जु, सो च न दुक्खो हि ?

पे० ।

दुक्खसमुदयो अग्निज्जु सो च दुक्खो हि ? आगच्छ ।
 परिग्रहणो अग्निज्जु सो च दुक्खो हि ? न हेवं वत्तन्ते ।

प० ।

१४ । न वत्तन्ते - एतत्था परिग्रहणं अग्निज्जु वत्तन्ते
 दुक्खा हि ? आगच्छ ।

ननु मा दुक्खनिरोधमागमिणी परिग्रहणं हि ? आगच्छ ।
 अग्निज्जु मा दुक्खनिरोधमागमिणी परिग्रहणं तेन वत्त रे वत्तन्ते -
 'एतत्था परिग्रहणं अग्निज्जु वत्तन्ते' हि ।

१७२(१) न वत्तन्ते महो परिग्रहणं परिग्रहणं हि वत्त

१५ । न वत्तन्ते - महो परिग्रहणं परिग्रहणं हि ?
 वत्तन्ते ।

ननु सङ्खो आहुनेय्यो पाहुनेय्यो दक्खिणेय्यो अञ्जलिकरणीयो^१
अनुत्तर पुञ्जक्खेत्तं लोकस्सा ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सङ्खो आहुनेय्यो पाहुनेय्यो दक्खिणेय्यो अञ्जलि-
करणीयो अनुत्तरं पुञ्जक्खेत्तं लोकस्स, तेन वत रे वत्तब्बे — “सङ्खो
दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ।

5

*न वत्तब्ब — “सङ्खो दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ? आमन्ता ।

ननु चत्तारो पुरिसयुगा अट्ठ पुरिसपुग्गला दक्खिणेय्या वुत्ता
भगवता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि चत्तारो पुरिसयुगा अट्ठ पुरिसपुग्गला दक्खिणेय्या वुत्ता
भगवता, तेन वत रे वत्तब्बे — “सङ्खो दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ।

10

*न वत्तब्ब — “सङ्खो दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि केचि सङ्खस्स दान देन्ती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अत्थि केचि सङ्खस्स दान देन्ति, तेन वत रे वत्तब्बे —
“सङ्खो दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ।

ननु अत्थि केचि सङ्खस्स चीवर देन्ति पे० पिण्डपात देन्ति
सेनासनं देन्ति , गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खार देन्ति . खादनीय
देन्ति भोजनीयं देन्ति पे० पानीय देन्ती ति ? आमन्ता ।

15

हञ्चि अत्थि केचि सङ्खस्स पानीय देन्ति, तेन वत रे वत्तब्बे —
“सङ्खो दक्खिण पटिग्गण्हाती” ति ।

*न वत्तब्बं — “सङ्खो दक्खिणं पटिग्गण्हाती” ति ? आमन्ता ।

20

ननु वुत्त भगवता —

“आहुतिं^२ जातवेदो व, महामेघ व मेदनी^३ ।

सङ्खो समाधिसम्पन्नो, पटिग्गण्हाति दक्खिण” ति ।

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि सङ्खो दक्खिणं पटिग्गण्हाती ति ।

25

१७ सङ्खो दक्खिणं पटिग्गण्हाती ति ? आमन्ता ।

मग्गो पटिग्गण्हाति, फल पटिग्गण्हाती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

१ अञ्जलीकरणीयो — सी०, स्या०, रो० । २ आहुति — सी०; आहुति — स्या०,
रो० । ३ मेदिनी — सी०, रो० ।

१७३(७) न वत्तब्बं सत्तो

१८ *न वत्तब्बं -

ननु सत्तो आहुनेय्यो आहुनेय्यो

अनुत्तर पुब्बकस्सेत्तं सोकस्सा ति ?

हृत्वि सत्तो आहुनेय्यो ... पे०...

५ तेन वत्त रे वत्तब्बे - "सत्तो वत्तिवत्तं

*न वत्तब्बं - "सत्तो वत्तिवत्तं

ननु चत्तारो पुरिसमुया अट्ट पुरिसमुया

मगवता ति ? आमस्ता ।

हृत्वि चत्तारो पुरिसमुया अट्ट

१० मगवता तेन वत्त रे वत्तब्बे - "सत्तो वत्तिवत्तं

*न वत्तब्बं - "सत्तो वत्तिवत्तं विसोवेत्ती" ति

ननु अत्थि केचि सत्तस्स वानं वत्ता वत्तिवत्तं

आमन्ता ।

हृत्वि अत्थि केचि सत्तस्स वानं वत्ता

१५ तेन वत्त रे वत्तब्बे - "सत्तो वत्तिवत्तं विसोवेत्ती" ति ।

*ननु अत्थि केचि सत्तस्स वानं वत्ता ... पे०...

वत्ता .. पे० .. सेनासुत्तं वत्ता मित्तानपण्णवत्तवत्तिवत्तं वत्ता

आवनीय वत्ता .. भोजनीय वत्ता पे० वाणीय वत्ता

आरावेत्ती ति ? आमन्ता ।

२० हृत्वि अत्थि केचि सत्तस्स पानीय वत्ता वत्तिवत्तं आरावेत्ती

तेन वत्त रे वत्तब्बे - सत्तो वत्तिवत्तं विसोवेत्ती" ति ।

१२ *सत्तो वत्तिवत्तं विसोवेत्ती ति ? आमन्ता ।

मग्गो विसोवेत्ति, फलं विसोवेत्ती ति ? न हेतुं वत्तब्बे ।

पे० ।

१७४(८) न वत्तब्बं सत्तो मुग्गसि ति कम्प

२५ २० न वत्तब्बं - सत्तो मुग्गसि ति कम्प वाणीय वत्तब्बं

ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि केचि सद्धभत्तानि करोन्ति, उद्देसभत्तानि करोन्ति, यागुपानानि करोन्ती ति ? आगन्ता ।

हञ्चि अत्थि केचि सद्धभत्तानि करोन्ति, उद्देसभत्तानि करोन्ति, यागुपानानि करोन्ति, तेन वत्त रे वत्तव्वे — “सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती” ति ।

5

*न वत्तव्व — “सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता — “गणभोजन परम्परभोजन अतिरित्तभोजनं अनतिरित्तभोजन” ति ? आमन्ता ।

हञ्चि वुत्त भगवता — “गणभोजन परम्परभोजन अतिरित्त- 10 भोजन अनतिरित्तभोजन”, तेन वत्त रे वत्तव्वे — “सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती” ति ।

*न वत्तव्व — “सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती” ति ? आमन्ता ।

ननु अट्ठ पानानि वुत्तानि भगवता — अम्बपान, जम्बुपान, 15 चोचपानं, मोचपान, मधुकपान^१, मुद्दिकपानं, सालुकपान^२, फारुसकपान ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अट्ठ पानानि वुत्तानि भगवता — अम्बपान, जम्बुपानं, चोचपान, मोचपान, मधुकपान, मुद्दिकपान, सालुकपान, फारुसकपान, 20 तेन वत्त रे वत्तव्वे — “सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती” ति ।

R.

२१ सद्धो भुञ्जति पिवति खादति सायती ति ? आमन्ता ।

मग्गो भुञ्जति पिवति खादति सायति, फल भुञ्जति पिवति खादति सायती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

१७५(६) न वत्तव्वं सद्धस्स दिन्नं महप्फलं ति कथा

२२ *न वत्तव्व — “सद्धस्स दिन्नं महप्फल” ति ? आमन्ता ।

ननु सद्धो आहुनेय्यो पाहुनेय्यो दक्खिणेय्यो अञ्जलिकरणीयो 25 अनुत्तर पुञ्जक्खेत्तं लोकस्सा ति ? आमन्ता ।

हृन्वि चत्तरो

तेन वत रे वत्तब्बे - "सङ्खस्स

*न वत्तब्बं - "सङ्खस्स

मनु वत्तारो पुरिसमुत्ता

८ भगवता ति ? आमन्ता ।

हृन्वि चत्तारो पुरिसमुत्ता

भगवता, तेन वत रे वत्तब्बे -

२३ *न वत्तब्बं - "सङ्खस्स

मनु वत्तं भगवता - "सङ्खे,

१० चेव पूजितो भविस्सामि सङ्खो चा" ति ६

आमन्ता ।

तेन हि सङ्खस्स विचं महप्पब्बं ति ६

*न वत्तब्बं - "सङ्खस्स विचं

मनु सक्को देवानिम्भो वववत्त

१५

"वजमानानं" मनुस्सान,

करोत्त घोपधिकं पुज्जं

'वत्तारो च पटिपच्चा वत्तारो च चत्त

एस सङ्खो उव्वुत्तो,

यवमानानं मनुस्सानं पुज्जमेवत्तान

२०

करोत्त घोपधिकं पुज्जं,

'एसो हि सङ्खो विपुत्तो महप्पत्तो,

तमप्पमेव्वो उव्वी च चावरो ।

एतेहि सेट्ठा नरवीरत्तावत्ता,

पमच्चुरा वम्मनुसीरवत्ति ॥

२५

तेनं मुविचं मुत्तं मुत्तिं,

वे मच्चुमुत्तिं वदन्ति सानं ।

मा वक्खि मा मच्चुवत्ता पत्तिट्ठिता,

महप्पना मोक्खिदूत वज्जिता ॥

१. वीज्जी - वी. २. वज्जिता - व. वज्जिता ति. ३.

“एतादिमं यञ्जमनुस्सरन्ता,
ये वेदजाता विहरन्ति^१ लोके ।
विनेय्य मच्छेरमल समूल^२,
अनिन्दिता सगमपेन्ति ठानं” ति ॥

अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि सङ्खस्स दिन्नं महप्फलं ति ।

5

१७६(१०) न वत्तब्बं बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं ति कथा

२४ *न वत्तब्ब — “बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं” ति ? आमन्ता ।

ननु भगवा द्विपदान^३ अगो, द्विपदान सेट्ठो, द्विपदान पमोक्खो,
द्विपदान उत्तमो, द्विपदान पवरो असमो असमसमो अप्पटिसमो अप्पटि-
भागो अप्पटिपुग्गलो ति ? आमन्ता ।

10

हञ्चि भगवा द्विपदान अगो, द्विपदान सेट्ठो, द्विपदान पमोक्खो,
द्विपदान उत्तमो, द्विपदान पवरो असमो असमसमो अप्पटिसमो अप्पटि-
भागो अप्पटिपुग्गलो, तेन वत्त रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं” ति ।

*न वत्तब्ब — “बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं” ति ? आमन्ता ।

अत्थि कोचि^४ बुद्धेन समसमो — सीलेन समाधिना पञ्जाया^५ ते ? नत्थि ।

15

हञ्चि नत्थि कोचि बुद्धेन समसमो — सीलेन समाधिना
पञ्जाय, तेन वत्त रे वत्तब्बे — “बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं” ति ।

*न वत्तब्ब — “बुद्धस्स दिन्नं महप्फलं” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता —

20

“नयिमस्मि वा लोके” परस्मि वा पन,

बुद्धेन सेट्ठो च समो च विज्जति ।

यमाहुनेय्यान अगगत गतो,

पुञ्जत्थिकान^६ विपुलप्फलेसिन^७” ति ।

१ विहरन्ति — स्या० । २ समाल — रो० । ३ द्विपदान — स्या०, रो०, एवमुपरि
पि । ४ केचि — सी०, रो० । ५ लोकस्मि — स्या० । ६ पुञ्जत्थिकान — रो० । ७ विपुल-
फलेसिन — सी०, स्या०, रो० ।

अथैव सुतस्यो हि ?
तेन हि बुद्धस्य विज्ञं

१७७(११)

२५ *वायक्यो व दान

आमन्ता ।

ननु अत्रि केचि पटिग्माहका
अव्यक्तिकरणीया अनुत्तर पुष्पकक्षेत्रं

हृन्वि अत्रि केचि पटिग्माहका

अव्यक्तिकरणीया अनुत्तर पुष्पकक्षेत्रं

*वायक्यो व दान विसुज्जति, नो

१० *वायक्यो व दान विसुज्जति :

ननु अतारो पुरिसमुगा अट्ट पुरिसमुज्जति

भगवता हि ? आमन्ता ।

हृन्वि अतारो पुरिसमुगा अट्ट पुरिसमुज्जति

भगवता, नो च वत रे वतम्मे — *वायक्यो व दान

१५ पटिग्माहकतो' ति ।

*वायक्यो व दान विसुज्जति, नो पटिग्माहकतो

ननु अत्रि केचि सोतापणे दानं दत्त्वा दम्बिजं

आमन्ता ।

हृन्वि अत्रि केचि सोतापणे दानं दत्त्वा दम्बिजं

२० नो च वत रे वतम्मे — वायक्यो व दान ति
पटिग्माहकतो' ति ।

*ननु अत्रि केचि सकवामामिस्स पै० अनायासी

अरहत्तो दानं दत्त्वा दम्बिजं आराधेस्ती ति ? आमन्ता ।

हृन्वि अत्रि केचि अरहत्तो दानं दत्त्वा दम्बिजं

२५ नो च वत रे वतम्मे — वायक्यो व दानं हि
पटिग्माहकतो' ति ।

२६ पटिग्माहकतो' दानं विसुज्जती हि ? दान

अञ्जो अञ्जस्स कारको, परकत सुखदुक्खं, अञ्जो करोति
अञ्जो पटिसवेदेती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*दायकतो व दानं विसुज्झति, नो^१ पटिग्गाहकतो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवतां — “चतस्सो खो इमा, आनन्द, दक्खिणा-
विसुद्धियो । कतमा चतस्सो ? अत्थानन्द, दक्खिणा दायकतो 5
विसुज्झति, नो पटिग्गाहकतो, अत्थानन्द, दक्खिणा पटिग्गाहकतो
विसुज्झति, नो दायकतो, अत्थानन्द, दक्खिणा दायकतो चैव विसुज्झति
पटिग्गाहकतो च, अत्थानन्द, दक्खिणा नेव दायकतो विसुज्झति, नो
पटिग्गाहकतो । इमा खो, आनन्द, चतस्सो दक्खिणाविसुद्धियो” ति ।
अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता । 10

तेन हि न वत्तब्ब — “दायकतो व दानं विसुज्झति, नो पटि-
ग्गाहकतो” ति ।

सत्तरसमो वग्गो ।

तस्सुद्धानं

अत्थि अरहतो पुञ्चूपचयो, नत्थि अरहतो अकालमच्चु,
सब्बमिदं कम्मतो, इन्द्रियवद्धञ्जेव दुक्ख, ठपेत्वा अरियमग्गं अवसेसा
सङ्खारा दुक्खा, सङ्खो दक्खिणं पटिग्गण्हाति, सङ्खो दक्खिण विसोधेति, 15
सङ्खो भुज्झति पिवति खादति सायति, सङ्खस्स दिन्न महप्फल, अत्थि
दानं विसुद्धिया^२ ति ।

— ० —

१८.

१७८(१)

१ न वत्तम्भ - "बुद्धो भगवा"

भामन्ता ।

ननु भत्ति बुद्धवृत्तानि^१ चेत्तिस्सत्ति

नगरानि रट्टानि जनपदानि ति ? भामन्ता ।

हत्तिं भत्ति बुद्धवृत्तानि

नगरानि रट्टानि जनपदानि, तेन वत्त रे वत्तम्भे -

भट्टासी ति ।

न वत्तम्भ - "बुद्धो

ननु भगवा सुम्बिनिमा जातो, बोधिसू

० वाराणसिय भगवता धम्मचक्र पवत्तित, चापावे

भोस्सट्ठो, कुसिनाराम भगवा परिनिम्बुतो ति ?

हत्तिं भगवा सुम्बिनिमा जातो वे

परिनिम्बुतो, तेन वत्त रे वत्तम्भे - "बुद्धो भगवा

ति ।

१ न वत्तम्भ - "बुद्धो भगवा मनुस्सलोके भट्टासी" ति ?

ननु बुत्त भगवता - एकमिवाह भिक्षवे, समय

बिहरामि सुभगवने सालराजमूसे ति एकमिवाह, भिक्षवे

उस्सेलाय बिहरामि भजपालनिषोणे पठमाभिसम्बुद्धो ति

भिक्षवे समय राजगहे बिहरामि वेळुवने कल्लवकनिवावे

० 'एकमिवाह भिक्षवे समय सावत्थिय बिहरामि जेतवने

पिण्डिकस्स आरामे ति एकमिवाह भिक्षवे समय वेळुवने

बिहरामि महावने कूटागरसासाय ति ! भत्तेव सुत्तन्तो ति ?

तेन हि बुद्धो भगवा मनुस्सलोके भट्टासी ति ।

२ बुद्धो भगवा मनुस्सलोके भट्टासी ति ? भामन्ता ।

ननु भगवा लोके जातो, लोके सवड्ढो^१, लोकं अभिभुय्य विहरति अनुपलित्तो लोकेना ति ? आमन्ता ।

हज्जि भगवा लोके जातो, लोके सवड्ढो, लोकं अभिभुय्य विहरति अनुपलित्तो लोकेन, नो च वत रे वत्तब्बे — “बुद्धो भगवा मनुस्सलोके अट्ठासी” ति ।

5

१७६(२) धम्मदेसनाकथा

३ *न वत्तब्बं — “बुद्धेन भगवता धम्मो देसितो” ति ? आमन्ता ।

केन देसितो ति ? अभिनिम्मितेन देसितो ति ।

अभिनिम्मितो जिनो सत्था सम्मासम्बुद्धो सब्बञ्जू सब्ब-
दस्सावी धम्मस्सामी^२ धम्मपटिसरणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... । 10

*न वत्तब्बं — “बुद्धेन भगवता धम्मो देसितो” ति ? आमन्ता ।

केन देसितो ति ? आयस्मता आनन्देन देसितो ति ।

आयस्मा आनन्दो जिनो सत्था सम्मासम्बुद्धो सब्बञ्जू सब्ब-
दस्सावी धम्मस्सामी धम्मपटिसरणो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

४ *न वत्तब्बं — “बुद्धेन भगवता धम्मो देसितो” ति ? आमन्ता । 15

ननु वुत्तं भगवता — “सङ्घित्तेन पि खो अहं, सारिपुत्त^३, धम्मं देसेय्य, वित्थारेन पि खो अहं, सारिपुत्त, धम्मं देसेय्यं, सङ्घित्तवित्थारेन पि खो अहं, सारिपुत्त, धम्मं देसेय्य, अञ्जातारो च^४ दुल्लभा” ति !
अथेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता । 20

तेन हि बुद्धेन भगवता धम्मो देसितो ति ।

५ *न वत्तब्बं — “बुद्धेन भगवता धम्मो देसितो” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “अभिञ्जायाहं, भिक्खवे, धम्मं देसेमि, नो अनभिञ्जाय, सनिदानाहं, भिक्खवे, धम्मं देसेमि, नो अनिदानं, 25

१ सम्बुद्धो — सी०, रो० । २ धम्मसामी — सी०, स्या०, रो० । ३ सारिपुत्त — स्या०, एवमुपरि पि । ४ व — स्या०, रो० ।

सुप्पाटिहारिणाह, भिक्षुको भिक्षु

मय्, भिक्षुको, भिक्षुको

वम्म देवयतो तो भिक्षुको,

हारि करणीयो भिक्षुको भिक्षुको

४ भिक्षुको, सुद्धिमा भिक्षु भिक्षुको

मगवा, स्वाकवातो भिक्षु, सुप्पाटिहारि

वेम्माकरणीस्म भिक्षुको

भिक्षुको सुत्ततो ति ? भिक्षुको ।

तेन हि बुद्धेन भिक्षुको भिक्षुको

१८०(१) भिक्षुको

६ नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको

नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको ति ?

नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको ति ?

नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको ... वे

भिक्षुको । वे० ।

१४ नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको ति ? भिक्षुको

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको ति ?

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको ... वे०...

भिक्षुको ।

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको ति ? न भिक्षुको

२० नत्ति बुद्धस्स भिक्षुको भिक्षुको ति ? भिक्षुको ।

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको ति ? न भिक्षुको ।

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको

ति ? भिक्षुको ।

भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको

२४ भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको भिक्षुको

... वे० ।

*नत्थि बुद्धस्स भगवतो करुणा ति ? आमन्ता ।

ननु भगवा महाकरुणासमापत्ति समापज्जी ति ? आमन्ता ।

हज्जिच भगवा महाकरुणासमापत्ति समापज्जि, नो च वत रे वत्तब्बे — “नत्थि बुद्धस्स भगवतो करुणा” ति ।

७ †अत्थि बुद्धस्स भगवतो करुणा ति ? आमन्ता ।

5

भगवा सरागो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि नत्थि बुद्धस्स भगवतो करुणा ति ।

१८१(४) गन्धजातिकथा

८ *बुद्धस्स भगवतो उच्चारपस्सावो अतिविय अज्जे गन्धजाते अधिगण्हाती^१ ति ? आमन्ता ।

भगवा गन्धभोजी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

10

ननु भगवा ओदनकुम्मास^२ भुज्जती ति ? आमन्ता ।

हज्जिच भगवा ओदनकुम्मास भुज्जति, नो च वत रे वत्तब्बे —

“बुद्धस्स भगवतो उच्चारपस्सावो अतिविय अज्जे गन्धजाते अधिगण्हाती” ति ।

*बुद्धस्स भगवतो उच्चारपस्सावो अतिविय अज्जे गन्धजाते अधिगण्हाती ति ? आमन्ता ।

15

अत्थि केचि बुद्धस्स भगवतो उच्चारपस्सावं न्हायन्ति^३ विलिम्पन्ति^४ उच्छादेन्ति^५ पेलाय पटिसामेन्ति करण्डाय निक्खिपन्ति^६ आपणे पसारन्ति^७, तेन च गन्धेन गन्धकरणीय करोन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

20

१८२(५) एकमग्नकथा

९ *एकेन अरियमग्गेन चत्तारि सामज्जफलानि सच्छिदकरोती ते ? आमन्ता ।

१ अधिगण्हाती — सी०, रो० । २ ओदनकुमास — सी० । ३ न्हायन्ति — सी०, पे० । ४ विलिम्पन्ति — सी०, रो०, विलिपन्ति — स्या० । ५ उच्छादेन्ति — सी०, रो० । ६ निक्खिपन्ति — सी०, रो० । ७ पसारन्ति — सी० ।

चतुस्र फलस्तानं ... वै०...

न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

एकेन परिवमम्भेन चत्तारि
ति ? आमन्ता ।

८ सोत्तापत्तिमम्भेना^१ ति ? न हेव^२ ;
सकवावामि पे०...

पे० ।

^३ "कत्तमेन मम्भेना ति ? अरहत्तमम्भेन^४

अरहत्तमम्भेन सककावविट्ठि

१० जह्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे०... । ^५ (५)

अरहत्तमम्भेन सककावविट्ठि

जह्ती ति ? आमन्ता ।

ननु तिप्प संबोचनानं^६ पहाणं

ति ? आमन्ता ।

१५ हत्थि तिप्प संबोचनानं पहाणं
नो च वत्त रे वत्तब्बे — "अरहत्तमम्भेन
सीसब्बतपरामास जह्ती"^७ ति ।

अरहत्तमम्भेन ओळ्ळारिकं कामरावं ओळ्ळारिकं^८

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२० अरहत्तमम्भेन ओळ्ळारिकं कामरावं ओळ्ळारिकं^९
ति ? आमन्ता ।

ननु कामरागव्यापादानं तनुवावं सककावामिकं^{१०}

ति ? आमन्ता ।

हत्थि कामरागव्यापादानं तनुवावं

२५ जववता नो च वत्त रे वत्तब्बे — "अरहत्तमम्भेन ओळ्ळारिकं^{११}
ओळ्ळारिकं व्यापादं जह्ती" ति ।

^{१२} "अरहत्तमम्भेन अणुमहत्तं कामरावं अणुमहत्तं^{१३}

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अरहत्तमग्नेन अणुसहगतं कामरागं अणुसहगतं व्यापादं जहती
ति ? आमन्ता ।

ननु कामरागव्यापादान अनवसेसप्पहान अनागामिफलं वुत्त
भगवता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि कामरागव्यापादान अनवसेसप्पहान अनागामिफल वुत्तं 5
भगवता, नो च वत रे वत्तब्बे — “अरहत्तमग्नेन अणुसहगत कामराग
अणुसहगत व्यापाद जहती” ति ।

१० न वत्तब्ब — “एकेन अरियमग्नेन चत्तारि सामञ्ज-
फलानि सच्छिकरोती” ति ? आमन्ता ।

भगवता सोतापत्तिमग्गो भावितो ति ? आमन्ता । 10

भगवा सोतापन्नो ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

भगवता सकदागामि . पे० अनागामिमग्गो भावितो ति ?
आमन्ता ।

भगवा अनागामी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

११ *भगवा एकेन अरियमग्नेन चत्तारि सामञ्जफलानि 15
सच्छिकरोति, सावका चतूहि अरियमग्गेहि चत्तारि सामञ्जफलानि
सच्छिकरोन्ती ति ? आमन्ता ।

सावका बुद्धस्स भगवतो अदिट्ठ दक्खन्ति^१ अनधिगत अधि-
छन्ति असच्छिकत सच्छिकरोन्ती ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० .. ।

१८३(६) ज्ञानसङ्कान्तिकथा

१२ *ज्ञाना ज्ञान सङ्कमती ति ? आमन्ता । 20

पठमा ज्ञाना तत्तिय ज्ञान सङ्कमती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० । R

ज्ञाना ज्ञान सङ्कमती ति ? आमन्ता ।

दुत्तिया ज्ञाना चतुत्थ ज्ञान सङ्कमती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० । 25

*पठमा ज्ञाना दुत्तिय ज्ञान सङ्कमती ति ? आमन्ता ।

या पठमस्तु ज्ञानस्ति

सा च वृत्तियस्तु ज्ञानस्तु उपादाय
न हेतुः वस्तुष्वे । पे० ।

*पठमा ज्ञाना वृत्तिय ज्ञानं

5 ज्ञानस्तु उपादाय भावदृष्टा .. पे०...

उपादाय भावदृष्टा पे० पवित्री

वृत्तिय ज्ञानं

उप्यज्यतीति ? न हेतुः वस्तुष्वे । पे०...

ननु वृत्तिय ज्ञान भावदृष्टेस्तु उपादाय

10 उप्यज्यतीति ? भावन्ता ।

हृत्वि वृत्तिय ज्ञान भावदृष्टेस्तु

वस्तुस्तु उपादाय, नो च वस्तु रे वस्तुष्वे -

सङ्गमतीति । पे० ।

*पठमा ज्ञाना वृत्तिय ज्ञानं सङ्गमतीति ?

15 पठम ज्ञान कामे भावदीनवतो

भावन्ता ।

वृत्तिय ज्ञान कामे भावदीनवतो

न हेतुः वस्तुष्वे । .. पे० .. ।

*पठम ज्ञान सचित्तक सचित्तारंति ? भावन्ता

20 वृत्तिय ज्ञान सचित्तक सचित्तारंति ? न हेतुः

.. पे० ।

पठमा ज्ञाना वृत्तिय ज्ञान सङ्गमतीति ? भावन्ता ।

तज्ज्येव पठम ज्ञान त वृत्तिय ज्ञानंति ? न हेतुः

.. पे०... ।

25 १३ *वृत्तिया ज्ञाना ततिय ज्ञानं सङ्गमतीति ?

या वृत्तियस्तु ज्ञानस्तु उपादाय भावदृष्टा .. पे०...

सा च ततियस्तु ज्ञानस्तु उपादाय भावदृष्टा पे० पवित्रीति

हेतुः वस्तुष्वे । पे० .. ।

*वृत्तिया ज्ञाना ततिय ज्ञान सङ्गमति न वस्तुष्वे - 'वा

ज्ञानस्स उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधि, सा व ततियस्स ज्ञानस्स उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधी” ति ? आमन्ता ।

ततिय ज्ञान अनावट्टेन्तस्स उप्पज्जति पे० अप्पणिदहन्तस्स उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

ननु ततियं ज्ञान आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति पे० पणिदहन्तस्स 5 उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि ततियं ज्ञानं आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति . पे० पणि-
दहन्तस्स उप्पज्जति, नो च वत रे वत्तब्बे — “दुतिया ज्ञाना ततिय ज्ञानं
सङ्क्रमती” ति ।

*दुतिया ज्ञाना ततिय ज्ञान सङ्क्रमती ति ? आमन्ता । 10

दुतियं ज्ञानं वितक्कविचारे आदीनवतो मनसिकरोतो उप्पज्जती
ति ? आमन्ता ।

ततियं ज्ञान वितक्कविचारे आदीनवतो मनसिकरोतो उप्पज्जती
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*दुतियं ज्ञानं सप्पीतिक ति ? आमन्ता । 15

ततियं ज्ञानं सप्पीतिकं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

दुतिया ज्ञाना ततियं ज्ञान सङ्क्रमती ति ? आमन्ता ।

तज्जेव दुतिय ज्ञानं त ततियं ज्ञान ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

. पे० ।

१४ *ततिया ज्ञाना चतुत्थ ज्ञान सङ्क्रमती ति ? आमन्ता । 20

या ततियस्स ज्ञानस्स उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधि,

सा व चतुत्थस्स ज्ञानस्स उप्पादाय आवट्टना पे० . पणिधी ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

ततिया ज्ञाना चतुत्थं ज्ञानं सङ्क्रमति, न वत्तब्ब — “या ततियस्स
ज्ञानस्स उप्पादाय आवट्टना पे० . पणिधि, सा व चतुत्थस्स ज्ञानस्स 25
उप्पादाय आवट्टना पे० पणिधी” ति ? आमन्ता ।

चतुत्थ ज्ञानं अनावट्टेन्तस्स उप्पज्जति पे० अप्पणिदहन्तस्स
उप्पज्जती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु चतुत्थ ज्ञानं आवट्टेन्तस्स उप्पज्जति पे० पणिदहन्तस्स
उप्पज्जती ति ? आमन्ता ।

हृद्विषयं चतुर्थं ज्ञानं

दहन्तस्स उपपज्जति, नो च
सङ्कमती' ति ।

*ततिया ज्ञाना चतुत्थं ज्ञानं

५ ततिय ज्ञान पीतिं प्राचीनवज्जे
प्राप्नोति ।

चतुत्थं ज्ञान पीतिं प्राचीनवज्जे

न हेव वत्तम्भे । पे० ।

*ततिय ज्ञान सुखसहमतं ति ?

१० चतुत्थं ज्ञान सुखसहमतं ति ? न

ततिया ज्ञाना चतुत्थं ज्ञानं सङ्कमती

तज्जम्भेव ततिय ज्ञानं च चतुत्थं ज्ञानं

पे० ।

१५ नि वत्तम्भे — "ज्ञाना ज्ञान

१५ ननु वृत्त भगवता — "इह भिक्खवे,

पे० चतुत्थं ज्ञान उपसम्पज्ज विहरती' ति ।

प्राप्नोति ।

तेन हि ज्ञाना ज्ञानं सङ्कमती ति ।

१८४(७) ज्ञानान्तरिकावस्था

१६ अतिष्ठ ज्ञानान्तरिका ति ? प्राप्नोति ।

२० अतिष्ठ फलान्तरिका पे० अतिष्ठ

हेव वत्तम्भे । पे० ।

अतिष्ठ ज्ञानान्तरिका ति ? प्राप्नोति ।

दुतियस्स च ज्ञानस्स ततियस्स च ज्ञानान्तरिका ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

२५ *अतिष्ठ ज्ञानान्तरिका ति ? प्राप्नोति ।

ततियस्स च ज्ञानस्स चतुत्थस्स च ज्ञानान्तरिका ति ? न हेव वत्तम्भे । पे० ।

१ ज्ञानान्तरिका — ज्ञान ।

*दुतियस्स च ज्ञानस्स ततियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

हज्चि दुतियस्स च ज्ञानस्स ततियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका, नो च वत रे वत्तव्वे — “अत्थि ज्ञानन्तरिका” ति ।

*ततियस्स च ज्ञानस्स चतुत्थस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि 5
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

हज्चि ततियस्स च ज्ञानस्स चतुत्थस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका, नो च वत रे वत्तव्वे — “अत्थि ज्ञानन्तरिका” ति ।

१७ *पठमस्स च ज्ञानस्स दुतियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे अत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता । 10

दुतियस्स च ज्ञानस्स ततियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे अत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

*पठमस्स च ज्ञानस्स दुतियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे अत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

ततियस्स च ज्ञानस्स चतुत्थस्स च ज्ञानस्स अन्तरे अत्थि 15
ज्ञानन्तरिका ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

*दुतियस्स च ज्ञानस्स ततियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

पठमस्स च ज्ञानस्स दुतियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० । 20

*ततियस्स च ज्ञानस्स चतुत्थस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

पठमस्स च ज्ञानस्स दुतियस्स च ज्ञानस्स अन्तरे नत्थि
ज्ञानन्तरिका ति ? न हेवं वत्तव्वे । पे० ।

१८ अवितक्को विचारमत्तो समाधि ज्ञानन्तरिका ति ? 25
आमन्ता ।

सवितक्को सविचारो समाधि ज्ञानन्तरिका ति ? न हेव
वत्तव्वे । पे० ।

*अवितक्को विचारमत्तो समाधि ज्ञानन्तरिका ति ? आमन्ता ।

अवितर्कको

वस्तुम्हे । पे० ।

*अवितर्कको विचारो

अवितर्कको विचारमत्तो

५ हेव वस्तुम्हे । पे० ।

*अवितर्कको विचारो समाधि

अवितर्कको विचारमत्तो समाधि

हेव वस्तुम्हे । पे० ।

१६ विज्ञानान

१० समाधी ति ? धामन्ता ।

ननु अवितर्कको विचारमत्तो

निरुद्ध बुद्धिर्ज्ञान पदुपपन्न^१ ति ? धामन्ता ।

हृत्वि अवितर्कको विचारमत्तो समाधि

निरुद्ध बुद्धिर्ज्ञान पदुपपन्न, नो च वस्तुम्हे

१५ पदुपपन्नानन्तरं अवितर्कको विचारमत्तो समाधि

२० अवितर्कको विचारमत्तो समाधि च

धामन्ता ।

अवितर्कको विचारमत्तो समाधि पञ्च

ज्ञान पे० ततिय ज्ञान पे० चतुर्थं ज्ञानं ति ।

२० तेन हि अवितर्कको विचारमत्तो समाधि

२१ अवितर्कको विचारमत्तो समाधि

धामन्ता ।

ननु तयो समाधी बुद्ध्या भगवता - अवितर्कको

अवितर्कको विचारमत्तो समाधि अवितर्कको विचारो समाधि

२५ धामन्ता ।

हृत्वि तयो समाधी बुद्ध्या भगवता - अवितर्कको

विचारो समाधि नो च वस्तुम्हे - अवितर्कको

समाधि ज्ञानान्तरिका ति ।

१८५(८) सहं सुणाती ति कथा

२२ *समापन्नो सहं सुणाती ति ? आमन्ता ।

समापन्नो चक्खुना रूप पस्सति पे० . सोतेन ... पे०...
धानेन .. पे० जिह्वाय . पे० . कायेन फोटुब्बं फुसती ति ? न
हेव वत्तब्बे । .. पे० ।

*समापन्नो सह सुणाती ति ? आमन्ता ।

सोतविज्जाणसमङ्गी समापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

ननु समाधि मनोविज्जाणसमङ्गिस्सा ति ? आमन्ता ।

हज्चि समाधि मनोविज्जाणसमङ्गिस्स, नो च वत रे वत्तब्बे —
“समापन्नो सह सुणाती” ति ।

*समाधि मनोविज्जाणसमङ्गिस्स, सोतविज्जाणसमङ्गी सहं सुणाती ति ? आमन्ता ।

हज्चि समाधि मनोविज्जाणसमङ्गिस्स, सोतविज्जाणसमङ्गी
सह सुणाति, नो च वत रे वत्तब्बे — “समापन्नो सह सुणाती” ति ।

समाधि मनोविज्जाणसमङ्गिस्स, सोतविज्जाणसमङ्गी सहं
सुणाती ति ? आमन्ता ।

द्विन्न फस्सानं पे० द्विन्नं चित्तानं समोधानं होती ति ?
न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२३ न वत्तब्ब — “समापन्नो सह सुणाती” ति ? आमन्ता ।

ननु पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको^१ वुत्तो भगवता ति ?
आमन्ता ।

हज्चि पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको वुत्तो भगवता, तेन वत
रे वत्तब्बे — “समापन्नो सह सुणाती” ति ।

२४ *पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको वुत्तो भगवता ति,
समापन्नो सह सुणाती ति ? आमन्ता ।

दुतियस्स ज्ञानस्स वितक्को विचारो कण्टको वुत्तो भगवता,
अतिय तस्स वितक्कविचारा ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*पठमस्स ज्ञानस्स सहो कण्टको वुत्तो भगवता ति, समापन्नो
सह सुणाती ति ? आमन्ता ।

तत्तिवस्स वाक्कस्स

अस्सासपस्सासो कष्टको ...

कष्टको .. विज्ज्यामज्जावत्तं

कष्टको प्राक्किञ्चज्ज्यावत्तं

कष्टको नेवसज्ज्यामासज्ज्यावत्तं

सज्ज्या कष्टको सज्ज्यावेववित्तिमिरो

अ कष्टको वुत्तो नमवता, अत्ति तस्स

हेव वत्तब्बे । वे०.. ।

१८६(६) अक्खुना क्वं पस्सती ति

२५ 'अक्खुना क्वं पस्सती ति ?

स्सेन क्वं पस्सती ति ? न हेवं

स्सेन क्वं पस्सती ति ? आकन्ता

स्सेन क्वं पटिबिज्जानाती ति ? न हेवं

स्सेन क्वं पटिबिज्जानाती ति ? आकन्ता

क्वं मनोविज्ज्यावं ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

अक्खुना क्वं पस्सती ति ? आकन्ता ।

अत्ति अक्खुस्स आकहुना .. वे०...

वत्तब्बे । वे० ।

अनु अत्ति अक्खुस्स आकहुना वे० अत्ति ति

हज्जि अत्ति अक्खुस्स आकहुना वे० - अत्ति ति

रे वत्तब्बे - 'अक्खुना क्वं पस्सती' ति ।

'तोमेन नह मुचानी ति वे० आनेन क्वं आनेनी ति

विज्ज्यावं क्वं आनेनी ति वे० आनेन कोमुक्कं पुत्तनी ति ? आकन्ता

क्वं क्वं पुत्तनी ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... वे०...

क्वं क्वं पुत्तनी ति ? आकन्ता ।

स्सेन क्वं पटिबिज्जानाती ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... वे०...

स्सेन क्वं पटिबिज्जानाती ति ? आकन्ता ।

क्वं मनोविज्ज्यावं ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... वे०...

कायेन फोढुब्बं फुसती ति ? आमन्ता ।

अत्थि कायस्स आवट्टना पे० . पणिधी ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

.. पे०... ।

ननु नत्थि कायस्स आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि नत्थि कायस्स आवट्टना पे० पणिधि, नो च वत रे 5

वत्तब्बे - “कायेन फोढुब्बं फुसती” ति । पे० ।

२६ न वत्तब्ब - “चक्खुना रूप पस्सती” ति . पे०

“कायेन फोढुब्बं फुसती” ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “इध, भिक्खवे, भिक्खु चक्खुना रूपं

पस्सति पे० . कायेन फोढुब्बं फुसती” ति ! अत्थेव सुत्तन्तो ति ? 10

आमन्ता ।

तेन हि चक्खुना रूप पस्सति पे० कायेन फोढुब्बं फुसती

ति ।

अट्ठारसमो वग्गो ।

तस्सुद्धानं

बुद्धो भगवा मनुस्सलोके अट्ठासि, बुद्धेन भगवता धम्मो
देसितो, नत्थि बुद्धस्स भगवतो करुणा, बुद्धस्स भगवतो उच्चारपस्सावो 15
अतिविय अञ्जे गन्धजाते अधिगण्हाति, एकेन अरियमग्गेन चत्तारि
सामञ्जफलानि सञ्चिक्करोति, ज्ञाना ज्ञानं सङ्कमति, अत्थि ज्ञानन्तरिका,
समापन्नो सद् सुणाति, चक्खुना रूपं पस्सति कायेन फोढुब्बं फुसती^२
ति^३ ।

— ० —

१६.

१८७(१)

१ 'अतीते किमेसे जहती ति ?

निरुद्धं निरोधेति, विगतं

अत्यज्जमेति, अमत्यज्जतं

पे० .. ।

अतीते किमेसे जहती ति ?

ननु अतीतं निरुद्धं ति ?

हृत्वि अतीतं निरुद्धं, नो च वत्त रे

जहती' ति ।

अतीते किमेसे जहती ति ? आमन्ता

ननु अतीतं नत्वी ति ? आमन्ता ।

हृत्वि अतीतं नत्वि, नो च वत्त रे वत्तव्ये

जहती' ति ।

२ 'अनागते किमेसे जहती ति ? आमन्ता

अजात अचनेति, असम्भवात्

अनिवृत्तेति' अपातुमूर्तं अपातुमावेती ति ? न ह्येवं वत्तव्ये

अनागते किमेसे जहती ति ? आमन्ता ।

ननु अनागतं अजातं ति ? आमन्ता ।

हृत्वि अनागतं अजातं नो च वत्त रे वत्तव्ये -

किमेसे जहती' ति ।

अनागते किमेसे जहती ति ? आमन्ता ।

ननु अनागतं नत्वी ति ? आमन्ता ।

हृत्वि अनागतं नत्वि नो च वत्त रे वत्तव्ये - 'अनागते

जहती' ति ।

३ 'पञ्चुप्पणे किमेसे जहती ति ? आमन्ता ।

रत्तो राग जहति, दुट्ठो दोस जहति, मूब्धो मोहं जहति, किलिट्ठो किलेसे जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

रागेन राग जहति, दोसेन दोस जहति, मोहेन मोह जहति, किलेसेहि किलेसे जहती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रागो चित्तसम्पयुत्तो, मग्गो चित्तसम्पयुत्तो ति ? आमन्ता । 5

द्विघ्नं चित्तान समोधानं होती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रागो अकुसलो, मग्गो कुसलो ति ? आमन्ता ।

कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि-
भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कुसलाकुसला सावज्जानवज्जा हीनपणीता कण्हसुक्कसप्पटि- 10 B
भागा धम्मा सम्मुखीभावं आगच्छन्ती ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “चत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूरविदूरानि !
कतमानि चत्तारि ? नभं च, भिक्खवे, पथवी च — इदं पठमं सुविदूर-
विदूरं . पे० तस्मा सत धम्मो असब्धि आरका” ति । अत्येव
सुत्तन्तो ति ? आमन्ता । 15

तेन हि न वत्तब्ब — “कुसलाकुसला पे० सम्मुखीभावं
आगच्छन्ती” ति ।

४ न वत्तब्बं — “अतीते किलेसे जहति, अनागते किलेसे
जहति, पच्चुप्पन्ने किलेसे जहती” ति ? आमन्ता ।

नत्थि किलेसे जहती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 20

तेन हि अतीते किलेसे जहति, अनागते किलेसे जहति, पच्चुप्पन्ने
किलेसे जहती ति ।

१८८(२) सुञ्जताकथा

५ *सुञ्जता सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना ति ? आमन्ता ।

अनिमित्त सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

सुञ्जता सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना ति ? आमन्ता ।

अप्पणिहितो सङ्खारक्खन्धपरियापन्नो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

अनिमित्तं च

आमस्ता ।

सुख्यता न वसव्या -

हेव वसव्या । ... पे० ।

अप्यनिमित्तो न वसव्यो -

आमस्ता ।

सुख्यता न वसव्या -

हेव वसव्या । पे० ।

*सुख्यता सङ्गारकसन्धपरिवापत्ता

सङ्गारकसन्धो न अनिष्टो न

सयधम्मो न वयधम्मो न विरायधम्मो न

धम्मो ति ? न हेव वसव्या । पे० ।

ननु सङ्गारकसन्धो अनिष्टो सुख्यो

वयधम्मो विरागधम्मो निरोधधम्मो ति

हृद्वि सङ्गारकसन्धो अनिष्टो ..

च वत रे वसव्या - "सुख्यता

६ *स्यकसन्धस्स सुख्यता

आमन्ता ।

सङ्गारकसन्धस्स सुख्यता स्यकसन्धपरिवापत्ता

वसव्या । पे० ।

वेदनाकसन्धस्स पे० सुख्याकसन्धस्स ...

कसन्धस्स सुख्यता सङ्गारकसन्धपरिवापत्ता ति ? आमन्ता

सङ्गारकसन्धस्स सुख्यता विज्जानकसन्धपरिवा

न हेव वसव्या । पे० ।

*सङ्गारकसन्धस्स सुख्यता न वसव्या -

पप्पा ति ? आमन्ता ।

स्यकसन्धस्स सुख्यता न वसव्या -

ति ? न हेव वसव्या । पे०... ।

सङ्गारकसन्धस्स सुख्यता न वसव्या -

परियापन्ना . पे० . सञ्जाक्खन्धपरियापन्ना . विञ्जाणक्खन्धपरिया-
पन्ना” ति ? आमन्ता ।

विञ्जाणक्खन्धस्स सुञ्जता न वत्तब्बा - “सङ्खारक्खन्ध-
परियापन्ना” ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

७ न वत्तब्ब - सुञ्जता सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना” ति ? 5
आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - “सुञ्जमिद, भिक्खवे, सङ्खारा अत्तेन वा
अत्तनियेन वा” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि सुञ्जता सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना ति ।

१८६(३) सामञ्जफलकथा

८. *सामञ्जफलं असङ्खतं ति ? आमन्ता । 10

निब्बान ताणं लेण सरणं परायणं अच्चुत असतं ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

सामञ्जफल असङ्खत, निब्बान असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

द्वे असङ्खतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०.. ।

द्वे असङ्खतानी ति ? आमन्ता । 15

द्वे ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
. पे० . ।

९ *सामञ्जफलं असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

सामञ्ज असङ्खतं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

सामञ्ज सङ्खतं ति ? आमन्ता । 20

सामञ्जफल सङ्खतं ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० . ।

*सोतापत्तिफल असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिमग्गो असङ्खतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

सोतापत्तिमग्गो सङ्खतो ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिफल सङ्खतं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . । 25

*सकदागामिफल पे० अनागामिफल पे० अरहत्तफलं
असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

अरुत्तमम्भो

अरुत्तमम्भो सङ्गतो हि ,

अरुत्तमम्भ सङ्गतं हि ?

*सोतापतिफलं असङ्गतं,

पे० अरुत्तमम्भं असङ्गतं,

पञ्च असङ्गतानी हि ? न हेतुः

पञ्च असङ्गतानी हि ?

पञ्च तावानि पे० ..

पे० ।

१२०(४) पक्षिका

१० *पक्षि असङ्गतो हि ?

निष्कानं तावं मेवं स्रवं परावृत्तं

वत्तम् । पे० .. ।

पक्षि असङ्गतो, निष्कानं असङ्गतं हि

हे असङ्गतानी हि ? न हेतुं वत्तम् ।

हे असङ्गतानी हि ? आनन्ता ।

हे तावानि ... पे० .. अन्तरिक्षं वा हि ?

.. पे० ।

११ *बीबरस्त पक्षि असङ्गतो हि ? आनन्ता

निष्कानं पे० असङ्गतं हि ? न हेतुं वत्तम् ।

बीबरस्त पक्षि असङ्गतो निष्कानं असङ्गतं हि ?

ह असङ्गतानी हि ? न हेतुं वत्तम् । ... पे० ..

ह असङ्गतानी हि ? आनन्ता ।

ह तावानि पे० अन्तरिक्षं वा हि ? न

पे० ।

विष्कानस्त पे० वेनावनस्त ... पे० ..

विष्कानस्त पक्षि असङ्गतो हि ? आनन्ता ।

निष्कानं पे० असङ्गतं असङ्गतं हि ? न हेतुः

पे० ।

गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खारस्स पत्ति असङ्खता, निब्बानं
असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

द्वे असङ्खतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे०.. ।

द्वे असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

द्वे ताणानि . पे० . अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्बे । 5

.. पे० .. ।

*चीवरस्स पत्ति असङ्खता . पे० . पिण्डपातस्स ... पे०...
सेनासनस्स . पे० गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खारस्स पत्ति असङ्खता,
निब्बान असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

पञ्च असङ्खतानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०. । 10

पञ्च असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

पञ्च ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे० ।

१२ *पठमस्स ज्ञानस्स पत्ति असङ्खता (एवं सब्बं
वित्थारेतब्ब) दुतियस्स ज्ञानस्स ततियस्स ज्ञानस्स . चतुत्थस्स 15
ज्ञानस्स . आकासानञ्चायतनस्स विज्जाणञ्चायतनस्स ..
आकिञ्चञ्जायतनस्स नेवसञ्जानासञ्जायतनस्स सोतापत्ति-
मग्गस्स सोतापत्तिफलस्स सकदागामिमग्गस्स सकदागामि-
फलस्स ... अनागामिमग्गस्स अनागामिफलस्स अरहत्तमग्गस्स .
अरहत्तफलस्स पत्ति असङ्खता ति ? आमन्ता । 20

निब्बान पे० अच्चुत अमत ति ? न हेव वत्तब्बे ।
पे० ।

अरहत्तफलस्स पत्ति असङ्खता, निब्बान असङ्खतं ति ? आमन्ता ।

द्वे असङ्खतानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०.. ।

द्वे असङ्खतानी ति ? आमन्ता । 25

द्वे ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० ।

*सोतापत्तिमग्गस्स पत्ति असङ्खता सोतापत्तिफलस्स पत्ति
असङ्खता अरहत्तमग्गस्स पत्ति असङ्खता अरहत्तफलस्स पत्ति
असङ्खता निब्बान असङ्खत ति ? आमन्ता । 30

नव असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०.. ।

नव असङ्गतानी ति ? भामन्ता ।

नव ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तव्वे ।

पे० ।

१३ 'न वत्तव्व - पत्ति असङ्गता ति ? भामन्ता ।

पत्ति रूप' वेदना सञ्ज्ञा सङ्खारा विज्झाण ति ?

न हेव वत्तव्वे ।

तेन हि पत्ति असङ्गता ति ।

१६१(५) तथताकथा

१४ *सम्बधम्मान तथता असङ्गता ति ? भामन्ता ।

निम्बान पे० अमत ति ? न हेव वत्तव्वे । पे०.. ।

सम्बधम्मान तथता असङ्गता, निम्बान असङ्गत ति ? भामन्ता ।

द्वे असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

द्वे असङ्गतानी ति ? भामन्ता ।

द्वे ताणानि .. पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तव्वे ।

.. पे० ।

१५ *रूपस्स रूपता ननु रूपता असङ्गता ति ? भामन्ता ।

निम्बान पे० अमत ति ? न हेव वत्तव्वे । .. पे०.. ।

रूपस्स रूपता, ननु रूपता असङ्गता, निम्बान असङ्गत ति ?

भामन्ता ।

द्व असङ्गतानी ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

द्व असङ्गतानी ति ? भामन्ता ।

द्वे ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तव्वे ।

.. पे० ।

वेदनाय यत्तता ननु यत्तता पे० गच्छाय गच्छता,

ननु गच्छता .. पे०.. गच्छागम गच्छारमा, ननु मद्धारता पे०..

विज्झाणम्म विज्झाणता, ननु विज्झाणता असङ्गता ति ? भामन्ता ।

! इति ।

निब्बान पे० अमत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*रूपस्स रूपता, ननु रूपता पे० विज्जाणस्स विज्जाणता,
ननु विज्जाणता असङ्खता, निब्बान असङ्खत ति ? आमन्ता ।

छ असङ्खतानी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

छ असङ्खतानी ति ? आमन्ता ।

5

छ ताणानि पे० अन्तरिका वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

.. पे० ।

१६ न वत्तब्ब - “सव्वधम्मान तथता असङ्खता” ति ?
आमन्ता ।

सव्वधम्मानं तथता रूपं ... वेदना .. सज्जा . सङ्खारा . 10
विज्जाण ति ? न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि सव्वधम्मान तथता असङ्खता ति ।

१६२(६) कुसलकथा

१७ *निब्बानधातु कुसला ति ? आमन्ता ।

सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? न
हेव वत्तब्बे । पे० . ।

15

ननु अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० . पणिधी ति ?
आमन्ता ।

हज्जिच अनारम्मणा, नत्थि ताय आवट्टना पे० पणिधि,
नो च वत रे वत्तब्बे - “निब्बानधातु कुसला” ति ।

१८ *अलोभो कुसलो सारम्मणो, अत्थि तस्स आवट्टना 20
पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

निब्बानधातु कुसला सारम्मणा, अत्थि ताय आवट्टना पे०
पणिधी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

अदोसो कुसलो पे० अमोहो कुसलो पे० सद्धा
विरिय सति समाधि पे० पज्जा कुसला सारम्मणा, अत्थि 25
ताय आवट्टना पे० पणिधी ति ? आमन्ता ।

निम्बानघातु कुसला सारम्मणा, नत्थि ताय भावट्टना ... पे०...
पणिषी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*निम्बानघातु कुसला अनारम्मणा, नत्थि ताय भावट्टना पे०...
पणिषी ति ? भामन्ता ।

अन्नोमो कुसलो अनारम्मणो, नत्थि तस्स भावट्टना पे०...
पणिषी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

निम्बानघातु कुसला अनारम्मणा, नत्थि ताय भावट्टना ... पे०...
पणिषी ति ? भामन्ता ।

अदोसो कुसलो पे० अमोहो कुसलो पे० सखा -
विरिय .. सति समाधि पे० पब्बुवा कुसला अनारम्मणा, नत्थि
ताय भावट्टना पे० पणिषी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

१६ 'न वत्तब्बे - "निम्बानघातु कुसला" ति ? भामन्ता ।

ननु निम्बानघातु अनवज्जा ति ? भामन्ता ।

हृच्चि निम्बानघातु अनवज्जा, तेन वत रे वत्तब्बे - "निम्बान-
घातु कुसला" ति ।

१६३(७) अञ्चन्तनियामकथा

२० *अत्थि पुष्पज्जलस्स अञ्चन्तनियामता ति ? भामन्ता ।
मातुघातको अञ्चन्तनियतो पितुघातको पे० अरहन्त
घातको पे० रुद्धिष्पादको पे० सङ्गमेदको अञ्चन्तनियतो
ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

२१ *अत्थि पुष्पज्जलस्स अञ्चन्तनियामता ति ? भामन्ता ।
अञ्चन्तनियतस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छा उप्पज्जेम्या ति ?
भामन्ता ।

हृच्चि अञ्चन्तनियतस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छा उप्पज्जेम्या,
नो च वत रे वत्तब्बे - 'अत्थि पुष्पज्जलस्स अञ्चन्तनियामता' ति ।

*अञ्चन्तनियतस्स पुग्गलस्स विचिकिञ्छा नुप्पज्जेम्या ति ?
भामन्ता ।

पहीना ति ? न हव वत्तब्बे । पे० ।

पहीना ति ? भामन्ता ।

सोतापत्तिमग्गेना ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

सकदागामिमग्गेन . पे० अनागामिमग्गेन . पे० अरहत्त-
मग्गेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० . ।

*कतमेन मग्गेना ति ? अकुसलेन मग्गेना ति ।

अकुसलो मग्गो निय्यानिको^१ खयगामी^२ बोधगामी^३ अनासवो 5
. पे० . असङ्खिलेसिको ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अकुसलो मग्गो अनिय्यानिको पे० .. सङ्खिलेसिको ति ?
आमन्ता ।

हज्जि अकुसलो मग्गो अनिय्यानिको पे० सङ्खिलेमिको,
नो च वत रे वत्तब्बे — “अच्चन्तनियतस्स पुग्गलस्स विचिकिच्छा 10
अकुसलेन मग्गेन पहीना” ति ।

२२ *सस्सतदिट्ठिया नियतस्स पुग्गलस्स उच्छेददिट्ठि
उप्पज्जेय्या ति ? आमन्ता ।

हज्जि सस्सतदिट्ठिया नियतस्स पुग्गलस्स उच्छेददिट्ठि
उप्पज्जेय्य, नो च वत रे वत्तब्बे — “अत्थि पुथुज्जनस्स अच्चन्त- 15
नियामता” ति ।

*सस्सतदिट्ठिया नियतस्स पुग्गलस्स उच्छेददिट्ठि नुप्पज्जेय्या
ति ? आमन्ता ।

पहीना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पहीना ति ? आमन्ता ।

20

सोतापत्तिमग्गेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सकदागामिमग्गेन पे० अनागामिमग्गेन पे० अरहत्त-
मग्गेना ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*कतमेन मग्गेना ति ? अकुसलेन मग्गेना ति ।

अकुसलो मग्गो पे० नो च वत रे वत्तब्बे — “सस्सतदिट्ठिया 25 R
नियतस्स पुग्गलस्स उच्छेददिट्ठि अकुसलेन मग्गेन पहीना” ति ।

२३ *उच्छेददिट्ठिया नियतस्स पुग्गलस्स सस्सतदिट्ठि
उप्पज्जेय्या ति ? आमन्ता ।

हज्जि उच्छेददिट्ठिया नियतस्स पुग्गलस्स सस्सतदिट्ठि

१ नीयानिको — रो०, एवमुपरि पि । २ बोधगामी अपचयगामी — स्या० ।

उप्यज्जेम्य, नो च वत रे वतब्जे - "अतिव"
नियामता" ति ।

*उज्जेरिडिड्या नियतस्स पुम्भसस्स

ति ? आमन्ता ।

पहीना ति ? न हेव वतब्जे । .. पे०... ।

पहीना ति ? आमन्ता ।

सोतापत्तिमम्भेना ति ? न हेव वतब्जे । ... पे०... ।

सकदायामिमम्भेन पे० अनायामिमम्भेन ... पे०... ।

मम्भना ति ? न हेव वतब्जे । पे० ।

*कतमेन मम्भेना ति ? अकुसलेन मम्भेना ति ।

अकुसलो मम्भो पे० नो च वत रे वतब्जे -

नियतस्स पुम्भसस्स सस्सतविडि अकुसलेन मम्भेन पहीना" ति ।

२४ नि वतब्ज - "अतिव पुम्भसस्स

ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्त भगवता - "इव भिक्खवे एकज्जो पुम्भसो उज्जेरिडिड्या

होति एकन्तकाळकेहि अकुसलेहि मम्भेहि, सो सकिं निमुज्जो निमुज्जो

व होती" ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि पुम्भसस्स अज्जन्तनियामता ति ।

२५ *वुत्त भगवता - "इव भिक्खवे एकज्जो पुम्भसो उज्जेरिडिड्या

गतो होति एकन्तकाळकेहि अकुसलेहि मम्भेहि, सो सकिं निमुज्जो

निमुज्जो व होती" ति कत्था तेन च कारणेन अतिव पुम्भसस्स

अज्जन्तनियामता ति ? आमन्ता ।

वुत्त भगवता - "इव भिक्खवे एकज्जो पुम्भसो उज्जेरिडिड्या

निमुज्जती" ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

मम्भकाल उज्जेरिडिड्या निमुज्जती ति ? न हेव वतब्जे ।

पे०... ।

*वुत्त भगवता - इव भिक्खवे एकज्जो पुम्भसो उज्जेरिडिड्या

होति एकन्तकाळकेहि अकुसलेहि मम्भेहि मा सकिं

व होती" ति - कत्था तेन च कारणेन अतिव पुम्भसस्स

नि ? आमन्ता

वृत्तं भगवता - “इध, भिक्खवे, एकच्चो पुग्गलो उम्मुज्जित्वा ठितो होति, उम्मुज्जित्वा विपस्सति विलोकेति, उम्मुज्जित्वा पतरति, उम्मुज्जित्वा पतिगाधप्पत्तो होती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

सब्बकालं उम्मुज्जित्वा पतिगाधप्पत्तो होती ति ? न हेवं 5 वत्तब्बे । ... पे०... ।

१६४(८) इन्द्रियकथा

२६. *नत्थि लोकिय सद्धिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

नत्थि लोकिया सद्धा ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

नत्थि लोकिय विरियिन्द्रियं पे० . सत्तिन्द्रिय ... पे०...

समाधिन्द्रियं . पे० पञ्जिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

नत्थि लोकिया पञ्जा ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०. ।

*अत्थि लोकिया सद्धा ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकिय सद्धिन्द्रिय ति ? न हेवं वत्तब्बे । ... पे० ।

अत्थि लोकियं विरिय पे० सत्ति पे० . समाधि . पे०

पञ्जा ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकिय पञ्जिन्द्रिय ति ? न हेव वत्तब्बे । . पे० ।

*अत्थि लोकियो मनो, अत्थि लोकिय मनिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकिया सद्धा, अत्थि लोकियं सद्धिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

अत्थि लोकियो मनो, अत्थि लोकिय मनिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकिया पञ्जा, अत्थि लोकिय पञ्जिन्द्रियं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि लोकिय सोमनस्सं, अत्थि लोकिय सोमनस्सिन्द्रिय पे० अत्थि लोकिय जीवित, अत्थि लोकियं जीवितिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकिया सद्धा, अत्थि लोकिय सद्धिन्द्रिय ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि लोकिय जीवित, अत्थि लोकिय जीवितिन्द्रिय ति ? आमन्ता ।

अत्वि लोकिया पञ्चना, अत्वि
हेव वत्तम्बे । पे० ।

२७ *अत्वि लोकिया सद्धा, नत्वि
आमन्ता ।

अत्वि लोकियो मनो, नत्वि लोकियं
वत्तम्बे । पे० ।

अत्वि लोकिया पञ्चना, नत्वि लोकियं
आमन्ता ।

अत्वि लोकियो मनो, नत्वि लोकियं नत्वि
वत्तम्बे । पे० ।

*अत्वि लोकिया सद्धा, नत्वि लोकियं
आमन्ता ।

अत्वि लोकिय सोमनस्सं, नत्वि लो
अत्वि लोकिय जीवित, नत्वि लोकिय जीवितिनिव्वं
वत्तम्बे । पे० ।

अत्वि लोकिया पञ्चना, नत्वि लोकियं
आमन्ता ।

अत्वि लोकियो मनो नत्वि लोकियं नत्विनिव्वं
अत्वि लोकिय जीवित नत्वि लोकिय जीवितिनिव्वं ति ?
वत्तम्बे । पे० ।

२८ *अत्वि लोकुत्तरा सद्धा, अत्वि लोकुत्तरं सद्धिनिव्वं ति ?
आमन्ता ।

अत्वि लोकिया सद्धा अत्वि लोकिय सद्धिनिव्वं ति ?
वत्तम्बे । पे० ।

अत्वि लोकुत्तर विरिय पे० अत्वि लोकुत्तर लोकियं
अत्वि लोकुत्तरं पञ्चअन्निव्व ति ? आमन्ता ।

अत्वि लोकिया पञ्चना अत्वि लोकियं सद्धिनिव्वं ति ?
न हेव वत्तम्बे । पे० ।

अत्वि लोकिया सद्धा,

अत्थि लोकुत्तरा सद्धा, नत्थि लोकुत्तरं सद्धिन्द्रियं ति ? न
हेवं वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि लोकियं विरियं . पे० . अत्थि लोकिया पञ्ञा, नत्थि
लोकियं पञ्ञिन्द्रियं ति ? आमन्ता ।

अत्थि लोकुत्तरा पञ्ञा, नत्थि लोकुत्तर पञ्ञिन्द्रिय ति ? 5
न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

२६ *नत्थि लोकियानि पञ्चिन्द्रियानी ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “अद्दसं खो अहं, भिक्खवे, बुद्धचक्खुना
लोकं वोलोकेन्तो सत्ते अप्परजक्खे महारजक्खे, तिक्खिन्द्रिये मुदिन्द्रिये,
स्वाकारे^१ द्वाकारे, सुविञ्ञापये दुविञ्ञापये”, अप्पेकच्चे परलोकवज्ज- 10 R
भयदस्साविनो विहरन्ते” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि लोकियानि पञ्चिन्द्रियानी ति ।

एकूनवीसतिमो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

अतीते किलेसे जहति अनागते किलेसे जहति पच्चुप्पन्ने
किलेसे जहति, सुञ्ञता सङ्खारक्खन्धपरियापन्ना, सामञ्ञफल असङ्खत,
पत्ति असङ्खता, सब्बधम्मान तथता असङ्खता, निब्बानधातु कुसला, 15
अत्थि पुथुज्जनस्स अच्चन्तनियामता, नत्थि लोकियानि पञ्चिन्द्रियानी
ति ।

२०. बीसतिम्ने

१६५(१) असञ्चिबन्ध

१ *असञ्चिबन्ध मातर जीविता
ति ? आमन्ता ।

असञ्चिबन्ध पात्र हन्त्वा
वत्तम्ने । पे० ।

असञ्चिबन्ध मातरं जीविता बोरोपेत्वा
आमन्ता ।

असञ्चिबन्ध अदिश आविदित्वा .. पे०... ।
मुसावादी होती ति ? न हेव वत्तम्ने । .. पे०... ।

*असञ्चिबन्ध पात्र हन्त्वा पात्रातिपाती व
असञ्चिबन्ध मातर जीविता बोरोपेत्वा
ति ? न हेव वत्तम्ने । पे० ।

असञ्चिबन्ध अदिश आविदित्वा ... पे०...
मुसावादी न होती ति ? आमन्ता ।

असञ्चिबन्ध मातर जीविता बोरोपेत्वा
ति ? न हेव वत्तम्ने । पे० ।

२ *असञ्चिबन्ध मातर जीविता बोरोपेत्वा
होती ति ? आमन्ता ।

'असञ्चिबन्ध मातरं जीविता बोरोपेत्वा आमन्तरिको
ति - अत्थेव सुतन्तो ति ? नत्थि ।

'सञ्चिबन्ध मातर जीविता बोरोपेत्वा आमन्तरिको
ति - अत्थेव सुतन्तो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि 'सञ्चिबन्ध मातर जीविता बोरोपेत्वा
होती' ति - अत्थेव सुतन्तो नो व वत्त रे वत्तम्ने -
मातर जीविता बोरोपेत्वा आमन्तरिको होती' ति ।

३ १ न वत्तम्ने - 'मातृवत्तको आमन्तरिको' ति ?

ननु माता जीविता वीरोपिता ति ? आमन्ता ।

हञ्चि माता जीविता वीरोपिता, तेन वत रे वत्तब्बे - “मातु-
घातको आनन्तरिको” ति ।

अन वत्तब्बं - “पितुघातको आनन्तरिको” ति ? आमन्ता ।

ननु पिता जीविता वीरोपितो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि पिता जीविता वीरोपितो, तेन वत रे वत्तब्बे - “पितु-
घातको आनन्तरिको” ति ।

अन वत्तब्बं - “अरहन्तघातको आनन्तरिको” ति ? आमन्ता ।

ननु अरहा जीविता वीरोपितो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा जीविता वीरोपितो, तेन वत रे वत्तब्बे - 10
“अरहन्तघातको आनन्तरिको” ति ।

अन वत्तब्ब - “रुहिरुप्पादको आनन्तरिको” ति ? आमन्ता ।

ननु तथागतस्स लोहितं उप्पादितं ति ? आमन्ता ।

हञ्चि तथागतस्स लोहित उप्पादितं, तेन वत रे वत्तब्बे - 15
“रुहिरुप्पादको आनन्तरिको” ति ।

४ *सङ्खभेदको आनन्तरिको ति ? आमन्ता ।

सब्बे सङ्खभेदका आनन्तरिका ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

सब्बे सङ्खभेदका आनन्तरिका ति ? आमन्ता ।

धम्मसञ्जी सङ्खभेदको आनन्तरिको ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
पे० । 20

५ *धम्मसञ्जी सङ्खभेदको आनन्तरिको ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “अत्थुपालि, सङ्खभेदको आपायिको
रयिको कप्पट्ठो अतेकिच्छो, अत्थुपालि, सङ्खभेदको न आपायिको
नेरयिको न कप्पट्ठो न अतेकिच्छो” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ?
आमन्ता । 25

तेन हि न वत्तब्ब - “धम्मसञ्जी सङ्खभेदको आनन्तरिको”
ति ।

६ अन वत्तब्ब - “धम्मसञ्जी सङ्खभेदको आनन्तरिको”
ति ? आमन्ता ।

मनु बुत मनक्ता -

"आपाविको नेरविको,

बम्भरतो भवम्भरतो,

सङ्ग समन्तं वेत्तान, इत्ये

8 भत्वेव सुतन्तो हि ? आकन्ता

तेन हि सङ्गमेवको ध्यानस्थविको

१२६(१) ध्यानस्थविको

७ "नत्वि पुबुज्जनस्स आरं ति ?

नत्वि पुबुज्जनस्स पञ्जा पञ्चानमो

विचयो सत्सकस्सजा उपसकस्सजा पञ्चुपसकस्सजा

10 वे० ।

मनु भत्वि पुबुज्जनस्स पञ्जा पञ्चानमो
पञ्चुपसकस्सजा ति ? आमन्ता ।

हत्वि भत्वि पुबुज्जनस्स पञ्जा

पञ्चुपसकस्सजा, नो व वत रे वत्तम्भे - "नत्वि

30 15

८ "नत्वि पुबुज्जनस्स आरं ति ? आमन्ता ।

पुबुज्जनो पठमं ज्ञानं समापज्जेम्या ति ? आमन्ता ।

हत्वि पुबुज्जनो पठमं ज्ञानं समापज्जेम्या, नो व वत रे वत्तम्भे - "नत्वि पुबुज्जनस्स आरं" ति ।

वत्तम्भे - "नत्वि पुबुज्जनस्स आरं" ति ।

"पुबुज्जनो वुत्तिष ज्ञानं वे० तत्तिष ज्ञानं

20 ज्ञान वे० आकासानञ्चावतनं समापज्जेम्या,

आकिञ्चनञ्चावतनं वेत्तस्सञ्चावतनञ्चावतनं समापज्जेम्या,

100

ज्ञानं वदेम्या वे० चीवरं वदेम्या पिण्डपातं वदेम्या,

विमानपञ्चयमेसज्जपरिक्कारं वदेम्या ति ? आमन्ता ।

हत्वि पुबुज्जनो विमानपञ्चयमेसज्जपरिक्कारं

25 व वत रे वत्तम्भे - नत्वि पुबुज्जनस्स आरं" ति ।

९ "नत्वि पुबुज्जनस्स आरं ति ? आमन्ता ।

पुथुज्जनो तेन जाणेन दुक्खं परिजानाति, समुदयं पजहति,
निरोधं सञ्चिक्करोति, मग्ग भावेती ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे०... ।

१६७(३) निरयपालकथा

१०. *नत्थि निरयेसु निरयपाला ति ? आमन्ता ।

नत्थि निरयेसु कम्मकारणा ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०... ।

अत्थि निरयेसु कम्मकारणा ति ? आमन्ता ।

5

अत्थि निरयेसु निरयपाला ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

*अत्थि मनुस्सेसु कम्मकारणा, अत्थि च कारणिका ति ? आमन्ता ।

अत्थि निरयेसु कम्मकारणा, अत्थि च कारणिका ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० .. ।

अत्थि निरयेसु कम्मकारणा, नत्थि च कारणिका ति ? आमन्ता ।

10

अत्थि मनुस्सेसु कम्मकारणा, नत्थि च कारणिका ति ? न
हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

११ अत्थि निरयेसु निरयपाला ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —

“न वेस्सभू नो पि च पेत्तिराजा,

15

सोमो यमो वेस्सवणो च राजा ।

सकानि कम्मनि हनन्ति तत्थ,

इतो पणुन्न^१ परलोकपत्तं” ति ॥

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि नत्थि निरयेसु निरयपाला ति ।

20

१२ *नत्थि निरयेसु निरयपाला ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता — “तमेनं, भिक्खवे, निरयपाला पञ्चविध-
बन्धन नाम कारण कारेन्ति — तत्तं अयोखील^२ हत्थे गमेन्ति, तत्तं अयोखीलं
दुतिये हत्थे गमेन्ति, तत्तं अयोखीलं पादे गमेन्ति, तत्तं अयोखीलं दुतिये
पादे गमेन्ति, तत्तं अयोखीलं मज्जेउरस्मि गमेन्ति, सो तत्थ दुक्खा
तिब्बा कटुका वेदना वेदेति, न च ताव कालं करोति थाव न तं
पापकम्म व्यन्तीहोती^३” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

25

१ पणुन्न — सी०, पणुण्ण — स्या० । २ अयोखिल — स्या० । ३. व्यन्तिहोती — रो० ।

तेन हि धर्मात्

नरिषु निरयेषु निरयानाम्

ननु कुत नयन्ता - "तमेव,

कुठारीहि' तच्छब्दोक्ति ... वे०... तमेव,

प्रचोदितं तमेव कवीहि तच्छब्दोक्ति ...

रवे बोधेत्वा कविताय नयन्ता

पि नयन्तादौक्ति पि ... वे०... तमेव,

प्रज्ञापरिणतं कविता

पि .. वे० तमेव, निरयाने, निरयानाम्

तत्ताव बोधुमिष्य नयन्तापि कविताय

नयन्ता । को तत्त वेनुहेतुं नयन्ति, को तत्त

पि उक्तं नयन्ति, कवि पि कवी नयन्ति, कवि

तत्त दुःखा विषया कृष्ण वेदना वेदयन्ति, न

न तं पापकर्म नयन्ति । तमेव, निरयाने,

नयन्तापि । को को नन, निरयाने, कृष्णविषय - तमेव,

"कृष्णकर्मो कृष्णारो, विषयी कविता

प्रचोदितपरिणतो, कविता

"तत्त कविताय नयन्ति, कविता उक्तं कृष्ण

कर्मो कविताय, कविता विषयी कविता

प्रत्येव कृष्णोक्ति हि ? कृष्णोक्ति ।

तेन हि धर्मात् निरयेषु निरयानाम् हि ?

१३८(४) निरयानाम्

१३ "धर्मात् वेनेषु निरयानाम् हि ? कृष्णोक्ति

धर्मात् निरयानाम् वेनेषु वेना हि ? न वेने कृष्णोक्ति

धर्मात् वेनेषु निरयानाम् हि ? कृष्णोक्ति ।

वेनेषु निरयानाम् हि ? न वेने कृष्णोक्ति

हि ? कृष्णोक्ति

अत्थि तत्थ कीटा पटङ्गा मकसा मक्खिका अही विच्छिका
सत्तपदी गण्डुप्पादा^१ ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०. . ।

१४. नत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि तत्थ एरावणो नाम हत्थिनागो सहस्सयुत्तं^२ दिब्बं
यानं ति ? आमन्ता ।

हज्जि अत्थि तत्थ एरावणो नाम हत्थिनागो सहस्सयुत्तं
दिब्बं यान, तेन वत रे वत्तब्बे — “अत्थि देवेषु तिरच्छानगता” ति ।

१५ *अत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ हत्थिबन्धा अस्सबन्धा यावसिका कारणिका
भत्तकारका ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि नत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ।

१६६(५) मगकथा

१६. *पञ्चङ्गिको मग्गो ति ? आमन्ता ।

ननु अट्ठङ्गिको मग्गो वुत्तो भगवता, सेय्यथीदं — सम्मादिट्ठि
. पे० . सम्मासमाधी ति ? आमन्ता ।

हज्जि अट्ठङ्गिको मग्गो वुत्तो भगवता, सेय्यथीदं — सम्मादिट्ठि
. पे० . सम्मासमाधि, नो च वत रे वत्तब्बे — “पञ्चङ्गिको
मग्गो” ति ।

*पञ्चङ्गिको मग्गो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —

“मग्गानं अट्ठङ्गिको सेट्ठो, सञ्चानं चतुरो पदा ।

विरागो सेट्ठो धम्मनं, द्विपदानं^३ च चक्खुमा” ति ।

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अट्ठङ्गिको मग्गो ति ।

१७ *सम्मावाचा मग्गङ्ग, सा च न मग्गो ति ? आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि मग्गङ्ग, सा च न मग्गो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

पे० ।

सम्मावाचा मग्गङ्ग, सा च न मग्गो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अस्मिन्निरख्येषु

अस्मिन्निरख्येषु निरख्यमाना इति

ननु कुतः प्रवक्ष्यता - "तमेवं,

कुठारीहि' तच्छब्दमिति .. वे०... तमेवं,

प्रबोधिरेवं तमेवा वाचीहि तच्छब्दमिति ... वे०...

रवे बोधेत्वा आदिताय पञ्चमिका

पि पञ्चासारेणिति पि .. वे०... तमेवं,

अङ्गारपञ्चसं आदिताय तन्मन्त्रमिति

पि वे० तमेवं, भिक्षुके, निरख्यमाना

तताय लोहपुष्पिका पञ्चमिका आदिताय

ब्रूताय । सो तत्तु पञ्चमिका पञ्चमिति, सो

पि उक्तं तच्छब्दमिति सकिं पि प्रबोधिरेवं, सकिं

तत्तु पुनश्च तच्छब्दमिति कदुक्ता वेदना वेदयति, न च

न त पापकर्म भवन्तीति । तमेवं, भिक्षुके,

पञ्चमिका ! सो सो पन, भिक्षुके, नष्टमिति -

"चतुष्कण्ठो चतुष्टायो, विषयो चतुष्टायो

प्रबोधिरेवं पञ्चमिका, पञ्चमिका

"तत्तु प्रबोधिरेवं नूनि, चतुष्टायो चतुष्टायो

समन्ता योजनसं पञ्चमिका तच्छब्दमिति

प्रबोधिरेवं सुतन्तो इति ? प्रामन्ता ।

तेन हि अस्मिन्निरख्येषु निरख्यमाना इति ।

१६८(४) तिरच्छान्दमिति

१३ "अस्मिन्निरख्येषु तिरच्छान्दमिति ? प्रामन्ता ।

अस्मिन्निरख्येषु तिरच्छान्दमिति ? न इति वक्तव्यम् ।

अस्मिन्निरख्येषु तिरच्छान्दमिति ? प्रामन्ता ।

वेदलोको तिरच्छान्दमिति ? न इति वक्तव्यम् ।

अस्मिन्निरख्येषु तिरच्छान्दमिति ? प्रामन्ता ।

१ कुठारीहि - ही स्वा० टी० ।

- १६८

अत्थि तत्थ कीटा पटङ्गा मकसा मक्खिका अही विच्छिका
सत्तपदी गण्डुप्पादा^१ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

१४. नत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ? आमन्ता ।

ननु अत्थि तत्थ एरावणो नाम हत्थिनागो सहस्सयुत्तं^२ दिव्वं
यानं ति ? आमन्ता ।

5

हञ्चि अत्थि तत्थ एरावणो नाम हत्थिनागो सहस्सयुत्तं
दिव्वं यान, तेन वत्त रे वत्तब्बे — “अत्थि देवेषु तिरच्छानगता” ति ।

१५. *अत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ? आमन्ता ।

अत्थि तत्थ हत्थिवन्धा अस्सवन्धा यावसिका कारणिका
भत्तकारका ति ? न हेव वत्तब्बे ।

10

तेन हि नत्थि देवेषु तिरच्छानगता ति ।

१६६(५) मगकथा

१६. *पञ्चङ्गिको मगो ति ? आमन्ता ।

B

ननु अट्ठङ्गिको मगो वुत्तो भगवता, सेय्यथीदं — सम्मादिट्ठि

.. पे० . सम्मासमाधी ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अट्ठङ्गिको मगो वुत्तो भगवता, सेय्यथीदं — सम्मादिट्ठि

15

R

.. पे० . सम्मासमाधि, नो च वत्त रे वत्तब्बे — “पञ्चङ्गिको
मगो” ति ।

*पञ्चङ्गिको मगो ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता —

“मग्गानं अट्ठङ्गिको सेट्ठो, सच्चानं चतुरो पदा ।

20

विरागो सेट्ठो धम्मान, द्विपदान^३ च चक्खुमा” ति ।

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अट्ठङ्गिको मगो ति ।

१७. *सम्मावाचा मग्गङ्ग, सा च न मग्गो ति ? आमन्ता ।

सम्मादिट्ठि मग्गङ्गं, सा च न मग्गो ति ? न हेव वत्तब्बे ।

25

पे० ।

सम्मावाचा मग्गङ्ग, सा च न मग्गो ति ? आमन्ता ।

सम्मासङ्ख्यो ... वे०...

वे० सम्मासमाधि मज्झिम्, सी ५

वे० ।

*सम्मासङ्ख्यो ... वे०...

मज्झो ति ? आनन्त ।

सम्मासिद्धि ... वे०... सम्मासमाधि

ति ? न हेवं वत्तये । ... वे०... ।

*सम्मासिद्धि मज्झिम्, सी ५ मज्झो ति ?

सम्मासाध मज्झिम्, सी ५ मज्झो ति ?

सम्मासिद्धि मज्झिम्, सी ५ मज्झो ति ?

सम्मासङ्ख्यो ... वे०...

ति ? न हेवं वत्तये । ... वे०... ।

*सम्मासङ्ख्यो ... वे०... सम्मासाधो

... वे० सम्मासमाधि मज्झिम्, सी ५ मज्झो ति ?

सम्मासाध वे० ... सम्मासङ्ख्यो ... वे०...

मज्झिम्, सी ५ मज्झो ति ? न हेवं वत्तये । ...

१८ परिपो ककुब्जको मज्झो ति ? आनन्त ।

मनु वृत्तं वक्तव्यं — “पुण्येव को कलस

आनीयो सुपरिपुष्टो होति, दण्डवत्कर्म करिणी

२० भावनापरिपूरि मज्झिम्” ति । कल्पेव सुखयो ति ?

तेन हि पञ्चवज्जिको मज्झो ति ।

१९ *पञ्चवज्जिको मज्झो ति ? आनन्त ।

मनु वृत्तं वक्तव्यं — “वर्त्म को, पुण्ड्र

ककुब्जको मज्झो न उपलब्धति समयो नि तस्य

२३ नि तस्य समयो न उपलब्धति तस्मिन् नि तस्य समयो

ककुब्जो नि तस्य समयो न उपलब्धति । वर्त्म य को, पुण्ड्र

परिपो ककुब्जको मज्झो उपलब्धति समयो नि

नि ... वे०... तस्मिन् नि वे० ककुब्जो नि तस्य

वर्त्म को, पुण्ड्र, पञ्चवज्जिको करिणी

अन्ति

२४ इवेव, पुण्ड्र, समयो एव दुःखो समयो,

समणो । सुज्जा परप्पवादा समणेभिं अज्जेही" ति ! अत्थेव सुत्तन्तो
ति ? आमन्ता ।

तेन हि अट्ठङ्गिको मग्गो ति ।

२००(६) जाणकथा

२०. *द्वादसवत्थुक जाणं लोकुत्तरं ति ? आमन्ता ।

द्वादस लोकुत्तरजाणानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० । 5

द्वादस लोकुत्तरजाणानी ति ? आमन्ता ।

द्वादस सोतापत्तिमग्गा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०... ।

द्वादस सोतापत्तिमग्गा ति ? आमन्ता ।

द्वादस सोतापत्तिफलानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे०.. ।

द्वादस सकदागामिमग्गा पे० . अनागामिमग्गा .. पे० .. 10

अरहत्तमग्गा ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० ।

द्वादस अरहत्तमग्गा ति ? आमन्ता ।

द्वादस अरहत्तफलानी ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे०. ।

२१ णि वत्तब्ब - "द्वादसवत्थुक जाणं लोकुत्तरं" ति ?

आमन्ता ।

15

ननु वुत्त भगवता - "इदं दुक्ख अरियसच्च" ति मे, भिक्खवे,
पुब्बे अननुस्सुतेसु धम्मेषु चक्खु उदपादि, जाणं उदपादि,
पज्जा उदपादि, विज्जा उदपादि, आलोको उदपादि । 'तं खो पनिदं
दुक्खं अरियसच्चं परिज्जेय्य' ति मे, भिक्खवे . पे० परिज्जातं ति

मे, भिक्खवे पे० 'इदं दुक्खसमुदय^१ अरियसच्च' ति मे, भिक्खवे 20

. पे० .. 'तं खो पनिदं दुक्खसमुदय अरियसच्च पहातब्ब' ति मे, भिक्खवे

. पे० पहीन ति मे, भिक्खवे पे० 'इदं दुक्खनिरोध^३ अरियसच्च'

ति मे, भिक्खवे पे० 'तं खो पनिदं दुक्खनिरोधं अरियसच्चं

सच्छिकातब्ब' ति मे, भिक्खवे पे० सच्छिकत ति मे, भिक्खवे

. पे० 'इदं दुक्खनिरोधगामिनी पटिपदा अरियसच्च' ति मे, 25

भिक्खवे पे० 'तं खो पनिदं दुक्खनिरोधगामिनी पटिपदा अरिय-

१ समणेहि - रो० । २ दुक्खसमुदयो - स्या०, रो० । ३ दुक्खनिरोधो -
स्या०, रो० ।

सञ्च मायेतच्च' ति मे, विद्वन्ने ...
 पुण्ये धननुस्तुतेषु धर्मेषु चकम् उच्यते
 उच्यते' ति ! अतएव सुतन्तो ति ?

तेन हि द्वावसप्तत्युक्तं आनं लोभुचरं ति ।

तत्पुत्रं

मातुषातको भ्रान्तरिको पितुषातको

षातको भ्रान्तरिको रहिस्प्यावको भ्रान्तरिको
 भ्रान्तरिको, नत्वि पुत्रुज्जमस्स आनं, नत्वि विरिणं
 अत्वि बेवेसु तिरच्छानगाता, पञ्चज्जिको मन्तो, इति
 सोकुत्तरं ति ।

तत्पुत्रं

निमाहो, पुञ्जसञ्चयो, अट्टासि, अतीतेन च

२१. एकवीसतिमो वग्गो

२०१ (१) सासनकथा

१. *सासन नवं^१ कतं^१ ति ? आमन्ता ।

सतिपट्टाना नव कतं ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे०... ।

सासन नवं कतं ति ? आमन्ता ।

सम्मप्पधाना पे० इद्धिपादा पे० इन्द्रिया . पे०

बला ... पे० वोज्झङ्गा नव कतं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० । 5

पुब्बे अकुसलं पच्छा कुसलं कतं ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

पुब्बे सासवं पे०. संयोजनियं^२ गन्थनियं ओघनियं योगनियं

नीवरणिय परामट्ट उपादानिय पे० सङ्खिलेसिक^३ पच्छा असङ्खि-
लेसिकं^४ कतं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि कोचि तथागतस्स सासन नव करोती ति ? आमन्ता । 10

अत्थि कोचि सतिपट्टाने नव करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे०... ।

अत्थि कोचि सम्मप्पधाने पे० . इद्धिपादे . पे०.. इन्द्रिये

... पे० बले पे० वोज्झङ्गे नवं करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

... पे० ।

15

अत्थि कोचि पुब्बे अकुसल पच्छा कुसलं करोती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

अत्थि कोचि पुब्बे सासव पे० सङ्खिलेसिक पच्छा
असङ्खिलेसिक करोती ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*लब्भा तथागतस्स सासन पुन नव कातु ति ? आमन्ता । 20

लब्भा सतिपट्टाना पुन नव कातु ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

लब्भा सम्मप्पधाना पे० इद्धिपादा पे० इन्द्रिया

पे० बला पे० वोज्झङ्गा पुन नव कातु ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० ।

R

१-१ नवकत - रो०, एवमुपरि पि । २ सञ्जोजनिय - सी०, स्या०, रो० ।
३ सङ्खिलेसिय - म० । ४ असङ्खिलेसिय - म० ।

सम्मा पुष्पे अङ्गुसर्गं पञ्चस्र कुत्तर्गं

वे०... ।

सम्मा पुष्पे सङ्गर्गं वे०... अङ्गुसर्गं

कातुं ति ? न हेव वत्तब्बे । वे० ।

२०२(२) अविबिस्तकम्मा

२ पुबुज्जनो तेवातुकेहि कम्मेहि

पुबुज्जनो तेवातुकेहि कम्मेहि वे०...

.. सङ्गर्गाहि चेतनाहि .. चित्तेहि .. उदाहि ..

सत्तीहि समाप्तीहि वे० ..

न हेव वत्तब्बे । वे० ।

पुबुज्जनो तेवातुकेहि कम्मेहि' अविबिस्तो ति ?

'यस्मिं क्खे पुबुज्जनो जीवरं वेत्ति, तस्मिं क्खे

उपसम्पज्ज विहरति वे० आकासानङ्गावत्तर्गं

ति ? न हेव वत्तब्बे । वे०... ।

यस्मिं क्खे पुबुज्जनो पिण्डपातं वेत्ति ... वे०... सङ्गर्गं

.. वे०... गिमानपञ्चयमेसज्जपरिक्खारं वेत्ति, तस्मिं क्खे क्खे

उपसम्पज्ज विहरति नेवसङ्गमानासङ्गमावत्तर्गं क्खे

ति ? न हेव वत्तब्बे । वे०... ।

३ नि वत्तब्ब — "पुबुज्जनो तेवातुकेहि कम्मेहि' अविबि

ति ? आमस्ता ।

पुबुज्जनस्स रूपवातुअरूपवातूपरं कम्मं परिक्खत्तं

न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि पुबुज्जनो तेवातुकेहि कम्मेहि अविबिस्तो ति । ... वे०

२०३(२) सङ्गोक्कण्डम्मा

४ यस्मिं किञ्चि संवोचनं क्खेत्तव मात्तुत्तम्मा

आमन्ता ।

अत्थि किञ्चि सक्कायदिट्ठि अप्पहाय पे० विचिकिच्छं
 अप्पहाय पे० सीलव्वतपरामासं अप्पहाय रागं अप्पहाय दोसं
 अप्पहाय मोहं अप्पहाय अनोत्तप्प अप्पहाय अरहत्तप्पत्ती ति ?
 न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि किञ्चि सयोजन अप्पहाय अरहत्तप्पत्ती ति ? आमन्ता । 5

अरहा सरागो सदोसो समोहो समानो समक्खो सपळासो
 सउपायासो सकिलेसो ति ? न हेवं वत्तब्बे । .. पे० . ।

ननु अरहा निरागो^१ निदोसो निम्मोहो निम्मानो निम्मक्खो
 निप्पळासो निरुपायासो निक्किलेसो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा निरागो पे० निक्किलेसो, नो च वत रे 10
 वत्तब्बे - “अत्थि किञ्चि सयोजन अप्पहाय अरहत्तप्पत्ती” ति ।

५ न वत्तब्ब - “अत्थि^२ किञ्चि^३ संयोजन अप्पहाय
 अरहत्तप्पत्ती” ति ? आमन्ता ।

अरहा सब्बं बुद्धविसयं जानाती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि अत्थि किञ्चि सयोजनं अप्पहाय अरहत्तप्पत्ती ति । 15

२०४(४) इद्विकथा

६ *अत्थि अधिप्पायइद्वि बुद्धानं वा सावकानं वा ति ?
 आमन्ता ।

“निच्चपण्णा रुक्खा होन्तू” ति - अत्थि अधिप्पायइद्वि
 बुद्धान वा सावकान वा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

निच्चपुप्फा रुक्खा होन्तु पे० निच्चफलिका रुक्खा होन्तु 20
 निच्च जुण्ह होतु निच्च खेम होतु निच्च सुभिक्ष होतु “निच्च
 सुवत्थि^३ होतू” ति - अत्थि अधिप्पायइद्वि बुद्धान वा सावकान वा ति ?
 न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*अत्थि अधिप्पायइद्वि बुद्धान वा सावकान वा ति ? आमन्ता ।

“उप्पन्नो फस्सो मा निरुज्झी” ति - अत्थि अधिप्पायइद्वि 25
 बुद्धान वा सावकान वा ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

*उप्यन्ना वेचना .. पे० .. सञ्ज्या ..

विरिय सति समाधि .. पे० .. सञ्ज्या

अधिप्यायइदि बुद्धान वा सावकान वा ति ?

*अत्थि अधिप्यायइदि बुद्धान वा सावकान्

“स्यं मिच्छं हेतू” ति — अत्थि अधिप्यायइदि

पे० सञ्ज्या पे० सञ्ज्या पे० ..

ति — अत्थि अधिप्यायइदि बुद्धान वा सावकान्

.. पे० ।

*अत्थि अधिप्यायइदि बुद्धान वा सावकान्

“आतिथम्मा सत्ता मा आगिसू” ति अत्थि .. पे० ..

सत्ता मा आगिसू” ति पे० “आतिथम्मा सत्ता

ति पे० “अरपपम्मा सत्ता मा मीगिसू” ति — अत्थि

बुद्धान वा सावकान वा ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ..

७ न वत्तब्ब — “अत्थि अधिप्यायइदि बुद्धान्

वा” ति ? आमन्ता ।

ननु आयस्मा पिसिन्दवण्णो रण्णो माववत्त

विम्बिसारस्स पासाव “सुवण्ण” त्वेव अधिमुण्णि, सुवण्णो व पव

ति ? आमन्ता ।

हण्णि आयस्मा पिसिन्दवण्णो रण्णो माववत्त

विम्बिसारस्स पासाव सुवण्ण त्वेव अधिमुण्णि, सुवण्णो व पव

तेन वत्त रे वत्तब्बे — “अत्थि अधिप्यायइदि बुद्धान वा सावकान् वा” ति ।

२०५(१) सुद्धकथा

= “अत्थि बुद्धान बुद्धहि हीनातिरक्ता ति ?

सतिपट्टानतो ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सम्मप्यधानतो पे० इदिपावतो इन्निमतो .. वत्ततो ..

बोक्कत्ततो वसिमावतो सम्मम्भुत्तानावत्तगतो ति ? व

हेव वत्तब्बे । पे० ।

२०६(६) सब्बदिसाकथा

६ *सच्चा दिसा बुद्धा तिट्ठन्ती ति ? आमन्ता ।

पुरत्थिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

पुरत्थिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

किन्नामो सो भगवा, किञ्चो, किङ्कोत्तो, किन्नामा तस्स

भगवतो मातापित्तरो, किन्नामं तस्स भगवतो सावकयुग, कोनामो तस्स 5

भगवतो उपट्ठाको, कीदिस चीवर धारेति, कीदिस पत्त धारेति,

कत्तरस्मिं गामे वा निगमे वा नगरे वा रट्ठे वा जनपदे वा ति ? न

हेवं वत्तब्बे । पे० ।

*दक्खिणाय दिसाय पे० पच्छिमाय दिसाय ... पे० ।

उत्तराय दिसाय पे० हेट्ठिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? न हेव 10

वत्तब्बे । पे० ।

हेट्ठिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

किन्नामो सो भगवा पे० जनपदे वा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

पे० .. ।

*उपरिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 15

उपरिमाय दिसाय बुद्धो तिट्ठती ति ? आमन्ता ।

चातुमहाराजिके तिट्ठति पे० तावत्तिसे तिट्ठति पे०

यामे तिट्ठति पे० तुसिते तिट्ठति पे० निम्मानरतिया तिट्ठति

पे० परनिम्मितवसवत्तिया तिट्ठति पे० ब्रह्मलोके तिट्ठती

ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० । 20

२०७(७) धम्मकथा

१०. *सब्बे धम्मा नियता ति ? आमन्ता ।

मिच्छत्तनियता ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सम्मत्तनियता ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

नत्थि अनियतो रासी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

ननु अत्थि अनियतो रासी ति ? आमन्ता । 25

हृत्वि अत्वि अनियतो एसि, नो
धम्मा नियता" ति ।

*सब्बे धम्मा नियता ति ? आमन्ता ।

ननु तयो एसो बुत्ता मगयता -

नियतो एसि, अनियतो एसो ति ? आमन्ता ।

हृत्वि तयो एसो बुत्ता मगयता -

सम्मत्तनियतो एसि अनियतो एसि नो च वत्त^१
धम्मा नियता" ति ।

*रूप रूपद्वेन नियतं ति ? आमन्ता ।

मिच्छत्तनियतं ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ...

सम्मत्तनियतं ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ...

बेदना पे० सज्झा पे० सङ्गाराय ... पे० ...

विज्झाणद्वेन नियतं ति ? आमन्ता ।

मिच्छत्तनियतं ति ? न हेव वत्तब्बे । .. पे० ...

सम्मत्तनियतं ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ...

११ नि वत्तब्ब - रूप रूपद्वेन नियतं पे० ... बेदना

पे० सङ्गाराय पे० विज्झाण विज्झाणद्वेन नियतं ति

रूप^१ बेदना होति पे० सज्झा होति ... सङ्गाराय

विज्झाण होति बेदना पे० सज्झा पे० ... सङ्गाराय

विज्झाण रूप होति पे० बेदना होति .. सज्झा होति ...

होन्ती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि रूप रूपद्वेन नियतं बेदना ... पे० ... सज्झा ...

सङ्गाराय पे० विज्झाण विज्झाणद्वेन नियतं ति ।

२०८(८) कम्मकण्ड

१२ सब्बे कम्मा नियता ति ? आमन्ता ।

मिच्छत्तनियता ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ...

सम्मत्तनियता ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ...

नत्वि अनियतो एसो ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ...

ननु अत्थ अनियतो रासी ति ? आमन्ता ।

हज्चि अत्थ अनियतो रासि, नो च वत रे वत्तब्बे - "सब्बे कम्मा नियता" ति ।

*सब्बे कम्मा नियता ति ? आमन्ता ।

ननु तयो रासी वुत्ता भगवता - मिच्छत्तनियतो रासि, सम्मत्त- 5
नियतो रासि, अनियतो रासी ति ? आमन्ता ।

हज्चि तयो रासी वुत्ता भगवता - मिच्छत्तनियतो रासि,
सम्मत्तनियतो रासि, अनियतो रासि, नो च वत रे वत्तब्बे - "सब्बे
कम्मा नियता" ति ।

१३. *दिट्ठधम्मवेदनीयं कम्मं दिट्ठधम्मवेदनीयद्वेन नियतं ति ? 10
आमन्ता ।

मिच्छत्तनियत ति ? न हेव वत्तब्बे । पे०... ।

सम्मत्तनियत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

उपपज्जवेदनीय कम्म पे०.. अपरापरियवेदनीय कम्म
अपरापरियवेदनीयद्वेन नियत ति ? आमन्ता । 15

मिच्छत्तनियतं ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

सम्मत्तनियत ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० . ।

१४ न वत्तब्ब - दिट्ठधम्मवेदनीय कम्म दिट्ठधम्मवेदनीयद्वेन
नियत, उपपज्जवेदनीय कम्म . पे० अपरापरियवेदनीय कम्म
अपरापरियवेदनीयद्वेन नियत ति ? आमन्ता । 20

दिट्ठधम्मवेदनीयं कम्म उपपज्जवेदनीय होति, अपरापरिय-
वेदनीय होति पे० . उपपज्जवेदनीय कम्मं दिट्ठधम्मवेदनीय होति,
अपरापरियवेदनीयं होति पे० अपरापरियवेदनीय कम्म दिट्ठधम्म-
वेदनीय होति, उपपज्जवेदनीय होती ति ? न हेव वत्तब्बे ।

तेन हि दिट्ठधम्मवेदनीय कम्म दिट्ठधम्मवेदनीयद्वेन नियतं, 25
उपपज्जवेदनीय कम्म पे० अपरापरियवेदनीय कम्म अपरापरिय-
वेदनीयद्वेन नियत ति ।

सासनं नवं कृतं अस्ति कोवि

सग्गमा तत्तागतस्स सासनं पुन नवं कर्तुं,

अविपत्तो, अस्ति किञ्चि संयोजनं

अविप्पाविद्धि बुद्धान वा सावकानं वा,

हीनातिरेकता, सग्गमा विसा बुद्धा तिष्ठन्ति,

कम्मा निपत्ता ति ।

२२. बावीसतिमो वग्गो

२०६(१) परिनिब्बानकथा

१ *अत्थि किञ्चि सयोजनं अप्पहाय परिनिब्बानं ति ?
आमन्ता ।

अत्थि किञ्चि सक्कायदिट्ठि अप्पहाय .. पे० . अनोत्तप्पं
अप्पहाय परिनिब्बानं ति ? न हेव वत्तब्बे । ... पे० ।

*अत्थि किञ्चि सयोजनं अप्पहाय परिनिब्बानं ति ? आमन्ता । 5

अरहा सरागो पे० सकिलेसो ति ? न हेवं वत्तब्बे ।
.. पे० ।

ननु अरहा निरागो पे० निक्किलेसो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा निरागो पे० निक्किलेसो, नो च वत रे
वत्तब्बे - "अत्थि किञ्चि सयोजनं अप्पहाय परिनिब्बानं" ति । 10

२. 1 न वत्तब्ब - "अत्थि किञ्चि संयोजनं अप्पहाय परि-
निब्बानं" ति ? आमन्ता ।

अरहा सब्ब बुद्धविसय जानाती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

तेन हि अत्थि किञ्चि सयोजनं अप्पहाय परिनिब्बानं ति ।

२१०(२) कुसलचित्तकथा

३ *अरहा कुसलचित्तो परिनिब्बायती ति ? आमन्ता । 15 B

अरहा पुञ्जाभिसङ्खारं अभिसङ्खरोन्तो आनेज्जाभिसङ्खारं
अभिसङ्खरोन्तो गतिसवत्तनियं कम्मं करोन्तो भवसंवत्तनियं
कम्मं करोन्तो इस्सरियसवत्तनियं कम्मं करोन्तो अधिपच्चसवत्तनियं
कम्मं करोन्तो महाभोगसंवत्तनियं कम्मं करोन्तो महापरिवार-
सवत्तनियं कम्मं करोन्तो देवसोभग्यसवत्तनियं कम्मं करोन्तो 20
मनुस्ससोभग्यसवत्तनियं कम्मं करोन्तो परिनिब्बायती ति ? न हेवं
वत्तब्बे । पे० ।

*अरहा कुसलचित्तो परिनिब्बायती ति ? आमन्ता ।

अरहा आचिन्तो अपचिन्तो पचिन्तो
उस्तिनेतो विषूयेतो सन्धूयेतो परिनिष्ठावती ति
पे० ।

ननु अरहा नेवाचिनाति न अपचिन्नाति
ति ? आमन्ता ।

हृन्धि अरहा नेवाचिनाति न अपचिनाति
नो न वत रे वतब्धे — “अरहा कुसमचित्तो

ननु अरहा नेव पचिहति न उपाचिहति पचिहति
विसिनेति न उस्तिनेति विसिनेत्वा ठितो, ननु अरहा
न सन्धूयेति विषूयेत्वा ठितो ति ? आमन्ता ।

हृन्धि अरहा नेव विषूयेति न सन्धूयेति विषूयेत्वा
न वत रे वतब्धे — “अरहा कुसमचित्तो परिनिष्ठावती” ति ।

४ नि वतब्धे — “अरहा कुसमचित्तो परिनिष्ठावती” ति
आमन्ता ।

ननु अरहा उपट्टितस्सति सतो सम्पन्नानो परिनिष्ठावती ति ।
आमन्ता ।

हृन्धि अरहा उपट्टितस्सति सतो सम्पन्नानो
तेन वत रे वतब्धे — “अरहा कुसमचित्तो परिनिष्ठावती” ति ।

२११(१) अनेककथा

५ “अरहा आनेब्धे ठितो परिनिष्ठावती ति ? आमन्ता
ननु अरहा पकतिचित्ते ठितो परिनिष्ठावती ति ? आमन्ता
हृन्धि अरहा पकतिचित्ते ठितो परिनिष्ठावती ति ? न व
वतब्धे — “अरहा आनेब्धे ठितो परिनिष्ठावती” ति ।

अरहा आनेब्धे ठितो परिनिष्ठावती ति ? आमन्ता ।
अरहा किरियमये चित्ते ठितो परिनिष्ठावती ति ? न
वतब्धे । पे० ।

ननु अरहा विपाकचित्ते ठितो परिनिष्ठावती ति ? आमन्ता ।

हञ्चि अरहा विपाकचित्ते ठितो परिनिब्बायति, नो च वत रे वत्तब्बे - “अरहा आनेञ्जे ठितो परिनिब्बायती” ति ।

*अरहा आनेञ्जे ठितो परिनिब्बायती ति ? आमन्ता ।

अरहा किरियाव्याकते चित्ते ठितो परिनिब्बायती ति ? न हेवं वत्तब्बे ।

5

ननु अरहा विपाकाव्याकते चित्ते ठितो परिनिब्बायती ति ?

आमन्ता ।

हञ्चि अरहा विपाकाव्याकते चित्ते ठितो परिनिब्बायति, नो च वत रे वत्तब्बे - “अरहा आनेञ्जे ठितो परिनिब्बायती” ति ।

*अरहा आनेञ्जे ठितो परिनिब्बायती ति ? आमन्ता ।

10

ननु भगवा चतुत्थज्झाना वुट्ठित्वा समनन्तरा परिनिब्बुतो ति ? आमन्ता ।

हञ्चि भगवा चतुत्थज्झाना वुट्ठित्वा समनन्तरा परिनिब्बुतो, नो च वत रे वत्तब्बे - “अरहा आनेञ्जे ठितो परिनिब्बायती” ति ।

२१२(४) धम्माभिसमयकथा

६ *अत्थि गब्भसेय्याय धम्मभिसमयो ति ? आमन्ता ।

15

अत्थि गब्भसेय्याय धम्मदेसना, धम्मस्सवन, धम्मसाकच्छा, रिपुच्छा, सीलसमादान, इन्द्रियेसु गुत्तद्वारता, भोजने मत्तञ्जुता, पुब्बरत्तापररत्त जागरियानुयोगो ति ? न हेवं वत्तब्बे । . पे० . ।

नत्थि गब्भसेय्याय धम्मदेसना, धम्मस्सवन पे० पुब्बरत्तापररत्त जागरियानुयोगो ति ? आमन्ता ।

20

हञ्चि नत्थि गब्भसेय्याय धम्मदेसना, धम्मस्सवन पे० पुब्बरत्तापररत्त जागरियानुयोगो, नो च वत रे वत्तब्बे - “अत्थि गब्भसेय्याय धम्मभिसमयो” ति ।

*अत्थि गब्भसेय्याय धम्माभिसमयो ति ? आमन्ता ।

ननु द्व पच्चया सम्मादिट्ठिया उप्पादाय - परतो च घोसो, योनिंसो च मनसिकारो ति ? आमन्ता ।

25

हञ्चि द्वे पच्चया सम्मादिट्ठिया उप्पादाय - परतो च घोसो,

यो निसो च मनसिकारो, नो च चेत,
धम्माभिधमयो' ति ।

*अत्थि गग्गसेय्याय

सुत्तस्स पमत्तस्स मुट्ठस्सत्तिस्स'

५ ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

२१३-२१५ (२-७) तिस्सो पि कम्म

७ *अत्थि गग्गसेय्याय अरुत्तप्पत्ती

सुत्तस्स पमत्तस्स मुट्ठस्सत्तिस्स

न हेव वत्तब्बे । पे० ।

८ *अत्थि सुपिनगतस्स धम्माभिधमन्ने

सुत्तस्स पमत्तस्स मुट्ठस्सत्तिस्स असम्पन्न

१० ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० .. ।

९ *अत्थि सुपिनगतस्स अरुत्तप्पत्ती ।

सुत्तस्स पमत्तस्स मुट्ठस्सत्तिस्स असम्पन्न

न हेव वत्तब्बे । पे० ।

२१६ (८) अज्झकत्तकत्त

१० *सज्ज सुपिनगतस्स चित्त धम्म्याय

सुपिनन्तेन पाज हनेय्या ति ? आमन्ता

हज्जि सुपिनन्तेन पाज हनेय्य, नो च वा

सुपिनगतस्स चित्त धम्म्याकत्त' ति ।

*सुपिनन्तेन अवित्त' आदियेय्य पे०..

२० भवेय्य कस्सं भवेय्य सम्म पणपेय्य सन्नि चित्त

एकागारिक करेय्य परिपन्ने तिष्ठेय्य, परत्तारं

करेय्य निगमवातक करेय्य सुपिनन्तेन सेवुनं वा

यत्तस्स असुचि मुञ्चेय्य सुपिनन्तेन दान दवेय्य, ची

दवेय्य तेनासन दवेय्य गिमानपञ्चवसेज्जज्जसिद्धि

ददेय्य, भोजनीय ददेय्य, पानीयं ददेय्य, चेति यं वन्देय्य^१, चेति ये माल
आरोपेय्य, गन्ध आरोपेय्य, विलेपन आरोपेय्य . पे० चेति य
अभिदक्खिणं करेय्या ति ? आमन्ता ।

हञ्चि सुपिनन्तेन चेति यं अभिदक्खिणं करेय्य, नो च वत रे
वत्तब्बे - “सब्ब सुपिनगतस्स चित्तं अव्याकतं” ति । 5

११. न वत्तब्ब - “सब्बं सुपिनगतस्स चित्तं अव्याकतं”
ति ? आमन्ता ।

ननु सुपिनगतस्स चित्तं अब्बोहारियं वुत्तं भगवता ति ?
आमन्ता ।

हञ्चि सुपिनगतस्स चित्तं अब्बोहारियं वुत्तं भगवता, तेन^२
वत रे वत्तब्बे - “सब्ब सुपिनगतस्स चित्तं अव्याकतं” ति । 10

२१७(६) आसेवनपञ्चयकथा

१२. *नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “पाणातिपातो, भिक्खवे, आसेवितो
भावितो बहुलीकतो निरयसंवत्तनिको तिरच्छानयो निसवत्तनिको पेत्ति-
विसयसंवत्तनिको, यो सब्बलहुसो पाणातिपातस्स विपाको मनुस्स- 15
भूतस्स अप्पायुकसवत्तनिको होती” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ।

*नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ? आमन्ता ।

ननु वुत्तं भगवता - “अदिन्नादान, भिक्खवे, आसेवितं भावितं
लीकतं निरयसंवत्तनिकं तिरच्छानयो निसवत्तनिकं पेत्तिविसयसवत्त- 20
क, यो सब्बलहुसो अदिन्नादानस्स विपाको मनुस्सभूतस्स भोगव्यसन-
वत्तनिको होति पे० यो सब्बलहुसो कामेसुमिच्छाचारस्स विपाको
नुस्सभूतस्स सपत्तवेरसवत्तनिको होति पे० यो सब्बलहुसो
सावादस्स विपाको मनुस्सभूतस्स अब्भूतव्भक्खानसवत्तनिको होति
पे० यो सब्बलहुसो पिसुणाय वाचाय विपाको मनुस्सभूतस्स मित्तेहि 25
दनसवत्तनिको होति पे० यो सब्बलहुसो फरसाय वाचाय विपाको
नुस्सभूतस्स अमनापसदसवत्तनिको होति पे० यो सब्बलहुसो

सम्पत्प्रापस्स विपाको

सुरामेरयपान, भिक्षवे, आसेवितो ... पे० ५५

पानस्स विपाको मनुस्समूतस्स

सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता

१३ *नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

ननु बुत्तं भगवता — “मिञ्जाविट्ठि, भिक्षवे,

बहुलीकता निरयसत्तनिका

संबत्तनिका” ति । अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

*नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

ननु बुत्तं भगवता — “मिञ्जासकुप्पो ... पे० ५६

भिक्षवे आसेवितो भावितो पे०

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

१४ *नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

ननु बुत्तं भगवता — “सम्माविट्ठि, भिक्षवे,

बहुलीकता अमत्तोगघा होति अमत्तपरायणा

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

*नत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ? आमन्ता ।

ननु बुत्तं भगवता — “सम्मासकुप्पो, भिक्षवे,

भावितो बहुलीकतो पे० सम्मासमाणि भिक्षवे

बहुलीकतो अमत्तोगघो होति अमत्तपरायणो अमत्तपरियो

अत्थेव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि अत्थि काचि आसेवनपञ्चयता ति ?

२१८(१०) सत्थिक्कया

१५ *एकचित्तकज्जिका सत्थे वग्मा ति ? आमन्ता

चित्ते महापथवी सण्ठाति, महासमुद्रो सण्ठाति, सिनेरुपव्वत-
राजा सण्ठाति, आपो सण्ठाति, तेजो सण्ठाति, वायो सण्ठाति, तिणकट्ट-
वनप्पतियो सण्ठहन्ती ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० . ।

*एकचित्तक्खणिका सव्वे धम्मा ति ? आमन्ता ।

चक्खायतन चक्खुविज्जाणेन सहजात ति ? न हेव वत्तव्वे । 5
. पे० ।

चक्खायतन चक्खुविज्जाणेन सहजात ति ? आमन्ता ।

ननु आयस्मा सारिपुत्तो एतदवोच — “अज्झत्तिक चेव, आवुसो,
चक्खु अपरिभिन्न होति, बाहिरा च रूपा न आपाथ आगच्छन्ति, नो च
तज्जो समन्नाहारो होति, नेव ताव तज्जस्स विज्जाणभागस्स¹ पातुभावो 10
होति । अज्झत्तिक चेव, आवुसो, चक्खु अपरिभिन्न होति, बाहिरा च
रूपा आपाथ आगच्छन्ति, नो च तज्जो समन्नाहारो होति, नेव ताव
तज्जस्स विज्जाणभागस्स¹ पातुभावो होति । यतो च खो, आवुसो,
अज्झत्तिक चेव चक्खु अपरिभिन्न होति, बाहिरा च रूपा आपाथ
आगच्छन्ति, तज्जो च समन्नाहारो होति, एव तज्जस्स विज्जाण- 15
भागस्स पातुभावो होती” ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व — “चक्खायतन चक्खुविज्जाणेन सहजात” ति ।

*सोतायतन पे० घानायतन पे० जिह्वायतन पे०
कायायतन कायविज्जाणेन सहजात ति ? न हेव वत्तव्वे । पे० ।

कायायतन कायविज्जाणेन सहजात ति ? आमन्ता । 20

ननु आयस्मा सारिपुत्तो एतदवोच — “अज्झत्तिको चेव, आवुसो,
कायो अपरिभिन्नो होति, बाहिरा च फोट्टब्बा न आपाथ आगच्छन्ति,
नो च पे० अज्झत्तिको चेव, आवुसो, कायो अपरिभिन्नो होति,
बाहिरा च फोट्टब्बा आपाथ आगच्छन्ति, नो च पे० यतो च खो,
आवुसो, अज्झत्तिको चेव कायो अपरिभिन्नो होति, बाहिरा च² फोट्टब्बा 25
आपाथ आगच्छन्ति, तज्जो च समन्नाहारो होति, एव तज्जस्स विज्जाण-
भागस्स पातुभावो होती” ति । अत्येव सुत्तन्तो ति ? आमन्ता ।

तेन हि न वत्तव्व — “कायायतन कायविज्जाणेन सहजात” ति ।

१६ नि वत्तब्बं —

आमन्ता ।

सब्बे वम्मा निज्जा बुवा वत्तब्बं,
न हेवं वत्तब्बे ।

५ तेन हि एकचित्तकवचिका सब्बे वम्मा

तत्तुल्यं

१
२५

अत्थि किञ्चि संबोधनं अप्पहाय
चित्तो परिनिब्बायति, अरहा आनेब्बे ठितो
सेय्याय वम्मामिसमयो, अत्थि नम्मसेय्याय
गतस्स वम्मामिसमयो, अत्थि सुपिनगतस्स
१० गतस्स चित्त अप्पाकर्त्तं, नत्थि काचि
सब्बे वम्मा ति ।

२३. तेवीसतिमो वग्गो

२१६(१) एकाधिप्पायकथा

१. *एकाधिप्पायेन^१ मेथुनो धम्मो पटिसेवितब्बो ति ? आमन्ता ।

एकाधिप्पायेन अस्समणेन होतब्बं, अभिक्खुना होतब्बं, छिन्न-
मूलेन होतब्ब पाराजिकेन होतब्ब ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

एकाधिप्पायेन मेथुनो धम्मो पटिसेवितब्बो ति ? आमन्ता ।

एकाधिप्पायेन पाणो हन्तब्बो, अदिन्नं आदियितब्बं, मुसा 5
भणितब्बा, पिसुणं भणितब्ब, फरुस भणितब्बं, सम्फं पलपितब्ब, सन्धि
छेदितब्बो^२, निल्लोप हातब्ब, एकागारिक कातब्बं, परिपन्थे ठातब्बं,
परदारो गन्तब्बो, गामघातको^३ कातब्बो, निगमघातको^४ कातब्बो ति ?
न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२२०(२) अरहन्तवण्णकथा

२ *अरहन्तान वण्णेन अमनुस्सा मेथुनं धम्मं पटिसेवन्ती ति ? 10
आमन्ता ।

अरहन्तान वण्णेन अमनुस्सा पाणं हनन्ति पे० अदिन्नं
आदियन्ति, मुसा भणन्ति, पिसुणं भणन्ति, फरुसं भणन्ति, सम्फं पलपन्ति,
सन्धि छिन्दन्ति, निल्लोप हरन्ति, एकागारिक करोन्ति, परिपन्थे तिट्ठन्ति,
परदार गच्छन्ति, गामघातक करोन्ति पे० निगमघातकं करोन्ती 15
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

२२१-२२५ (३-७) इस्सरियकामकारिकादिकथा

३ *बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु विनिपातं गच्छती
ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु निरयं गच्छति, सञ्जीव

१ एकाधिप्पायो - रो० । २ छेदितब्बा - सी०, रो० । ३ गामघातो - रो० ।

४ निगमघातो - रो०, एवमुपरि पि ।

गच्छति, कामसुतं गच्छति,
सङ्घातकं गच्छति, रोक्खं गच्छति ॥
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु

६ भ्रामन्ता ।

“बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु
ति — अत्थेव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

हृत्थि “बोधिसत्तो
गच्छती” ति — नत्थेव सुत्तन्तो, नो च वत्त रे
१० इस्सरियकामकारिकाहेतु विनिपातं गच्छती” ति ।

४ *बोधिसत्तो ।

ति ? भ्रामन्ता ।

बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु विप
तिरञ्चानयोनिं उपपज्जेम्या ति ? न हेव वत्तब्बे ।

१५ *बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु नञ्जसेम्यं
भ्रामन्ता ।

बोधिसत्तो इद्धिमा ति ? न हेव वत्तब्बे ।

बोधिसत्तो इद्धिमा ति ? भ्रामन्ता ।

बोधिसत्तेन सन्विद्धिपादो नास्ति पे०

२० पे० चित्तिद्धिपादो पे० बीमसिद्धिपादो ना
हेव वत्तब्बे । पे० ।

*बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु

भ्रामन्ता ।

बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु नञ्जसेम्यं
२५ ति — अत्थेव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

हृत्थि बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु
प्रोक्कमती’ ति — नत्थेव सुत्तन्तो नो च वत्त रे वत्तब्बे
इस्सरियकामकारिकाहेतु गबभसेम्यं प्रोक्कमती ति ।

५. *बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु दुक्करकारिकं अकासी ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु “सस्सतो लोको” ति पच्चागच्छि^१, “असस्सतो लोको” ति पे० “अन्तवा लोको” ति पे० “अनन्तवा लोको” ति “त जीव त सरीर” ति “अञ्ज 5 जीव अञ्ज सरीर” ति “होति तथागतो पर मरणा” ति “न होति तथागतो पर मरणा” ति “होति च न च होति तथागतो पर मरणा” ति पे० “नेव होति न न होति तथागतो पर मरणा” ति पच्चागच्छी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

*बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु दुक्करकारिक अकासी 10 ति ? आमन्ता ।

“बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु दुक्करकारिक अकासी” ति — अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि ।

हज्जि “बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु दुक्करकारिक अकासी” ति — नत्थेव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “बोधिसत्तो 15 इस्सरियकामकारिकाहेतु दुक्करकारिक अकासी” ति ।

६ *बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु अपरन्तप अकासि, अञ्ज सत्थार उद्दिसी ति ? आमन्ता ।

बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु “सस्सतो लोको” ति पच्चागच्छि पे० “नेव होति न न होति तथागतो पर मरणा” ति 20 पच्चागच्छी ति ? न हेव वत्तब्बे । पे० ।

७ *बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु अञ्ज सत्थार उद्दिसी ति ? आमन्ता ।

“बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु अञ्ज सत्थार उद्दिसी” ति — अत्येव सुत्तन्तो ति ? नत्थि । 25

हज्जि “बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु अञ्ज सत्थार उद्दिसी” ति — नत्थेव सुत्तन्तो, नो च वत रे वत्तब्बे — “बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु अञ्ज सत्थार उद्दिसी” ति ।

२२६(न) अतिरूपिक

८ 'अतिरूपिक न रूपो अतिरूपिकः'

अतिरूपिक न रूपो अतिरूपिकः,

रूपिक, अतिरूपिक न रूपो अतिरूपिकः,

पतिरूपिक, अतिरूपिक न पति पतिरूपिकः,

रूपिक, अतिरूपिक न पति पतिरूपिकः,

अतिरूपिक न समाधि समाधिपतिरूपिकः, अतिरूपिक न

ति ? न हेतु वक्तव्ये । ... वे० ।

९ 'अतिरूपिक न रूपो अतिरूपिकः, अतिरूपिक

रूपिक, अतिरूपिक न पतिरूपिक पतिरूपिकः ति ?

अतिरूपिक न रूपो अतिरूपिकः ... वे०...

पतिरूपिक ति ? न हेतु वक्तव्ये । ... वे०...

२२७(अ) अतिरूपिक

१० 'रूप अतिरूपिकः ति ? आकलन ।

रूप न अतिरूपिक न अतिरूपिक न अतिरूपिकः न

वयवम् न विरामवयवम् न विरोधवयवम् न विपरिणामवयवम्

हेतु वक्तव्ये । वे० ... ।

ननु रूपं अतिरूपिक अतिरूपिक अतिरूपिकः अतिरूपिक

विरामवयवम् विरोधवयवम् विपरिणामवयवम् ति ? आकलन ।

हेतु रूपं अतिरूपिक अतिरूपिक ... वे०...

नो च वयवम् वक्तव्ये — रूपं अतिरूपिकः' ति ।

'रूपवयवम् अतिरूपिक ति ? आकलन ।

ननु अतिरूपिकं व रूपं वयवम् वयवम् — 'रूपं अतिरूपिक

आकलन ।

हेतु अतिरूपिकं व रूपं वयवम् वयवम् — 'रूपं अतिरूपिक

व रूपं वयवम् — 'रूपवयवम् अतिरूपिक' ति । ... वे०...

११. *वेदना . पे०.. सज्जा . सङ्खारा विज्जाणं
चक्खायतनं . पे० . धम्मायतनं ... चक्खुधातु धम्मधातु ..
चक्खुन्द्रियं ... पे० .. अज्जाताविन्द्रियं अपरिनिष्पन्नं ति ? आमन्ता ।

अज्जाताविन्द्रियं न अनिच्चं . पे० . न विपरिणामधम्मं
ति ? न हेवं वत्तब्बे । पे० ।

5

ननु अज्जाताविन्द्रियं अनिच्चं सङ्खतं पे० . विपरिणाम-
धम्मं ति ? आमन्ता ।

हज्चि अज्जाताविन्द्रियं अनिच्चं सङ्खतं पटिच्चसमुप्पन्नं
खयधम्मं वयधम्मं विरागधम्मं निरोधधम्मं विपरिणामधम्मं, नो च वत
रे वत्तब्बे — “अज्जाताविन्द्रियं अपरिनिष्पन्नं” ति ।

10

*दुक्खञ्जेव परिनिष्पन्नं ति ? आमन्ता ।

ननु यदनिच्चं तं दुक्खं वुत्तं भगवता — “अज्जाताविन्द्रियं
अनिच्चं” ति ? आमन्ता ।

हज्चि यदनिच्चं तं दुक्खं वुत्तं भगवता — “अज्जाताविन्द्रियं
अनिच्चं”, नो च वत रे वत्तब्बे — “दुक्खञ्जेव परिनिष्पन्नं” ति ।

15

तेवीसत्तिमो वग्गो ।

तत्सुद्धानं

एकाधिप्पायेन मेथुनो धम्मो पटिसेवितब्बो, अरहन्तान वण्णेन
अमनुस्सा मेथुन धम्मं पटिसेवन्ति, बोधिसत्तो इस्सरियकामकारिकाहेतु
विनिपातं गच्छन्ति, गम्भसेय्य ओक्कमत्ति, दुक्करकारिक अकासि,
अपरन्तप अकासि, अज्ज सत्थार उद्दिस्सि, अत्थि न रागो रागपतिरूपको
अत्थि न दोसो दोसपतिरूपको अत्थि न मोहो मोहपतिरूपको
अत्थि न किलेसो किलेसपतिरूपको, रूप अपरिनिष्पन्नं^१ अज्जाताविन्द्रियं
अपरिनिष्पन्नं ति ।

20

खुद्दको अद्दुपण्णासको ।

तत्सुद्धानं

नवं^२, निब्बुत्ति, एकाधिप्पायो ति ।

महा, निम्बाले, अनुसक्त, विष्णुही,
 परम्पराव्यमहता, ॥
 उज्ज्वलता सत्सुसमये,

संस्कृत-संस्कृत
 संस्कृत-संस्कृत

विसेसपदानं
अनुक्कमणिक्का

अ	अञ्जाण, इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पत्तेसु,
अकनिट्ठगामी १०५, १६६, १६७, २१८, २६१	धम्मसु १६३, १६४
अकनिट्ठा, देवा १६०	— धम्मो १६३, १६४
अकन्तफल १६३	— पुथुज्जनस्स १६३, १६४
अकालमच्चु, अरहतो ४७०	— पुब्बन्तापरन्ते १६३
अकिरियवादा १३६	— पुब्बन्ते १६३
अकुप्पपटिवेधो १००	— सच्चै १६३, १६४
अकुसलचित्तसमङ्गी ३६६	— सत्थरि १६३, १६४
अकुसलमूल ४२५-४२७	— सिक्खाय १६३
अकुसला, वम्मा ४४२	अञ्जाताविन्द्रियस्मिं पुग्गलो २७
— वेदता ४०	अञ्जाताविन्द्रिया पुग्गलो २७
अकुसलो, कम्मूपचयो ४५१	अञ्जाताविन्द्रिय १४, १७, २१, २४, २५, ४४, ५३६
— पुग्गलो ४०, ४१	— अञ्ज २१
— लोभो ४६४	— पुग्गलो २७, २६
अकुसल २७२, २७३	अञ्जारम्मण २७७
— चित्त १८६	अञ्जिन्द्रिय १४, २४, २५
— विञ्जाण ४१	— अञ्ज २१
अगन्थनिय ४३२	अञ्जो, कायो ३२
अग्नि १३१	— पुग्गलो ३२
अग्गो, द्विपदान ४७६	अञ्ज जीव ३२
अचक्खुकरणो २०३	— अञ्ज सरीर ६६, ६७, ४३८, ५३७
अचरिमो, मग्गो १०१, १०२	— सरीर ३२
अचेतसिका, पञ्जा ३७६, ३८०	अट्ठ, पानानि ४७७
अचेतसिको, फस्सो ३७६	— पुरिसपुग्गला ६१, ६२, ४७५, ४७६, ४७८, ४८०
अचेतसिक, सील ३७६, ३८१	— सोतापत्तिफलानि १६६
अच्चन्तनियामता ५०६	अट्टमको, पुग्गलो २२०, २२८-२२६
अच्चुतानि, द्वे २०५	अट्टारस, वातुयो ४४, १३२, ४४४
अजपालनिश्रोधे पठमाभिसमये ४८२	— पुग्गला ४४
अञ्जमञ्जापच्चयो ३१७	अतप्पा, देवा १६०
अञ्जाणकरणो २०३	अतिरित्तभोजन ४७७
अञ्जाण, अपरन्ते १६३	अतीतभाव ११७-११६
— अरहतो १६२, १६३, १६७, १६८	

प्रतीक्षा धर्मिकप्रतिपाद, कम्पा	१४३-१४४
- धर्मिकप्रतिपाद, कम्पा	१४४, १४५
- विवेका	४४५
- धर्मिकप्रतिपाद, कम्पा	१४३-१४४
- वेदना	११६
- सङ्काप	११६
- सङ्काप	११६
प्रतीक्षा	११६, ११४ ११७, १२० ११६, ११६ ११७, ४४५ ४४६
- स्व	११४ ११६, ११५, ११६
- विष्णुनाथ	११६, ११७, ११६, १२०
प्रतिपादप्रतिपादो	४२६, ४२५
प्रतिपादो सङ्कापप्रतिपादो	४२६
प्रतिपाद	१३-१७, २२-२३, २७, ३०
- प्रतिपादो, पुष्पको	४३, ४७
प्रतिपाद प्रतिपाद	२७२, २७३
प्रतिपाद पुष्पको	३० ३१
प्रतिपादप्रतिपाद वेदना	४४४
प्रतिपादप्रतिपाद	४४१
प्रतिपादप्रतिपाद वेदना सङ्कापप्रतिपाद, कम्पाप्रतिपाद	४४१
प्रतिपादप्रतिपाद वेदना	४४
प्रतिपाद	४४१
प्रतिपादप्रतिपाद	११६
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपादप्रतिपाद	४४३ ४४४
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४४
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	११६
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४४६, ४२७
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४४०-४४१
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	४२१ ४२२
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	११६, ११६ १४३
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	४७ ४८-४९
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	१४
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४७७
प्रतिपाद, कम्पा	४७
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४४१
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद	४१६, ४१६
प्रतिपाद प्रतिपाद	४१६ ४१७
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	४४
प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद	११६, ११७

प्रतिपाद,
प्रतिपाद,
प्रतिपाद

- स्व

- विष्णुनाथ

प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद

प्रतिपाद

- प्रतिपाद

- प्रतिपाद

- प्रतिपाद

- प्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद प्रतिपाद प्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपादप्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपाद

- प्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपादप्रतिपाद

- प्रतिपाद

प्रतिपादप्रतिपाद, प्रतिपादप्रतिपाद

१. अरियमग्गो			
- दुक्खसमुदयो	४७४	अन्तराभवूपग, कम्मं	३२०, ३२१
अनिदुफल	४७४	अन्तराभवो	३१६-३२२
अनिदत्तन, म्प	१६३	अन्तराया, तयो	२८०
अयवद्ध, अनिच्च	४०	अन्तवा, लोको	४३८, ४३७
असवत्तानि	४७३	अपगारियो	३६
अमितारम्मण	२०३	अपरापरियवेदनिय, कम्म	४२५
अमितो, पुग्गलो	२११, २१२, २१४, २१५	अपरामदु	४३२
- फत्सो	२६, ३०	अपरिनिष्फन्न	४३६
अनिमित्त	२६१	अपरियापन्न	२२८, २२९, ४०३, ४३६
अनियतो, रासि	४६७, ४६८	अपुञ्जूपचयो, अरहतो	४६६, ४७०
अनियामगमनाय	५२५	अप्यच्चयो, पुग्गलो	२६, ३०
अवराणय	२७४, २७५	अप्पटिपुग्गलो	४७६
अवादानि	४३२	अप्पटिसद्धानिष्ठा, सद्धाना	२०६
अनुपादापरिनिव्वान	४३२	अप्पणिहितारम्मण	२११, २१२, २१४, २१५
	५०, ५१, ५७, ३१६,	अप्पणिहितो	४७६, ४६८
	३६६, ४००	- फत्सो	२६१
	२२६	अप्पमाणसुभा, देवा	१६०
	३६७	अप्पमाणामा, देवा	१८६
	१६४, १६५, २००, २०१	अप्पाटिहारियो, धम्मो	४८४
	८८, १६७	अफलो, कम्मविपाको	४७१
	८६, ८७	अव्वूळहेसिको, अरहा	८८, १६७
	३५६, ३५८	अव्वोहारिय	५३१
	३८७	अव्याकता, धम्मतण्हा	४२२
	३८६	- वेदना	४०, ४१
	३६२	अव्याकतो, पुग्गलो	४१, ४२
	६२	अव्याकत, विज्जाना	४२
	४३४	अव्यापादसज्जा	४२६, ४२७
	४३२	अभिनिम्मितो	४८३
	३६६	अभिभू, सावको	१८६
	२७६	अमतानि, द्वे	२०५
	४५१	अमतारम्मण, सयोजन	३५२, ३५४
	८१, ८२, ८५, ८७-८९, १४८,	अमनुज्जाफल	१६३
	१५८, १६०, १६४-१६६, १७०, १७१,	अमोहो	४६२
	१७६, १७७, २४३, २४५, २४६, ३०१,	अम्बपान	४७७
	३३६-३४१, ४५१, ४६२	अम्बिल	३३२
	१२७, १२६	अयोखील, तत्त	५१३
	१०५, १६६, २१८, २६१, ३२३	अयोगनिय	४३२
	३२०, ३२१	अरहतो आण	२६६

[illegible]

अरियसच्च, परिज्जेथ	२५६	अविज्जानुसयो, अव्याक्तो	३८८
— पहातब्ब	२५६	— सारम्मणो	३५७
— भावेतब्ब	२५६	अविज्जापरियुट्ठान	१६२, ४३४
— सच्छिकातब्ब	२५६	अविज्जायोगो	१६२
अरियासावको	१०७, १६८, १७२ १७८	अविज्जासयोजन	१६२
अरिया, पञ्जा	११२	अविज्जोघो	१६२
— विमुत्ति	११२	अविज्जत्ति, दुस्सिल्य	३८४, ३८५
अरियो	२१०, २१३	अविज्जाणो, पुगलो	३८
— अट्टङ्गिको, मग्गो	५१६	अविज्जातारेसु, मिलक्खेसु	६८, ६९
— अरहा	८८, १६७	अवितक्को अविचारो, समाधि	४६२
— धम्मो	४४१	— विचारमत्तो, समाधि	४६१, ४६२
— समाधि	११२	अवितथवादी, भगवा	६७, ६९-७१
अरिय, तथागतवल	२११, २१४	अविपरिणामधम्मा	५३४
— सील	११२	— यागु	७१
अरूपजीवित्तिन्द्रिय	२४६, २४७	अविवित्तो, कम्मेहि	५२०
अरूपत्तभावपटिलाभो	३३३	— धम्मेहि	५२०
अरूपधातु	३१, ३२८, ३२९	अविहान, देवान	१६०
अरूपधातुपरियापन्नो	४३७, ४६७, ४६८	अवीचि	५३६
अरूपधातूपगा, सत्ता	३२८	अवेदनो, पुगलो	३८
अरूपधातूपग, कम्म	३२८	असङ्किलेसिय	४३२, ५१६
अरूपभवूपगा, सत्ता	३२१	असङ्खतानि, छ	५०३
अरूपभवूपग, कम्म	३२१	— द्वे	५००, ५०२
अरूपभवो	३२१, ३२२, ३३३	— नव	५०२
अरूपरागो	१०६, १६७, ४३६, ४३७, ४६७, ४६८	— पञ्च	५००, ५०१
अरूपावचरा, चेतना	४०३, ४०४, ४४७	असङ्खता, कामतण्हा	२८८
अरूपावचर, चित्त	२२७, २२९, ३१५, ३१६, ४१५	— चत्तारो आरुप्पा	२६०
अरूपिनो, धम्मा	३२८, ३२९	— वातु	६२
— सत्ता	३१	— निरोधसमापत्ति	२६०-२६२
अरूपी, पुगलो	३१	— पत्ति	५००, ५०२
अरूपेसु, रूप	३३३, ३३४	— भवतण्हा	२८७
अरूपो, पुगलो	३८	— विभवतण्हा	२८७
अरूप, रूपान निस्सरण	३३४	असङ्खतूपगा, सत्ता	२६०
अविज्जा	१०६, १६२, १६७, ३५७, ४३४, ४४२, ४४३	असङ्खतूपग, कम्म	२६०
अविज्जानीवरण	१६२	असङ्खते, सत्ता जायन्ति	२६०
अविज्जानुसयो	१६२, ३८६, ३९१	असङ्खतो, अरहत्तनियामो	२८४
— अञ्जो	४३४	— अरहत्तमग्गो	२८४
— अनारम्मणो	३५७	— आकासो	२६२, २६३
		— नियामो	२८३, २८४
		— निरोधो	२८८

[illegible]

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८-१०९

- पुष्पको	१८, १०, १८, ११
- मन्त्री	१०८, १०९
- निष्ठावर्तिनी	१०८
- वसुधो	१०८, १०९
- सम्मानार्थी	१०९
- वीरगतिनिर्वाही	१०८, १०९
- वीरगतिनिर्वाही	१०८

महाराष्ट्र, महाराष्ट्रमन्त्रालय

१०८

- पुष्पको	१०८, १०९
- पुष्प	१०८, १०९
- निष्ठा	१०८ १०९
- विरोधकर्ता	१०९ १०८
- मन्त्रालय	१०८-१०८
- वसुधो	१०८, १०९

महाराष्ट्रमन्त्रालय

१०८, १०८, १०८ १०८

- पुष्पको १०८

महाराष्ट्र पुष्पको

१०

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८, १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८, १०

- मन्त्री

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

- मन्त्री

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

- मन्त्री महाराष्ट्र, महाराष्ट्र

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी १०८, १०८, १०८, १०८-१०८, १०८

- मन्त्री

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी, महाराष्ट्र राज्यपालाधी

१०८ १०८

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

- वसुधो

- वसुधो

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

- वसुधो

- वसुधो

- वसुधो

महाराष्ट्र

महाराष्ट्र, महाराष्ट्र

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

- मन्त्री

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

महाराष्ट्र राज्यपालाधी

कम्म, अधिपच्चसवत्तनिय	४६६, ५२७	कामधातु	३२३, ३२४
- अन्तराभवूपग	३२०, ३२१	कामधातुपरियापत्तो	४३७
- अपरापरियवेदनिय	५२५	कामधातूपगा, सत्ता	३२५
- अरूपधातूपग	३२८	कामधातूपग, कम्म	३२५
- अरूपभवूपग	३२१	कामभवूपग, कम्म	३२०
- अमह्वतूपग	२६०	कामभवेन समन्नागतो, पुग्गलो	३२८, ३२९
- असवरो	४०२	कामभवो	३१९
- आकामानञ्चायतनूपग	२६०	कामयोगो	१५४, ३५६
- इस्तरियसवत्तनिय	४६६, ५२७	कामरागपरियुद्धान	१५४, ४३३
- उप्पज्जवेदनीय	५२५	कामरागव्यापादो	१०८-११२
- कामगुणूपग	३२४, ३२५	कामरागमयोजन	१५४
- कामधातूपग	३२५	कामरागानुसयो	६२, ६३, ३५६, ३६०
- गतिसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अकुमलो	३८७
- विट्ठवम्मवेदनीय	५२५	- अञ्जो	४३३
- देवसोभग्यसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अव्याकतो	३८७
- धवसवत्तनिय	४६६	- अहेतुको	३८६
- भवसवत्तनिय	५२७	- चित्तविप्पयुत्तो	३६०
- मनुस्ससोभग्यसवत्तनिय	४६६, ५२७	- सहेतुको	३८६
- महापरिवारसवत्तनिय	४६६, ५२७	कामरागो	१५४, ३५६, ३६०, ४३३, ४३७
- महाभोगसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अणुसहगतो	८३, १०५, १६६, २४६, २६४, २६७, ४८६, ४८७
- रूपधातूपग	३२७	- अतीतो	१२७
- रूपभवूपग	३२१	- ओळारिको	८२, ८४, १०४, १११, २४८, २६४, २६७, ४८६
- रूपूपग	३२७	- कामरागपरियुद्धान	३८७
- रूप	३४५, ३४६	कामवितक्को	३०५
- सविपाक	४०३, ४०४	कामसञ्जा	४२५, ४२७
- सारम्मण	४५२	कामसुख	१६१
- सवरो	४०२	कामा, पञ्चेवायतना	३२६
करण्डाय	४८५	कामावचरा	४०४, ४४७
करुणा	४२६, ४२७, ४८४	- विपाकाव्याकता, चेतना	४०३
फलन्दकनिवापे, वेळुवने	४८२	कामावचर	२२७, २२९, ३१५, ३१६
कल्याणपापकानि, कम्मनि	४८-५०	कामिनो, सत्ता	३१
कत्सपस्स भगवतो, बोधिसत्तो	२५७-२५९	कामी, पुग्गलो	३१
कामगुणा, पञ्च	१६२, ३२३-३२६	कामेसुमिच्छाचारा वेरमणि	३८४
कामगुणूपगा, सत्ता	३२४, ३२५	कामेसु वीतरागो	४३६
कामगुणूपग, कम्म	३२४, ३२५	कामोघो	१५४, ३५६
कामच्छन्दनीवरण	१५४, ३५६	कायकम्म	३३६, ४३६, ४६४, ५१६
कामतण्हा	४२२, ४२४	- अफस्सकस्स	३६४
- असङ्खता	२८७		
- सङ्खता	२८८		

उपवास्य	४४३
उपावास्यस्य	४४३
उपावायहेतु	४४३
उपावित्र	४४३
उपेक्षा	४२६, ४२७, ४४४
उपेक्षास्य च	४४३
उपेक्षास्यमोक्षप्रारण	१३
उपेक्षित्विषय	१४
उपोषणो	११३ ११४
उपपन्नवेकतीयं कर्म	४२३
उपपन्नत्वमुका पञ्चविम्बनाया	४७३
उपपन्नोपामयिमुक्तो	६०
उपवेसाय	४४२

ए

एकचित्तकथनिका सन्धे इत्या	४३२-४३४
एकचित्तकथनिको समाधि	४३३
एकगिरोषो	४३३
एकवीथी	१०३, १०४ ४०२
एकवत्सुको	४३३
एकवोकारणो	४४ २३४-२३७
एकारम्भो	४३३
एरावणो हस्तिनायो	४१३

झ

झोषमिय	४१३
झोषी	३३, ३४
झोषनकुम्भाय	४४३
झोषाउकथन	१४१ १४४ २७७
झोषावार्ध	११६, ११७
झोषां स्य	४
झोषिणीविषो	१ ७, १ ४
झोषिण्यारो, वरहा	४७ १२७
झोषारिको कावरायो	४२ ४४ १ ४ १११
	२४४ २६४ २६७, ४४३
- झालाती ४४ १ ४ २४४, २६४ २६७	

ञ

ञहा वरायो	१६३
- वरहो	१६४-१७४

- कर्तुं

- कुम्भ

- वरहो

- वरहो

- विपन्न

कल्पना

कल्पो, दुर्गिण्य

- कल्प

कल्पोपिषो

कल्पविषो

कल्परवीथी, वरहा

कल्परवृत्ति, लीलि

कल्परस्य

कल्पु

कपो

कपलीकरो, वरहा

कर्मकारणी

कर्मकारण, विप्रेषु

कर्मकारण, वरहा

कर्मविषयो

- कपो

- कपो

- कपो

- कपो

कम्पाणि कम्पाणकथन

कम्पाणकथा

कम्पुल्लो

- कम्पुल्लो

- कम्पुल्लकथन

- कम्पुल्लो

- कम्पुल्लो

- कम्पुल्लो

- कम्पुल्लो

- कम्पुल्लो

कम्पुल्लो

कम्म, अविपञ्चमवत्तनिय	४६६, ५२७	कामधातु	३२३, ३२४
- अन्तराभवूपग	३२०, ३२१	कामधातुपरियापन्नो	४३७
- अपरापरियवेदनिय	५२५	कामधातूपगा, मत्ता	३२५
- अरूपधातूपग	३२८	कामधातूपग, कम्म	३२५
- अरूपभवूपग	३२१	कामभवूपग, कम्म	३२०
- असङ्खतूपग	२६०	कामभवेन समन्तागतो, पुगलो	३२८, ३२९
- असवरो	४०२	कामभवो	३१९
- आकासानञ्चायतनूपग	२६०	कामयोगो	१५४, ३५६
- इत्तरियसवत्तनिय	४६६, ५२७	कामरागपरियुद्धान	१५४, ४३३
- उप्पज्जवेदनीय	५२५	कामरागव्यापादो	१०८-११२
- कामगुणूपग	३२४, ३२५	कामरागमयोजन	१५४
- कामधातूपग	३२५	कामरागानुसयो	६२, ६३, ३५६, ३६०
- गतिसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अकुसलो	३८७
- दिट्ठधम्मवेदनीय	५२५	- अञ्जो	४३३
- देवसोभयसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अव्याकतो	३८७
- धवसवत्तनिय	४६६	- अहेतुको	३८६
- भवसवत्तनिय	५२७	- चित्तविप्पयुत्तो	३६०
- मनुस्ससोभयसवत्तनिय	४६६, ५२७	- सहेतुको	३८६
- महापरिवारसवत्तनिय	४६६, ५२७	कामरागो	१५४, ३५६, ३६०, ४३३, ४३७
- महाभोगसवत्तनिय	४६६, ५२७	- अणुसहगतो	८३, १०५, १९६, २४६, २६४, २६७, ४८६, ४८७
- रूपधातूपग	३२७	- अतीतो	१२७
- रूपभवूपग	३२१	- ओळारिको	८२, ८४, १०४, १११, २४८, २६४, २६७, ४८६
- रूपूपग	३२७	- कामरागपरियुद्धान	३८७
- रूप	३४५, ३४६	कामवितक्को	३०५
- सविपाक	४०३, ४०४	कामसञ्जा	४२५, ४२७
- सारम्मण	४५२	कामसुख	१६१
- मवरो	४०२	कामा, पञ्चेवायतना	३२६
करण्डाय	४८५	कामावचरा	४०४, ४४७
करुणा	४२६, ४२७, ४८४	- विपाकाव्याकता, चेतना	४०३
फलन्दकनिवापे, वेळुवने	४८२	कामावचर	२२७, २२९, ३१५, ३१६
फल्याणपापकानि, कम्मनि	४८-५०	कामिनो, सत्ता	३१
फत्सपत्स भगवतो, बोधिसत्तो	२५७-२५९	कामी, पुगलो	३१
कामगुणा, पञ्च	१६२, ३२३-३२६	कामेसुमिच्छाचारा वेरमणि	३८४
कामगुणूपगा, सत्ता	३२४, ३२५	कामेसु वीतरागो	४३६
कामगुणूपग, कम्म	३२४, ३२५	कामोघो	१५४, ३५६
कामच्छन्दनीवरण	१५४, ३५६	कायकम्म	३३६, ४३६, ४६४, ५१६
कामतण्हा	४२२, ४२४	- अफत्सकत्स	३६४
- असङ्खता	२८७		
- सङ्खता	२८८		

कर्मकर्म	३४४	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	४०२, ४०३	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	४०२	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	३४४	
- कर्म	३३७-३३८, ३४४ ३४५	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	३४५	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	३४४ ३४५	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	२८९, २९०	
- कर्मिनिवृत्तकर्म	३४४	
कर्मकर्म	१४५, १४६	
कर्मकर्म	१४	
कर्मकर्म	१४६, १५०	
कर्मकर्म	१४	
कर्मकर्म	३२६	
कर्मकर्म	१२२, १५६ ३४५, ४३० ४३१	
कर्मकर्म	१०	
कर्मकर्म	२६१ ४३६	
कर्मकर्म	३४५	
कर्मकर्म	१३, १४	
कर्मकर्म	१४ १४५, २६५ ३२६-३३८, ३४४ ३४५, ३४६, ३५० ४०६, ४३६	
कर्मकर्म	४ २, ४०३	
कर्मकर्म	४०२	
कर्मकर्म	१४	
कर्मकर्म	४२ १२३ १५ २६६	
- कर्मकर्म	३२	
- कर्मकर्म	१२२ १२४ १३१	
- कर्मकर्म	२४४	
- कर्मकर्म	३४४	
- कर्मकर्म	१६२	
- कर्मकर्म	३४४ ३४५	
- कर्मकर्म	१६	
कर्मकर्म	१०	
- कर्मकर्म	१०	
- कर्मकर्म	१०	
कर्मकर्म	१० ११-१२	
कर्मकर्म	३३६	
कर्मकर्म	६६	
कर्मकर्म	३३६, ३३७, ३३८	

ख

खणो, परिनिष्पन्नो	
खत्तियो	४४५
खन्वरसो	३६, ५६
खन्धा	३३२
- अतीत	६३
- अनागत	८ १३६
- चत्तारो	१३८, १३६
- छ	३१७
- दस	३६८
- पच्चुप्पन्न	३६८
खन्धो, अतीत रूप	१३८, १३६
- विज्जाण	१४०
- अनागत रूप	१४१, १४२
- विज्जाण	१४०, १४१
- पच्चुप्पन्न रूप	१४१, १४२
- विज्जाण	१४०
खयधम्मो	१४१, १४२
खादनीय	१४२, ४७३
खोरकुम्भो	४७५, ४७६
	७१
ग	
गणभोजन	४७७
गण्हियो	३६
गतियो, छ	३१८, ३१६
- पञ्च	३१८
गतिसवत्तनिय, कम्म	४६६, ५२७
गन्यनिय	५१६
गन्धतण्हा	४२१, ४२३
गन्धघातु	१४
गन्धरागो	४३५-४३७, ४६७, ४६८
गन्धायतन	१४, १४८, २६८, ३२६-३३२, ३३५, ३३६, ३४१, ३४४, १६२
गन्धा, आदित्ता	१६२
- धानविज्जेय्या	१६२
- सुज्जा	६८
गन्ध, अतीत	१२२
गहट्टो	५६

गहपति, चित्तो

२५७, २५८

गहपतिरतन

१४६

गामघातक

१६२, १६३, ४७२

गिलानपच्चयभेसज्जपरिक्खारो

२७८, ३०२, ४७०, ४७२, ४७५, ४७६, ५१२

गिहिसञ्जो जन

२४०

गिहिसुख

१६१

गोत्रभू, पुगलो

२२३, २६६, २७२

घ

घानघातु

१४

घानविज्जाणघातु

१४

घानविज्जाणसमञ्जी

३६६

घानविज्जाण

१८६

- रूप

३४५

घानायतन

१४, १४८, २६८, ३२६-३३२,

- रूप

३४४, ४०६, ४२८

३४५

घानिन्द्रियअसवरो

४०२, ४०३

घानिन्द्रियसवरो

४०२

घानिन्द्रिय

१४

घान

४२, १२२-१२४, २६६

- आदित्त

१६१

- सुज्ज

६८

च

चक्करतन

१४६

चक्कवत्तिसत्तो

२५४

चक्कवत्ती, राजा

१३२

चक्खायतनस्मि पुगलो

२६

चक्खायतना, पुगलो

२६

चक्खायतन

१४, १६, २०, २३, ४३,

१४८, १८६, २६८, ३३०, ३३२,

३४४, ३५६, ३५८, ३७६-३८१,

३८७, ३८६, ३९०, ३९३, ४२१,

४२८, ४३४, ४३७, ५३३, ५३६

- पुगलो

२६, २८

- रूप

३४४

चक्रवर्त्यस्य विपत्तिः	१०००
- सतिपुत्रः	१०००
चक्रवर्त्यस्य चक्रवर्त्यस्यस्य	४००, ४००
- चक्रवर्त्यस्यस्य	४००
चक्रवर्त्यस्य	१४ १६, २० २१ २३,
	४१ ४४ १११, १११
- पुत्रस्य	२६, २६
चक्रवर्त्यस्य पुत्रस्य	२६
चक्रवर्त्यस्य विपत्तिः	११२
चक्रवर्त्यस्य विपत्तिः	११ ११
- सतिपुत्रः	४१४ ४१४
चक्रवर्त्यस्यस्य चक्रवर्त्यस्य	४ १०, ४००
चक्रवर्त्यस्यस्य चक्रवर्त्यस्य	४०२
चक्रवर्त्यस्यस्य पुत्रस्य	२७
चक्रवर्त्यस्यस्य सतिपुत्रः	११२
चक्रवर्त्यस्य पुत्रस्य	२७
चक्रवर्त्यस्य	१४ १७ २१ २४ १७४
	११२, १११, २११, १११
- पुत्रस्य	११२
- पुत्रस्य	२७, २६
- सतिपुत्रः	२११
चक्रवर्त्यस्य पुत्रस्य	४२
चक्रवर्त्यस्यस्यस्य	१४ १७
चक्रवर्त्यस्यस्यस्यस्य	११४
- सतिपुत्रः	१११
- पुत्रस्य	१११
- सतिपुत्रः	१११
चक्रवर्त्यस्यस्य	११२-१२४ १११ २११-२११
	२११, १७२, १७१
- सतिपुत्रः	१११
- पुत्रस्य	१७१ १७४
- सतिपुत्रः	१७१
- सतिपुत्रः	१४४
- सतिपुत्रः	१७१
- पुत्रस्य	१७१
- पुत्रस्य	११
चक्रवर्त्यस्यस्य सतिपुत्रः	१११
- पुत्रस्य	११

चक्रवर्त्यस्य
चक्रवर्त्यस्य

चक्रवर्त्यस्य

चक्रवर्त्यस्यस्य

चक्रवर्त्यस्यस्यस्य

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

चक्रवर्त्यस्य सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

- सतिपुत्रः

चक्रवर्त्यस्य

चक्रवर्त्यस्यस्य

चक्रवर्त्यस्य

चक्रवर्त्यस्यस्य

चक्रवर्त्यस्य

चक्रवर्त्यस्य

चित्तविषययुक्ता, अनुसया	३६२	चित्त, सङ्कलितं	४३५
- पञ्चा	३६४	- सङ्कलितस्य	२१५-२१७
चित्तविषययुक्तो	३६१	- सङ्कलित	२७८
- कामरागानुसयो	३६०	- सदोस	२७८, ४३५
- सङ्कारकखन्धो	३६३	- सपञ्च	२१५
चित्तविषययुक्तं, ज्ञाण	३६३, ३६४	- सफस्स	२१५-२१७
चित्तसङ्कारो	२६१	- समाहितं	२७८
चित्तसन्तति, समाधि	३६८, ३६९	- समोहं	२१८, २७८, ४३५
चित्ताधिपति	४४१	- सराग	२१५-२१७, २७८, ४३५
चित्तानि, द्वे	१८१	- सुपिनगतस्स	५३०, ४३१
चित्तरम्मणे ज्ञाण	२७९	चीवर-पिण्डपात-सेनासन-गिलानपञ्चय-	
चित्तिद्विपादो	५३६	भेसज्जपरिक्खारो	१६१
चित्तपचयो	४५१	चीवरस्स पत्ति, असङ्कता	५००
चित्तो, गहपति	२५७, २५८	चीवरं	४७०, ४७२, ४७५, ४७६, ५१२
चित्त	३६१, ३७२, ४५१, ४५७, ५३८	- दानं	३०२
- अकुसल	४३५	चुतिकाले	२३५
- अञ्ज	६६	चुतिचित्त	२४३
- अतीतानागतारम्मण	३६१	चेतना	१४९, ३०१, ३०२, ३३५, ३३९-
- अतीतारम्मण	३५९, ३६०		३४१, ३५५, ३७२, ३७९, ३८१,
- अनागतारम्मण	३६०, ३६१		३८२, ४३७, ४५१, ५३८
- अनुत्तर	२७८	- कामावचरा विपाकाव्याकता	४०३
- अमहगतं	२७८	- किरियाव्याकता	४०३, ४०४
- अविमुक्त	२७८	- चक्खुसम्पस्सजा	२९९
- असमाहित	२७८	- द्वे	१८१
- उपपत्तिसिया	२४३	- मनोसम्पस्सजा	२९९
- एक	१८७-१८९	- विपाकाव्याकता	४०३, ४०४
- निक्किलेस	२१७	- सविपाका	४०३, ४०४
- पञ्चुप्पन्नारम्मण	३६०, ३६१	चेतनापतिरूपिका	५३८
- परो परस्स	४५४-४५६	चेतनारम्मणे ज्ञाण	२७९
- महगतं	२७८	चेतनूपचयो	४५१
- विक्खित्तं	२७८	चेतसिका, वेदना	३०१
- विमुच्चमान	२१९	चेतसिको, धम्मो	३००-३०३
- विमुक्त	२७८	- फस्सो	३०१, ३७९
- विवेकनिष्ठ	२९१	चेतसिक, सील	३७९
- वीतदोसं	२७८	चेतिये, चापाले	४८२
- वीतमोहं	२७८	चेतोपरियाये ज्ञाण	२७८, २७९
- वीतराग	२७८	चोचपान	४७७
- सउत्तर	२७८		

[illegible]

आणं, पञ्चुप्यन्न

- पञ्जारम्मणे	१२४, १२६
- पुथुञ्जनस्त	२७६
- फस्तपरियाये	५१२
- मोहारम्मणे	२७६
- यथाकम्मूपगत	२७६
- यथाभूत	२३०, २३१
- रागारम्मणे	२०८-२१०, २१२-२१५
- लोकुत्तर, द्वादसवत्युक्	२७६
- विपरीते	५१७, ५१८
- विरियारम्मणे	२७२-२७४
- वेदनारम्मणे	२७६
- सकदागामिस्त	२७६
- सच्चगोचर	२६६
- सञ्जारम्मणे	१८१
- सतारम्मणे	२७६
- सद्धारम्मणे	२७६
- सव्व	२७६
- समाधारम्मणे	२७६, २७७
- सावकस्स फले	२७६
- सोतापत्तिफले	२८१, २८२
- सोतापत्तिमग्गे	२७२, २७६, २८०

ठ

ठानानि, पञ्च

ठितिकाले	३०६
	२३५

त

तत्तगम्भो	३३२
तत्तरो	३३२
तप्पहा	१३७, ४४३
तप्पहासंयोजन	३४
तत्तिया, कोटि	६२
तत्तवादी, भगवा	६७, ६६ - ७१
तत्तागतबल	२०७, २१०-२१५
तत्थानि अवितथानि अनञ्जथानि, चत्तारि	२८६
तत्थो, अन्तराया	२८०
- निरुत्तिपथा	१३६

तथो, फस्ता

- रासी	२६१
- समाधी	५२५
ताणानि, छ	३६२
- द्वे	५०३
- नव	२०५, ५००, ५०२
- पञ्च	५०२
तापनं	५००, ५०१
तावत्तिसा, देवा	५३६
तिणकट्टवनप्पतयो	१८६
तिणकट्टवनप्पतीन कारको	५०, ५१, ५७, ५८
- पटिसंवेदी	५७
तिरच्छानगता, देवेसु	५८
तिरच्छानगतो	५१४, ५१५
तिरच्छानयोनि	३५
तिविधा, कायसञ्चेतना	३१८, ४३८, ५३६
- मनोसञ्चेतना	३४५, ३४६
तिस्सो, चक्खुवातुयो	३४५
तीणि, कथावत्थूनि	१३२
- चक्खुन्द्रियानि	४४५
- चक्खूनि	१३२
- सङ्खतस्स सङ्खतलक्खणानि	२२८
- सामञ्जफलानि	६३
- संयोजनानि	११०
तुसिता, देवा	१०८, २०१, २६७, ४८६
तेजो	१८६
तेजोकसिर्ण	५०, ५१, ५७, ५८, १३१
तेजोधातु	१८१, १८४, २७७, २७८
- सनिदस्सना	३३५-३३७, ३४२-३४४
तेलकुम्भो	२६५
त जीव त सरीर	७१
	६६, ४३८, ५३७

थ

थीन	८१, ८७, १२७, १४८, १५८, ३३६-३४१
थेरो आयास्मा, गवम्पति	२००
- महाकच्चानो	६०, ६१, २४२
- महाकस्सपो	६०, ६१, २४२
- महाकोट्टिको	६०, ६१, २४२
- महापन्यको	६०, ६१, २४२

५. धनकुलानि	१०१		
- कनेमबानो	१२१		
- कान्वा	११५		
- पतिवो	११५, ११६		
- पाणानि	१०१		
- प्रसन्नानि, विद्या	१११		
- कान्वा	१११		
कौटिल्यकालेहि कन्याकालो	१११		
कन्याविपति	४४०		
कन्याविपत्तौ	४४४ १११		
कन्याविपत्तौ कन्याकालो	१११		
कन्या विपत्तौ	११		
कन्याविपत्तौ	११		
कन्याविपत्तौ	४४०		
कन्याविपत्तौ	१११		
कन्याविपत्तौ	४४० ४०१		
कन्याविपत्तौ	४४४		
- विपत्तौ	१११-११४		
कन्याविपत्तौ	१११, ११५		
कन्याविपत्तौ	४४४		
कन्याविपत्तौ	१११		
कन्याविपत्तौ	१११		
कन्याविपत्तौ	४४, १११ १११		
कन्याविपत्तौ	१११, ११४		
- कन्या	१११		
- कन्या	१११		
- कन्या	१११		
कन्याविपत्तौ	१४		
कन्याविपत्तौ	१४ १४५ ११५ १११-१११		
- कन्या	११४ ४ ४, ४२० ४२५		
कन्याविपत्तौ	१४		
कन्याविपत्तौ	१११, ११४, ४४		
- कन्या	११४		
कन्याविपत्तौ	१४		
कन्याविपत्तौ	१११		
कन्याविपत्तौ	१११, ११४, ४४		
- कन्या	११४		

देवा, प्रतप्ता	१६०	देवा, निम्मानरती	१८६
- अदिज्ञादायिनो	६४	- परनिम्मितवसवती	१८६
- अनेळमूगा	६५	- परित्तसुभा	१६०
- अप्पमाणसुभा	१६०	- परित्ताभा	१८६
- अप्पमाणाभा	१८६	- पाणातिपातिनो	६४
- अब्यापन्नचित्ता	६५	- पितुघातका	६४
- अभिज्ज्ञालुनो	६५	- पिसुणावाचा	६४
- अरहन्तघातका	६४	- फरसावाचा	६४
- अविञ्जू	६४	- व्यापन्नचित्ता	६५
- अविहा	१६०	- ब्रह्मपारिसज्जा	१८६
- असञ्जसत्ता	२३५	- ब्रह्मपुरोहिता	१८६
- आकासानञ्चायतनूपगा	१८६-१६१	- महाब्रह्मानो	१८६
- आभस्सरा	१६०	- मातुघातका	६४
- एळमूगा	६४	- मिच्छादिट्टिका	६५
- कम्मावरणेन समन्नागता	६४	- मुसावादिनो	६४
- किलेसावरणेन समन्नागता	६४	- यामा	१८६
- चातुमहाराजिका	१८६, १६०	- रुहिरुप्पादका	६४
- जळा	६४	- विञ्जू	६५
- तावत्तिसा	६६, १८६	- विपाकावरणेन समन्नागता	६४
- तुसिता	१८६	- बेहप्फला	१६०
- न अदिज्ञादायिनो	६५	- सङ्खभेदका	६४
- न अभिज्ज्ञालुनो	६५	- सम्फप्पलापिनो	६६
- न अरहन्तघातका	६५	- सम्मादिट्टिका	६५
- न कामेसुमिच्छाचारिनो	६५	- सुदस्सा	१६०
- न धम्मे पसन्ना	६४	- सुदस्सी	१६०
- न पाणातिपातिनो	६५	- सुभकिण्हा	१६०
- न पितुघातका	६५	- हत्थसवाचिका	६४
- न पिसुणावाचा	६५	देवेसु तिरच्छानगता	५१४, ५१५
- नप्पटिवला	६४	दोमनस्सिन्द्रिय	१४
- न फरसावाचा	६५	दोसद्वानियो	२०३
- न बुद्धे पसन्ना	६४	दोसपतिरूपको	५३८
- न मातुघातका	६५	दोससहगतचित्तसमञ्जी	३६६
- न मुसावादिनो	६५	दोसारम्मणे आण	२७६
- न रुहिरुप्पादका	६५	दोसो	१, ८१, ८२, ८५, ८७-८९, ९३, १३७, १४८, १५८, १६०, १६४, १६५, १७०, १७१, १७६, १७७, २४३, २४५, २४६, ३०१, ३३६-३४१, ४६२, ५३८
- न सङ्खभेदका	६५		
- न सङ्खे पसन्ना	६४		
- न सम्फप्पलापिनो	६५		

वेरी, बहामोन्मन्वावी २० २१, २४३, २४४,
- बहामोन्मन्वावी २०, २६ ३०९

ब

बहामोन्मन्वावी, बहामो २४३
बहामो २४४
बहामोन्मन्वावी पुष्पको २४५
बहामो २४६
बहामो २४७
बहामो २४८
बहामो २४९

- बहामोन्मन्वावी २४९, २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०
- बहामोन्मन्वावी २५०

बहामो २५१
बहामोन्मन्वावी २५२
बहामोन्मन्वावी २५३, २५४, २५५
बहामोन्मन्वावी २५६, २५७, २५८
- बहामोन्मन्वावी २५९
- बहामोन्मन्वावी २६०

बहामो २६१, २६२, २६३, २६४,
२६५ २६६-२६७ २६८

बहामोन्मन्वावी २६९
बहामोन्मन्वावी २७०
बहामोन्मन्वावी २७१
- बहामोन्मन्वावी २७२-२७३

बहामोन्मन्वावी २७४
बहामोन्मन्वावी २७५
बहामोन्मन्वावी २७६, २७७
बहामोन्मन्वावी २७८-२७९
बहामोन्मन्वावी २८० २८१, २८२ २८३
बहामोन्मन्वावी २८४ २८५
बहामोन्मन्वावी २८६

- बहामोन्मन्वावी २८७ २८८
बहामोन्मन्वावी २८९, २९०, २९१,
२ २९२, २९३

- बहामोन्मन्वावी २९४, २९५

बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी, २९६
बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी

- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी

बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी २९७, २९८
२९९, ३००

२९९, ३००
३०१, ३०२
३०३, ३०४

- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी

बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी, ३०५
बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी, बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी

बहामोन्मन्वावी बहामोन्मन्वावी, बहामोन्मन्वावी
बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी
- बहामोन्मन्वावी

देवा, अतप्या	१६०	देवा, निम्मानरती	१८६
- अदिन्नादायिनो	६४	- परनिम्मितवसवत्ती	१८६
- अनेळमूगा	६५	- परित्तसुभा	१६०
- अप्पमाणसुभा	१६०	- परित्ताभा	१८६
- अप्पमाणाभा	१८६	- पाणातिपातिनो	६४
- अव्यापन्नचित्ता	६५	- पितुघातका	६४
- अभिज्झालुनो	६५	- पिसुणावाचा	६४
- अरहन्तघातका	६४	- फरसावाचा	६४
- अविञ्जू	६४	- व्यापन्नचित्ता	६५
- अविहा	१६०	- ब्रह्मपारिसज्जा	१८६
- असञ्जसत्ता	२३५	- ब्रह्मपुरोहिता	१८६
- आकासानञ्चायतनूपगा	१८६-१६१	- महाब्रह्मानो	१८६
- आभस्सरा	१६०	- मातुघातका	६४
- एळमूगा	६४	- मिच्छादिट्ठिका	६५
- कम्मावरणेन समन्नागता	६४	- मुसावादिनो	६४
- किलेसावरणेन समन्नागता	६४	- यामा	१८६
- चातुमहाराजिका	१८६, १६०	- रहिरुप्पादका	६४
- जळा	६४	- विञ्जू	६५
- तावत्तिसा	६६, १८६	- विपाकावरणेन समन्नागता	६४
- सुसिता	१८६	- वेहप्फला	१६०
- न अदिन्नादायिनो	६५	- सङ्खभेदका	६४
- न अभिज्झालुनो	६५	- सम्फप्पलापिनो	६६
- न अरहन्तघातका	६५	- सम्मादिट्ठिका	६५
- न कामेसुमिच्छाचारिनो	६५	- सुदस्ता	१६०
- न धम्मे पसप्पा	६४	- सुदस्सी	१६०
- न पाणातिपातिनो	६५	- सुभकिण्हा	१६०
- न पितुघातका	६५	- हत्थसवाचिका	६४
- न पिसुणावाचा	६५	देवेषु तिरच्छानगता	५१४, ५१५
- नप्पटिवला	६४	दोमनस्सिन्द्रिय	१४
- न फरसावाचा	६५	दोसट्ठानियो	२०३
- न बुद्धे पसप्पा	६४	दोसपतिरूपको	५३८
- न मातुघातका	६५	दोससहगतचित्तसमङ्गी	३६६
- न मुसावादिनो	६५	दोसारम्मणे ज्ञाण	२७६
- न रहिरुप्पादका	६५	दोसो	५८१, ५८२, ५८५, ५८७-५८८, ६३, १३७,
- न सङ्खभेदका	६५		१४८, १५८, १६०, १६४, १६५,
- न सङ्खे पसप्पा	६४		१७०, १७१, १७६, १७७,
- न सम्फप्पलापिनो	६५		२४३, २४५, २४६, ३०१,
			३३६-३४१, ४६२, ५३८

पीसी, पीसी	१९६																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
------------	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

धातु, पञ्चुप्पन्न	१३६	निहारामता	६२
- रूपं	१४०	निव्वानघातु, कुसला	५०३, ५०४
- विञ्जाण	१४१, १४२	निव्वानभाव	११७-१२०
धातुयो, अट्टारस	४४, १३२, १६६, ४४४	निव्वानस्स पटिसवेदी	५८
- द्वे	६२	निव्वानानि, चत्तारि	२८७
धुवयागु	७१	- द्वे	२०५
न		निव्वान	४६, ५१, ५३, ५४, ५७, ५८, ६३, ११७-१२०, १३४, २०२, २१०, २१२, २४३, २४४, २८४, २८६, २९०, २९२, ३५४, ३५६, ३५८, ३७६, ३८१, ३८६, ३९०, ३९३, ४२१, ४३४, ४३७, ४३६, ४४६, ४४७, ४६६, ५०२
न अकनिट्टगामी	१०५	- असह्यत	६२, ६३, २८४, २८६
न अनागामिफल	१०६	निम्मानरतिनो, देवा	१८६
न अनागामी	६१	नियता, सब्बे घम्मा	५२३, ५२४
न अरहा	६१	नियतो	४१६, ४१७
न सद्धंसीतो	१०५	नियामगमनाय	२७४-२७६
न उमतोभागविमुत्तो	६१	नियामो	२७५, २८३, २८४, ४४६
न कायसक्खि	६१	निरगगळो, अरहा	८८, १६७
न चित्तानुपरिवत्ति, पञ्जा	३८१	निरयपाला, निरयेसु	५१३, ५१४
- फस्सो	३८१	निरयेसु कम्मकारणा	५१३
- सील	३८१, ३८२	निरयो	३१८, ४३८, ५३५, ५३६
नत्थिकवादा	१३६	निरुत्तिपथा, तयो	१३५, १३६, १४३
न दिट्ठिप्पत्तो	६१	निरूपघिसुख	१६१
न धम्मानुसारी	६१	निरोधघम्म	१०७, १७२, २०१, ४७२, ४७३
नन्दको, आयस्मा	१३७	निरोधसञ्चानि, द्वे	२०५
नन्दी	१३७, १३८	निरोधसञ्च, असह्यत	२८८, २८९
न पञ्जाविमुत्तो	६१	निरोधसच्छिकिरिया	१००
नव, असह्यतानि	५०२	निरोधसमापत्ति, असह्यता	२६०-२६२
- ताणानि	५०२	निरोधा, द्वे	२०५
न सकदागामी	६१	निरोधो	८८, १०६, १०७, १२५, १२६, १५६, १८०, २५२, २८८, २८९, २९१, ३६५, ५१३
न सद्धानुसारी	६१	- विट्ठो	७८-८०
न सद्धानुसारी	६१	निवुत्तो	४१७, ४१८
न सद्धानुसारी	६१	नीलकसिणं	१८१-१८४, २७७
न होति तथागतो पर मरणा	४३८, ५३७	नील, रूप	३६
निकिलेसो	३६२	नीवरणिय	५१६
निकिलेस, चित्त	२१७	नेक्खम्मसञ्जा	४२६, ४२७
निगण्ठा, आवुसो	३६६		
निगमघात	१६२, १६३, ४७२		
निगमबन्धन	१३१		
निगह	३, ६, ६, १०, १३, १५, १८, २०, २१		
निच्वभस	७१		

पटिपन्नको, दुक्ख दक्खन्तो	१६८	परायणानि, द्वे	२०५
— निरोध दक्खन्तो	१६८, १६९	परिक्खीणभवसयोजनो, अरहा	८८, १६७
— मग्ग दक्खन्तो	१६८	परिञ्जात	२५९
पटिसङ्खानिरुद्धा, सङ्खारा	२०६	परिणायकरतन	१४९
पटिसम्भिदा	२७६, २७७	परित्तसुभा, देवा	१६०
पठमाभिसम्बुद्धो, अजपालनिग्रोधे	४८२	परित्ताभा, देवा	१८९
पण्डका	१५६	परिनिप्फलो, अद्धा	४४३, ४४५
पतिचयो, कतस्स	६२	परिनिप्फल्ल, मुहुत्त	४४५
पत्तगन्वो	३३२	परिनिब्बान	५२७
पत्तघारणा, देवेसु	६६	परिनिब्बुतो, पुग्गलो	६३, ६४
पत्तरसो	३३२	परिब्बाजको, वच्छगोत्तो	२४०
पत्ति, असङ्खता	५००, ५०२	परिभोगमयो, फस्सो	३०४
पथवी, कम्मविपाको	३०९, ३१०, ३१२	परिभोगमय, पुञ्ज	३०४-३०७
पथवीकसिण	१८१, १८४, २७३, २७४, २७७	परियापन्न	२२७, २२९
पथवीघातु	२९५, ३३५-३३७, ३४२-३४४	पवरो, द्विपदान	४७९
— सनिदस्सना	२९४, २९५	पस्सद्विसम्बोज्झङ्गरतन	१५०
पन्नद्धजो, अरहा	८८, १६७	पाटलिपुत्तस्स	२८०
पन्नमारो, अरहा	८८, १६७	पाणातिपाता, वेरमणि	३८४
पन्नरसक्खन्धा	१३२	— देवेसु	२३२
पव्वज्जा, देवेसु	६५	— मनुस्सेसु	२३३
पव्वा, अतीता	१३१	पाणातिपाती	५१०
पमोक्खो, द्विपदान	४७९	पाणातिपातो, सफलो	४७१
परच्छन्त, सुखदुक्ख	५५, ५६	पादा, अतीता	१३०
परचित्त	५९	पानानि, अट्ठ	४७७
परनिम्मितवसवत्ती, देवा	१८९	पानीयकोसक	७१
परमत्यो	३ - ६	पानीयथालक	७१
परम्परभोजन	४७७	पानीयसरावक	७१
परवितारणा, अपरन्ते	१७५	पापकम्म	३८६
— अरहतो	१७४-१७६, १७८, १७९	पिण्डपातो	३०२, ४७०, ४७२, ४७५, ४७६, ५१२
— इदप्पच्चयतापटिच्चसमुप्पन्नेसु,		पितुघातको	१८७, २०४, ५०४
घम्मेसु	१७५	— आनन्तरिको	५११
— घम्मे	१७५	पिपासा	१३१
— पुथुज्जनस्स	१७५	पिलिन्दवच्छो, आर्यस्मा	५२२
— पुव्वन्तापरन्ते	१७५	पीतकमिण	१८१, १८४, २७७
— पुव्वन्ते	१७५	पीति, ततियस्म ज्ञानस्स कण्टको	१८६
— सद्धे	१७५	पीतिनम्बोज्झङ्गरतन	१५०
— सत्यरि	१७५	पीत, रूप	४०
— सिक्क्याय	१७५	पुग्गलपरोपरियत्ति	२८१

पुष्पकस्तु पटिपत्रो
पुष्पकस्तु प्रमत्ताविमिश्र

- वनवृक्ष

- वनवृक्ष

- वनवृक्ष

- वन

- विमत्ता

- वेवना

- वृक्षार

- वृक्ष

पुष्पकस्तु प्रमत्ता

- वृक्ष

- वृक्ष

पुष्पकस्तु

१-१२, २ २१ २२, २३-१२

४१-४२ ४३-४ ४४ ४५

१ २ २३, २ ३

- वृक्ष

४ ४१

- प्रमत्ताविमिश्र

२२

- वृक्ष

२ २१ २२

- वृक्ष

२२ २२४-२२५

- वृक्ष

४१ ४२

- वृक्ष

४१२, ४१३

प्रमत्ताविमिश्र

पटिपत्रो १ २-११ १२३

२३-२३२

- वृक्ष

१ -१ २

- वृक्ष

४२

- वृक्ष

२२ ३

- वृक्ष

४२४

- वृक्ष

४१ ४२

- वृक्ष

१ १ १२३

- वृक्ष

११-२१३

- वृक्ष

१२३

- वृक्ष

२२ ३

- वृक्ष

१२, १४

- वृक्ष

१२३

- वृक्ष

४ २

८

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

पटिपत्र

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

- वृक्ष

पुगलो, सोतापत्तिफलसञ्चिकिरियाय		फस्सपरियाये, ज्ञाण	२७६
पटिपन्नो	१६५, १६८	फस्ससिका	३०१
- सोतापन्नो	३७, १००, १०१	फस्सा, तयो	२६१
- संविज्जमानो	३०	- द्वे	१८१
पुञ्जाभिसङ्खारो	४६६, ५२७	फस्सायतनिका निरया, छ	१६२
पुञ्जाभिसन्दा, चत्तारो	३०६, ३०७	- सग्गा, छ	१६३
पुञ्जपचयो, अरहतो	४६६	फस्सुपपचयो	४५१
पुञ्ज, परिभोगमय	३०४-३०७	फस्सो	३०१, ३७२, ४४८, ४५१, ५३८
पुण्ण	४५३	- अचेतसिको	३७६
पुत्तसम्बाधसयन	१५७, १५८	- अनिमित्तो	२६१
पुथुज्जनभूमि	७४	- अप्पणिहितो	२६१
पुथुज्जनस्स अन्नन्तनियामता	५०४	- कम्मविपाको	३१०
- ज्ञाण	५१२	- चेतसिको	३०१, ३७६
- पञ्जा	५१२	- दिट्ठिगतसम्पयुत्तो	४३७
पुथुज्जनो	१०८-११२, १२८-१३०, १६१, १६३, २०२, ३७७, ३६२, ४३४, ४३६, ५१३, ५२०	- परिभोगमयो	३०४
पुप्फगन्धो	३३२	- विपाको	३१२, ३१३, ४०५, ४०६, ४६५
पुप्फरसो	३३२	- समादानहेतुको	३८३
पुप्वेनिवासानुस्सत्ति	५६, २०६	- सारम्मणो	३५५
पुरिसपुगला, अट्ठ	६१, ६२, ४७५, ४७६, ४७८, ४८०	- सुखवेदनियो	३१२
पुरिसपुगा, चत्तारो	६१, ६२, ४७५, ४७६, ४७८, ४८०	- सुञ्जतो	२६१
पुरिसिन्द्रिय	१४	फाणितकुम्भो	७१
पेत्तिविसयसवत्तनिको	५३२	फारुसकपान	४७७
पेत्तिविसयो	३१८	फोटुव्वतण्हा	४२१, ४२३
फ		फोटुव्वघातु	१४, १७
फगुनो, आयस्मा	१३६	फोटुव्वघातुपरियापन्नो	४३६, ४६७, ४६८
फणहत्यको	३६	फोटुव्वरागो	४३५-४३७, ४६७, ४६८
फलगन्धो	३३२	फोटुव्वायतन	१४, १४८, २६८, ३२६-३३१, ३३५-३३७, ३४१, ३४३, ३४४, ३५६, ३५८, ३७६-३८१, ३८६, ३८८, ३९३, ४२१, ४३४, ४३७
फलचित्त	२४३	फोटुव्वा, आदिता	१६२
फलपरोपरिसत्ति	२८१	- कायविञ्ज्य्या	१६२, ३२६
फलरसो	३३२	- मुञ्जा	६६
फलानि, चत्तारि	२४६, २५०	फोटुव्व	३७२
फले ज्ञाण, सावकस्स	२८१, २८२	- अतीत	१२२
फल	२०२, २१०, २१२, २४३, २४५, ४३६	वनप्यता	८५५, ४५६
फलन्तरिया	४६०	बलभावना	७६

बला	८१ १३८ २०२, २१ २४४, २४४, २४४, ४०० ४१६ ४३८, ४४४, ४१६	
बालागिरी	१७, ४८२	बालागिरी, बालागिरी
बालागिरी	१८	- बालागिरी
बालागिरी	१८७ २०४	
बालागिरी इतिहास	४४ १६६, ४४४	- बालागिरी
- बालागिरी	१३२	बालागिरी
- बालागिरी	१३२	बालागिरी
- बालागिरी	१३२	बालागिरी
- बालागिरी	४४	बालागिरी
बाहिरका इलाहा	१६१	बाहिरका
बाहिरा, बुद्धागिरी	२२६	बाहिरा
बुद्धागिरी	४८२	
बुद्धागिरी	४०८, ४८	
बुद्धागिरी	४२६	बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१४८	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	२२६	- बुद्धागिरी
- बुद्धागिरी	२२६-२२६	- बुद्धागिरी
- बुद्धागिरी	४८२	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	४२२	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	७६-७८	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१४८ १६	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	८१, १३८ १६४-१६६, १७	- बुद्धागिरी
	१७१ १७७ २ २ २१ २१४	- बुद्धागिरी
	२२१ २४३ २४४ २४४, ४ ७	- बुद्धागिरी
	४१६ ४३८, ४४६ ४१६	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१७ २२७ ४८२	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	४१७ ४३३-४३७	- बुद्धागिरी
- बुद्धागिरी	२२७-२२८	- बुद्धागिरी
- बुद्धागिरी	२२४	- बुद्धागिरी
- बुद्धागिरी	२२४	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	४७१	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१८७	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१२७ १२८ १३	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	१ ५	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी	४२६, ४२७	- बुद्धागिरी
बुद्धागिरी, बुद्धागिरी	४३-४६ १ ५, १३ १६६	- बुद्धागिरी
	१४१ १६४ १६७ ४८६, ४८७	- बुद्धागिरी

भिक्षुनी, वजिरा	६८	मग्गो, सम्मादिट्ठि	३६६, ३७०
भिज्जति, कम्मूपचयो	४४२	— गम्मावाचा	३६६, ३७०
भूतवादी, भगवा	६७, ६६—७१	— सम्मासमाधि	३७०
भोजनीय	४७५, ४७६	मच्चुराजा	६६
म		मज्झिमेसु, जनपदेसु	६७
		मणिरतन	१४६
मगघेसु, सावकयुग	६७	मदनीयो	२०२
मग्गकोविदो	२०७, २८२	मधुकपान	४७७
मग्गङ्ग	४४१	मधुकुम्भो	७१
मग्गचित्त	२४३	मनवा, पुग्गलो	४२
मग्गञ्जू	२०७, २८२	मनसिकारो	१२२, १२४
मग्गपञ्चयेन पच्चयो	४४०	मनायतन	१४, २०, ३३०—३३२
मग्गभावना	७७, ३७१—३७३, ४५०	मनिन्द्रियअसवरो, मनोकम्म	४०३
मग्गविदू	२०७, २८२	मनिन्द्रियसवरो, मनोकम्म	४०२
मग्गसच्चानि, द्वे	२०५	मनिन्द्रिय	१४, २२३, २२४
मग्गसच्च, असङ्खत	२८७—२८६	मनुञ्जाफल	१६३, १६४
— सङ्खतं	२८८	मनुस्सलोको	३७
मग्गसमङ्गी	३७७, ३७८	मनुस्ससोभग्यसवत्तनिय, कम्म	४६६, ५२७
मग्गा, चत्तारो	२५०	मनो	४२, १२३, १३६
मग्गामग्ग	१७६	— अतीतो	१२२, १२४
मग्गो	८७, ८६, १०६, १०७, १२५, १२६, १५६, १६४—१६६, १७०, १७१, १८०, २०२, २१०, २१२, २४३, २४४, २५२, ३६६, ३६४, ३६५, ४३६, ४४६, ४७६, ५१३	— अनागतो	१२४
— अकुसलो	५०५, ५०६	— अरूप	३४४
— अचरिमो	१०१, १०२	— आदित्तो	१६२
— अपुब्बो	१०१, १०२	— पच्चुप्पन्नो	१२४
— अरियो, अट्ठङ्गिको	५१६	— रूप	३४४
— असङ्खतो	२८३, २८८	— सुञ्जो	६६
— कुसलो	४१७, ४१८, ४६७	मनोकम्म, अरूप	३४४
— चित्तसम्पयुत्तो	४१७, ४१८	— मनिन्द्रियअसवरो	४०३
— दिट्ठो	७८—८०	— मनिन्द्रियसवरो	४०२
— पञ्चङ्गिको	५१५, ५१६	— रूप	३४४
— रूपावचरो	१०६	मनोघातु	१४
— रूप	३६६, ३७१	मनोविज्जाणघातु	१४, १७, २१
— सङ्खतो	२८३, २८८, २८६	मनोविज्जाण	१२२—१२४, २६६, ३७६, ४६४
— सम्माआजीवो	३६६—३७१	— आदित्त	१६२
		— सामोग	३७६
		— सुञ्ज	६६
		मनोसङ्खारो	४५३
		मनोसञ्चेतना, तिविधा	३४५, ३४६

य

यक्षत्रो	३१
यथाकम्मूपगत, ज्ञाण	२३०, २३१
यथाभूत, ज्ञाण	२०८, २११
यथाविमुक्त, चित्त	६२
यमो, कुलपुत्तो	२४१
यानसुख	१६१
यान, दिव्य	१११
यामा, देवा	१८६
योगनिय	५१६

र

रजनीयो	२०२
रज्जुवन्धन	१३१
रतनानि, सत्त	१४६
रसतण्हा	४२१, ४२३
रसधातु	१४
रसरोगो	४३५-४३७, ४६७, ४६८
रसा, आदित्ता	१६२
- जिह्वाविज्जेय्या	१६२
- सुञ्जा	६६
रसायतन	१४, १४८, २६८, ३२६-३३२, ३३५-३३७, ३४२-३४४
रस, अतीत	१२२
रागद्वानियो	२०२
रागपतिरूपको	५३८
रागसहगतचित्तसमञ्जी	३६६
रागारम्मणे ज्ञाण	२७६
रागपचयो	४५१
रागो	८१, ८८, १२६, १२८, १३७, १३८, १४८, १५४, १६६, १७६, १७७, २४३, २४५, ३०१, ३३६-३४१, ४५१, ५३८, ४१७, ४१८, ४६७, ४३४
- अकुसलो	८१, ८२, १२८, २४८
- अञ्जो	३८६
- अपायगमनीयो	४१, ४२, १२८, २४८
- अव्याक्तो	३८६
- चित्तसम्पयुत्तो	४१७, ४१८
- पहीनो	१७०, १७१

राजगहे

राजा, चणकवत्ती	४८
रागि, अनियतो	१३१
- मिच्छतनियतो	५२५
- गममत्तनियतो	५२५
रागी, तयो	५२५
रुहिरुप्पादको	१८७, २०४, ५०४
- आनन्तरिको	५११
रूपजीवितिन्द्रिय	३४६-३४८
रूपतण्हा	४२१
रूपधातु	१४, १७, ३१, २६३, २६५, २६६
रूपधातुपरियापन्नो	४३५, ४३६, ४६६-४६८
रूपधातूपगा, मत्ता	३२७
रूपधातूपग, कम्म	३२७
रूपनिमित्त	४२६
रूपभवूपगा, सत्ता	३२१
रूपभवूपग, कम्म	३२१
रूपभवो	३१६, ३२१
रूपभावो	११७
रूपरागो	१०६, १६७, ४३५, ४६६-४६८
रूपसञ्जा	१५५
- आकासानञ्चायतन समापन्नस्स	१८६
रूपस्मि पुगलो	२५
रूपस्स अत्यङ्गमो	१६७
- ममुदयो	१६६
रूपक्खन्धगणन	२६८
रूपक्खन्धा, तयो	१३२
रूपक्खन्धो	१३५, १४३, १६६
- अतीतो	१३१
- अनागतो	१३१
- पञ्चुप्पन्नो	१३१
रूपा, आदित्ता	१६१
- चक्खुविज्जेय्या	१६२, ३२६
- पुगलो	३५
- सुञ्जा	६८
रूपायतन	१४, १४८, २६३-२६६, २६८, ३३०-३३२, ३३५, ३३७, ३४२, ३४४, ३७६, ३८०

क्यावचर	४ ४ ४ ४ ४४७	क्य सम्पादनि	१४
क्यावचरो मगो	१ १	- सम्पादय	१११
क्यावचर, चित	२२६, ११३, ११६ ४१३	- सम्पादयि	४०
क्यिनो धम्मा	१२७ १२६	- सहेतुर्क	४११
- सता	३१	- सारम्भक	१११
कमी पुग्गसो	३१	रोल्ल	२१६
कम्पमा सता	१२७		
कम्पमो कम्म	१२७		
कर्म	१२, १३, १६, १६ २२ २३ ४६ १७७ २६३ २६३, २६६, १२ १६६, १६८ १७६ १८७ १८६ १६० १६६ ४२१ ४३४ ४३७ ४६४	लट्ठिया एलभिया	७ ४
- धम्म	१७	- सोवम्भमयाम	७ ४
- धरीत	११४ ११३, ११८ ११६	नयो परिनिष्पसो	४४३
- धनता	१६३, १६६	नामसुख	१११
- धनार्क	११४ ११३ ११८ १२३	लुम्भिया	६७ १८२
- धनिष्क	१६, १६३	मेणाति हे	२ ३
- धनिस्सुन	४	सोक्क्यानि इन्धियानि पम्भ	६०६
- धपरिनिष्पस	२३८	सोक्किया पम्भ	३ ७, ३ ८
- धरुपावचरे	४६६	- सम्भानेवमितनिरोधमापति	४४७
- धोवात	४	- सुद्धा	३ ७, ३ ८
- धम्म	१४३, १४६	सोक्कियो सयो	३ ७ ३ ८
- धावकम्म	१४७-१४६	सोक्किय	१८२ १८३ २ ४ २ ३, ४४७
- दुत्तम	४६२	- धीविदिग्गि	३०७ ३ ४
- न धनिष्क	२३४	- धीवित	३०७ ३ ४
- धीत	३६	- धम्मियि	३ ७, ३ ४
- धम्मपुपम	११४-११६ ११८ १२३	- धनिभि	३ ७ ३ ४
- धरिनिष्पस	४ १	- धिरि	३०७ ३ ४
- धीत	४०	- धिदिग्गि	३०७ ३ ४
- धुत्तमो	२३, २७ ४८	- धीत	२०१
- धनी	१६६ ३७१	- धीमनियि	३०७ ३ ४
- धनारचर	४६३	- धीमनस	३ ७ ३ ४
- धीति	४	धोत्तसम्भानि हावस	३१७
- धनीकम्म	११८ १४२-१४४	धोत्तसम्भानि	३ ४, ३ ६
- धितायो	४६४ ४६३	- सम्भानेवमितनिरोधमापति	४४७
- धुत्त	६३	- सुद्धा	३ ८ ३ ६
- धनिस्सुन	४	धोत्तसो नम्मो	२ ६ २ ३
		- धोत्तसो	२०१ २ २
		मात्त	१८२ १८३ २ ४ २ ३
			११३, ११६, ४३६, ४४७

लौकिकतरं, पञ्चिन्द्रिय	५०८, ५०९
— सदिन्द्रिय	५०८, ५०९
लोको, अनन्तवा	४३८, ५३७
— अनन्तवा	४३८, ५३७
— असस्ततो	५३७
— नानाधातु	२०८
— सस्ततो	४३८, ५३७
— सुञ्जो	६८, ६९
लोमो	१३७, ४६२
लोहितकसिण	१८१, १८४, २७७
लोहित, रूप	४०
व	
वचीकम्म	३३९, ३४१, ४३९, ४६४, ५१६
— रूपं	३३८, ३४२—३४४
वचीभेदो	१७९—१८२, १८४
वचीसङ्घारो	१८४, २९१, ४५३
वचीसञ्चेतना, चतुर्विधा	३४५, ३४६
वच्छ	४३८
वच्छगोत्तो, परिव्वाजको	२४०
वजिरा, भिक्षुनी	६८
वत्यभावो	११६
वत्यु	१२२, १२३
वयवम्मो	४७२, ४७३
वसिभावतो	५२२
वसीभूता	४५५, ४५६
वाचा	१८०
— न ययाचित्तस्स	३६२
— वितक्कसमुद्धाना	१८४
— सञ्जासमुद्धाना	१८४
वायो	५०, ५१, ५७, ५८, १३१
— अतीतो	१८१, १८४, २७७
वायोकसिण	३३५—३३७, ३४२—३४४
वायोधातु	२९५
— सनिदम्मना	४३९
विगतदिट्ठियो	४३९
विघातपक्खिको	२०३

विचिकिच्छा	८१, ८२, ८४, ८५, ८७, १०३, १०८, १११, १२९, १४८, १५८, १६८, १६९, १७२, १७८, १९५, २०१, २४८, २६७, ३३९—३४१, ३८८, ४३३, ४६२, ४८६, ५०४
— अतीता	१२७, १२८, १३०
विचिकिच्छानीवरण	१६८, १६९, ३८८, ४३३
विचिकिच्छानुसयो	९३, २२२, ३२८, ३८९, ३९१
— अञ्जो	४३३
विचिकिच्छापरियुद्धान	१६८, १६९, ३८८
विचिकिच्छासयोजन	१६८, १६९, ३८८
विज्जमानो, पुग्गलो	३०
विज्जाणकत्तवपरियापन्नो	४९९
विज्जाणकत्तवो	१३५, ३००, ३४८, ३५७, ३५८
विज्जाणञ्चायतनसञ्जा	१८५, १८६
विज्जाणञ्चायतन	१८१, १८२, १८५, २३८, २७७, ५१२
विज्जाणमि पुग्गलो	२६
विज्जाणस्स अत्यङ्गमो	१७७
विज्जाणा पुग्गलो	२६
विज्जाणा	१३, १६, १८, २०, २३, ३८, ३९, ४१, १३५, १४३, १५२, १५३, ३२२, ४०१, ४४३, ५३९
— अकुमल	४१
— अञ्ज	१९, २०
— अतीत	११५, ११६, ११९, १२०
— अनत्ता	३८५, ३९६
— अनागत	११५, ११६, ११९, १२०
— अनिच्च	३९, ३९५, ३९६
— अव्याकन	४२
— कुसन	४१
— पच्चुप्पन्न	११५, ११६, ११९, १२०
— परिनिप्पन्न	४०१
— पुग्गलो	२६, २८
— सङ्गन	६३

वेदनाय पुगलो	२६	सङ्किलेसिक	५१६
वेदनारम्भणे ज्ञाण	२७६	— चित्त	२१५-२१७
वेदनूपगा, सत्ता	३२८	सङ्खतस्स सङ्खतलक्खणानि, तीणि	६३
वेदनूपग, कम्म	३२८	सङ्खता, कामतण्हा	२८८
वेदनूपचयो	४५२	— खन्वा	६२
वेपचित्तिपरिसा, देवान	३१८	— घातु	६२
वेसालिय	४८२	— भवतण्हा	२८८
वेस्सो	३६, ५६	— विभवतण्हा	२८८
वेहप्फला, देवा	१६०	— सोकपरिदेवदुक्खदोमनस्सुपायासा	२८८
वेहास	४१४	सङ्खतो, अरहत्तनियामो	२८४
वेळुवने, फळन्दकनिवापे	४८२	— अरहत्तमग्गो	२८४
वोदान	२६१	— आकासो	२६३
		— नियामो	२८३
		— निरोधो	२८६
सकदागामिनियामो	२८४	— पटिच्चसमुप्पादो	२८५, २८६
सकदागामिफलसञ्चिकिरियाय पटिपन्नो,		— पुगलो	२६, ३०, ६२, ६३
पुगलो १०४, १०५, १६६, २६०		— मग्गो	२८३, २८८, २८६
— २६२, २६५, २६६		— मिच्छत्तनियामो	२८४
सकदागामिफल	७२-८६, १११, १६१, १६८,	— समुदयो	२८८
	१७४, १६५, २०२, २१०,	— सम्मत्तनियामो	२८४
	२४३, २६७, २६६, ३१४,	— सम्मासमावि	२८८
	३१५, ४३६, ४६६, ५००	— सोतापत्तिनियामो	२८४
सकदागामिमग्गा, द्वादस	५१७	— सोतापत्तिमग्गो	२८४
गामिमग्गो १६४, १६५, २०२, २१०, २४३,		सङ्खत	४७३
२४८, २४६, ४३६, ४८६		— दुक्खसच्च	२८८
गामिस्स ज्ञाण	२६६	— दुक्ख	२८८
गामो ६०, ७४, १०४, १०५, १२८-१३०,		— मग्गसच्च	२८८
२४६, २४७, २६०-२६२, ४१६		— समुदयसच्च	२८८
— उपपत्तिया	२४१, २४२	सङ्खलिकवन्धन	१३१
— कम्महेतु	३४६	सङ्खा	१३५, १३६
— न परिहायति	८०, ८१, ८५, ८६	सङ्खारक्खन्वपरियापन्नो	४६७, ४६८
— परिहायति	७३ - ८४	सङ्खारक्खन्वो	३००, ३५८, ३५९,
— पुगलो	१००		३६०, ३६४, ४६८
कायदिट्ठि	८१ - ८५, १०३, १०८, १११,	— चित्तविषयुत्तो	३६३
	१२७-१३०, १६८, १७२, १७८,	सङ्खारा	१३, १६, १६, २३, ३८,
	१६५, २०१, २४८, २६७, ४८६		३६, ६३, ११५, १३५, १४३,
कारमुखं	१६१		१५२, १५३, १६२, ३२०, ३२०,
			३६५, ३६६, ४०१, ५३६

सङ्कारा धम्मो	१६, २०	सञ्जय पुण्यलो	१६
— धरीवा	११६, १४१	सञ्जयस्मर्त्तु अर्ण	१७६
— सप्पटिसङ्गानिष्ठा	२०६	सञ्जयविपरिसेषो	१७७, २७४
— पटिसङ्गानिष्ठा	२०६	सञ्जयवेदविततिरोपसमापति	४४२
— पुण्यलो	२६ २८	— सोकिया	४४७
सङ्कारेहि पुण्यलो	२६	— सोकुत्तरा	४४७
सङ्गमिच्छापमठा	६२	सञ्जयवेदविततिरोप	१८२
सङ्गमपानि	४०७	सञ्जयसमुदाया वाचा	१४४
सङ्गयेवको	१५७ २ ४ १ ४	सञ्जयवयो	४४१
— धम्मस्तरिको	१११	सत्तास्मर्त्तु अर्ण	२७६
सङ्गस्य विभं महफसं	४७७	सति	२२३ ३०१, १ २, ११६, १७६
सङ्गानुत्थिति	१४८	१८० १८२, ४४१ ४६२, ४४८	
सङ्गो	४७७	सतिमित्रं	१४ २२३ २२६
— सत्तिपन्नं पटिगम्भाति	४७४ ४७५	सत्तिपट्टानमाभवा	७६
— विसेवेति	४७५	सत्तिपट्टाना चत्तारो	१४६
— भुञ्जति पिबति यावति सामति	४७६	— धम्मा	१४८, १४९
— सुप्पटिपन्नो	४७४	सत्तिपट्टानं	८७ ८८, १४८ २०२, २१०
सञ्जयोवर्त्त, अर्ण	१८१	२११ २१३ २४३ २४४, २७६	
सञ्जयारी भमवा	६७ ६६ — ७१	४०७ ४१६, ४३६, ४४६, ४२२	
सञ्जानि चत्तारि	७५ — ८१ ११६, २८७ २८८	— समोत्तमं	१४४
सञ्जयस्मर्त्तु	२७७	— चत्तारमर्त्तु	१४८
सञ्जयवर्त्तु	१ — ७ ८, १०	सत्तिपट्टिकविषा	४१८
सञ्जयव	४३४	सत्तिपट्टिगोखसङ्गत्तमं	१३०
सञ्जयस्मर्त्तु	४६०	सत्तिपट्टिगोखसङ्गो	१४८
सञ्जया	११ १६, १८ २३ ३८ ३९ ४१	समुपवयो	४४१
६३ ११४, ११८, ११९ १४१		सत्तास्मर्त्तुस्मर्त्तु	१०३ १ ४
१४८, १४९, १५३ १५७ २३३		— पुण्यलो	४०७ ४ ४
२३४ २३६ २३७ ३०६ ३०७		सत्ता भोग्यस्मर्त्तुस्मर्त्तु	१४८, १२०
३२० ३२२ ३३४, ३३६ — ३४१		सत्तामर्त्तुविको, पुण्यलो	४१२
— सत्तामर्त्तुविको	३८२	सत्तामर्त्तुवि सोग्गत्तित्तमर्त्तु	२००
— ३	१८१	सत्ता सत्तामर्त्तुविको	३३० ३३१
— पुण्यलो	२६, २८	— सत्तामर्त्तुविको	३३८
— सत्तामर्त्तुविको	३८२	— सत्तामर्त्तुविको	३३१
— सोग्गत्तित्तमर्त्तु	३८२	— सत्तामर्त्तु	३३
सत्तामर्त्तुविको	४८२	— सत्तामर्त्तु	३८०
सत्तामर्त्तुविको	१ १४८ १४९ ३२८	— सत्तामर्त्तु	३८
३८१ — ३८४		— सत्तामर्त्तु	३८०
सत्तामर्त्तुविको	३२८	— सत्तामर्त्तु	४६१

सत्ता, कामगुणपगा	३२४, ३२५	सद्धारम्मणे जाण	२७६
- कामघातूपगा	३२५	सद्धारिमुत्तो	६०
- कामिनो	३१	सद्धिन्द्रिय	१४, २२३-२२६
- जराधम्मा	३६७	सद्धूपचयो	४५१
- जातिधम्मा	३६७	सनिदस्सना, आपोघातु	२६५
- दुक्खामिनन्दिनो	४२०	- तेजोघातु	२६५
- व्याधिधम्मा	३६७	- पथवीघातु	२६४, २६५
- मरणधम्मा	३६७	- वायोघातु	२६५
- रूपघातूपगा	३२७	सनिदस्सनानि, पञ्चिन्द्रियानि	२६६
- रूपभद्रूपगा	३२१	सनिदस्सनो, आकासो	२६३, २६४
- रूपिनो	३१	सनिदस्सन, कायकम्म	२६६, २६७
- रूपपगा	३२७	- चक्खुन्द्रिय	२६५
- वेदनूपगा	३२८	- रूप	४०
- सुखामिनन्दिनो	४२०, ४२१	सनिदानो, धम्मो	४८३
सत्तान चतुपपात	२०६	सनिमित्तो, पुगलो	२६, ३०
सत्या	७०, २८२	सन्धावति, पुगलो	३३-३५
- उच्छेदवादो	७०	सपञ्जा, चित्त	२१५-२१७
- सम्मासम्बुद्धो	७०	सप्यच्चयो, पुगलो	२६, ३०
- सस्सतवादो	७०	सप्यच्चय, रूप	३५५
- मुनेत्तो	११२	सप्यट्ठि, रूप	४०
सद्विट्ठिको	१२८	सप्पाट्ठिहारियो, धम्मो	४८४
सद्दुगोचर, सोत	१८१	सप्पिकुम्भो	७०
सद्दतण्हा	४२१, ४२३	सफलो, कम्मविपाको	४७१
सद्दघातु	१४	- पाणातिपातो	४७१
सद्दघातुपरियापन्नो	४३५, ४३६, ४६७, ४६८	सब्बञ्जुतञ्जाणदस्सनतो	५२२
सद्दरागो	४३५, ४३६, ४६७, ४६८	सब्बञ्जु	२०७, २०८, २८२
सद्दा, आदिता	१६१	सब्बत्थगामिनी, पटिपदा	२०८
- सुञ्जा	६८	सब्बदस्सावी	२०७, २०८, २८२
- सोतविञ्जेय्या	१६२	सब्बधम्मान तथता	५०२, ५०३
सद्दायतन	१४, १४८, २६८, ३३०-३३२, ३३५, ३३६, ३४०, ३४३, ३४४	सब्बमिद कम्मतो	४७१, ४७२
सद्दो, अतीतो	१२२	- कम्मविपाकतो	४७१
- कण्टको, पठमस्स क्षानस्स	१८५, १८६, ४६३	- पुब्बेकतहेतु	४७१
- विपाको	४०५	सब्बसमापत्तीसु	१७६
सद्दा	२२३, ३०१, ३०२, ३३५, ३७६, ३८१, ३८२, ४५१, ४६२, ५३८	सब्बसापतेय्या	७२
सद्दानुसारी	६०, ६१	सब्बा, दिसा	५२३
सद्दापतिरूपिका	५३८	सब्बे धम्मा, एकचित्तक्खणिका	५३२-५३४
		- नियता	५२३, ५२४
		- समञ्जा	१३५, १३६

समनन्तरपञ्चमेन पञ्चम्यो	४४२	सम्पत्तिनिर्मासौ	२७६, २८४ ४११
समाधारम्ममे आर्य	२७६	सम्पत्तिनिर्मासौ प्ररहा	८८, १७७
समाधि	२२३ ३०१ ३०२ ३३५, ३६१ ३७६	सम्पत्तिनिर्मासौ	७१
३६१ ३६२, ४४६, ४४१ ४६२, ४६८		सम्पत्तिनिर्मासौ	८७ ८८, १५८ २ २, २१० २१६
- धर्मिता चित्तसन्तति	३६८	२१४ २२१ २४३ २४५, २७५, ४०७,	
- धर्मागता चित्तसन्तति	३६८	४१६, ४३६, ४४६, ४१५, ४२२	
- धर्मोत्पत्तिगता चित्तसन्तति	३६६	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७८ ३८०-३८२, ४१६
- धर्मियो	११२	- चेतसिको	३८१
- धर्मवत्को धर्मिचारो	३६२, ४६२	- मग्गो	३६६-३७१
- विचारमत्तो	३६२, ४६१ ४६२	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३६६-३७१ ३७५
- एकचित्तवत्तिको	३६६	३८०-३८२, ४१६	
- चित्तसन्तति	३६८ ३६६	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ६८ ११३ २८५ ३५८
- दोषसङ्गता चित्तसन्तति	३६६	३८० - ३८२, ३६३ ४१५,	
- मोहसङ्गता चित्तसन्तति	३६६	४१५, ४१६, ४१७	
- रागसङ्गता चित्तसन्तति	३६६	- चेतसिका	३८१
- उचितवत्को धर्मिचारो	३६२, ४६१ ४६२	- मग्गो	३६६, ३७०
समाधिनिर्माणं	१४ २२३ २२६	सम्पत्तिनिर्मासौ पुण्यतो	४३
समाधिपठिकाको	४३८	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७१ ३८०-३८२, ४१५, ४१६
समाधिसम्भोगसङ्गरतं	१५	- चित्तानुपरिचयि	३८२
समाधी तयो	३६२	- चेतसिका	३८१
समाधूपचयो	४५१	- मग्गो	३६६, ३७०
समाधिसौ	१७६, १८ ४४८	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७ ३७८ ३८०-३८२ ४१६
- धोत्रविष्णुभाषसमञ्जी	४६३	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७ ३७८ ३८०-३८२ ४१६
समिधि	३४६	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७ ३७८ ३८०-३८२, ४१६
समुत्पत्तिमग्गो	१७ १७२, २ १	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७८ ३८०-३८२, ४१६
समुत्पत्तिपञ्चानि ६	१ ५	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ३७८ ३८०-३८२, ४१६
समुत्पत्तिपञ्च सङ्गत्तं	२८७ २८८	- धर्मागता	२८८
- सङ्गत्तं	२८८	- चित्तानुपरिचयि	३८१
गन्तव्यो	८८ १ १ १ ७ १२५, १२६	- चेतसिको	३८१
१२६, १८ २४२, ३६५, ४१३		- मग्गो	३७
- धर्मागता	२८७ २८८	- सङ्गत्तो	२८८
- विटो	७८-८	सम्पत्तिनिर्मासौ पुण्यतो	४३
- गङ्गातो	२८८	सम्पत्तिनिर्मासौ	४३, ६७
सर्वोत्तं चित्तं	३१८	सम्पत्तिनिर्मासौ	१ ७ २८२, ३१२
सर्वोत्तमगुण	१११	- धर्मो	११३
सम्पत्तिनिर्मासौ	४२३ ४२४	- धर्मागता	११३
सम्पत्तिनिर्मासौ चित्तं	४२४	- धर्मागता	११३
सम्पत्तिनिर्मासौ चित्तं	४२४	- मग्गो	७
		सम्पत्तिनिर्मासौ	४३ ४६६

सम्मुतिज्ञाण	२७६, २७७	सारिपुत्तो, आर्यस्मा	६०, २७२, ५३३
सम्मुतिसच्च	२७८	सालराजमूले, सुभगवने	४८२
सयच्छत, सुखदुक्ख	५५, ५६	सालुकपान	४७७
सयनसुख	१६१	सावकवल	२०७
सयम्भू, भगवा	२५६	सावकयुग	३२५
सरणानि, द्वे	२०५	— देवेसु	६५, ६७
सरागो	३६२	— मगवेसु	६७
सराग, चित्त	२१५-२१७	सावको	२८२
सविञ्जाणो	३८	— अञ्ज्याणी	२८२
सवितक्को सविचारो, समाधि	३६२, ४६१, ४६२	— अभिभू	१८६
सवेदनो	३८	सावत्थिय	६६, ४८२
सविपाका, चेतना	४०३, ४०४	सासन, नव	५१६
सविपाक, कम्म	४०३, ४०४	सिखी, भगवा	१८६
ससङ्खारपरिनिव्वायी	१०५, १६६, १६७, २१८, २६१	सिनिरुपव्वतराजा	४६, ५१, ५७, ५८, ५३३
— पुग्गलो	३२३	सीलफल	३१४, ३१५
ससङ्खारो	३८	सीलव्वतपरामासो	८१, ८२, १०४, १०८, १११, १६८, १७२, १७८, १६५, २०१, २२१, २२२, २४८, २६७, ४८६
ससञ्जो	३८	— अतीतो	१२७, १२८
सस्सतदिट्ठि	५०६	सीलसमादान	५२६
सस्सतवादो, सत्या	७०	सीलानुस्सति	१४८
सस्सतो, पुग्गलो	२६, ३०, ६४	सील	१६३, १६४
— लोको	४३८, ५३७	— अचेतसिक	३७६, ३८१
सहजातपच्चयेन पच्चयो	४४०	— अञ्जलिकम्म	३८४
सळायतनिको, अत्तभावो	३२६	— अभिवादन	३८४
सळायतन	४२७	— अरिय	११२
सानुसयो	३८८, ४३४	— असवरा, तयो	२३२
माभोगा, पञ्चविञ्जाणा	३७५-३७७	— आसनाभिहारो	३८४
माभोग, चक्खुविञ्जाण	३७६	— चेतसिक	३७६
— मनोविञ्जाण	३७६	— न्हाने पिट्ठिपरिकम्म	३८४
सामञ्जफलानि, चत्तारि	२५७, ४८५-४८७	— पच्चुट्टान	३८४
— तीणि	११०, २५६	— पादकयलिकाभिहारो	३८४
सामञ्जफल	४६६	— पादोदकाभिहारो	३८४
सामञ्जसुख	१६१	— विञ्जत्ति	३८४
सामञ्ज	३१४, ४६६	— समादानहेतुक	३८३
मारगन्वो	३३२	— सामीचिकम्म	३८४
सारम्मणो	३५५	— सेय्याभिहारो	३८४
सारम्मण, कम्म	४५२		
— रूप	३५५		
सारिपुत्त	४८३		

सुसङ्गुप्तं धर्मिण्यसमुत्पन्नं	५६	सुख्यं धर्मं	१८
— परबुद्धं	५५, ५६	— चक्रविज्ज्यायं	१५
— समबुद्धं	५५, ५६	— चक्रं	१८
सुखविपार्यं	१८३ १८४	— मनोविज्ज्यायं	१८
सुखवेदनिगो फत्तो	३१२	— सोत्तं	१८
सुसाय वेवनाय सम्यमुत्तो कम्मूपपन्नयो	४५१	सुबस्सा देवा	१८८
सुखा विवना	६५	सुवस्सी देवा	१८०
सुखिनिग्यं	१४	सुद्धो	३६ ३८
सुखुत्तमं	१८३ १८४	सुत्ततो सत्त्वा	११२
सुखं धनासवं	१८१	सुनकिष्ठा देवा	१८०
— कायिकं	१८१	सुमयवने सात्तराजमूखे	४८२
— वैतथिकं	१८१	सुमहं	४१६
— दिव्यं	५१ ५२, १८१	सुमं धमुने	२७५
— निष्पीतकं	१८१	सुरामेरपपारं	४११
— निरामितं	१८१	सुरामेरयमज्जपमावद्वाता वेरमभि	१८४
— परो परत्त	४५६, ४५७	— हेवेसु २३२, २३३	
— मानुसकं	५२, ५३ १८१	— मनुस्सेसु २३३	
— सप्पीतिर्यं	१८१	२ ४	
— सामितं	१८१	सुबन्धुपुञ्जो	८८ १८७
— सासवं	१८१	सुविचितविजयो मर्या	१ ५, ३८५, ४१७
सुगन्धो	३३२	सुविहूयविहूयणि चत्तारि	४१५ ४२ ४८७
सुगन्धता	४८७, ४८८	सुविहूयविहूयं, चतुत्वं	१ ५
सुगन्धतारम्भं	२११ २१४ २१५	— सतिर्यं	१ ५
सुगन्धतो फत्तो	२११	— सुत्तिर्यं	१ ५
सुगन्धतं	२११	— पठमं	१ ५, ४१७ ४१८
— चक्रविज्ज्यायं	३७३	सुफटो	१५, १६
— गन्धा	१८	सिक्खी	२७१
— विष्ठा	१८	सिक्खनकफत्तं	१८३
सुग्धा चम्मा	१८	सिद्धो विपदानं	४७८
— फोदुग्धा	१८	सिद्ध, माणवी	२४१
— रसा	१८	सिनासवं १ २, ४७ ४७२, ४७३, ४७४, ४११	
— रूपा	१८	सिनिव	१८, ७०
— गद्दा	१८	सोक्कपरिदेवदुक्करोननसुपायासा चट्ठणा	२५८
सुग्घो कायो	१८	सोत्तानु १४ २ २१ २३ ४३ ४४	
— चक्रविज्ज्यायं	१८	— रिप्या	४८ ४८
— मनो	१८	सोत्तविज्ज्यायानुपायु	१४
— मनोमग्गत्ता	१८	सोत्तविज्ज्यायानुत्तरी	१८८, ४८३
— मोची	१८ १८	सोत्तविज्ज्यायं	११८, १८८, ४२८ ४२८

सोतविज्जाणं, रूप	३४५	सोतिन्द्रियअसवरो	४०२, ४०३
सोतविज्जेय्यो	२०२	सोतिन्द्रियसवरो	४०२
सोतानि, द्वे	२२६	सोतिन्द्रिय	१४, १७, २१, २४, ४४
सोतापत्तिनियामो	४१६	सो ति वा अञ्जो ति वा	४५, ४६
— असङ्खतो	२८३, २८४	सोत	४२, १२२-१२४, २६६
— सङ्खतो	२८४	— सद्गोचर	१८१
सोतापत्तिफलप्पत्तो	२१८, २२०	— सुञ्ज	६८
सोतापत्तिफलसच्चिकिरियाय		सोमनस्सिन्द्रिय	१४, २२३, २२४
पटिपन्नो, पुगलो	१६५, १६८	सोसियो	३६
सोतापत्तिफलानि, अट्ट	१६६	सयोजनानि, तीणि	१०८, २०१, २६७, ४८६
— चतुचत्तारीस	२००	— पञ्चुद्धम्मागियानि	१००
— चत्तारि	१६६	— पञ्चोरम्मागियानि	१००
— द्वादस	१६६, ५१७	सयोजन	४१८, ४१९, ५२०, ५२७
— सत्तसत्तति	२००	— अमत्तारम्मण	३५२, ३५४
सोतापत्तिफले जाण	२७२, २७६	सवरो, कम्म	४०२
सोतापत्तिफल	७३ - ८६, १११, १६१, १६८, १७४, १६४, १६६, २००, २०२, २१०, २१२, २४३, २४४, २४८, २४९, २६२, २६३, २६५, २६७, ३१४, ३१५, ३४६, ४३६, ४४६, ४४७, ४८६, ४८६	— देवेसु	२३१
सोतापत्तिमग्गा, द्वादस	५१७	सविज्जमानो, पुगलो	३०
सोतापत्तिमग्गे जाण	२७२, २७६, २८०	स्वाक्खातो, धम्मो	४८४
सोतापत्तिमग्गो	२०२, २१०, २१२, २४३, २४४, २६३, २८४, ४१६, ४३६, ४४६, ४४७, ४८६	ह	
सोतापन्नो	६१, ७२, ७४, १०३, १२८, २१८, २२०, २४६- २४८, २६०-२६२	हृत्यको, आळवको	२५७, २५८
— कम्महेतु	३४६	हत्था, अतीता	१३०
— न परिहायति	७३, ८०, ८१, ८४ - ८६	हत्थिनागो, एरावणो	५१५
— परिहायति	७२ - ८४	हत्थिरतन	१४६
— पुगलो	३७, १००, १०१	हेतु, अदिन्नादानकम्मस्स	३४६
सोतायतन	१४, १६, २०, २३, ४३, १४८, २६८, ३४४, ३८०, ४०६, ४२८	— अदोसो	४६०, ४६१
— रूप	२४५	— अमोहो	४६०, ४६१
		— अरहन्तधातकम्मस्स	३५०
		— अलोभो	४६०
		— कतमस्स कम्मस्स	३५०
		— कामेसुमिच्छाचारकम्मस्स	३४६
		— दोसो	४६०, ४६१
		— पाणातिपातकम्मस्स	३४६
		— पितुधातकम्मस्स	३५०
		— पिसुणवाचाकम्मस्स	३५०
		— फसवाचाकम्मस्स	३५०
		— मातुधातकम्मस्स	३५०
		— मस्स	३५०

हेतु, मोहो	४६० ४६१	हेतु, सम्पत्पत्तापकम्पस्त	४६०
- इहिरुपायकम्पस्त	४६१	हेतुपञ्चयेन पञ्चयो	४६० ४६२
- स्व	४६०	होति च न च होति तथाप्यो	४६० ४६३
- सोमो	४६० ४६१	परं मरणा	४६० ४६३
- सङ्क्षेपकम्पस्त	४६१	- तथाप्यो परं मरणा	४६०, ४६३

गाथायो

भक्तता च कृतं पार्त ...	४६४, ४६५	तस्स भयोमया भमि ...	४६४
भगुपुम्बेन मेवाही ...	१ ७ २ ०	तस्स सम्माविमुत्तस्स ...	४६४
भसाबारणमञ्जेसं	४६१	तेसं विवा च रतो च ...	४०५
भहेयुं ते भरीरये ...	४६१	तेसं सुविर्चं सुदुर्लभं सुमिदं ...	४६४
भई हि भरहा लोके ...	२५६	तं सुखेन सुखं पत्तं ...	४६४
भाषामिको मेरविको	४६४ ४६२	पुम्बमेव हि सम्मोति ...	४६४
भायमरोपा बनरोपा ...	४६४	बम्पचकं पयरोवु ...	४६४
भाहुति जातमेवो च ...	४०५	नर्म च बुरे पयवी च बुरे ...	४०५
भुत्ता बम्मा भनिट्टा च ...	४६२	न मे भावरियो भवि ...	४०५
इति बुद्धो धम्मिञ्जाय ...	४६२	भयिमस्सि वा लोके ...	४०५
उम्माववा हि पटिपदा ...	४६२	न वेत्तुमो नो पि च पैटिरावा ...	४०५
उत्तमे उत्तमं बुद्धं ...	४६२	न हि तत्प कसी भवि ...	४०५
एताविही भम्पफासनेत्त ...	४०५	नहं उहिस्सामि पमोचनाय ...	४०५
एताविहं यम्पममुत्तरणा ...	४०५	मिरामपम्पा कवमेपिमुत्ता ...	४०५
एसो हि एतदो विपुलो महम्मो ...	४०५	नेव पुम्बेनिवासाय ...	४०५
भोवावकारी भटपीही ...	४६२	पम्प कामपुवा लोके ...	४०५
कम्मुना बत्तरी लोको ...	४०५	पम्प ठानाणि सम्पत्तं ...	४०५
कम्मेन किति लभते पधं ...	४०५	पठं कल्लं होति ...	४०५
कामरामं विराजेत्ता ...	४०५	भरन्ति माणापितरो ...	४०५
किम्प सत्ता ति पम्मेति ...	४०५	मम्मानं भट्टिज्जिको सेट्ठी ...	४०५
कुम्बगो विरं तिष्ठे ...	४०५	मारिवा मे विना होति ...	४०५
लम्बेमु भिज्जमानेमु ...	४०५	यजमानं मनुस्सार्तं ...	४०५
वमा पत्ताया जायति ...	४०५	यवा बारिबहा पूरा ...	४०५
यमुत्तम्पो यमुत्तरो ...	४०५	यवा हि यज्जसम्भारा ...	४०५
यत्तारो च पटिपदा ...	४०५	यवा इवे यमुम्बन्ति यम्मा ...	४०५
यित्तिहं नेतनिवा च यम्मा ...	४०५	या नाव कट्टा इय वा हुरं वा ...	४०५
ठाननेतानि सण्णमं ...	४०५	ये कट्टातपिज्जयन्ता ...	४०५
तथा हरे बुरत्तं वरिष्ठ ...	४०५	वीततप्पो धनानामो ...	४०५

सङ्कप्परागो पुरिसस्स कामो	३२६	महावस्स दस्सनसम्पदाय ..	१०७, १६७, १७२,
सद्धा हिरिय कुसल च दान	३०२		१७८, २०१
सच्चाभिभू सच्चविदूहमस्मि	२५८	सील समाधि पञ्जा च	११२
सच्चे धम्मा अनत्ताति	४६०	सुप्पा विरागता लोके	१६४
सच्चे सद्द्वारा अनिच्चा	४६०	सुखो विवेको तुट्टस्स .	१६४
सच्चे सद्द्वारा दुक्खा	४६०	सुञ्जतो लोक अवेक्खस्सु .	६६
स सत्तक्खत्तुपरम	३४	सेनो यया एकघनो	६१

—०—

उपमायो

यया गाम उपादाय गामिकस्स पञ्जाति	४५
यया तिलम्हि तेल अनुगत अनुपविट्ठ, उच्छुम्हि रमो अनुगतो अनुपविट्ठो	३००
यया दामेन वा योत्तेन वा द्वे बलिवद्वा सङ्गहिता	२६६
यया न निग्गळो नेगळिको, यस्स निग्गळो सो नेगळिको	४५
यया वोधिसत्तस्स जायमानस्स चत्तारो न देवपुत्ता पटिग्गहेत्वा	२५४
यया वोधिसत्तस्स जायमानस्स देवा पठम पटिग्गण्हन्ति	२५४
यया वोधिसत्तस्स जायमानस्स द्वे उदकस्स घारा	२५४
यया वोधिसत्तस्स जायमानस्स महतो आलोकस्स	२५५
यया मिगो सल्लेन विद्धो दूर पि गन्त्वा काल करोति	१०३
यया रट्ठं उपादाय रञ्जो पञ्जाति	४५
यया रुक्ख उपादाय छायाय पञ्जाति	४४, ४५
यया सम्पतिजातो वोधिसत्तो समेहि पादेहि पतिट्ठहिंत्वा	२५५
सेय्यथापि, भिक्खवे, भक्कटो अरञ्जे पवने चरमानो साख गण्हति	१८८
सेय्यथापि, भिक्खवे, महासमुद्दो अनुपुव्वनिन्नो अनुपुव्वपोणो	२००
सेय्यथापि, भिक्खवे, महासमुद्दो छित्तधम्मो खेल नातिवत्तति	४१०
सेय्यथापि मनुस्सा एकच्चे च देवा एकच्चे च विनिपातिका	४५३

आह्वानि सावकसुत्तानि

अजसतिको जेव आबुसो कायो अपरिमितो होति ...	(म १-२४१)	१११
अजसतिकं जेव आबुसो जक्कु अपरिमितं होति ...	(म १-२४)	१११
अट्ट पानानि — अम्भपानं जम्भपानं ... कास्तकपानं	(महावग्गो-२९)	४७७
अत्तना व कत्तं पत्तं अत्तना सङ्गमिस्सति ...	(सु १-३३)	४४६, ४४९
अत्तमि वा भिक्खवे सति अत्तमियं मे अस्सा ति ...	(म० १-१८९)	१६
अत्थि नु को तं भन्ते जक्कुं येन जक्कुमा	(सं ३-४६)	११९
अत्थि नु को भो गोतम कोपि गिहि मिहित्थियोजनं अप्पहाय...	(म० २-१७५)	२४०
अत्थि पुग्गलो अत्तहिताय पटिपत्तो ...	(सं २-१०-१ ३ पु प-१३)	१५-१७, २२-२३, २७-२८, ३३
अत्थुपासि उल्लभेवको आपायिको मेरमिको कप्पट्टो ...	(सु व-३ ७-३ ६)	१११
अतिआदानं भिक्खवे आसेवितं मावितं बहुलीकृतं ...	(सं ३-३४५)	४३१
अहं सो अहं भिक्खवे बुद्धवत्सुगा लोकं बोभोकेत्तो...	(म १-२१६)	१०६
अनमत्तमीयं भिक्खवे संघारो ...	(सं २-१५१-१५३)	१४
अनुपुब्बेन मेवाभी योक्कं योक्कं कजे कजे ...	(सु १-३६)	१ ७ २ ०
अभिज्झायाहं भिक्खवे अम्मं वेसमि सो अनभिज्झाय ...	(सं १-२४७)	४७३
अमत्तं ते भिक्खवे न परिमुञ्जति ये कायगतासति न...	(सं १-४४)	१४६
अयाधारणमज्जेसं अचोहरणो निधि ...	(सु १-११)	१११
अहु पुब्बे सोमो उपहु अकुसलं ...	(सं १-१७२)	११९
अहेगुं ते अतीसंसे छ सत्तारो मसस्सिनो...	(सं ३-८४)	१११
अहं वो आबुसो निगच्छ पद्दोमि अनिज्जमालो कायेन ...	(म १-१३)	१६६
आपायिको मेरमिको कप्पट्टो उल्लभेवको ...	(सु० व०-३ ७ सं ४-११८)	४१४, ४१९
आरम्भय भिक्खमय मुञ्जच्च बुद्धसासने ...	(सं १-११९, १२७)	१८९
आरामरोपा वनरोपा ... ते जना धम्मामानिनो	(सं १-३१)	१ ६, १८३
आहुतिं पातवेदो व महामेघं व मेदनी ...		४७३
‘इहं दुक्कं अट्ठियसब्बं’ ति मे भिक्खवे पुब्बे अननुस्सुतेसु... (महावग्गो-१३ १४ सं ४-३६३ ३६४)		२३६, ३१७
इध केवट्टं भिक्षु परत्तानं परपुण्यलानं वित्तं पि आदिसति	(दी १-१८३)	१०१
इध पुण्णं एकज्जो सप्पापज्जं पि अप्पापज्जं पि कायसङ्गारं ...	(म २-९४)	४४२
इध भिक्षवे एकज्जो पुग्गलो उम्मुज्जित्वा ठितो होति ...	(सं ३-११६)	१ ७
इध भिक्षवे एकज्जो पुग्गलो उम्मुज्जित्वा निमुज्जति ...	(सं ३-१५६)	१ ९
इध भिक्षवे एकज्जो पुग्गलो सवभागता होति ...	(सं ३-१५६)	१ ९
इध भिक्षवे भिक्षु जक्कुना कर्त्तं किरिया ...	(म १-२७४ सं २-४२)	१७३ १७५, १७६, ४ १
इध भिक्षव भिक्षु जक्कुना कर्त्तं पत्तति ...	(मं १-२३, धोलीरत्तम्)	४६३
इध भिक्षव भिक्षु भिक्षवे मुग्गानुसरो बिहरति	(सं ३-१९२, धोलीरत्तम्)	१५९
इध भिक्षवे भिक्षु विविज्जय कामहि ... ये ... बिहरति ...	(सं २-१९३)	४६
इध भिक्षवे भिक्षव विविज्जय कामेहि ... वित्तं आपज्जति	(सं ३-१९३)	४२०

इधेकच्चो अन्नं देति, पानं देति, वृत्यं देति, यानं देति	(अ० ३-३३६)	३०४
उच्चावचा हि पटिपदा, नमणेन पकागिता	(गु० १-३७६)	६१
उत्तमे उदकं बुद्धं पेतानं उपरप्पति	(गु० १-१०)	३०८
एकपुग्गलो, भिक्खवे, लोके उप्पज्जमानो उप्पज्जति	(अ० १-२२)	६७
एकमिदाह, भिक्खवे, समयं उव्वत्तुय विहरामि मुमगवने	(दी० २-३६)	४८२
एकमिदाह, भिक्खवे, समयं उरुवेलाय विहरामि अजपाननिग्रोधे	(दी० २-८८, अ० २-२३)	४८२
एकमिदाह भिक्खवे, समयं राजगहे विहरामि वेळुवने	(दी० २-२६१)	४८२
एकमिदाह, भिक्खवे, समयं वेमालिय विहरामि महावने		४८२
एकमिदाह, भिक्खवे, समयं सावत्थिय विहरामि जेतवने		४८२
एकायनो अयं, भिक्खवे, मग्गो सत्तानं विसुद्धिया	(दी० २-२१७, म० १-७६, स० ४-१२२)	१४६
एतादिसी धम्मपकामनेत्य	(दी० २-२०५)	१७३
एसो हि सद्धो विपुलो महग्गतो		४७८
कवलीकारे चे, भिक्खवे, आहारं अत्थिय रागो	(स० २-८६)	१३७
कवलीकारे चे, भिक्खवे, आहारं नत्थिय रागो	(स० २-८८)	१३७
कम्मुना वत्तती लोको, कम्मुना वत्तती पजा	(म० २-४६८, खु० १-३६८)	४७२
कम्मेन किंत्ति लभते पसस		४७२
कस्सपे अहं, आनन्द, भगवति ब्रह्मचरिय अर्चरि		२५८
काये वा, आनन्द, सति कायसञ्चेतनाहेतु उप्पज्जति	(स० २-३५, अ० २-१६७)	३४५
किन्नु सत्तो ति पच्चेसि, मारं दिट्ठिगतं नु ते	(स० १-१३५)	६८
गणभोजनं, परम्परभोजनं, अतिरिक्तभोजनं, अनतिरिक्तभोजनं	(पाचि०-१०३-११६)	४७७
चक्खुं च पटिच्च रूपं च उप्पज्जति चक्खुविञ्जाण	(म० १-३१८, म० ३-३८१)	२६४, २६६
चतस्सो खो इमा, आनन्द, दक्खिणाविसुद्धियो	(म० ३-३४२)	४८१
चतुन्नं, भिक्खवे, धम्मानं नत्थिय कोचि पाटिभोगो	(अ० २-१८३)	३६८
चत्तारिमानि, भिक्खवे, तथानि अवितथानि अनञ्जयानि	(स० ४-३६६)	२८६
चत्तारिमानि, भिक्खवे, सुविदूरविदूरानि	(अ० २-५३)	३०५, ३८३, ३८५
	४१७, ४१८, ४२०, ४६७	
चत्तारोमे, भिक्खवे, पुञ्ञामिसन्दा कुसलामिसन्दा	(अ० २-५७)	३०६
चित्तञ्चिद् चेतसिका च धम्मा		३०१
चेतनाहं, भिक्खवे, कम्मं वदामि	(अ० ३-१२०)	३४५
जातिपच्चया, भिक्खवे, जरामरणं	(स० २-२४)	२८६
जानतोहं, भिक्खवे, पस्सतो आसवानं खयं वदामि इति रूपं	(स० २-३६८, स० ४-३७२)	१६६, १७१, १७७
जानतोहं, भिक्खवे, पस्सतो आसवानं खयं वदामि इदं दुक्खं .	(स० २-३६८; स० ४-३७२, खु० १-२५२)	१६७, १७२, १७७
तत्थियं ज्ञानं समापन्नस्स पीति निरुद्धा होति	(स० ३-१६३)	१८५
तमेन, भिक्खवे, निरयपाला पञ्चविधवग्गन् नाम	(म० ३-२३६, अ० १-१३०)	५१३
तमेन, भिक्खवे, निरयपाला सवेसेत्वा कुठारीहि	(म० ३-२३६, अ० १-१३०)	५१४
तयोमे, भिक्खवे, निश्चिपथा अघिवचनपथा	(स० २-२६६)	१३५, १४३

तयोमे सेनिय सत्तारी घन्तो संविशमाना शोकस्मि ...	(पु ५०-१६, प्रीसोकेतव्यं)	७०
तत्स एव ज्ञानतो एव पस्ततो कामासवा पि चित्तं विमुञ्चति	(बी १-७१ ७४)	२१६, ४१८ ४१६
तत्स सम्माविमुत्तस्त ... बयं चस्तानुपस्सति ...	(घं १-५६ महाबन्धो-२ ४)	६१
तिथिमा भिक्खवे कामसम्पेत्तना धम्मससं कामकम्मं ...	(घं ४-१४१ प्रीसोकेतव्यं)	१४१
तीथिमाणि भिक्खवे असङ्कतस्स असङ्कतमकलणानि ...	(घं १-१४)	६१
तीथिमाणि भिक्खवे कमावत्थुनि ...	(घं १-१८२)	४४२
तीथिमाणि भिक्खवे चक्खुनि ... सम्बहुक्खा पमुञ्चति	(बु १-२१८)	२२८
तीथिमाणि भिक्खवे सङ्कतस्स सङ्कतमकलणानि ...	(घं १-११६)	६१
तीहि, भिक्खवे ठानेहि चम्पुवीपका ममुत्सा उत्तरकुट्टे ...	(घं ४-१८)	६६
तं सुखेन सुखं पत्तं ... एवं ने परमं सुखं	(बु २-२७६, प्रीसोकेतव्यं)	१६४
बुक्खमेव उप्पज्जमानं उप्पज्जति ...	(घं २-१७)	६७
दुवियस्स ज्ञानस्स चित्तकविचारा ... कष्टको बुत्तो भववता ...	(घं ४-२ ७)	१५१
तदियं ज्ञानं समापन्नस्स चित्तकविचारा निवृद्धा होति ...	(घं १-१६१)	१८१
इत्तिथिमाणि भिक्खवे महापुरिस्स महापुरिस्समकलणानि	(बी १-११)	२११
इमा भिक्खवे बाधुयो ...	(बी १-२१२)	१२
नमिमास्मि वा शोके परस्मि वा पन ...		४७६
न वेत्सन्नु मो पि च पेत्तिराजा		१११
न हि तत्थ कधी घत्थि ... पेठा कामकुटा ठहि	(बु १-६)	१८
माहं, भिक्खवे धम्मं एकवम्म पि समनुपस्सामि ...	(घं १-१)	१८८
माहं, भिक्खवे सम्पेत्तमिक्कानं कम्ममं कटानं ...	(घं ४-१४)	४०४ ४७१
माहं छहिस्सामि पमोचनाय कवकुपि बीठक कच्छि शोके ...	(बु १-४२६)	१७८
निब्बानं निब्बानतो सम्मानाति ...	(म १-६)	११४
मेव पुब्बेनिवासाय न पि विव्वस्स चक्खुनो ...	(बु २-११७)	२११
पञ्च कामबुणा शोके मनोवृद्धा पवेवित्ता ...	(बु १-२६४)	१२४
पञ्चमाणि भिक्खवे इत्थिमाणि	(घं ४-१७२)	२२१
पञ्चमाणि भिक्खवे ठानानि सम्पस्सन्ना मातापितरो ...	(घं २-१ ८)	१६
पञ्चमाणि भिक्खवे ज्ञानानि महावसानानि धमाज्जानि ...	(घं १-१४४)	११
पञ्चमे भिक्खवे कामबुणा ... पञ्च कामबुणा	(म १-११८ घं १-२ १)	१६२, १२१
पञ्चमे भिक्खवे कामबुणा ... विनयणित्थं	(घं १-११६)	१२१
पञ्चमे भिक्खवे चम्मा समयविमुत्तस्स भिक्खुनो परिहाण ...	(घं २-४२४)	६२
पठमस्स ज्ञानस्स सरो कष्टको ...	(घं ४-२ ७)	१५१
पठमं कससं होति कससा होति चम्पुवं ...	(घं १-२ ७)	४२८
पठमं ज्ञानं समापन्नस्स बाचा निवृद्धा होति	(घं १-१६१)	१५१
पत्तामहं, भिक्खवे विव्वेन चामुणा विमुदेन ...	(म १-१ ११)	४७ ४८
पाटनिपुत्तस्स सो धानम्भ तयो घन्तयाया मविस्सति ...	(महाबन्धो-२४४ बी २-७१)	२८
पात्ताठिपातो भिक्खवे धायेवितो मावितो	(घं १-१४२)	१११
पुब्बेव सो पनरा वायवम्भं वणीकम्भं ...	(म १-१६२)	१११
बहून् वत्थो भववा दुत्तपम्भानं धारुत्ता ...	(म २-१११)	१४७

स्मं बाहिरं	१४८, १५१-१५४	१८
- अनिबस्सुतं कठमं		१९१
- अनुपादिष्णुपावानिबं कठमं		१९२
- अनुपादिष्णं कठमं		१९१
- अप्पदिबं कठमं		१९३
- आकासघातु, कठमं		२ ९
- आपोघातु, कठमं		२ ७
- इत्थिम्भियं कठमं		२ ४
- इम्भियं कठमं		१९३
- उपादा कठमं		१९१
- उपदिष्णुपावानिबं कठमं		१९२
- उपादिष्णं कठमं		१९१
- औत्थारिबं कठमं		१९१
- कब्बलीकारो बाहारी कठमं		२१
- कायविम्भयति कठमं		२ ५
- कायविम्भयानस्स बारम्मणं कठमं		२
- न बारम्मणं कठमं		२
- न वत्तु, कठमं	१९७	१९८
- कायसम्पत्तस्स बारम्मणं कठमं		१९९
- न बारम्मणं कठमं		१९९
- वानसम्पत्तस्स न वत्तु, कठमं		१९७
- वक्खुविम्भयानस्स बारम्मणं कठमं		१९९
- न बारम्मणं कठमं		१९९
- न वत्तु, कठमं		१९७
- वक्खुसम्पत्तस्स बारम्मणं कठमं		१९८
- न बारम्मणं कठमं		१९८
- न वत्तु, कठमं		१९९
- पित्तसमुद्धानं कठमं		१९४
- पित्तसहमु, कठमं		१९५
- पित्तानुपरिषत्ति कठमं		१९५
- जिम्भासम्पत्तस्स न वत्तु, कठमं		१९७
- जीवित्तिम्भियं कठमं		२ ५
- दूरे, कठमं		१९६
- न आकासघातु, कठमं		२ ९
- आपोघातु, कठमं		२ ७
- इत्थिम्भियं कठमं		२ ४
- इम्भियं कठमं		१९३
- कब्बलीकारो बाहारी कठमं		२१
- कायविम्भयति कठमं		२ ५
- कायायतनं कठमं		२

स्मं बाहिरं, न कायिन्धियं कठमं
- वानायतनं कठमं
- औत्थारिबं कठमं
- वक्खुघातु, कठमं
- वक्खुम्भियं कठमं
- पित्तसमुद्धानं कठमं
- पित्तसहमु, कठमं
- पित्तानुपरिषत्ति कठमं
- जिम्भायतनं कठमं
- जिम्भिम्भियं कठमं
- जीवित्तिम्भियं कठमं
- पुरिषिम्भियं कठमं
- फोठुम्भयानु, कठमं
- फोठुम्भायतनं कठमं
- महाभूतं कठमं
- रूपघातु, कठमं
- रूपायतनं कठमं
- वक्खुविम्भयति कठमं
- विम्भयति कठमं
- सोढघातु, कठमं
- सोढायतनं कठमं
- सोढिम्भियं कठमं
- तो उपादा कठमं
- पुरिषिम्भियं कठमं
- फोठुम्भयानु कठमं
- फोठुम्भायतनं कठमं
- महाभूतं कठमं
- रूपघातु, कठमं
- रूपस्स अनिच्छता कठमं
- उपचयो कठमं
- कम्मज्झता कठमं
- जरता कठमं
- न अनिच्छता कठमं
- उपचयो कठमं
- कम्मज्झता कठमं
- जरता कठमं
- मुहुता कठमं
- समुता कठमं
- सम्यति कठमं

रूप, बाहिर रूपायतन, कतम	२०१
- वचीविज्जति, कतम	२०६
- विज्जति, कतम	१९४
- सनिदस्सन, कतम	१९२
- सन्तिके, कतम	१९६
- सम्पटिघ, कतम	१९३
- सुखुम, कतम	१९६
- सोतसम्फत्सस्स न वत्थु, कतम	१९७
- मनोधातुविज्जेय्य	१५८
- मनोविज्जाणधातुविज्जेय्य	१५८
- सव्व रूप	२२५, २२६
- मनोविज्जेय्य	१५८
- सव्व रूप	२२५, २२६
- महाभूत	१४८, १५१, १५६, १७८
- ओळारिक, कतम	२२३
- द्वेरे, कतम	२२४
- सन्तिके, कतम	२२४
- सुखुम, कतम	२२३
- मुत्त	१५७
- रसधातु	१४९, १८५
- रसायतन	१४९, १७१, १७२, १८४, २२७
- जिह्वाविज्जेय्य	२२५, २२६
- रूपधातु	१४९, १५३, १८५
- रूपस्स, अनिच्चता	१५१, १५५, १७४, १९०
- उपचयो	१५०, १५५, १७४, १८९
- कम्मज्जता	१५०, १५५, १७४, १८९
- जरता	१५०, १५५, १७४, १९०
- न अनिच्चता	१५१, १५५, १९०
- उपचयो	१५०, १५५, १८९
- कम्मज्जता	१५०, १५५, १८९
- जरता	१५०, १५१, १९०
- मुदुता	१५०, १५४, १८९
- लहुता	१५०, १५४, १८८
- सन्तति	१५०, १५५, १८९
- मुदुता	१५०, १५४, १७४, १८८
- लहुता	१५०, १५५, १७४, १८८
- सन्तति	१५०, १५५, १७४, १८९
- रूपायतन	१४९, १५३, १६७, १६८, १८४, २२७
- चक्खुविज्जेय्य	२२५, २२६

रूप, वचीविज्जति	१५०, १५४, १७३, १८७
- विज्जति	१४८, १५१, १७८
- विज्जात	- १५७
- सद्धानु	१४९, १८५
- सद्दायतन	१४९, १६८, १६९, १८४, २२७
- सोतविज्जेय्य	२२५, २२६
- सनिदस्सन	१४८, १५१, १५६, १६०, १७७
- सन्तिक	१४८, १५२, १५६, १५७, १८०
- सम्पटिघ	१४८, १५१, १५६, १५७, १६, १७७
- इन्द्रिय, कतम	२२१
- न महाभूत, कतम	२२२
- महाभूत, कतम	२२२
- सुखुम	१४८, १५२, १५६, १५७, १८०
- सुत्त	१५७
- सोतधातु	१४९, १८४
- सोतविज्जेय्य	१५८
- सोतसम्फत्सस्स आरम्भण, कतम	१८२
- वत्थु, कतम	१८१
- सोतायतन	१४९, १६१, १६२, १८३, २२७
- सोत्तिन्द्रिय	१५०, १८६, २२६, २२७

ल

लम्बिल	१७१
लाभमच्छरिय	२५१
लोकिया, धम्मा	७, २४५, ३०८
लोकुत्तरा, धम्मा	७, २४५, ३०८
लोकुत्तर, आयतनं	८९, ९०, १२८, १३७
- याहार	८९, ९०, १२८, १३७
- इन्द्रिय	८९, ९०, १२८, १३७
- खन्ध	८९, ९०, १२८, १३७
- चित्त	८९, ९०, १२८, १३७
- चेतन	८९, ९०, १२८, १३७
- ज्ञान	८५-८८, १२०-१२३, १२६, १२९-१३५, १३८
- धम्म	८९, ९०, १२८, १३७
- धानु	८९, ९०, १२८, १३७
- वल	८९, ९०, १२८, १३७
- वोज्झङ्ग	८९, ९०, १२८, १३७
- मग	८९, ९०, १२८, १३७

भोक्तृतरं देवर्गं	८९ ९ १२८ १३७	विचिकिञ्चासञ्जोर्ग	२४९ २५ ३१०
-सञ्च	८९ ९ १२८ १३७	विचिकिञ्चासङ्गतो विमुष्पावो	६९ ३२९ ३२८
-सञ्च	८९ ९ १२८ १३७		३३२
-सविपट्टानं	८९ ९ १२८ १३७	विज्वा आसवानं ज्ञये ज्ञानं	२९४
-समर्थं	८९ ९ १२८ १३७	-ठिस्तो	२९४
-सम्पन्नानं	८९ ९० १२८ १३७	-पुष्पेनिवासानुस्सतिमानं	२९४
भोक्तो मनन्तवा		-सत्तानं पुष्पपाते ज्ञानं	२९४
-जन्तवा		विज्वाभागिनो जम्मा	१४ २८३
-जसस्तो		विज्जुषमा जम्मा	१४ २८३
-सस्तो		विज्वावकान्तो २१ २६-३१ ३५-३७ ३९	
भोपिर्ग		४१ ४३ ४४ ४६-५१ ५७-५८	
खामो	९२ ९५ २४ ३२४	१ १ १ ३ १ ५ १०९ १११	
भोहितकसञ्चासङ्गतं		२४९ २५४ २६१ २६४ २७६	
भोहितकविर्ग		२७९ २८१	
भोहितकं		-एको	२७ ३६
घ		विज्वावकान्तमनसञ्चासङ्गतं ७ ७२ १४६	
वपीकर्म	२३३ २८३	विज्वावकान्तमनं	१४६
वपीकर्मविर्ग		विज्वावाहारो कयमो	३०
वपीविज्जप्रति	१६ १७९ १९२	विज्जको १८ १९ २८ ३१ ३२ ३६ ३८ ४ -४४	
वपीमुष्परिर्ग		७४ ७५ ९२ ९३ १ २ १ ५ ११२-११७	
वत्रिकयमा जम्मा	१४ २८३	विनीसकसञ्चासङ्गतं	६९
वज्जनिमा आवासमण्डलस्त		विपस्समा १९ २६ ४२ ४३ ७४ ८३ ८५ २९१	
-वज्जमण्डलस्त		विपाकयम्मजम्मा जम्मा	३ २३ २९६
-जविस्वरजस्त		विपाका जम्मा	३ २३ २९६
-तारकयार्ग		विपुम्बकसञ्चासङ्गतं	६९
-मनिष्ठमुत्तमज्जुरियस्त		विमज्जन्ना	२४
-गुरियमण्डलस्त		विमज्जविट्ठि	२८५
वज्जमण्डलविर्ग	२५१	विरियवर्ग १८ २ २२ ३३ ४०-४४ ७४	
पापमहा	१९९	७५ ८५ ९२ ९५ १ २	
पाणिपादो	१९९	विरिमापिपेय्यं ७१ ७२ ८९ १३७	
पायोक्किर्ग	५९	विरिभिग्गियं १८ २० ३ ४०-४३ ४५-५०	
पायोपणु	१५३	७४ ७६ ९२ ९३ १ २ १६३	
विस्मापितकसञ्चासङ्गतं	६	विस्सपणो	१७० १७१
विस्मापितकसञ्चासङ्गतं	६९	वीर्यसापिपेय्यं ७१ ७३ ८९ १३७	
विजारा १८ १७ ३१ ४ ४१ ४४ ८८ ७८		वज्जा १८ १९ १ -४३ ८५-८५ ७८	
७५ ९२ ९३ १ २ ११२ ११६-११९		१२ १९ १ २ १ ७ १११ ११३	
विचिकिञ्चा १ ४ २३२ २३३ २३२ २३५-		११५ ११६ ११९	
	२४८ ३२६	-एका	२७ ३५ ८६
विचिकिञ्चादीनाम्	३५८ २५	-दिमा	३ ६
		-भोक्तृता	८९ ९ १२८ १३७

वेवनाक्खन्धो २६-२८, ३५-३८, ४१-४४, ४६-
 ५०, ९७, ९८, १०१, १०३, १०५, १०६,
 १११, २६४, २७९, २८१, ३१९-३२१
 -एको २७-३५, ८४

स

सज्जतरा, घम्मा १४, २८२, ३३२
 सकायादिट्ठि २३२, २३३, २७६-२७८
 सङ्ख्खता, घम्मा ६, २४४, ३०७
 सङ्ख्खसद्दो १६८
 सङ्ख्खारक्खन्धो २६-२८, ३६, ३९, ४०, ४४-५०
 ९७, ९८, १००, १०१, १०६, १०८,
 १११, ११३, ११५, ११७, १४०-
 १४४, २६४, २७९, २८१, ३१९-३२१
 सच्च, लोकुत्तरा ८९, ९०, १२८, १३७
 सञ्जा १८, १९, २७, ३५, ३८, ४०, ४१, ४३,
 ४५-५०, ७४, ७५, ८४, ९२, ९३, १०२,
 १०७, १०९, १११, ११३, ११५, ११६
 - मनोविञ्जाणघातुसम्पस्सजा १९
 - लोकुत्तरा ८९, ९०, १२८, १३७
 सञ्जाक्खन्धो २६-२८, ३५, ३९-४१, १११,
 ११३, ११५, ११७, १४०, १४४,
 २६४, २७९, २८१, ३१९-३२१
 सञ्जोजनविपप्युत्ता असञ्जोजनया, घम्मा ८, २५४,
 ३१२
 - घम्मा ७, २५२, ३११, ३१२
 - सञ्जोजनया, घम्मा ८, २५४, ३१२
 सञ्जोजनसम्पयुत्ता चैव नो च सञ्जोजना, घम्मा ८,
 २५३, ३१२
 सञ्जोजनसम्पयुत्ता, घम्मा ७, २५२, ३११, ३१२
 सञ्जोजना चैव सञ्जोजनसम्पयुत्ता च, घम्मा ८,
 २५३, ३१२
 - सञ्जोजनया च घम्मा ८, २५२,
 ३११
 - घम्मा ७, २४९, २५२, ३१०
 सञ्जोजनानि, तीणि २२९, २३३, २७६-२७८, ३१२
 - दस २४९, ३१०
 सञ्जोजनया चैव नो च सञ्जोजना, घम्मा ८, २५२,
 ३१२
 - घम्मा ७, २५२, ३११

सत्ति १८, १९, २६, ३०, ४०, ४१, ४३-५०, ७४,
 ७६, ८३, ८५, २९१
 सत्तिन्द्रिय १८, ३०, ४०-४३, ४५-५०, ७४, ७६
 सत्तिपट्टान ८९, ९०, १२८, १३७
 सत्तिवल १८, २२, ३०, ३३, ४०, ४१, ४३, ४४,
 ७९, ८०
 सत्त, वलानि २७, ३३, ४२, ४५-५०, ८४
 सत्तान निग्घोससद्दो १६९
 सत्तु १७४
 सद्दतण्हा २४०
 सद्दघातु २८७
 सद्दायतन १५९, २८८, ३२०
 सद्दावल १८, २२, ३३, ४०, ४१, ४३, ४४, ७४,
 ७९, ८५
 सद्धिन्द्रिय १९, २०, ३०, ४०-४३, ४५-५०, ७४,
 ७६
 सनिदस्सनसप्पटिघा, घम्मा ५, २३८, ३०४
 सनिदस्सना, घम्मा ६, २४४, ३०७
 सप्पच्चया, घम्मा ६, २४४, ३०७
 सप्पटिघा, घम्मा ६, २४५, ३०७
 सप्पि १७४
 सप्पीत्तिका, घम्मा १३, २८०, ३२९
 समथनिमित्त २९२
 समथो १९, २६, ४०, ४२-४४, ८३, ८५, ८९, ९०,
 ९२, ९६, १०२, १२८, १३७, २९१
 समाधिन्द्रिय १८, २०, ३०, ४०-५०, ७४, ७६,
 ९२, ९४, १०२, १४३
 समाधिवल १८, २२, ३४, ४०-४४, ७९, ८५, ९२,
 ९५, १०२
 समापत्तिकुसलता २८७
 समापत्तिवुट्टानकुसलता २८७
 सम्पज्झ १९, २६, ४२, ४३, ७४, ८३, ८५, २९१
 सम्मत्तनियता, घम्मा ५, २३६, ३०१
 सम्मप्पधान ८९, ९०, १२८, १३७
 सम्मसद्दो १६९
 सम्माआजीवो ७४, ७८, ८५
 सम्माकम्मन्तो ७४, ७८, ८५
 सम्मादिट्ठि १८, २१, २४, ३२, ४०-५०, ७४,
 ७७, ८४, ८५, २३६, २४०, २८७-
 २८९, २९१

लोहसुतरं वेद्यं	८९ ९	१२८	१३७	विचिकिच्छासम्प्रोक्तं
—सम्पन्नं	८९ ९	१२८	१३७	विचिकिच्छासहस्रतो ि
—सम्पन्नं	८९ ९	१२८	१३७	
—सतिपट्टानं	८९ ९	१२८	१३७	विज्ज्ञा आसमानं सय
—समर्थं	८९ ९	१२८	१३७	—विस्वा
—सम्पन्नमानं	८९ ९	१२८	१३७	—पुष्पेतिवासा
लोको जनस्यवा			२७२	—सप्तानं पुष्प
—अस्तवा			२७२	विज्ज्ञाभागिनो ष
—असस्ततो			२७२	विज्ज्ञापमा धम्मा
—सस्ततो			२७२	विज्ज्ञापनस्यो
लोभिकं			१७१	४
लोभो	९२ ९५ २४		३२४	१
लोहितकम्पञ्जासहस्रं			१९	
लोहितकविर्ण			५९	
लोहितकं			१९९	
य				विज्ज्ञाप
वपीकर्म		२३३	२८३	विज्ज्ञाप
वपीपुष्परितं			२८४	विज्ज्ञाप
वपीविज्ज्ञापि	१९	१७९	१९२	विज्ज्ञाप
वपीपुष्परितं			२८४	विज्ज्ञाप
वजिरूपमा धम्मा		१४	२८३	विज्ज्ञाप
वज्जनिमा आवासमध्यस्त			१९७	विज्ज्ञाप
—अस्यमध्यस्त			१९७	विज्ज्ञाप
—आतकूपरजस्त			१९७	विज्ज्ञाप
—आतकूपरजस्त			१९७	विज्ज्ञाप
—मगिष्ठमुत्ताकेष्टुरिमस्त			१९७	विज्ज्ञाप
—गुरिपमगिष्ठस्त			१९७	विज्ज्ञाप
वज्जमज्जरितं			२५१	विज्ज्ञाप
वातसहो			१९९	विज्ज्ञाप
वातसहो			१९९	विज्ज्ञाप
वायोकविर्ण			५९	विज्ज्ञाप
वायोपातु			१५७	विज्ज्ञाप
विज्ज्ञापितकम्पञ्जासहस्रं			१९	विज्ज्ञाप
विज्ज्ञापितकम्पञ्जासहस्रं			१९	विज्ज्ञाप
विज्ज्ञापित १८ १९ ११ ४ ४१ ४४ ८८ ७४				विज्ज्ञाप
७५ ९२ ९३ १ २ ११२ ११४-११९				विज्ज्ञाप
विचिकिच्छा १ ४ २३२ २३३ २७२ २७५-				विज्ज्ञाप
			२७८ ३२८	विज्ज्ञाप
विचिकिच्छादीवर्यं			२५८ २५	विज्ज्ञाप

हेतुसम्पयुक्ता चेव न च हेतु, धम्मा ६, २४४, ३०६
 - धम्मा ६, २४३, ३०५
 हेतु, तयो २७, ३८, ४२, ४५-५०, ८४
 - द्वे ४०, ४४, ९७, ९८, १००, १०१

हेतु, धम्मा ६, २३९, २४२, ३०४, ३०७
 - चेव सहेतुका, धम्मा ६, २४३, ३०६
 - हेतुसम्पयुक्ता च, धम्मा ६, २४३, २४४,
 ३६०

सम्मावाचा	७४ ७८ ८५
सम्मावायामो १८ २ २२, ३२, ४-५ ७४	७८ ८५
सम्मासङ्कृत्यो १८ २१ ३२ ४०-४४ ७४ ७८ ८५	
सम्मासति १८, २२ ३ ३३ ४ ४३ ४४ ७४	७८, ८५
सम्मासमाधि १८, २२, ४०-४४ ७४ ७९, ८५	
सरणा भम्मा	१४ २८३ ३३२
सविचारमूर्ध्व	२७९
सविचारा भम्मा	१२ २७९ ३२८
सवितकसविचारा भम्मा	३ २३१ २९७
सवितका भम्मा	१३ २७९ ३२८
सस्वसिद्धि	२८५
सहेयुका येव न प हेतु भम्मा	६, २४३ ३ ९
-भम्मा	६, २४३ ३ ५
साक्ष्यं कथमं	२८९
साधु	१७१
सामञ्जस्यमिति ज्ञातारि २९७ ३ ३१२-३१४	
३१६, ३२२, ३३१ ३३२	
-सीनि	२३४ २९९
सारमन्त्रो	१७
सारमन्त्रा भम्मा	१ २३४ ३१९
साधना येव नो न आसना भम्मा ७ २४८ ३ ९	
-भम्मा	७ २४८ ३ ९
सौक्यवपरागमसङ्कथोन्न	२४९, २५१ ३१
सौक्यवपरागमो	२३३ २७९-२७८
-कावयन्त्रो	२५५, २५६
सौख्यवपरागमं	२६७ २६८
सौख्यवपरा कथमा	२९२
सौख्यवपरा कथमा	२९३
सौख्यवपरा कथमा	२९२
सुखा भम्मा	१४ २८४
सुखपटिपदं ५१५४-६६, ८६, १२२ १२५	
सुखमूर्ध्व	२८०
सुखसङ्कता भम्मा ४ १३ २३१ २८ २९८, ३२९	
मुद्राय केवनाय सम्पमुद्रा भम्मा ३ २२९, २९५	
मुद्राविश्वं कथमं	११
मुद्रा १८ २ ३२, ४ ४५-४९, ७४ ७५, ९२	
९३ ११ ११४	
मुद्रा	१७

सुखमर्त	१२१ १२२, १३१-१३७
सुखो नामो पेसो	१९०-१९९
सुखं सहायतनं	२२४
सुखि, बतेन	२३३ २५१ २६८
-सीक्यतेन	२३३ २५१ २६८
-सीक्य	२३३ २५१ २६८
सेक्ता भम्मा	४ २३४ २९९
सोतवायु	२८७
सोतविम्भावायु	२८७
सोतविम्बाय	१३९, ३१९
सोतविम्बेय्या भम्मा	२४५, २४६
सोतसम्पत्तो	१७
सोतायतनं	१५९, २८८
सोतिग्रियं	१५८ १५९
सोमनस्सहगविसुप्पावा ज्ञातारो	३२९, ३३
सोमनस्सहगवता यावविष्पमुद्रा	११८ १४४
-मावसम्पमुद्रा	११८ १४४
सोमनस्सहगवतं विरतं	३९, ७ ७१
-विट्ठिवविष्पमुद्रा विरतं	९२, ९८
	९९
सोमनस्सिग्रियं १८, २१ ३१ ४ ४१ ४५-४९	
७१ ७४ ९२, ९४ १ २ ११४	
सोरणं कथमं	२८९
सोवस्सदा कथमा	२८७
सकिन्दिहसकिन्दिहिका भम्मा ३ २३ २९६	
संकिन्दिह येव नो न किन्दिह भम्मा १२ २७४ ३२५	
-भम्मा	१२, २७३ ३२५
संकिन्दिहिका येव नो न किन्दिह भम्मा १२ २७४	
३२५	
-भम्मा	१२, २७३ ३२४
ह	
हवविक्खितकसम्भासहस्यं	६९
हरि	१६७
हरिखण्डं	१६७
हिती १८, २४ ४०-४४ ७४ ८१ ८५, २८६	
हितीवत् १८, २३ ४ ४१ ४३ ८ ८५	
हीना भम्मा	४ २३५, ३ १
हेतु, एको	१९६
हेतुविष्पमुद्रा भम्मा ६, २४६, ३ ५, ३ ६	

